

GOVERNMENT OF INDIA  
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA  
ARCHÆOLOGICAL  
LIBRARY

---

ACCESSION NO. 13468

CALL No. 909/ Dio

4963





NOT TO BE ISSUED

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ.

DIODORI

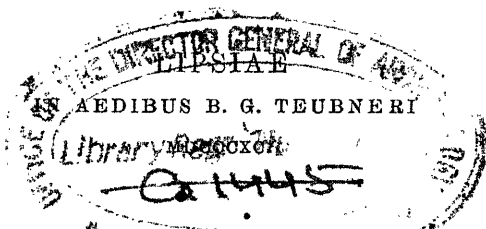
BIBLIOTHECA HISTORICA.

EDITIONEM PRIMAM CURAVIT IMM. BEKKER  
ALTERAM LUDOVICUS DINDORF

• RECOGNOVIT

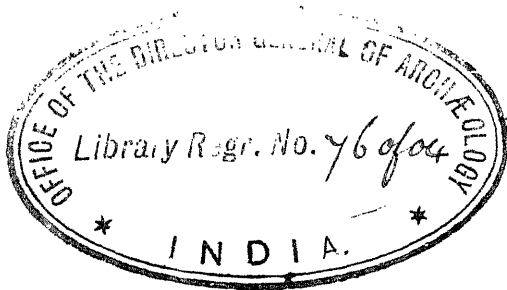
FRIDERICUS VOGEL.

VOL. II.





13 468  
14. 7. 1960  
Call No. 909 ~~13468~~ (2)  
Dio



Multi desiderant Diodori editionem, qua res ab eo traditae examinentur atque diserte explicentur. Quod ingens opus me in tanta librorum otiique penuria neque suscepisse neque suscepturum esse illos scire volo. In praesens id studeo, ut codicibus, unde adhuc editiones derivatae sunt, ponderatis aliisque, quantum licebit, adhibitis ac ratione habita et Diodori sermonis et eorum scriptorum, qui ad verbum cum Diodoro consentiunt, verba huius auctoris quam maxime purgata restituantur. Postea si vires annique siverint, separatim de ipsius scriptoris ingenio disseram. Itaque me neque invito neque invido fiet, ut alii illud difficile opus aggrediantur.

Norimbergae, Aug. 1890.

Fr. Vogel.

---

De codicibus, qui una cum prioribus Diodori libris quintum continent, egi in primo volumine (p. IV—XXI); quibus verbis addenda sunt haec:

1. Codices O et P perverse interpretatus sum obscuris Wesselingi verbis deceptus. Littera O significandum esse codicem Vaticanum 995 saec. XV, qui unus ex libris Vaticanis post vocabulum *κατέσχε* (V 84, 1) praecisus sit, per litteras me docuit E. Bethe. Littera P autem convenit in Vaticanum 996 saec. XVI (non in Vatic. 900, ut est apud Wesselingium).

2. Codices F et G, qui nuper Berolinum translati sunt, inspexit Georgius Schneider, vir de Diodori studiis optime meritus, atque codicem F, ut coniecimus (vol. I p. XVII), in recentissimis libris numerandum esse comprobavit. Summa autem eius inventi est (G. Schneider, De aliquot libris Diodori, Berlin 1890): 'codicem F totum ex libro G manavisse' (p. 7) atque 'ad textum Diodori constituendum codicem G nulla auctoritate esse nec magis in editionibus citandum quam F' (p. 19). Tamen in hac editione codices G et F citatos invenies, non solum quia Schneideri programma sero editum est, sed ob eam potissimum causam, quod codicibus, unde G et F transcripti esse dicuntur, nondum accurate collatis codice G carere nequeo.

Quod ad notarum explicationem attinet, obliquis litteris *CFG* distinxī eas lectiones, quas in codicibus *CFG* inveniri non ex dilucidis Wesselingi verbis apparet, sed ex eius silentio tantum concludi potest: exempli gratia V 11, 3 Wesseling adnotavit codices *ABFG* praeberē *ἐγκαλουμένους* pro *ἐγκαλοῦντας*, quod ille in textum recepit; ipse recepi *ἐγκαλουμένους*, atque quoniam eadem lectio in codice D invenitur, brevitatis causa in apparatu critico non scripsi: *ἐγκαλουμένους* *ABDFG*, *ἐγκαλοῦντας* cet., sed: *ἐγκαλοῦντας* *C*, quod praeter illos quinque libros unum *C* mentione dignum existimo.

## DE FRAGMENTIS LIBRORUM VI—X.

Libri quinque inde a sexto libro usque ad undecimum in omnibus Diodori codicibus, qui quidem adhuc cogniti sunt, desiderantur. Horum librorum fragmenta paulatim haud pauca collecta debemus pluribus hominibus doctis. Stephanus in sua editione anni 1559 unum, qui huc spectat, locum (p. 847 = frag. VI 1) affert ex Eusebio depromptum, cui proximus editor Rhodomanus (a. 1604) nihil addidit nisi duo frusta (p. 352—354 = frag. VII 9 et VII 5) ex Georgio Synkello requisita, \*quamquam interea Fulvius Ursinus (Antverp. 1582) excerpta quae dicuntur Constantiniana *περὶ πρεσβειῶν* ediderat.\*) Hinc atque de excerptis *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* ab Henrico Valesio (Paris. 1634) editis\*\*) ea, quae Diodori sunt, Wesselingius in editionem suam (a. 1746) redegit. Tum hoc saeculo Angelus Mai inter excerpta *περὶ γυναικῶν*, quae in palimpsesto codice Vaticano (Graec. 73) saec. X indaga-

---

\*) Eadem in altero codice (Monacensi 185 saec. XVI), ubi inscribuntur *περὶ πρεσβειῶν*, detexit Schweighäuser, et quae pertinent ad Diodori libros, cum editoribus Bipontinis communicavit (ed. Diod. Bipont. vol. IV praef.).

\*\*) ex codice Turonico saec. X, quem Nic. Fabr. Peirescius ex insula Cypro redemerat; hunc iterum contulit E. Gros (edit. Diod. Paris. 1844, vol. II praef.) atque Iulius Wollenberg.

verat, permulta Diodori fragmenta non sine multo labore e tenebris eripuit (script. vet. n. coll. II, Romae 1827). Librum illum misere violatum\*) denuo perscrutatus est Herwerden (spicilegium Vatic., Lugduni Batavorum 1860). Deinde ex codice Escorialensi I, Ω 11 chartaceo saec. XVI excerpta *περὶ ἐπιβουλῶν* edidit et Aug. Feder (Darmstadt 1848) et Car. Müller (fragm. h. Gr. II p. VII), quibus etiam Diodori quaedam continentur. Denique apud varios scriptores antiquitatis et medii aevi editores Diodori vestigia persecuti spicilegio parum copioso eius reliquias auxerunt.

Haec disiecta Diodori membra ut haud facili negotio collecta sunt, ita suo quodque loco ponere opus si non difficilius, certe subtilius atque fallacius est. Hunc laborem primus adiit Wesselingius, neque tamen perfecit: fragmentis enim, quae inter illa excerpta *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* atque *περὶ προεβειῶν* exstant, seorsus positis reliqua tantum in ordinem digerere conatus est. Tum eodem fere tempore et Stroth in interpretatione Diodori Germanica fragmenta, quae tum (anno 1782) erant nota, universa disponenda curavit et Heyne in commentatione de fontibus et auctoribus Diodori extrema (anno 1784), quo ordine fragmenta inter se excipere viderentur, disputavit. Sed ne hi quidem singula fragmenta singulis libris attribuere ausi sunt, nisi quod quaecumque ad fabulas bello Troiano antiquiores spectant, ex ipsius Diodori dispositione (I 4, 6) in sextum librum rettulerunt. Cetera quoque fragmenta singulis libris (VII—X) distribuere ausus est

---

\*) Mendelssohn (edit. Appiani I p. XVIII) de palimpsesto haec: 'nunc medicamentis Maianis tantopere adfectus, ut equidem nihil fere legere potuerim ac praeter perpauca ab Herwerdeno feliciter eruta Maio fidem habere debuerim.'

primus editor Bipontinus (in vol. IV, anno 1799).\*) Deinde multum studii in hac spinosa quaestione consumpsit Krebs (Lectiones Diodoreae, Hadamar 1832)\*\*) atque res usque ad Olymp. 18, 1 (= fragm. VIII 20) ita absolvit, ut editores Diodori plerumque ad eius sententiam accesserint. Interea etiam excerpta Vaticana cognita erant, quorum de ratione et ordine iam Angelus Mai et Ludovicus Dindorf argutas fecerant coniecturas. Praeterea autem Dindorf in fragmentis Diodori non multus fuit\*\*\*); nam in prioribus editionibus (a. 1826 et 1828) nihil novi occurrit nisi loci quidam ex Tzetze, Eusebio aliisque excerpti, quidquid autem in editione Parisina (a. 1842) in hac re profectum est, id sua opera elaboratum esse testatur Carolus Müller (vol. I praef.): 'Utinam Dindorfus fragmenta, quae tam prae-

---

\*) Hoc labore supersedit Eichstädt, qui (in vol. II praefatione, a. 1802) hanc dixit sententiam: 'fragmenta quidem recentiores editores suis reponere locis tentarunt. Quorum ego conamina quamquam non repudio, si qua forte utilitas inde ad continuam Diodori lectionem redundet; tamen cum fragmenta et brevia sint, nec suis quaeque locis satis tuto restitui queant, utilitatem illam perexiguam, errandi periculum maius esse et gravius existimo.' — Ieiuni an fastidiosi hoc esse putas? equidem sobrii.

\*\*) Hunc libellum multis verbis eisque perdoctis recensuit Wurm (Neue Jahrb. d. Phil. 1833 p. 64), qui ipse Diodori bibliothecam lingua Germanica interpretatus fragmenta suo arbitrio ordinavit (a. 1831), omissis tamen singulorum librorum numeris.

\*\*\*) Contra Bursian (Gesch. d. klass. Philologie p. 867): 'Von dem gleichfalls zu wiederholten Malen von Dindorf bearbeiteten Geschichtswerk des Diodor sind es namentlich die bruchstückweise erhaltenen Partien, welche demselben in bezug auf Anordnung und Herstellung der einzelnen Bruchstücke viel verdanken.'

clare emaculavit numeroque auxit, etiam ordinare de-  
nuo voluisset. Nullus dubito, quin eo modo ad pristi-  
nam operis dispositionem omnia iam revocata haberemus.  
Verum adversante in hac re Diodoro fortuna, meos in  
humeros onus suscepi, quod sanequam grave bene me  
usquequaque sustinuisse haud contendo.' Postrema  
autem Dindorfi editio, sicuti Bekkeri, quod pertinet ad  
fragmenta librorum VI—X, tota pendet ex Parisina;  
nimirum suo loco adduntur excerpta ex codice Escoria-  
lensi *περὶ ἐπιβουλῶν* post editionem Parisinam inventa.\*)

Neque ipse animum inducere potui, ut ab hoc  
iam inveterato ordine longius recederem; ne legentes  
perturbarentur, eosdem fragmentorum numeros, quibus  
usus est Dindorf, quam maxime retinebam. Tamen  
saepius numeri mutandi erant, quia Dindorf ipse unum  
fragmentum transponi (VI 6 = XXI 1, 6), alterum inseri  
(VII 14) in corrigendis iussit, tertium delendum erat  
utpote ex primo Diodori libro (c. 28 et 77) a Ioh.  
Laurentio (de magistr. I 47) haustum; praeterea Din-  
dorffium sequi non potui in eo, quod frag. IX 10 in  
duas partes distinxit priorem tantum partem excerptis  
Vaticanis attribuens, posteriorem nescio quo errore  
ductus excerptis *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας*; tum illas con-  
troversias Cleonnis et Aristomenis (VIII 12) equidem  
unum fragmentum numero, non tria, ut Dindorf; deinde  
non intellego, qua ratione loci ex integris Diodori libris  
sumpti, quibus ad priora aut ad posteriora delegatur,  
tamquam fragmenta a Dindorfio numerati sint; deni-  
que fragmentum (VI 7), quod nuper enucleavit A. Lud-  
wich, additum est.

---

\*) De posteriore octavi libri parte idem egit Krebs  
(a. 1856, program. gymn. Weilburg), noni fragmenta optime  
illustravit Klüber (a. 1868, Würzburg).

Cetera sine certa causa mutare ac transponere minime expedit; unde autem certae causae in re tam dubia tamque obnoxia errori? Nisi forte contigerit, ut extrinsecus sive ex tabulis chronographi, quo usus est Diodorus, sive ex posterioribus scriptoribus qui ipsi sua ex Diodoro hauserunt, certa quaedam argumenta et indicia colligantur, haec quaestio ad exitum adduci non poterit. Ne id quidem exploratum est, quas res quotve annos singuli libri complexi sint; constat tantum sexto libro Diodorum res usque ad Troiae excidium (I 4, 6)\*), decimo usque ad Xerxis transitum in Europam (XI 1, 1) persecutum esse. Septimum librum inde a Troia capta usque ad primam Olympiadem pertinuisse quamvis sit veri simile, Bipontinorum et Wurmi sententia, octavum librum a Roma condita, non a prima Olympiade initium cepisse, qua ratione potest refutari? Nonum librum Bipontini atque omnes deinceps editores incipiunt a Solonis aetate. Quod cum consentiant, dissentiunt de libri noni exitu. Conservavi quidem Caroli Müller distributionem, tamen non dissimulo valde mihi arridere Strothi sententiam, qui, sicuti ipse conieceram, decimi libri exordium fuisse censet illum locum communem (frag. X 12), quo historiae utilitas celebratur. Nam eadem fere disseruit Diodorus in initio et primi et decimi quinti libri.\*\*)

Res ipsas autem fragmentis noni libri et decimi ineuntis tractatas, quorum illa ad septem sapientes, haec ad Pythagoreos spectant, facile in unum coire librum in promptu est. Nemo credo in eo offendet, quod frag-

\*) Scilicet de primo septimi libri fragmento adnotavit C. Müller: 'incertus haereo utrum ad septimum an ad sextum librum pertinuerit.' Dubitat etiam de frag. X 1 et 2.

\*\*) cf. tamen XI 38, 6. 46, 1. XV 88, 1.



mentis hoc modo distributis partes minus aequae evadunt. Nam ex dictis factisque sapientium plura excerpta esse quam ex ceteris rebus domi bellicue gestis minime mirum est.

Universa regula de fragmentis ordinandis si constituenda est, alia esse nequit nisi ut ea et ex temporum rationibus et ex serie, qua excerpta in codicibus referuntur, componantur; singulis autem locis iudicium saepe incertum erit. Nam Diodorus etsi res inter se cohaerentes ad temporum ordinem servandum dirimere orationemque interrumpere veritus non est, tamen haud raro ab hac consuetudine recedens, ut narratio continua et magis perspicua fiat, res priorum posteriorumque temporum coniunxit, atque etiam aliquotiens easdem fere res duobus locis repetivit. Neque magis ordo excerptorum omni suspitione caret; veluti si fragmenta IX 4 et IX 20, 4 vel IX 2 et 34 (cf. etiam p. XLVII) inter se comparaverimus, fieri non poterit, quin ea ex una eademque narratione Diodori excerpta esse arbitremur. Qua in re mihi in mentem venit Jacobi Bernays, qui quaestione posita, quomodo libellus de republica Atheniensium effectus esset, ingeniose disputabat duobus primis capitibus tamquam summam totius operis contineri, tertium autem caput postea additum esse quasi fructum iteratae lectionis. Simili modo etiam ei, qui ex Diodori bibliotheca excerpterunt, quaedam primo seu neglegentia seu fastidio omissa posteriore loco supplevisse videntur. Magna licentia eos usos esse intellet, qui VIII 1. 2 et 3 vel X 18, 1 et 2 inter se contulerit. — Late ergo patet campus, in quo doctrina et divinatio exsultare potest: sed ubi coniecturae luxuriant, ibi laborat veritas.

---

## DE CODICIBUS LIBRORUM XI—XII.

Ex omnibus codicibus, quibus libri I—V continentur, unus Coislinianus (A) simul comprehendit libros XI—XV, atque ipse conglutinatus est ex duabus partibus non eadem manu scriptis. Quare hoc quoque in volumine denuo quaestio in codices ponenda est. Plurimi quidem eorum, quibus libri XI et XII servati sunt, etiam libros XIII—XV amplectuntur, tamen ad exponendum, quanti quisque horum codicum sit, argumenta et exempla paene omnia tantum ex libris XI et XII afferemus: non solum quod ceteri libri (XIII—XV) in hoc secundum volumen recipi non potuerunt, sed etiam quod in his et illis libris non eadem ratio inter singulos codices intercedere neque auctoritas eorum eadem esse videtur. Denique exspectamus, ut priusquam tertium volumen apparandus erit, etiam alii codices, inprimis Venetus 375, accuratius inspiciantur.

## P.

Patmius codex in monasterio S. Iohannis Theologi, P quod est in insula Patmo, asservatus saeculi X vel XI, a Richardo Bergmann, qui illum anno 1866 ipse contulit\*), describitur his verbis (program. Gymn. Brandenburgensis, Berolini 1867): 'Foliis constat 310 membranaceis formae quaternariae maioris, quae omnia sunt bene conservata, nisi quod primum duoque postrema, quia codex longum per tempus tegumento caruit, colorem duxerunt luteum atque ultimi pars dimidia ad dextram abscisa est. Munitus nunc tegumento ligneo,

---

\*) Prius codicem P iam contulerat Joh. Saccellion scholarcha, qua collatione usus est Tischendorf.

super quod inductum habet corium colore nigro infectum, in bibliothecae catalogo a Ioh. Saccellone Graece conscripto recensetur sub nota numerali N = 50. Exaratus est autem exceptis tribus foliis posterius scriptis (1. 309. 310) litteris minusculis exeuntis saeculi X vel ineuntis XI\*), itaque ceteros omnes quorum quidem habemus notitiam Diodori codices aetate longe superat. Comprehendit sex libros XI—XVI, finiturque horum postremus folio 309 verso. Litterae clarae atque compositae proxime accedunt ad similitudinem earum, quae reperiuntur in codicibus Eusebii historiae ecclesiasticae Mazarinaeo et Vaticano. Ad regendam manum scribentis per membranam acuto quodam instrumento ductae sunt lineae, vacuo tamen relicto margine duos vel tres digitos lato, habentque singulae paginae versus 32 continuos. Folia 1 et 309, quorum illud in utraque pagina continet versus 26, hoc in utraque versus 28, saeculo quinto decimo exarata sunt manu, quam esse monachi Andreae Gregorii Chii cognoscitur e folio 310 recto. Ibi enim eiusdem manus litteris aliquanto minoribus scripta leguntur precum formula a Christo praecepta: *πάτερ ἡμῶν κτλ.* et *ἄσμα ἐκκλησιαστικόν: Θεὸς ἀγαθὸς αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται κτλ.* cum subscriptione memorabili: *Θεοῦ συναιρομένου πᾶσαν τήνδε βίβλον περιελθὼν ὡδ' ἔληξα ὥρα τῇδε νυκτέρα ἀπὸ νοεμβρίου ἡ Ἰνδικτιῶνος ιε' τῆς τοῦ λόγου οἰκονομίας ἔτει αὐτῆς (i. e. 1466) ἐν νάξῳ γρηγόριος μονότροπος τάχαγε\*\*)* θύτης

\*) Saeculo fere undecimo adscripsit eum Tischendorf, saeculo nono Coxe bibliothecae Bodleianae praefectus.

\*\*) De usu vocabuli *τάχα*, cui hic additum *γε*, quod male scriptum videtur *τε* in Andocidis codice Ambrosiano apud Bekkerum in praef. ad illum, v. Ducang. et Thes. Stephani vol. 7 p. 1894 [Dindorf in edit. Diodori vol. III p. XVI].

ἀμαρτωλὸς πατρώνυμον ἔχων ἀνδρέας καὶ χῖος τὸ πάτριον.\*) Neque vero inseruit Gregorius folia 1, 309, 310, sed ab initio in codice vacua relictæ explevit, quare admodum probabile fit ipsum librum, quem librarius sæculi X vel XI transscriberet, et initio et in fine fuisse mutilum. Folia omnia ab eodem Gregorio numerata sunt excepto quod numero caret ultimo, sed errore bis numeravit 52 (νβ) et 179\*\*) (ροη), ut penultimum sit τζ (307). Argumentum\*\*\*), quale reliquis libris praepositum est, ante XI desideratur, tresque in codice sunt lacunae maiores et nonnullae minores, quae in ceteris non reperiuntur. Ac primum quidem in folio 38 verso post vocem εὐνοίαν (XI 67) quatuordecim versus non sunt expleti, ut desint verba μετὰ — ἐλευθερίας, itemque in folio insequenti recto vacui sunt duodeviginti versus quatuordecim illis ex adverso positi, itaque post vocem κειμένας (XI 68) desiderantur verba ἀξιοῦντες — ἀποχωρῆσαι. Deinde in libro XIV sex deinceps folia, quaternionis vicesimi septimi 2—7, quibus continebantur verba αὐτοὶ δὲ προσεξαναστάντες (c. 101) — διὸ καὶ τὸ πένδον (c. 114) exciderunt inter f. 208 et 209, quae cum Gregorius signaverit notis numeralibus continuo sequentibus σς et σζ, apparet huius iam aetate illa defuisse. Lacunae minores ut

\*) Iota subscripta in codice constanter ommissa addidit Bergmann et correxit peccata συναϊρωμένον — ὡδ' ἔληξα — πατρώνυμον. Verba νοεμβρίον et Ἰνδικτιῶνος per compendia scripta sunt. — De Gregorio plura attulit Joh. Saccellion in Ephemeride Atheniensi, quae inscribitur Νέα Πανδώρα 1866 p. 165.

\*\*) Bergmann scripsit 197, errore, ut ex ipsius schedis cognovi.

\*\*\*) De argumentis libr. XIII. XIV. XVI in Bergmanni scriptis nihil relictum est.

existerent, plerumque ea re factum est, quod vocabula paria vel *ὁμοιοτέλευτα* librario occasionem dederunt ab uno ad alterum aberrandi. Fuit is quidem homo non satis attentus parumque doctus, qua re etiam factum est, ut cum alia mendose scriberet, tum vehementer peccaret in nominibus Graecis et Romanis. Correxit autem ipse haud pauca perperam scripta, alia mutavit manus paullo posterior aut Gregorius, ad quem auctorem summaria quoque referenda sunt breviora in marginibus posita. Nova quae maioris sint momenti incrementa praeter XII 57, 4 e codice non accedunt ad ea quae edita sunt, sed multa corrupta vel in integrum restituantur vel facilius sanari possunt nec paucae virorum doctorum emendationes confirmantur.

Tam modeste ac moderate iudicavit Bergmann de codice P; quod quanto plus temporis et laboris in eo perquirendo consumpsit, tanto maiore laude dignum videtur. Ingrati autem esse duco, id quod Dindorf in praef. vol. III conatus est, huic libro simulque Bergmanni meritis obtrectare. At quamvis longam seriem vocabulorum in P seu omissorum seu mendose scriptorum colligeris, codici P palmam praeripi non posse cum permulti alii loci docent tum hi:

## Vulgaris lectio:

## cod. P:

XI 13, 2 οἱ Ἕλληνες ἐμφράξαν- τες τὰ στενὰ* τῶν ἐντὸς τῆς Εὐβοίας συμμαχοῦντων.	οἱ Ἕλληνες . . στενὰ προεμάχοντο τῶν ἐντὸς . . . .
38, 6 κηρύττουσα	κηρύττουσα διαπρυσίως
76, 5 τοῖς ἀρχαίοις πολίταις τὰς πόλεις ἀπέδωσαν, τοῖς δὲ ξένοις τοῖς διὰ τὰς δυνα- στείας ἑλλοτρίας τὰς πόλεις	τοῖς ἀρχαίοις — ἔχουσι συνεχώρησαν τὰ ἐαυτῶν ἀποκομί- ζειν καὶ κατοικεῖν...

ἔχουσι\* κατοικεῖν ἅπαντας  
ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ.

77, 4 λογισάμενοι\* τοῦ πολ-  
λὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν  
ιδίων.

84, 2\* ἀξιόλογόν τι κατερ-  
γάσασθαι.

89, 2 σπινθῆρας

90, 4 ἔτη ὀλίγα πάλιν ἐξέ-  
πεσον

XII 15, 2 ὁ νόμος

29, 1 ἐν ᾗ

36, 1 τέσσαρα

54, 4 ἐξέπεμψαν ναῦς ἑκα-  
τόν.

προσελάβοντο ναῦς ἑκατόν.

54, 6 ἐκ τριήρων πεντή-  
κοντα καὶ διακοσίων.

57, 4 deest

60, 1 προχειρισάμενοι στρα-  
τηγὸν μετὰ νεῶν τριάκοντα  
καὶ στρατιωτῶν ἱκανῶν.\*

63, 5 ἱκανοὺς

λογισάμενοι διὰ τὸ  
(διότι scripsi) τοῦ-  
τους οὐ δυνατὸν  
ἀνελεῖν ἄνευ τοῦ  
πολλὰς . . .

ἔσπευδεν ἀξιόλογόν τι  
κατεργάσασθαι

πηγὰς

ἔτη ἕξ ἐξέπεσον

ὁ νόμος οὗτος

καθ' ἣν

τεσσαράκοντα

ἐξέπεμψαν ναῦς εἴκοσι  
= Thuc. 3, 86.

προσελάβοντο ναῦς εἴ-  
κοσι.

ἐκ τριήρων ὀγδοήκοντα.

οἱ δὲ — ἐνιαυτόν unus  
præbet P

προχειρισάμενοι — ἱκα-  
νῶν ἐξαπέστειλαν

ἱκανοὺς προσθέντες  
τούτοις.

Praestat ergo singulari virtute codex P omnibus  
ceteris libris adhuc ab editoribus adhibitis; etiam pluris  
esset, nisi ille Gregorius πᾶσαν τήνδε βίβλον περι-  
ελθὼν stilo suo inquinavisset. Nam menda leviora, quae  
ille feliciter correxit, facili negotio etiam ex ceteris

libris corrigi potuerunt; contra eius opera scriptura saepius ita corrupta est, ut quid manu prima exaratum et correctum sit, vix perspicui possit. Raro enim eius artificia tam dilucida sunt, veluti XI 5, 5 *χρησιμώτεροι μετὰ τῶν ὀπλῶν ἔσονται*, ubi in P prima manu scriptum erat *χρησιμώτεροι μὲν τῶν ὀπλῶν*, quod vitium Gregorius auxit corrigens *χρησιμώτεροι μὲν τῶν λοιπῶν* aut XII 27, 3, ubi Gregorius manu inerti simplicem lectionem *δαδῖως τὲ κρατήσαν* (i. e. *τ' ἐκρατήσαν*) *τῆς Σάμου καὶ τοὺς* ita depravavit: *δαδῖως τε κρατήσαντες τῆς Σάμου τοὺς* (cf. XII 84, 3). Neque minus perverse addidit XI 55, 5 et 81, 5 *μή*; XII 57, 1 pro *φιλοτιμία* inscite scripsit *φιλονικία*. Res eo fit obscurior, quod correcturae inveniuntur, quae iudice Bergmanno neque ad principem librarium neque ad Gregorium referendae sunt.

Quod ad scripturae genus attinet, hic commemorasse satis habeo:

1. Hiatum evitandi causa in codice P multo saepius vocales elisae sunt quam in ceteris libris, quamquam permulti restant loci, ubi hiatus elisione sublatus non est; quin etiam aliquotiens vocales in codice P exaratae sunt, quae in ceteris libris propter hiatum sunt deletae. Multa horum pusillorum discriminum sine dubio inde orta sunt, quod syllabae modo compendiose modo plane scribebantur.

2. *ν* *ἐφελκυστικόν* saepissime etiam ante consonantes positum est, quamvis impiger his locis in littera *ν* delenda fuerit posterior librarius, ut videtur, idem Gregorius.

3. *Ἰῶτα προσγεγραμμένον* non ita raro invenitur et in exeunti et in medio vocabulo: veluti Bergmann in libro XI collegit 65 exempla; plerumque tamen est omissum.

4. Accentus et spiritus librarius satis diligenter plurimis verbis superimposuit; interdum tamen desiderantur, alias abundant: ἐπάρχοντος, ἐπίσης, οὐχήμεστα — ἀνωικοδόμησαν, συντελεσθη, μήκετι, μήδεμιας etc.

5. Compendia saepissime adhibentur et in terminationibus vocabulorum (— αν, ην, ον, ων, ας, ες, ης, ος, οις, ους, ως, αι, ου) et in particulis (καί, δέ, γάρ, κατά, διά, πρός, παρά, περί); praeterea compendia nulla inveniuntur nisi solita: μῦς (μητρός), πῶα (πατέρα), φιλανοιο (φιλανθρωποιοις), θῦ (θεόν), οὐδὸν (οὐρανόν), ῥ (χρόνων XI 65, 5; χρόνον XIII 1, 1).

Alia, quae huc spectant, infra proferuntur, cum de archetypi imagine coniecturam faciemus.

#### AHL.

Coislinianus codex 149 saec. XV bombycinus, qui A est Parisiis in bibliotheca nationali servatus, continet libros I—V et XI—XV. Cuius auctoritas cum in primis quinque libris plane nulla sit (cf. vol. I p. XI), ad libros XI—XV recensendos aliquantum valet, praesertim cum hic codex A ceteris eiusdem notae libris (HL) diligentius tractatus sit. Contulit enim denuo totum codicem Hermannus Bezzel collationemque suam mecum communicavit, pro qua liberalitate summas ei ago gratias. Idem codicem A ex duabus partibus non eadem manu scriptis constare certis argumentis docuit (Coniecturae Diodoreae, dissert. Erlang. 1888 p. 2), quorum proximum est, quod in primo codicis folio haec invenitur inscriptio: 'Diodori Siculi in quinque libros divisos — sequitur liber sine titulus a principio tractans de diversis bellis' (i. e. libr. XI—XV).\*) Dissi-

\*) Infra addita sunt haec: τοῦ τῆς σωτηρίας ἐπινύμου σεβασμιωτάτου καρδινάλου.



mile autem utriusque partis ingenium descripsit Bezzel hoc modo:

1. Cum libri prioris partis (I—V) exornati sint titulis *Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς πρώτης* (sc. βίβλος), *δευτέρα, τρίτη, τετάρτη, πέμπτη*, hi desiderantur in libris alterius partis. 2. Argumenta singulorum librorum omnibus quidem praescripta inveni, sed cum librorum I—V argumenta instructa sint epigrammatis quibusdam (*ἔλεγχος τῆς πρώτης βίβλου, πῖναξ τῆς δευτέρας, τρίτης* etc.), apud libros XI—XV frustra haec quaeres. 3. In parte priore numeri semper verbis sunt expressi, in altera saepissime litteris compendiariis. 4. Contra in priore parte nonnulla verba compendiose scribuntur, in altera non item. Haec sunt: *σρῖας* (*σωτηρίας*), *πῶ* (*πατριδος*), *πτο* (*πατέρος*), *ἄδ* (*ἄδελφόν*), quo in verbo saepissime lacuna invenitur, nec non apud *λῶ* (*λόγος*). 5. In priore parte *Δημήτρας*, semper *τεχνήτας* scribuntur, in altera *Δήμητρος, τεχνίτας*. 6. In priore parte hiatus minime evitatur, in altera autem cum magna diligentia.

Codex A igitur ex duabus partibus separatim scriptis conglutinatus est.

H Vaticanus codex 994 saec. XVI chartaceus, qui 138 foliis continet libros XI—XV, videtur is liber esse, unde sumpta sunt, quae Wesseling ‘ex schedis (sc. Vaticanis) ante hos trecentos annos deproperatis ad libros XI—XV illustrandos admovit’. Cuius codicis collatio, qua usus est Wesseling, vereor ne non satis fuerit fida.

L Parisinus codex 1662 chartaceus saec. XV exaratus videtur, olim Trivultii Cardinalis, continet libros XI—XV (Catal. biblioth. regiae Paris. II p. 384). Hic liber idem est, quem Wesseling ita descripsit: ‘codex regius

secundus\*), cui nota 2539 imponitur, saeculi XV aetatem non superat, olim Augustini Cardinalis Trivultii'. Reperiuntur enim in Bergmanni scriptis lectiones quaedam ex codice Paris. 1662, quae prorsus consentiunt eis, quae Wesseling ex suo codice regio secundo attulit; veluti uterque testatur libri XII capita 55 et 56 ingenti lacuna mutilata esse. Codex L scriptus est a librario haud indocto, sed parum diligenti, qui sua commenta pro verbis traditis interserere religioni non habuit.

Hi tres codices AHL quam arte inter se coniuncti, quam longe disiuncti a ceteris sint, ex conspectu lectionum, quem infra dabimus, apparebit: in praesens quae ratio inter hos ipsos libros AHL intercedat, paucis explicabimus. Neque A ab L, neque L ab A originem trahere potuit, quod praeter lacunas utrique communes aliae exstant, quibus aut unus codex A aut, quod multo saepius occurrit, unus L laborat. Velut A omisit libri duodecimi totum caput 80, codex L, ut modo memoravimus, eiusdem libri capita 55 et 56. Utrique horum codicum praestare videtur H: nimirum non aetate, sed integritate; quo magis est dolendum, quod qui codicem H conferendum suscepit, maiore usus est festinatione, quam ut singulis quibusque locis, quae sit huius libri lectio, constet.

Deest ergo codex aliquis, qui unus nobis sit instar totius huius generis. Quam ob causam studiosissimus fuero, codicem inspiciendi, qui libris AHL et genere propinquus et aetate superior est. Dico codicem

---

\*) Secundum hunc dicit in praefatione, ubi de omnibus Diodori codicibus Parisinis agitur: priorem in notis ad libros XI—XV, ubi numero secundo non hic, sed codex I significatur.

(I) Venetum 375 in 4<sup>o</sup> minori saec. XI\*), qui foliis 293 continet libros quinque XI—XV praemisso indice capitum. Unde aliquot lectiones prolatae sunt in Marci biblioth. codic. catalogo a Laurentio Theupolo (an. 1740) p. 179: quae quamvis sint paucae, sufficiunt tamen, ut huius libri similitudinem cum codicibus AHL cognoscamus. Quare plura comperire cupivi: at responsum est petenti illum librum pretiosorem esse, quam ut in Germaniam transmittatur. Utinam igitur inter Italos ipsos tandem aliquis exsistat, qui codicem alienigenis invisum evolvat ac quae invenerit, publici iuris faciat.

## FIKM.

F Laurentianus codex XII plutei LXX chartaceus saec. XIV continet foliis 278 Diodori Siculi libros decem XI—XX cum argumentis capitum unicuique libro praefixis; quem fuisse a clarissimo Cocchio cum edito collatum docent numeri marginales, qui identidem occurrunt, eius manu notati (Bandin. catalog. cod. Graec. II p. 672). Hic liber 'optimae notae' idem est, quem Wesseling in praefatione editionis suae dixit membranas integerrime emendateque scriptas, quarum luculentum specimen sibi misisset clarissimus Cocchius. Sed lectionum harum usura, inquit Wesseling, quia spissum et bibliopolae damnosum videbatur negotium, frui non licuit; id satis animadverti in plerisque eas cum Claromontanis amice consentire. Denuo hunc codicem conferendum curavit Dindorf per Franciscum de Furia, cui debemus quidquid sub nota F in apparatu critico attulimus. Animadvertendum est lectiones se-

---

\*) Saec. XII: Morellius, Biblioth. Manuser. p. 241.

cunda manu (nescio quo saeculo) additas saepe conspirare cum libris prioris classis.

Parisinus codex 1661 chartaceus, Fonteblandensis, I olim Antonii Eparchi, qui hunc ipsum cum aliis non paucis regi Francisco I obtulit. Ibi continentur Diodori libri septem, ab undecimo ad decimum septimum, qui mutilus est. Praemittitur singulis libris capitum index. Is codex manu Nicolai Sophiani saeculo, ut videtur, XVI exaratus est (Catal. cod. biblioth. reg. Paris. 1760, II p. 383). Huius libri lectiones Wesselingio suppeditavit de la Barre. Cum autem in bibliotheca Parisina plures Diodori codices\*) conserventur, ne ullus resideat scrupulus, quo ex libro ille sua hauserit, audi quibus verbis Wesseling codicem descripsit: tertius codex Parisinus (= Regius 2 in notis, cf. p. XIX), signatus indice MMLX, in fronte et calce haec ostentat: *κῆμα Ἀντωνίου τοῦ Ἐπάρχου, ὃ δέδωκεν εἰς σημεῖον εὐχαριστίας τῷ κρατίστῳ βασιλεῖ Κελτῶν, τῷ ἐπιφανεστάτῳ Φραγκίσκῳ*, quibus deinde appingitur 'an Sophiani manu?'

Claromontanus codex, quo Diodori libri XI—XV K continentur, collatus est a Camusato, qui, ut ait Wesseling, discrepantes scripturas ex Coisliniano et Claromontanis orae Diodori sui adscripsit. Enumerantur autem in Catalogo codicum collegii Claromontani (Paris. 1764) p. 69 tres libri:

\*) Praeter codices I et L exstant Parisiis hi: Cod. 1660 chartaceus saec. XVI exaratus duorum librariorum manu continet Diodori libros XI—XX. — Cod. 1663 chartaceus saec. XVI continet libros XI—XV. — Ex his quoque libris Bergmann lectiones quasdam sibi comparavit (ad XII 56 et 57 spectantes), unde tamen nihil efficitur, nisi ut eorum auctoritatem minimam putemus. Scilicet uterque omisit XII 57, 4.

CCXX codex chart. in fol. (constans fol. 276) an. 1546 descriptus ac non compactus, quo continentur Diodori Siculi libri quinque XI—XV.

CCXXI codex chart. in fol. (complectens fol. 272) saeculo XVI exaratus ac Venetiis an. 1553 emptus scutis aureis decem. Ibi habentur Diodori libri quinque XI—XV.

CCXXII codex chart. in fol. (constans fol. 230) saeculo XVI exaratus, quo continentur Diodori libri septem XI—XVII.

Hi tres codices una cum duobus aliis, quibus continentur Diodori libri I—V, nunc venerunt in possessionem bibliothecae Berolinensis. Tamen nondum exploratum est, ad utrum illorum codicum, ad primum (CCXX) an ad secundum (CCXXI), lectiones a Camusato collectae referendae sint.

M Marci bibliothecae codex quidam Venetus in usum Wesselingi per Blasium Caryophilum collatus est. Quo de codice ambigua verba fecit Wesseling; cum enim ex eis, quae in praefatione indicat, codicem libros XI—XV continentem expectemus, occurrimus in eius editionis vol. I<sup>o</sup> p. 633 (XIII 111, 5 ἐκ δεῦν) notae: 'Venetus hic desinit'. Ceterum quidquid ex hoc Veneto affertur, tanto abhorret a diligentia et sinceritate, ut ei fidem plane derogem. Licet librarius iste suo ingenio usus duos tresve locos sanaverit, multo saepius cupiditate corrigendi inductus etiam longius a veritate aberravit.

---

Quoniam codices, qui quidem nobis cogniti sunt, percensuimus, nunc demonstraturi sumus non verbosa disputatione, sed delectis exemplis, cur codices hoc modo distinxerimus. Inde non solum apparebit omnes

codices dividendos esse in partes tres, quarum unam codex P solus, alteram AHL, tertiam FIKM efficiunt, sed homines rei periti ultro intellegent vel conicient, quid de singulis harum partium libris iudicandum sit quoque gradu inter se sint coniuncti.

	P*)	AHL	FIKM
XI 1, 3		κηδεστής	κηδεστής ἦν
5, 1		προῆγε	προῆγεν εὐθύς
23, 2		καὶ γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πρὸ τῆς . . . . . δυνάμεων	καὶ πρὸ τῆς . . . . . δυνάμεων τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλλήνων
29, 2		μένουσιν (μένοντα A)	τοῖς πᾶσιν
ib.		τοὺς κινδύνους ὑπομένειν	φέρειν τοὺς κινδύνους
36, 6		διέφυγον	om.
48, 8		ἐρρίσκων	εἶναι εὐρίσκων
55, 4		ἐν τῇ Σπάρτῃ	om.
56, 2		ἀποκαλοῦντες	φράσκοντες
67, 4		om.	τάδελοφού
79, 4		πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης	* om.
91, 1		Λεύκιον	Λεύκιον Πόπλιον
92, 4		πάντοθεν ἐβόα	ἅπαντες ἐβόων
XII 1, 2		κατὰ τὴν Ἀσίαν	ἐν τῇ Ἀσίᾳ
3, 3		om. PAL**)	καὶ πόλεμον συγκροῦσας πολλὰς μὲν

\*) Locis, ubi AHL cum FIKM eisdem vitiis aegrotant, codicis P praestantiam iam supra p. XIV comprobatam esse noli oblivisci.

\*\*) De codice H hic et aliis locis silet Wesseling, ubi hunc librum cum FIKM consentire pro certo nego.

	P	AHL	FIKM
XII 11, 2	ὄντες ἀπέκτειναν σχε- δόν	σχεδὸν ὄντες ἀπέκτει- ναν ἐγγύς	
36, 4	ὀνομαζομένην	λεγομένην	
71, 1	ὁ ἀδελφός	om.	
84, 3	κοσμήσας πᾶσι . . . χρησίμοις κατέλεξεν	ἐκόσμησε πᾶσι . . . σίμοις καὶ κατέλεξεν	FIK et P <sup>2</sup>

	P	AHL	FIKM
XI 5, 2	Μηλιακόν	κλιακόν HL κλιακόν A	ήλιακόν
38, 2	καὶ τῶν παντελῶς ἐντα- φίων ἡμεληκό- των	αἱ τῶν παντελῶς ἐνταφίων AL	εἴργεσθαι παντε- λῶς τὰς τῶν ἐντα- φίων σπουδᾶς
60, 4	δίγλωττοι	δίπλωττοι H δίπλωτοι A δύσπλωτοι L	ἐγγώριοι
65, 3	ἄραι τὴν πόλιν	ἀρετὴν πόλιν HL ἀρετὴν πολλήν A*)	ἄραι τὴν πόλιν

\*) Interpretatio Diodori Latina anni 1548, quam adhibuit Wesseling, Dindorf ignoravit, praebet (p. 257) 'virtute multa'. Cave tamen ne ex hoc uno loco conicias illam interpretationem ex ipso codice A factam esse. Primum enim moneo lectionem ἀρετὴν πολλήν codicis A ab Hermannō Bezzel inventam esse, silentio praeteritam a Wesseling, cuius ex notis unum cognoscis: in codicibus AHL pro ἄραι τὴν scriptum esse ἀρετὴν. Licet ergo conicere, ut in A, ita etiam in H vel L πολλήν pro πόλιν inveniri. Deinde, quod pluris est, hic interpres minime omnibus locis eodem

P	AHL	FIKM
XI 66, 1 φιλοσό- φαν	φιλοσόφαν HL	Φίλφωνα
90, 4 προσανέ- βησαν	φιλόσοφον A	
	om. AL	ἐπηύξησαν
XII 9, 4 οὐκέτας P <sup>a</sup> ἐκέτας P <sup>b</sup>	Σικελιώτας	Ἰταλιώτας
23, 2 Ταραντί- νους	Ἀκραγαντίνους HL	Οὐεντίνους
	Λεοντίνους A	
34, 5 εἰσαρδαία	εἰς σαρδέα AH	εἰς Ἀρδεα
37, 1 ἐπιφανεῖ	ἐπιφανεῖ HL	περιφανεῖ
	προφανῶς A	
38, 1 πολέμων	νόμων A*)L	ὦν ἴσμεν
38, 3 ζητεῖν μὴ .... ἀλλὰ πῶς	μὴ .... ἀλλὰ πῶς AL	μὴ .... ἀλλὰ πῶς σκοπεῖν
47, 2 οὐ διὰ τῶν P <sup>1</sup>	οὐδ' ἐπὶ τῶν P <sup>2</sup> L	οὐδὲ διὰ τῶν
	οὐδ' ἐπὶ τὰς A	
54, 3 κατα- προνομήσειν PHLF <sup>2</sup>		καταπολεμήσειν F <sup>1</sup> IKM et A
65, 9 ἀπήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας	εἰς τὰς Ἀθήνας AL	εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξέπεμψεν
ib. Τάνταλον δῆσαντες ἐφύ- λαττον μετὰ τῶν .... Αἰγινήτας	Τάνταλον μετὰ τῶν .... Αἰγινή- τας AL	Τάνταλον μετὰ τῶν .... Αἰγινή- τας ἐν φυλακῇ κατεῖχον

quo codex A laborat mendo. Attamen id constat interpretationem anni 1548 profectam esse ex codice eiusdem stirpis, cuius sunt AHL.

\*) Hanc quoque lectionem debemus diligentiae Hermannii Bezzel; nam Wesseling codici A adsignat lectionem contaminatam: νόμων ὦν ἴσμεν.



P	AHL	FIKM
XII 67, 5 ἀξιόχρεως		ἀξιόλογος FIKM
PHL		et A
72, 5 τὴν φιλο- τιμίαν*)	τῆς φιλοτιμίας AHLF <sup>2</sup>	τῆς φιλονεικίας F <sup>1</sup> IKM.

Multis quidem locis haeremus, quae lectio insit in libris H et L, tenemus tamen testimonia satis multa, quibus quanti quisque codicum AHL aestimandus sit cognoscatur atque sententia, quam supra de eis tulimus, comprobetur. Multo obscurior et difficilior est quaestio, qua ratione libri FIKM inter se cognati sint; cui solvendae etsi exempla infra posita non sufficiunt, tamen aliquam lucem afferent:

- XI 47, 2 οὕτως] οὕτως<sup>ος</sup> F, οὗτος ὥς IKM  
 27, 2 Ἀθηναῖον PAHLF, om. cet.  
 73, 1 τούτων PAHLF, om. cet.  
 38, 1 ταῖς πόλεσι PAHLF<sup>2</sup>, τοῖς Ἑλλήσι F<sup>1</sup>IK  
 89, 1 παραδεδομένων PAHLF<sup>2</sup>, γεγεννημένων F<sup>1</sup>IM  
 28, 2 τὴν αὐτὴν om. FIK  
 XII 41, 7 πανδημεὶ om. FIK  
 21, 1 ἀργυρικὰς ζημίας] ἀργύρου καὶ ζημίας FIK  
 XI 20, 3 γενομένην om. FIM  
 29, 3 οἰκοδομήσω — ἐάσω καὶ om. FIM  
 XII 28, 1 ἐπιτήδειον om. FI  
 73, 3 ἅμα P, om. FI, ἅλλα cet.  
 27, 3 ἐκράτησαν τῆς Σάμου] αὐτῆς ἐκράτησαν FK  
 63, 2 Λακεδαιμονίους om. FK  
 XI 13, 5 κατήρεν — στόλου καὶ om. F  
 κατήρεν — στόλου καὶ τὴν . . πόλιν om. M  
 85, 1 Κλώδιον] Οὐαλέριον FM

\*) recte, si παῦσαι pro πανύσασθαι scripseris.

- XI 53, 1 ὁ Ἀργαγαντίνων — Θήρων om. F  
 XII 12, 4 ὑπούλοις om. F  
 XI 54, 3 αὐτοὺς om. I  
 XII 74, 1 ἀνυπέρβλητον] ἀξιόλογον I  
 XI 14, 3 συχνοὺς] πολλοὺς K  
 XII 49, 2 ὁ τῶν Λακ. ναύαρχος om. K  
 68, 4 δὲ καὶ . . πόλεων om. K  
 46, 7 ἐξέλιπον τὴν πατρίδα] ἀπῆλθον ἐκ τῆς πατρίδος M  
 66, 1 θλιβόμενοι] ἐθλίβοντο M.

Sed hic subsistamus. Suppetunt enim iam exempla ad cognoscendum horum librorum plurimum valere F, etsi in medio relinquendum est, num codex F ceterorum non solum princeps, sed etiam parens sit. Est enim cur suspicemur codicum collationes, quibus nos adhuc utimur, multis modis esse mancas et fallaces. Quare singulorum codicum FIKM inter se necessitudinem explicare non audeo; atque ut dicam quod sentio, hoc aenigma solvere non gestio. Nam mihi persuasum est omnibus codicibus, in quibus haec editio posita est, denuo perquisitis in verbis Diodori corrigendis perpaulum profici. Augebitur tantum numerus locorum, ubi et codices FIKM et AHL inter se concordant, altera familia codicum ab altera discordat; atque multae lectiones, quae codici P propriae visae sunt, investigabuntur etiam in H et L, sicut in codice A Hermanni Bezzel opera recognito iam indagatae sunt.

Utut autem haec sunt, de ratione, qua codices ad Diodori libros XI et XII recensendos adhibendi sint, mea quidem sententia dubitatio esse non potest. Fundamentum operis est codex P, ceteri codices tamquam adminicula suggerendi sunt eis locis non ita paucis, ubi codex P lacunis aut mendis deformatus est. Ceteri

enim codices omnes referendi sunt ad unum exemplar, codici P dissimile nec tamen impar. Ubicumque igitur ab altera parte stat unus P, ab altera ceteri cuncti, his adhuc, ut aiunt, sub iudice est, atque nisi rationibus ex ipsa re vel ex genere dicendi petitis diiudicari non potest, utra lectio sincera sit. Ubicumque autem cum codice P sive AHL sive FIKM consentiunt, hanc lectionem ex archetypo profectam, diversam ex coniectura (nonnumquam fortasse ingeniosa et vera) ortam esse pro explorato habeo. Quid plura? quoniam codices AHL quanto propius absunt a P, tanto reliquis praestant, libris FIKM nihil effici puto nisi ut examinetur, utrum lectiones codicum AHL his tantum propriae i. e. menda novicia vel commenta postumi librarii sint, an utrique librorum generi communes ideoque aestimatione dignae.

Compluribus quidem locis libri FIKM speciem quandam virtutis prae se ferunt atque editores priores deceperunt (veluti XI 38, 2 90, 4 XII 38, 3 65, 9): nunc autem testimonio codicis P fraudis sunt convicti. Quare aliis quoque locis nobis cautio est, ne illorum praestigiis obcaecemur. Nimirum non refragamur scripturae *καταπολεμήσειν*, cuius loco PHL praebent *καταπρονομήσειν* XII 54, 3 (non A, qui eandem invenit coniecturam atque FIKM) aliisque emendationibus facilibus; neque tamen dubitamus, quin quicumque exemplar, unde manaverunt FIKM, confecit, eas lectiones assecutus sit coniectura. — At duo sunt loci, ubi contra consensum librorum P atque AHL lectionem codicum FIKM a prioribus editoribus receptam non sustuli, non quod eam genuinam esse putassem, sed quia non habui, quo sollertiore modo lectionem codicum PAHL corruptam corrigerem:

XI 29, 2 συναχθέντων δὲ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἰσθμόν, ἐδόκει τοῖς πᾶσιν [μένουσιν PHL, μένοντα A] ὄρκον ὁμόσαι. Lectiones, quae eadem in P atque in AHL inveniuntur, plus valere quam ceterorum librorum, ex codicum aestimatione modo percepimus; hic autem nulla codicum ratione habita res ipsa docet, lectionem μένουσιν sensu carentem et a scriptura τοῖς πᾶσιν multo abhorrentem neque de industria neque casu mutatam, sed ex archetypo transscriptam esse. Corruptelam inesse etiam librarius A animadvertit et scripsit μένοντα. Minime ergo dubito, quin lectio τοῖς πᾶσιν coniectura et ea falsa sit; genuina lectio potius enucleanda est ex scriptura μένουσιν. Conatus sum scribere: μὲν αὐτοῖς vel σεμνόν, sed ipse meae arti diffido.

XII 3, 3 μετὰ δὲ ταῦτα ἐν Κιλικίας καὶ Φοινίκης προσφερομένων τριήρων τῇ νήσῳ, Κίμων ἐπαναχθεὶς καὶ πόλεμον συγκρούσας πολλὰς μὲν τῶν νεῶν κατέδυσεν, ἑκατὸν δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἶλε, τὰς δὲ λοιπὰς μέχρι τῆς Φοινίκης κατεδίωξεν. Desunt in PAL (sine dubio etiam in H) vocabula καὶ πόλεμον συγκρούσας πολλὰς μὲν, quibus omissis orationem hiare nemo non videt. Atque vidit ille librarius et lacunam implevit sapientia vili. An quid est vilius quam illud πολλὰς μὲν? quid insolentius quam illa elocutio paene inaudita πόλεμον συγκρούειν, cuius unum exemplum praebent lexica (ex Johan. Mal. p. 219, 24)? Tamen hoc supplementum passus sum, inopia coactus, non credulitate.

---

Restat ut imaginem archetypi, unde omnes codices usque ad hanc aetatem servati originem duxerunt, lineamentis aliquot describere conemur. Quamvis autem

multis locis sint dissimiles, ad unum exemplar omnes redire facillime intellegitur ex mendis, quae omnibus codicibus sunt communia, veluti

- XI 33, 1 χάριτι δουλεύσαντες] χαριτίδου κελεύσαντες  
 33, 4 πρὸς Πέρσας] προτέρας  
 50, 3 Σπάρτην] σπουδήν  
 68, 1 Τύκην] Ἰτύκην  
 85, 2 πλήν] πλησίον  
 XII 3, 4 πεζῆς sive πεζικῆς] Περσικῆς  
 27, 1 περὶ Πριήνης] περὶ εἰρήνης  
 79, 1 Ἄργος] αὐτοῦς.

Alia id genus facile ipse tibi ex apparatu critico colliges. Digniora autem, quae oculos nostros in se convertant, sunt ea exempla, ubi vitiosae scripturae ortae sunt ex litteris simili forma inter se mutatis:

- XII 24, 4 Ἀγίδω] Ἀγαδίω  
 79, 6 Δογάσι] Δοκάσι  
 XIV 35, 3 ΓΔου] ΓΔου (et sic semper, cf. XV 3, 2. 6  
 9, 3. 4 18, 1 19, 1)  
 XV 19, 3 ΦΔιούντιους] ΦΔιουντίους = XV 69, 1  
 XVI 11, 3 πΑειν] πΑειν  
 XI 48, 2 ἈρχέΔαμος] ἈρχέΔαος  
 XIV 49, 2 καταΔύσας] καταΔύσας  
 (XI 27, 2 κατέΔυσε P, κατέΔυσε cet.)  
 XIV 83, 4 Δώρουμα] Δώρουμα  
 XV 8, 4 ΚαΔουσίους] ΚαΔουσίους  
 XIII 69, 2 ἐν Αἷς ἤ] ἐν Δ' ἴση  
 XII 40, 6 ΤεΤραμέτροις] ΓεΤραμμένοις  
 78, 1 ΜουΓιλανόν] ΜουΤιλανόν  
 XII 68, 2 ἌΓΓωνος] ἈΠΠωνος  
 XIII 11, 2 ὀγδοήκοντα i. e. Π] τζι P, τριακοσίων δέκα cet.

- XIV 65, 4 ἔΤΙ ἄγειν] ἔΠάγειν  
 XV 15, 2 ἸΤαλιώτας] Παρόντας  
       7, 3 λύΤΤης] λύπης = XV 58, 4  
 XIII 103, 4 Ὁ Κοφίλου] Θεοφίλου  
       91, 3 Ὁ Ἑρμοκράτους] Θερμοκράτους PAH  
 XIV 66, 4 Κύνολον] Οὖν ὄλον  
 XII 9, 4 ἐκέτας] Οἰκέτας P<sup>a</sup>, Κυκελιώτας AHL (Ἰτα-  
       λιώτας cet.)  
 XII 73, 3 ἔΜα P, om. FI, τᾷ ΛΑα cet.  
 XIV 69, 5 ἀλλᾶ] ἔΜα P et XV 79, 2 PAFK

Huiusmodi vitia considerantes fieri non potest, quin archetypum litteris, quas dicunt, uncialibus exaratum cōgitatione fingamus. Illud archetypum antiquissimum fuisse ex ea re concludimus, quod codex P ipse ceteris multo antiquior transscriptus esse videtur ex exemplari minusculis litteris scripto. Inveniuntur enim in P menda huius generis:

- XII 70, 5 προσηλωθεῖσι] προσκλυσθεῖσι P  
 XIII 19, 3 προσηλώσαντες] προσκλώσαντες P  
 XIV 84, 7 ἤρεται] ἤρηται (sic!) P  
 XIII 49, 1 Πυδναίων] στυνδναίων P  
 XIII 52, 4 ἐστὶ] ἐπὶ P  
 XI 10, 1 Περωῶν] στρωατῶν P.

Hic oritur quaestio, cui aetati archetypum adscribendum sit, i. e. quo ex tempore lectiones a codice P alienae rep̄ti possint. Quam rem ad explicandam non tot testimoniis, quot in primis quinque libris (vol. I p. XIX), uti possumus. Suidas et excerptores Constantiniani, praeterquam quod codicem P aetate paulo superant, hic nullam habent utilitatem: nam Suidas nusquam idoneas lectiones praebet, ex primis duodecim

Diodori libris omnino nihil operi suo inseruit; excerpta autem Constantiniana quae inveniuntur in palimpsesto Vaticano, nobis auxilium non ferunt, quod et Angelus Mai et Herwerden ea tantum contulit, quae ad perditos Diodori libros spectant. Paulo plus valet codex excerptorum Peirescianus saeculi decimi, qui eis locis, scilicet non multis, ubi codices Diodori inter se dissentiunt, a parte codicis P stat:

XIII 74, 3 *ὁκτώ*] *ν* P, *N* Peirese.

XV 1, 5 *Λακεδαιμονίους* om. P et Peir.

*νικήσαντες*] *νικήσαντας* P et Peir.

XVI 81, 2 *τὴν Λιβύην*] *Λιβύην* P et Peir.

Maximi autem momenti ad codices ponderandos est locus Athenaei (XII 59), qui sic incipit: *Διόδωρος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τοῖς περὶ βιβλιοθήκης Ἀκραγαντίνους φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν . . .* = Diod. XI 25, 4. Consentit Athenaeus cum omnibus Diodori codicibus in vocabulo *ποταμῶν* (pro *ποταμίων*), tum dissentit a codice P, cuius lectionem *τροφὴν* (*τροφὴν* vulg. et Athen.) equidem cum Rhodomanno et Cobeto praetuli. Sed haec sunt levia, sicut etiam scriptura *αὐτή*, quam codex P et Athenaeus offerunt pro vulg. *αὐτῇ*. Contra ea gravissimum argumentum inest in his verbis: *κύκνων τε πλείστων εἰς αὐτὴν καταπταμένων συνέβη τὴν πρόσοψιν αὐτῆς ἐπιτερεπῇ γενέσθαι* ex codice P restitui pro lectione vulgata *κύκνων τε πλῆθος* [*πλήθους* edit.] *εἰς αὐτὴν καταπταμένων* [*καταπταμένους* AL, *καταπταμένου* edit.] etc. Apud Athenaeum enim scriptum est: *καθίπτασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτήν, ὥς γίνεσθαι ἐπιτερεπεστάτην τὴν θέαν*, unde apparet iam Athenaeum genuinae lectionis, quam

servavit unus P, ignarum fuisse et tali exemplari usum esse, ex quali derivati sunt et AHL et FIKM.\*)

Archetypum ut mendis ex fallaci litterarum formatis corruptum erat, ita vitiis ex prava pronuntiandi consuetudine ortis inquinatum fuisse nobis persuasimus; quorum vitiorum utrum librarium an Diodorum ipsum reum facias, saepius haesitabis. Forma quidem *ἀνδρεία* in ceteris libris usitata refellitur facile codice P, qui formam *ἀνδρεία* servavit; dubium autem interdum videri potest, utrum forma *στρατία* an *στρατεία* in archetypo fuerit, quae vocabula in omnibus codicibus (et editionibus) saepissime commutatae sunt. Suo iure Dindorf scripsit XI 48, 4 πολλοὺς κατέγραψεν εἰς τὴν στρατιάν [*στρατείαν* cod.], ἣν παρεδίδου Πολυζήλω. Neque minus certum est etiam XI 84, 4 ex codice P restituendum esse: καταλέξεν εἰς τὴν στρατιάν [*στρατείαν* v.] τῶν νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις atque XVI 73, 3 κατέλεγον τοὺς ἀρίστους εἰς τὴν στρατιάν [*στρατείαν* v.] καὶ τῶν Λιβύων τοὺς εὐθέτους ἐστρατολόγουν. Hoc testantur loci, ubi pro *στρατιά* synonymum quoddam positum est, veluti:

XIII 2, 2 διεκελεύοντο καταγράφειν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς στρατιώτας

\*) Diodori bibliothecam iam antiquis temporibus ab homine litterato, quem dicunt Graeci *διασκευαστήν*, stilo non religioso retractatam et interpolatam esse, docuit Cichorius (dissert. Lips. 1886 cap. III) nomina magistratuum Romanorum persecutus. Collegit enim multa nomina, quae in codicibus Diodori deterioribus interpolata desunt in codice P, quorum, ut Cichori verbis utar, alia omnino non sunt nomina Romana, alia potius primis post Christum natum saeculis in usu fuerunt ac minime quarti urbis conditae saeculi conveniunt nomenclaturae; quaedam sunt nomina hominum, quos novimus aetatis fere Domitiani imperatoris.



XIII 109, 1 τοὺς μισθοφόρους κατέλεξεν εἰς τὸ στρατό-  
πεδον

XVII 39, 3 ἄλλους ἐπιλεγόμενος εἰς στρατιωτικὰς τάξεις  
κατέγραφεν.

Damnanda ergo est forma *στρατεία*, quamquam eam omnes tuentur codices, etiam his locis\*):

XIII 97, 1 κατέγραφον τοὺς εὐθέτους εἰς τὴν στρατείαν

XV 61, 4 κατέλεγε τοὺς εἰς τὴν στρατείαν εὐθέτους

XVI 28, 1 τοὺς εὐθέτους κατέλεγεν εἰς τὴν στρατείαν. —

Similis inconstantia comparet in multis aliis vocibus, veluti: *δυστραπέλεια* — *δυστραπελία*, *φιλονεικία* — *φιλονικία*, *λειπ* — *λιπ*, inprimis in nominibus propriis: *Αἰθαλία*, *Μολυκρία*, *Γύθιον* etc.

Item maxime in nominibus commutantur *αι* et *ε* (ut *Αἰγεσταῖοι*, *Θυραία*), unde falsa vulgata lectio XI 65, 2 τὸν ἀγῶνα τὸν Νεμαῖον (edit. *Νεμεαῖον*) nata est pro τῶν Νεμέων, quod P servavit.\*\*\*) Hinc ortus est etiam error codicis P XI 27, 1 ἦσαν δὲ πᾶσαι νῆες pro ἦσαν δ' αἱ πᾶσαι νῆες, idemque error ceterorum codicum XI 3, 7 νῆες δὲ σύμπασαι: lege νῆες δ' αἱ σύμπασαι.

Deinde vix opus est memorare saepe *η* pro *ι* poni et versa vice *ι* pro *η*, quod vitium nusquam magis quam in verbis *οἰκησ-* et *οἰκισ-* increbuit. Huc spectat etiam adverbium biforme *ἐθελοντί* [*ἐθελοντή* P XI 3, 3

\*) Quare me paenitet retinuisse II 5, 7 κατέγραψαν τοὺς ἐπιτηδείους εἰς τὴν στρατείαν, ubi F praebet *στρατιάν*.

\*\*) Cf. XIX 64, 1 τὸν τῶν Νεμέων ἀγῶνα, qui verborum ordo XI 65, 2 inversus est, ne propter sequentem vocalem hiatus efficeretur.

ἐθέλοντες P 16, 42, 9] ante consonantem, et ἐθέλοντήν ante vocalem; cf. vol. I p. LI. — Similiter denique perturbata sunt εἰ et η, praecipue in formis ἐλείφθην et ἐλήφθην. Quod mendum cum plerumque satis perspicuum sit, adhuc latuit XII 61, 6 βελῶν τε πλήθει [πλήθος edit.] καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων πολλὴν ἔχοντες ἀφθονίαν. Legendum enim est cum P πλήθει. Malim etiam XII 10, 5 cum P scribere ἀμετρῆι [vulg. ἀμετρή, edit. ἀμετρί].

Ad postremum perpauca addere liceat de ν, quod dicitur ἐφελκυστικόν. Hoc in codicibus, inprimis in codice P, saepissime etiam ante consonantes positum est; neque id a Diodori aetate abhorrrere docemur inscriptionibus Graecis intra annos 100—30 ante Christum natum factis, in quibus (cf. Leipziger Studien vol. IV et Meisterhans, Grammatik der att. Inschr. 1888 p. 89) littera ν paragoga hoc modo adhibita est:

• ante vocales

in media oratione 38 locis adest, 1 abest

in pausa 29     „     „     2     „

ante consonantes •

in media oratione 82 locis adest, 12 abest

in pausa 22     „     „     nusquam abest.

Hunc usum effusum litterae ν non solum posterioribus codicibus tribuendum esse, sed ipsi archetypo fuisse proprium, optime illustratur vitio omnibus libris communi XII 33, 1 ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ναυσιμάχου pro nomine *Ναυσιμάχου*: scriptum erat in archetypo ΑΘΗΝΗCINAYCIMAXΟΥ. — Huic consuetudini repugnat vocabulum εἰκοσι, in quo codex P semper, ceteri plerumque litteram ν etiam ante vocales omiserunt.

De lectionum delectu et aliis quibusdam rebus,  
veluti de colluvione formarum αὐτοῦ, αὐτοῦ, ἐαυτοῦ,  
fortasse alias.

---

### NOTARUM EXPLICATIO.\*)

- A = Coislinianus codex saec. XV (praef. p. XVII).  
 H = Vaticanus codex saec. XVI (praef. p. XVII).  
 F = Laurentianus codex saec. XIV (praef. p. XX).  
 I = Parisinus codex saec. XVI (praef. p. XXI).  
 K = Claromontanus codex saec. XVI (praef. p. XXI).  
 L = Parisinus codex saec. XV (praef. p. XVIII).  
 M = Venetus codex (praef. p. XXII).  
 P = Patmius codex saec. X vel XI (praef. p. XI).  
 a = AHL.  
 f = FJKM.  
 v. = vulgaris lectio omnium librorum praeter P.  
 Asterisco \* indicatur in textu lacuna, in apparatu  
 critico coniectura editoris.

\*) Notae in libris I—V adhibitae explicatae sunt in  
 vol. I p. XCVI. Ibidem nomina editorum aliorumque, qui  
 Diodori bibliothecae operam dederunt, enumerantur.

## ARGUMENTA LIBRORUM.

---

### LIB. V.

Cap.

1. Prooemio explicat Diodorus, quantum in historia valeat oeconomia. Vituperatur Timaeus, Ephorus laudatur. Inscribitur hic liber insularis.
2. Sicilia, a figura Trinacria appellata, ab incolis Sicania, tum Sicilia. Ambitus insulae. Cereri et Proserpinae merito sacra Sicilia, quod primas fruges tulit.
3. Regiones Siciliae amoenissimae: Enna Proserpinae raptu clara, Himera Minervae sacra, Ortygia insula Dianae sedes.
4. Proserpina a Plutone abrepta ad inferos descendit apud fontem Cyanen. Ceres quaerens filiam eis, qui ipsam benigne exceperant, fruges muneri dedit; primum Siculis, secundum hos Atheniensibus; ab utrisque ob eam rem festa instituta.
5. Proserpinae raptus a poetis celebratus: Carcini, tragici poetae, versus. Ceres etiam leges docuit.
6. De incolarum Siciliae origine diversae opiniones. Sicanii primi erant, successerunt ex Italia Siculi, denique Graecorum coloniae accesserunt, quae linguam moresque Graecos et vitam cultiorem vulgarunt.
7. Aeolides insulae septem: Nomina earum situsque. A Liparo primum, deinde ab Aeolo cultae; de huius mytho nonnulla referuntur.
8. Aeoli sex filiorum nomina regnaque in Italia et Sicilia.
9. Novi insularum Aeoliarum coloni, Cnidii et Rhodii (Ol. 50), victi ab Segestanis, vicerunt Tyrrhenos.

Cap.

10. Liparensium civitas in dies florentior facta est portus  
opportunitate, thermarum salubritate, aluminis copia,  
cuius monopolium habuit.
11. Osteodes insula, appellata ex ossibus mercennariorum  
a Carthaginiensibus ibi fraude perditorum.
12. Insulae a meridionali Siciliae parte: Melite, Gaulus,  
Cercina.
13. Insulae in mari Tyrrheno sitae: Aethalia, ferri ferax et  
mercatura celebris. Cyrnus sive Corsica. Eius situs,  
urbes, proventus.
14. Incolarum Cyrni indoles et numerus.
15. Sardinia. Deducta in eam ab Iolao cum Thespiadis  
colonia. Unde incolae Iolaei dicti. Insulam natura  
ipsa ab externo hoste defendit. Thespiadae postea  
expulsi Cumas occuparunt.
16. Pityusa a pinuum copia ibi nascentium appellata.
17. Iberiae obiacent insulae Baleares sive Gymnesiae; earum  
numerus, situs, fertilitas. Incolae vinosi, mulierosi, in  
petris degunt, nummos respuunt.
18. Ritus nuptiarum et funerum. Baleares funditores optimi,  
a pueris in funda exercitati.
19. Insulae in Oceano sive extra columnas Herculis: Insula  
in alto mari sita, Libyae obiecta, longe remota, per-  
magna; eius summa fertilitas et amoenitas.
20. Haec insula, olim incognita, Phoenicum navigationibus  
nota est. Obiter Gades et Herculi exstructum  
tribitur.
21. Insulae: Britannia, incognita usque  
Eius situs, forma, magnitudo; incolarum  
us.
22. Mercatoribus ex Britannia per Galliam de-  
Scythiae obiecta, sucino clara. Mythus anti-  
quissimus de Phaethonte et sucini origine.
23. Celticae gentes: A Galate, Herculis filio, Galatae et  
Celtica nomen habere traduntur.
24. Italia, terra populosa et gelida, sunt multa et magna  
Rhodanus, Danubius, Rhenus.  
nientissimi Galliam perfiant. Propter frigus  
neque vinum neque oleum profert. Ita-

Cap.

- que incolae zythum sibi parant atque vinum importatum magno emunt.
27. Gallia argenti nihil, auri magnam copiam habet. Ornatus ex auro factus.
  28. Gallorum corpora, coma et barba; mores heroicis similes, certaminum frequentia.
  29. E curribus pugnandi mos apud Gallos et bellandi ratio. Spoliorum praecipuae species.
  30. Gallorum vestitus armaque.
  31. Adspectus Gallorum terribilis, vox horrida. Bardi et Druidae. Divinatio ex immolatis hominibus. Vatum in sacris et pugnis summa auctoritas.
  32. Celtarum et Galatarum differentia, a Romanis neglecta. Gallorum mulieres procerae et feroces, pueri cani. Eorum nulli tam feri quam Scythiae finitimi, utpote anthropophagi: Cimmerici, postea Cimbri appellati et Gallograeci, immanitate et libidine insignes.
  33. Celtis vicini sunt Celtiberi, Iberi et Celtae connubiis mixti. Eorum arma et tela pugnandique ratio. Munditici studiosi urina corpus dentesque abluunt.
  34. Celtiberorum mores victusque. Vicinis gentibus Vaccaei cultu praestant. Lusitani, Iberorum fortissimi, bene armati, in bellis ad numerum incedunt paeanes canentes. Rapto vivunt, hostes repellunt.
  35. Metalla Iberorum. Incendio silvarum in montibus Pyrenaeis primum argenti copia provenit. Argento, cuius pretium indigenis erat incognitum, Phoenices allekti.
  36. Operis metallici ratio apud Iberos.
  37. Iberorum metalla cum Atticis comparata. Machinae Aegyptiacae ad hauriendas in fodinis aquas ab Archimede inventae.
  38. Servorum in metallis operantium miseria. Metalla exhausta a Phoenicibus et Italis. Stannum quoque in Iberia effoditur. Insulae Cassiterides stanno abundantes prope absunt. Multum etiam e Britannia in Galliam affertur.
  39. Ligures, aspera terra coacti, laboriosi et nervosi sunt non solum viri, sed etiam feminae. Fortes milites, audaces nautae.
  40. Tyrreni classe praestant. Ab iis mare Italiae obiectum

Cap.

nomen habet. Militiam pedestrem excoluere, tubam invenere, lictoribus, sella curuli, toga praetexta primum usi; litterarum studiis dediti prodigiorum disciplinam, vitae cultioris rationem expoliverunt. Ad postremum luxuria effeminati.

41. Insulae meridionales in Oceano Arabiae. Praemissa est Arabiae felicitis brevis descriptio. Insulae tres prae ceteris memorabiles: una thus et myrrham ferens; altera sepulcris destinata. Thuris et myrrhae historia.
42. Thuriferae insulae magnitudo, incolae studiosi mercaturae. Tertia insula Panchaea, cuius incolae ex diversis populis sunt collecti, urbe Panara et templo Iovis Triphyliae clara.
43. Nemus est in Panchaea insula amoenitate arborumque varietate conspicuum.
44. Templum et alia loca sacra Panchaeae insulae describuntur.
45. Panchaeae animalia et urbes. Incolarum tres classes: sacerdotes, agricolae, milites. Communitas victus. Vestitus magnificentia.
46. Militum apud Panchaeos usus. Sacerdotum luxuriosissimus habitus. Oriundi e Creta sacerdotes. Abundat insula metallis et sacris pretiosissimis.
47. Insulae in mari Aegaeo. Samothrace: unde nomen accepit. Aborigines diluvio paene oppressi.
48. Saon reipublicae Samothraciae conditor. Heroes alii: Dardanus, Iasion, Harmonia. Hanc Cadmus uxorem duxit.
49. Cadmi nuptiis dii primum aderant, munera offerentes. Iasion Cereri matrimonio iunctus. Adduntur mythi plures. Mysteria.
50. Naxus insula, olim Strongyle dicta. Primi coloni Thraces, quos Butes patria pulsus eo duxerat. Mulieres, quarum erat penuria, aliunde raptae. Post Buten Agassamenus rex.
51. Otus et Ephialtes Naxi imperio potiti insulae nomen Diae imposuerunt. Deinde Cares insulam occuparunt, quorum ab rege Naxo Naxus est appellata. Hic Theaeus Ariadnen reliquit Bacchi minis perterritus.
52. De Baccho in Naxo insula nutrito, qui cum opibus aliis, tum vino praestantissimo insulam auxit.

Cap.

53. Syme insula.

54. Calydna, Nisyrus, Carpathus.

55. Rhodus: Eius primi incolae Telchines artes nonnullas invenerunt primique deorum simulacra fecerunt, magicas artes exercuerunt. Neptunus ibi educatus ex Halia, Telchinum sorore, genuit filiam Rhodum, unde insula nomen habet, ac filios a Venere, quod eam insula arcuerant, corruptos.

56. Telchines diluvium praesagientes Rhodo discedunt. Sol Rhodi amore captus insulam servat. Hinc nati sunt Heliadae.

57. Heliadae astrologiam, artem nauticam aliasque artes excoluerunt atque divulgaverunt, etiam apud Aegyptios. Ochimus natu maximus Rhodi principatum obtinuit.

58. Danai et Cadmi in Rhodum adventus; a Cadmo relicta monumenta litteraria. Rhodum serpentibus vastatam Phorbas liberavit.

59. Althaemenes Creta relicta, ut fato destinatam patris Catrei caedem evitaret, in insulam Rhodum concedens, inscius patrem occidit, ipse mortem oppetiit. Tlepolemus Herculis filius, qui Argis profugus Rhodum venerat, ibi rex creatus est.

60. Rhodo obiecta Chersonesus Cariae. Hanc quinque Curetes e Creta advecti occupant. Tum Cynus ab Inacho missus ibi urbem sui nominis condidit.

61. Triopas fratre necato et exciso Cereris nemore profugus in Cnidiam venit, Triopium condidit, Chersonesum partemque Cariae occupavit.

62. Hemitheae Staphyli filiae fanum Castabi, in oppido Chersonesi. Mythus de Staphyli tribus filiabus.

63. Templum Hemitheae communi gentium religione servatum et locupletatum. Eius deae in aegrotos beneficentia.

64. Creta: Antiquissimi incolae Eteocretes. Rex eorum Cres. Dii plerique in insula nati. Insulam coluere Idaei Dactyli, multarum artium inventores. Horum discipulus Orpheus, progenies Hercules, ab Alcmenae filio diversus.

65. Secuti sunt Curetes rei pastoriciae, mellificii pluriumque artium auctores; Iovis educatores.



- Cap.  
 66. Tum fuerunt Titanes: Urani Terraeque sex filii et quinque filiae. Saturnus, natu maximus, homines ab agresti victu ad vitam cultiorem traduxit.
67. Hyperion. Coeus et Phoebe, unde nata Latona. Iapetus, cuius filius Prometheus. Mnemosyne. Themis.
68. Saturni et Rheae progenies: Vesta. Ceres per Triptolemmum hominibus muneratur fruges.
69. De frugum inventione Aegyptii, Athenienses, Siculi altercantur. Neptunus maris et rei equestris praeses. Pluto inferorum princeps.
70. Iuppiter: eius ortus et educatio.
71. Iovis instituta ad tuendam in humano genere iustitiam. Bellum in gigantes.
72. Iovi propter beneficia sacra facta sunt et varia imposita cognomina. Eius liberi.
73. Singulis liberis Iuppiter tribuit munia: Veneri virginum curam, Gratiis venustatem tuendam, Ilithyiae parturientium tutelam, Dianae tenerorum nutritionem, Horis legum, iustitiae, pacis custodiam, Minervae olivazum artiumque culturam.
74. Musis commissa litterarum studia, Vulcano metallorum fabricatio et ignis, Marti bella et arma, Apollini musica et ars medica. Huius filius Aesculapius.
75. Mercurio mandata foedera, mercaturae negotia, eloquentia, palaestra, Baccho vitis cultura.
76. Herculis merita; sed hic Alcmeneae filio multo antiquior. Broteomartis sive Dictynna.
77. Pluto, Cereris filio, opes tributae. Cretenses sacrificiorum, rituum sacrorum, mysteriorum auctores esse fabulis variis demonstratur.
78. Heroes in Creta nati iuniores: Minos.
79. Rhodamanthus. Sarpedo.
80. Coloniae Cretensibus immixtae: Pelasgi, Doreas duce Tetano Dori filio, barbari promiscui, Argivi et Spartani.
81. Lesbos: Primi insulae coloni Pelasgi duce Xantho, unde appellata est Pelasgia. Deinde Macareus eandem sedem legit. Post Lesbos, Lapithae filius, cum novis colonis immigravit insulamque Lesbos appellavit. Ab his coloniae missae in Chium, Samum, Con, Rhodum

Cap.

82. Hae beatorum insulae nuncupatae. Macareus, rex Lesbi, leges dedit.
83. Tenedus: Tennes, Cygni filius, insulae conditor.
84. Insulae Cyclades primum a Minoe cultae, tum a Rhadamantho, post Troianum bellum a Caribus occupatae, denique a Graecis habitatae.

## FRAGMENTA\*) LIBRI SEXTI.

Fr.

1. Euemeri doctrina de natura deorum. Additae erant Homeri et Hesiodi et Orphei de diis narrationes.
2. Dei sunt homines propter beneficia immortales habiti.
3. Xanthus et Balius Titanes. (Ceterum in medio relinquendum, utrum haec spectent ad Titanomachiam an ex Pelei vel Achilles historia deprompta sint.)
4. Iuppiter post devictos Titanes coronatus.
5. Picus sive Iuppiter in Creta sepultus.
6. Castor et Pollux, propter virtutem divinos post mortem honores consecuti. — Deinde ex Aeoli posteritate memorantur: (2) Epopeus impius rex Sicyoniorum. — (3) Sisyphus, vir astutus et fatidicus. — (4) Salmonus, deorum contemptor. — (5) Eius filia Tyro.
7. Salmonus eiusque filia Tyro, ex qua Neptunus genuit Peliam, Iolci regem.
8. Admetus et Alcestis, Peliae filia. — Melampus.
9. Bellerophontes.

## FRAGMENTA LIBRI SEPTIMI.

(Inde a Troiae excidio usque ad Olympiadem primam;  
1183—776 a. Chr.)

Fr.

1. Homerus et Thebani et Troiani belli temporibus floruit ex sententia Dionysii (Scytobrachionis) Mytilenaei, quem in rebus mythicis Diodorus prae ceteris ducem sequi solet. (Hunc locum fragmento assignavi incertus haerens, utrum ad septimum an ad sextum librum pertinuerit.)
2. Homerus ante Heraclidarum reditum mortuus est.
3. Diomedes, Aegialeae uxoris insidiis coactus, Argis fugit.

\*) Pleraque ex Caroli Müller interpretatione.

Fr.

4. Aeneae fuga et pietas.
5. Aeneas Latinorum regnum accipit anno ab eversa Troia tertio; fato functus divinos honores adipiscitur. Filius eius Ascanius Albam condit. Reges Albani usque ad Romam conditam (Ol. 7, 2) recensentur.
6. Silvio ab Ascanio insidiae factae sunt.
7. Romulus Silvius propter impietatem fulmine percussus est.  
[Meschela in Libya a Graecis Troia huc delatis conditur.]  
[Thessalus Thesprotius regionem occupat, quae nunc Thessalia de nomine eius vocatur.]  
[Heraclidarum reditus.]
8. Lacedaemoniorum reges usque ad Olympiadem primam,
9. Corinthiorum principes inde ab Alete usque ad Cypselum tyrannum recensentur.  
(Migratio Aeolica. Cuma in Asia a Cleua et Malao conditur circa a. 130 post Troiam captam. In idem ferme tempus — a. 131 post Troiam sec. Eusebium — incidunt origines Cumarum in Italia. Cuius urbis fata paucis Diodorus comprehendit. Hinc memoratur:)
10. Aristodemus Malacus, Cumanorum tyrannus.  
[Creta Lacedaemoniorum et Argivorum coloniis frequentata.]  
[Cyclades insulae a Caribus occupatae et relictæ.]
11. Catalogus populorum, qui maris imperium tenuerunt.  
(Videri potest Eusebius haec ex compluribus Diodori libris excerpta in unum conguessisse; at refragantur tempora singulorum populorum imperiis attributa. Quare omnia uno eodemque loco Diodorum proposuisse, eaque ex auctore, qui aliam quam Apollodorus chronologiam secutus, petiisse statuendum est. Igitur ubi de Aeginetarum potestate maritima verba fecit, ceterorum populorum, qui ante Aeginetas inde ab Troianis temporibus classe valuerant, recensum instituerit. Quem in his auctorem secutus sit nescio; vulgo de Castore cogitant; perperam.)
12. Lycurgi virtus et in Spartanorum rempublicam merita.  
Versus Pythiae subditi.
13. Temenus et Argivi.
14. Argivorum regnum stetit annos DIL.

Fr.

15. Caranus ante primam Olympiadem Macedoniae imperio potitus est. Inde reges Macedonum usque ad Alexandrum Magnum enumerantur, qui per CCCCLIII annos regnum tenuerunt.
16. Oraculum Perdiccae regi Macedonum datum (cf. p. 145, 5).
17. Carani genealogia.

## FRAGMENTA LIBRI OCTAVI.

(Ab Olymp. I usque ad Solonis tempora.)

1. Elei sacrosancti habebantur a Graecis universis.
2. Spectat ad Rheam Silviam, Vestalem.
3. Numitor et Amulius.
4. Romuli et Remi adulescentia.
5. Romulus et Remus de urbe condenda auspicia capientes.
6. Remus a fratre occisus.
7. De causis belli Messeniaci primi.
8. Virginem ex Aepytidarum gente pro patriae salute mactari iubet oraculum.
- 9 et 10. De Archiae (Syracusarum conditoris) amoribus.
11. Agathoclis in aede Minervae exstruenda fraus. (Haec narrationi de ortu Syracusarum data occasione intertexta esse ordo docet fragmentorum.)
12. Cleonnis et Aristomenes Messenii de virtutis praemio litigantes.
13. Spectare haec videntur ad exhortationem, qua dux Lacedaemoniorum milites ob oraculum Messeniis datum animis deficientes ad pugnam excitaverat; Pausan. IV 10. — Victi Lacedaemonii oraculum consulunt.
14. Numa Pompilius, rex pacis amantissimus, Pythagorae discipulus.
15. Sententiae ex narratione de Numa Pompilio rege excerptae.
16. Medorum rex Deioces, vir iustitia insignis.
17. Urbes in Italia a Graecis conditae: Oracula Myscello data Crotonis conditori (Ol. 17, 3; a. C. 710 sec. Timaeum, ex quo plurima in hac historiae parte Diodorus hausit; Ol. 18, 1; a. C. 708 sec. Euseb.). (Sybaris sec. Euseb. eodem anno quo Croton condita. Post origines urbis incrementa eius exposuit. Huc pertinent:)

Fr.

18—20. De luxu et mollitie Sybaritarum.

21. Tarentum ab Epeunactis conditur (Ol. 18, 1; a. C. 708 Euseb.).

22. Hippomenis, Atheniensium archontis, in filiam atrocitas. (Sec. Eusebium Hippomenes magistratum gessit Ol. 14, 3—16, 4; a. C. 722—712. Diodorum aliter statuuisse apparet, quamquam calculi eius accurate subduci nequeunt. Verum, nisi egregie fallor, Diodorus Hippomenem 17 vel 18 annis posteriorem fecit quam Eusebius.)

23, 1. Gela ab Antiphemo et Entimo condita. (Ol. 22, 3, a. C. 690. Euseb. Arm. Venet.; Ol. 23, 1, a. C. 688. Euseb. Arm. Mediol.)

23, 2. Chalcidenses Rhegium condunt (Ol. 24, 1, a. C. 684). (Locrorum urbs condita Ol. 24, 2, a. C. 683, sec. Euseb. Hieron.; Ol. 26, 4, a. C. 637 sec. Euseb. Arm. Huc pertinet:)

23, 4. De severa apud Locros iustitiae cura. Conf. Plutarch. *π. πολυπραγμ.* c. 8. Timaei fr. 66 sq.

24. Oraculum de centum annorum tyrannide Sicyonis datum. Conf. Aristot. Polit. V 9, 21. (Circa Ol. 26, 4, a. C. 673.)

25. Tullo Hostilio regnante (inde ab Ol. 26, 4; a. C. 673) ruptum Romanorum cum Albanis foedus.

26. Tullus Hostilius ius constituit, quo bella indicerentur. Conf. Cic. de Rep. II 17.

27. Lacedaemonii ab Atheniensibus belli ducem petere oraculo iubentur. — Tyrtaei ducis instituta. — (Quod tempora belli attinet, Diodorus proxime accessisse videtur ad calculos apud Eusebium servatos, ubi Messeniorum defectio assignatur Ol. 36, 3, a. C. 634 in cod. Arm.; Ol. 35, 4, a. C. 637 ap. Hieronymum; Tyrtaeus Ol. 37, 1, a. C. 632 in cod. Arm.; Ol. 36, 4, a. C. 633 ap. Hieron.)

28. Cum Tyrtaeo componitur Terpander civiles Lacedaemone seditiones carminibus suis placans.

29. Cyrene a Batto condita (Ol. 37, 2; a. C. 631). Ad historiam urbis, quam hac occasione auctor percensuit, pertinent:

30. De Arcesilao, Eudaemonis filio, cui *Χαλεποῦ* cognomen; ac deinde: (2) de Demonacte Mantinensi, qui sub regno Batti III. *Χωλοῦ* dissidia Cyrenaeorum composuit.

Fr.

31. L. Tarquinius Priscus (Ol. 41, 1—50, 2; 616—579).  
 32. Locrensiū de auxilio adversus Crotoniatas Spartam  
 missa legatio (ante pugnam ad Sagram; circa Ol. 42;  
 a. C. 612).

## FRAGMENTA LIBRI NONI.

1. Solonis indoles, mores, leges. — Sequuntur quae sapientiam viri uberius demonstrent:
2. Responsa, quae Croeso dedit. — (5) Eius de athleticis iudiciū.
3. Historia de tripode aureo, quem Soloni utpote viro sapientissimo destinatum, hic Apollini dedicavit. (Res iterum tangitur in Biantis historia, fr. 13, 2.)
4. Solonis contra Pisistratum consilia. (Hoc quoque repetitur, ubi ad Pisistrati tempora auctor devenit, fr. 20, 4.) Adiungitur de ceteris sapientibus narratio:
5. Spectat ad Periandrum; cf. fr. 7.
- 6—8. De Anacharsi et Mysone; hunc reiecto Periandro in septem sapientium collegium cooptarunt.
- 9—10. De Chilone.
- 11—12. De Pittaco.
13. De Biante.
- 14—15. De Milone Crotoniata et Polydamante Thessalo, inutiliter robore valentibus, cum ingenio destituti essent. (Haec ex eodem de sapientibus loco desumpta. — Absoluta Solonis laudatione, in qua quaecūque proposito inserviebant, nulla temporum ratione habita, auctor concessit, redit ad seriem historiae.)
16. Oraculum Graecis datum Cirrham obsidentibus. (Circa Ol. 47, 2; a. C. 591, ut ex Diodori mente statuendum puto.)
17. Solon quadraginta septem annis post Draconem. (Vulgo XXX tantum annorum intervallum statuunt, Solonisque archontis magistratum collocant Ol. 46, 3, a. C. 594. Hoc si tenes, Draconis annus foret 624, atque ex Diodori numero, 641 a. C. — Neque tamen ita Diodorum statuisse pro certo contenderim; Draconem sine dubio posuit a. 633 (17 annis post 650), ideoque Solonem a. 586.)

Fr.

- 18—19. Phalaridis taurus aheneus, Perilao perniciosus (Ol. 52, 4—56, 4; 569—553 a. C.).
20. Solon Pisistrati adversarius.
21. Cyrus regnavit Ol. 55.
22. Cyri virtutis indoles.
23. Astyages victus in milites suos durius consulit.
24. Cyrus propter humanitatem pater appellatur.
25. Croesus quam meditatus erat adversus insulas expeditionem omittit.
- 26—27. Croesi cum sapientibus Graeciae colloquium.
28. Aesopi effatum.
29. Atys, Croesi filius, ab Adrasto necatus.
30. Phalaridis dictum.
31. Croesus oraculum Delphicum bis consulit (Ol. 57, 3, a. C. 550.). — Cyrus legatos mittit ad Croesum.
32. Croesus ab Eurybato proditur.
33. Sententia ad Eurybati scelus spectans. — Oraculum Croeso datum de filio voce capto. — Cyrus a Croeso admonitus parcat Sardibus expugnatis (Ol. 58, 3, a. C. 546).
34. Cyri in Croesum humanitas.
35. Harpagi dictum de Graecis Asiaticis sero cum Cyro foedus iuncturis.
36. Lacedaemonii Cyrum Graecis in Asia civitatibus abstinere iubent. Cyri responsum. — Lacedaemoniis Arcadiam occupaturis datum oraculum. — Alterum oraculum eisdem datum de Orestis ossibus consulentibus. — (4) Conf. Herod. I 158.
37. Pisistrati de osculo filiae in solempni pompa dato scomma. — Rustici cuiusdam facete dictum de vectigali a Pisistrato imposito. (Circa Ol. 60, 4, a. C. 537.)

## FRAGMENTA LIBRI DECIMI.

1. Servii Tullii cum Tarquinio rixa et caedes.
2. Servius Tullius regnavit XLIV annos.  
(Fr. 1 et 2 fortasse melius ad librum nonum referuntur.)
3. Pythagoras sapientia clarus, archonte Thericle (Ol. 61, 4.).  
— (4) Eius in Pherecydem praeceptorem pietas. —  
(5) Pythagorei alius alium adiuvabant.

Fr.

4. Cliniae exemplum; alterum Phintiae et Damonis.
- 5—10. Pythagorae doctrinae capita nonnulla.
11. Pythagoreorum sectae interitus per Cylonem. — Lysis Pythagoreus, Epaminondae magister.
12. Historiae, severae hominum iudicis, utilitas. (Epiphonema, ut videtur, narrationis de Pythagoreis.)
13. Cyrus orbis terrarum imperium affectat.
14. Cambysae indoles. — Eiusdem in Amasis mortui corpus atrocitas et adversus templum Ammonis expeditio.
15. Libyes et Cyrenaei ad Cambysen Aegypto potitum deductionem faciunt.
16. Polycratis latrocinia maritima. (4) Eius in Lydos fugitivos perfidia.
17. Pisistrati filii; Hipparchus occiditur. Laus Aristogitonis.
18. Zeno Nearchum tyrannum ulciscitur. (Propter Aristogitonem Zenonis mentionem fecisse videtur Diodorus, quem Zenoni comparat etiam Diogenes Laert. IX 26, vel propter Leaenam meretricem, quae ne socios Harmodii et Aristogitonis proderet, linguam, sicut Zeno, sibi momordit.)  
[Dorieus Heracleam in Sicilia condit (circa Ol. 67, 3, a. C. 510).]
19. Megabyzus Babylonem dolo capit. — (5) Darius expeditionem in Europam parat. — (6) Tyrreni metu Persarum moti Lemnum relinquunt.
- 20—21. Lucretiae mors.
22. Tarquinii scelera et Bruti calliditas.
23. Sybaritae a Crotoniatis proelio funduntur; cf. XI, 90, 3.
24. Herodoti mirabilia narrandi mos. — Athenienses Boeotis et Chalcidensibus fugatis Chalcidem occupant (circa Ol. 68, 3; a. C. 506). Cf. Herodot. V 77.
25. Caribus de auxilio a Milesiis contra Persas petendo percontantibus oraculum quid responderit. (Cf. Demonis fr. 10, Herodot. V 120.) — Quae sequitur sententia spectare videtur ad foedus Graecorum in Asia contra Persas initum. — Hecataeus Milesius ad Artaphernen legatus missus (Ol. 71, 3, a. C. 494).
26. Cf. Herodot. VI 83.
27. Datis legationem Athenas ut Persis se dederent mittit.



Fr.

28. Hippocrates Gelensium tyrannus Syracusis victis consulit (Ol. 72, 2, a. C. 491). — Thero Agrigentinus.
29. Gelo Syracusanus puer mirabiliter servatus est.
30. Cimon Miltiadis patris multam in se recipit. — Dux optimus.
31. Cimon sororem Elpinicen uxorem habet.
32. Themistocle auctore Cimoni collocata est virgo divitissima, cuius dote vinculis liberatus est.
33. Graecorum ad Gelonem legatio de auxilio contra Persas (Ol. 74, 4, a. C. 481).
34. Sententiae ex orationibus de bello Medico depromptae.

## LIB. XI.

Cap.

1. Nullo, ut alias solebat, praemisso prooemio Diodorus librum incipit res ab expeditione Xerxis in Graeciam usque ad Atheniensium expeditionem in Cyprum continentem. Belli suator Mardonius; socii Carthaginienses, quorum apparatus belli describitur.

Ol. 75, 1 : 480 a. Chr.

2. Xerxes praeter ingentes copias terrestres iam a Dario patre collectas naves longas MCC paraverat. Ipse Susis Sardes movit, praemissis in Graeciam praekonibus, iuncto ponte Hellesponto, perfossoque monte Athone. Duces Graecorum Euaenetus Lacedaemonius et Themistocles Atheniensis; sed plerique Graeciae populi ad Persas defecerant.
3. Graeci defectionis infamia notati recensentur. Concilium Graecorum in Isthmo; Argivorum arrogantia. Interea Xerxes copias per pontem in Thraciam ductas et apud Doriscum collectas lustravit. Navium copiarumque et terrestrium et navalium numerus.
4. Graecorum classis Eurybiade praefecto ad Artemisium, pedestres copiae duce Leonida ad Thermopylas Persis oppositae.
5. Ad Acanthum urbem progressus Xerxes Graecos ad Thermopylas obstantes nuntiis evocat, ut abiectis armis discedant; Leonidae responsum.

Cap.

6. Contempta Demarati Lacedaemonii admonitione Xerxes Medos impetum facere in Graecos iubet.
7. Medis ceterisque fugatis Xerxes Persas qui immortales vocantur in Graecos mittit; sed ingenti caede repulsi.
8. Tertio proelio victi Persae. Tandem Trachinius quidam per montana viam monstrat, quod per transfugam Leonidas comperit.
9. Dimissis reliquis copiis Leonidas cum quingentis Spartanis et Thespiensibus hosti restitit et Xerxis castra noctu invasit.
10. Graeci omnes fortiter pugnantes, caesaque magna Persarum multitudine, occubuere.
11. Eorum laudatio. Encomium Simonidis.
12. Transitu Xerxes ita potitus etiam mari dimicari iubet. Classis Graecorum ad Artemisium consilio Themistoclis Persas adoritur. Pugnam nox intercipit; victoria dubia.
13. Oborta tempestas Persarum classi magnam infert stragem. Iterum ancipiti proelio digressi Graeci Salamina se recipiunt.
14. Terrestri itinere Xerxes a Thermopylis in Atticam progressus omnia vastat. Delphicum templum mirabiliter servatur.
15. Corcyraei callide cunctantur. Graeci consilia diversa de ineunda pugna navali capiunt. Aptissimum locum ad Salamina esse Themistocles censet.
16. Pavor Graecos occupat et in Peloponnesum convertit, quam muro muniunt.
17. Themistocles Xerxem falso nuntio decipit et ad pugnam navalem exoptato loco committendam impellit, clam accepto per Iones de ipsorum inter pugnandum futura defectione nuntio.
18. Pugna committitur ad Salamina.
19. Graeci insignem consequuntur victoriam. Rex per Themistoclem metu imbutus, ne Graeci mari potiti ponte rescisso reditum intercluderent, in regnum revertitur, relicto in Graecia Mardonio.
20. Carthaginienses e foedere cum Persis facto Hamilcare duce bellum contra Graecos in Sicilia movent. Eorum terrestres et navales copiae in Siciliam transvectae.

Cap.

- Himera primum obsessa. Thero, Agrigenti tyrannus, tum ab eo accitus
21. Gelo Syracusarum princeps Himerensibus auxilio venit.
  22. Gelo strategemate usus et incendit hostium classem et Hamilcarem obtruncat, simul proelio pedestrem exercitum ad internecionem caedit.
  23. Merito haec pugna Plataeensi atque Gelo Pausaniae vel Themistocli componitur.
  24. Gelonis et Leonidae facinora in eundem diem incidunt. Summa consternatio civitatem Carthaginiensium occupat.
  25. Gelo militum virtutem praemiis ornat; captivorum autem incredibilem multitudinem inter socios distribuit, quorum servitio multa opera publica perficiuntur.
  26. Gelo in ipsos hostes mitis et clemens, Carthaginiensibus aequas pacis condiciones concedit. Nummos cudit Damaretios. De praeda templa vel exstruit vel exornat. Obiter commemoratur Pindari aetas.

Ol. 75, 2 : 479 a. Chr.

27. Persarum classis circa Cumam et apud Samum subsistit. Inter Athenienses et Lacedaemonios simultates acerrimae. Themistocli imperium abrogatur.
28. Graecorum dissidiis in sua commoda uti conatur Mar-donius; qua spe deceptus incursionem facit in Atticam, et omnia caede atque incendio implet.
29. Graecorum de republica tuenda communia consilia et iusiurandum. Aristides et Pausanias duces.
30. Ad Plataeas Graeci proelium committunt.
- 31 et 32. Proelii Plataeensis descriptio.
33. Post victoriam Plataeensem spolia sunt distributa, victoriae monumenta posita, virtutis praemia defectionisque supplicia constituta.
34. Classi Graecorum praefecti Leotychidas et Xanthippus ad Graecos Asiam tenentes in libertatem vindicandos pugnam navalem experiri constituunt. Ignari rerum ad Plataeas actarum pronuntiari iubent Persas esse victos.
35. Postridie nuntius victoriae Plataeensis affertur. Et Graeci et Persae ad pugnam incitantur.

Cap.

36. Pugna navalis ad Mycalen commissa eodem die, quo apud Plataeas pugnatum est, describitur. Persae in fugam acti.
37. De consilio Graecos, qui Asiam incolunt, in Europam transferendi. Mycalensi pugna bellum Medicum finitur, per duos annos gestum. Commemoratur Herodotum usque ad Sesti obsidionem opus suum perduxisse, et Sp. Cassium Romae capitis damnatum esse.

Ol. 75, 3 : 478 a. Chr.

38. In Sicilia recuperata pace Gelo civitatem legibus et institutis utilissimis recreat et auget. Gelonis mors et memoria apud posteros. Successit ei Hiero frater.
39. Inter Athenienses et Lacedaemonios novae contentiones ob resecta Athenarum moenia oriuntur.
40. Themistoclis fraude Athenarum moenia restituuntur. — Res Romanae.

Ol. 75, 4 : 477 a. Chr.

41. Themistocles, cuius maxima apud omnes auctoritas erat, ad amplificandam patriam praeter Phalereum portum, qui angustior erat, Piraeum construere consilium cepit.
42. Hoc consilium pro contione exponere recusat. Arcano deliberatur.
43. Themistocles cavet, ne Lacedaemonii coeptis suis adversentur.
44. Lacedaemoniorum iussu Pausanias dux cum classe in Cyprum insulam et Hellespontum profectus est ad liberandas Graecas civitates adhuc Persarum praesidiis occupatas. Sed captus praemiorum regiaeque filiae spe, proditiois consilia fovet moresque Persicos secutatur.
45. Proditio Pausaniae qua ratione fuerit cognita et punita.
- 46 et 47. Sceleribus Pausaniae opponuntur virtutes Aristidis, qui patriam sociis et opibus auxit.

Ol. 76, 1 : 476 a. Chr.

48. Leotychidas Spartanorum rex, cui Archelaus successit, et Anaxilaus Rhegii et Zancles tyrannus moriuntur.

Cap.

Inter Hieronem et fratrem Polyzelum gravissimae inimicitiae; per Theronem fratres reconciliantur.

49. Naxios et Catinenses Leontium migrare Hiero iubet, receptis novis e Peloponneso et Syracusis colonis. Himeram Thero traduxit Does.

Ol. 76, 2 : 475 a. Chr.

50. Lacedaemonii indignantes penes Athenienses maris imperium esse ipsorumque rempublicam claudam factam, illis bellum inferre moliantur. Hetoemaridae prudentia animi placantur.

Ol. 76, 3 : 474 a. Chr.

51. Hiero Cumas auxilia mittit, eamque urbem bello contra Tyrrhenos tutatur.

Ol. 76, 4 : 473 a. Chr.

52. Bellum in Italia inter Tarentinos et Iapyges gestum.

Ol. 77, 1 : 472 a. Chr.

53. Thero Agrigentorum princeps humanitate et iustitia florens moritur; succedit Thrasydaeus filius ob crudelitatem et superbiam omnibus invisus, qui bello contra Hieronem infelicitate gesto regno pulsus obiit. — Clades ad Cremeram.

Ol. 77, 2 : 471 a. Chr.

54. Lacedaemonii invidia ducti Themistoclem prodicionis apud Athenienses accusant, quasi Pausaniae consiliorum participem. Tum quidem absolutus est.
55. Postea innocens ostracismo patria expellitur. Lacedaemonii eundem communi Graecorum iudicio damnandum censent.
56. Themistocles Argis ad Molossorum regem, deinde in Asiam ad Xerxem confugit.
57. A Mandane, Xerxis sorore, accusatus non modo absolvitur, sed etiam summis muneribus ornatur.
58. Themistocles in Asia tuto et iucunde vitam exigit; de eius morte varia traduntur.
59. Themistoclis elogium. — Buxentum urbs tunc in Italia condita est.

Cap.

Ol. 77, 3 : 470 a. Chr.

60. Athenienses Cimonem cum exercitu in Asiam mittunt ad recuperandas sociorum urbes, Persarum praesidiis occupatas. Hic multis in Caria et Lycia urbibus expugnatis Persarum classem apud Cyprum fundit.
61. Terrestres quoque copias strategemate usus ad Eurymedontem devincit.
62. Cimon ingentem praedam consequitur. Athenienses, quorum respublica ab hoc tempore ingentibus opibus aucta est, decimam dicant Apollini.

Ol. 77, 4 : 469 a. Chr.

63. Lacedaemonii cum crebris terrae motibus, tum bello ab Hilotis et Messeniis illato admodum afflicti. Archidami regis virtus.
64. Rebelles castrum in Messenia occupant. Atheniensium auxiliis brevi dimissis bellatum est per decem annos.

Ol. 78, 1 : 468 a. Chr.

65. Inter Argivos et Mycenaeos bellum exortum. Argivi victores Mycenaeos in servitutem redegerunt et urbem destruxerunt.

Ol. 78, 2 : 467 a. Chr.

66. Miccythus tutela in Anaxilai filios sanctissime administrata reddit eis paternum regnum. Eo anno Hiero mortuus, quem frater Thrasybulus sequitur.

Ol. 78, 3 : 466 a. Chr.

67. Thrasybuli superbia offensi Syracusani bellum movent.
68. Syracusani Thrasybulum regno eiciunt, et libertatem usque ad Dionysii dominatum tuentur. Eo anno Romae primum tribuni plebis creati.

Ol. 78, 4 : 465 a. Chr.

69. Artabanus satellitum princeps per insidias Xerxem cum prole occidere et regnum occupare conatur. Sed superstes patri fratribusque Artaxerxes patrio regno potitur et parentis caedem ulciscitur.

Cap.

Ol. 79, 1 : 464 a. Chr.

70. Thasios et Aeginetas deficere conantes imperio subiciunt Athenienses. Sed plures populi deficere agitant, Atheniensium superbia exacerbat. Colonia missa Amphipolin, paulo post ab Edonorum populo oppressa.

Ol. 79, 2 : 463 a. Chr.

71. Artaxerxes in puniendis paternae caedis reis et ordinanda republica versatur. Interea Aegyptii a Persis deficient et Inarum regem creant, inita cum Atheniensibus societate. Artaxerxes illos domare parat.
72. Sicilia post exactos reges laetior in dies floret. Sed peregrini a Gelone in civitatem recepti cum magistratibus excluderentur, novis tumultibus Syracusas perturbant.
73. A Syracusanis illi commeatu interclusi sunt.

Ol. 79, 3 : 462 a. Chr.

74. Bellum ab Artaxerxe Aegyptiis illatum duce Achaemene. Athenienses foedere Aegyptiis iuncti Persas proelio vincunt et usque ad Album murum pellunt. Lacedaemonii a Persis advocati auxilio venire recusant.

Ol. 79, 4 : 461 a. Chr.

75. Artabazus et Megabyzus novis copiis Aegyptum adeunt, sed exercendo milite annum transigunt.
76. Tumultus per Siciliae urbes continuati, victis peregrinis et Messanam deductis tandem sedati sunt.

Ol. 80, 1 : 460 a. Chr.

77. Aegyptii adventu novi exercitus perterriti cum Persis in gratiam redeunt, relictis Atheniensibus sociis. Hi tamen navibus ipsi incendio deletis tanta virtute restiterunt, ut eis Persae salvum in patriam reditum concederent. — Athenis tum Ephialtes de Areopagi auctoritate detraxit.

Ol. 80, 2 : 459 a. Chr.

78. Bellum Atheniensium cum Corinthiis, Epidauriis, Aeginetis. Ducetius, Siculorum rex, condita urbe Menaeno et expugnata Morgantina gloriam adeptus est.

Cap.

Ol. 80, 3 : 458 a. Chr.

79. Corinthii et Megarenses de finibus inter se armis contendunt. Megarenses, Atheniensium auxiliis adiuti, victores. Phocensium adversus Dores bellum, quos Lacedaemonii defendunt.
80. Bellum inter Lacedaemonios et Athenienses oritur. Thessali inter pugnam desciscunt ad Lacedaemonios. Indutiae quattuor mensium factae.

Ol. 80, 4 : 457 a. Chr.

81. Thebani copias suas iungunt Lacedaemoniis, quorum auxilio amissam Persico bello dignitatem reparare cupiunt. Myronides dux Atheniensium parva manu magnum hostium numerum superavit.
82. Laudatio Myronidis, qui Tanagra expugnata Boeotiam depopulatus est.
83. Boeoti ad Oenophyta victi. Pluribus populis subactis Myronides Athenas redit.

Ol. 81, 1 : 456 a. Chr.

84. Tolmides praefectus classi Atticae, Myronidae gloria excitatus, Laconiam populatur. Messenios a Lacedaemoniis victos deducit Naupactum.

Ol. 81, 2 : 455 a. Chr.

85. Dum Tolmides in Boeotia versatur, Pericles classi praefectus Peloponnesum invadit.

Ol. 81, 3 : 454 a. Chr.

86. Cimonis opera quinquennales indutiae factae inter Athenienses et Lacedaemonios. — Sicilia bello Segestanorum et Lilybaeorum aliisque dissidiis internis turbata. Syracusis Tyndarides tyrannidem affectans interficitur.
87. Ad opprimendam regnandi libidinem Syracusani instar ostracismi Attici petalismum instituunt.

Ol. 81, 4 : 453 a. Chr.

88. Iterum describitur incursio a Pericle in Peloponnesum facta (cf. c. 85). Tolmides Euboeam et Naxum civibus Atheniensibus distribuit. — Sicilia Tyrrhenorum



Cap.

latrociniis vexatur. Ab Syracusanis Phayllus Tyrreniae bellum inferre iubetur et post hunc Apelles, qui Corsicam et alia loca vastat. Ducetius Siculos in unam rempublicam redegit. Exstruxit urbem Palicen, prope fanum Palicorum.

89. Huius fani descriptio.

90. Palicae urbis fata. — In Italia Sybaris instaurata.

(Res anni Ol. 82, 1 : 452 a. Chr. exciderunt.)

Ol. 82, 2 : 451 a. Chr.

91. Ducetius Aetnam urbem occupat et Agrigentinos proelio fundit; deinde proelio ipse a Syracusanis fusus atque a suis desertus est.

92. Ducetius supplex ad Syracusanos confugit, qui misericordia commoti eum cum viatico Corinthum relegarunt.

## LIB. XII.

Cap.

1 et 2. Prooemium: Nihil mali sine quodam commodo esse, exemplo belli Persici docetur, quod ad Graeciae universae, inprimis Atheniensium incrementa, opes et florentissimum statum, plurimum valuerit. Inde per proximos quinquaginta annos propter opum abundantiam bonas artes esse excultas, artiumque et doctrinarum studia, praesertim philosophiam, eloquentiam, remque militarem inter Athenienses maximopere floruisse.

Ol. 82, 3 : 450 a. Chr.

3. Post bellum pro Aegyptiis infeliciter gestum (cf. XI 77) novum bellum pro Graecorum in Asia libertate Persis inferunt Athenienses. Cimon, classi praefectus, Persae in Cypro adoritur. Persae, quibus Artabazus et Megabyzus praeerant, terra marique victi sunt.

Ol. 82, 4 : 449 a. Chr.

4. Athenienses in Cypro Salaminem oppugnant. Artaxerxis rogatu conveniunt pacis condiciones.

Ol. 83, 1 : 448 a. Chr.

5. Megarenses, qui ad Lacedaemonios defecerant, ab Atheniensibus bello domantur.

Cap. Ol. 83, 2 : 447 a. Chr.

6. Lacedaemoniorum incursio in Atticam. Athenienses Tolmide duce ad Coroneam victi sunt.

Ol. 83, 3 : 446 a. Chr.

7. Multae civitates post acceptam cladem ab Atheniensibus deficiunt. Euboea duce Pericle sub imperium redacta. Inde in triginta annos indutiae factae.
8. Eodem tempore in Sicilia bellum inter Syracusanos et Agrigentinos exarsit ob Ducetium regulum, quem Syracusani inconsultis Agrigentinis dimiserant. Is cum magna hominum turba in Siciliam redierat, novas sedes quaerens.
9. In Italia Thurium urbs condita hac occasione: Sybaritae quingentos cives opibus exutos urbe expulerant, quibus Crotone receptis bellum exoritur. Crotoniatae duce Milone vincunt Sybaritas.
10. Sybaris tum eversa est (cf. X 23. XI 90, 3). Post LVIII annos Thessali urbem restituere conati iterum a Crotoniatis expelluntur. Paulo post exules ab Atheniensibus adiuti novam coloniam eo deducunt, et prope Sybarin deletam, ad fontem Thurium, Thurium condunt.
11. Discordia Thurii inter cives exorta, caesis antiquis Sybaritis, novi coloni rempublicam melius instruunt; Charondas legibus scribundis deligitur.
12. Charondae legum specimen.
13. Charondas litterarum praecipuam curam habet. Litterarum laus.
14. Loci poetarum, quibus Charondae leges celebrantur.
15. Charondae leges de tutela.
16. Eiusdem leges in milites ignavos et capitis reos.
17. Leges temere abrogandi conatus a Charonda repressi. Immutatae nullae sunt leges nisi hae tres: lex de oculis effodiendis.
18. Lex de divortiis, lex de orbis.
19. Charondae mors voluntaria.
20. Historia alius legislatoris adiungitur, Zaleuci Locrensis. Legum tamquam fundamentum esse voluit religionem et animum purum. Legum aliquot capita.
21. Zaleuci nonnullae aliae leges recensentur.

- Cap. Ol. 83, 4 : 445 a. Chr.
22. Sybaritae reliqui ad Traentem fluvium se recipiunt, ubi postea interimuntur a Bruttiis. — Athenienses in recuperatam Euboeam Hestiaeis eiectis civium coloniam mittunt.
- Ol. 84, 1 : 444 a. Chr.
23. Romae decemviri legibus scribundis creati. Thurii et Tarentini mutuo bello se infestant.
- Ol. 84, 2 : 443 a. Chr.
24. Ap. Claudii, qui unus e decemviris erat, libido. Verginia a patre necata. Exercitus movetur, Aventinum occupat.
25. Orta inter Romanos discordia intestina componitur, ita ut decem quotannis tribuni plebis et alter de plebe consul creentur.
- Ol. 84, 3 : 442 a. Chr.
26. Leges XII tabularum perfectae. — Una pace tum omnes populi fruebantur.
- Ol. 84, 4 : 441 a. Chr.
27. Samii de Priene bellum contra Milesios moverunt et ab Atheniensibus defecerunt. Pericles Samum cepit; deinde Samios a Persis adiutos iterum vicit et Samum oppugnavit.
28. In hac oppugnatione Pericles primas machinas bellicas adhibuit ab Artemone inventas.
- Ol. 85, 1 : 440 a. Chr.
29. Ducetio mortuo Syracusani Siculorum barbarorum urbes occupant.
- Ol. 85, 2 : 439 a. Chr.
30. Syracusarum opes. — Belli Corinthiaq; initium. Corinthii pro Epidamniis contra Coreyraeos arma capiunt. — Romani Volscos bello subigunt.
- Ol. 85, 3 : 438 a. Chr.
31. Campanorum gens in Italia exstitit. — Archeanactidis, qui in Bosporo Cimmerio XLII annos regnaverant, successit Spartacus. — Corinthii a Coreyraeis proelio navali pulsi.

Cap.

Ol. 85, 4 : 437 a. Chr.

32. Et Corinthii et Corcyraei apparant classes. Athenienses coloniam deducunt Amphipolin.

Ol. 86, 1 : 436 a. Chr.

33. Corcyraei triginta navibus Atheniensium adiuti Corinthios fundunt.

Ol. 86, 2 : 435 a. Chr.

34. Corinthii Potidaeam ad defectionem ab Atheniensibus movent; Perdiccas rex Macedonum Chalcidenses ab eis abalienat. Victoria ab Atheniensibus parta Potidaea obsidetur. — Romani coloniam mittunt Ardeam.

Ol. 86, 3 : 434 a. Chr.

35. Thuriorum in Italia dissidia de civitatis vel coloniae conditore. Archidamus rex Lacedaemoniorum moritur, cui succedit Agis.

Ol. 86, 4 : 433 a. Chr.

36. Spartacus rex Bospori moritur, succedit Seleucus. — Athenis Meton novam computationem astronomicam, quam vocant enneadecaeteridem, divulgat. — Heraclaea in Italia a Tarentinis conditur.

Ol. 87, 1 : 432 a. Chr.

37. Romae Sp. Maelius interficitur. — Atheniensium apud Potidaeam nobilissima victoria. Ab hac Thucydides historiam exorsus est belli Peloponnesiaci per XXVII annos gesti, cuius ipse XXII annos descripsit.

Ol. 87, 2 : 431 a. Chr.

38. Belli Peloponnesiaci causae exponuntur: Pericles ne aerarii communis suo arbitratu administrati rationem reddere cogeretur, Alcibiade auctore Athenienses gravi bello implicare consilium cepit.
39. Phidias simulque Pericles furti accusantur. Proxima belli causa erat Atheniensium in Megarenses decretum, quod abrogari Lacedaemonii iubent.
40. Pericles gravissima oratione bellum in Lacedaemonios suadet, et de parato pecuniarum copiarumque apparatu magnifice disserit. Versus Aristophanis et Eupolidis.
41. Lacedaemonii comparato a sociis auxilio primi inferunt

Cap.

bellum. Boeoti opprimunt Plataeam urbem Atheniensibus foedere iunctam, sed repelluntur.

42. Plataeensibus subveniunt Athenienses. Utriusque partis socii recensentur. Lacedaemonii duce Archidamo rege exercitum in Atticam mittunt; Pericles classe infestari Peloponnesum iubet: quo facto sponte abeunt Lacedaemonii.

Ol. 87, 3 : 430 a. Chr.

43. Athenienses Peloponnesum vastare pergunt. Brasidae Spartani eximia virtus.  
 44. Cleopompum Athenienses cum classe in Locros mittunt, Aeginetas expellunt, Megarensium agros vastant.  
 45. Lacedaemoniorum altera incursio in Atticam, cuius incolae Athenas confugiunt; unde pestilentia orta. Hostes avertit Periclis novus impetus in Peloponnesum. Pericli imperium abrogatur, paulo post reditur.

Ol. 87, 4 : 429 a. Chr.

46. Pericles moritur. Ei succedit in imperio Hagnus, cuius copiis Potidaea diu frustra obsessa capitur.  
 47. Phormio, classis Atheniensium dux, ad Naupactum Lacedaemonios arcet; contra Archidamus in Boeotia Plataeas oppugnat. Xenophon et Phanomachus Athenienses Thraciam, Cnemus Lacedaemoniorum dux Acarnaniam invadunt; utrique rem male gerunt.  
 48. Phormio pugna navali ad Rhium vincit Lacedaemonios; deinde ancipiti Marte pugnatur.

Ol. 88, 1 : 428 a. Chr.

49. Cnemi ducis Lacedaemoniorum in Salaminem et Piraeum portum expeditio irrita.  
 50. Incidit in hoc tempus bellum, quod Sitalces rex Thracum contra Perdiccam regem Macedoniae gessit, ut Amyntam in regnum paternum restitueret.  
 51. Graeci finitimi ad Thraces arcendos magnas cogunt copias. Quare Sitalces Perdicca sibi reconciliato in Thraciam redit.  
 52. Attica a Lacedaemoniis vastata.

Cap.

Ol. 88, 2 : 427 a. Chr.

53. Leontini in Sicilia a Syracusanis bello petiti Atheniensium implorant auxilium, misso Gorgia, cuius eloquentia describitur.
54. Athenienses Siciliae occupandae studio dudum incensi Leontinis classem auxilio mittunt ac rem bene gerunt; tamen Leontini per legatos pacem cum Syracusanis faciunt.
55. Lesbii, qui ab Atheniensibus abalienati in societatem Lacedaemoniorum transierunt, Pache duce superantur, quamquam Lacedaemonii naves submitunt et ipsi Atticam devastant. Cleone auctore in Mytilenaeos crudeliter consulere Athenienses decernunt, brevi ad mitiora inflexi.
56. Plataeae a Lacedaemoniis obsessae et deletae. Ducenti Plataenses Athenas evaserant, ceteri concisi sunt.
57. In insula Corcyra ingens seditio Atheniensium ope composita.

Ol. 88, 3 : 426 a. Chr.

58. Athenienses nova vis morbi adoritur. Pestis causae referuntur et quae ad placandos deos facta sint.
59. Lacedaemonii denuo Atticam invadere moliti, terrae motibus deterriti sunt. Trachinem nova colonia reficiunt et Heracleam nuncupant.

Ol. 88, 4 : 425 a. Chr.

60. Demosthenis, classi Atheniensium praefecti, in Leucadem et Acarnaniam expeditio.
61. Demosthenes in Peloponnesum transvectus Pylum occupat et munit: quem locum Lacedaemonii recuperare frustra conantur.
62. Continuant Pyli oppugnationem Lacedaemonii. Brasiae nobilissima virtus.
63. Lacedaemonii legatis nequidquam Athenas missis in insula Sphacteria fame coacti se dedunt. Pylus Messeniis tutanda traditur.
64. In Persia Artaxerxi succedit Xerxes. — Aequi in Italia subacti a Romanis. Postumii triumphus et severitas in filium.

Cap.

Ol. 89, 1 : 424 a. Chr.

65. Nicias, classi Atheniensium praefectus, Lacedaemoniorum socios infestat, primo adortus Melum insulam; hinc infecta re divertit in Oropum et Tanagraeorum regionem; tum Locridem et Corinthum petit; Corinthios bis vincit, Cythera insulam expugnat, Peloponnesi agros multos devastat.
66. Megarenses ad partes Atheniensium transeunt. Arcein Nisaeam Athenienses vi expugnant.
67. Brasidas subito impetu Megaram recuperat, Chalcidenses adiuvat multosque Thraciae populos in societatem recipit. In Hilotas atrociam Lacedaemoniorum consilia.
68. Brasidas Amphipolin, cuius oppidi brevis additur historia, et propinqua alia loca occupat.
69. Ex discordia inter Boeotos orta Athenienses lucrum facere student; occupant Delium.
70. Proelium apud Delium committitur, quo Athenienses funduntur. Ingens Thebanorum praeda.
71. In Persia Xerxi Sogdianus et huic post septem menses Darius successit. Hic Antiochus Syracusanus historiam suam finiit.

Ol. 89, 2 : 423 a. Chr.

72. Scionaei in Macedonia ad Lacedaemonios deficiunt, aspernati Athenienses post acceptam cladem. Lesbii de patria certant cum Atheniensibus. Horum classis apud Heracleam ad Pontum sitam deleta. Quare Athenienses anni indutias cum Lacedaemoniis ineunt, brevi solutas propter Scionem, quam Athenienses frustra oppugnant.

Ol. 89, 3 : 422 a. Chr.

73. Delios defectionis reos insula expellunt Athenienses. Cleon in Thraciam missus Toronem oppidum vi capit.
74. Cleonis et Brasidae acerrimum proelium apud Amphipolin, quo uterque imperator cadit, Lacedaemoniorum vero victoria est. Tum indutiae quinquaginta annorum factae.

Ol. 89, 4 : 421 a. Chr.

75. Reliquae Graeciae civitates exclusae foedere, inprimis Argos, Thebae, Corinthus, Elis, de libertate sua an-

Cap.

xiae, in Athenienses et Lacedaemonios conspirant. Argivis summa rei permissa.

76. Lacedaemonii eo cautiores et leniores, Athenienses du-  
 riores facti sunt. Hi saeviunt in Scionem expugnatam.  
 — In Italia Campani contra Cumas arma ferunt eas-  
 que diruunt.

Ol. 90, 1 : 420 a. Chr.

77. Delum Athenienses Deliis reddunt oraculo admoniti.  
 Pylum Lacedaemoniis reddere recusant, unde nova dis-  
 sidia orta. Argivi Atheniensibus accedunt; Corinthios  
 Lacedaemonii ad suas partes trahunt. Heracleam in  
 Trachinia sitam Aenianes, Dolopes, Melienses im-  
 pugnant, Mecybernam Olynthii capiunt.

Ol. 90, 2 : 419 a. Chr.

78. Inter Argivos, quibus Alcibiades subvenit, et Lacedae-  
 monios bellum exoritur; utrisque populis invitis in-  
 dutiae factae sunt a ducibus.
79. Bellum redintegratur in Arcadia. Argivi ad Mantineam  
 a Lacedaemoniis victi.

Ol. 90, 3 : 418 a. Chr.

80. Mantinea relicta ab Argivis dicionis Lacedaemoniorum  
 facta est. Inter Argivos seditio oritur. Phocenses  
 vincunt Locros. Athenienses per Niciam Cythera et  
 Nisaeam occupant, in urbe Melo omnes adultos in-  
 colas trucidant. — Romani in Fidenates bellum gerunt.

Ol. 90, 4 : 417 a. Chr.

81. Argivos Lacedaemonii invadunt, Athenienses tutantur.

Ol. 91, 1 : 416 a. Chr.

82. Byzantini, Chalcedonii, Thraces in Bithyniam incursiones  
 faciunt. — In Sicilia Segestani et Selinuntii de finibus  
 certant. Segestani proelio victi.
83. Segestani et Leontini Atheniensium implorant auxilium.  
 Legati Atheniensium decipiuntur. Nicias bellum pru-  
 denter dissuadet.
84. Alcibiadis facundia inducti Athenienses summa vi bel-  
 lum contra Syracusas parant.





p. 329 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Διοδώρου βίβλων.

Περὶ τῶν μυθολογουμένων κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ τοῦ  
σχήματος καὶ μεγέθους τῆς νήσου.

Περὶ Δήμητρος καὶ Κόρης καὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ πυρίνου  
καρποῦ.

5 Περὶ Αἰπάρους καὶ τῶν ἄλλων τῶν Αἰολίδων καλουμένων  
νήσων.

Περὶ Μελίτης καὶ Γαύλου καὶ Κερκίνης.

Περὶ τῆς Αἰθαλίας καὶ Κύρνον καὶ Σαρδόνης.

Περὶ Πιτυούσης καὶ τῶν νήσων τῶν Γυμνησίων, ἃς τι-  
10 νες Βασιαρίδας ὀνομάζουσι.

Περὶ τῶν ἐν ὠκεανῷ νήσων τῶν πρὸς ἑσπέραν κειμένων.

Περὶ τῆς Πρεττανικῆς νήσου καὶ τῆς ὀνομαζομένης Βα-  
σιλείας καθ' ἣν τὸ ἥλεκτρον γίνεται.

Περὶ Γαλατίας καὶ Κελτιβηρίας, ἔτι δ' Ἰβηρίας καὶ Λι-  
15 γυστικῆς καὶ Τυρρηνίας, καὶ τῶν ἐν ταύταις κατοικούντων,  
τίσι χρῶνται νομίμοις.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἐν ὠκεανῷ νήσων, τῆς  
τε Ἰερᾶς ὀνομαζομένης καὶ τῆς Παγχαίας, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς  
ἱστορουμένων.

20 Περὶ Σαμοθράκης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μυστηρίων.

Περὶ Νάξου καὶ Σύμης καὶ Καλύδνης.

Περὶ Ῥόδου καὶ τῶν κατ' αὐτὴν μυθολογουμένων.

Περὶ Χερρονήσου τῆς ἀντιπέραν τῆς Ῥοδίας κειμένης.

Περὶ Κρήτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μυθολογουμένων μέχρι  
25 τῶν νεωτέρων καιρῶν.

7 Γαύδου G, γλαύκου D    9 Πιτυούσης v.    11 τῶν  
πρὸς] πρὸς D    12 Βρεττανικῆς v.    24 τῶν μυθ. ἐν αὐτῇ v.

Περὶ Λέσβου καὶ τῶν εἰς Χίον καὶ Σάμον καὶ Κῶν καὶ  
 Ῥόδον ἀποικιῶν ὑπὸ Μακαρέως.

Περὶ Τενέδου καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν οἰκισμοῦ καὶ τῶν ὑπὸ  
 Τενεδίων περὶ Τέννου μυθευομένων.

Περὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τῶν ἐλαττόνων [καὶ τυχουσῶν] 5  
 οἰκισμοῦ ὑπὸ Μίνως.

1 περὶ] τῆς add. v. καὶ τῶν — v. 6 Μίνως om. CE  
 Χίον Σάμον Κῶ καὶ τῆς Ῥοδίων ἀποικίας FG 13 περὶ]  
 τῆς add. v. καὶ τοῦ — μυθευομένων] καὶ τῶν ἐν αὐτῇ  
 οἰκησάντων FG 5 περὶ τῶν] περὶ v., περὶ τοῦ fort. τῶν  
 ἐλαττόνων . . . . Μίνως om. FG, καὶ τυχουσῶν om. D.

# ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΣ ΠΕΜΠΤΗ.

Πάντων μὲν τῶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς χρησίμων 1  
προνοητέον τοὺς ἱστορίαν συνταττομένους, μάλιστα  
δὲ τῆς κατὰ μέρος οἰκονομίας. αὕτη γὰρ οὐ μόνον  
ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς βίοις πολλὰ συμβάλλεται πρὸς  
5 διαμονὴν καὶ αὐξήσιν τῆς οὐσίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ  
τὰς ἱστορίας οὐκ ὀλίγα ποιεῖ προτερήματα τοῖς συγ-  
γραφεῦσιν. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ τὴν λέξιν καὶ κατὰ 2  
τὴν πολυπειρίαν τῶν ἀναγραφομένων πράξεων ἐπαι-  
νούμενοι δικαίως, ἐν τῷ κατὰ τὴν οἰκονομίαν χει-  
10 ρισμῷ διήμαρτον, ὥστε τοὺς μὲν πόρους καὶ τὴν  
ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρὰ τοῖς  
ἀναγινώσκουσι, τὴν δὲ τάξιν τῶν ἀναγεγραμμένων  
δικαίως τυγχάνειν ἐπιτιμῆσεως. Τίμαιος μὲν οὖν 3  
μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος τῆς τῶν χρόνων  
15 ἀκριβείας καὶ τῆς πολυπειρίας πεφροντικῶς, διὰ  
τὰς ἀκαίρους καὶ μακρὰς ἐπιτιμῆσεις εὐλόγως δια-  
βάλλεται, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιτιμῆσεως

7 δὲ] γὰρ II 10 διήμαρτον] διήνεγκαν D<sup>a</sup>BFG 16  
μακρὰς] πικρὰς Hertlein.

4 Ἐπιτίμαιος ὑπὸ τινων ὠνομάσθη. Ἐφορος δὲ τὰς  
κοινὰς πράξεις ἀναγράφων οὐ μόνον κατὰ τὴν λέ-  
ξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν οἰκονομίαν ἐπιτέτευχε· τῶν  
γὰρ βίβλων ἑκάστην πεποίηκε περιέχειν κατὰ γένος  
τὰς πράξεις. διόπερ καὶ ἡμεῖς τοῦτο τὸ γένος τοῦ 5  
χειρισμοῦ προκρίναντες, κατὰ τὸ δυνατόν ἀντεχό-  
2 μεθα ταύτης τῆς προαιρέσεως. καὶ ταύτην τὴν βί- 331  
βλον ἐπιγράφοντες νησιωτικὴν ἀκολουθῶς τῇ γραφῇ  
περὶ πρώτης τῆς Σικελίας ἐροῦμεν, ἐπεὶ καὶ κρα-  
τίστη τῶν νήσων ἐστὶ καὶ τῇ παλαιότητι τῶν μύ- 10  
θολογουμένων πεπρώτευσεν.

Ἡ γὰρ νῆσος τὸ παλαιὸν ἀπὸ μὲν τοῦ σχήματος  
Τρινακρία κληθεῖσα, ἀπὸ δὲ τῶν κατοικησάντων  
αὐτὴν Σικανῶν Σικανία προσαγορευθεῖσα, τὸ τε-  
λευταῖον ἀπὸ Σικελῶν τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας παν- 15  
2 δημεῖ περαιωθέντων ὠνόμοσται Σικελία. ἔστι δ'  
αὐτῆς ἡ περίμετρος σταδίων ὥς τετρακισχιλίων τρια-  
κοσίων ἐξήκοντα· τῶν γὰρ τριῶν πλευρῶν ἡ μὲν  
ἀπὸ τῆς Πελωριάδος ἐπὶ τὸ Λιλύβαιον ὑπάρχει στα-  
δίων χιλίων ἑπτακοσίων, ἡ δ' ἀπὸ Λιλυβαίου μέχρι 20  
Παχύνου τῆς Συρακοσίας χώρας σταδίων χιλίων  
καὶ πεντακοσίων, ἡ δ' ἀπολειπομένη σταδίων χιλίων  
3 ἑκατὸν τεσσαράκοντα. οἱ ταύτην οὖν κατοικοῦντες  
Σικελιωταὶ παρειλήφασι παρὰ τῶν προγόνων, αἰὲν  
τῆς φήμης ἐξ αἰῶνος παραδεδομένης τοῖς ἐκγόνοις, 25  
ἰερὰν ὑπάρχειν τὴν νῆσον Διμήτρος καὶ Κόρης· ἔνιοι

8 ἐπιγραφῇ Reiske 14 τὸ τελευταῖον Madvig, τελευ-  
ταῖον δὲ cod. 15 ἀπὸ D, ἀπὸ τῶν v. 19 Πελωριάδος  
FG τὸ om. CF 20 σταδίων χιλίων καὶ ἑπτακοσίων,  
ὡς Ποσειδώνιος εἶρηκε προσθεῖς καὶ εἴκοσι Strab. VI p. 266  
23 τεσσαράκοντα] ἐξήκοντα A 25 παραδιδωμένης D

δὲ τῶν ποιητῶν μυθολογοῦσι κατὰ τὸν τοῦ Πλού-  
τωνος καὶ Φερσεφόνης γάμον ὑπὸ Διδὸς ἀνακάλυπ-  
τρα τῇ νύμφῃ δεδρόσθαι ταύτην τὴν νῆσον. τοὺς 4  
δὲ κατοικοῦντας αὐτὴν τὸ παλαιὸν Σικανοὺς αὐτό-  
5 χθονας εἶναί φασιν οἱ νομιμώτατοι τῶν συγγρα-  
φῶν, καὶ τὰς τε προειρημένους θεὰς ἐν ταύτῃ τῇ  
νῆσῳ πρώτως φανῆναι καὶ τὸν τοῦ σίτου καρπὸν  
ταύτην πρώτην ἀνεῖναι διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας,  
περὶ ὧν καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν ποιητῶν μαρ-  
10 τυρεῖν λέγοντα  
ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται  
πυροὶ καὶ κριθαί, ἡδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν  
οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διδὸς ὕμβρος ἀέξει.  
ἐν τε γὰρ τῷ Λεοντίῳ πεδίῳ καὶ κατὰ πολλοὺς  
15 ἄλλους τόπους τῆς Σικελίας μέχρι τοῦ νῦν φύεσθαι  
τοὺς ἀγρίους ὀνομαζομένους πυρούς. καθόλου δὲ 5  
πρὸ τῆς εὐρέσεως τοῦ σίτου ζητουμένου κατὰ ποίαν  
τῆς οἰκουμένης γῆν πρῶτον ἐφάνησαν οἱ προειρη-  
μένοι καρποί, εἰκὸς ἐστὶν ἀποδίδοσθαι τὸ πρωτεῖον  
20 τῇ κρατίστῃ χώρᾳ· καὶ τὰς θεὰς δὲ τὰς εὐρούσας  
ἀκολούθως τοῖς εἰρημένοις ὄρᾳν ἐστὶ μάλιστα τιμω-  
μένους παρὰ τοῖς Σικελιώταις. καὶ τῆς ἀρπαγῆς τῆς 3  
κατὰ τὴν Κόρην ἐν ταύτῃ γενομένης ἀπόδειξιν εἶναι  
λέγουσι φανερωτάτην [ὅτι τὰς διατριβὰς αἱ θεαὶ  
25 κατὰ ταύτην τὴν νῆσον ἐποιοῦντο διὰ τὸ στέργε-  
σθαι μάλιστα παρ' αὐταῖς ταύτην. γενέσθαι δὲ 2  
μυθολογοῦσι τὴν ἀρπαγὴν τῆς Κόρης ἐν τοῖς λει-

6 τῇ νῆσῳ om. II    17 πρὸ] περὶ A    18 γῆς D    19  
εἰκότως D    20 δὲ τὰς] δὲ ταύτας II    22 τὴν ἀρπαγὴν  
τὴν — γενομένην Hertlein    27 τῆς K. τὴν ἀρπαγὴν v.

μῶσι τοῖς κατὰ τὴν Ἑνναν. ἔστι δ' ὁ τόπος οὗτος  
 πλησίον μὲν τῆς πόλεως, ἰοῖς δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις  
 ἄνθεσι παντοδαποῖς ἐκπρεπῆς καὶ τῆς θεᾶς ἄξιος. διὰ  
 δὲ τὴν ἀπὸ τῶν φρυγμένων ἀνθῶν εὐωδίαν λέγεται  
 τοὺς κυνηγεῖν εἰσθότας κύνας μὴ δύνασθαι στι- 5  
 βεύειν, ἐμποδιζομένους τὴν φυσικὴν αἰσθησιν. ἔστι 332  
 δ' ὁ προειρημένος λειμὼν ἄνωθεν μὲν ὁμαλὸς καὶ  
 παντελῶς εὐύδρος, κύκλῳ δ' ὑψηλὸς καὶ πανταχό-  
 θεν κρημνοῖς ἀπότομος. δοκεῖ δ' ἐν μέσῳ κεῖσθαι  
 τῆς ὅλης νήσου, διὸ καὶ Σικελίας ὁμαλὸς ὑπὸ τι- 10  
 3 νων προσαγορεύεται. ἔχει δὲ καὶ πλησίον ἄλσιν [καὶ  
 λειμῶνας] καὶ περὶ ταῦτα ἔλη, καὶ σπήλαιον εὐμέ-  
 γεθες, ἔχον χάσμα κατάγειον πρὸς τὴν ἄρκτον νε-  
 νευκός, δι' οὗ μυθολογοῦσι τὸν Πλούτωνα μεθ'  
 ἄρματος ἐπελθόντα ποιήσασθαι τὴν ἀρπαγὴν τῆς Κό- 15  
 ρης. τὰ δὲ ἴα καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν τὰ παρεχό-  
 μενα τὴν εὐωδίαν παραδόξως δὲ ὅλου τοῦ ἐνιαυ-  
 τοῦ παραμένειν θάλλοντα καὶ τὴν ὅλην πρόσοψιν  
 4 ἀνθηρὰν καὶ ἐπιτερεπῇ παρεχόμενα. μυθολογοῦσι  
 δὲ μετὰ τῆς Κόρης τὰς τῆς ὁμοίας παρθενίας ἡξίω- 20  
 μένας Ἀθηναίαν τε καὶ Ἀρτεμιν συντρεφομένας συν-  
 ἄγειν μετ' αὐτῆς τὰ ἄνθη καὶ κατασκευάζειν κοινῇ  
 τῷ πατρὶ Διὶ τὸν πέπλον. διὰ δὲ τὰς μετ' ἀλλή-  
 λων διατριβάς τε καὶ ὁμιλίας ἀπάσας στέροξαι τὴν  
 νῆσον ταύτην μάλιστα, καὶ λαχεῖν ἐκάστην αὐτῶν 25

3 ἐκπρεπῆς C τῆς ACDFG, om. edit. θεᾶς v. (c. 43, 2)  
 11 προσαγορεύεται] ὀνομάζεται FG καὶ λειμῶνας ACFGM  
 (delevi, cf. Cic. Verr. 4, 107), λειμῶνας D, καὶ λειμῶνας  
 καὶ παραδείσους cet. 14 δι' οὗ] διὸ D 15 εἰσελ-  
 θόντα II 16 ἀνθῶν D 18 παραμένει f. 20 τὰς τῆς]  
 ταύτης D 23 Διὶ πατρὶ v.

χώραν, τὴν μὲν Ἀθηνᾶν ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἰμέραν  
 μέρεσιν, ἐν οἷς τὰς μὲν Νύμφας χαρίζομένας Ἀθηνᾶ  
 τὰς τῶν θεοῶν ὑδάτων ἀνεῖναι πηγὰς κατὰ τὴν  
 Ἡρακλέους παρουσίαν, τοὺς δ' ἐγγχωρίους πόλιν  
 5 αὐτῇ καθιερωῖν καὶ χώραν τὴν ὀνομαζομένην μέ-  
 χρι τοῦ νῦν Ἀθηναίου· τὴν δ' Ἀρτεμιν τὴν ἐν ταῖς 5  
 Συρακούσαις νῆσον λαβεῖν παρὰ τῶν θεῶν τὴν ἀπ'  
 ἐκείνης Ὀρτυρίαν ὑπὸ τε τῶν χρησμῶν καὶ τῶν ἀν-  
 θρώπων ὀνομασθεῖσαν. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν  
 10 νῆσον ταύτην ἀνεῖναι τὰς Νύμφας ταύτας χαρίζο-  
 μένας τῇ Ἀρτέμιδι μεγίστην πηγὴν τὴν ὀνομαζομέ-  
 νην Ἀρέθουσαν. ταύτην δ' οὐ μόνον κατὰ τοὺς 6  
 ἀρχαίους χρόνους ἔχειν μεγάλους καὶ πολλοὺς ἰχθῦς,  
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν διαμένειν συμ-  
 15 βαίνειν τούτους, ἱεροὺς ὄντας καὶ ἀθίκτους ἀνθρώ-  
 ποις· ἔξ ὧν πολλάκις τινῶν κατὰ τὰς πολεμικὰς  
 περιστάσεις φαγόντων, παραδόξως ἐπεσήμηνε τὸ  
 θεῖον καὶ μεγάλαις συμφοραῖς περιέβαλε τοὺς τολ-  
 μήσαντας προσενέγκασθαι· περὶ ὧν ἀκριβῶς ἀνα-  
 20 γράφομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις. ὁμοίως δὲ ταῖς 4  
 333 προειρημέναις δυσὶ θεαῖς καὶ τὴν Κόρην λαχεῖν  
 τοὺς περὶ τὴν Ἑνναν λειμῶνας· πηγὴν δὲ μεγάλην  
 αὐτῇ καθιερωθῆναι ἐν τῇ Συρακοσίᾳ τὴν ὀνομαζο-  
 μένην Κυάνην. τὸν γὰρ Πλούτωνα μυθολογοῦσι 2  
 25 τὴν ἀρπαγὴν ποιησάμενον ἀποκομίσαι τὴν Κόρην  
 ἐφ' ἄρματος πλησίον τῶν Συρακουσῶν, καὶ τὴν γῆν  
 ἀναρρήξαντα αὐτὸν μὲν μετὰ τῆς ἀρπαγείσης δῦναι

1 τὸν] τὴν CFG    7 συρακοσίαις D    13 ἰχθύας D  
 14 συμβαίνει διαμένειν γ.    17 ἐπεσήμηνε D    24 Κυανὴν  
 libri    26 ἄρμασι D    27 τῆς ἀρπαγῆς εἰσδύναται D



καθ' ἄδου, πηγὴν δ' ἀνεῖναι τὴν ὀνομαζομένην  
 Κυάνην, πρὸς ἣ κατ' ἐνιαυτὸν οἱ Συρακόσιοι πα-  
 νήγυριν ἐπιφανῇ συντελοῦσι, καὶ θύουσιν οἱ μὲν  
 ἰδιῶται τὰ ἐλάττω τῶν ἱερείων, δημοσίᾳ δὲ ταύ-  
 ρους βυθίζουσιν ἐν τῇ λίμνῃ, ταύτην τὴν θυσίαν 5  
 καταδείξαντος Ἡρακλέους καθ' ὃν καιρὸν τὰς Γη-  
 ρυόνου βοῦς ἐλαύνων περιῆλθε πᾶσαν [τὴν] Σικε-  
 3 λίαν. μετὰ δὲ τὴν τῆς Κόρης ἀρπαγὴν μυθολο-  
 γοῦσι τὴν Δήμητραν μὴ θυναμένην ἀνευρεῖν τὴν  
 θυγατέρα λαμπάδας ἐκ τῶν κατὰ τὴν Αἴτνην κρατή- 10  
 ρων ἀναψαμένην ἐπελθεῖν ἐπὶ πολλὰ μέρη τῆς οἰ-  
 κουμένης, τῶν δ' ἀνθρώπων τοὺς μάλιστ' αὐτὴν  
 προσδεξαμένους εὐεργετῆσαι τὸν τῶν πυρῶν καρ-  
 4 πὸν ἀντιδωρησαμένην. φιλανθρωπότατα δὲ τῶν  
 Ἀθηναίων ὑποδεξαμένων τὴν θεόν, πρῶτοις τοῦ- 15  
 τοις μετὰ τοὺς Σικελιώτας δωρήσασθαι τὸν τῶν  
 πυρῶν καρπὸν· ἀνθ' ὧν ὁ δῆμος οὗτος περιττότε-  
 ρον τῶν ἄλλων ἐτίμησαν τὴν θεὸν θυσίαις τ' ἐπι-  
 φανεστάταις καὶ τοῖς ἐν Ἐλευσίνι μυστηρίοις, ἃ διὰ  
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀγνείας ἐγένετο 20  
 πᾶσιν ἀνθρώποις περιβόητα. παρὰ δὲ τῶν Ἀθη-  
 ναίων πολλοὶ μεταλαμβάντες τῆς ἐκ τοῦ σίτου φι-  
 λανθρωπίας, καὶ τοῖς πλησιοχώροις μεταδιδόντες  
 τοῦ σπέρματος, ἐπλήρωσαν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.  
 5 οἱ δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν, διὰ τὴν τῆς Δήμητρος 25  
 καὶ Κόρης πρὸς αὐτοὺς οἰκειότητα πρῶτοι τῆς εὐρέ-  
 σεως τοῦ σίτου μεταλαμβάντες, ἑκατέρω τῶν θεῶν

2 Κυανὴν libri      7 τὴν A, om. cet.      9 εὐρεῖν II  
 12 μάλιστα αὐτὴν D, μάλιστα ταύτην v.      13 πυρίων D  
 18 ἐτίμησε II      19 ἃ om. D      20 ἐγένοντο II

κατέδειξαν θυσίας καὶ πανηγύρεις, ἐπωνύμους αὐ-  
 ταῖς ποιήσαντες καὶ τῷ χρόνῳ διασημύναντες τὰς  
 δοθείσας δωρεάς. τῆς μὲν γὰρ Κόρης τὴν κατα- 6  
 γωγὴν ἐποίησαντο περὶ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ τὸν τοῦ  
 5 σίτου καρπὸν τελεσιουργεῖσθαι συνέβαινε, καὶ ταύ-  
 την τὴν θυσίαν καὶ πανήγυριν μετὰ τοσαύτης  
 334 ἀγνείας καὶ σπουδῆς ἐπιτελοῦσιν ὅσης εἰκὸς ἐστὶ  
 τοὺς τῇ κρατίστῃ δωρεᾷ προκριθέντας τῶν ἄλλων  
 ἀνθρώπων ἀποδιδόναι τὰς χάριτας· τῆς δὲ Δήμη- 7  
 10 τρος τὸν καιρὸν τῆς θυσίας προέκριναν ἐν ᾧ τὴν  
 ἀρχὴν ὁ σπόρος τοῦ σίτου λαμβάνει, ἐπὶ δ' ἡμέρας  
 δέκα πανήγυριν ἔχουσιν ἐπώνυμον τῆς θεοῦ ταύ-  
 της, τῇ τε λαμπρότητι τῆς παρασκευῆς μεγαλοπρε-  
 πεστάτην καὶ τῇ διασκευῇ μιμούμενοι τὸν ἀρχαῖον  
 15 βίον. ἔθος δ' ἐστὶν αὐτοῖς ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις  
 αἰσχρολόγεῖν κατὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίας διὰ  
 τὸ τὴν θεὸν ἐπὶ τῇ τῆς Κόρης ἀρπαγῇ λυπουμένην  
 γελᾶσαι διὰ τὴν αἰσχρολογίαν.

Περὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν Κόρην ἀρπαγῆς, ὅτι γέ- 5  
 20 ρουεν ὡς προειρηκάμεν, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων συγ-  
 γραφέων καὶ ποιητῶν μεμαρτυρήκασι. Καρκίνος  
 μὲν γὰρ ὁ τῶν τραγωιδῶν ποιητής, πλεονάκις ἐν  
 ταῖς Συρακούσαις παρεπιδημηκῶς καὶ τὴν τῶν  
 ἐγχωρίων τεθεαμένος σπουδὴν περὶ τὰς θυσίας καὶ  
 25 πανηγύρεις τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης, κατεχώρι-  
 σεν ἐν τοῖς ποιήμασι τούσδε τοὺς στίχους·

5 τετελεσιουργεῖσθαι II    7 ὅσης Hertl. (I 24, 2), ὅσῃν  
 cod., ὅσῃ Wess.    8 κρατίστῃ om. II    τῶν ἄλλων] ἀπάν-  
 των II    20 πολλοὶ] μὲν add. CDF    21 Καρκίνος cod.  
 23 ἐπιδημηκῶς II

λέγουσι Δήμητρος ποτ' ἄρρητον κόρην  
 Πλούτωνα κρυφίοις ἄρπάσαι βουλεύμασι,  
 δύναι τε γαίης εἰς μελαμφαεῖς μυχούς,  
 πόθῳ δὲ μητέρ' ἠφανισμένης κόρης  
 μαστῆρ' ἐπελθεῖν πᾶσαν ἐν κύκλῳ χθόνα. 5  
 καὶ τὴν μὲν Αἰτναίοισι Σικελίαν πάγοις  
 πυρὸς γέμουσαν ῥεύμασιν δυσεμβόλοις  
 πᾶσαν στενάξαι, πένθεσιν δὲ παρθένου  
 σίτων ἄμοιρον διοτρεφεῖς φθίνειν γένος.  
 ὕθεν θεὰς τιμῶσιν εἰς τὰ νῦν ἔτι.

5

10

- 2 οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τῆς θεοῦ ταύτης τὴν ὑπερ-  
 βολὴν τῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐεργεσίας· χωρὶς  
 γὰρ τῆς εὐρέσεως τοῦ σίτου τὴν τε κατεργασίαν  
 αὐτοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδαξε καὶ νόμους εἰσηγή-  
 σατο καθ' οὓς δικαιοπραγεῖν ἐδιδόθησαν, δι' ἣν 15  
 αἰτίαν φασὶν αὐτὴν θεσμοφόρον ἐπονομασθῆναι.
- 3 τούτων δὲ τῶν εὐρημάτων οὐκ ἔν τις ἑτέραν εὐερ-  
 γεσίαν εὖροι μείζονα· καὶ γὰρ τὸ ζῆν καὶ τὸ καλῶς  
 ζῆν περιέχουσι. περὶ μὲν οὖν τῶν μυθολογουμέ-  
 νων παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀρκεσθησόμεθα τοῖς 20  
 ῥηθεῖσιν.

- 6 Περὶ δὲ τῶν κατοικησάντων ἐν αὐτῇ πρώτων  
 Σικανῶν, ἐπειδὴ τινες τῶν συγγραφέων διαφωνοῦ-  
 σιν, ἀναγκαῖον ἔστι συντόμως εἰπεῖν. Φίλιστος  
 μὲν γὰρ φησιν ἐξ Ἰβηρίας αὐτοὺς ἀποικισθέντας 25  
 κατοικῆσαι τὴν νῆσον, ἀπὸ τινος Σικανοῦ ποταμοῦ  
 κατ' Ἰβηρίαν ὕντος τετευχότας ταύτης τῆς πορσ- 335

6 αἰτναίοις D Σικελίας cod., corr. Rhod. 10 εἰς]  
 εἰς cod. 24 συντόμως] πάντως FGM 25 φησιν om. D

ηγορίας, Τίμαιος δὲ τὴν ἄγνοιαν τούτου τοῦ συγ-  
 γραφέως ἐλέγξας ἀκριβῶς ἀποφαίνεται τούτους αὐ-  
 τόχθονας εἶναι· πολλὰς δ' αὐτοῦ φέροντος ἀποδεί-  
 ξεις τῆς τούτων ἀρχαιότητος, οὐκ ἀναγκαῖον ἡγού-  
 5 μεθα περὶ τούτων διεξιέναι. οἱ δ' οὖν Σικανοὶ τὸ 2  
 παλαιὸν κωμηδὸν ᾤκουν, ἐπὶ τῶν ὀχυρωτάτων λό-  
 φων τὰς πόλεις κατασκευάζοντες διὰ τοὺς ληστές·  
 οὐ γὰρ ἦσαν ὑπὸ μίαν ἡγεμονίαν βασιλέως τεταγ-  
 μένοι, κατὰ πόλιν δὲ ἐκάστην εἰς ἣν ὁ δυναστεύων.  
 10 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἅπασαν τὴν νῆσον κατᾶκου, 3  
 καὶ τὴν χώραν ἐργαζόμενοι τὰς τροφὰς εἶχον· ὥστε-  
 ρον δὲ τῆς Αἰτνῆς ἐν πλείοσι τόποις ἀναφυσήματα  
 πυρὸς ἀνείσης, καὶ πολλοῦ κατὰ τὴν χώραν ῥύα-  
 κος ἐκχυθέντος, συνέβη φθαρῆναι τῆς γῆς ἐπὶ πο-  
 15 λὺν τόπον. ἐπ' ἔτη δὲ πλείω τοῦ πυρὸς ἐπινεμο-  
 μένου πολλὴν χώραν, φοβηθέντες τὰ μὲν πρὸς ἕω  
 κεκλιμένα τῆς Σικελίας ἐξέλιπον, εἰς δὲ τὰ πρὸς  
 δυσμὰς νεύοντα μετώκησαν. τὸ δὲ τελευταῖον πολ-  
 λαῖς γενεαῖς ὕστερον ἐκ τῆς Ἰταλίας τὸ τῶν Σικε-  
 20 λῶν ἔθνος πανδημεὶ περαιοθὲν εἰς τὴν Σικελίαν,  
 τὴν ὑπὸ τῶν Σικανῶν ἐκλειφθεῖσαν χώραν κατᾶ-  
 κησαν. αἰεὶ δὲ τῇ πλεονεξίᾳ προβαινόντων τῶν 4  
 Σικελῶν, καὶ τὴν ὕμωρον πορθούντων, ἐγένοντο  
 πόλεμοι πλεονάκις αὐτοῖς πρὸς τοὺς Σικανούς, ἕως  
 25 συνθήκας πρὶν ἰσάμενοι συμφώνους ὄρους ἔθεντο  
 τῆς χώρας· περὶ ᾧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις  
 χρόνοις ἀναγράψομεν. ὕσταται δ' ἀποικίαι τῶν 5  
 Ἑλλήνων ἐγένοντο κατὰ τὴν Σικελίαν ἀξιόλογοι καὶ

· πόλεις παρὰ θάλατταν ἐκτίσθησαν. ἀναμιγνύμενοι  
 δ' ἑλληλοῖς καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν καταπλεόντων  
 Ἑλλήνων τὴν τε διάλεκτον αὐτῶν ἔμαθον καὶ ταῖς  
 ἀγωγαῖς συντραφέντες τὸ τελευταῖον τὴν βάρβαρον  
 διάλεκτον ἅμα καὶ τὴν προσηγορίαν ἠλλάξαντο, <sup>5</sup>  
 Σικελιωταὶ προσαγορευθέντες.

- 7 Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκοῦντως εἰρηκότες με-  
 ταβιβάζομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς νήσους τὰς ὀνομα-  
 ζομένας Αἰολίδας. αὗται δ' εἰσὶ τὸν μὲν ἀριθμὸν  
 ἑπτὰ, προσηγορίας δ' ἔχουσι ταύτας, Στρογγύλη <sup>10</sup>  
 καὶ Εὐώνυμος, ἔτι δὲ Αἰδύμη καὶ Φοινικώδης καὶ  
 Ἐρικώδης, πρὸς δὲ τούτοις Ἱερὰ Ἠφαίστου καὶ Λι-  
<sup>2</sup> πάρα, καθ' ἣν ὁμώνυμος πόλις καθίδρυται. κεῖν-  
 ται δ' αὗται μεταξὺ Σικελίας καὶ Ἰταλίας ἐπ' εὐ-  
 θείας ἀπὸ πορθμοῦ καὶ τῆς πρὸς ἑὸ πρὸς δύσιν. <sup>15</sup>  
 ἀπέχουσι δὲ τῆς Σικελίας ὥς ἑκατὸν πεντήκοντα  
 σταδίους, καὶ τὸ μέγεθος εἰσὶν ἑλλήλαις παραπλή-  
 σιαι· ἡ δὲ μεγίστη αὐτῶν ἔστι τὴν περίμετρον  
<sup>3</sup> σταδίων ὥς ἑκατὸν πεντήκοντα. αὗται δὲ πᾶσαι <sup>336</sup>  
 πυρὸς ἐσχήμασιν ἀναφυσήματα μεγάλα, ὧν κρατῇ- <sup>20</sup>  
 ρες οἱ γεγεννημένοι καὶ τὰ στόμια μέχρι τοῦ νῦν  
 εἰσι φανερά. ἐν δὲ τῇ Στρογγύλῃ καὶ τῇ Ἱερᾷ μέ-  
 χρι τοῦ νῦν ἐκ τῶν χασμάτων ἐκπίπτει πνεύματος  
 μέγεθος καὶ βρόμος ἐξαισίος· ἐκφυσᾶται δὲ καὶ  
 ἄμμος καὶ λίθων διαπύρων πλῆθος, χαθάρπερ ἔστιν <sup>25</sup>  
<sup>4</sup> ὄρεᾶν καὶ περὶ τὴν Αἰτνὴν γινόμενον. λέγουσι γάρ  
 τινες ἐκ τούτων τῶν νήσων ὑπονόμους εἶναι κατὰ

2 τὸ om. v. 5 ἅμα] ἀλλὰ CG  
 om. AFGM 15 δύσιν] τὴν δύσιν v.  
 δῖαν (καὶ τὸ μέγεθος . . παραπλήσιαι) D

11 καὶ Ἐρικώδης  
 19 ὥς ε. π. στα-

γῆς μέχρι τῆς Αἴτνης καὶ τοῖς ἐπ' ἀμφοτέρω στο-  
 μίοις συνημμένους· διὸ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐναλ-  
 λάξ κάεσθαι τοὺς ἐν ταύταις ταῖς νήσοις κρατῆρας  
 τῶν κατὰ τὴν Αἴτνην. φασὶ δὲ τὰς Αἰόλου νήσους 5  
 5 τὸ μὲν παλαιὸν ἐρήμους γεγενῆσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα  
 τὸν ὀνομαζόμενον Αἰπάρου, Αὔσονος ὄντα τοῦ βα-  
 σιλέως υἱόν, ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν καταστασιασθῆναι,  
 κυριεύσαντα δὲ νεῶν μακρῶν καὶ στρατιωτῶν ἐκ  
 τῆς Ἰταλίας φυγεῖν εἰς τὴν ἀπὸ τούτου Αἰπάρου  
 10 ὀνομασθεῖσαν· ἐν ταύτῃ δὲ τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ  
 πόλιν κτίσαι, καὶ τὰς ἄλλας νήσους τὰς προειρη-  
 μένας γεωργῆσαι. τούτου δὲ γεγηρακότες Αἰόλου 6  
 τὸν Ἰππότου μετὰ τινων παραβαλόντα εἰς τὴν Αἰ-  
 πάρου τὴν τοῦ Αἰπάρου θυγατέρα γῆμαι Κυάνην·  
 15 καὶ τοὺς λαοὺς κοινῇ μετὰ τῶν ἐγχωρίων πολιτεύε-  
 σθαι ποιήσας ἐβασίλευσε τῆς νήσου. τῷ δὲ Αἰ-  
 πάρῳ τῆς Ἰταλίας ἐπιθυμοῦντι συγκατεσκεύασεν  
 αὐτῷ τοὺς περὶ τὸ Σύρρεντον τόπους, ὅπου βασι-  
 λεύσας καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχὼν ἐτελεύτησε·  
 20 ταφεὶς δὲ μεγαλοπρεπῶς τιμῶν ἔτυχεν ἡρωικῶν  
 παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. ὁ δ' Αἰόλος οὗτός ἐστι πρὸς 7  
 ὃν μυθολογοῦσι τὸν Ὀδυσσεά κατὰ τὴν πλάνην  
 ἀφικέσθαι. γενέσθαι δ' αὐτόν φασιν εὐσεβῆ καὶ  
 δίκαιον, ἔτι δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξένους φιλάνθρωπον·  
 25 πρὸς δὲ τούτοις τὴν τῶν ἱστίων χρεῖαν τοῖς ναυτι-  
 κοῖς ἐπεισηγήσασθαι, καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ πυρὸς προ-  
 σημασίας παρατετηρηκότα προλέγειν τοὺς ἐγχωρίους

6 Αἰπαρόν v. 12 Αἰόλου cod. 14 τὴν] τὴν τε D  
 15 λάους] ἄλλους CF 18 αὐτῷ del. Reiske; τοῦ Αἰπάρου..  
 ἐπιθυμοῦντος f. συρρεντον D 21 Αἰόλος cod. 26 ἀπὸ  
 τῆς] τὰς ἀπὸ f. 27 τοῖς ἐγχωρίοις A

ἀνέμους εὐστόχως, ἔξ οὗ ταμίαν αὐτὸν εἶναι τῶν ἀνέμων ὁ μῦθος ἀνέδειξε· διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐσεβείας φίλον τῶν θεῶν ὀνομασθῆναι.

- 8 Τοῦ δ' Αἰόλου υἱοὺς γενέσθαι τὸν ἀριθμὸν ἔξ, Ἀστύοχον καὶ Ξοῦθον καὶ Ἀνδροκλέα, πρὸς δὲ τοῦ- 5 τοῖς Φεραίμονα καὶ Ἰόκαστον καὶ Ἀγάθυρνον· πάντας δὲ τούτους διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς δόξαν καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς ἀποδοχῆς μεγάλης τυχεῖν· τούτων δ' Ἰόκαστος μὲν τῆς Ἰταλίας ἀντεχόμενος ἐβασίλευσε τῆς παραλίας μέχρι τῶν κατὰ τὸ Ῥήγιον τόπων, 10 Φεραίων δὲ καὶ Ἀνδροκλῆς ἐδυνάστευσαν τῆς Σικελίας ἀπὸ [τοῦ] πορθμοῦ μέχρι τῶν κατὰ τὸ Αἰλύ- 337 βαιον τόπων. ταύτης δὲ τῆς χώρας τὰ μὲν πρὸς ἕω κεκλιμένα μέρη κατῴκουν Σικελοί, τὰ δὲ πρὸς 2 δυσμὰς Σικανοί. ταῦτα δὲ τὰ ἔθνη πρὸς ἄλληλα 15 διεφέροντο, τοῖς δ' Αἰόλου παισὶ τοῖς προειρημένοις ἐκουσίως ὑπήκουον διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς Αἰόλου διαβεβοημένην εὐσεβειαν καὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἐκείνων ἐπιείκειαν. ἐβασίλευσε δὲ καὶ Ξοῦθος τῆς περὶ τοὺς Λεοντίνους χώρας, ἥτις ἀπ' ἐκείνου μέχρι 20 τοῦ νῦν χρόνου Ξουθία προσαγορεύεται. Ἀγάθυρνος δὲ βασιλεύσας τῆς νῦν ὀνομαζομένης Ἀγαθυρνίτιδος χώρας ἔκτισε πόλιν τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Ἀγάθυρνον. Ἀστύοχος δὲ τῆς Αἰπάρας ἔδχε 3 τὴν ἡγεμονίαν. πάντες δ' οὗτοι μιμησάμενοι τὴν 25 τοῦ πατρὸς εὐσεβειάν τε καὶ δικαιοσύνην μεγάλῃς

6 Φερήμονα D, Φεράμονα CG Ἰοκάστην CD 8 διὰ om. D 9 Ἰοκάστης CD 11 Φερέμων D, Φεράμων CG 12 τοῦ om. D (c. 7, 2) 16 Αἰολοῦ D<sup>1</sup> 17 ὑπήκουε C, ὑπήκουσε FG 22 ἀγαθυρνήτιδος D 24 ἀγάθυρναν D<sup>2</sup>

ἐτύγγανον ἀποδοχῆς. ἐπὶ πολλὰς δὲ γενεὰς τῶν ἐκγόνων διαδεχομένων τὰς δυναστείας, τὸ τελευταῖον οἱ ἀπ' Αἰόλου γεγονότες βασιλεῖς κατὰ τὴν Σικελίαν διελύθησαν.

- 5 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Σικελοὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνδρῶν τὰς ἡγεμονίας ἐνεχειρίζον, οἱ δὲ Σικανοὶ περὶ τῆς δυναστείας διαφερόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμουν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους. μετὰ δὲ ταῦτα πολλοὺς ἔτεσιν ὕστερον, πάλιν τῶν νήσων ἔξερχο-  
 10 μουμένων ἀεὶ καὶ μᾶλλον, Κνίδιοι τινες καὶ Ῥόδιοι δυσαρεστήσαντες τῇ βαρύτητι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν βασιλέων ἔγνωσαν ἀποικίαν ἐκπέμπειν. διόπερ προ-  
 15 ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότα, κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τὴν πεντηκοστὴν, ἣν ἐνίκα στάδιον Ἐπιτελίδας Λάκων, οἱ δ' οὖν περὶ τὸν Πένταθλον πλεύσαντες τῆς Σικελίας εἰς τοὺς κατὰ τὸ Αἰλύβαιον τόπους κατέλα-  
 20 πρὸς ἀλλήλους. πεισθέντες δὲ τοῖς Σελινουντίοις 3  
 3 συμμαχεῖν πολλοὺς ἀπέβαλον κατὰ τὴν μάχην, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ Πένταθλος. διόπερ οἱ περιλει-  
 25 ἡγεμόνας τοὺς οἰκείους τοῦ Πεντάθλου Γόργον καὶ Θέστορα καὶ Ἐπιθερσίδην, ἀπέπλεον διὰ τοῦ Τυρ-  
 4 ρηνικοῦ πελάγους. προσπλευσάντων δ' αὐτῶν τῇ

3 αἰολοῦ D 10 Κνιδίοις (-ίους FG) τινες καὶ Ῥοδίοις (-ίους FG) δυσαρεστήσαντας DFG 12 γνῶναι FG διόπερ del. Reiske 16 ὁ Λάκων v.



Λιπάρᾳ καὶ φιλόφρονος ἀποδοχῆς τυχόντων, ἐπέ-  
 σθησαν κοινῇ μετὰ τῶν ἐγγχωρίων κατοικῆσαι τὴν  
 Λιπάραν, ὅντων τῶν ἀπ' Αἰόλου περιλελειμμένων  
 ὡς πεντακοσίων. ὕστερον δὲ τῶν Τυρρηνῶν λη-  
 στεύοντων τὰ κατὰ θάλατταν πολεμούμενοι κατε- 5  
 σκευάσαντο ναυτικόν, καὶ διελόμενοι σφᾶς αὐτοὺς  
 οἱ μὲν ἐγεώργουν τὰς νήσους κοινὰς ποιήσαντες,  
 οἱ δὲ πρὸς τοὺς ληστὰς ἀντετάττοντο· καὶ τὰς οὐ-  
 σίας δὲ κοινὰς ποιησάμενοι καὶ ζῶντες κατὰ συσ- 338  
 σίτια, διετέλεσαν ἐπὶ τινὰς χρόνους κοινωνικῶς 10  
 βιοῦντες. ὕστερον δὲ τὴν μὲν Λιπάραν, καθ' ἣν  
 καὶ ἡ πόλις ἦν, διενείμαντο, τὰς δ' ἄλλας ἐγεώρ-  
 γουν κοινῇ. τὸ δὲ τελευταῖον πάσας τὰς νήσους  
 εἰς εἴκοσι ἔτη διελόμενοι πάλιν κληρουχοῦσιν, ὅταν  
 ὁ χρόνος οὗτος διέλθῃ. μετὰ δὲ ταῦτα πολλαῖς 15  
 ναυμαχίαις ἐνίκησαν τοὺς Τυρρηνοὺς, καὶ ἀπὸ τῶν  
 λαφύρων πλεονάκεις ἀξιολόγους δυνάμεις ἀνέθεσαν εἰς  
 Δελφοὺς.

- 10 Λεῖπεται δ' ἡμῖν περὶ τῆς τῶν Λιπαράων πό-  
 λεως τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, δι' ἧς ἐν τοῖς ὕστερον 20  
 χρόνοις ἔλαβεν αὐξησιν οὐ μόνον πρὸς εὐδαιμο-  
 νίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς δόξαν. αὕτη γὰρ λιμέσι τε  
 καλοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως κεκόσμηται καὶ θερμοῖς  
 ὕδασι τοῖς διαβεβοημένοις· οὐ μόνον γὰρ πρὸς  
 ὑγίειαν τῶν νοσούντων τὰ κατ' αὐτὴν λουτρὰ πολλὰ 25  
 συμβάλλεται, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τῶν θερμῶν ὕδα-  
 των ιδιότητα παρέχεται τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν οὐ

1 φιλοφρόνως cod., corr. Bek. 3 αἰολοῦ D<sup>1</sup> 5 τὰ  
 om. CF κατεσκευάσαν τὸ cod., corr. D<sup>2</sup> et Porpo 16  
 τοὺς om. CD 26 τῶν E, ἐκ τῶν cet.

τὴν τυχοῦσαν. διόπερ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν ὑπὸ νόσων ἰδιοτροπῶν ἐνοχλούμενοι καταντῶσιν εἰς αὐτήν, καὶ τοῖς λουτροῖς χρώμενοι παραδόξως ὑγιεῖς καθίστανται. ἔχει δ' ἡ νῆσος αὕτη 2  
 5 τὰ διαβεβοημένα μέταλλα τῆς στυπτηρίας, ἐξ ἧς λαμβάνουσιν οἱ Λιπαραῖοι καὶ Ῥωμαῖοι μεγάλας προσόδους. οὐδαμοῦ γὰρ τῆς οἰκουμένης [τῆς] στυπτηρίας γινομένης καὶ πολλὴν χρεῖαν παρεχομένης, εἰκότως μονοπώλιον ἔχοντες καὶ τὰς τιμὰς ἀναβι-  
 10 βάζοντες πλήθος χρημάτων λαμβάνουσιν ἄπιστον· ἐν μόνῃ γὰρ τῇ νήσῳ Μήλῳ φύεται μικρά τις στυπτηρία, μὴ δυναμένη διαρκεῖν πολλαῖς πόλεσιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ νῆσος τῶν Λιπαραίων μικρὰ μὲν τὸ 3  
 15 θρώπων τρυφὴν ἔχουσα διαφερόντως· καὶ γὰρ ἰχθύων παντοδαπῶν παρέχεται πλήθος τοῖς κατοικοῦσι καὶ τῶν ἀπροδρύων τὰ μάλιστα δυνάμενα παρέχεσθαι τὴν ἐκ τῆς ἀπολαύσεως ἡδονήν. καὶ περὶ μὲν Λιπάρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν Αἰόλου νή-  
 20 σων καλουμένων ἀρεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθεῖσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Λιπάραν εἰς τὸ πρὸς δυσμὰς μέ- 11  
 12 ρος νῆσός ἐστι πελαγία, μικρὰ μὲν τὸ μέγεθος, ἔρημος δὲ καὶ διὰ τινὰ περιπέτειαν Ὀστεώδης ὀνομαζομένη. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν Καρχηδόνιοι πρὸς  
 25 Συρακοσίους διαπολεμοῦντες πολλοὺς καὶ μεγάλους πολέμους δυνάμεις εἶχον ἀξιολόγους πεζὰς τε καὶ ναυτικάς, περὶ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς μισθοφό-

7 τῆς om. D      13 ἡ om. D      15 τρυφὴν A      19 αἰόλου D<sup>1</sup>      24 γὰρ del. Reiske      25 διεπολέμουν f.      26 πεζικάς cod. (cf. I p. LXIV)

ρων ὄντων παρ' αὐτοῖς πολλῶν καὶ παντοδαπῶν  
 τοῖς ἔθνεσιν, οὗτοι δὲ ταραχώδεις ὄντες καὶ πολ-  
 λὰς καὶ μεγάλας στάσεις εἰωθότες ποιεῖσθαι, καὶ  
 μάλιστα ὅταν τοὺς μισθοὺς εὐκαίρως μὴ λαμβάνω-  
 σιν, ἐχρήσαντο καὶ τότε τῇ συνήθει ῥαδιουργίᾳ τε 5  
 καὶ τόλμῃ. ὄντες γὰρ τὸν ἀριθμὸν ὥς ἑξακισχίλιοι,  
 2 καὶ τοὺς μισθοὺς οὐκ ἀπολαμβάνοντες, τὸ μὲν πρῶ- 339  
 τον συντρέχοντες κατεβόων τῶν στρατηγῶν, ἐκεί-  
 νων δ' ἀπορουμένων χρημάτων καὶ πολλάκις ἀνα-  
 βαλλομένων τὰς ἀποδόσεις, ἠπείλουν τοῖς ὅπλοις 10  
 ἀμυνεῖσθαι τοὺς Καρχηδονίους, καὶ τὰς χεῖρας προσ-  
 3 ἔφερον τοῖς ἡγεμόσι. τῆς δὲ γερουσίας ἐγκαλοῦ-  
 σης καὶ τῆς διαφορᾶς ἀεὶ μᾶλλον ἐκκαομένης, ἡ  
 μὲν γερουσία τοῖς στρατηγοῖς ἐν ἀπορρήτοις προσ-  
 ἔταξεν ἀφανίσαι πάντας τοὺς ἐγκαλουμένους· οἱ δὲ 15  
 λαβόντες τὰς ἐντολάς, καὶ τοὺς μισθοφόρους ἐμβι-  
 βάσαντες εἰς τὰς ναῦς, ἐξέπλευσαν ὥς ἐπὶ τινα  
 πολεμικὴν χρεῖαν. προσπλεύσαντες δὲ τῇ προειρη-  
 μένῃ νήσῳ, καὶ πάντας τοὺς μισθοφόρους ἀποβι-  
 βάσαντες εἰς αὐτήν, ἀπέπλευσαν καταλιπόντες ἐν 20  
 4 αὐτῇ τοὺς ἐγκαλουμένους. οἱ δὲ μισθοφόροι πε-  
 ριαγεῖς ὄντες τῇ περιστάσει καὶ μὴ δυνάμενοι τοὺς  
 Καρχηδονίους ἀμύνεσθαι, λιμῶ διεφθάρησαν. ἐν  
 νήσῳ δὲ μικρᾷ τοσούτων αἰχμαλώτων τελευτησάν-  
 των συνέβη τὸν τόπον ὀλίγον ὄντα πληρωθῆναι 25  
 τῶν ὀστέων· ἀφ' ἧς αἰτίας ἡ νῆσος ἔτυχε τῆς προσ-  
 ηγορίας. οἱ μὲν οὖν μισθοφόροι τοῦτον τὸν τρό-

2 δὲ del. Reiske    3 ποιῆσαι CFG    9 χρήμασι DFG  
 11 ἀμύνεσθαι D    15 et 21 ἐγκαλοῦντας O    26 τῆς]  
 ταύτης τῆς CFG

πον παρανομηθέντες τῆς μεγίστης συμφορᾶς ἔτυχον,  
ἐνδεία τροφῆς διαφθαρέντες.

Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ περὶ τὰς Αἰολίδας νήσους<sup>12</sup>  
διήλθομεν, ἐν μέρει τὰς ἐκ θατέρου μέρους νήσους  
<sup>5</sup> κειμένας ἀναγραφῆς ἀξιώσομεν. τῆς γὰρ Σικελίας  
ἐκ τοῦ κατὰ μεσημβρίαν μέρους νῆσοι τρεῖς πρό-  
κεινται πελάγιοι, καὶ τούτων ἐκάστη πόλιν ἔχει  
καὶ λιμένας δυναμένους τοῖς χειμαζομένοις σκάφεσι  
παρέχεσθαι τὴν ἀσφάλειαν. καὶ πρώτη μὲν ἐστὶν <sup>2</sup>  
<sup>10</sup> ἡ προσαγορευομένη Μελίτη, τῶν Συρακουσῶν ἀπέ-  
χουσα σταδίου ὡς ὀκτακοσίους, καὶ λιμένας μὲν ἔχει  
πολλοὺς καὶ διαφόρους ταῖς εὐχρηστίαις, τοὺς δὲ  
κατοικοῦντας ταῖς οὐσίαις εὐδαίμονας· τεχνίτας τε  
γὰρ ἔχει παντοδαποὺς ταῖς ἐργασίαις, κρατίστους δὲ  
<sup>15</sup> τοὺς ὀθόνια ποιοῦντας τῇ τε λεπτότητι καὶ τῇ μα-  
λακότητι διαπρεπῆ, τὰς τε οἰκήσεις ἀξιολόγους καὶ  
κατεσκευασμένας φιλοτίμως γείσσοις καὶ κονιάμασι  
περιττότερον. ἔστι δ' ἡ νῆσος αὕτη Φοινίκων ἄποι- <sup>3</sup>  
κος, οἱ ταῖς ἐμπορίαις διατείνοντες μέχρι τοῦ κατὰ  
<sup>20</sup> τὴν δύσιν ὠκεανοῦ καταφυγὴν εἶχον ταύτην, εὐλί-  
μενον οὖσαν καὶ κειμένην πελαγίαν· δι' ἣν αἰτίαν  
οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν εὐχρηστούμενοι κατὰ πολλὰ  
διὰ τοὺς ἐμπόρους ταχὺ τοῖς τε βίοις ἀνέδραμον  
καὶ ταῖς δόξαις ηὐξήθησαν. μετὰ δὲ ταύτην τὴν <sup>4</sup>  
<sup>25</sup> νήσόν ἐστιν ἑτέρα τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχουσα  
Γαῦλος, πελαγία δὲ καὶ λιμέσιν εὐκαίροις κεκοσμη-

4 κειμένας νήσους v. 7 πελάγιοι libri 10 συρα-  
κουσίων D 11 σταδίου ὡς C, σταδίου D, στάδια ὡς FG  
μὲν om. v. 16 οἰκίας II καὶ om. CD 17 γείσσοις]  
γησοῖσι D, καὶ θεμελίους add. C 26 Γάβδος G<sup>1</sup>M.

μένη, Φοινίκων ἄποικος. ἐξῆς δ' ἐστὶ Κέρκινα, πρὸς τὴν Λιβύην νενευκυῖα, πόλιν ἔχουσα σύμμετρον καὶ λιμένας εὐχρηστοτάτους, οὐ μόνον ταῖς ἐμποροῖς, ἀλλὰ καὶ ταῖς μακραῖς ναυσὶν εὐθετοῦν- 340 τας. ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν νήσων εἰρήκαμεν, ἐπάνιμεν πάλιν ἐπὶ τὰς ἐξῆς τῇ Λιπάρῃ νήσους τὰς κειμένας κατὰ τὸ Τυρρηνικὸν καλούμενον πέλαγος.

- 13 Τῆς γὰρ Τυρρηνίας κατὰ τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ποπλώνιον νήσός ἐστιν, ἣν ὀνομάζουσιν Αἰθά- 10 λειαν. αὕτη δὲ τῆς παραλίας ἀπέχουσα σταδίους ὥς ἑκατὸν τὴν μὲν προσηγορίαν εἴληφεν ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ κατ' αὐτὴν αἰθάλου. πέτραν γὰρ ἔχει πολλὴν σιδηρεῖτιν, ἣν τέμνουσιν ἐπὶ τὴν χωνεῖαν καὶ κατασκευὴν τοῦ σιδήρου, πολλὴν ἔχοντες τοῦ 15 μετάλλου δαψίλειαν. οἱ γὰρ ταῖς ἐργασίαις προσεδρεύοντες κόπτουσι τὴν πέτραν καὶ τοὺς τμηθέντας λίθους κάουσιν ἐν τισὶ φιλοτέχνοις καμίνοις· ἐν δὲ ταύταις τῷ πλήθει τοῦ πυρὸς τήκοντες τοὺς λίθους καταμερίζουσιν εἰς μεγέθη σύμμετρα, παρα- 20 2 πλήσια ταῖς ἰδέαις μεγάλοις σπόργοις. ταῦτα συναγοράζοντες ἔμποροι καὶ μεταβαλλόμενοι κομίζουσιν εἰς τε Δικαιάρχειαν καὶ εἰς τᾶλλα ἐμπόρια. ταῦτα δὲ τὰ φορτία τινὲς ὠνούμενοι καὶ τεχνιτῶν χαλ- κέων πλήθος ἀθροίζοντες κατεργάζονται, καὶ ποι- 25 οῦσι σιδήρου πλάσματα παντοδαπά. τούτων δὲ τὰ

1 Κερκίνη DG      3 ταῖς AB, τοῖς cet.      6 Λιπάρῃ] παραλίᾳ Warm      10 Αἰθαλίαν v.      11 παραλίας Wess., Λιπάρας ADFG, Λιπάρας παραλίας cet.      14 σιδηρεῖτην D ἐπὶ] εἰς Π      15 ἔχοντος v.      18 καμίνοις D      21 ταύ- τας οὖν ἀγοράζοντες ABD<sup>b</sup>      23 Δικαιαρχίαν cod.

μὲν εἰς ὅπλων τύπους χαλκεύουσι, τὰ δὲ πρὸς δι-  
κελλῶν καὶ δρεπάνων καὶ τῶν ἄλλων ἐργαλείων  
εὐθέτους τύπους φιλοτεχνοῦσιν· ὧν κομιζομένων  
ὑπὸ τῶν ἐμπόρων εἰς πάντα τόπον πολλὰ μέρη  
5 τῆς οἰκουμένης μεταλαμβάνει τῆς ἐκ τούτων εὐ-  
χρηστίας.

Μετὰ δὲ τὴν Αἰθάλειαν νῆσός ἐστιν ἀπέχουσα 3  
μὲν ταύτης ὡς τριακοσίους σταδίους, ὀνομάζεται δὲ  
ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων Κύρνος, ὑπὸ δὲ τῶν Ῥωμαίων  
10 καὶ τῶν ἐγχωρίων Κόρσικα. αὕτη δ' ἡ νῆσος εὐ-  
προσόρμιστος οὔσα κάλλιστον ἔχει λιμένα τὸν ὀνο-  
μαζόμενον Συρακόσιον. ὑπάρχουσι δ' ἐν αὐτῇ καὶ  
πόλεις ἀξιόλογοι δύο, καὶ τούτων ἡ μὲν Κάλαρις,  
ἡ δὲ Νίκαια προσαγορεύεται. τούτων δὲ τὴν μὲν 4  
15 Κάλαριν Φωκαεῖς ἔκτισαν, καὶ χρόνον τινὰ κατοι-  
κήσαντες ὑπὸ Τυρρηνῶν ἐξεβλήθησαν ἐκ τῆς νήσου.  
τὴν δὲ Νίκαιαν ἔκτισαν Τυρρηνοὶ θαλαττοκρατοῦν-  
τες καὶ τὰς κατὰ τὴν Τυρρηνίαν κειμένους νήσους  
341 ἰδιοποιούμενοι. ἐπὶ δέ τινας χρόνους τῶν ἐν τῇ  
20 Κύρῳ πόλεων κυριεύοντες ἐλάμβανον παρὰ τῶν  
ἐγχωρίων φόρους ῥητίνην καὶ κηρὸν καὶ μέλι, φρυ-  
γμένων τούτων δαψιλῶν ἐν τῇ νήσῳ. τὰ δ' ἀνδρά- 5  
ποδα τὰ Κύρνια διαφέρειν δοκεῖ τῶν ἄλλων δού-  
λων εἰς τὰς κατὰ τὸν βίον χρείας, φυσικῆς ταύτης  
25 τῆς ιδιότητος παρακολουθούσης. ἡ δ' ὅλη νῆσος  
εὐμεγέθης οὔσα πολλὴν τῆς χώρας ὀρεινὴν ἔχει,

1 ὅπλων Bezzel, ὀρνέων codices, τόρνων Wurm, ὄγκων  
Madvig; cf. etiam c. 22, 2 χαλκεύουσιν, ἃ Π 9 δὲ τῶν]  
δὲ v. 10 εὐπροσόρητος D 15 φωκεῖς DF 22 δα-  
ψιλῶς Rhod. 23 τὰ om. C

- πεπνυκασμένην δρυμοῖς συνεχέσει καὶ ποταμοῖς δια-  
 14 ρεομένην μικροῖς. οἱ δ' ἐγχώριοι τροφαῖς μὲν χρῶν-  
 ται γάλακτι καὶ μέλιτι καὶ κρέασι, θαψιλῶς πάντα  
 ταῦτα παρεχομένης τῆς χώρας, τὰ δὲ πρὸς ἀλλή-  
 λους βιοῦσιν ἐπιεικῶς καὶ δικαίως παρὰ πάντας σχε- 5  
 δὸν τοὺς ἄλλους βαρβάρους· τὰ τε γὰρ κατὰ τὴν  
 ὁρεινὴν ἐν τοῖς δένδρεσιν εὐρισκόμενα κηρία τῶν  
 πρώτων εὐρισκόντων ἐστί, μηδενὸς ἀμφισβητοῦν-  
 τος, τὰ τε πρόβατα σημείοις διειλημμένα, καὶ μη-  
 δεῖς φυλάττη, σώζεται τοῖς κερκτημένοις, ἐν τε ταῖς 10  
 ἄλλαις ταῖς ἐν τῷ βίῳ κατὰ μέρος οἰκονομίαις θαν-  
 2 μαστῶς προτιμῶσι τὸ δικαιοπραγεῖν. παραδοξότα-  
 τον δ' ἐστὶ τὸ παρ' αὐτοῖς γινόμενον κατὰ τὰς τῶν  
 τέκνων γενέσεις· ὅταν γὰρ ἡ γυνὴ τέκη, ταύτης  
 μὲν οὐδεμία γίνεται περὶ τὴν λοχείαν ἐπιμέλεια, ὃ 15  
 δ' ἀνὴρ αὐτῆς ἀναπεσὼν ὥς νοσῶν λοχεύεται τα-  
 κτὰς ἡμέρας, ὥς τοῦ σώματος αὐτῷ κακοπαθοῦντος·  
 3 φύεται δὲ κατὰ τὴν νῆσον ταύτην καὶ πύξος πλείστη  
 καὶ διάφορος, δι' ἣν καὶ τὸ μέλι τὸ γινόμενον ἐν  
 ταύτῃ παντελῶς γίνεται πικρόν. κατοικοῦσι δ' αὐ- 20  
 τὴν βάρβαροι, τὴν διάλεκτον ἔχοντες ἐξηλλαγμένην  
 καὶ δυσκατανόητον· τὸν δ' ἀριθμὸν ὑπάρχουσιν  
 ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους.
- 15 Ἐχομένη δὲ ταύτης ἐστὶ νῆσος ἡ προσαγορευ-  
 ομένη Σαρδῶ, τῷ μὲν μεγέθει παραπλήσιος τῇ Σι- 25  
 κελίᾳ, κατοικουμένη δ' ὑπὸ βαρβάρων τῶν ὀνομα-  
 ζομένων Ἰολαείων, οὓς νομίζουσιν ἀπογόνους εἶναι

2 μακροῖς C  
 παρ' αὐτοῖς τὸ ν.  
 24 νῆσός ἐστιν ν.

11 τῷ om. v.

14 γὰρ] μὲν γὰρ D

13 τὸ παρ' αὐτοῖς τὸ D,  
 19 ἐν αὐτῇ ν.

τῶν μετὰ Ἰολάου καὶ τῶν Θεσπιαδῶν κατοικησάν-  
 των. κατὰ γὰρ τοὺς χρόνους ἐν οἷς Ἡρακλῆς τοὺς  
 διαβεβημένους ἄθλους ἐτέλει, παίδων ὄντων αὐτῷ  
 342 πολλῶν ἐκ τῶν Θεσπίου θυγατέρων, τούτους Ἡρα-  
 5 κλῆς κατὰ τινα χρησμὸν ἐξαπέστειλεν εἰς Σαρδῶ  
 καὶ μετ' αὐτῶν δύναιμιν ἀξιόλογον Ἑλλήνων τε καὶ  
 βαρβάρων ἐπὶ τὴν ἀποικίαν. ταύτης δὲ προεστῆ- 2  
 κὼς Ἰόλαος ὁ ἀδελφιδοῦς Ἡρακλέους καταλαβόμενος  
 ὥκισεν ἐν αὐτῇ πόλεις ἀξιολόγους, καὶ τὴν χώραν  
 10 κατακληρουχήσας τοὺς μὲν λαοὺς προσηγόρευσεν  
 ἀφ' ἑαυτοῦ Ἰολαεῖους, κατεσκεύασε δὲ καὶ γυμνάσια  
 καὶ θεῶν ναοὺς καὶ τᾶλλα πάντα τὰ πρὸς βίον ἀν-  
 θρώπων εὐδαίμονα, ὃν ὑπομνήματα μέχρι τῶνδε  
 τῶν καιρῶν διαμένει· τὰ μὲν γὰρ ἀάλλιστα πεδίᾳ  
 15 τὴν προσηγορίαν ἀπ' ἐκείνου λαβόντα Ἰολαεῖα κα-  
 λεῖται, τὸ δὲ πληθὸς μέχρι τοῦ νῦν φυλάττει τὴν  
 ἀπὸ Ἰολάου προσηγορίαν. τοῦ δὲ περὶ τῆς ἀποι- 3  
 κίας χρησμοῦ περιέχοντος ὅτι τοῖς τῆς ἀποικίας ταύ-  
 τῃς κοινωνήσασι διαμενεῖ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἅπαντα  
 20 τὸν αἰῶνα, συνέβη τὸν χρησμὸν παραδόξως μέχρι  
 τοῦ νῦν αὐτονομίαν τοῖς ἐγχωρίοις ἀσάλευτον φυ-  
 λάξαι. Καρχηδόνιοί τε γὰρ ἐπὶ πλέον ἰσχύσαντες 4  
 καὶ τῆς νήσου κρατήσαντες οὐκ ἠδυνήθησαν τοὺς  
 προκατασχόντας τὴν νῆσον καταδουλώσασθαι, ἀλλ'  
 25 οἱ μὲν Ἰολαεῖοι καταφυγόντες εἰς τὴν ὄρεινὴν καὶ  
 καταγείους οἰκήσεις κατασκευάσαντες ἔτρεφον πολ-

1 μετ' v. Θεσπιαδῶν] ὄντων αὐτῶν πολλῶν ἐκ τῶν  
 Θεσπίων (Θεσπιάδων FG, om. C) add. codices, del. Wess.  
 8 Ἡρακλέους καὶ τὴν νῆσον καταλαβ. conicio 10 ἀφ'  
 ἑαυτοῦ πρ. v. 11 Ἰολαεῖους D, Ἰολαίους C 15 τὴν om. D  
 Ἰολαία D 19 διαμένει cod., corr. Wess. 25 Ἰόλαοι CD



- λὰς ἀγέλας βοσκημάτων, ὧν παρεχομένων δαψιλεῖς  
 τροφὰς ἤρκουντο προσφερόμενοι γάλα καὶ τυρὸν  
 καὶ κρέα, καὶ τῆς μὲν πεδιάδος γῆς ἐκχωρήσαντες  
 τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας κακοπάθειαν ἐξέκλιναν, τὴν  
 δ' ὄρεινὴν νεμόμενοι καὶ βίον ἔχοντες ἄμοιρον κα- 5  
 κοπαθείας ταῖς προειρημέναις τροφαῖς διετέλεσαν  
 5 χρώμενοι. τῶν δὲ Καρχηδονίων πολλάκις ἀξιολό-  
 γοις δυνάμεσι στρατευσάντων ἐπ' αὐτούς, διὰ τὰς  
 δυσχωρίας καὶ τὴν ἐν τοῖς καταγείοις δυστραπέλειαν  
 διέμειναν ἀδούλωτοι. τὸ δὲ τελευταῖον Ῥωμαίων 10  
 ἐπικρατούντων καὶ πολλάκις ἐπ' αὐτούς στρατευ-  
 σάντων, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀχείρωτοι πολεμία  
 6 δυνάμει διέμειναν. οὐ μὴν ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἀρ-  
 χαίους χρόνους Ἰόλαος μὲν συγκатаσκευάσας τὰ  
 κατὰ τὴν ἀποικίαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἱ 15  
 δὲ Θεσπιάδαι τῆς νήσου προσεσιτῶτες ἐπὶ πολλὰς γε-  
 νεὰς τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ  
 κατῴκησαν ἐν τοῖς κατὰ Κύμην τόποις, τὸ δ' ἄλλο  
 πλῆθος ἐκβαρβαρωθὲν καὶ προστησάμενον ἐκ τῶν  
 ἐγγχωρίων τοὺς ἀρίστους ἡγεμόνας διεφύλαξε τὴν 20  
 ἐλευθερίαν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.
- 16 Ἡμεῖς δ' ἀρκούντως εἰρηκότες περὶ τῆς Σαρδό-  
 νος διέξιμεν περὶ τῶν ἐξῆς κειμένων νήσων. μετὰ  
 γὰρ τὰς προειρημένους νήσους ἐστὶν ὀνομαζομένη μὲν 343  
 Πιτυοῦσσα, τὴν δὲ προσηγορίαν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ 25  
 πλῆθους τῶν κατ' αὐτὴν φυομένων πιτύων. πε-  
 λαγία δ' οὔσα διέστηκεν ἀπὸ μὲν Ἡρακλείους στη-

3 καὶ κρέα om. D    9 καταγείοις] καταγωγίοις Madvig  
 10 ἔμειναν II    24 νήσος Wess., νήσους cod.    μὲν om. D  
 25 Πιτύουσα v. τοῦ πλῆθους om. FGM    27 Ἡρακλείων Dind.

λῶν πλοῦν ἡμερῶν τριῶν καὶ τῶν ἴσων νυκτῶν,  
 ἀπὸ δὲ Λιβύης ἡμέρας καὶ νυκτός, ἀπὸ δ' Ἰβηρίας  
 μιᾶς ἡμέρας· κατὰ δὲ τὸ μέγεθος παραπλήσιός ἐστι  
 Κορυφαί. κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν οὕσα μετρία τὴν μὲν 2  
 5 ἀμπελόφυτον χώραν ὀλίγην ἔχει, τὰς δ' ἐλαίας ἐμ-  
 πεφυτευμένας ἐν τοῖς κοτίνοις. τῶν δὲ φυομένων  
 ἐν αὐτῇ καλλιστεύειν φασὶ τὴν μαλακότητα τῶν  
 ἐρίων. διειλημμένη δὲ πεδίοις ἀξιολόγοις καὶ γεω-  
 λόφοις πόλιν ἔχει τὴν ὀνομαζομένην Ἐρεσον, ἀποι-  
 10 κον Καρχηδονίων. ἔχει δὲ καὶ λιμένας ἀξιολό- 3  
 γους καὶ τειχῶν κατασκευὰς εὐμεγέθεις καὶ οἰκῶν  
 πλῆθος εὖ κατασκευασμένων. κατοικοῦσι δ' αὐτὴν  
 βάρβαροι παντοδαποί, πλεῖστοι δὲ Φοίνικες. ὁ δ'  
 ἀποικισμὸς αὐτῆς γέγονεν ὕστερον ἔτεσιν ἑκατὸν  
 15 ἐξήκοντα τῆς κατὰ τὴν Καρχηδόνα κτίσεως.  
 Ἄλλαι δ' ὑπάρχουσι νῆσοι κατ' ἀντικρὺ τῆς 17  
 Ἰβηρίας, ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζόμεναι Γυ-  
 μνήσαι διὰ τὸ τοὺς ἐνοικοῦντας γυμνοὺς τῆς ἐσθῆ-  
 τος βιοῦν κατὰ τὴν τοῦ θέρους ὥραν, ὑπὸ δὲ τῶν  
 20 ἐγχωρίων καὶ τῶν Ῥωμαίων προσαγορεύονται Βα-  
 λιαρίδες ἀπὸ τοῦ βάλλειν ταῖς σφενδόναις λίθους  
 μεγάλους κάλλιστα τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων. τού-  
 των δ' ἡ μείζων μεγίστη πασῶν ἐστι μετὰ τὰς ἐπὶ τὰ  
 νήσους, Σικελίαν, Σαρδώ, Κύπρον, Κρήτην, Εὐ-  
 25 βοίαν, Κύρνον, Λέσβον, ἀπέχει δὲ τῆς Ἰβηρίας  
 πλοῦν ἡμερήσιον· ἡ δ' ἐλάττων κέκλιται μὲν πρὸς  
 τὴν ἑω, τρέφει δὲ κτήνη πολλὰ καὶ παντοδαπά,

9 ἔρεσόν D, Ἐρεσον Wess. 14 γέγονεν αὐτῆς D 20  
 προσαγορευθῆναι D, προσαγορευθεῖσαι aut del. βαλιαρί-  
 δας D, Βαλλιαρεῖς F, Καλλιαρεῖς CG 22 ἀπάντων om. D

μάλιστα δ' ἡμιόνους, μεγάλους μὲν τοῖς ἀναστή-  
 2 μασιν, ὑπεράγοντας δὲ ταῖς ῥώμασι. ἀμφότεραι δ'  
 αἱ νῆσοι χάραν ἔχουσιν ἀγαθὴν καρποφόρον καὶ  
 πληθὺς τῶν κατοικούντων ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους,  
 τῶν δὲ πρὸς τὴν τροφὴν γενημάτων οἶνον μὲν 5  
 ὀλοσχερῶς οὐ φέρουσι· διὸ καὶ πάντες εἰσὶν ὑπερ-  
 βολῇ πρὸς τὸν οἶνον εὐκατάφοροι, διὰ τὸ σπανίζειν  
 παρ' αὐτοῖς· ἐλαίου δὲ παντελῶς σπανίζοντες κα-  
 τασκευάζουσιν ἐκ τῆς σχίνου, καὶ μινύντες ὑεῖρ  
 3 στέατι τὰ σώματα αὐτῶν ἀλείφουσι τούτῳ. μάλιστα 10  
 δὲ τῶν ἀπάντων ὄντες φιλογύναι προτιμῶσιν αὐ-  
 τὰς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὅταν τινὲς γυναικες ὑπὸ  
 τῶν προσπλεόντων ληστῶν ἀλῶσιν, ἀντὶ μιᾶς γυ-  
 ναικὸς τρεῖς ἢ τέτταρας ἄνδρας διδόντες λυτρούν-  
 ται. οἰκοῦσι δ' ὑπὸ ταῖς κοιλάσι πέτραις, καὶ παρὰ 15  
 τοὺς κρημνοὺς ὀρύγματα κατασκευάζοντες· καὶ κα-  
 θόλου πολλοὺς τόπους ὑπονόμους ποιοῦντες ἐν  
 τούτοις βιοῦσιν, ἅμα τὴν ἐξ αὐτῶν σκέπην καὶ  
 4 ἀσφάλειαν θηρώμενοι. ἀργυρῷ δὲ καὶ χρυσῷ νο- 344  
 μίσματι τὸ παράπαν οὐ χρῶνται, καὶ καθόλου ταῦτα 20  
 εἰσάγειν εἰς τὴν νῆσον κωλύουσιν· αἰτίαν δὲ ταύ-  
 την ἐπιφέρουσιν, ὅτι τὸ παλαιὸν Ἑρακλῆς ἐστρά-  
 τευσεν ἐπὶ Γηρυόνην, ὅντα Χρυσάορος μὲν υἱόν,  
 πλείστον δὲ κεκτημένον ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν.  
 Ἰν' οὖν ἀνεπιβούλευτον ἔχῃσι τὴν κτῆσιν, ἀνεπί- 25  
 μικτον ἑαυτοῖς ἐποίησαν τὸν ἐξ ἀργύρου τε καὶ  
 χρυσοῦ πλοῦτον. διόπερ ἀκολούθως ταύτῃ τῇ κρι-

2 ῥώμασι] φωναῖς II      4 κατοίκων II      τοὺς om. D  
 11 φιλογύναι cod. (cf. I p. LXXIII et Aristot. mir. ausc. 88)  
 26 ἐποίησαντο II      τε om. D

σει κατὰ τὰς γεγενημένας πάλαι ποτὲ στρατείας  
 παρὰ Καρχηδονίοις τοὺς μισθοὺς οὐκ ἀπεκόμιζον  
 εἰς τὰς πατρίδας, ἀλλ' ὠνούμενοι γυναικας καὶ οἶ-  
 νον ἔπαιναν τὸν μισθὸν εἰς ταῦτα κατεχορήγουν.  
 5 παρὰδοξον δέ τι καὶ κατὰ τοὺς γάμους νόμιμον 18  
 παρ' αὐτοῖς ἐστίν· ἐν γὰρ ταῖς κατὰ τοὺς γάμους  
 εὐωχίαις οἰκείων τε καὶ φίλων κατὰ τὴν ἡλικίαν  
 ὁ πρῶτος ἀεὶ καὶ ὁ δεύτερος καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὸ  
 ἑξῆς μίσγονται ταῖς νύμφαις ἀνὰ μέρος, ἐσχάτου  
 10 τοῦ νυμφίου τυγχάνοντος ταύτης τῆς τιμῆς. ἴδιον 2  
 δέ τι ποιοῦσι καὶ παντελῶς ἐξηλλαγμένον περὶ τὰς  
 τῶν τετελευτηκότων ταφάς· συγκόψαντες γὰρ ξύ-  
 λους τὰ μέλη τοῦ σώματος εἰς ἀργεῖον ἐμβάλλουσι  
 καὶ λίθους δαψιλεῖς ἐπιτιθέασιν. ὀπλισμὸς δ' ἐστίν 3  
 15 αὐτοῖς τρεῖς σφενδόνας, καὶ τούτων μίαν μὲν περὶ  
 τὴν κεφαλὴν ἔχουσιν, ἄλλην δὲ περὶ τὴν γαστέρα,  
 τρίτην δ' ἐν ταῖς χερσίν. κατὰ δὲ τὰς πολεμικὰς  
 χρειὰς βάλλουσι λίθους πολὺν μείζονος τῶν ἄλλων  
 οὕτως εὐτόνως, ὥστε δοκεῖν τὸ βληθὲν ἀπὸ τινος  
 20 καταπέλτου φέρεσθαι· διὸ καὶ κατὰ τὰς τειχομα-  
 χίας ἐν ταῖς προσβολαῖς τύπτοντες τοὺς ἐπὶ τῶν  
 ἐπάλξεων ἐφ'esτῶτας κατατραυματίζουσιν, ἐν δὲ ταῖς  
 παρατάξεσι τοὺς τε θυρεοὺς καὶ τὰ κράνη καὶ πᾶν  
 σκεπᾶσθῆριον ὅπλον συντρίβουσι. κατὰ δὲ τὴν εὐ- 4  
 25 στοχίαν οὕτως ἀκριβεῖς εἰσιν, ὥστε κατὰ τὸ πλεῖ-  
 στον μὴ ἁμαρτάνειν τοῦ προκειμένου σκοποῦ. αἵ-  
 τται δὲ τούτων αἱ συνεχεῖς ἐκ παίδων μελέται, καθ'

1 κατὰ Dind., διὰ cod. 4 κατεχορήγουν Madvig, κατ-  
 εχώριζον cod., κατεχρῶντο f. (c. 27, 3) 11 τὰς — ταφάς  
 Dind., τῆς — ταφῆς cod. 25 εἰσιν] εἶναι D

ἄς ὑπὸ τῶν μητέρων ἀναγκάζονται παῖδες ὄντες [συνεχῶς] σφενδονᾶν· προκειμένου γὰρ σκοποῦ κατὰ τι ξύλον ἡρτημένου ἄρτου, οὐ πρότερον δίδοται τῷ μελετῶντι φαγεῖν, ἕως ἂν τυχῶν τοῦ ἄρτου συγχωρούμενον λάβῃ παρὰ τῆς μητρὸς καταφαγεῖν τοῦτον.

- 19 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν κειμένων νήσων διεληλύθαμεν, περὶ τῶν κατὰ τὸν ὠκεανὸν οὐσῶν διεξιμεν. κατὰ γὰρ τὴν Λιβύην κεῖται [μὲν] πελαγία νῆσος ἀξιόλογος μὲν τῷ μεγέ- 10 θει, κειμένη δὲ κατὰ τὸν ὠκεανὸν ἀπέχει πλοῦν ἀπὸ τῆς Λιβύης ἡμερῶν πλειόνων, κεκλιμένη πρὸς τὴν δύσιν. ἔχει δὲ χώραν καρποφόρον, πολλὴν μὲν ὀρεινὴν, οὐκ ὀλίγην δὲ πεδιάδα κάλλει διαφέρου- 2 σαν. διαρροεμένη γὰρ ποταμοῖς πλωτοῖς ἐκ τοῦ- 15 των ἀρδύεται, καὶ πολλοὺς μὲν ἔχει παρὰδεῖσους καταφύτους παντοίοις δένδροις, παμπληθεῖς δὲ κηπείας διελημμένας ὕδασι γλυκέσιν· ἐπαύλεις τε πο- 345 λυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ κατὰ τὰς κηπείας κατεσκευασμένα κωθωνιστήρια 20 τὴν διάθεσιν ἀνθηρὰν ἔχοντα, ἐν οἷς οἱ κατοικοῦντες κατὰ τὴν θερμὴν ὥραν ἐνδιατρίβουσι, θαψιλῶς τῆς χώρας χορηγούσης τὰ πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν καὶ 3 τρυφὴν. ἥ τε ὀρεινὴ δρυμοὺς ἔχει πυκνοῦς καὶ μεγάλους καὶ δένδρα παντοδαπὰ καρποφόρα καὶ 25 πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὕρεσι διαίτας ἔχοντα συναγκείας καὶ πηγὰς πολλὰς. καθόλου δ' ἡ νῆσος αὕτη κατάρουτος ἐστὶ ναματιαίοις καὶ γλυκέσιν ὕδασι, δι'

2 συνεχῶς om. D γὰρ] δὲ v. 10 μὲν del. Bek.  
11 ἀπέχει AD, ἀπέχει δὲ cet. 26 ἔχοντα del. Madvig

ὧν οὐ μόνον ἀπόλαυσις ἐπιτεροπῆς γίνεται τοῖς ἐμ-  
 βιοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν σωμάτων  
 καὶ ῥώμην συμβάλλεται. κυνήγιά τε θαψιλῇ παν- 4  
 τοίων ζώων καὶ θηρίων ὑπάρχει, καὶ τούτων ἐν  
 5 ταῖς εὐωχίαις εὐποροῦντες οὐδὲν ἐλλιπὲς ἔχουσι τῶν  
 πρὸς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν ἀνηκόντων· καὶ γὰρ  
 ἰχθύων ἔχει πλῆθος ἢ προσκλύζουσα τῇ νήσῳ θά-  
 λαττα διὰ τὸ φύσει τὸν ὠκεανὸν πανταχῇ πλήθειν  
 παντοδαπῶν ἰχθύων. καθόλου δ' ἡ νῆσος αὕτη 5  
 10 τὸν περικείμενον ἀέρα παντελῶς εὐκρατον ἔχουσα  
 τὸ πλεόν μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ φέρει πλῆθος ἀκρο-  
 δρύων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὠραίων, ὥστε δοκεῖν  
 αὐτὴν ὥσει θεῶν τινων, οὐκ ἀνθρώπων ὑπάρχειν  
 ἐμβιωτήριον διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐδαιμονίας.  
 15 κατὰ μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἀνεύρετος ἦν 20  
 διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ὅλης οἰκουμένης ἐκτοπισμὸν, ὥστε-  
 ρον δ' εὗρέθη διὰ τοιαύτας αἰτίας. Φοίνικες ἐκ  
 παλαιῶν χρόνων συνεχῶς πλέοντες κατ' ἐμπορίαν  
 πολλὰς μὲν κατὰ τὴν Αἰβύρην ἀποικίας ἐποιήσαντο,  
 20 οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς πρὸς δύσιν  
 κεκλιμένοις μέρεσι. τῶν δ' ἐπιβολῶν αὐτοῖς κατὰ  
 νοῦν προχωρουσῶν, πλούτους μεγάλους ἤθροισαν,  
 καὶ τὴν ἐκτὸς Ἡρακλείων στηλῶν ἐπεβάλουντο πλεῖν,  
 ἣν ὠκεανὸν ὀνομάζουσιν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπ' αὐ- 2  
 25 τοῦ τοῦ κατὰ τὰς στήλας πόρου πόλιν ἔκτισαν ἐπὶ  
 τῆς Εὐρώπης, ἣν οὖσαν χειρρόνησον προσηγόρευσαν  
 Γάδειρα, ἐν ἣ τὰ τε ἄλλα κατεσκεύασαν οἰκείως  
 τοῖς τόποις καὶ νῆδον Ἡρακλέους πολυτελεῖ, καὶ θυ-

3 καὶ δ. σωμάτων FG 6 πρὸς] τὴν add. CFG 13  
 αὐτὴν CFG 17 εὗρεθῆναι D 28 τρόποις Wess.

σίας κατέδειξαν μεγαλοπρεπεῖς τοῖς τῶν Φοινίκων  
 ἔθεσι διοικουμέναις. τὸ δ' ἱερὸν συνέβη τοῦτο καὶ  
 τότε καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τιμᾶσθαι  
 περιττότερον μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας. πολλοὶ  
 δὲ καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐπιφανεῖς ἄνδρες καὶ μεγάλας 5  
 πράξεις κατειργασμένοι ἐποιήσαντο μὲν τούτῳ τῷ  
 θεῷ εὐχάς, συνετέλεσαν δ' αὐτάς μετὰ τὴν συντέ-  
 3 λειαν τῶν κατορθωμάτων. οἱ δ' οὖν Φοίνικες διὰ  
 τὰς προειρημέναις αἰτίας ἐρευνῶντες τὴν ἐκτὸς τῶν  
 στηλῶν παραλίαν καὶ παρὰ τὴν Λιβύην πλέοντες, 10  
 ὑπ' ἀνέμων μεγάλων ἀπηνέχθησαν ἐπὶ πολὺν πλοῦν  
 δι' ὠκεανοῦ. χειμασθέντες δ' ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας  
 προσηνέχθησαν τῇ προειρημένῃ νήσῳ, καὶ τὴν εὐ-  
 δαιμονίαν αὐτῆς καὶ φύσιν κατοπτεύσαντες ἄπασι  
 4 γινώριμον ἐποίησαν. διὸ καὶ Τυρρηγῶν θαλαττο- 15  
 κρατούντων καὶ πέμπειν εἰς αὐτὴν ἀποικίαν ἐπι- 346  
 βαλλομένων, διεκώλυσαν αὐτοὺς Καρχηδόνιοι, ἅμα  
 μὲν εὐλαβούμενοι μὴ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου  
 πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς Καρχηδόνης εἰς ἐκείνην μετα-  
 στῶσιν, ἅμα δὲ πρὸς τὰ παράλογα τῆς τύχης κα- 20  
 τασκευαζόμενοι καταφυγὴν, εἴ τι περὶ τὴν Καρχη-  
 δόνα ὀλοσχερὲς πταῖσμα συμβαίνοι· δυνήσεσθαι γὰρ  
 αὐτοὺς θαλαττοκρατοῦντας ἀπᾶραι πανοικίους εἰς  
 ἀγνοουμένην ὑπὸ τῶν ὑπερεχόντων νῆσον.

21 Ἐπεὶ δὲ περὶ τοῦ κατὰ τὴν Λιβύην ὠκεανοῦ 25  
 καὶ τῶν ἐν αὐτῷ νήσων διήλθομεν, μεταβιβάζομεν

14 ἄπασι offendit (cf. Aristot. mir. ausc. 84) 16 ἐπι-  
 βαλλομένων γ. 18 διὰ τὴν ἀρετὴν] διαρετὴν D 20 παρά-  
 λογα\* (XVII 66, 2. 108, 6), παράβολα libri 22 ὀλοσχερὲς  
 om. D 23 πανοικείως D<sup>1</sup>, πανοικει ὡς D<sup>2</sup> 24 περιεχόν-  
 των D

τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. κατὰ γὰρ τὴν Γα-  
 λατίαν τὴν παρωκεανῆτιν κατ' ἀντικρὺ τῶν Ἑρκυ-  
 νίων ὀνομαζομένων δρυμῶν (μεγίστους γὰρ ὑπάρ-  
 χειν παρειλήφαμεν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην) νῆσοι  
 5 πολλὰ κατὰ τὸν ὠκεανὸν ὑπάρχουσιν, ὧν ἐστὶ  
 μεγίστη ἡ Πρεττανικὴ καλουμένη. αὕτη δὲ τὸ μὲν 2  
 παλαιὸν ἀνεπίμικτος ἐγένετο ξενικαῖς δυνάμεσιν·  
 οὔτε γὰρ Διόνυσον οὔθ' Ἡρακλέα παρειλήφαμεν  
 οὔτε τῶν ἄλλων ἡρώων [ἢ δυναστῶν] ἐστρατευμένον  
 10 ἐπ' αὐτήν· καθ' ἡμᾶς δὲ Γάιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς  
 πρῶξεις ἐπονομασθεὶς θεὸς πρῶτος τῶν μνημονευο-  
 μένων ἐχειρώσατο τὴν νῆσον, καὶ τοὺς Πρεττανοὺς  
 καταπολεμήσας ἠνάγκασε τελεῖν ὠρισμένους φόρους.  
 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰς κατὰ μέρος πρῶξεις ἐν  
 15 τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν, περὶ δὲ τῆς νή-  
 σου καὶ τοῦ φρυομένου κατ' αὐτὴν καττιτέρου νῦν  
 διεξιμεν. αὕτη γὰρ τῷ σχήματι τριγώνος οὔσα πα- 3  
 ραπλησίως τῇ Σικελίᾳ τὰς πλευρὰς οὐκ ἰσοκῶλους  
 ἔχει. παρεκτεινούσης δ' αὐτῆς παρὰ τὴν Εὐρώπην  
 20 λοξῆς, τὸ μὲν ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἡπείρου διεστη-  
 κὸς ἀκρωτήριον, ὃ καλοῦσι Κάντιον, φασὶν ἀπέ-  
 χειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίους ὡς ἑκατόν, καθ' ὃν τό-  
 πον ἡ θάλαττα ποιεῖται τὸν ἔκρουν, τὸ δ' ἕτερον  
 ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βελέριον ἀπέχειν λέγε-  
 25 ται τῆς ἡπείρου πλοῦν ἡμερῶν τεττάρων, τὸ δ'  
 ὑπολειπόμενον ἀνήκειν μὲν ἰστοροῦσιν εἰς τὸ πέ-

2 Ἑρκυνίων D      3 δρυμῶν οὗς μεγίστους AB, ὁρῶν  
 μέγιστα γὰρ Π      6 ἡ μεγίστη cod. Βρετταν . . . v. semper  
 9 ἡ om. D, ἡ δυναστῶν om. EG      ἐστρατευμένων D      18  
 ἰσογώνους D      21 καντίον D; ὃ add. v.      ἀπέχειν om. D



4 λαγρος, ὀνομάζεσθαι δ' Ὅρκαν. τῶν δὲ πλευρῶν  
 τὴν μὲν ἐλαχίστην εἶναι σταδίων ἑπτακισχιλίων πεν-  
 τακοσίων, παρήκουσαν παρὰ τὴν Εὐρώπην, τὴν δὲ  
 δευτέραν τὴν ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ πρὸς τὴν κορυφὴν  
 ἀνήκουσαν σταδίων μυρίων πεντακισχιλίων, τὴν δὲ 5  
 λοιπὴν σταδίων δισμυρίων, ὥστε τὴν πᾶσαν εἶναι  
 τῆς νῆσου περιφορὰν σταδίων τετρακισμυρίων δις-  
 5 χιλίων πεντακοσίων. κατοικεῖν δέ φασι τὴν Πρε-  
 τανικὴν αὐτόχθονα γένη καὶ τὸν παλαιὸν βίον ταῖς  
 ἀγωγαῖς διατηροῦντα. ἄρμασι μὲν γὰρ κατὰ τοὺς 10  
 πολέμους χρῶνται, καθάπερ οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλή-  
 νων ἦρωες ἐν τῷ Τρωικῷ πολέμῳ κεχρησθαι πα-  
 ραδέδονται, καὶ τὰς οἰκήσεις εὐτελεῖς ἔχουσιν, ἐκ  
 τῶν καλάμων ἢ ξύλων κατὰ τὸ πλεῖστον συγκει- 347  
 μένας· τὴν τε συναγωγὴν τῶν σιτικῶν καρπῶν ποι- 15  
 οῦνται τοὺς στάχους αὐτοὺς ἀποτέμνοντες καὶ θη-  
 σαυρίζοντες εἰς τὰς καταστέγουσας οἰκήσεις· ἐκ δὲ  
 τούτων τοὺς παλαιοὺς στάχους καθ' ἡμέραν τίλλειν,  
 6 καὶ κατεργαζομένους ἔχειν τὴν τροφήν. τοῖς δ'  
 ἥθεσιν ἀπλοῦς εἶναι καὶ πολὺν κεχωρισμένους τῆς 20  
 τῶν νῦν ἀνθρώπων ἀγγινοίας καὶ πονηρίας. τὰς  
 τε διαίτας εὐτελεῖς ἔχειν, καὶ τῆς ἐκ τοῦ πλούτου  
 γεννωμένης τρυφῆς πολὺν διαλλάττοντας. εἶναι δὲ  
 καὶ πολυάνθρωπον τὴν νῆσον, καὶ τὴν τοῦ αἵματος  
 ἔχειν διάθεσιν παντελῶς κατεψυγμένην, ὥς ἂν ὑπ' 25  
 αὐτὴν τὴν ἄρκτον κειμένην. βασιλεῖς δὲ καὶ δυ-  
 νάστας πολλοὺς ἔχειν, καὶ πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὸ

1 ὀρσίαν D      15 τὴν] καὶ τὴν D      20 ἥθεσιν D  
 πολὺν om. D      22 καὶ f. del.      23 διαλλαττούσας Dind.  
 26 δὲ Dind., τε cod.

πλεῖστον εἰρηνικῶς διακεῖσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν <sup>22</sup>  
 κατ' αὐτὴν νομίμων καὶ τῶν ἄλλων ἰδιωμάτων τὰ  
 κατὰ μέρος ἀναγράφομεν ὅταν ἐπὶ τὴν Καίσαρος  
 γενομένην στρατείαν εἰς Πρεττανίαν παραγενηθῶ-  
<sup>5</sup> μεν, νῦν δὲ περὶ τοῦ κατ' αὐτὴν φνομένου κατ-  
 τιτέρου διέξιμεν. τῆς γὰρ Πρεττανικῆς κατὰ τὸ  
 ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βελέριον οἱ κατοικοῦν-  
 τες φιλόξενοί τε διαφερόντως εἰσὶ καὶ διὰ τὴν τῶν  
 ξένων ἐμπόρων ἐπιμιξίαν ἐξημερωμένοι τὰς ἀγωγάς.  
<sup>10</sup> οὗτοι τὸν καττίτερον κατασκευάζουσι φιλοτέχνως  
 ἐργαζόμενοι τὴν φέρουσαν αὐτὸν γῆν. αὕτη δὲ πε- <sup>2</sup>  
 τρώδης οὔσα διαφυὰς ἔχει γεώδεις, ἐν αἷς τὸν πό-  
 ρον κατεργαζόμενοι καὶ τήξαντες καθαίρουσιν. ἀπο-  
 τυποῦντες δ' εἰς ἀστραγάλων ὀνυμοὺς κομίζουσιν  
<sup>15</sup> εἰς τινα νῆσον προκειμένην μὲν τῆς Πρεττανικῆς,  
 ὀνομαζομένην δὲ Ἴκτιν· κατὰ γὰρ τὰς ἀμπώτεις ἀνα-  
 ξηραιομένου τοῦ μεταξὺ τόπου ταῖς ἀμάξαις εἰς  
 ταύτην κομίζουσι δαψιλῇ τὸν καττίτερον. ἴδιον δέ <sup>3</sup>  
 τι συμβαίνει περὶ τὰς πλησίον νήσους τὰς μεταξὺ  
<sup>20</sup> κειμένας τῆς τε Εὐρώπης καὶ τῆς Πρεττανικῆς· κατὰ  
 μὲν γὰρ τὰς πλημυρίδας τοῦ μεταξὺ πόρου πλη-  
 ρομένου νῆσοι φαίνονται, κατὰ δὲ τὰς ἀμπώτεις  
 ἀπορροεούσης τῆς θαλάττης καὶ πολὺν τόπον ἀναξη-  
 ραῖνθόςσης θεωροῦνται χερρόνησοι. ἐντεῦθεν δ' οἱ <sup>4</sup>  
<sup>25</sup> ἔμποροι παρὰ τῶν ἐγγχωρίων ὠνοῦνται καὶ διακομί-  
 ζουσιν εἰς τὴν Γαλατίαν· τὸ δὲ τελευταῖον πεξῆ  
 διὰ τῆς Γαλατίας πορευθέντες ἡμέρας ὥς τριάκοντα

2 τὰ om. D      4 Βρετταν omnes cod. in c. 22 (item  
 κασσιτερ.)      10 οὗτοι] αὐτοὶ D      12 πῶρον D; τὴν βῶ-  
 λον Hertl.      20 καὶ τῆς] καὶ D

κατάγουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων τὰ φορτία πρὸς τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ καττιτέρου τοῖς ῥηθεῖσιν ἀρκε-  
 23 σθησόμεθα, περὶ δὲ τοῦ καλουμένου ἡλέκτρον νῦν  
 διεξιμεν. τῆς Σκυθίας τῆς ὑπὲρ τὴν Γαλατίαν κατ' 5  
 ἀντικρὺ νῆσός ἐστι πελαγία κατὰ τὸν ὠκεανὸν ἢ  
 προσαγορευομένη Βασίλεια. εἰς ταύτην ὁ κλύδων  
 ἐκβάλλει δαψιλές τὸ καλούμενον ἡλεκτρον, οὐδα- 848  
 μοῦ δὲ τῆς οἰκουμένης φαινόμενον. περὶ δὲ τοῦ-  
 του πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἀνέγραψαν μύθους παν- 10  
 τελῶς ἀπιστουμένους καὶ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων  
 2 ἐλεγχόμενους. πολλοὶ γὰρ τῶν τε ποιητῶν καὶ τῶν  
 συγγραφέων φασὶ Φαέθοντα τὸν Ἥλιου μὲν υἱόν,  
 παῖδα δὲ τὴν ἡλικίαν ὄντα, πείσαι τὸν πατέρα μίαν  
 ἡμέραν παραχωρεῖν τοῦ τεθρίππου· συγχωρηθέν- 15  
 τος δ' αὐτῷ τούτου, τὸν μὲν Φαέθοντα ἐλεύνοντα  
 τὸ τέθριππον μὴ δύνασθαι κρατεῖν τῶν ἡνιῶν, τοὺς  
 δ' ἵππους καταφρονήσαντας τοῦ παιδὸς ἐξενεχθῆ-  
 ναι τοῦ συνήθους δρόμου, καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατὰ  
 τὸν οὐρανὸν πλανωμένους ἐκπυρῶσαι τοῦτον καὶ 20  
 ποιῆσαι τὸν νῦν γαλαξίαν καλούμενον κύκλον, μετὰ  
 δὲ ταῦτα πολλὴν τῆς οἰκουμένης ἐπιφλέξαντας οὐκ  
 3 ὀλίγην κατακάειν χώραν. διὸ καὶ τοῦ Διὸς ἀγα-  
 νακτῆσαντος ἐπὶ τοῖς γεγεννημένοις, κεραυνῶσαι μὲν  
 τὸν Φαέθοντα, ἀποκαταστῆσαι δὲ τὸν ἥλιον ἐπὶ τὴν 25  
 συνήθη πορείαν. τοῦ δὲ Φαέθοντος πεσόντος πρὸς  
 τὰς ἐκβολὰς τοῦ νῦν καλουμένου Πάδου ποταμοῦ,

5 ὑπὲρ] περὶ D    12 τε et τῶν om. CFG    17 τὸ F,  
 τὸν cet.    ἡνιῶν D    23 τὸν Δία ἀγανακτῆσαντα II    27  
 Πάδου καλουμένου v.; μὲν add. Hertl.

τὸ δὲ παλαιὸν Ἑριδανοῦ προσαγορευομένου, θρη-  
 νῆσαι μὲν τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ τὴν τελευταίην φιλο-  
 τιμύτατα, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης [ὑπὸ τῆς  
 φύσεως] μετασχηματισθῆναι τὴν φύσιν, γενομένης  
 5 αἰγείρους. ταύτας δὲ κατ' ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν αὐ- 4  
 τὴν ὥραν δάκρυον ἀφιέναι, καὶ τοῦτο πηγνύμενον  
 ἀποτελεῖν τὸ καλούμενον ἤλεκτρον, λαμπρότητι μὲν  
 τῶν ὁμοφυῶν διαφέρων, ἐπιχωριάζον δ' ἐν ταῖς τῶν  
 νέων τελευταῖς κατὰ τὸ τούτων πένθος. διημαρ- 5  
 10 τηκότων δὲ πάντων τῶν τὸν μῦθον τοῦτον πεπλα-  
 κότων καὶ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐν τοῖς ὕστερον  
 χρόνοις ἐλεγχομένων, προσεκτέον ταῖς ἀληθιναῖς  
 ἱστορίαις· τὸ γὰρ ἤλεκτρον συνάγεται μὲν ἐν τῇ  
 προειρημένῃ νήσῳ, κομίζεται δ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων  
 15 πρὸς τὴν ἀντιπέραν ἡπειρον, δι' ἧς φέρεται πρὸς  
 τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους, καθότι προεῖρηται.

Διεληλυθότες δὲ περὶ τῶν νήσων τῶν κειμένων 24  
 ἐν τοῖς πρὸς δυσμὰς μέρεσιν, οὐκ ἀνοίκειον εἶναι  
 νομίζομεν περὶ τῶν πλησίον τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν  
 20 βραχέα διελθεῖν, ἃ παρὰ λελοίπαμεν ἐν ταῖς πρό-  
 τερον βίβλοις. τῆς Κελτικῆς τοίνυν τὸ παλαιόν,  
 ὥς φασιν, ἐδυνάστευσεν ἐπιφανὲς ἀνὴρ, ᾧ θυγά-  
 τηρ ἐγένετο τῷ μεγέθει τοῦ σώματος ὑπερφυῆς, τῇ  
 δ' εὐπρέπείᾳ πολὺν διέχουσα τῶν ἄλλων. αὕτη δὲ  
 25 διὰ τε τὴν τοῦ σώματος ῥώμην καὶ τὴν θαυμαζο-  
 μένην εὐπρέπειαν πεφρονηματισμένη παντὸς τοῦ  
 μνηστεύοντος τὸν γάμον ἀπηρεῖτο, νομίζουσα μη-

3 ὑπὸ τῆς φύσεως del. Dind. 9 κατὰ] καὶ v. 16  
 προεῖρηται] περὶ τούτων add. CFG 22 ἐδυνάστευσεν D  
 24 προέχουσα Π 25 τε om. D

2 δένα τούτων ἄξιον ἑαυτῆς εἶναι. κατὰ δὲ τὴν Ἡρα- 349  
κλέους ἐπὶ Γηρυόνην στρατείαν, καταντήσαντος εἰς  
τὴν Κελτικὴν αὐτοῦ καὶ πόλιν Ἀλησίαν ἐν ταύτῃ  
κτίσαντος, θεασαμένη τὸν Ἡρακλέα καὶ θαυμάσασα  
τὴν τε ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ σώματος ὑπερο- 5  
χήν, προσεδέξατο τὴν ἐπιπλοκὴν μετὰ πάσης προ-  
3 θυμίας, συγκατανευσάντων καὶ τῶν γονέων. μι-  
γεῖσα δὲ τῷ Ἡρακλεῖ ἐγέννησεν υἱὸν ὀνόματι Γα-  
λάτην, πολὺν προέχοντα τῶν ὁμοεθνῶν ἀρετῇ τε  
ψυχῆς καὶ ῥώμῃ σώματος. ἀνδρωθεὶς δὲ τὴν ἡλικίαν 10  
καὶ διαδεξάμενος τὴν πατρῴαν βασιλείαν, πολλὴν  
μὲν τῆς προσοριζούσης χώρας κατεκτήσατο, μεγάλας  
δὲ πράξεις πολεμικὰς συνετέλεσε. περιβόητος δὲ  
γενόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ τοὺς ὑφ' αὐτὸν τεταγμένους  
ὠνόμασεν ἅφ' ἑαυτοῦ Γαλάτας· ἅφ' ὧν ἡ σύμπασα 15  
Γαλατία προσηγορεύθη.

25 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς τῶν Γαλατῶν προσηγορίας  
διήλθομεν, καὶ περὶ τῆς χώρας αὐτῶν δεῖον ἐστὶν  
εἰπεῖν. ἡ τοίνυν Γαλατία κατοικεῖται μὲν ὑπὸ πολ-  
λῶν ἐθνῶν διαφόρων τοῖς μεγέθεσι· τὰ μέγιστα 20  
γὰρ αὐτῶν σχεδὸν εἴκοσι μυριάδας ἀνδρῶν ἔχει, τὰ  
δ' ἐλάχιστα πέντε μυριάδας, ὧν ἔν ἐστι πρὸς Ῥω-  
μαίους ἔχον συγγένειαν παλαιὰν καὶ φιλίαν τὴν  
2 μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διαμένουσιν. κει-  
μένη δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὰς ἀρκτοὺς χει- 25  
μερίως ἐστὶ καὶ ψυχρὰ διαφερόντως. κατὰ γὰρ τὴν  
χειμερινὴν ὥραν ἐν ταῖς συννεφεσίῃσι ἡμέραις ἀντὶ  
μὲν τῶν ὕμβρων χιόνι πολλῇ νίφεται, κατὰ δὲ τὰς

7 μιχθεῖσα II    8 ὄνομα II    14 ὑπ' αὐτὸν v.    22  
ἐν ἐστὶ A, ἐστὶ CDE, ἐστὶν ἐν cet.    28 τῶν om. Dind.

αἰθρίας κρυστάλλῳ καὶ πάροις ἐξαισίοις πλήθει, δι'  
 ὧν οἱ ποταμοὶ πηγνύμενοι διὰ τῆς ἰδίας φύσεως  
 γεφυροῦνται· οὐ μόνον γὰρ οἱ τυχόντες ὁδῆται κατ'  
 ὀλίγους κατὰ τοῦ κρυστάλλου πορευόμενοι διαβαί-  
 5 νουσιν, ἀλλὰ καὶ στρατοπέδων μυριάδες μετὰ σκευ-  
 οφόρων καὶ ἁμαξῶν γεμουσῶν ἀσφαλῶς περαιοῦν-  
 ται. πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ποταμῶν ρεόντων 3  
 διὰ τῆς Γαλατίας καὶ τοῖς ρεῖθροις ποικίλως τὴν  
 πεδιάδα γῆν τεμνόντων, οἱ μὲν ἐκ λιμνῶν ἀβύσ-  
 10 σων ρέουσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὄρων ἔχουσι τὰς πηγὰς  
 καὶ τὰς ἐπιρροίας· τὴν δ' ἐκβολὴν οἱ μὲν εἰς τὸν  
 ὠκεανὸν ποιοῦνται, οἱ δ' εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θά-  
 λατταν. μέγιστος δ' ἐστὶ τῶν εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς 4  
 πέλαγος ρεόντων ὁ Ῥοδανός, τὰς μὲν πηγὰς ἔχων  
 15 ἐν τοῖς Ἀλπείοις ὕρεσι, πέντε δὲ στόμασιν ἐξερευ-  
 γόμενος εἰς τὴν θάλατταν. τῶν δ' εἰς τὸν ὠκεα-  
 νὸν ρεόντων μέγιστοι δοκοῦσιν ὑπάρχειν ὅ τε Δα-  
 νούβιος καὶ ὁ Ῥῆνος, ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρό-  
 350 νοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς θεὸς ἔξευξε παραδόξως, καὶ  
 20 περαιώσας πεζῇ τὴν δύναμιν ἐχειρώσατο τοὺς πέ-  
 ραν κατοικοῦντας αὐτοῦ Γαλάτας. πολλοὶ δὲ καὶ 5  
 ἄλλοι πλωτοὶ ποταμοὶ κατὰ τὴν Κελτικὴν εἰσι, περὶ  
 ὧν μακρὸν ἂν εἶη γράφειν. πάντες δὲ σχεδὸν ὑπὸ  
 τοῦ πάγου πηγνύμενοι γεφυροῦσι τὰ ρεῖθρα, καὶ τοῦ  
 25 κρυστάλλου διὰ τὴν φυσικὴν λειότητα ποιοῦντος  
 τοὺς διαβαίνοντας ὀλισθάνειν, ἀχύρων ἐπιβαλλο-  
 μένων ἐπ' αὐτοὺς ἀσφαλῆ τὴν διάβασιν ἔχουσιν.

Ἴδιον δέ τι καὶ παραδόξον συμβαίνει κατὰ τὴν 26

9 γῆν om. A    15 Ἀλπίοις D, Ἀλπειοῖον C, Ἀλπεσιν FG  
 15 δέ om. D    16 τὴν om. D    25 ἰδιότητα D

πλείστην τῆς Γαλατίας, περὶ οὗ παραλιπεῖν οὐκ  
 ἄξιον ἡγούμεθα. ἀπὸ γὰρ θαρινῆς δύσεως καὶ ἄρ-  
 κτου πνεῖν εἰώθασιν ἄνεμοι τηλικαύτην ἔχοντες  
 σφοδρότητα καὶ δύνανται, ὥστε ἀναρπάξαι ἀπὸ τῆς  
 γῆς λίθους χειροπληθιαίους τοῖς μεγέθεσι καὶ τῶν 5  
 ψηφίδων ἄδρομερῇ κονιορτόν· καθόλου δὲ κατα-  
 γίζοντες λάβρως ἀρπάξουσιν ἀπὸ μὲν τῶν ἀνδρῶν  
 τὰ ὄπλα καὶ τὰς ἐσθῆτας, ἀπὸ δὲ τῶν ἵππων τοὺς  
 2 ἀναβάτας. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους δια-  
 φθειρομένης τῆς κατὰ τὸν ἄερα κρύσεως οὗτ' οἱ- 10  
 νον οὗτ' ἔλαιον φέρει· διόπερ τῶν Γαλατῶν οἱ  
 τούτων τῶν καρπῶν στερισκόμενοι πόμα κατασκευ-  
 ἀζουσιν ἐκ τῆς κριθῆς τὸ προσαγορευόμενον ζῦθος,  
 καὶ τὰ κηρία πλύνοντες τῷ τούτων ἀποπλύματι  
 3 χρῶνται. κάτοινοι δ' ὄντες καθ' ὑπερβολὴν τὸν 15  
 εἰσαγόμενον ὑπὸ τῶν ἐμπόρων οἶνον ἄκρατον ἐμ-  
 φοροῦνται, καὶ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν λάβρῳ χρώμενοι  
 τῷ ποτῷ καὶ μεθύσθιντες εἰς ὕπνον ἢ μανιώδεις  
 διαθέσεις τρέπονται. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν Ἰταλικῶν  
 ἐμπόρων διὰ τὴν συνήθη φιλαργυρίαν ἔρμαιον ἡγοῦν- 20  
 ται τὴν τῶν Ἰταλιῶν φιλοινίαν. οὗτοι γὰρ διὰ μὲν  
 τῶν πλωτῶν ποταμῶν πλοίοις, διὰ δὲ τῆς πεδιάδος  
 χώρας ἀμάξαις κομίζοντες τὸν οἶνον, ἀντιλαμβάνουσι  
 τιμῆς πληθὺς ἄπιστον· διδόντες γὰρ οἶνου κεραμίον  
 ἀντιλαμβάνουσι παῖδα, τοῦ πόματος διάκονον ἀμει- 25  
 27 βόμενοι. κατὰ γοῦν τὴν Γαλατίαν ἄργυρος μὲν οὐ  
 γίνεται τὸ σύνολον, χρυσὸς δὲ πολὺς, ὃν τοῖς ἐργω-  
 ρίοις ἢ φύσις ἄνευ μεταλλείας καὶ κακοπαθείας

23 χώρας om. E    26 γοῦν] γὰρ Dind.    27 τὸ σ. οὐ  
 γίνεται v.    28 καὶ κακοπαθείας om. CE

ὑπουργεῖ. ἡ γὰρ τῶν ποταμῶν ῥύσις σκολιοὺς τοὺς  
 ἀγκῶνας ἔχουσα, [καὶ] τοῖς τῶν παρὰ κειμένων ὁρῶν  
 ὕχθοις προσαράττουσα καὶ μεγάλους ἀπορρογηνῦσα  
 κολωνοὺς, πληροῖ χροσοῦ ψήγματος. τοῦτο δ' οἱ 2  
 5 περὶ τὰς ἐργασίας ἀσχολούμενοι συνάροντες ἀλλή-  
 351 θουσιν [ἢ συγκόπτουσι] τὰς ἐχούσας τὸ ψήγμα βώ-  
 λους, διὰ δὲ τῶν ὑδάτων τῆς φύσεως τὸ γεῶδες  
 πλύναντες παραδιδόασιν ἐν ταῖς καμίνοις εἰς τὴν  
 χωνεῖαν. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ σωρεύοντες χροσοῦ 3  
 10 πλήθος καταχρῶνται πρὸς κόσμον οὐ μόνον αἱ γυ-  
 ναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες. περὶ μὲν γὰρ τοὺς  
 καρποὺς καὶ τοὺς βραχίονας ψέλια φοροῦσι, περὶ  
 δὲ τοὺς αὐχένους κρίκους παχεῖς ὀλοχρύσους καὶ δα-  
 κτυλίους ἀξιολύγους, ἔτι δὲ χροσοῦς θώρακας. ἴδιον 4  
 15 δέ τι καὶ παράδοξον παρὰ τοῖς ἄνω Κελτοῖς ἐστὶ  
 περὶ τὰ τεμένη τῶν θεῶν γινόμενον· ἐν γὰρ τοῖς  
 ἱεροῖς καὶ τεμένεσιν ἐπὶ τῆς χώρας ἀνειμένοις ἔρ-  
 ριπται πολλὸς χροσὸς ἀνατεθειμένος τοῖς θεοῖς, καὶ  
 τῶν ἐγχωρίων οὐδεὶς ἄπτεται τούτου διὰ τὴν δει-  
 20 σιδαιμονίαν, καίπερ ὄντων τῶν Κελτῶν φιλαργύρων  
 καθ' ὑπερβολήν.

Οἱ δὲ Γαλάται τοῖς μὲν σώμασιν εἰσιν εὐμήκεις, 28  
 ταῖς δὲ σαρκὶ κάθυγροι καὶ λευκοί, ταῖς δὲ κόμαις  
 οὐκ ἔχουσιν ἐκ φύσεως ξανθοί, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς κατα-  
 25 σκευῆς ἐπιτηδεύουσιν αὔξειν τὴν φυσικὴν τῆς χροῆς  
 ἰδιότητα. τιτάνου γὰρ ἀποπλύματι σμῶντες τὰς  
 τρίχας συνεχῶς [καὶ] ἀπὸ τῶν μετώπων ἐπὶ τὴν

1 ὑπορρεῖ D    2 καὶ om. D    6 ἢ (καὶ FG) συγκόπτουσι  
 del. Dind.    8 ἐν f. del.    10 πρὸς] ταῖς πρὸς AD    12  
 ψέλια v.    27 καὶ del. Dind.; ἵνα διαφανεῖς ὥς add. G



κορυφήν καὶ τοὺς τένοντας ἀνασπῶσιν, ὥστε τὴν  
 πρόσοψιν αὐτῶν φαίνεσθαι Σατύροις καὶ Πᾶσιν  
 εἰκουῖαν· παχύνονται γὰρ αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κατερ-  
 γασίας, ὥστε μηδὲν τῆς τῶν ἵππων χαλτῆς διαφέ-  
 ρειν. τὰ δὲ γένεια τινὲς μὲν ξυρῶνται, τινὲς δὲ 5  
 μετρίως ὑποτρέφουσιν· οἱ δ' εὐγενεῖς τὰς μὲν πα-  
 ρειὰς ἀπολειαίνουσι, τὰς δ' ὑπήνας ἀνειμένους ἑῶσιν,  
 ὥστε τὰ στόματα αὐτῶν ἐπικαλύπτεσθαι. διόπερ  
 ἐσθιόντων μὲν αὐτῶν ἐμπλέκονται ταῖς τροφαῖς,  
 πινόντων δὲ καθάπερ εἰ διὰ τινος ἡθμοῦ φέρεται τὸ 10  
 4 πόμα. δειπνοῦσι δὲ καθήμενοι πάντες οὐκ ἐπὶ  
 θρόνων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς, ὑποστρώμασι χρώμενοι  
 λύκων ἢ κυνῶν δέρμασι. διακονοῦνται δ' ὑπὸ τῶν  
 νεωτάτων παίδων ἐχόντων ἡλικίαν, ἀρρένων τε καὶ  
 θηλειῶν. πλησίον δ' αὐτῶν ἐσχάροι κεῖνται γέμου- 15  
 σαι πυρὸς καὶ λέβητας ἔχουσαι καὶ ὀβελοὺς πλήρεις  
 κρεῶν ὀλομερῶν. τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἄνδρας ταῖς  
 καλλίσταις τῶν κρεῶν μοίραις γεραίρουσι, καθάπερ  
 καὶ ὁ ποιητὴς τὸν Αἴαντα παρεισάγει τιμώμενον  
 ὑπὸ τῶν ἀριστέων, ὅτε πρὸς Ἑκτορα μονομαχήσας 20  
 ἐνίκησε,

νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέροις.

5 καλοῦσι δὲ καὶ τοὺς ξένους ἐπὶ τὰς εὐωχίας, καὶ  
 μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπερωτῶσι, τίνες εἰσὶ καὶ τίνων  
 χρεῖαν ἔχουσιν. εἰώθασι δὲ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον 25  
 ἐκ τῶν τυχόντων πρὸς τὴν διὰ τῶν λόγων ἀμιλλαν 352  
 καταστίντεσ, ἐκ προκλήσεως μονομαχεῖν πρὸς ἀλλή-  
 λους. παρ' οὐδὲν τιθέμενοι τὴν τοῦ βίου τελευτήν·

3 γὰρ] τε γὰρ D ὑπὸ D 7 ἀπολειαίνουσι AD 10  
 καθάπερ v.

ἐνισχύει γὰρ παρ' αὐτοῖς ὁ Πυθαγόρου λόγος, ὅτι 6  
 τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀθανάτους εἶναι συμβέ-  
 βηκε καὶ δι' ἐτῶν ὠρισμένων πάλιν βιοῦν, εἰς ἔτε-  
 ρον σῶμα τῆς ψυχῆς εἰσδυομένης. διὸ καὶ κατὰ  
 5 τὰς ταφὰς τῶν τετελευτηκότων ἐνίους ἐπιστολὰς  
 γεγραμμένας τοῖς οἰκείοις τετελευτηκόσιν ἐμβάλλειν  
 εἰς τὴν πυράν, ὥς τῶν τετελευτηκότων ἀναγνωσο-  
 μένων ταύτας. ἐν δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ ταῖς 29  
 μάχαις χρῶνται συνωρίσιν, ἔχοντος τοῦ ἄρματος  
 10 ἡνιόχον καὶ παραβάτην. ἀπαντῶντες δὲ τοῖς ἐφιπ-  
 πεύουσιν ἐν τοῖς πολέμοις στανιάζουσι τοὺς ἐναν-  
 τίους, καὶ καταβάντες τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους συν-  
 ἴστανται μάχην. ἔνιοι δ' αὐτῶν ἐπὶ τοσοῦτο τοῦ 2  
 θανάτου καταφρονοῦσιν, ὥστε γυμνοὺς καὶ περι-  
 15 ἐξωσμένους καταβαίνειν εἰς τὸν κίνδυνον. ἐπά-  
 γονται δὲ καὶ θεράποντας ἐλευθέρους ἐκ τῶν πε-  
 νήτων καταλέγοντες, οἷς ἡνιόχοις καὶ παρασπισταῖς  
 χρῶνται κατὰ τὰς μάχας. κατὰ δὲ τὰς παρατάξεις  
 εἰώθασι προάγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖ-  
 20 σθαι τῶν ἀντιτεταγμένων τοὺς ἀρίστους εἰς μονο-  
 μάχίαν, προανασείοντες τὰ ὅπλα καὶ καταπληττό-  
 μενοι τοὺς ἐναντίους. ὅταν δὲ τις ὑπακούσῃ πρὸς 3  
 τὴν μάχην, τὰς τε τῶν προγόνων ἀνδραγαθίας ἐξυ-  
 μνεῖ καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς προφέρονται, καὶ  
 25 τὸν ἀντιπατρίμενον ἐξουειδίζουσι καὶ ταπεινοῦσι  
 καὶ τὸ σύνολον τὸ θάρσος τῆς ψυχῆς τοῖς λόγοις  
 προαφαιροῦνται. τῶν δὲ πεσόντων πολεμίων τὰς 4  
 κεφαλὰς ἀφαιροῦντες περιάπτουσι τοῖς αὐχέσι τῶν

12 τὴν AD, εἰς τὴν cet. 16 δέ] τε D 25 καὶ ταπει-  
 νοῦσι om. CE 26 θράσος II 28 τοὺς αὐχένas F, om. CE

ἵππων· τὰ δὲ σκῦλα τοῖς θεράπουσι παραδόντες  
 ἡμαρμένα λαφυραγωγοῦσιν, ἐπιπαιανίζοντες καὶ  
 ἄδοντες ὕμνον ἐπινίκιον, καὶ τὰ ἀκροθίνια ταῦτα  
 ταῖς οἰκίαις προσηλοῦσιν ὥσπερ οἱ ἐν κυνηγίοις τιθεῖ.  
 5 κεχειρωμένοι τὰ θηρία. τῶν δ' ἐπιφανεστάτων πο- 5  
 λεμίων κεδρώσαντες τὰς κεφαλὰς ἐπιμελῶς τηροῦσιν 353  
 ἐν λάρνακι, καὶ τοῖς ξένοις ἐπιδεικνύουσι σεμνυνό-  
 μενοι διότι τῇσδε τῆς κεφαλῆς τῶν προγόνων τις  
 ἢ πατήρ ἢ καὶ αὐτὸς πολλὰ χρήματα διδόμενα  
 οὐκ ἔλαβε. φασὶ δέ τινας αὐτῶν καυχᾶσθαι διότι 10  
 χρυσὸν ἀντίσταθμον τῆς κεφαλῆς οὐκ ἐδέξαντο,  
 βάρβαρόν τινα μεγαλοψυχίαν ἐπιδεικνύμενοι· οὐ  
 γὰρ τὸ μὴ πωλεῖν τὰ σύσσημα τῆς ἀρετῆς εὐγενές,  
 ἀλλὰ τὸ πολεμεῖν τὸ ὁμόφυλον τετελευτηκὸς θη-  
 30 ριώδες. ἐσθῆσι δὲ χρῶνται καταπληκτικαῖς, χιτῶσι 15  
 μὲν βαπτοῖς χρώμασι παντοδαποῖς διηνηθισμένοις  
 καὶ ἀναξυρίσιν, ἃς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύου-  
 σιν· ἐπιπορποῦνται δὲ σάγους ῥαβδωτοὺς ἐν μὲν  
 τοῖς χειμῶσι δασεῖς, κατὰ δὲ τὸ θέρος ψιλούς, πλιν-  
 2 θίοις πυκνοῖς καὶ πολυανθήσι διειλημμένους. ὅπλοις 20  
 δὲ χρῶνται θυρεοῖς μὲν ἀνδρομήκεσι, πεποικιλμέ-  
 νοις ἰδιοτρόπως· τινὲς δὲ καὶ ζώων χαλκῶν ἐξοχὰς  
 ἔχουσιν, οὐ [μόνον] πρὸς κόσμον, ἀλλὰ [καὶ] πρὸς  
 ἀσφάλειαν εὖ δεδημιουργημένας. κράνη δὲ χαλκᾷ  
 περιτίθενται μεγάλας ἐξοχὰς ἐξ ἑαυτῶν ἔχοντα καὶ 25  
 παμμεγέθη φαντασίαν ἐπιφέροντα τοῖς χρωμένοις,

3 ἀκροθίνια] ἀκρωτήρια D (cf. IV 81, 4) 4 οἱ om. v.  
 κυνηγίαις FG 5 τὰ om. edit. 10 καυχῆσασθαι II 14  
 ἀλλὰ τὸ] ἀλλὰ AD 15 χιτῶνας μὲν βαπτοῦς . . διηνηθι-  
 σμένους cod., corr. A 23 μόνον et καὶ om. D 25 αὐτῶν  
 CFG καὶ A, om. cet.; f. δὲ 26 χρωμένοις] θεωμένοις II

ὦν τοῖς μὲν πρόσκειται συμφυῇ κέρατα, τοῖς δὲ  
 ὀρνέων ἢ τετραπόδων ζώων ἐκτετυπωμέναι προτο-  
 μαί. σάλλιγγας δ' ἔχουσιν ἰδιοφυεῖς καὶ βαρβαρι- 3  
 κὰς· ἐμφυσῶσι γὰρ ταύταις καὶ προβάλλουσιν ἤχον  
 5 τραχὺν καὶ πολεμικῆς ταραχῆς οἰκεῖον. θώρακας  
 δ' ἔχουσιν οἱ μὲν σιδηροῦς ἀλυσιδωτούς, οἱ δὲ τοῖς  
 ὑπὸ τῆς φύσεως δεδομένοις ἀρκοῦνται, γυμνοὶ μα-  
 χόμενοι. ἀντὶ δὲ τοῦ ξίφους σπάθας ἔχουσι μακρὰς  
 σιδηραῖς ἢ χαλκαῖς ἀλύσεσιν ἐξηρημένους, παρὰ τὴν  
 10 δεξιὰν λαγόνα παρατεταμένους. τινὲς δὲ τοὺς χιτῶ-  
 νας ἐπιχρῦσοις ἢ καταργύροις ζωστήρσι συνέζωνται.  
 προβάλλονται δὲ λόγχας, ἃς ἐκεῖνοι λαγκίας κα- 4  
 λοῦσι, πηχυαῖα τῷ μήκει τοῦ σιδήρου καὶ ἔτι μεῖζω  
 τὰ ἐπιθήματα ἐχούσας, πλάτει δὲ βραχὺ λείποντα  
 15 354 διπαλαίστων· τὰ μὲν γὰρ ξίφη τῶν παρ' ἐτέροις  
 σαυνίων εἰσὶν οὐκ ἐλάττω, τὰ δὲ σαυνία τὰς ἀκμὰς  
 ἔχει τῶν ξιφῶν ρεῖζους. τούτων δὲ τὰ μὲν ἐπ'  
 εὐθείας κεχάλκευται, τὰ δ' ἐλικοειδῇ δι' ὄλων ἀνά-  
 κλασιν ἔχει πρὸς τὸ καὶ κατὰ τὴν πληγὴν μὴ μό-  
 20 νον τέμνειν, ἀλλὰ καὶ θραύειν τὰς σάρκας καὶ  
 κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ δόρατος σπαράττειν τὸ  
 τραῦμα. αὐτοὶ δ' εἰσὶ τὴν πρόσοψιν καταπληκτι- 31  
 κοὶ καὶ ταῖς φωναῖς βαρυηχεῖς καὶ παντελῶς τρα-  
 χύφῶντο, κατὰ δὲ τὰς ὀμιλίας βραχυλόγοι καὶ αἰνιγ-  
 25 ματίαι [καὶ ~~τὰ~~ πολλὰ αἰνιττόμενοι συνεκδοχικῶς]·  
 πολλὰ δὲ λέγοντες ἐν ὑπερβολαῖς ἐπ' αὐξήσει μὲν  
 ἑαυτῶν, μειώσει δὲ τῶν ἄλλων, ἀπειληταί τε καὶ

1 ὦν τοῖς μὲν D, τοῖς μὲν γὰρ v. 12 λαγκίας] ἀγκυλίας II  
 13 πηχυαῖας et 14 λειπούσας codices, corr. Reiske 17 μεῖζω II  
 22 εἰσὶ] εἰς D 25 καὶ τὰ (κατὰ δὲ ADG) πολλὰ αἰνιττόμενοι  
 (et v. 27 ἀπειληταί καὶ) del. Reiske, 27 \*τε] δὲ cod.

ἀνατατικοὶ καὶ τετραγῶδημένοι ὑπάρχουσι, ταῖς δὲ  
 2 διανοίαις ὀξεῖς καὶ πρὸς μάθησιν οὐκ ἄφρονες. εἰσὶ  
 δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ποιηταὶ μελῶν, οὓς βάρδους  
 ὀνομάζουσιν. οὗτοι δὲ μετ' ὀργάνων ταῖς λύραις  
 ὁμοίων ᾄδοντες οὓς μὲν ὑμνοῦσιν, οὓς δὲ βλασφη- 5  
 μοῦσι. φιλόσοφοί τε τινές εἰσι καὶ θεολόγοι περι-  
 3 τῶς τιμώμενοι, οὓς δρουίδας ὀνομάζουσιν. χρῶνται  
 δὲ καὶ μάντεσιν, ἀποδοχῆς μεγάλης ἄξιοντες αὐ-  
 τούς· οὗτοι δὲ διὰ τε τῆς οἰωνοσκοπίας καὶ διὰ  
 τῆς τῶν ἱερείων θυσίας τὰ μέλλοντα προλέγουσι, 10  
 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἔχουσιν ὑπήκοον. μάλιστα δ'  
 ὅταν περὶ τινων μεγάλων ἐπισκέπτωνται, παράδο-  
 ξον καὶ ἄπιστον ἔχουσι νόμιμον· ἄνθρωπον γὰρ  
 κατασπείσαντες τύπτουσι μαχαίρᾳ κατὰ τὸν ὑπὲρ  
 τὸ διάφραγμα τόπον, καὶ πεσόντος τοῦ πληγέντος 15  
 ἐκ τῆς πτώσεως καὶ τοῦ σπαραγμοῦ τῶν μελῶν,  
 ἔτι δὲ τῆς τοῦ αἵματος ρύσεως τὸ μέλλον νοοῦσι,  
 παλαιᾷ τινι καὶ πολυχρονίῳ παρατηρήσει περὶ τού-  
 4 των πεπιστευκότες. ἔθος δ' αὐτοῖς ἐστὶ μηδένα  
 θυσίαν ποιεῖν ἄνευ φιλοσόφου· διὰ γὰρ τῶν ἐμ- 20  
 πείρων τῆς θείας φύσεως ὥσπερ εἰ τινων ὁμοφώ-  
 νων τὰ χαριστήρια τοῖς θεοῖς φασὶ δεῖν προσφέ-  
 ρειν, καὶ διὰ τούτων οἴονται δεῖν τὰ γαθὰ αἰτεῖσθαι.  
 5 οὐ μόνον δ' ἐν ταῖς εἰρηνικαῖς χρεῖαις, ἀλλὰ καὶ  
 κατὰ τοὺς πολέμους τούτοις μάλιστα πείθονται καὶ 25  
 τοῖς μελωδοῦσι ποιηταῖς, οὐ μόνον οἱ φίλοι, ἀλλὰ  
 καὶ οἱ πολέμιοι· πολλάκις δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι  
 πλησιαζόντων ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων καὶ τοῖς

7 δρουίδας Ortelius, σαρουίδας cod. 15 τόπον] ἦτοι  
 τὸν λαϊμόν add. CN 17 ἔτι δὲ] ἐπὶ D 27 δ' A, om. cet.

ξίφεσιν ἀνατεταμένοις καὶ ταῖς λόγχαις προβεβλη-  
 μέναις, εἰς τὸ μέσον οὗτοι προελθόντες παύουσιν  
 αὐτούς, ὥσπερ τινὰ θηρία κατεπάρσαντες. οὕτω καὶ  
 355 παρὰ τοῖς ἀγριωτάτοις βαρβάροις ὁ θυμὸς εἴκει τῇ  
 σοφίᾳ καὶ ὁ Ἄρης αἰδεῖται τὰς Μούσας.

Χρήσιμον δ' ἐστὶ διορίσαι τὸ παρὰ πολλοῖς 32  
 ἀγνοούμενον. τοὺς γὰρ ὑπὲρ Μασσαλίας κατοι-  
 κοῦντας ἐν τῷ μεσογείῳ καὶ τοὺς παρὰ τὰς Ἄλ-  
 πεις, ἔτι δὲ τοὺς ἐπὶ τὰδε τῶν Πυρρηναίων ὄρεων  
 10 Κελτοὺς ὀνομάζουσι, τοὺς δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς Κελ-  
 τικῆς εἰς τὰ πρὸς ἄρκτον νεύοντα μέρη παρὰ τε τὸν  
 ὠκεανὸν καὶ τὸ Ἐρκύνιον ὕψος καθιδρυμένους καὶ  
 πάντας τοὺς ἐξῆς μέχρ' ἰσθμίου τῆς Σκυθίας Γαλάτας προσ-  
 αγορεύουσιν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάλιν πάντα ταῦτα τὰ  
 15 ἔθνη συλλήβδην μιᾷ προσηγορίᾳ περιλαμβάνουσιν,  
 ὀνομάζοντες Γαλάτας ἅπαντας. αἱ δὲ γυναικες τῶν 2  
 Γαλατῶν οὐ μόνον τοῖς μεγέθεσι παραπλήσιοι τοῖς  
 ἀνδράσιν εἰσίν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀλκαῖς ἐνάμιλλοι.  
 τὰ δὲ παῖδιά παρ' αὐτοῖς ἐκ γενετῆς ὑπάρχει πολὺ  
 20 κατὰ τὸ πλεῖστον· προβαίνοντα δὲ ταῖς ἡλικίαις εἰς  
 τὸ τῶν πατέρων χρῶμα ταῖς χρόαις μετασχηματί-  
 ζεται. ἀγριωτάτων δ' ὄντων τῶν ὑπὸ τὰς ἄρκτους 3  
 κατοικούντων καὶ τῶν τῇ Σκυθίᾳ πλησιοχώρων,  
 φασὶ τινὰς ἀνθρώπους ἐσθίειν, ὥσπερ καὶ τῶν  
 25 Πρεττανῶν τοὺς κατοικούντας τὴν ὀνομαζομένην  
 Ἴριν. διαβεβοημένης δὲ τῆς τούτων ἀλκῆς καὶ ἀγριό- 4

2 προσελθόντες D 3 καταπαύσαντες D 6 παρὰ πολ-  
 λοῖς] παρὰδοξον ἄλλοις D 7 γὰρ om. D 8 παρὰ] περὶ II  
 10 ὑπὲρ] ὑπὸ II 11 ἄρκτον Wurm (Müllenhoff d. Alt. II  
 p. 178), βορέαν Madvig, νότον cod. 12 καθιδρυμένα II  
 14 πάλιν om. EG, πάλαι Madvig 25 Πρεττανῶν v.

τητος, φασί τινες ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις τοὺς τὴν  
 Ἀσίαν ἅπασαν καταδραμόντας, ὀνομαζομένους δὲ  
 Κιμμερίους, τούτους εἶναι, βραχὺ τοῦ χρόνου τὴν  
 λέξιν φθείραντος ἐν τῇ τῶν καλουμένων Κίμβρων  
 προσηγορίᾳ. ζηλοῦσι γὰρ ἐκ παλαιοῦ ληστεύειν ἐπὶ 5  
 τὰς ἀλλοτρίας χώρας ἐπερχόμενοι καὶ καταφρονεῖν  
 5 ἀπάντων. οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ τὴν μὲν Ῥώμην ἐλόν-  
 τες, τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς συλήσαντες, καὶ  
 πολλὴν μὲν τῆς Εὐρώπης, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς  
 Ἀσίας φορολογήσαντες, καὶ τῶν καταπολεμηθέντων 10  
 τὴν χώραν κατοικήσαντες, οἱ διὰ τὴν πρὸς τοὺς  
 Ἕλληνας ἐπιπλοκὴν Ἑλληνογαλάται κληθέντες, τὸ  
 δὲ τελευταῖον πολλὰ καὶ μεγάλα στρατόπεδα Ῥω-  
 6 μαίων συντρίψαντες. ἀκολούθως δὲ τῇ κατ' αὐτοὺς  
 ἀγριότητι καὶ περὶ τὰς θυσίας ἐκτόπως ἀσεβοῦσι. 15  
 τοὺς γὰρ κακούργους κατὰ πενταετηρίδα φυλάξαν-  
 τες ἀνασκολοπίζουσι τοῖς θεοῖς καὶ μετ' ἄλλων πολ-  
 λῶν ἀπαρχῶν καθαγίζουσι, πυρὰς παμμεγέθεις κα-  
 τασκευάζοντες. χρῶνται δὲ καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις  
 ὡς ἱερείοις πρὸς τὰς τῶν θεῶν τιμὰς. τινὲς δ' αὖ- 20  
 τῶν καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ληφθέντα ζῶα μετὰ τῶν  
 ἀνθρώπων ἀποκτείνουσιν ἢ κατακάνουσιν ἢ τισιν  
 7 ἄλλαις τιμωρίαις ἀφανίζουσι. γυναικας δ' ἔχοντες 356  
 εὐειδεῖς ἥμιστα ταύταις προσέχουσιν, ἀλλὰ πρὸς  
 τὰς τῶν ἀρρένων ἐπιπλοκὰς ἐκτόπως λυττώσιν. 25  
 εἰώθασιν δ' ἐπὶ δοραῖς θηρίων χαμαὶ καθεύδοντες  
 ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν παρακοίτοις συγκυλίεσθαι.  
 τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, τῆς ἰδίας εὐσχημο-

6 τὰς] τῆς D      8 τὸ ἐν] ἐν D      14 καθ' αὐτοὺς v.  
 21 καὶ om. D      22 ἀποκτείνουσιν D.

σύνης ἀφροντιστοῦντες τὴν τοῦ σώματος ὥραν ἐτέ-  
ροις εὐκόλως προΐενται, καὶ τοῦτο αἰσχρὸν οὐχ  
ἡγοῦνται, ἀλλὰ μᾶλλον ὅταν τις αὐτῶν χαριζομέ-  
νων μὴ προσδέξῃται τὴν διδομένην χάριν, ἄτιμον  
5 ἡγοῦνται.

Ἡμεῖς δ' ἀρκούντως περὶ Κελτῶν εἰρηκότες με- 33  
ταβιβάζομεν τὴν ἱστορίαν ἐπὶ τοὺς πλησιοχώρους  
τούτοις Κελτίβηρας. οὗτοι γὰρ τὸ παλαιὸν περὶ  
τῆς χώρας ἀλλήλοις διαπολεμήσαντες, οἳ τε Ἰβηρες  
10 καὶ οἱ Κελτοί, καὶ μετὰ ταῦτα διαλυθέντες καὶ τὴν  
χώραν κοινῇ κατοικήσαντες, ἔτι δ' ἐπιγαμίας πρὸς  
ἀλλήλους συνθέμενοι, διὰ τὴν ἐπιμιξίαν ταύτης  
ἔτυχον τῆς προσηγορίας. δυεῖν δ' ἔθνων ἀλκίμων  
μιχθέντων καὶ χώρας ὑποκειμένης ἀγαθῆς, συνέβη  
15 τοὺς Κελτίβηρας ἐπὶ πολὺ τῇ δόξῃ προσελθεῖν, καὶ  
Ῥωμαίοις πολλοὺς χρόνους ἀντιταξαμένους μόγις  
καταπολεμηθῆναι. ὁκοῦσι δ' οὗτοι κατὰ τοὺς πο- 2  
λέμους οὐ μόνον ἱππεῖς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ πεζοὺς  
παρέχεσθαι διαφόρους ταῖς ἀλκαῖς καὶ ταῖς καρτε-  
20 ρίαις. φοροῦσι δ' οὗτοι σάγους μέλανας τραχεῖς  
καὶ παραπλήσιον ἔχοντας τὸ ἔριον ταῖς αἰγείαις  
θριξίν. ὑπλίζονται δέ τινες τῶν Κελτιβήρων Γα- 3  
λατικοῖς θυρεοῖς κούφοις, τινὲς δὲ κυρταῖς κυκλο-  
τερεσὶν ἄσπιδων ἐχούσαις τὰ μεγέθη, καὶ περὶ τὰς  
25 κνήμας τριχίν. εἰλοῦσι κνημίδας, περὶ δὲ τὰς κε-  
φαλὰς κράνη χαλκᾷ περιτίθενται φοινικοῖς ἡσκη-  
μένα λόφοις. ξίφη δ' ἀμφίστομα καὶ σιδήρεα δια-

2 εὐκόπως ἑτέροις CFG 6 περὶ] τῶν add. v. 11  
οἰκήσαντες D 13 ταύτης ἔτυχον] λέγονται ταύτης τυχεῖν C  
21 αἰγίαις D



φόρῳ κεχαλκευμένα φοροῦσιν, ἔχοντες σπιθαμιαίας  
 παραξιφίδας, αἷς χρῶνται κατὰ τὰς ἐν ταῖς μάχαις  
 4 συμπλοκάς. ἴδιον δέ τι παρ' αὐτοῖς ἐστὶ περὶ τὴν  
 τῶν [ὅπλων καὶ] ἀμυντηρίων κατασκευήν· ἐλάσματα  
 γὰρ σιδήρου κατακρύπτουσιν εἰς τὴν γῆν, καὶ ταῦτα 5  
 ἔωσι μέγροι ἂν ὅτου διὰ τὸν χρόνον τοῦ ἰοῦ περι-  
 φαγόντος τὸ ἀσθενὲς τοῦ σιδήρου καταλειφθῇ τὸ  
 στερεώτατον, ἐξ οὗ κατασκευάζουσιν διάφορα ξίφη  
 καὶ τἄλλα τὰ πρὸς πόλεμον ἀνήκοντα. τὸ δ' οὕτω  
 κατασκευασθὲν ὅπλον πᾶν τὸ ὑποπεσὸν διαιρεῖ, ἅψ' 10  
 οὔτε οὔτε θυρεὸς οὔτε κρᾶνος οὔτε ὅστουν ὑπο-  
 μένει τὴν πληγὴν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς  
 5 τοῦ σιδήρου. διμάχαι δ' ὄντες, ἐπειδὴν ἀπὸ τῶν  
 ἱππῶν ἀγωνισάμενοι νικήσωσι, καταπηδῶντες καὶ  
 τὴν τῶν πεζῶν τάξιν μεταλαμβάνοντες θαυμαστὰς <sup>15</sup><sub>357</sub>  
 ποιοῦνται μάχας. ἴδιον δέ τι καὶ παρὰδοξον νόμι-  
 μον παρ' αὐτοῖς ἐστίν· ἐπιμελεῖς γὰρ ὄντες καὶ  
 καθάρειοι ταῖς διαίταις ἐν ἔργον ἐπιτηδεύουσι βά-  
 νανσον καὶ πολλῆς ἀκαθαρσίας κεκοινωνηκός· παρ'  
 ἕκαστα γὰρ τὸ σῶμα λοῦσιν οὖρον, καὶ τοὺς ὀδόν- 20  
 τας παρατρίβοντες ταύτην ἡγοῦνται θεραπείαν εἶναι  
 34 τοῦ σώματος. τοῖς δ' ἤθεσι πρὸς μὲν τοὺς κακούρ-  
 γους καὶ πολεμίους ὑπάρχουσιν ὤμοί, πρὸς δὲ τοὺς  
 ξένους ἐπιεικεῖς καὶ φιλάνθρωποι. τοὺς γὰρ ἐπι-  
 δημήσαντας ξένους ἅπαντες ἀξιούσιν παρ' αὐτοῖς 25  
 ποιεῖσθαι τὰς καταλύσεις καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀμίλ-

1 σπιθαμιαίας II      4 ὅπλων καὶ del. Eich., πολλῶν  
 ὅπλων καὶ D (cf. III 54, 3); f. καὶ περὶ τὴν τῶν ἀμυντηρίων  
 (vel ἄλλων) ὅπλων      13 διμάχαι A, δύσμαχοι B, διμάχαιροι  
 cet.      18 καθάρειοι D      25 ἅπαντας cod., corr. Dind.

λῶνται περὶ τῆς φιλοξενίας· οἷς δ' ἂν οἱ ξένοι συν-  
 ακολουθήσωσι, τούτους ἐπαινοῦσι καὶ θεοφιλεῖς  
 ἡγοῦνται. τροφαῖς δὲ χρῶνται κρέασι παντοδαποῖς <sup>2</sup>  
 καὶ δαψιλέσι καὶ οἰνομέλιτος πόματι, χορηγούσης  
<sup>5</sup> τῆς χώρας τὸ μὲν μέλι παμπληθές, τὸν δ' οἶνον  
 παρὰ τῶν ἐπιπλεόντων ἐμπόρων ὠνούμενοι. χαριέ- <sup>3</sup>  
 στατον δὲ τῶν πλησιοχώρων ἔθνων [αὐτοῖς] ἔστι τὸ  
 τῶν Οὐακκαίων ὀνομαζομένων σύστημα· οὗτοι γὰρ  
 καθ' ἕκαστον ἔτος διαιροῦμενοι τὴν χώραν γεωρ-  
<sup>10</sup> γοῦσι, καὶ τοὺς καρποὺς κοινοποιούμενοι μεταδι-  
 δόασιν ἑκάστῳ τὸ μέρος, καὶ τοῖς νοσφισαμένοις τι  
 γεωργοῖς θάνατον τὸ πρόστιμον τεθείκασι. τῶν δ' <sup>4</sup>  
 Ἰβήρων ἄλκιμώτατοι μὲν εἰσιν οἱ καλούμενοι Λυ-  
 σιτανοί, φοροῦσι δ' ἐν τοῖς πολέμοις πέλτας μικρὰς  
<sup>15</sup> παντελῶς, διαπεπλεγμένας νεύροις καὶ δυναμένας  
 σκέπειν τὸ σῶμα περιττότερον διὰ τὴν στερεότητα·  
 ταύτην δ' ἐν ταῖς μάχαις μεταφέροντες εὐλύτως  
 ἄλλοτε ἄλλως ἀπὸ τοῦ σώματος διακρούονται φιλο-  
 τέχνως πᾶν τὸ φερόμενον ἐπ' αὐτοὺς βέλος. χρῶν- <sup>5</sup>  
<sup>20</sup> ται δὲ καὶ σαυνίοις ὀλοσιδήροις ἀγκιστρῶδεσι, φο-  
 ροῦσι δὲ κράνη καὶ ξίφη παραπλησία Κελτίβηρσιν.  
 ἀκοντίζουσι δ' εὐστόχως καὶ μακρὰν, καὶ καθόλου  
 καρτεροπληγεῖς ὑπάρχουσιν. εὐκίνητοι δ' ὄντες καὶ  
 κοῦφοι ῥαδίως καὶ φεύγουσι καὶ διώκουσι, κατὰ  
<sup>25</sup> δὲ τὰς ἐν ταῖς συστάσεσι τῶν δεινῶν ὑπομονὰς  
 πολὺν λείπονται τῶν Κελτιβήρων. ἐπιτηδεύουσι δὲ

1 ξενίας II    5 μὲν om. v.    παμπληθεῖ D    7 αὐ-  
 τοῖς om. D    8 οὐακκαίων D    ὀνομαζόμενον cod., corr.  
 Steph.    12 τὸ om. A    δ' Ἰβήρων] δὲ Κέλμβρων II    23  
 καρτεροπληγεῖς II

- κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ὄρχησίν τινα κούφην καὶ περιέχουσιν πολλὴν εὐτονίαν σκελῶν, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις, πρὸς θυμὸν ἐμβαλνόντες καὶ παιᾶνας ἄδουσιν, ὅταν ἐπίωσι τοῖς ἀντιτεταγμένοις. ἴδιον δὲ τι παρὰ τοῖς Ἰβηρσι καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Ἀν-  
 6 σιτανοῖς ἐπιτηδεύεται· τῶν γὰρ ἀκμαζόντων ταῖς ἡλικίαις οἱ μάλιστα ἀπορώτατοι ταῖς οὐσίαις, ῥώμῃ δὲ σώματος καὶ θράσει διαφέροντες, ἐφοδιάσαντες αὐτοὺς ἀλκῇ καὶ τοῖς ὅπλοις εἰς τὰς ὁρεῖνὰς δυσχω-  
 7 ρίας ἀθροίζονται, συστήματα δὲ ποιήσαντες ἀξιό-  
 10 λογα κατατρέχουσι τὴν Ἰβηρίαν καὶ ληστεύοντες 358 πλούτους ἀθροίζουσι· καὶ τοῦτο διατελοῦσι πρᾶτ-  
 τοντες μετὰ πάσης καταφρονήσεως· κούφοις γὰρ χρώμενοι καθοπλισμοῖς καὶ παντελῶς ὄντες εὐκί-  
 νητοι καὶ ὀξεῖς δυσχειρότατοι τοῖς ἄλλοις εἰσίν.  
 15 7 καθόλου δὲ τὰς ἐν τοῖς ὕρεσι δυσχωρίας καὶ τραχύ-  
 τητας ἡγούμενοι πατρίδας εἶναι, εἰς ταύτας κατα-  
 φεύγουσι, δυσδιεξόδους οὖσας μεγάλους καὶ βαρεῖς  
 στρατοπέδοις. διὸ καὶ Ῥωμαῖοι πολλάκις ἐπ' αὐτοὺς  
 στρατεύσαντες τῆς μὲν πολλῆς καταφρονήσεως ἀπέ-  
 20 στησαν αὐτούς, εἰς τέλος δὲ τὰ ληστήρια καταλῦσαι  
 πολλάκις φιλοτιμηθέντες οὐκ ἠδυνήθησαν.  
 35 Ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τῶν Ἰβήρων διηλθόμεν, οὐκ  
 ἀνοίκειον εἶναι διαλαμβάνομεν περὶ τῶν ἔν αὐτῇ  
 μετάλλων ἀργυρείων διελθεῖν· αὐτῇ γὰρ ἡ χώρα 25  
 σχεδὸν τι πλεῖστον καὶ κάλλιστον ἔχει μεταλλευό-  
 μενον ἀργυρον καὶ πόλλας τοῖς ἐργαζομένοις παρ-  
 2 ἔχεται προσόδους. εἰρηται μὲν οὖν ἡμῖν καὶ ἐν

9 ἑαυτοὺς A, αὐτοὺς cet.  
 27 ἀργύριον v.

15 δυσχειρότατοι D (ut  
 Schaefer), δυσχεῖρωτοι CFG

ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἐν ταῖς περὶ Ἡρακλέους  
 πράξεσι τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ὄρη τὰ καλούμενα  
 Πυρρηναῖα· ταῦτα δὲ καὶ κατὰ τὸ ὕψος καὶ κατὰ τὸ  
 μέγεθος ὑπάρχει διάφορα τῶν ἄλλων· παρήκει γὰρ  
 5 ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν μεσημβρίαν θαλάττης σχεδὸν  
 ἄχρι πρὸς τὸν ὑπὸ τὰς ἄρκτους ὠκεανόν, διειργοντα  
 δὲ τὴν Γαλατίαν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, ἔτι δὲ τὴν Κελ-  
 τιβηρίαν, παρεκτείνει σταδίους ὡς τρισχιλίους. πολ- 3  
 λῶν δ' ὄντων ἐν αὐτοῖς δρυμῶν καὶ πυκνῶν τοῖς  
 10 δένδρεσι, φασὶν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ὑπὸ τινων  
 νομέων ἀφέντων πῦρ κατακαῆναι παντελῶς ἅπα-  
 σαν τὴν ὄρεινὴν χώραν· διὸ καὶ συχνὰς ἡμέρας  
 συνεχῶς πυρὸς ἐπιφλέγοντος καῆναι τὴν ἐπιφά-  
 νειαν τῆς γῆς, καὶ τὰ μὲν ὄρη διὰ τὸ συμβεβηκὸς  
 15 κληθῆναι Πυρρηναῖα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν τῆς κατα-  
 κεκαυμένης χώρας ἀργύρῳ ὀνῆναι πολλῷ, καὶ χω-  
 νευθείσης τῆς φύσεως, ἐξ ἧς ὁ ἄργυρος κατασκευά-  
 ζεται, ὥσπερ γενέσθαι πολλοὺς ἀργύρου καθαροῦ.  
 τῆς δὲ τούτου χρείας ἀγνοουμένης παρὰ τοῖς ἐγχα- 4  
 20 ρίοις, τοὺς Φοίνικας ἐμπορίαις χρωμένους καὶ τὸ  
 γεγονὸς μαθόντας ἀγοράζειν τὸν ἄργυρον μικρὰς  
 τινος ἀντιδόσεως ἄλλων φορτίων. διὸ δὴ τοὺς  
 Φοίνικας μετακομίζοντας εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν  
 Ἀσίαν καὶ ἄλλα πάντα ἔθνη μεγάλους περιποιή-  
 25 σασθαι πλούτους. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ τοὺς ἐμπόρους  
 διατεῖναι τῆς φιλοκερδίας, ὥστε ἐπειδὴν καταγό-  
 μων ὄντων τῶν πλοίων περιττεύῃ πολὺς ἄργυρος,

7 δὲ add. Eich. (τε Reiske) 8 παρατείνει D 9  
 αὐτοῖς] αὐτῇ II 13 πυρὸς] τοῦ πυρὸς Eich. 21 γεγο-  
 νός] γένος D 24 πλούτους περιποιήσασθαι D

ἐκνόπτειν τὸν ἐν ταῖς ἀγκύραις μόλιβδον, καὶ ἐκ  
 τοῦ ἀργύρου τὴν ἐκ τοῦ μόλιβδου χρεῖαν ἀλλάττε-  
 5 σθαι. διόπερ ἐπὶ πολλοὺς χρόνους οἱ Φοίνικες διὰ  
 τῆς τοιαύτης ἐμπορίας ἐπὶ πολὺ λαβόντες αὐξήσιν 859  
 ἀποικίας πολλὰς ἀπέστειλαν, τὰς μὲν εἰς Σικελίαν 6  
 καὶ τὰς σύνεγγυς ταύτης νήσους, τὰς δ' εἰς τὴν Λι-  
 36 βύην καὶ Σαρδόνια καὶ τὴν Ἰβηρίαν. ὕστερον δὲ  
 πολλοῖς χρόνοις οἱ μὲν Ἰβηρες μαθόντες τὰ περὶ  
 τὸν ἄργυρον ἰδιώματα κατεσκεύασαν ἄξιόλογα μέ-  
 ταλλα· διόπερ ἄργυρον κάλλιστον καὶ σχεδόν τι 10  
 πλεῖστον κατασκευάζοντες μεγάλας ἐλάμβανον προσ-  
 ὀδους. ὁ δὲ τρόπος τῆς μεταλλείας καὶ τῶν ἔργων  
 2 τοιοῦτός τις ἐστὶ παρὰ τοῖς Ἰβηρσιν. ὄντων χαλ-  
 κοῦ καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μετάλλων θαυμαστών,  
 οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὰ χαλκουργεῖα τὸ τέταρτον μέ- 15  
 ρος χαλκοῦ καθαροῦ ἐκ τῆς ὀρυττομένης γῆς λαμ-  
 βάνουσι, τῶν δ' ἀργυρευόντων τινὲς ἰδιωτῶν ἐν  
 τρισὶν ἡμέραις Εὐβοικὸν ἐξαίρουσι τέλειαντον· πᾶσα  
 γὰρ ἡ βῶλός ἐστι ψήγματος συμπεπηγότος καὶ ἀπο-  
 λάμποντος μεστή. διὸ καὶ θαυμάσαι τις ἂν τὴν τε 20  
 τῆς χώρας φύσιν καὶ τὴν φιλοπονίαν τῶν ἐργαζο-  
 3 μένων αὐτὴν ἀνθρώπων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ  
 τυχόντες τῶν ἰδιωτῶν προσεκαρτέρουσι τοῖς μετάλ-  
 λοις, καὶ μεγάλους ἀπεφέρουσι πλούτους διὰ τὴν  
 ἐτοιμότητα καὶ δαψίλειαν τῆς ἀργυρίτιδος γῆς· ὕστε- 25  
 ρον δὲ τῶν Ῥωμαίων κρατησάντων τῆς Ἰβηρίας,  
 πληθὺς Ἰταλῶν ἐπεπόλασε τοῖς μετάλλοις, καὶ με-

4 \*ἐπὶ πολὺ λαβόντες] ἐπὶ πολὺν λαβόντες χρόνον cod.,  
 πολλὴν λαβόντες Wess. 6 ταύτη F'G 7 τὴν om. Bek.  
 13 χαλκοῦ f. del. 17 ἀργυρευόντων A, (et Strab. p. 147),  
 ἀργυρευτῶν cet. 27 Ἰταλικῶν C, Ἰταλικὸν F'G

γάλους ἀπεφύεροντο πλούτους διὰ τὴν φιλοκερδίαν.  
 ὠνούμενοι γὰρ πλήθος ἀνδραπόδων παραδιδόασιν 4  
 τοῖς ἐφεσθηκόσι ταῖς μεταλλικαῖς ἐργασίαις· οὗτοι  
 δὲ κατὰ πλείονας τύπους ἀνοίξαντες στόμια καὶ  
 5 κατὰ βάθους ὀρύττοντες τὴν γῆν ἐρευνᾶσι τὰς πο-  
 λυαργύρους καὶ πολυχρύσους πλάκας τῆς γῆς· κα-  
 ταβαίνοντές τε οὐ μόνον εἰς μῆκος, ἀλλὰ καὶ εἰς  
 βάθος παρεκτείνοντες ἐπὶ πολλοὺς σταδίους τὰ ὀρύγ-  
 ματα, καὶ πλαγίας καὶ σκολιὰς διαδύσεις ποικίλως  
 10 μεταλλουργοῦντες, ἀνάγουσιν ἐκ βυθῶν τὴν τὸ κέρ-  
 δος αὐτοῖς παρεχομένην βῶλον. μεγάλην δ' ἔχει 37  
 παραλλαγὴν τὰ μέταλλα ταῦτα συγκρινόμενα τοῖς  
 κατὰ τὴν Ἀττικὴν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ οἱ μεταλλεύοντες  
 καὶ πρὸς ταῖς ἐργασίαις μεγάλας προέμενοι δαπάνας  
 15 ἃ μὲν ἤλπισαν ἐνίστε λαβεῖν οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον  
 ἀπέβαλον, ὥστε δοκεῖν αὐτοὺς ὥσπερ αἰνίγματος  
 τρόπον ἀτυχεῖν· οἱ δὲ κατὰ τὴν Σπανίαν μεταλ- 2  
 λουργοὶ ταῖς ἐλπίσι μεγάλους σωρεύουσι πλούτους  
 ἐκ τούτων τῶν ἐργασιῶν. τῶν γὰρ πρώτων ἔργων  
 20 ἐπιτυγχανομένων διὰ τὴν τῆς γῆς εἰς τοῦτο τὸ γέ-  
 νος ἀρετὴν αἰεὶ μᾶλλον εὐρίσκουσιν λαμπροτέρας  
 φλέβας, γεμούσας ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ· πᾶσα  
 γὰρ ἡ σύνεγγυς γῆ διαπέπλεκται πολυμερῶς τοῖς  
 360 ἐλίγμοις τῶν ῥάβδων. ἐνίστε δὲ καὶ κατὰ βάθους 3  
 25 ἐμπίπτουσι πῦταμοῖς ῥέουσιν ὑπὸ τὴν γῆν, ὧν τῆς  
 βίας περιγίνονται διακóπτουντες τὰς ῥύσεις αὐτῶν

5 βάθος F    7 εἰς β.] ἐπὶ τὸ β. II    9 πλαγίους II  
 σκολιούς D    14 πρὸς om. A    17 Ἰσπανίαν II    18 ταῖς  
 ἐλπίσι del. Bek., ἀκολούθως add. Wurm; οὐ ταῖς ἐλπίσιν,  
 ἀλλὰ τῷ ἔργῳ Reiske    24 βάθος D

τὰς ἐμπιπτούσας τοῖς ὀρύγμασι πλαγίοις. ταῖς γὰρ  
 ἀδιαψεύστοις τοῦ κέρδους προσδοκίαις πιεζόμενοι  
 πρὸς τὸ τέλος ἄγουσι τὰς ἰδίας ἐπιβολάς, καὶ τὸ  
 πάντων παραδοξότατον, ἀπαρύτουσι τὰς ῥύσεις τῶν  
 ὑδάτων τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λεγομένοις κοχλίοις, οὓς ὁ  
 Ἀρχιμήδης ὁ Συρακόσιος εὑρεν, ὅτε παρέβαλεν εἰς  
 Αἴγυπτον· διὰ δὲ τούτων συνεχῶς ἐκ διαδοχῆς  
 παραδιδόντες μέχρι τοῦ στομίου, τὸν τῶν μετᾶλλων  
 τόπον ἀναξηρεαίνουσι καὶ κατασκευάζουσιν εὐθετον  
 4 πρὸς τὴν τῆς ἐργασίας πραγματείαν. φιλοτέχνηον 10  
 δ' ὄντος τοῦ ὀργάνου καθ' ὑπερβολήν, διὰ τῆς τυ-  
 χούσης ἐργασίας ἄπλατον ὕδωρ ἀναρριπτεῖται παρα-  
 δόξως, καὶ πᾶν τὸ ποτάμιον ῥεῦμα ῥαδίως ἐκ βυ-  
 θοῦ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκχεῖται. θαυμάσαι δ'  
 ἂν τις εἰκότως τοῦ τεχνίτου τὴν ἐπίνοιαν οὐ μόνον 15  
 ἐν τούτοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς καὶ μεῖζοσι,  
 διαβεβοημένοις κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, περὶ  
 ὧν τὰ κατὰ μέρος ὕταν ἐπὶ τὴν Ἀρχιμήδους ἡλι-  
 38 κίαν ἔλθωμεν ἀκριβῶς διεξιμέν. οἱ δ' οὖν ταῖς  
 ἐργασίαις τῶν μετᾶλλων ἐνδιατρίβοντες τοῖς μὲν 20  
 κυρίοις ἀπίστους τοῖς πλήθεσι προσόδους περι-  
 ποιοῦσιν, αὐτοὶ δὲ κατὰ γῆς ἐν τοῖς ὀρύγμασι καὶ  
 καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα καταξαινόμενοι τὰ σώματα,  
 πολλοὶ μὲν ἀποθνήσκουσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς  
 κακοπαθείας· ἄλλοι γὰρ ἢ παῦλα τέκν' ἔργων οὐκ 25  
 ἔστιν αὐτοῖς, ἀλλὰ [ταῖς] τῶν ἐπιστατῶν πληγαῖς

4 ἀπαρύτουσι D, ἀπορύττουσι γὰρ v. (c. 32, 7) 9 εὐ-  
 θετον] ἔντεχνον II 10 πρὸς τὴν τῆς] τὴν πρὸς τὰς D (C)  
 18 τὰ om. DF 20 διατρίβοντες D 22 οὗτοι D 23  
 καθ'] μεθ' Dind. 26 ταῖς delevi

ἀναγκαζόντων ὑπομένειν τὴν δεινότητα τῶν κακῶν  
 ἀτυχῶς προέονται τὸ ζῆν, τινὲς δὲ ταῖς δυνάμεσι  
 τῶν σωμάτων καὶ ταῖς τῶν ψυχῶν καρτερίαις ὑπο-  
 μένουτες πολυχρόνιον ἔχουσι τὴν ταλαιπωρίαν· αἰ-  
 5 ρετώτερος γὰρ αὐτοῖς ὁ θάνατός ἐστι τοῦ ζῆν διὰ  
 τὸ μέγεθος τῆς ταλαιπωρίας. πολλῶν δ' ὄντων 2  
 περὶ τὰς προειρημένας μεταλλείας παραδόξων, οὐχ  
 ἦκιστ' ἂν τις θαυμάσειε διότι τῶν μεταλλουργείων  
 οὐδὲν πρόσφατον ἔχει τὴν ἀρχήν, πάντα δ' ὑπὸ  
 10 τῆς Καρχηδονίων φιλαργυρίας ἀνεψῆχθη καθ' ὃν  
 καιρὸν καὶ τῆς Ἰβηρίας ἐπεκράτουν. ἐκ τούτων γὰρ  
 ἔσχον τὴν ἐπὶ πλεόν αὔξησιν, μισθούμενοι τοὺς  
 κρατίστους στρατιώτας καὶ διὰ τούτων πολλοὺς καὶ  
 μεγάλους πολέμους διαπολεμήσαντες. καθόλου γὰρ 3  
 15 αἰὲ Καρχηδόνιοι διεπολέμουν οὔτε πολιτικοῖς στρα-  
 τιώταις· οὔτε τοῖς ἀπὸ τῶν συμμάχων ἀθροιζομένοις  
 πεποιθότες, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίους καὶ Σικελιώτας καὶ  
 τοὺς κατὰ τὴν Αἰβύην οἰκοῦντας εἰς [τοὺς] μεγίστους  
 361 ἦγον κινδύνους καταπλουτομαχοῦντες ἅπαντας διὰ  
 20 τὴν ἐκ τῶν μετὰλλων γινομένην εὐπορίαν. δεινοὶ  
 γάρ, ὥς ἔοικεν, ὑπῆρξαν οἱ Φοίνικες ἐκ παλαιῶν  
 χρόνων εἰς τὸ κέρδος εὐρεῖν, οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἰταλίας  
 εἰς τὸ μηδὲν μηδενὶ τῶν ἄλλων καταλιπεῖν.

Γίνεται δὲ καὶ καττίτερος ἐν πολλοῖς τόποις τῆς 4  
 25 Ἰβηρίας, οὗκ ἔξ ἐπιπολῆς εὐρισκόμενος, ὥς ἐν ταῖς  
 ἱστορίαις τινὲς τεθρυλήκασιν, ἀλλ' ὀρυττόμενος καὶ

4 πολυχρόνιον Dind., πολὺν χρόνον cod. 5 ὁ om. D  
 7 εἰρημέναις II 11 καὶ om. v. 18 οἰκοῦντας — c. 39, 8  
 σχεδιῶν om. F τοὺς om. D 23 μηδὲν add. Reiske  
 24 κασσιτερ. cod. 26 καὶ χωνευόμενος om. OEG (cf. Strab.  
 p. 147)



- χωνευόμενος ὁμοίως ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ. ὑπεράνω  
 γὰρ τῆς τῶν Λυσιτανῶν χώρας ἔστι μέταλλα πολλὰ  
 τοῦ καττιτέρου, κατὰ τὰς προκειμένας τῆς Ἰβηρίας ἐν  
 τῷ ὠκεανῷ νησίδας τὰς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος  
 5 Καττιτερίδας ὀνομασμένας. πολλὸς δὲ καὶ ἐκ τῆς 5  
 Πρεττανικῆς νήσου διακομίζεται πρὸς τὴν κατ' ἀν-  
 τικρὺν κειμένην Γαλατίαν, καὶ διὰ τῆς μεσορείου  
 Κελτικῆς ἐφ' ἵππων ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἄγεται παρὰ  
 τε τοὺς Μασσαλιώτας καὶ εἰς τὴν ὀνομαζομένην  
 πόλιν Ναρβῶνα· αὕτη δ' ἐστὶν ἄποικος μὲν Ῥω- 10  
 μαίων, διὰ δὲ τὴν εὐκαιρίαν [καὶ τὴν εὐπορίαν] μέ-  
 ριστον ἐμπόριον ἔχουσα τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις.  
 39 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τοὺς Γαλάτας καὶ τοὺς  
 Κελτίβηρας, ἔτι δ' Ἰβηρας διήλθομεν, ἐπὶ τοὺς  
 Αἰγύας μεταβησόμεθα. οὗτοι γὰρ νέμονται μὲν 15  
 χώραν τραχεῖαν καὶ παντελῶς λυπράν, τοῖς δὲ πό-  
 νοις καὶ ταῖς κατὰ τὴν λειτουργίαν συνεχέσι κα-  
 κοπαθείαις ἐπίπουόν τινα βίον καὶ ἀτυχῇ ζῶσι.  
 2 καταδένδρου γὰρ τῆς χώρας οὔσης, οἱ μὲν αὐτῶν ὕλο-  
 τομοῦσι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σιδηροφοροῦντες ἐνερ- 20  
 γοὺς πελέκεις καὶ βαρεῖς, οἱ δὲ τὴν γῆν ἐργαζόμε-  
 νοι τὸ πλεόν πέτρας λατομοῦσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν  
 τῆς τραχύτητος· οὐδεμίαν γὰρ βῶλον τοῖς ἐργα-  
 λείοις ἀνασπῶσιν ἄνευ λίθου. καὶ τοιαύτην ἔχον-  
 τες ἐν τοῖς ἔργοις κακοπάθειαν τῇ ἀννεχείᾳ περι- 25  
 γίνονται τῆς φύσεως, καὶ πολλὰ μοχθήσαντες ὀλίγους

2 τῆς om. C    3 κασσιτερ. cod.    5 Κασσιτερίδας v.  
 6 Πρεττανικῆς v.    11 καὶ τὴν εὐπορίαν del. Wurm; τὴν  
 om. D, ἐμπορείαν D<sup>a</sup>    μεγίστην ἐμπορεῖαν D (cf. Strab.  
 p. 181)    14 ἔτι δ' Ἰβηρας ABDEN, om. cet.    15 μὲν om. v.  
 20 ἐνεργῶς D    25 συνεχείᾳ] συνεθείᾳ F (cf. XI 8, 2)

καρπούς καὶ μόγις λαμβάνουσι. διὰ δὲ τὴν συν-  
 ἔχειαν τῶν γυμνασιῶν καὶ τὸ τῆς τροφῆς ἑλλειπὲς  
 τοῖς σώμασιν ὑπάρχουσιν ἰσχυροὶ καὶ εὐτονοί. πρὸς  
 δὲ τὴν κακοπάθειαν ταύτην συνεργοὺς ἔχουσι τὰς  
 5 γυναικας, εἰθισμένας ἐπ' ἰσῆς τοῖς ἀνδράσιν ἐργά-  
 ζεσθαι. κυνηγίας δὲ ποιοῦνται συνεχεῖς, ἐν αἷς 3  
 πολλὰ τῶν θηρίων χειρούμενοι τὴν ἐκ τῶν καρπῶν  
 σπάνιν διορθοῦνται. διόπερ ἐμβιοῦντες ὕρξει χιο-  
 νοβολουμένοις καὶ τραχύτητας ἀπίστους ὀρειβατεῖν  
 10 εἰωθότες, εὐτονοὶ καὶ μυῶδεις γίνονται τοῖς σώμα-  
 σιν. ἔνιοι δὲ διὰ τὴν παρ' αὐτοῖς σπανοκαρπίαν 4  
 πίνουσι μὲν ὕδωρ, σαρκοφαγοῦσι δὲ τὰς τῶν ἡμέ-  
 ρων τε καὶ ἀγρίων ζώων σάρκας καὶ τῶν ἀπὸ τῆς  
 χώρας λαχάνων ἐμπίμπλυνται, τὴν χώραν ἔχοντες  
 362 15 ἄβατον τοῖς προσφιλεστάτοις τῶν θεῶν Διήμητρι  
 καὶ Διονύσῳ. νυκτερεύουσι δ' ἐπὶ τῆς χώρας σπα- 5  
 νίως μὲν ἐν τισιν εὐτελέσιν ἐπαύλεσιν ἢ καλιαῖς,  
 τὰ δὲ πολλὰ ἐν ταῖς κοιλαῖς πέτραις καὶ σπηλαίοις  
 αὐτοφυέσι καὶ δυναμένοις σκέπην ἱκανὴν παρέχε-  
 20 σθαι. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τᾶλλα ποιοῦσι, 6  
 διαφυλάττοντες τὸν ἀρχαῖον καὶ ἀκατέσκευον βίον.  
 καθόλου δ' ἐν τοῖς τόποις αἱ μὲν γυναῖκες ἀνδρῶν,  
 οἱ δ' ἄνδρες θηρίων ἔχουσιν εὐτονίαν καὶ ἀκμήν.  
 πολλάκις γοῦν φασιν ἐν ταῖς στρατείαις τὸν μέγι-  
 25 στον τῶν Γαλῶν ὑπὸ Αἰγυος ἰσχυροῦ παντελῶς ἐκ  
 προκλήσεως μονομαχήσαντα ἀνηρῆσθαι. ὀπλισμὸν 7  
 δ' ἔχουσιν οἱ Αἰγυες ἐλαφρότερον τῶν Ῥωμαίων  
 τῇ κατασκευῇ· σκεπάζει γὰρ αὐτοὺς παραμήκης θυ-

5 ἀνδράσιν] ἀντοῖς D    9 ὀρειβατεῖν D    11 στενοκαρ-  
 πίαν D    18 καὶ] καὶ τοῖς v.    22 τόποις] πόνοις Madvig

ρεὸς εἰς τὸν Γαλατικὸν ὄνθμον δεδημιουργημένος  
 καὶ χιτῶν συνειλημμένος ζωστῆρι, καὶ περιτίθενται  
 θηρίων δοράς καὶ ξίφος σύμμετρον· τινὲς δ' αὐτῶν  
 διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς Ῥωμαίων πολιτείας μετεσχη-  
 μάτισαν τὸν ὀπλισμόν, ἐξομοιοῦντες ἑαυτοὺς τοῖς 5  
 8 ἡγουμένοις. θρασεῖς δ' εἰσὶ καὶ γενναῖοι οὐ μόνον  
 εἰς πόλεμον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ περι-  
 στάσεις τὰς ἐχούσας δεινότητας. ἐμπορευόμενοι γὰρ  
 πλέουσιν τὸ Σαρδόνιον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος,  
 ἐτοίμως ἑαυτοὺς ῥιπτοῦντες εἰς ἀβοηθήτους κινδύ- 10  
 νους· σκάφεσι γὰρ χρώμενοι τῶν σχεδίων εὐτελε-  
 στέροις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ ναῦν χρησίμοις  
 ἥμισυ κατεσκευασμένοις ὑπομένουσι τὰς ἐκ τῶν  
 χειμῶνων φοβερωτάτας περιστάσεις καταπληκτικῶς.  
 40 Λείπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τῶν Τυρρηνῶν. 15  
 οὗτοι γὰρ τὸ μὲν παλαιὸν ἀνδρείᾳ διένεγκόντες  
 χώραν πολλὴν κατεκτήσαντο καὶ πόλεις ἀξιολόγους  
 καὶ πολλὰς ἔκτισαν. ὁμοίως δὲ καὶ ναυτικαῖς δυ-  
 νάμεσιν ἰσχύσαντες καὶ πολλοὺς χρόνους θαλαττο-  
 κρατήσαντες τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἰταλίαν πέλαγος ἀφ' 20  
 ἑαυτῶν ἐποίησαν Τυρρηνικὸν προσαγορευθῆναι, τὰ  
 δὲ κατὰ τὰς πεζὰς δυνάμεις ἐκπονήσαντες τὴν τε  
 σάλπιγγα λεγομένην ἐξεῦρον, εὐχρηστοτάτην μὲν εἰς  
 τοὺς πολέμους, ἀπ' ἐκείνων δ' ὀνομασθεῖσαν Τυρ-  
 ρηνήν, τὴν τε περὶ τοὺς ἡγουμένους στρατηγοὺς 25  
 ἀξίωμα κατεσκέυασαν, περιθέντες τοῖς ἡγουμένοις

2 περιτίθεται D    5 αὐτοὺς D    9 Σαρδῶν II    10  
 ἐτοίμους D    13 κατεσκευασμένοι Schäfer    15 τυρρηνῶν D  
 16 τὸ μὲν] περὶ τὸ D    21 τὰ] τὸ CD    23 λεγομένην  
 del. Wess.    25 στρατηγοὺς f. del.

ῥαβδούχους καὶ δίφρον ἐλεφάντινον καὶ περιπόρ-  
 φυρον τήβενναν, ἐν τε ταῖς οἰκίαις τὰ περίστωα  
 πρὸς τὰς τῶν θεραπευόντων ὄχλων ταραχὰς ἐξευ-  
 ρον εὐχρηστίαν· ὧν τὰ πλεῖστα Ῥωμαῖοι μιμησάμε-  
 5 νοι καὶ πρὸς τὸ κάλλιον αὐξήσαντες μετήνεγκαν  
 ἐπὶ τὴν ἰδίαν πολιτείαν. γράμματα δὲ καὶ φυσιο- 2  
 λογίαν καὶ θεολογίαν ἐξεπόνθησαν ἐπὶ πλεόν, καὶ  
 τὰ περὶ τὴν κεραινοσκοπίαν μάλιστα πάντων ἀν-  
 363 θρώπων ἐξειργάσαντο· διὸ καὶ μέχρι τῶν νῦν χρό-  
 10 νων οἱ τῆς οἰκουμένης σχεδὸν ὅλης ἡγούμενοι  
 θαναμάζουσιν τε τοὺς ἄνδρας καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς  
 κεραινοῖς διοσημείας τούτοις ἐξηγηταῖς χρῶνται.  
 χώραν δὲ νεμόμενοι πάμπορον, καὶ ταύτην ἐξεργα- 3  
 ζόμενοι, καρπῶν ἀφθονίαν ἔχουσιν οὐ μόνον πρὸς  
 15 τὴν ἀρκοῦσαν διατροφὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόλαυ-  
 σιν θαυσιλῆ καὶ τρυφὴν ἀνέχουσιν. παρατίθενται  
 γὰρ δις τῆς ἡμέρας τραπέζας πολυτελεῖς καὶ τᾶλλα  
 τὰ πρὸς τὴν ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν οἰκεῖα, στρω-  
 μνὰς μὲν ἀνθινὰς κατασκευάζοντες, ἐκπωμάτων δ'  
 20 ἀργυρῶν παντοδαπῶν πλῆθος καὶ τῶν διακονούν-  
 των οἰκετῶν οὐκ ὀλίγον ἀριθμὸν ἡτοιμακότες· καὶ  
 τούτων οἱ μὲν εὐπρεπεῖα διαφέροντές εἰσιν, οἱ δ'  
 ἐσθιῆσι πολυτελεστέραις ἢ κατὰ δουλικὴν ἀξίαν κε-  
 κόσμηται. οἰκήσεις τε παντοδαπὰς ἰδιαζούσας ἔχουσι 4  
 25 παρ' αὐτοῖς σὺ μόνον οἱ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τῶν  
 ἐλευθέρων οἱ πλείους. καθόλου δὲ τὴν μὲν ἐκ πα-

2 τιβένναν D, τὴν βένναν C    περίστοα v.    4 εὐχρηστα  
 αὐτ' εὐχρηστίαν παρέχοντα Steph.    5 κάλλιστον CFG    6  
 πολυτέλειαν D    15 ἀρκοῦσαν πρὸς τὴν Dind. (cf. II 4, 5.  
 59, 1)    19 μὲν] δ' D    24 οἰκήσεις] ἀνέσεις Wurm    25  
 μόνον οἱ] μόνον D    θεράποντες] οἱ ἄρχοντες conicio

λαιῶν χρόνων παρ' αὐτοῖς ζηλουμένην ἀλκὴν ἀπο-  
 βεβλήκασιν, ἐν πότοις δὲ καὶ θάθυμiais ἀνάνδρους  
 βιοῦντες οὐκ ἀλόγως τὴν τῶν πατέρων δόξαν ἐν  
 5 τοῖς πολέμοις ἀποβεβλήκασι. συνεβάλετο δ' αὐτοῖς  
 πρὸς τὴν τρυφὴν οὐκ ἐλάχιστον καὶ ἡ τῆς χώρας  
 ἀρετή· πάμπορον γὰρ καὶ παντελῶς εὐγείων νεμό-  
 μενοι παντὸς καρποῦ πλῆθος ἀποθησαυρίζουσιν.  
 καθόλου γὰρ ἡ Τυρρηνία παντελῶς εὐγείας οὔσα  
 πεδίοις ἀναπεπταμένοις ἐγκάθεται καὶ βουνοειδέσιν  
 ἀναστήμασι τόπων διείληπται γεωργησίμοις· ὅγρ' αὖ  
 10 δὲ μετρίως ἐστὶν οὐ μόνον κατὰ τὴν χειμερινὴν  
 ὥραν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τοῦ θερόους καιρὸν.

- 41 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρὸς ἑσπέραν κεκλιμένης χώ-  
 ρας καὶ τῆς πρὸς τὰς ἄρκτους νενευκίας, ἔτι δὲ  
 τῶν κατὰ τὸν ὠκεανὸν νήσων διεξήλθομεν, ἐν μέ- 15  
 ρει διεξιμεν περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν νήσων  
 τῶν ἐν ὠκεανῷ τῆς Ἀραβίας τῆς πρὸς ἀνατολὴν  
 κεκλιμένης καὶ προσοριζούσης τῇ καλουμένῃ Κεδρω-  
 2 σία. ἡ μὲν γὰρ χώρα πολλαῖς κώμαις καὶ πόλεσιν  
 ἀξιολόγοις κατοικεῖται, καὶ τούτων αἱ μὲν ἐπὶ χωμά- 20  
 των ἀξιολόγων κεῖνται, αἱ δ' ἐπὶ γεωλόφων ἢ πε-  
 δίων καθίδρυνται· ἔχουσι δ' αὐτῶν αἱ μέγισται  
 3 βασιλεια κατεσκευασμένα πολυτελῶς, πλῆθος οἰκη-  
 τῶν ἔχοντα καὶ κτήσεις ἱκανάς. πᾶσα δ' αὐτῶν ἡ  
 χώρα γέμει θρεμμάτων παντοδαπῶν, κυρποφοροῦσα 25  
 καὶ νομάς ἀφθόγους παρεχομένη τοῖς βοσκήμασι·  
 ποταμοὶ τε πολλοὶ διαρρέοντες ἐν αὐτῇ πολλὴν ἀρ-

2 ἐν πότοις — ἀποβεβλήκασι om. FM δὲ om. v. 4  
 πολεμίοις D συνεβάλλετο v. 6 νεμόμενοι] χώραν add.  
 CFG 10 τόπων] λόφων Dind. 19 γὰρ om. D 21 ἢ om. C

δεύουσι χώραν, συνεργοῦντες πρὸς τελείαν αὔξησιν  
 τῶν καρπῶν. διὸ καὶ τῆς Ἀραβίας ἡ πρωτεύουσα  
 364 τῇ ἀρετῇ προσηγορίαν ἔλαβεν οἰκείαν, εὐδαίμων  
 ὀνομασθεῖσα. ταύτης δὲ κατὰ τὰς ἐσχατίας τῆς 4  
 5 παρωκεανίτιδος χώρας κατ' ἀντικρὺ νῆσοι κεῖνται  
 πλείους, ὧν τρεῖς εἰσιν ἄξιοι τῆς ἱστορικῆς ἀνα-  
 γραφῆς, μία μὲν ἡ προσαγορευομένη Ἰερὰ, καθ'  
 ἣν οὐκ ἔξεστι τοὺς τετελευτηκότας θάπτειν, ἑτέρα  
 δὲ πλησίον ταύτης, ἀπέχουσα σταδίους ἑπτὰ, εἰς  
 10 ἣν κομίζουσι τὰ σώματα τῶν ἀποθανόντων ταφῆς  
 ἀξιοῦντες. ἡ δ' οὖν Ἰερὰ τῶν μὲν ἄλλων καρπῶν  
 ἄμοιρός ἐστι, φέρει δὲ λιβανωτοῦ τοσοῦτο πλήθος,  
 ὥστε διαρκεῖν καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην πρὸς τὰς  
 τῶν θεῶν τιμὰς· ἔχει δὲ καὶ σμύρνης πλήθος διὰ-  
 15 φορον καὶ τῶν ἄλλων θυμιαμάτων παντοδαπὰς φύ-  
 σεις, παρεχομένης πολλὴν εὐωδίαν. ἡ δὲ φύσις 5  
 ἐστὶ τοῦ λιβανωτοῦ καὶ ἡ κατασκευὴ τοιάδε· δέν-  
 δρον ἐστὶ τῷ μὲν μεγέθει μικρόν, τῇ δὲ προσόψει  
 τῇ ἀκάνυθι τῇ Αἰγυπτίᾳ τῇ λευκῇ παρεμφερές, τὰ  
 20 δὲ φύλλα τοῦ δένδρου ὅμοια τῇ ὀνομαζομένῃ ἰτέα,  
 καὶ τὸ ἄνθος ἐπ' αὐτῷ φύεται χρυσοειδές, ὃ δὲ  
 λιβανωτὸς γινόμενος ἐξ αὐτοῦ ὀπίζεται ὡς ἂν δά-  
 κρυον. τὸ δὲ τῆς σμύρνης δένδρον ὁμοίον ἐστὶ 6  
 τῇ σκίνῳ, τὸ δὲ φύλλον ἔχει λεπτότερον καὶ πυ-  
 25 κνότερον. ὀπίζεται δὲ περισκαφείσης τῆς γῆς ἀπὸ  
 τῶν ῥιζῶν, καὶ ὅσα μὲν αὐτῶν ἐν ἀγαθῇ γῇ πέφυ-  
 κεν, ἐκ τούτων γίνεται δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἕαρος  
 καὶ θέρους· καὶ ὁ μὲν πυρρὸς ἕαρινος ὑπάρχει διὰ

1 συνεργοῦντες II    9 ἑπτὰ AD, ὡς ἑπτὰ cet.    13 τὴν  
 om. D

τὰς δροσους, ὁ δὲ λευκὸς θερινὸς ἐστίν. τοῦ δὲ  
 παλιούρου συλλέγουσι τὸν καρπὸν, καὶ χρῶνται  
 βρωτοῖς καὶ ποτοῖς καὶ πρὸς τὰς κοιλάδας τὰς θεού-  
 42 σας φαρμάκω. διήρηται δὲ τοῖς ἐγγωρίοις ἡ χώρα,  
 καὶ ταύτης ὁ βασιλεὺς λαμβάνει τὴν κρατίστην, καὶ  
 τῶν καρπῶν τῶν γινομένων ἐν τῇ νήσῳ δεκάτην  
 λαμβάνει. τὸ δὲ πλάτος τῆς νήσου φασὶν εἶναι  
 2 σταδίων ὡς διακοσίων. κατοικοῦσι δὲ τὴν νήσον  
 οἱ καλούμενοι Παργαῖοι, καὶ τὸν τε λιβανωτὸν καὶ  
 τὴν σμύρναν κομίζουσιν εἰς τὸ πέραν καὶ πωλοῦσι 10  
 τοῖς τῶν Ἀράβων ἐμπόροις, παρ' ὧν ἄλλοι τὰ [τοι-  
 αῦτα] φορτία ἀνούνενοι διακομίζουσιν εἰς τὴν Φοι-  
 νίκην καὶ Κοίλην Συρίαν, ἔτι δ' Αἴγυπτον, τὸ δὲ  
 τελευταῖον ἐκ τούτων τῶν τόπων ἔμποροι διακομί-  
 3 ζουσιν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη 15  
 νῆσος μεγάλη, τῆς προειρημένης ἀπέχουσα σταδίους  
 τριάκοντα, εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος τοῦ ὠκεανοῦ κει-  
 μένη, τῷ μήκει πολλῶν τινῶν σταδίων· ἀπὸ γὰρ  
 τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ἀνήκοντος ἀκρωτηρίου φασὶ θεω-  
 ρεῖσθαι τὴν Ἰνδικὴν ἄερινον διὰ τὸ μέγεθος τοῦ 365  
 4 διαστήματος. ἔχει δ' ἡ Παργαία κατ' αὐτὴν πολλὰ 20  
 τῆς ἱστορικῆς ἀναγραφῆς ἕξια. κατοικοῦσι δ' αὐ-  
 τὴν αὐτόχθονες μὲν οἱ Παργαῖοι λεγόμενοι, ἐπή-  
 λυδες δ' Ὠκεανῖται καὶ Ἰνδοὶ καὶ Σκῆθαι καὶ Κρη-  
 5 τες. πόλις δ' ἐστὶν ἀξιόλογος ἐν αὐτῇ, προσαγο- 25  
 ρευομένη μὲν Πανάρα, εὐδαιμονία δὲ διαφέρουσα.  
 οἱ δὲ ταύτην οἰκοῦντες καλοῦνται μὲν ἰκέται τοῦ  
 Διὸς τοῦ Τριφυλίου, μόνοι δ' εἰσὶ τῶν τὴν Παγ-

1 θερινός] χειμερινός CFG    11 τοιαῦτα om. D    21  
 καθ' αὐτὴν FG, om. C    28 τριφυλλίου D

χαίαν χώραν οἰκούντων αὐτόνομοι καὶ ἀβασίλευτοι.  
 ἔρχοντας δὲ καθιστᾶσι κατ' ἐνιαυτὸν τρεῖς· οὗτοι  
 δὲ θανάτου μὲν οὐκ εἰσὶ κύριοι, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα  
 διακρίνουσι· καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι τὰ μέγιστα ἐπὶ τοῦς  
 5 ἱερεῖς ἀναφέρουσιν. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλεως ἀπέ- 6  
 χει σταδίους ὥς ἐξήκοντα ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου,  
 κείμενον μὲν ἐν χώρᾳ πεδιάδι, θαυμαζόμενον δὲ  
 μάλιστα διὰ τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν  
 τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν τῶν τόπων εὐφυΐαν. τὸ 43  
 10 μὲν οὖν περὶ τὸ ἱερὸν πεδίου συνηρεφές ἐστὶ παν-  
 τοίοις δένδρεσιν, οὐ μόνον καρποφόροις, ἀλλὰ καὶ  
 τοῖς ἄλλοις τοῖς δυναμένοις τέρπειν τὴν ὕρασιν·  
 κυπαρίττων τε γὰρ ἐξαισίων τοῖς μεγέθεσι καὶ πλα-  
 τάνων καὶ δάφνης καὶ μυρσίνης καταγέμει, πλή-  
 15 θοντος τοῦ τόπου ναματιαίων ὑδάτων. πλησίον 2  
 γὰρ τοῦ τεμένους ἐκ τῆς γῆς ἐκπίπτει τηλικαύτη  
 τὸ μέγεθος πηγὴ γλυκέος ὕδατος, ὥστε ποταμὸν ἐξ  
 αὐτῆς γίνεσθαι πλωτόν· ἐκ τούτου δ' εἰς πολλὰ  
 μέρη τοῦ ὕδατος διαιρουμένου, καὶ τούτων ἀρδευ-  
 20 ομένων, κατὰ πάντα τὸν τοῦ πεδίου τόπον συν-  
 ἀγκειαι δένδρων ὑψηλῶν πεφύκασι συνέχεῖς, ἐν αἷς  
 πληθὺς ἀνδρῶν ἐν τοῖς τοῦ θέρους καιροῖς ἐνδια-  
 τρίβει, ὀρνέων τε πληθὺς παντοδαπῶν ἐννεοττεύε-  
 ται, ταῖς χροῶσιν διάφορα καὶ ταῖς μελωδίαις μεγά-  
 25 λην παρεχόμεναι τέρψιν, κηπεῖαι τε παντοδαπαὶ καὶ  
 λειμῶνες πολλοὶ καὶ διάφοροι ταῖς χλόαις καὶ τοῖς

6 τριφυλίου D 8 τε om. D 9 τῆς] τε add. CFG τῆς..  
 εὐφυΐας cod., corr. Reiske 14 μυρσίνης AE, γένεσι add. B,  
 ἔρνεσι add. cet. 18 αὐτῆς AE, αὐτοῦ cet. 20 κατὰ  
 om. CFG



ἀνθεσιν, ὥστε τῇ θεοπρεπείᾳ τῆς προσόψεως ἄξιον  
 3 τῶν ἐγχωρίων θεῶν φαίνεσθαι. ἦν δὲ καὶ τῶν φοι-  
 νίκων στελέχη μεγάλα καὶ καρποφόρα διαφερόντως  
 καὶ καρύαι πολλαὶ ἀκροδρύων δαψιλεστάτην τοῖς  
 ἐγχωρίοις ἀπόλαυσιν παρεχόμεναι. χωρὶς δὲ τού- 5  
 των ὑπῆρχον ἄμπελοι τε πολλαὶ καὶ παντοδαπαί, αἱ  
 πρὸς ὕψος ἀνηγμέναι καὶ διαπεπλεγμέναι ποικίλως  
 τὴν πρόσοψιν ἠδεῖαν ἐποίουν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν 366  
 44 τῆς ὥρας ἐτοιμοτάτην παρείχοντο. ὁ δὲ ναὸς ὑπῆρ-  
 χεν ἀξιόλογος ἐκ λίθου λευκοῦ, τὸ μῆκος ἔχων δυεῖν 10  
 πλέθρων, τὸ δὲ πλάτος ἀνάλογον τῷ μήκει· κίοσι  
 δὲ μεγάλοις καὶ παχέσιν ὑπήρειστο καὶ γλυφαῖς  
 φιλοτέχνοις διειλημμένος· ἀγάλματά τε τῶν θεῶν  
 ἀξιολογώτατα, τῇ τέχνῃ διάφορα καὶ τοῖς βάρεσι  
 2 θαναμαζόμενα. κύκλῳ δὲ τοῦ ναοῦ τὰς οἰκίας εἶχον 15  
 οἱ θεραπεύοντες τοὺς θεοὺς ἱερεῖς, δι' ὧν ἕπαντα  
 τὰ περὶ τὸ τέμενος διωκεῖτο. ἀπὸ δὲ τοῦ ναοῦ  
 δρόμος κατεσκεύαστο, τὸ μὲν μῆκος σταδίων τεττά-  
 3 ρων, τὸ δὲ πλάτος πλέθρου. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν  
 ἑκατέραν τοῦ δρόμου χαλκαῖα μεγάλα κεῖται, τὰς 20  
 βάσεις ἔχοντα τετραγώνους· ἐπ' ἐσχάτῳ δὲ τοῦ δρό-  
 μου τὰς πηγὰς ἔχει λάβρως ἐκχεομένας ὁ προειρη-  
 μένος ποταμός. ἔστι δὲ τὸ φερόμενον ῥεῦμα τῇ  
 λευκότητι καὶ γλυκύτητι διαφέρων, πρὸς τε τὴν τοῦ  
 σώματος ὑγίειαν πολλὰ συμβαλλόμενον τοῖς χρω- 25

4 καρφαὶ D, κάρνα πολλὰ F 5 παρεχόμενα CD 6 τε  
 del. Bek. αἱ add. Steph. 8 τὴν πρόσοψιν ἠδεῖαν]  
 οἰκίαν τὴν πρόσοψιν ABDE, οἰκίας τ. πρ. Wurm 9 ὥρας  
 (vel ὁπώρας) Reiske, χώρας cod. 12 ὑπερήρειστο D 13  
 φιλοτέχνως Wurm διειλημμένοις F 21 ἐσχάτου E 22  
 τὰς om. v. 24 καὶ γλυκύτητι om. D

μένοις· ὀνομάζεται δ' ὁ ποταμὸς οὗτος ἡλίου ὕδαρ.  
 περιέχει δὲ τὴν πηγὴν ὄλην κρητὶς λιθίνη πολυ- 4  
 τελής, διατείνουσα παρ' ἑκατέραν πλευρὰν σταδίου  
 τέτταρας· ἄχρι δὲ τῆς ἐσχάτης κρηπίδος ὁ τόπος  
 5 οὐκ ἔστι βάσιμος ἀνθρώπῳ πλὴν τῶν ἱερέων. τὸ δ'  
 ὁποκείμενον πεδίον ἐπὶ σταδίου διακοσίους καθ-  
 ιερωμένον ἔστι τοῖς θεοῖς, καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ προσ-  
 ὁδους εἰς τὰς θυσίας ἀναλίσκουσι. μετὰ δὲ τὸ  
 προειρημένον πεδίον ὄρος ἔστιν ὑψηλόν, καθιερω-  
 10 μένον μὲν θεοῖς, ὀνομαζόμενον δὲ Οὐρανοῦ δίφρος  
 καὶ Τριφύλιος Ὀλυμπος. μυθολογοῦσι γὰρ τὸ πα- 6  
 λαιὸν Οὐρανὸν βασιλεύοντα τῆς οἰκουμένης προσ-  
 ηνῶς ἐνδιατρίβειν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ  
 ὕψους ἐφορᾶν τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὰ κατ' αὐτὸν  
 15 ἄστρα, ὕστερον δὲ Τριφύλιον Ὀλυμπον κληθῆναι  
 διὰ τὸ τοὺς κατοικοῦντας ὑπάρχειν ἐκ τριῶν ἔθνων·  
 ὀνομάζεσθαι δὲ τοὺς μὲν Παγχαίους, τοὺς δ' Ὠκεα-  
 νίτας, τοὺς δὲ Λῶους· οὗς ὕστερον ὑπὸ Ἀμμωνος  
 ἐκβληθῆναι. τὸν γὰρ Ἀμμωνά φασι μὴ μόνον φυ- 7  
 20 γαδεῦσαι τοῦτο τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐ-  
 τῶν ἄρδην ἀνελεῖν, καὶ κατασκάψαι τὴν τε Λῶαν  
 καὶ Ἀστερουσίαν. θυσίαν τε κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τούτῳ  
 τῷ ὄρει ποιεῖν τοὺς ἱερεῖς μετὰ πολλῆς [τῆς] ἀγνείας.  
 μετὰ δὲ τὸ ὄρος τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἄλλην Παγχαί- 45  
 25 τιν χώραν ὑπάρχειν φασὶ ξύων παντοδαπῶν πλῆ-  
 θος· ἔχειν γὰρ αὐτὴν ἐλέφαντάς τε πολλοὺς καὶ  
 λέοντας καὶ παρδάλεις καὶ δορκάδας καὶ ἄλλα θηρία

11 τριφύλλιος D<sup>a</sup> 13 ἐν om. CF 16 ἐκ τ. ἐ. ὑπάρ-  
 χειν v. 17 δὲ] γὰρ CFG 18 Λῶους et 21 Λῶϊαν ABDE  
 23 τῆς om. D 24 παγχαίτην D 27 πλείω θηρία v.

πλείω διάφορα ταῖς τε προσόψεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς  
 2 θανυμαστά. ἔχει δὲ ἡ νῆσος αὕτη καὶ πόλεις τρεῖς  
 ἀξιολόγους, Ἑρακλίαν καὶ Ἀαλίδα καὶ Ὠκεανίδα.  
 τὴν δὲ χώραν ὅλην εἶναι καρποφόρον, καὶ μάλιστα  
 3 οἴνων παντοδαπῶν ἔχειν πληθύν. εἶναι δὲ τοὺς <sup>367</sup><sub>5</sub>  
 ἄνδρας πολεμικοὺς καὶ ἄρμασι χρῆσθαι κατὰ τὰς  
 μάχας ἀρχαῖκῶς. τὴν δ' ὅλην πολιτείαν ἔχουσι τρι-  
 μερῇ, καὶ πρῶτον ὑπάρχει μέρος παρ' αὐτοῖς τὸ  
 τῶν ἱερῶν, προσκειμένων αὐτοῖς τῶν τεχνιτῶν,  
 δευτέρα δὲ μερὶς ὑπάρχει τῶν γεωργῶν, τρίτη δὲ <sup>10</sup>  
 4 τῶν στρατιωτῶν, προστιθεμένων τῶν νομέων. οἱ  
 μὲν οὖν ἱερεῖς τῶν ἀπάντων ἦσαν ἡγεμόνες, τὰς  
 τε τῶν ἀμφισβητήσεων κρίσεις ποιοῦμενοι καὶ τῶν  
 ἄλλων τῶν δημοσίᾳ πραττομένων κύριοι· οἱ δὲ  
 γεωργοὶ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι τοὺς καρποὺς ἀνα- <sup>15</sup>  
 φέρουσιν εἰς τὸ κοινόν, καὶ ὅστις ἂν αὐτῶν δοκῇ  
 μάλιστα γεγεωργηκέναι, λαμβάνει γέρας ἐξαίρετον  
 ἐν τῇ διαιρέσει τῶν καρπῶν, κριθεὶς ὑπὸ τῶν ἱερῶν  
 ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος καὶ οἱ λοιποὶ μέχρι δέκα,  
 5 προτροπῆς ἔνεκα τῶν ἄλλων. παραπλησίως δὲ τοῦ- <sup>20</sup>  
 τοις καὶ οἱ νομεῖς τὰ τε ἱερεῖα καὶ τἄλλα παρα-  
 διδῶσιν εἰς τὸ δημόσιον, τὰ μὲν ἀριθμῶ, τὰ δὲ  
 σταθμῶ, μετὰ πάσης ἀκριβείας. καθόλου γὰρ οὐδὲν  
 ἔστιν ἰδίᾳ κτήσασθαι πλὴν οἰκίας καὶ κήπου, πάντα  
 δὲ τὰ γεννήματα καὶ τὰς προσόδους οἱ ἱερεῖς παρα- <sup>25</sup>  
 λαμβάνοντες τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστῳ δικαίως ἀπονέ-  
 μουσι, τοῖς δ' ἱερεῦσι μόνοις δίδονται διπλάσιον.  
 6 χρῶνται δ' ἐσθῆσι μὲν μαλακαῖς διὰ τὸ παρ' αὐτοῖς

3 Ἑρακλίαν ABDE, Ἑρακλίαν F    16 δοκεῖ D    20 τῶν]  
 τῶν δ' D    δὲ τούτοις om. D    24 ἔστιν] ἔξεστιν ὅ.

πρόβατα ὑπάρχειν διαφέροντα τῶν ἄλλων διὰ τὴν  
 μαλακότητα· φοροῦσι δὲ καὶ κόσμον χρυσοῦν οὐ  
 μόνον αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες, περὶ μὲν  
 τοὺς τραχήλους ἔχοντες στρεπτοὺς κύκλους, περὶ δὲ  
 5 τὰς χεῖρας ψέλια, ἐκ δὲ τῶν ὥτων παραπλησίως  
 τοῖς Πέρσαις ἐξηρτημένους κρίκους. ὑποδέσσει δὲ  
 κοίλαις χρῶνται καὶ τοῖς χρώμασι πεποικιλμέναις  
 περιττότερον. οἱ δὲ στρατιῶται λαμβάνοντες τὰς 46  
 μεμερισμένας συντάξεις φυλάττουσι τὴν χώραν, δι-  
 10 ελληφόρες ὀχυρώμασι καὶ παρεμβολαῖς· ἔστι γὰρ τι  
 μέρος τῆς χώρας ἔχον ληστήρια θρασέων καὶ παρα-  
 νόμων ἀνθρώπων, οἳ τοὺς γεωργοὺς ἐνεδρεύοντες  
 πολεμοῦσι τούτους. αὐτοὶ δ' οἱ ἱερεῖς πολὺ τῶν 2  
 ἄλλων ὑπερέχουσι τρυφῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν  
 15 τῷ βίῳ καθαριότησι καὶ πολυτελείαις· στολὰς μὲν  
 γὰρ ἔχουσι λινὰς, τῇ λεπτότητι καὶ μαλακότητι δια-  
 φόρους, ποτὲ δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μαλακωτάτων ἐρίων  
 κατεσκευασμένας ἐσθῆτας φοροῦσι· πρὸς δὲ τούτοις  
 μίτρας ἔχουσι χρυσοῦφεις· τὴν δ' ὑπόδεσιν ἔχουσι  
 20 στανδάλια ποικίλα φιλοτέχνως εἰργασμένα· χρυσο-  
 φοροῦσι δ' ὁμοίως ταῖς γυναῖξι πλην τῶν ἐνωτίων.  
 προσεδρεύουσι δὲ μάλιστα ταῖς τῶν θεῶν θερα-  
 πείαις καὶ τοῖς περὶ τούτων ὕμνοις τε καὶ ἐγκω-  
 μίοις, μετ' ὧν τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς εἰς ἀν-  
 25 θρώπους εὐεργεσίας διαπορευόμενοι. μυθολογοῦσι 3  
 δ' οἱ ἱερεῖς τὸ γένος αὐτοῖς ἐκ Κρήτης ὑπάρχειν,

1 διὰ om. FG 7 κοίλαις (primo καιναῖς) Wess., κοι-  
 ναῖς cod., κομψαῖς Reiske 10 τι] τὸ CFG 11 καὶ παρα-  
 νόμων ABDE, om. cet. 14 τρυφαῖς D 16 λεπτότητι  
 ABDE, λευκότητι cet. 20 ποικίλα ABDE, om. cet.

ὑπὸ Διὸς ἡγμένοις εἰς τὴν Παγχαίαν, ὅτε κατ' ἀν- 368  
 θρώπους ὦν ἐβασίλευε τῆς οἰκουμένης· καὶ τούτων  
 σημεία φέρουσι τῆς διαλέκτου, δεικνύντες τὰ πολλὰ  
 διαμένειν παρ' αὐτοῖς Κρητικῶς ὀνομαζόμενα· τὴν  
 τε πρὸς αὐτοὺς οἰκειότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἐκ 5  
 προγόνων παρειληφέναι, τῆς φήμης ταύτης τοῖς  
 ἐκγόνοις παραδιδομένης ἀεί. ἐδείκνυνον δὲ καὶ ἀνα-  
 γραφὰς τούτων, ἃς ἔφρασαν τὸν Δία πεποιῆσθαι  
 καθ' ὃν καιρὸν ἔτι κατ' ἀνθρώπους ὦν ἰδρύσατο  
 4 τὸ ἱερὸν. ἔχει δ' ἡ χώρα μέταλλα δαψιλῇ χρυσοῦ 10  
 τε καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ καττιτέρου καὶ σι-  
 δήρου· καὶ τούτων οὐδὲν ἔστιν ἐξενεγκεῖν ἐκ τῆς  
 νήσου, τοῖς δ' ἱερεῦσιν οὐδ' ἐξελεῖν τὸ παράπαν  
 ἐκ τῆς καθιερωμένης χώρας· τὸν δ' ἐξελεθόντα ἐξου-  
 5 σίαν ἔχει ὁ περιτυχὼν ἀποκτείνει. ἀναθήματα δὲ 15  
 χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πολλὰ καὶ μεγάλα τοῖς θεοῖς  
 ἀνάκειται, σεσωρευκότος τοῦ χρόνου τὸ πλῆθος  
 6 τῶν καθιερωμένων ἀναθημάτων. τὰ τε θυρώματα  
 τοῦ ναοῦ θιαυμαστὰς ἔχει τὰς κατασκευὰς ἐξ ἀρ-  
 γύρου καὶ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, ἔτι δὲ θύας δε- 20  
 δημιουργημένας. ἡ δὲ κλίνη τοῦ θεοῦ τὸ μὲν μῆ-  
 κος ὑπάρχει πηχῶν ἕξ, τὸ δὲ πλάτος τεττάρων,  
 χρυσῇ δ' ὅλη καὶ τῇ κατὰ μέρος ἐργασίᾳ φιλοτέχ-  
 7 νως κατασκευασμένη. παραπλήσιος δὲ καὶ ἡ τρά-  
 πεξα τοῦ θεοῦ καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ πολυ- 25  
 τελείᾳ παρόκειται πλησίον τῆς κλίνης. κατὰ μέσην

1 ἀπὸ D<sup>b</sup> ἡγουμένον ABDE 3 τὴν διάλεκτον vel  
 τὰ τῆς δ. Hertl. 6 τοῖς] ἐν τοῖς ABDE 10 δαψιλῇ et  
 11 καὶ κασσιτέρου ABDE, om. cet. 12 οὐδὲν ἔξεστιν C,  
 οὐκ ἔστιν FG 15 ἔχειν D, εἶχεν F 20 θύους FG, θυοῦς  
 C 22 ἕξ] ἑπτὰ FG 24 παραπλησίως cod., corr. Eich.

δὲ τὴν κλίνην ἔστηκε στήλη χρυσῇ μεγάλη, γράμματα ἔχουσα τὰ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερὰ καλούμενα, δι' ὧν ἦσαν αἱ πράξεις Οὐρανοῦ τε καὶ Διὸς ἀναγεγραμμένοι, καὶ μετὰ ταύτας αἱ Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ὑφ' Ἑρμοῦ προσαναγεγραμμένοι. περὶ μὲν οὖν τῶν κατ' ἀντικρὺ τῆς Ἀραβίας ἐν ὠκεανῷ νήσων ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι.

Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Αἰγαῖον 47  
πέλαγος κειμένων νῦν διέξιμεν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς  
10 Σαμοθράκης ποιησάμενοι. ταύτην γὰρ τὴν νῆσον  
ἔτιοι μὲν φασὶ τὸ παλαιὸν Σάμον ὀνομασθῆναι,  
τῆς δὲ νῦν Σάμου κτισθείσης διὰ τὴν ὁμωνυμίαν  
ἀπὸ τῆς παρακειμένης τῇ παλαιᾷ Σάμῳ Θράκης  
Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. ᾤκησαν δ' αὐτὴν αὐ- 2  
15 τόχθονες ἄνθρωποι· διὸ καὶ περὶ τῶν πρώτων γε-  
νομένων παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνων οὐ-  
δεὶς παραδέδοται λόγος. ἔτιοι δέ φασὶ τὸ παλαιὸν  
369 Σαμόνησον καλουμένην διὰ τοὺς ἀποικισθέντας ἐκ  
τε Σάμου καὶ Θράκης Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι.  
20 ἐσχέκασιν δὲ παλαιὰν ἰδίαν διάλεκτον οἱ αὐτόχθο- 3  
νες, ἥς πολλὰ ἐν ταῖς θυσίαις μέχρ' τοῦ νῦν τη-  
ρεῖται. οἱ δὲ Σαμόθρακες ἱστοροῦσι πρὸ τῶν παρὰ  
τοῖς ἄλλοις γενομένων κατακλυσμῶν ἕτερον ἐκεῖ  
μέγαν γενέσθαι, τὸ μὲν πρῶτον τοῦ περὶ τὰς Κυ-  
25 ανέας στόματος ῥαγέντος, μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Ἑλ-  
λησπόντου. τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος λίμνης 4  
ἔχον τάξιν μέχρ' τοσούτου πεπληρωθῆαι διὰ τῶν

1 δὲ μέσην ν. 13 πάλαι σαμοθράκης σαμοθράκην D  
18 σαμόνησον D, Σάμον νῆσον FG 20 παλαιὸν Reiske  
27 τοσούτου ABDE, τούτου cet.

εἰσρεόντων ποταμῶν, μέχρι οὗτου διὰ τὸ πλῆθος  
 παρεκχυθὲν τὸ ῥεῦμα λάβρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλ-  
 λήσποντον καὶ πολλὴν μὲν τῆς Ἀσίας τῆς παρὰ  
 θάλατταν ἐπέκλυσεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς ἐπι-  
 πέδου γῆς ἐν τῇ Σαμοθράκῃ θάλατταν ἐποίησε· καὶ 5  
 διὰ τοῦτ' ἐν τοῖς μεταγενεστέροις καιροῖς ἐνίοις  
 τῶν Ἀλίων ἀνεσπακέναι τοῖς δικτύοις λίθινα κιο-  
 5 νόκρανα, ὥς καὶ πόλεων κατακεκλυσμένων. τοὺς  
 δὲ περιληφθέντας προσαναδραμεῖν εἰς τοὺς ὑψη-  
 λοτέρους τῆς νήσου τόπους· τῆς δὲ θαλάττης ἀνα- 10  
 βαινούσης ἀεὶ μᾶλλον, εὗξασθαι τοῖς θεοῖς τοὺς  
 ἐγγωρίους, καὶ διασωθέντας κύκλῳ περὶ ὅλην τὴν  
 νῆσον ὕρους θέσθαι τῆς σωτηρίας, καὶ βωμοὺς  
 ἰδρύσασθαι, ἐφ' ὧν μέχρι τοῦ νῦν θύειν· ὥστ' εἶ-  
 ναι φανερὸν ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ κατῴκουν 15  
 48 τὴν Σαμοθράκην. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν κατὰ τὴν  
 νῆσον Σάωνα, γενόμενον, ὥς μὲν τινὲς φασιν, ἐκ  
 Διὸς καὶ Νύμφης, ὥς δέ τινες, ἐξ Ἑρμοῦ καὶ Ῥή-  
 νης, συναγαγεῖν τοὺς λαοὺς σποράδην οἰκοῦντας,  
 καὶ νόμους θέμενον αὐτὸν μὲν ἀπὸ τῆς νήσου Σά- 20  
 ωνα κληθῆναι, τὸ δὲ πλῆθος εἰς πέντε φυλὰς δια-  
 νείμαντα τῶν ἰδίων νίῶν ἐπωνύμους αὐτὰς ποιῆσαι.  
 2 οὕτω δ' αὐτῶν πολιτευομένων λέγουσι παρ' αὐτοῖς  
 τοὺς ἐκ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν Ἀτλαντίδων Ἠλέκτρας  
 γενέσθαι Δάρδανόν τε καὶ Ἰασίωνα καὶ Ἀρμονίαν. 25  
 3 ὧν τὸν μὲν Δάρδανον μεγαλεπίβολον γενόμενον,

1 ἐκρεόντων D      5 γῆς] τῆς D      9 περιλειφθέντας  
 CFG    15 τοῦ] τοῦ νῦν CFG    16 τῶν κατὰ ABDE, τὸν  
 περὶ cet.    17 σαωνον DC    20 νόμον CFG    Σάωνα  
 CFG    22 αὐτοὺς D    24 τοὺς om. AE

καὶ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ σχεδίας διαπεραιω-  
θέντα, τὸ μὲν πρῶτον κτίσαι Δάρδανον πόλιν καὶ  
τὸ βασιλείον τὸ περὶ τὴν ὕστερον κληθεῖσαν Τροίαν  
συστήσασθαι καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδά-  
5 νους ὀνομάσαι. ἐπάρξαι δ' αὐτόν φασι καὶ πολ-  
λῶν ἔθνων κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τοὺς ὑπὲρ Θρά-  
370 κης Δαρδάνους κατοικίσαι. τὸν δὲ Δία βουλευθέντα 4  
καὶ τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν τιμῆς τυχεῖν, παραδειξαι  
αὐτῷ τὴν τῶν μυστηρίων τελετὴν, πάλαι μὲν οὐ-  
10 σαν ἐν τῷ νήσῳ, τότε δέ πως παραδοθεῖσαν, ὧν  
οὐ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμνημένων. δοκεῖ δ'  
οὗτος πρῶτος ξένους μυῆσαι καὶ τὴν τελετὴν διὰ  
τοῦτο ἔνδοξον ποιῆσαι. μετὰ δὲ ταῦτα Κάδμον τὸν 5  
Ἀγήνορος κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης ἀφικέσθαι  
15 πρὸς αὐτούς, καὶ τῆς τελετῆς μετασχόντα γῆμαι τὴν  
ἀδελφὴν τοῦ Ἰασίωνος Ἀρμονίαν, οὐ καθάπερ Ἕλλη-  
νες μυθολογοῦσι, τὴν Ἄρεος. τὸν δὲ γάμον τοῦτον 49  
πρῶτον δαῖσαι θεοὺς, καὶ Δήμητραν μὲν Ἰασίωνος  
ἐρασθεῖσαν τὸν καρπὸν τοῦ σίτου δωρήσασθαι, Ἐρ-  
20 μῆν δὲ λύραν, Ἀθηνᾶν δὲ τὸν διαβεβοημένον ὄρ-  
μον καὶ πέπλον καὶ αὐλούς, Ἠλέκτραν δὲ τὰ τῆς  
μεγάλης καλουμένης μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ μετὰ  
κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ τῶν ὀργιαζόντων· καὶ  
Ἀπόλλωνα μὲν κιθαρίσαι, τὰς δὲ Μούσας αὐλῆσαι,  
25 τοὺς δ' ἄλλους θεοὺς εὐφημοῦντας συναυξῆσαι τὸν  
γάμον. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν Κάδμον κατὰ τὸν 2

1 εἰς] μὲν εἰς D    2 πόλιν Δάρδανον v.    5 καὶ om.  
CFG    10 παραλυθεῖσαν conl. Dind.    16 τοῦ om. v.    22  
τῶν om. D    25 εὐφημοῦντας συναυξῆσαι ABDE, συνευ-  
φημοῦντας αὐξῆσαι cet.    26 μὲν om. D



παραδεδομένον χρησμὸν κτίσαι Θήβας τὰς ἐν Βοιω-  
 τίᾳ φασί, τὸν δ' Ἰασίωνα γήμαντα Κυβέλην γεννῆσαι  
 Κορύβαντα. Ἰασίωνος δὲ εἰς θεοὺς μεταστάντος,  
 Δάρδανον καὶ Κυβέλην καὶ Κορύβαντα μετακομί-  
 σαι εἰς τὴν Ἀσίαν τὰ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ 5  
 3 καὶ συναπᾶραι εἰς Φρυγίαν. καὶ τὴν μὲν Κυβέλην  
 Ὀλύμπῳ τῷ πρώτῳ συνοικήσασαν γεννῆσαι Ἀλκὴν,  
 καὶ τὴν θεὰν Κυβέλην ἀφ' ἑαυτῆς ὀνομάσαι· τὸν  
 δὲ Κορύβαντα τοὺς ἐπὶ τοῖς τῆς μητρὸς ἱεροῖς ἐν-  
 θουσιάζοντας ἀφ' ἑαυτοῦ Κορύβαντας προσαγορεῦ- 10  
 4 σαι, γῆμαι δὲ Θήβην τὴν Κίλικος θυγατέρα. ὁμοίως  
 δὲ τοὺς ἀύλους εἰς Φρυγίαν ἐντεῦθεν μετενεχθῆναι,  
 καὶ τὴν λύραν τὴν Ἑρμοῦ εἰς Λυρνησσόν, ἣν Ἀχιλ-  
 λέα ὕστερον ἐκπορθήσαντα λαβεῖν. ἐξ Ἰασίωνος δὲ  
 καὶ Δήμητρος Πλοῦτον γενέσθαι φασὶν οἱ μῦθοι, 15  
 τὸ δ' ἀληθές, τὸν τοῦ σίτου πλοῦτον, δωρηθέντα  
 ἐν τῷ τῆς Ἀρμονίας γάμῳ διὰ τὴν συνουσίαν τοῦ  
 5 Ἰασίωνος. καὶ τὰ μὲν κατὰ μέρος τῆς τελετῆς ἐν  
 ἀπορρήτοις τηρούμενα μόνοις παραδίδονται τοῖς μυ-  
 ηθεῖσι· διαβεβόηται δ' ἡ τούτων τῶν θεῶν ἐπιφά- 20  
 νεια καὶ παράδοξος ἐν τοῖς κινδύνοις βοήθεια τοῖς  
 6 ἐπικαλεσαμένοις τῶν μνηθέντων. γίνεσθαι δέ φασι  
 καὶ εὐσεβεστέρους καὶ δικαιοτέρους καὶ κατὰ πᾶν  
 βελτίονας ἑαυτῶν τοὺς τῶν μυστηρίων κοινωνή-  
 σοντας. διὸ καὶ τῶν ἀρχαίων ἡρώων τε καὶ ἡμι- 25  
 θεῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους πεφίλοτιμῆσθαι μεταλα-

2 φασί, τὸν δ' AD, τὸν δ' E, φασὶ δὲ τὸν cet. 3  
 Κορύβαντα AE, Κορύβαντας cet. 7 τὸ πρῶτον AE 14  
 Ἰάσωνος D 16 δωρηθῆναι Rhod.; at cf. c. 67, 2 18 μὲν  
 om. CFG 19 παραδιδόναι CFG

871 βεῖν τῆς τελετῆς· καὶ γὰρ Ἰάσωνα καὶ Διοσκόρους,  
 ἔτι δ' Ἡρακλέα καὶ Ὀρφέα, μνηθέντας ἐπιτυχεῖν ἐν  
 ἀπάσαις ταῖς στρατείαις διὰ τὴν τῶν θεῶν τούτων  
 ἐπιφάνειαν.

- 5 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς Σαμοθράκης διήλθομεν, ἀκο- 50  
 λούθως καὶ περὶ τῆς Νάξου διεξιμεν. αὕτη γὰρ ἡ  
 νῆσος τὸ μὲν πρῶτον προσηγορεύετο Στρογγύλη,  
 ᾠκησαν δ' αὐτὴν πρῶτοι Θρᾷκες διὰ τινὰς τοιαύ-  
 τας αἰτίας. μυθολογοῦνται Βορέου γενέσθαι παῖδες 2  
 10 Βούτης καὶ Λυκούργος οὐχ ὁμομήτριοι· τὸν δὲ Βού-  
 την ὕντα νεώτερον ἐπιβουλεύσαι τὰδελφῶ, καὶ κα-  
 ταφανῆ γενόμενον ἕτερον μὲν μηδὲν παθεῖν ὑπὸ τοῦ  
 Λυκούργου, πρόσταγμα δὲ λαβεῖν ὅπως μετὰ τῶν  
 15 συνεπιβουλεύσαντων λαβὼν πλοῖα ζητῇ χώραν ἐτέ-  
 ραν εἰς κατοίκησιν. διόπερ τὸν Βούτην μετὰ τῶν 3  
 συνεγκαλουμένων Θρᾷκων ἐκπλεύσαντα καὶ διὰ τῶν  
 Κυκλάδων νήσων κομιζόμενον κατασχεῖν τὴν Στρογ-  
 γύλην νῆσον, καὶ ἐν ταύτῃ κατοικοῦντα λήξουσθαι  
 πολλοὺς τῶν παραπλεύοντων. σπανίζοντας δὲ γυ-  
 20 ναικῶν περιπλέοντας ἀρπάζειν ἀπὸ τῆς χώρας γυ-  
 ναῖκας. τῶν μὲν οὖν Κυκλάδων ἡνέσων αἱ μὲν 4  
 ὀλοσχερῶς ἔρημοι ὑπῆρχον, αἱ δ' ὀλίγοις οἰκούμε-  
 ναι· διόπερ πορρωτέρω πλεύσαντων αὐτῶν, καὶ  
 ἀπὸ μὲν τῆς Εὐβοίας ἀποκρουσθέντων, τῇ δὲ Θετ-  
 25 ταλίᾳ προσενεχθέντων, οἱ περὶ τὸν Βούτην ἀπο-  
 βάντες ἐπὶ τὴν χώραν περιέτυχον ταῖς Διονύσου  
 τροφοῖς περὶ τὸ καλούμενον Δρίος τῷ θεῷ ὀργια-  
 ζούσαις ἐν τῇ Φθιώτιδι Ἀχαΐᾳ. ὀρμησάντων δὲ τῶν 5

1 Ἰάσωνα D      3 πάσαις γ.      13 Λυκούργου ABDE,  
 πατρὸς cet.      16 ἐκπλεύσαντα ABDE, συνεγκαλούσαντα cet.

περὶ τὸν Βούτην, αἱ μὲν ἄλλαι ῥίψασαι τὰ ἱερὰ  
εἰς θάλατταν ἔφυγον, αἱ δ' εἰς ὕδρος τὸ καλούμε-  
νον Δρίος· Κορωνίδα δ' ἄρπαγείσαν συναναγα-  
σθῆναι τῷ Βούτῃ συνοικῆσαι. ἐπὶ δὲ τῇ ἄρπαγῇ  
καὶ τῇ ὕβρει χαλεπῶς φέρουσαν ἐπικαλέσασθαι τὸν 5  
Διώνυσον βοηθῆσαι αὐτῇ. τὸν δὲ μανίαν ἐμβαλεῖν  
τῷ Βούτῃ, καὶ διὰ τοῦτο παρακόψαντα ῥίψαι ἑαυ-  
6 τὸν εἰς τι φρέαρ καὶ τελευτῆσαι. οἱ δ' ἄλλοι Θρᾷ-  
κες ἑτέρας τινὰς γυναῖκας ἥρπασαν, ἐπιφανεστάτας  
δὲ τὴν τε Ἀλωέως γυναῖκα Ἰφιμέδειαν καὶ τὴν θυ- 10  
γατέρα αὐτῆς Παγκράτιν· λαβόντες δ' αὐτὰς ἀπέ-  
πλευσαν εἰς τὴν Στρογγύλην. οἱ δὲ Θρᾷκες ἀντὶ  
τοῦ Βούτου κατέστησαν βασιλέα τῆς νήσου Ἀγασ-  
σαμενόν, καὶ τὴν Ἀλωέως θυγατέρα Παγκράτιν  
7 κάλλει διαφέρουσαν συνῶκισαν αὐτῷ· πρὸ γὰρ τῆς 15  
τούτου αἰρέσεως οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἡγεμόνων  
Σικελὸς καὶ Ἐκήτορος ὑπὲρ τῆς Παγκράτιδος ἐρί-  
σαντες ἀλλήλους ἀνείλον. ὁ δὲ Ἀγασσαμενὸς ὕπαρ- 372  
χον ἓνα τῶν φίλων καταστήσας συνῶκισεν αὐτῷ  
81 τὴν Ἰφιμέδειαν. ὁ δ' Ἀλωεύς ἐπὶ ζήτησιν τῆς τε 20  
γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρὸς ἐξέπεμψε τοὺς υἱοὺς  
Ῥοτον καὶ Ἐφιάλτην· οἱ πλεύσαντες εἰς τὴν Στρογ-  
γύλην μάχῃ τε ἐνίκησαν τοὺς Θρᾷκας καὶ τὴν  
2 πόλιν ἐξεπολιόρκησαν. εἴτα ἡ μὲν Παγκράτις ἐτε-  
λεύτησεν, οἱ δὲ περὶ τὸν Ῥοτον καὶ Ἐφιάλτην ἐπε- 25  
βάλοντο κατοικεῖν ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἄρχειν τῶν

1 ἱερὰ cod., corr. Hert. 4 Βούτα CFG 5 τῇ om. v.  
7 Βούτα D<sup>2</sup>CFG 9 τινὰς om. D 13 Βούτα CFG ἄγασ-  
σόμενον D (= v. 18); Κασσαμενός Parthen. Erot. 19, qui  
etiam Σκέλλης pro Σικελός (v. 17) 20 εἰς ἐπιζήτησιν D  
τε τῆς CFG

Θορακῶν· μετωνόμασαν δὲ καὶ τὴν νῆσον Δίαν.  
 ὕστερον δὲ στασιάζσαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ μάχην  
 συνάψαντες τῶν τε ἄλλων πολλοὺς ἀπέκτειναν καὶ  
 ἀλλήλους ἀνεΐλον, ὑπὸ δὲ τῶν ἐγχωρίων εἰς τὸν  
 5 λοιπὸν χρόνον ὥς ἦρωες ἐτιμῆθησαν. οἱ μὲν οὖν 3  
 Θοῤ᾽ακες ἐνταῦθα κατοικήσαντες ἔτη πλείω τῶν δια-  
 κοσίων ἐξέπεσον αὐχμῶν γενομένων ἐκ τῆς νήσου.  
 μετὰ δὲ ταῦτα Κᾶρες ἐκ τῆς νῦν καλουμένης Λα-  
 τμίας μεταναστάντες ὄκησαν τὴν νῆσον· ὧν βασι-  
 10 λεύσας Νάξος ὁ Πολέμωνος ἀντὶ Δίας Νάξον ἀφ'  
 ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν. ἐγένετο δ' ἀνὴρ ἀγαθὸς  
 καὶ ἐπιφανὴς ὁ Νάξος, καὶ ἀπέλιπεν υἱὸν Λεύκιπ-  
 πον· οὗ γενόμενος υἱὸς Σμέρδιος ἐβασίλευσε τῆς  
 νήσου. ἐπὶ δὲ τούτου Θησεὺς ἐκ Κρήτης ἀναπλέων 4  
 15 μετὰ τῆς Ἀριάδνης ἐπεξενώθη τοῖς ἐν τῇ νήσῳ· καὶ  
 κατὰ τὸν ὕπνῳ ἰδὼν τὸν Διόνυσον ἀπειλοῦντα  
 αὐτῷ, εἰ μὴ ἀπολείψει τὴν Ἀριάδνην αὐτῷ, φοβη-  
 θεὶς κατέλιπε καὶ ἐξέπλευσε. Διόνυσος δὲ νυκτὸς  
 ἀπήγαγε τὴν Ἀριάδνην εἰς τὸ ὕδρος τὸ καλούμενον  
 20 Δοῖος· καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἠφανίσθη ὁ θεός, μετὰ δὲ  
 ταῦτα καὶ ἡ Ἀριάδνη ἄφαντος ἐγενήθη. μυθολο- 52  
 γοῦσι δὲ Νάξιοι περὶ τοῦ θεοῦ τούτου, φάσκοντες  
 παρ' αὐτοῖς τραφῆναι [τὸν θεόν], καὶ διὰ τοῦτο τὴν  
 νῆσον αὐτῷ λεγούμεναι προσφιλεστάτην καὶ ὑπὸ τι-  
 25 νων Διονυσιάδα καλεῖσθαι. τὸν γὰρ Δία κατὰ τὸν 2  
 παραδεδομένον μῦθον, τότε κεραινωθείσης Σεμέ-

4 \*ὕπῳ δὲ] ὑπὸ τε AD, καὶ ὑπὸ cet. 8 Λαμίας C  
 Λαμίας cet., corr. Palmerius 14 δὲ om. D ἀποπλέων v.  
 17 ἀπολείπει D αὐτοῦ CFG 20 δοῖος D(ABE), Ἰριος  
 cet. 21 ἐγένετο FG 23 τὸν θεόν om. ADE

λης πρὸ τοῦ τεκεῖν, τὸ βρέφος λαβόντα καὶ ἐρρά-  
 ψαντα εἰς τὸν μηρόν, ὥς ὁ τέλειος τῆς γενέσεως  
 χρόνος ἦλθε, βουλούμενον λαθεῖν τὴν Ἥραν, ἐξελεῖν  
 τὸ βρέφος ἐν τῇ νῦν Νάξῳ, καὶ δοῦναι τρέφειν  
 ταῖς ἐγχωρίοις Νύμφαις Φιλίᾳ καὶ Κορωνίδι καὶ  
 Κλείδῃ· κεραινωσάσαι δὲ τὴν Σεμέλην πρὸ τοῦ τε-  
 κεῖν, ὅπως μὴ ἐκ θνητῆς, ἀλλ' ἐκ δυεῖν ἀθανάτων  
 3 ὑπάρξας εὐθὺς ἐκ γενετῆς ἀθάνατος ᾗ. διὰ δὲ  
 τὴν εἰς τὸν Διόνυσον εὐεργεσίαν ἐν τῇ τροφῇ τὰς  
 χάριτας ἀπολαβεῖν τοὺς ἐγχωρίους· ἐπιδοῦναι γὰρ  
 10 τὴν νῆσον εἰς εὐδαιμονίαν, καὶ ναυτικάς τε δυνάμεις  
 ἀξιολόγους συστήσασθαι καὶ ἀπὸ Ξέρξου πρῶτους  
 ἀποστάντας ἀπὸ τοῦ ναυτικοῦ συγκαταναυμαχῆσαι  
 τὸν βάρβαρον, καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖς παρατάξεως  
 οὐκ ἀσήμεως μετασχεῖν. εἶναι δὲ καὶ περὶ τὴν τοῦ  
 15 οἴνου ιδιότητα διάφορόν τι παρ' αὐτοῖς καὶ μηνῦον  
 τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς τὴν νῆσον ὀικειότητα.

- 53 Τὴν δὲ νῆσον τὴν Σύμην ὀνομαζομένην, τὸ πα-  
 λαιὸν ἔρημον οὖσαν, πρῶτοι κατῴκησαν οἱ μετὰ  
 Τρόιπος ἀφικόμενοι, ὧν ἡγεῖτο Χθρόνιος ὁ Ποσειδῶ-  
 20 νος καὶ Σύμης, ἀφ' ἧς ἡ νῆσος ἔτυχε ταύτης τῆς  
 2 προσηγορίας. ὕστερον δ' αὐτῆς ἐβασίλευσε Νιρεὺς  
 ὁ Χαρόπου καὶ Ἀγλαΐας, κάλλει διαφέρων, ὃς καὶ  
 ἐπὶ Τροίαν μετ' Ἀγαμέμνονος ἐστράτευσε, τῆς τε  
 νήσου δυναστεύων καὶ τῆς Κνιδίας μέρους κυρι-  
 25 εύων. μετὰ δὲ τοὺς Τρωικοὺς χρόνους κατέσχον  
 τὴν νῆσον Κᾶρες, καθ' ὃν καιρὸν ἐθαλαττοκράτουν.  
 ὕστερον δ' αὐχμῶν γενομένων ἔφυγον ἐκ τῆς νή-

σου, καὶ κατῳίκησαν τὸ καλούμενον Οὐράνιον. ἡ δὲ 3  
 Σύμη διέμεινεν ἔρημος, ἕως ὃ στόλος ὁ Λακεδαι-  
 μονίων καὶ Ἀργείων παρέβαλεν εἰς τούτους τοὺς  
 τόπους· ἔπειτα κατῳικίσθη πάλιν τύνδε τὸν τρόπον.  
 5 τῶν μετὰ Ἰππότου τις μετασχὼν τῆς ἀποικίας, ὄνομα 4  
 Ναῦσος, ἀναλαβὼν τοὺς καθυστερήσαντας τῆς κλη-  
 ροδοσίας, ἔρημον οὖσαν τὴν Σύμην κατῳίκησε καί  
 τιςιν ἑτέροις ὕστερον καταπλεύσασιν, ὧν ἦν Ξου-  
 θος ἡγεμὼν, μεταδοὺς τῆς πολιτείας καὶ χώρας κοινῇ  
 10 τὴν νῆσον κατῳίκησε. φασὶ δὲ τῆς ἀποικίας ταύτης  
 μετασχεῖν τοὺς τε Κνιδίους καὶ Ροδίους.

Κάλυδναν δὲ καὶ Νίσυρον τὸ μὲν ἀρχαῖον Kā-54  
 ρες κατῳίκησαν, μετὰ δὲ ταῦτα Θετταλὸς ὁ Ἡρακλέους  
 ἀμφοτέρως τὰς νήσους κατεκτήσατο. διόπερ Ἄντι-  
 15 φός τε καὶ Φείδιππος οἱ Κῶων βασιλεῖς στρατεύ-  
 οντες εἰς Ἴλιον ἤρχον τῶν πλεόντων ἐκ τῶν προ-  
 ειρημένων νήσων. κατὰ δὲ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν 2  
 τέτταρες τῶν Ἀγαμέμνονος νεῶν ἐξέπεσον περὶ Κά-  
 λυδναν, καὶ τοῖς ἐγχωρίοις καταμιγνέντες κατῳίκη-  
 20 σαν. οἱ δὲ τὴν Νίσυρον τὸ παλαιὸν οἰκήσαντες ὑπὸ 3  
 374 σεισμῶν διεφθάρησαν· ὕστερον δὲ Κῆροι, καθάπερ  
 τὴν Κάλυδναν, ταύτην κατῳίκησαν· μετὰ δὲ ταῦτα  
 φθορᾶς ἀνθρώπων ἐν τῇ νήσῳ γενομένης οἱ Ρόδιοι  
 ἐποίκους πρὸς αὐτὴν ἀπέστειλαν. τὴν δὲ Κάρπαθον 4  
 25 πρῶτοι μὲν ὄκησαν τῶν μετὰ Μίνω τινὲς συστρα-  
 τευσάμενων, καθ' ὃν χρόνον ἐθαλαττοκράτησε πρῶ-  
 τος τῶν Ἑλλήνων· ὕστερον δὲ πολλαῖς γενεαῖς Ἰοκλός

7 τὴν] νῆσον add. CFG 15 Φείδιππος AE (Hom. B 678), Φεῖλιππος cet. 16 ὑπῆρχον CFG 21 ἐφθάρησαν CFG ὕστερον — κατῳίκησαν om. ADE 24 ἀποίκους C ἔστειλαν v.

ὁ Δημόλεοντος, Ἀργεῖος ὢν τὸ γένος, κατὰ τι λό-  
γιον ἀποικίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κάρπαθον.

- 55 Τὴν δὲ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Ῥόδον πρῶτοι  
κατήκησαν οἱ προσαγορευόμενοι Τελχῖνες· οὗτοι δ'  
ἦσαν υἱοὶ μὲν Θαλάττης, ὥς ὁ μῦθος παραδέδωκε,<sup>5</sup>  
μυθολογοῦνται δὲ μετὰ Καμείρας τῆς Ὀκεανοῦ  
θυγατρὸς ἐκθρέψαι Ποσειδῶνα, Ῥέας αὐτοῖς παρα-  
2 καταθεμένης τὸ βρέφος. γενέσθαι δ' αὐτοὺς καὶ  
τεχνῶν τινων εὐρετὰς καὶ ἄλλων τῶν χρησίμων  
εἰς τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων εἰσηγητάς. ἀγάλματά<sup>10</sup>  
τε θεῶν πρῶτοι κατασκευάσαι λέγονται, καὶ τινα  
τῶν ἀρχαίων ἀφιδρυμάτων ἀπ' ἐκείνων ἐπωνομά-  
σθαι· παρὰ μὲν γὰρ Δινδίοις Ἀπόλλωνα Τελχίνιον  
προσαγορευθῆναι, παρὰ δὲ Ἰαλυσίοις Ἥραν καὶ  
Νύμφας Τελχινίας, παρὰ δὲ Καμειρεῦσιν Ἥραν Τελ-<sup>15</sup>  
3 χινίαν. λέγονται δ' οὗτοι καὶ γόητες γεγόνέναι καὶ  
παράγειν ὅτε βούλονται νέφη ἴε καὶ ὄμβρους καὶ  
χαλάζας, ὁμοίως δὲ καὶ χιόνα ἐφέλκεσθαι· ταῦτα  
δὲ καθάπερ καὶ τοὺς μάγους ποιεῖν ἱστοροῦσιν.  
ἀλλάττεσθαι δὲ καὶ τὰς ἰδίας μορφάς, καὶ εἶναι φθο-<sup>20</sup>  
4 νεροὺς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τεχνῶν. Ποσειδῶνα  
δὲ ἀνδρωθέντα ἐρασθῆναι Ἀλίας τῆς τῶν Τελχίνων  
ἀδελφῆς, καὶ μιχθέντα [ταύτῃ] γεννηῆσαι παῖδας ἕξ  
μὲν ἄρρενας, μίαν δὲ θυγατέρα Ῥόδον, ἧς τὴν  
5 νῆσον ὀνομασθῆναι. γενέσθαι δὲ κατὰ τὸν καιρὸν<sup>25</sup>

6 καφίρας ABDE, Καμείρας Lobeck, Καβείρας Gelzer  
9 ἄλλων] ἄλλα AE χρησίμων εἰς τὸν βίον AD E, εἰς τ. β.  
χρησίμων cet. 10 τοῖς ἀνθρώποις FG (c. 73, 7) \*εἰση-  
γητάς] εἰσηγήσασθαι cod. 13 γὰρ om. D 15 καμειρεῦ-  
σιν D 20 ἀλλάττειν CFG 22 Ἀλίας post ἀδελφῆς v.  
23 ταύτῃ om. ABDE 25 ὀνομάσθαι C

τοῦτον ἐν τοῖς πρὸς ἕω μέρεσι τῆς νήσου τοὺς κλη-  
 θέντας γίγαντας· ὅτε δὴ καὶ Ζεὺς λέγεται καταπε-  
 πολεμηκῶς Τιτᾶνας ἐρασθῆναι μιᾷς τῶν νυμφῶν  
 Ἰμαλίας ὀνομαζομένης, καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῆς τεκνωσαι  
 5 παῖδας, Σπαρταῖον, Κρόνιον, Κύτον. κατὰ δὲ τὴν 6  
 τούτων ἡλικίαν φασὶν Ἀφροδίτην ἐκ Κυθήρων κο-  
 μιζομένην εἰς Κύπρον καὶ προσορμιζομένην τῇ νήσῳ  
 κωλυθῆναι ὑπὸ τῶν Ποσειδῶνος υἱῶν, ὅντων ὑπερη-  
 φάνων καὶ ὕβριστῶν· τῆς δὲ θεοῦ διὰ τὴν ὀργὴν  
 10 ἐμβαλούσης αὐτοῖς μανίαν, μιγῆναι αὐτοὺς βίᾳ τῇ  
 μητρὶ καὶ πολλὰ κακὰ θρᾶν τοὺς ἐγχωρίους. Πο- 7  
 σειδῶνα δὲ τὸ γεγονὸς αἰσθόμενον τοὺς υἱοὺς κρύ-  
 ψαι κατὰ γῆς διὰ τὴν πεπραγμένην αἰσχύνην, οὓς  
 375 κληθῆναι προσηφούς δαίμονας· Ἀλίαν δὲ ῥύψασαν  
 15 ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλατταν Λευκοθέαν ὀνομασθῆναι  
 καὶ τιμῆς ὀθωνάτου τυχεῖν παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις.  
 χρόνῳ δ' ὕστερον· προαισθομένους τοὺς Τελχῖνας 56  
 τὸν μέλλοντα γίνεσθαι κατακλυσμὸν ἐκλιπεῖν τὴν  
 νήσον καὶ διασπαρῆναι. Λύκον δ' ἐκ τούτων παρα-  
 20 γενόμενον εἰς τὴν Λυκίαν Ἀπόλλωνος Λυκίου ἱερὸν  
 ἰδρύσασθαι παρὰ τὸν Ξάνθον ποταμόν. τοῦ δὲ 2  
 κατακλυσμοῦ γενομένου τοὺς μὲν ἄλλους διαφθα-  
 ρῆναι, τῆς δὲ νήσου διὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐπιπολα-  
 σάντων τῶν ὑγρῶν λιμνάσαι τοὺς ἐπιπέδους τόπους,  
 25 ὀλίγους δ' εἰς τὰ μετέωρα τῆς νήσου συμφυγόντας  
 διασωθῆναι· ἐν οἷς ὑπάρχειν καὶ τοὺς Διὸς παῖδας.  
 Ἥλιον δὲ κατὰ μὲν τὸν μῦθον ἐρασθέντα τῆς Ῥό- 3

2 γίγαντας] ἰγνητας Bethe λέγεται om. CFG 9 διὰ  
 τὴν ὀργὴν om. FGM 23 δὲ] γὰρ fort. ἐπιπολασάντων  
 τῶν AD(BE), ἐπὶ πολλὰ τῶν cet.



δου τήν τε νήσον ἀπ' αὐτῆς ὀνομάσαι Ῥόδον καὶ  
 τὸ ἐπιπολάζον ὕδωρ ἀφανίσαι· ὁ δ' ἀληθῆς λόγος  
 ὅτι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν τῆς νήσου πηλώ-  
 δους οὕσης ἔτι καὶ μαλακῆς, τὸν ἥλιον ἀναξηρά-  
 ναντα τὴν πολλὴν ὑγρότητα ζωογονῆσαι τὴν γῆν,<sup>5</sup>  
 καὶ γενέσθαι τοὺς κληθέντας ἀπ' αὐτοῦ Ἡλιάδας,  
 ἐπὶ τὸν ἀριθμόν, καὶ [τοὺς] ἄλλους ὁμοίως λαοὺς  
 4 αὐτόχθονας. ἀκολουθῶς δὲ τούτοις νομισθῆναι τὴν  
 νήσον ἱερὰν Ἡλίου καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους  
 Ῥοδίους διατελέσαι περιττότερον τῶν ἄλλων θεῶν<sup>10</sup>  
 τιμῶντας τὸν Ἥλιον ὡς ἀρχηγὸν τοῦ γένους αὐτῶν.  
 5 εἶναι δὲ τοὺς ἐπὶ τοὺς Ὀχιμον, Κέρκαφον, Μά-  
 καρα, Ἀκτῖνα, Τενάγην, Τριόπαν, Κάνδαλον, θυ-  
 γατέρα δὲ μίαν, Ἡλεκτρονώνην, ἣν ἔτι παρθένου  
 οὔσαν μεταλλάξαι τὸν βίον καὶ τιμῶν τυχεῖν παρὰ<sup>15</sup>  
 Ῥοδίοις ἡρωικῶν. ἀνδρωθεῖσι δὲ τοῖς Ἡλιάδαις  
 εἰπεῖν τὸν Ἥλιον, ὅτι οἵτινες ἂν Ἀθηνᾶ θυῶσιν πρῶ-  
 τοι, παρ' ἑαυτοῖς ἔξουσιν τὴν θεόν· τὸ δ' αὐτὸ λέ-  
 6 γεται διασαφῆσαι τοῖς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦσι. διὸ  
 καὶ φασὶ τοὺς μὲν Ἡλιάδας διὰ τὴν σπουδὴν ἐπι-<sup>20</sup>  
 λαθομένους ἐνεργεῖν πῦρ ἐπιθεῖναι τὰ θύματα, τὸν  
 δὲ τότε βασιλεύοντα τῶν Ἀθηναίων Κέκροπα ἐπὶ  
 7 τοῦ πυρὸς θῦσαι ὕστερον. διόπερ φασὶ διαμένειν  
 μέχρι τοῦ νῦν τὸ κατὰ τὴν θυσίαν ἔσθιον ἐν τῇ  
 Ῥόδῳ, καὶ τὴν θεὸν ἐν αὐτῇ καθιδρῶσθαι. περὶ<sup>25</sup>  
 μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ῥοδίοις οὕτω

7 τοὺς om. D ἄλλους om. F, λαοὺς om. E 13  
 Τριόπαν D 14 Ἡλεκτρονώνην cod. ἣν ἔτι] ἔτι δὲ D 15  
 τὸν βίον om. II 17 ὅτι add. Eich. οἵτινες ἂν Ἀθηνᾶ]  
 ἂν τινες Ἀθηναῖοι D 19 διασαφῆσαι λέγεται v. 21 ἐπι-  
 θεῖναι Eich., καὶ ἐπιθεῖναι τότε cod.

τινὲς μυθολογοῦσιν· ἐν οἷς ἐστὶ καὶ Ζήνων ὁ τὰ  
περὶ ταύτης συνταξάμενος. οἱ δ' Ἡλιάδαι διάφοροι 57  
γενηθέντες τῶν ἄλλων ἐν παιδείᾳ διήνεγκαν καὶ  
376 μάλιστα ἐν ἀστρολογίᾳ. εἰσηγγήσαντο δὲ καὶ περὶ  
5 τῆς ναυτιλίας πολλὰ καὶ τὰ περὶ τὰς ὥρας διέτα-  
ξαν. εὐφυσέτατος δὲ γενόμενος Τευάγης ὑπὸ τῶν 2  
ἀδελφῶν διὰ φθόνου ἀνηρέθη· γνωσθεΐσης δὲ τῆς  
ἐπιβουλῆς οἱ μετασχόντες τοῦ φόνου πάντες ἔφυγον.  
τούτων δὲ Μάκαρ μὲν εἰς Λέσβον ἀφίκετο, Κάνδα-  
10 λος δὲ εἰς τὴν Κῶ· Ἀκτὺς δ' εἰς Αἴγυπτον ἀπά-  
ρας ἔκτισε τὴν Ἡλιούπολιν ὀνομαζομένην, ἀπὸ τοῦ  
πατρὸς θέμενος τὴν προσηγορίαν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι  
ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τὰ περὶ τὴν ἀστρολογίαν θεω-  
ρήματα. ὕστερον δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι γενομένου 3  
15 κατακλυσμοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐπομβρίαν τῶν πλείστων  
ἀνθρώπων ἀπολομένων, ὁμοίως τούτοις καὶ τὰ διὰ  
τῶν γραμμάτων ὑπομνήματα συνέβη φθαρῆναι· δι' 4  
ἣν αἰτίαν οἱ Αἰγύπτιοι καιρὸν εὐθετον λαβόντες  
ἐξειδιοποιήσαντο τὰ περὶ τῆς ἀστρολογίας, καὶ τῶν  
20 Ἑλλήνων διὰ τὴν ἄγνοιαν μηκέτι τῶν γραμμάτων  
ἀντιποιουμένων ἐνίσχυσεν, ὡς αὐτοὶ πρῶτοι τὴν τῶν  
ἄστρον εὐρεσίαν ἐποίησαντο. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀθη- 5  
ναῖοι κτίσαντες ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τὴν ὀνομαζομέ-  
νην Σάιν, τῆς ὁμοίας ἔτυχον ἀγνοίας διὰ τὸν κατα-  
25 κλυσμόν. δι' ἧς αἰτίας πολλαῖς ὕστερον γενεαῖς  
Κάδμος ὁ Ἀργήνορος ἐκ τῆς Φοινίκης πρῶτος ὑπε-  
λήφθη κομίσαι γράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἀπ'  
ἐκείνου τὸ λοιπὸν οἱ Ἕλληνες ἔδοξαν ἀεὶ τι προσ-

3 γεγονότες FG    9 ἀφίκετο om. D    19 τὴν ἀστρο-  
λογίαν F'    21 ἐνίσχυσαν cod., corr. Steph.    24 σαῖ D

ευρίσκειν περὶ τῶν γραμμάτων, κοινῆς τινος ἀγνοίας  
 6 κατεχούσης τοὺς Ἑλληνας. Τριόπας δὲ πλεύσας εἰς  
 τὴν Καρίαν κατέσχευεν ἀκρωτήριον τὸ ἀπ' ἐκείνου  
 Τριόπιον κληθέν. οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ Ἠλίου παῖδες  
 διὰ τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ φόνου κατέμειναν ἐν τῇ 5  
 Ῥόδῳ, καὶ κατόκησαν ἐν τῇ Ἰαλυσίᾳ κτίσαντες πό-  
 7 λιν Ἀχαΐαν. ὧν ὁ πρεσβύτερος Ὀχιμος βασιλεύων  
 ἔγνηκε μίαν τῶν ἐγχωρίων Νυμφῶν Ἠγητορίαν, ἐξ  
 ἧς ἐγέννησε θυγατέρα Κυδίππην τὴν μετὰ ταῦτα  
 Κυρβίαν μετονομασθεῖσαν· ἦν γήμας Κέρκαφος 10  
 8 ἀδελφὸς διεδέξατο τὴν βασιλείαν. μετὰ δὲ τὴν τού-  
 του τελευτὴν διεδέξαντο τὴν ἀρχὴν υἱοὶ τρεῖς, Αἰν-  
 δος, Ἰάλυσος, Κάμειρος· ἐπὶ δὲ τούτων γενομένης  
 μεγάλης πλημυρίδος, ἐπικλυσθεῖσα ἡ Κύρβη ἔρημος  
 ἐγένετο, αὐτοὶ δὲ διέιλοντο τὴν χώραν, καὶ ἕκαστος 15  
 58 ἑαυτοῦ πόλιν δμώνυμον ἔκτισε. κατὰ δὲ τούτους  
 τοὺς χρόνους Δαναὸς ἔφυγεν ἐξ Αἰγύπτου μετὰ 377  
 τῶν θυγατέρων· καταπλεύσας δὲ τῆς Ῥοδίας εἰς  
 Αἰνδον καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἰδρύ-  
 σατο τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ 20  
 καθιέρωσε. τῶν δὲ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρων τρεῖς  
 ἐτελεύτησαν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τὴν ἐν τῇ Αἰνδῳ,  
 αἱ δ' ἄλλαι μετὰ τοῦ πατρὸς Δαναοῦ εἰς Ἄργος  
 2 ἐξέπλευσαν. μικρὸν δ' ὕστερον τούτων τῶν χρόνων  
 Κάδμος ὁ Ἀγήνορος, ἀπεσταλμένος ὑπὸ τοῦ βασι- 25  
 λέως κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης, κατέπλευσεν εἰς

6 Ἰλυσία D 7 Ἀχαΐαν] τὴν μετὰ ταῦτα Κύρβην μετονο-  
 μασθεῖσαν add. (ex v. 9) Palmerius 10 Κύβειαν C, Κύρειαν  
 FG 11 ὁ ἀδελφὸς v. 12 οἱ υἱοὶ v. 13 Ἰλυσος D κά-  
 μειρος D 14 Κύρβης D, Κύρβης C 16 ἔκτισαν D 21 τῶν  
 δὲ τοῦ — 24 ὕστερον] ἐπὶ δὲ AEN τρεῖς — 24 ὕστερον om. D

τὴν Ῥοδίαν· κεχειμασμένος δ' ἰσχυρῶς κατὰ τὸν  
 πλοῦν καὶ πεποιημένος εὐχὰς ἰδρύσασθαι Ποσειδῶ-  
 νος ἱερόν, διασωθεὶς ἰδρύσατο κατὰ τὴν νῆσον τοῦ  
 θεοῦ τούτου τέμενος καὶ τῶν Φοινίκων ἀπέλιπέ  
 5 τινὰς τοὺς ἐπιμελησομένους. οὗτοι δὲ καταμιγνέτες  
 Ἰαλυσίοις διετέλεσαν συμπολιτευόμενοι τούτοις· ἐξ  
 ὧν φασὶ τοὺς ἱερεῖς κατὰ γένος διαδέχεσθαι τὰς  
 ἱερωσύνας. ὁ δ' οὖν Κάδμος καὶ τὴν Αἰνιδίαν Ἀθη- 3  
 νᾶν ἐτίμησεν ἀναθήμασιν, ἐν οἷς ἦν χαλκοὺς λέβης  
 10 ἀξιόλογος κατεσκευασμένος εἰς τὸν ἀρχαῖον θυτμόν·  
 οὗτος δ' εἶχεν ἐπιγραφὴν Φοινικικοῖς γράμμασιν,  
 ἃ φασὶ πρῶτον ἐκ Φοινίκης εἰς τὴν Ἑλλάδα κοι-  
 σθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Ῥοδίας γῆς ἀνείσθη 4  
 ὄφεις ὑπερμεγέθεις συνέβη πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων  
 15 ὑπὸ τῶν ὕφρων διαφθαρεῖν· διόπερ οἱ περιλει-  
 φθέντες ἐπεμψαν εἰς Δῆλον τοὺς ἐπερωτήσοντας  
 τὸν θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς. τοῦ δ' 5  
 Ἀπόλλωνος προστάξαντος αὐτοῖς παραλαβεῖν Φόρ-  
 βαντα μετὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῶ, καὶ μετὰ  
 20 τούτων κατοικεῖν τὴν Ῥόδον· οὗτος δ' ἦν υἱὸς μὲν  
 Λαπίθου, διέτριβε δὲ περὶ Θετταλίαν μὲτὰ πλείονων,  
 ζητῶν χώραν εἰς κατοίκησιν· τῶν δὲ Ῥοδίων μετα-  
 πεμψαμένων αὐτὸν κατὰ τὴν μαντείαν καὶ μεταδόν-  
 των τῆς χώρας, ὁ μὲν Φόρβας ἀνείλε τοὺς ὄφεις,  
 25 καὶ τὴν νῆσον ἐλευθερώσας τοῦ φόβου, κατόκησεν  
 ἐν τῇ Ῥοδίᾳ, γενόμενος δὲ καὶ τᾶλλα ἀνὴρ ἀγαθὸς  
 ἔσχε τιμὰς ἡρωικὰς μετὰ τὴν τελευτήν. ὕστερον 59

2 ἰδρύσεσθαι Hert.      6 ἰαλυσίοις D      9 χαλκοὺς om.  
 CFG 11 φοινικικοῖς cod. (c. 74, 1)      12 κοιμισθῆναι CFGM,  
 τὰ καλούμενα φοινικικά add. cet.      21 διατρέβων D

δὲ τούτων Ἀλθαιμένης ὁ Κατρεύς υἱὸς τοῦ Κρη-  
 τῶν βασιλέως περὶ τινων χρηστηριαζόμενος ἔλαβε  
 χρησμόν, ὅτι πεπρωμένον ἐστὶν αὐτῷ τοῦ πατρὸς  
 2 αὐτόχειρα γενέσθαι. βουλόμενος οὖν τοῦτο τὸ μύ-  
 σος ἐκφυγεῖν ἐκουσίως ἔφυγεν ἐκ τῆς Κρήτης μετὰ  
 τῶν βουλομένων συναπᾶραι, πλειόνων ὄντων. οὗτος  
 μὲν οὖν κατέπλευσε τῆς Ῥοδίας εἰς Κάμειρον καὶ ἐπὶ 378  
 [μὲν] ὕρους Ἀταβύρου Διδὸς ἱερὸν ἰδρύσατο τοῦ προσ-  
 αγορευομένου Ἀταβυρίου· διόπερ ἔτι καὶ νῦν τιμᾶται  
 διαφερόντως, κείμενον ἐπὶ τινος ὑψηλῆς ἄκρας, ἀφ' 10  
 3 ἧς ἐστὶν ἀφορᾶν τὴν Κρήτην. ὁ μὲν οὖν Ἀλθα-  
 ιμένης μετὰ τῶν συνακολουθησάντων κατῴκησεν ἐν  
 τῇ Καμείρῳ, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων· ὁ δὲ  
 πατὴρ αὐτοῦ Κατρεύς, ἐρημος ὢν ἀρρένων παίδων  
 καὶ διαφερόντως ἀγαπῶν τὸν Ἀλθαιμένην, ἔπλευ- 15  
 σεν εἰς Ῥόδον, φιλοτιμούμενος εὐρεῖν τὸν υἱὸν καὶ  
 ἀπαγαγεῖν εἰς Κρήτην. τῆς δὲ κατὰ τὸ πεπρωμέ-  
 νου ἀνάγκης ἐπισχυούσης, ὁ μὲν Κατρεύς ἀπέβη  
 μετὰ τινων ἐπὶ τὴν Ῥοδίαν νυκτός, καὶ γενομένης  
 συμπλοκῆς καὶ μάχης πρὸς τοὺς ἐγχωρίους ὁ Ἀλ- 20  
 θαιμένης ἐκβοηθῶν ἠκόντισε λόγχῃ καὶ δι' ἄγνοιαν  
 4 παῖδας ἀπέκτεινε τὸν πατέρα. γνωσθείσης δὲ τῆς  
 πράξεως, ὁ [μὲν] Ἀλθαιμένης οὐ δυνάμενος φέρειν  
 τὸ μέγεθος τῆς σύμφορᾶς τὰς μὲν ἀπατήσεις καὶ  
 ὁμιλίας τῶν ἀνθρώπων περιέκαμπε, διδοὺς δ' ἑαν- 25  
 τὸν εἰς τὰς ἐρημίας ἡλᾶτο μόνος καὶ διὰ τὴν λύ-  
 πην ἐτελεύτησεν· ὕστερον δὲ κατὰ τινὰ χρησμόν

7 Κάβειρον FGM καὶ ἐπὶ μὲν AD, ἐπὶ δ' cet. 9  
 ὁπερ II 18 ἐπισχυούσης CF 23 μὲν del. Bek. 25  
 περιέκαμπε Dind., παρέκαμπε cod.

τιμὰς ἔσχε παρὰ Ῥοδίοις ἡρωικάς. βραχὺ δὲ πρὸ 5  
 τῶν Τρωικῶν Τληπόλεμος ὁ Ἡρακλέους φεύγων  
 διὰ τὸν Λικυμνίου θάνατον, ὃν ἀκουσίως ἦν ἀνη-  
 ρηκῶς, ἔφυγεν ἐκουσίως ἐξ Ἀργους· χρησμὸν δὲ  
 5 λαβὼν ὑπὲρ ἀποικίας μετὰ τινων λαῶν κατέπλευσεν  
 εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων  
 αὐτοῦ κατώκησε. γενόμενος δὲ βασιλεὺς πάσης τῆς 6  
 νήσου τὴν τε χώραν ἐπ' ἴσης κατεκληρούχησε καὶ  
 τᾶλλα διετέλεσεν ἄρχων ἐπιεικῶς. τὸ δὲ τελευταῖον  
 10 μετ' Ἀγαμέμνονος στρατεύων εἰς Ἴλιον τῆς μὲν  
 Ῥόδου τὴν ἡγεμονίαν παρέδωκε Βούτῃ τῷ ἐξ Ἀρ-  
 γους αὐτῷ μετασχόντι τῆς φυγῆς, αὐτὸς δ' ἐπιφα-  
 νῆς ἐν τῷ πολέμῳ γενόμενος ἐτελεύτησεν ἐν τῇ  
 Τρωάδι.

15 Ἐπεὶ δὲ ταῖς Ῥοδίων πράξεσι τῆς κατ' ἀντιπέρας 60  
 Χερρονήσου ἔνια συμπεπλέχθαι συμβέβηκεν, οὐκ  
 ἀνοίκειον ἡγοῦμαι περὶ αὐτῶν διελθεῖν. ἡ Χερρο-  
 νησος τοίνυν τὸ παλαιόν, ὥς μὲν τινὲς φασιν, ἀπὸ  
 τοῦ τόπου τῆς φύσεως ὄντος ἰσθμῶδους ταύτης .  
 20 ἔτυχε τῆς προσηγορίας· ὥς δέ τινες ἀναγεγράφασιν,  
 ἀπὸ τοῦ δυναστεύσαντος τῶν τόπων ὄνομα Χερρο-  
 νήσου προσηγόρευται. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον τῆς 2  
 τούτου δυναστείας λέγεται πέντε Κούρητας ἐκ Κρή-  
 της εἰς αὐτὴν περαιωθῆναι· τούτους δ' ἀπογόνους  
 25 γεγονέναι τῶν ὑποδεξαμένων Δία παρὰ τῆς μητρὸς  
 Ῥέας καὶ θρεψάντων ἐν τοῖς κατὰ τὴν Κρήτην  
 Ἰδαίοις ὕρεσι. στόλῳ δ' ἀξιολόγῳ πλεύσαντας εἰς 3

4 ἐξ A. ἐκουσίως v.  
 Dind., κατὰ τὴν cod.  
 φ. τοῦ τόπου v.

5 λαῶν] ἄλλων Wurm  
 ἀντιπέρα χερρόνησον D

15 κατ'  
 19 τῆς

τὴν Χερρόνησον τοὺς μὲν κατοικοῦντας αὐτὴν Κᾶ-  
 ρας ἐκβαλεῖν, αὐτοὺς δὲ κατοικήσαντας τὴν μὲν χώ- 379  
 ραν εἰς πέντε μέρη διελεῖν, καὶ πόλιν ἑκαστον κτί-  
 4 σαι θέμενον ἄφ' ἑαυτοῦ τὴν προσηγορίαν. οὐ πολὺ  
 δὲ τούτων κατόπιν Ἴναχον τὸν Ἀργείων βασιλέα, 5  
 ἀφανισθείσης τῆς θυγατρὸς Ἰοῦς, ἐξαποστεῖλαι Κύρ-  
 νον, ἓνα τῶν ἡγεμονικῶν ἀνδρῶν, δόντα αὐτῷ στό-  
 λον ἀξιόλογον, καὶ προστάξαι ζητεῖν ἐν παντὶ τόπῳ  
 τὴν Ἰώ, καὶ μὴ ἐπανελθεῖν, ἐὰν μὴ ταύτης ἐγκρα-  
 5 τῆς γένηται. ὁ δὲ Κύρνος ἐπὶ πολλὰ μέρη τῆς 10  
 οἰκουμένης πλανηθεὶς καὶ μὴ δυνάμενος εὑρεῖν ταύ-  
 την, κατέπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὴν προειρημένην  
 Χερρόνησον· ἀπογνοὺς δὲ τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν  
 κατῴκησεν ἐν τῇ Χερρονήσῳ, καὶ τὰ μὲν πείσας,  
 τὰ δ' ἀναγκάσας ἐβασίλευσε μέρους τῆς χώρας καὶ 15  
 πόλιν ἐκτίσεν ὁμώνυμον ἑαυτῷ Κύρνον· πολιτευό-  
 μενος δὲ δημοτικῶς μεγάλῃς ὑποδοχῇς ἐτύγχανε  
 61 παρὰ τοῖς συμπολιτευομένοις. μετὰ δὲ ταῦτα Τριό-  
 παν, ἓνα τῶν Ἑλλίου καὶ Ῥόδου παίδων, φεύγοντα  
 διὰ τὸν Τενάγειο τοῦ ἀδελφοῦ φόνον εἰς τὴν Χερ- 20  
 ρόνησον ἀφικέσθαι. ἐνταῦθα δὲ καθαρθέντα τὸν  
 φόνον ὑπὸ Μελισσέως τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Θεττα-  
 λίαν πλεῦσαι ἐπὶ συμμαχίαν τοῖς Λευκαλίωνος παισί,  
 καὶ συνεκβαλεῖν ἐκ τῆς Θετταλίας τοὺς ~~Ἑλ~~ασγούς,  
 2 καὶ μερίσασθαι τὸ καλούμενον Δώτιον πεδῖον. ἐν- 25  
 ταῦθα δὲ τὸ τέμενος τῆς Δήμητρος ἐκκόψαντα τῇ

5 τὸν] τῶν D    6 Κύρνον] Λύρκον vel Πύρνον coni.  
 Wess., Σύρνον Wilamovitz    7 δόντος D; f. δοντ'    10  
 τῆς οἰκ., μέρη γ.    12 καταπλεῦσαι D    20 διὰ add. Hert.  
 Τενάγειοτα C, Τενάγειον FG    τὴν om. D    21 τὸν φόνον  
 DF, τοῦ φόνον cet.    25 δώτειον D    26 δημήτρος D

[μὲν] ὕλη καταχρησθαι πρὸς βασιλείων κατασκευήν·  
 δι' ἣν αἰτίαν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μισηθέντα φυ-  
 γεῖν ἐκ Θετταλίας, καὶ καταπλεῦσαι μετὰ τῶν συμ-  
 πλευσάντων λαῶν εἰς τὴν Κνιδίαν, ἐν ἣ κτίσαι  
 5 τὸ καλούμενον ἀπ' αὐτοῦ Τριόπιον. ἐντεῦθεν δ' 3  
 ὁρμώμενον τὴν τε Χερρόνησον κατακτήσασθαι καὶ  
 τῆς ὁμόρου Καρίας πολλήν. περὶ δὲ τοῦ γένους  
 τοῦ Τριόπα πολλοὶ τῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν  
 διαπεφωνήκασιν· οἱ μὲν γὰρ ἀναγράφουσιν αὐτὸν  
 10 υἱὸν εἶναι Κανάχης τῆς Αἰόλου καὶ Ποσειδῶνος,  
 οἱ δὲ Λαπίθου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Στίλβης τῆς  
 Πηνειοῦ.

Ἔστι δ' ἐν Καστάβῳ τῆς Χερρονήσου ἱερὸν 62  
 ἄγιον Ἡμιθέας, ἧς τὴν περιπέτειαν οὐκ ἄξιον πα-  
 15 ραλιπεῖν. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ ποικίλοι λόγοι περὶ  
 ταύτης παραδίδονται· τὸν δ' ἐπικρατοῦντα καὶ συμ-  
 φωνούμενον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις διέξιμεν. Στα-  
 φύλου γὰρ καὶ Χρυσοθέμιδος φασι γενέσθαι τρεῖς  
 θυγατέρας, Μολπαδίαν καὶ Ῥοιῶ καὶ Παρθένον  
 20 ὄνομα. καὶ τῇ μὲν Ῥοιοῦ τὸν Ἀπόλλωνα μίγντα  
 ἔγκυνον ποιῆσαι· τὸν δὲ πατέρα αὐτῆς ὥς ὑπ' ἀν-  
 θρώπου τῆς φθορᾶς γεγεννημένης ὀργισθῆναι, καὶ  
 διὰ τοῦτο τὴν θυγατέρα εἰς λάρνακα συγκλείσαντα  
 380 βαλεῖν εἰς τὴν θάλατταν. προσενεχθείσης δὲ τῆς 2  
 25 λάρνακος τῇ Δήλῳ τεκεῖν ἄρρενα, καὶ προσαγο-  
 ρεῦσαι τὸ παιδίον Ἄνιον. τὴν δὲ Ῥοιῶ παραδόξως

1 μὲν del. Bek. καταχρησθαι OFG 10 Κανάχης v.  
 11 Λαπίθου] Φόβαντος τοῦ Λαπίθου Bethe (cf. IV 58, 7.  
 69, 1) Στίλβης cod., corr. Wess. 15 μὲν om. D 16  
 αὐτῆς v. 19 Μαλασαδίαν FG 24 δὲ τῆς om. D



σωθεῖσαν ἀναθεῖναι τὸ βρέφος ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ  
 Ἀπόλλωνος, καὶ ἐπεύξασθαι τῷ θεῷ, εἰ ἔστιν ἐξ  
 ἐκείνου, σώξειν αὐτό. τὸν δ' Ἀπόλλωνα μυθολο-  
 γοῦσι τότε μὲν κρύψαι τὸ παιδίον, ὕστερον δὲ φρον-  
 τίσαντα τῆς τροφῆς διδάξαι τὴν μαντικὴν, καὶ τι-  
 3 νας αὐτῷ περιτιθέναι μεγάλας τιμὰς. τὰς δὲ τῆς  
 φθαρείσης ἀδελφὰς Μολπαδίαν καὶ Παρθένον φυ-  
 λαττούσας τὸν τοῦ πατρὸς οἶνον, προσφάτως κατ'  
 ἀνθρώπους εὐρημένον, εἰς ὕπνον κατενεχθῆναι  
 καθ' ὃν δὴ καιρὸν τὰς τρεφομένας παρ' αὐτοῖς ὕς 10  
 εἰσελθεῖν, καὶ τὸν τε ἔχοντα τὸν οἶνον κέραμον  
 συντρίψαι καὶ τὸν οἶνον διαφθεῖραι. τὰς δὲ παρ-  
 θένους μαθούσας τὸ γεγονός, καὶ φοβηθείσας τὸ  
 ἀπότομον τοῦ πατρὸς, φυγεῖν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ  
 4 ἀπὸ τινων πετρῶν ὑψηλῶν ἑαυτὰς ῥῖψαι. Ἀπόλ- 15  
 λωνα δὲ διὰ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς τὴν ἀδελφὴν  
 ὑπολαβόντα τὰς κόρας εἰς τὰς ἐν Χερρονήσῳ πόλεις  
 καταστῆσαι. καὶ τὴν μὲν ὀνομαζομένην Παρθένον  
 ἐποίησεν ἐν Βουβαστῷ τῆς Χερρονήσου τιμὰς ἔχειν  
 καὶ τέμενος, Μολπαδίαν δὲ εἰς Κάσταβον ἐλθοῦσαν 20  
 διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θεοῦ γενομένην ἐπιφάνειαν Ἠμι-  
 θέαν ὠνομάσθαι καὶ τιμαῖσθαι παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν  
 5 Χερρονήσῳ. ἐν δὲ ταῖς θυσίαις αὐτῆς διὰ τὸ συμ-  
 βᾶν περὶ τὸν οἶνον πάθος τὰς μὲν σπερματικὰς μελι-  
 κράτῳ ποιοῦσι, τὸν δ' ἀψάμενον ἢ φαγόντα ὕδρ 25  
 6 νόμιμον προσελθεῖν πρὸς τὸ τέμενος. ἐν δὲ τοῖς  
 ὕστερον χρόνοις ἐπὶ τοσοῦτον ἔλαβε τὸ ἱερὸν αὐξή-

10 καιρὸν ABDEN, χρόνον cet. 17 κόρας] χάρας D  
 18 ἐποίησεν CDFG<sup>1</sup>, del. cet. 20 Μολπαδίαν CF 21  
 τοῦ] τῆς Wess.

σιν τῆς Ἡμιθέας, ὥστε μὴ μόνον παρὰ τοῖς ἐγγω-  
 ρίοις καὶ τοῖς περιοίκοις τιμᾶσθαι διαφερόντως,  
 ἀλλὰ καὶ τοὺς μακρὰν οἰκοῦντας εἰς αὐτὸ φιλοτί-  
 μως φοιτᾶν, καὶ θυσίαις τε μεγαλοπρεπέσι καὶ ἀνα-  
 5 στήμασιν ἀξιολόγοις τιμᾶν, τὸ δὲ μέγιστον, Πέρσας  
 ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ πάντα τὰ τῶν Ἑλλήνων  
 ἰερὰ συλῶντας μόνου τοῦ τῆς Ἡμιθέας τεμένους  
 ἀποσχέσθαι, τοὺς τε ληστὰς τοὺς πάντα διαρπάζον-  
 τας μόνον τοῦτο ἀφείναι παντελῶς ἄσυλον, καίπερ  
 10 ἀτείχιστον ὑπάρχον καὶ ἀκίνδυνον ἔχον τὴν ἀρπα-  
 γήν. αἰτίαν δὲ τῆς ἐπὶ πλεόν ἀυξήσεως φέρουσι 2  
 τὴν κοινὴν εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαν· τοῖς τε γὰρ  
 381 κάμνουσι κατὰ τοὺς ὕπνους ἐφισταμένην φανερώς  
 διδόναι τὴν θεραπείαν καὶ πολλοὺς τοῖς ἀπεγνω-  
 15 σμένοις πάθεσι συνεχομένους [περιτυχόντας] ὑγια-  
 σθῆναι· πρὸς δὲ τούτοις [τὸ περὶ] τὰς δυστοκούσας  
 τῶν γυναικῶν τῆς ἐν ταῖς ὥδισι ταλαιπωρίας καὶ  
 κινδύνων ἀπαλλάττειν τὴν θεόν. διὸ καὶ πολλῶν 3  
 ἐκ παλαιῶν χρόνων σεσωσμένων πεπλήρωται τὸ τέ-  
 20 μενος ἀναθημάτων, καὶ ταῦτα οὐθ' ὑπὸ φυλάκων  
 οὐθ' ὑπὸ τείχους ὀχυροῦ φυλαττόμενα, ἀλλ' ὑπὸ  
 τῆς συνήθους δεισιδαιμονίας.

Περὶ μὲν οὖν Ῥόδου καὶ Χερρονήσου ἀρκεσθησό- 64  
 μεθα τοῖς ἐξῆς, περὶ δὲ Κρήτης νῦν διέξιμεν.  
 25 οἱ μὲν γὰρ τὴν Κρήτην κατοικοῦντές φασιν ἀρχαιοτά-  
 τους γενέσθαι παρ' αὐτοῖς τοὺς ὀνομαζομένους Ἐτεό-  
 κρητας αὐτόχθονας, ὧν τὸν μὲν βασιλέα Κρητὰ καλού-

15 περιτυχόντας delevi, συνεχομένους om. CF 16 τὸ  
 περὶ del. Dind. 24 δὲ AD, δὲ τῆς cet. 26 παρ' αὐτοῖς  
 om. CF 27 μὲν om. CF

μενον πλεῖστα καὶ μέγιστα κατὰ τὴν νῆσον εὐρεῖν  
 τὰ δυνάμενα τὸν κοινὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὠφε-  
 2 λῆσαι. καὶ τῶν θεῶν δὲ τοὺς πλείστους μυθολο-  
 γοῦσι παρ' ἑαυτοῖς γενέσθαι τοὺς διὰ τὰς κοινὰς  
 εὐεργεσίας τυχόντας ἀθανάτων τιμῶν· περὶ ὧν ἡμεῖς 5  
 ἐν κεφαλαίοις τὰ παραδεδομένα διέξιμεν ἀκολούθως  
 τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν τὰς Κρητικὰς πράξεις συν-  
 3 ταξαμένων. πρῶτοι τοίνυν τῶν εἰς μνήμην παρα-  
 δεδομένων ᾤκησαν τῆς Κρήτης περὶ τὴν Ἰδην οἱ  
 προσαγορευθέντες Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. τούτους δ' οἱ 10  
 μὲν ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι παραδεδώκασι,  
 οἱ δὲ δέκα φασὶν ὑπάρχοντας τυχεῖν ταύτης τῆς  
 προσηγορίας, τοῖς ἐν ταῖς χερσὶ δακτύλοις ὄντας  
 4 ἰσαριθμούς. ἔνιοι δ' ἰστοροῦσιν, ὧν ἔστι καὶ Ἐφο-  
 ρος, τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους γενέσθαι μὲν κατὰ 15  
 τὴν Ἰδην τὴν ἐν Φρυγίᾳ, διαβῆναι δὲ μετὰ Μυγδό-  
 νος εἰς τὴν Εὐρώπην· ὑπάρξαντας δὲ γόητας ἐπι-  
 τηδεῦσαι τὰς τε ἐπωδὰς καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια,  
 καὶ περὶ Σαμοθράκην διατρίψαντας οὐ μετρίως ἐν  
 τούτοις ἐκπλήττειν τοὺς ἐγχωρίους· καθ' ὃν δὴ χρό- 20  
 νον καὶ τὸν Ὀρφέα, φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον  
 πρὸς ποίησιν καὶ μελωδίαν, μαθητὴν γενέσθαι τού-  
 των, καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐξενεγκεῖν τε-  
 5 λετὰς καὶ μυστήρια. οἱ δ' οὖν κατὰ ~~τὴν~~ Κρήτην  
 Ἰδαῖοι Δάκτυλοι παραδέδονται τὴν τε τοῦ πυρὸς 25  
 χρῆσιν καὶ τὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ σιδήρου φύσιν ἐξευ-  
 ρεῖν τῆς Ἀπτεραίων χώρας περὶ τὸν καλούμενον  
 Βερέκυνθον, καὶ τὴν ἐργασίαν δι' ἧς κατασκευάζεται·

4 γενέσθαι] γεγονέναι v. 16 Μυγδόωνος F, Μίνωος  
 A; μετ' ἀμύγδοнос D 27 Ἀπτεραίων] ἀντὶ σαπτερέων D

382 δόξαντας δὲ μεγάλων ἀγαθῶν ἀρχηγούς γεγενῆσθαι 6  
 τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων τιμῶν τυχεῖν ἀθανάτων.  
 Ἰστοροῦσι δ' αὐτῶν ἓνα μὲν προσαγορευθῆναι Ἡρα-  
 κλέα, δόξῃ δὲ διευεγκόντα θεῖναι τὸν ἀγῶνα τὸν  
 5 τῶν Ὀλυμπίων· τοὺς δὲ μεταγενεστέρους ἀνθρώ-  
 πους διὰ τὴν ὁμωνυμίαν δοκεῖν τὸν ἐξ Ἀλκμήνης  
 συστήσασθαι τὴν τῶν Ὀλυμπίων θέσιν. σημεῖα δὲ 7  
 τούτων φασὶ διαμένειν τὸ πολλὰς τῶν γυναικῶν  
 ἔτι καὶ νῦν λαμβάνειν ἐπ' ὁδοῦ ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ  
 10 καὶ περιάμματα ποιεῖν, ὥς γεγονότος αὐτοῦ γόητος  
 καὶ τὰ περὶ τὰς τελετὰς ἐπιτετηδευκότος· ἃ δὴ πλεῖ-  
 στον κηρωρίσθαι τῆς Ἡρακλέους συνηθείας τοῦ γε-  
 γονότος ἐξ Ἀλκμήνης.

Μετὰ δὲ τοὺς Ἰδαίους Λακτύλους Ἰστοροῦσι γε-65  
 15 νέσθαι Κούρητας ἑννέα. τούτους δ' οἱ μὲν μυθο-  
 λογοῦσι γεγονέναι γηγενεῖς, οἱ δ' ἀπογόνους τῶν  
 Ἰδαίων Λακτύλων· κατοικεῖν δ' αὐτοὺς τῶν ὄρων  
 τοὺς συνδένδρους καὶ φαραγγώδεις τόπους καὶ τὸ  
 σύνολον τοὺς ἔχοντας σκέπην καὶ ὑπόδυσιν φυσι-  
 20 κήν, διὰ τὸ μήπω κατασκευὰς οἰκῶν εὐρῆσθαι.  
 διευεγκόντας δ' αὐτοὺς συνέσει πολλὰ τῶν κοινῇ 2  
 χρησίμων καταδείξαι· τὰς τε γὰρ ποίμνας τῶν προ-  
 βέτων τούτους ἀθροῖσαι πρῶτους καὶ τὰ γένη τῶν  
 ἄλλων· ~~ἰσχυράτων~~ ἐξημερῶσαι καὶ τὰ περὶ τὰς με-  
 25 λιτουργίας καταδείξαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν 3  
 τοξικὴν καὶ τὰς κυνηγίας εἰσηγήσασθαι, καὶ τῆς  
 πρὸς ἀλλήλους κοινῆς ὁμιλίας καὶ συμβιώσεως, ἔτι  
 δ' ὁμοιοῖας καὶ τινος εὐταξίας ἀρχηγόνος γενέσθαι.

4 εὐρεῖν δὲ καὶ ξίφη καὶ κράνη καὶ τὰς ἐνοπλίους  
 ὀρχήσεις, δι' ὧν ποιοῦντας μεγάλους ψόφους ἀπα-  
 τᾶν τὸν Κρόνον. φασὶ δ' αὐτοὺς τὸν Δία, λάθρα  
 τοῦ πατρὸς Κρόνου παραδούσης Ῥέας τῆς μητρὸς,  
 ὑποδέξασθαι καὶ θρέψαι· περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος 5  
 μέλλοντας ἡμᾶς δηλοῦν ἀναγκαῖον ἀναλαβεῖν μικρὸν  
 ἀνωτέρω τὴν διήγησιν.

- 66 Μυθολογοῦσι γὰρ οἱ Κρηῖτες γενέσθαι κατὰ τὴν  
 τῶν Κουρήτων ἡλικίαν τοὺς καλουμένους Τιτᾶνας.  
 τούτους δὲ τῆς Κνωσίας χώρας ἔχειν τὴν οἰκησιν, 10  
 ὅπου περ ἔτι καὶ νῦν δείκνυνται θεμέλια Ῥέας οἰκό-  
 πεδα καὶ κυπαρίττων ἄλσος ἐκ παλαιοῦ χρόνου  
 2 ἀνειμένον. ὑπάρξει δὲ τὸν ἀριθμὸν ἕξ μὲν ἄνδρας,  
 πέντε δὲ γυναῖκας, ὥς μὲν τινες μυθολογοῦσιν,  
 Οὐρανοῦ καὶ Γῆς ὄντας, ὥς δέ τινες φασιν, ἐκ τινος 15  
 τῶν Κουρήτων καὶ μητρὸς Τιταίας, ἀφ' ἧς αὐτοὺς 383  
 3 ταύτης τετευχέναι τῆς προσηγορίας. ἄρρενας μὲν  
 οὖν γενέσθαι τὸν τε Κρόνον καὶ Ὑπερίωνα καὶ  
 Κοῖον, ἔτι δὲ Ἰαπετὸν καὶ Κριὸν καὶ τὸ τελευταῖον  
 Ὡκεανόν, ἀδελφὰς δὲ τούτων τὴν τε Ῥέαν καὶ Θέ- 20  
 μιν καὶ Μνηροσύνην, ἔτι δὲ Φοίβην καὶ Τηθύν.  
 ὧν ἕκαστόν τινων εὐρετὴν γενέσθαι τοῖς ἀνθρώ-  
 ποις, καὶ διὰ τὴν εἰς ἅπαντας εὐεργεσίαν τυχεῖν  
 4 τιμῶν καὶ μνήμης ἀενάου. τὸν μὲν ~~ἦν~~ Κρόνον  
 ὄντα πρεσβύτατον βασιλέα γενέσθαι, καὶ τοὺς καθ' 25  
 ἑαυτὸν ἀνθρώπους ἐξ ἀγρίου διαίτης εἰς βίον ἡμε-  
 ρον μεταστῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο ἀποδοχῆς μεγάλης

2 ἑξαπατᾶν Π 4 Ῥέας C, τῆς Ῥέας cet. 10 κνωσ-  
 σίας FG 12 παλαιῶν χρόνων FG 17 ἄρρενας cod. 18  
 ὑπερίωνα D 19 κόιον D κρειον D τὸ om. CF, τὸν B

τυχόντα πολλοὺς ἐπελθεῖν τόπους τῆς οἰκουμένης.  
 εἰσηγήσασθαι δ' αὐτὸν ἔπασσι τὴν τε δικαιοσύνην  
 καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς· διὸ καὶ τοὺς ἐπὶ  
 Κρόνου γενομένους ἀνθρώπους παραδεδόσθαι τοῖς  
 5 μεταγενεστέροις εὐήθεις καὶ ἀκάκους παντελῶς, ἔτι  
 δ' εὐδαίμονας γεγονότας. δυναστεῦσαι δ' αὐτὸν μά- 5  
 λιστα τῶν πρὸς ἐσπέραν τόπων καὶ μεγίστης ἀξιο-  
 θῆναι τιμῆς· διὸ καὶ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων  
 παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Καρχηδονίοις, ὅτ' ἦν ἡ πόλις  
 10 αὕτη, ἔτι δὲ [καὶ] τοῖς ἄλλοις τοῖς πλησιοχώροις ἔθνε-  
 σιν ἐπιφανεῖς ἑορτὰς καὶ θυσίας γενέσθαι τοῦτο  
 τῷ θεῷ καὶ πολλοὺς τύπους ἐπωνύμους αὐτοῦ γε-  
 νέσθαι. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐνομίας ἀδί- 6  
 κημα μὲν μηδὲν ὅλως ὑπὸ μηδενὸς συντελεῖσθαι,  
 15 πάντας δὲ τοὺς ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τούτου τεταγ-  
 μένους μακάρεσσιν βίον ἐξηκέναι, πάσης ἡδονῆς ἀνεμ-  
 ποδίστως ἀπολαύοντας. περὶ δὲ τούτων καὶ τὸν  
 ποιητὴν Ἡσίοδον ἐπιμαρτυρεῖν ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν·  
 οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν,  
 20 ὥστε θεοὶ δ' ἔξωον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,  
 νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῦ πόνοιο  
 νούσων τ' ἀργαλέων καὶ ἀπήμονες, οὐδὲ μέλεσσι  
 γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοιοί  
 τέρουντ'· ~~καὶ~~ θαλίησι κακῶν ἔκτοσθεν ἐόντες·

1 τῆς οἰκ. τόπους v. 10 καὶ om. D 12 αὐτῷ CFG  
 19 οὐρανὸς ἐβασίλευεν D (cf. Hesiodi ἔργα 111) 20 δ' ἔξωον]  
 δ' ἔξωον ὡς D, ζώεσκον CFGM 21 τε] γε D κακῶν  
 καὶ ἄτερ χαλεποῦ πόνοιο BCDFGM et Hes. 91, πόνων καὶ  
 οἰζύος. οὐδέ τι δειλὸν AN et Hes. 113 v. 23 om. AN cf.  
 Hes. 92 καὶ ἀπήμονες] αἰ' τ' ἀνδράσι πῆμα φέρουσι B;  
 cf. Hes. 92 24 τέρουνται D ἐόντες BCDGM, ἀπάντων  
 AFN et Hes. 115

θυῆσκον δ' ὥς ὕπνω δεδμημένοι. ἄλλα τε πολλὰ  
τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ξείδωρος ἄρουρα  
αὐτομάτῃ πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ  
εὐφρονες ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν,  
ἄφνειοὶ μῆλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι. 5

περὶ μὲν οὖν Κρόνου τοιαῦτα μυθολογοῦσιν.

- 67 Ἰπερίονα δὲ φασὶ τοῦ τε ἡλίου τὴν κίνησιν καὶ  
σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, ἔτι δὲ τὰς ὥρας 384  
τὰς συντελουμένας ὑπὸ τούτων, πρῶτον ἐξ ἐπιμε-  
λείας καὶ παρατηρήσεως κατανοήσαντα τοῖς ἄλλοις 10  
εἰς γνῶσιν παραδοῦναι, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν πα-  
τέρα τούτων ὀνομασθῆναι, καθάπερ εἰ γεγεννηκότα  
2 τὴν τούτων θεωρίαν καὶ φύσιν. καὶ Κοίου μὲν  
καὶ Φοίβης Αἰτῶ γενέσθαι, Ἰαπετοῦ δὲ Προμηθεά  
τὸν παραδεδομένον μὲν ὑπὸ τινων μυθολογῶν ὅτι 15  
τὸ πῦρ κλέψας παρὰ τῶν θεῶν ἔδωκε τοῖς ἀνθρώ-  
ποις, πρὸς δ' ἀλήθειαν εὗρετὴν γένόμενον τῶν πυ-  
3 ρείων, ἐξ ὧν ἐκκάεταί τὸ πῦρ. τῶν δὲ Τιτανίδων  
φασὶ Μνημοσύνην λογισμοὺς εὗρεῖν καὶ τὰς τῶν ὀνο-  
μάτων θέσεις ἐκάστω τῶν ὄντων τάξει, δι' ὧν καὶ 20  
δηλοῦμεν ἕκαστα καὶ πρὸς ἀλλήλους ὁμιλοῦμεν· ἃ  
τινες τὸν Ἑρμῆν φασιν εἰσηγήσασθαι. προσάπτουσι  
δὲ τῇ θεῷ ταύτῃ καὶ τὰ πρὸς ἀνανέωσιν καὶ μνή-  
μην γινόμενα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἀγ-~~γ~~ῶν δὲ καὶ

1 δὲ ὥσθ' ὕπνω D ἄλλα τε πολλὰ BCDG, ἄλλα πάντα  
M, ἐσθλὰ δὲ πάντα AF(N) et Hes. 116 2 ἐπὶν D δ']  
τ' D ξείδωρος D 3 πολλόν τε καὶ] πολλῶν τε D ἐπὶ  
γαίῃ εὐφρονες BCDGM, ἐθελήμοι ἤσυχτοι AFN et Hes. 118  
4 ἔργα CN, ἄρ' GM νεύμοντο N ἐσθλοῖσι v. πο-  
λέεσσι D v. 5 om. AN et Hes. ἀφνιοὶ D 8 ἀστέ-  
ρων D 10 ἐπικατανοήσαντα D 14 λητῶ D, ἀητοῦν C,  
ἀντοῦν FG 17 ἀλήθειαν δ' CFG 23 καὶ μνήμην del. Reiske

τῆς προσηγορίας τυχεῖν αὐτὴν ταύτης. Θέμιν δὲ 4  
 μυθολογοῦσι μαντείας καὶ θυσίας καὶ θεσμούςς τοὺς  
 περὶ τῶν θεῶν πρῶτην εἰσηγήσασθαι καὶ τὰ περὶ  
 τὴν εὐνομίαν καὶ εἰρήνην καταδείξαι. διὸ καὶ θε-  
 5 σμοφύλακας καὶ θεσμοθέτας ὀνομάζεσθαι τοὺς τὰ  
 περὶ τοὺς θεοὺς ὅσια καὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων νό-  
 μους διαφυλάττοντας· καὶ τὸν Ἀπόλλω, καθ' ὃν δὴ  
 χρόνον τοὺς χρησμούςς διδόναι μέλλει, θεμιστευεῖν  
 λέγομεν ἀπὸ τοῦ τὴν Θέμιν εὐρέτριαν γεγονέναι  
 10 τῶν χρησμῶν. οὗτοι μὲν οὖν οἱ θεοὶ πολλὰ τὸν 5  
 ἀνθρώπινον βίον εὐεργετήσαντες οὐ μόνον ἀθανά-  
 των τιμῶν ἡξιώθησαν, ἀλλὰ καὶ πρῶτοι τὸν Ὀλυμ-  
 πον ἐνομίσθησαν οἰκεῖν μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων με-  
 τάστασιν.  
 15 Κρόνου δὲ καὶ Πέας λέγεται γενέσθαι τὴν τε 68  
 Ἑστίαν καὶ Δῆμητραν καὶ Ἥραν, ἔτι δὲ Δία καὶ  
 Ποσειδῶνα καὶ Αἰδὴν. τούτων δὲ λέγεται τὴν μὲν  
 Ἑστίαν τὴν τῶν οἰκιῶν κατασκευὴν εὐρεῖν, καὶ διὰ  
 τὴν εὐεργεσίαν ταύτην παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἀνθρώ-  
 20 ποῖς ἐν πάσαις οἰκίαις καθιδρυθῆναι, τιμῶν καὶ  
 θυσιῶν τυγχάνουσιν· Δῆμητραν δέ, τῷ σίτου φρο-  
 μένου μὲν ὥς ἔτυχε μετὰ τῆς ἄλλης βοτάνης, ἀγνοου-  
 μένου δὲ παρ' ἀνθρώποις, πρῶτην συγκομίσαι καὶ  
 τὴν κατεῖργασάν αὐτοῦ καὶ φυλακὴν ἐπινοῆσαι καὶ  
 385 σπείρειν καταδείξαι. εὐρεῖν μὲν οὖν αὐτὴν τὸν 2  
 25 σίτον πρὸ τοῦ γεννηῆσαι τὴν θυγατέρα Φερσεφόνην,  
 μετὰ δὲ τὴν ταύτης γένεσιν καὶ τὴν ὑπὸ Πλούτω-  
 νος ἄρπαγὴν ἐμπρῆσαι πάντα τὸν καρπὸν διὰ τε  
 τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν Δία καὶ τὴν ἐπὶ τῇ θυ-  
 7 Ἀπόλλωνα II 8 μέλλειν D



- γατρὶ λύπην. μετὰ δὲ τὴν εὐρεσιν τῆς Φερσεφόνης  
 διαλλαγήναί τε τῷ Διὶ καὶ τῷ Τριπτολέμῳ ἀπο-  
 δοῦναι τὸν τοῦ σίτου σπόρον, ᾧ συντάξει πᾶσιν  
 ἀνθρώποις μεταδοῦναι τῆς τε δωρεᾶς καὶ τὰ περὶ  
 3 τὴν ἐργασίαν τοῦ σπόρου διδάξει. λέγουσι δὲ τινες  
 ὅτι καὶ νόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς ἀλλήλοις τὸ  
 δίκαιον διδόναι συνειθίσθησαν ἄνθρωποι, καὶ τὴν  
 παραδοῦσαν αὐτοῖς θεὸν θεσμοφόρον ἀπὸ τούτων  
 προσηγόρευσαν. μεγίστων γὰρ ἀγαθῶν ἀνθρώποις  
 αἰτίαν γενομένην ἐπιφανεστάτων τυχεῖν τιμῶν καὶ 10  
 θυσιῶν, ἔτι δ' ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων μεγαλοπρε-  
 πῶν, οὐ παρ' Ἑλλήσι μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι  
 σχεδὸν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι τῆς τροφῆς ταύτης  
 ἐκοινώνησαν.
- 69 Ἀμφισβητοῦσι δὲ περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ καρ- 15  
 ποῦ τούτου πολλοί, τὴν θεὸν φάμενοι παρ' αὐτοῖς  
 πρώτοις ὀφθῆναι καὶ τὴν τούτου φύσιν τε καὶ  
 χρῆσιν καταδείξει. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ λέγουσι τὴν  
 τε Δήμητραν καὶ τὴν Ἴσιν τὴν αὐτὴν εἶναι, καὶ εἰς  
 Αἴγυπτον ἐνεγκεῖν τὸ σπέρμα πρώτην, ἀρδεύοντος 20  
 μὲν εὐκαίρως τὰ πεδία τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ταῖς  
 2 δ' ὥραις ἔριστα τῆς χώρας ταύτης κεκραμένης. τοὺς  
 δ' Ἀθηναίους, καίπερ ἀποφαινομένους τὴν εὐρεσιν  
 τοῦ καρποῦ τούτου γεγεννημένην παρ' αὐτοῖς, ὅμως  
 μαρτυρεῖν αὐτὸν ἐτέρωθεν κεκομισμένον εἰς τὴν 25  
 Ἀττικὴν· τὸν γὰρ τύπον τὸν ἐξ ἀρχῆς δεξάμενον

3 δοῦναι CF, παραδοῦναι Hert. 8 αὐτοὺς D ἀπὸ  
 τ. θεσμ. v. 9 ἀνθρώποις ἀγαθῶν v. 16 ἑαυτοῖς v.  
 20 τὸ σπέρμα πρώτην O, τὸ σπέρμα om. AD, πρώτην om.  
 FGM; πρώτην τὸ σπέρμα cet. 24 παρ' αὐτοῖς om. D

τὴν δωρεὰν ταύτην Ἐλευσίνα προσαγορεύειν ἀπὸ  
 τοῦ παρ' ἐτέρων ἐλθεῖν τὸ σπέρμα τοῦ σίτου κο-  
 μισθέν. οἱ δὲ Σικελιώται, νῆσον ἱερὰν Δήμητρος <sup>3</sup>  
 καὶ Κόρης οἰκοῦντες, εἰκὸς εἶναί φασι τὴν δωρεὰν  
<sup>5</sup> ταύτην πρώτοις τοῖς τὴν προσφιλεστάτην χώραν  
 νεμομένοις δοθῆναι· ἄτοπον μὲν γὰρ ὑπάρχειν εὐ-  
 καρποτάτην αὐτὴν ὥς ἰδίαν ποιῆσαι, τῆς δ' εὐερ-  
 γείας ὥς μηδὲν προσηκούσῃ μηδ' ἐσχάτῃ μεταδοῦ-  
 ναι, καὶ ταῦτ' ἐν αὐτῇ τὴν οἰκῆσιν ἔχουσιν, εἴπερ  
<sup>10</sup> καὶ τῆς Κόρης τὴν ἄρπαγὴν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ γε-  
 386 γονέναι συμπεφώνηται. εἶναι δὲ καὶ τὴν χώραν  
 οἰκιοτάτην τούτοις τοῖς καρποῖς, ἐν ᾗ καὶ τὸν ποιη-  
 τὴν λέγειν

ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,  
<sup>15</sup> πυροὶ καὶ κριθαί.

περὶ μὲν οὖν Δήμητρος τοιαῦτα μυθολογοῦσι. τῶν <sup>4</sup>  
 δ' ἄλλων θεῶν τῶν ἐκ Κρόνου καὶ Ρέας γενομένων  
 φασὶν οἱ Κρητες Ποσειδῶνα μὲν πρῶτον χρήσασθαι  
 ταῖς κατὰ θάλατταν ἐργασίαις καὶ στόλους συστή-  
<sup>20</sup> σασθαι, παραδόντος αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν ταύτην  
 τοῦ Κρόνου· διὸ καὶ παραδίδοσθαι τοῖς ἐπιγίνο-  
 μένοις τοῦτον κύριον ὑπάρχειν τῶν κατὰ θάλατταν  
 πραττομένων καὶ θυσίαις ὑπὸ τῶν ναυτιλλομένων  
 τιμᾶσθαι· ~~προσάπτουσι~~ προσάπτουσι δ' αὐτῷ καὶ τὸ τοὺς ἵπ-  
<sup>25</sup> πους δαμάσαι πρῶτον καὶ τὴν ἐπιστήμην καταδεῖ-  
 ξαι τὴν περὶ τὴν ἵππιμην, ἀφ' ἧς ἵππιον αὐτὸν

2 κομισθέν Dind., κομισθέντος D, κομίσαντας C, κομί-  
 σαντα F; τὸν τὸ σπέρμα . . κομίσαντα M, f. del. 8 προ-  
 σηκούσῃ F, προσηκούσης cet. μηδ'] τῇδ' Iensius, del. Dind.  
 16 μυθολογεῖται CG 26 ἵππειον CFG

5 ὠνομάσθαι. τὸν δ' Ἄϊδην λέγεται τὰ περὶ τὰς τα-  
φὰς καὶ τὰς ἐκφορὰς καὶ τιμὰς τῶν τεθνεώτων κα-  
ταδεῖξαι, τὸν πρὸ τοῦ χρόνου μηδεμιᾶς οὔσης ἐπι-  
μελείας περὶ αὐτούς· διὸ καὶ τῶν τετελευτηκότων  
ὁ θεὸς οὗτος παρείληπται κυριεύειν, ἀπονεμηθείσης 5  
τὸ παλαιὸν αὐτῷ τῆς τούτων ἀρχῆς καὶ φροντίδος.

70 Περὶ δὲ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως τε καὶ βασιλείας  
διαφωνεῖται· καὶ τινες μὲν φασιν αὐτὸν μετὰ τὴν  
ἐξ ἀνθρώπων τοῦ Κρόνου μετάστασιν εἰς θεοὺς  
διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν, οὐ βίᾳ κατισχύσαντα 10  
τὸν πατέρα, νομίμως δὲ καὶ δικαίως ἀξιωθέντα ταύ-  
της τῆς τιμῆς· τινὲς δὲ μυθολογοῦσι τῷ Κρόνῳ  
γενέσθαι λόγιον περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως, ὅτι  
παραίρησεται τὴν βασιλείαν αὐτοῦ βιαίως ὁ γεννη-  
2 θεὸς παῖς. διόπερ τὸν μὲν Κρόνον τὰ γεννώμενα 15  
παιδιά πλεονάκεις ἀφανίζειν, τὴν δὲ Ῥέαν ἀγανακτή-  
σασαν, καὶ μὴ δυναμένην μεταθεῖναι τὴν προαίρεσιν  
τάνδρως, τὸν Δία τεκοῦσαν ἐν τῇ προσαγορευομένῃ  
Ἰδῇ κλέψαι καὶ δοῦναι λάθρᾳ τοῖς Κούρησιν ἐκ-  
θρέψαι τοῖς κατοικοῦσι πλησίον ὕδρους τῆς Ἰδῆς. 20  
τούτους δ' ἀπενέγκαντας εἰς τι ἄντρον παραδοῦναι  
ταῖς Νύμφαις, παρακελευσαμένους τὴν πᾶσαν ἐπι-  
3 μέλειαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι. αὗται δὲ μέλι καὶ γάλα  
μίσγουσιν τὸ παιδίον ἔθρεψαν καὶ τῆς ~~ἐκ~~ αἰγῆς τῆς  
ὀνομαζομένης Ἀμαλθείας τὸν μαστὸν εἰς διατροφὴν 25  
παρείχοντο. σημεῖα δὲ πολλὰ μέχρι τοῦ νῦν δια-  
μένειν τῆς γενέσεως καὶ διατροφῆς τοῦ θεοῦ τού-

1 αἰδῆ D    14 παρελεῖται CF    16 πολλάκις F    18  
προειρημένη F    19 Ἰδῇ] Δίκτη CFG (cf. p. 99, 22)    23  
ποιήσασθαι CFG    25 Ἀμαλθαίας CFG

του κατὰ τὴν νῆσον. φερομένου μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν 4  
 Κουρήτων αὐτοῦ νηπίου φασὶν ἀποπεσεῖν τὸν ὁμ-  
 φαλὸν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Τρίτωνα,  
 καὶ τὸ χωρίον τε τοῦτο καθιερωθὲν ἀπὸ τοῦ τότε  
 3 συμβάντος Ὀμφαλὸν προσαγορευθῆναι καὶ τὸ περι-  
 κείμενον πεδίον ὁμοίως Ὀμφάλειον. κατὰ δὲ τὴν  
 Ἰδην, ἐν ᾗ συνέβη τραφῆναι τὸν θεόν, τό τε ἄν-  
 τρον ἐν ᾧ τὴν δίαίταν εἶχε καθιέρωται καὶ οἱ περὶ  
 387 αὐτὸ λειμῶνες ὁμοίως ἀνεῖνται περὶ τὴν ἀκρόρειαν  
 10 ὄντες. τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον καὶ μυθολο-  
 γούμενον περὶ τῶν μελιττῶν οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν.  
 τὸν γὰρ θεὸν φασὶν ἀθάνατον μνήμην τῆς πρὸς  
 αὐτὰς οἰκειότητος διαφυλάξαι βουλόμενον ἀλλάξαι  
 μὲν τὴν χροῖαν αὐτῶν καὶ ποιῆσαι χαλκῷ χρυσοειδεῖ  
 15 παραπλησίαν, τοῦ τόπου δ' ὄντος ὑψηλοῦ καθ'  
 ὑπερβολήν, καὶ πνευμάτων τε μεγάλων ἐν αὐτῷ  
 γινομένων καὶ χιὼνος πολλῆς πιπτούσης, ἀνεπαι-  
 σθήτους αὐτὰς καὶ ἀπαθεῖς ποιῆσαι, δυσχαιμερωτά-  
 τους τόπους νεμομένας. τῇ θρεψάσῃ δ' αἰγὶ τιμάς 6  
 20 τέ τινας ἄλλας ἀπονεῖμαι καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπ'  
 αὐτῆς λαβεῖν, αἰγίλοχον ἐπονομασθέντα· ἀνδρωθέντα  
 δ' αὐτόν φασὶ πρῶτον πόλιν κτίσαι περὶ τὴν Δίκταν,  
 ὅπου καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γενέσθαι μυθολογοῦ-  
 σιν· ἥς ἐκλαφθείσης ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις δια-  
 25 μένειν ἔτι καὶ νῦν ἔρματα τῶν θεμελίων.

Διενέγκαι δὲ τὸν θεὸν τοῦτον ἀπάντων ἀνδρείῳ 71

3 Τρίτωνα] τρίτον CD 4 τε Dind., δὲ cod., διὰ Wess.  
 9 αὐτῷ C, αὐτόν cet. λιμένες DF 11 περὶ τ. μ. οὐκ  
 om. D<sup>1</sup> 13 αὐτοὺς II 15 καὶ τοῦ τόπου ὄντος D 18  
 ποιῆσαι] εἰς τοὺς add. ABDE; f. ὡς τοὺς 26 τούτων D

καὶ συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις ἀρεταῖς· διὸ καὶ παραλαβόντα τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ Κρόνου· πλεῖστα καὶ μέγιστα τὸν ἀνθρώπινον βίον εὐεργετήσαι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀπάντων καταδείξαι περὶ τῶν ἀδικημάτων τὸ δίκαιον ἀλλήλοις διδόναι τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοῦ βίᾳ τι πράττειν ἀποστήσαι, κρίσει δὲ καὶ δικαστηρίῳ τὰς ἀμφισβητήσεις διαλύειν. καθόλου δὲ τὰ περὶ τε τῆς εὐνομίας καὶ τῆς εἰρήνης προσαναπληρῶσαι, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς πελίδοντα, τοὺς δὲ φαύλους τῇ τιμωρίᾳ 10 καὶ τῷ φόβῳ καταπληττόμενον. ἐπελθεῖν δ' αὐτὸν καὶ τὴν οἰκουμένην σχεδὸν πᾶσαν τοὺς μὲν ληστὰς καὶ ἀσεβεῖς ἀναιροῦντα, τὴν δ' ἰσότητα καὶ τὴν δημοκρατίαν εἰσηγούμενον· ὅτε δὴ φασιν αὐτὸν καὶ τοὺς γίγαντας ἀνελεῖν, ἐν μὲν Κρήτῃ τοὺς περὶ 15 Μύλινον, κατὰ δὲ τὴν Φρυγίαν τοὺς περὶ Τυφῶνα. 3 πρὸ δὲ τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ γίγαντας λέγεται τὸν Δία θῦσαι βοῦν Ἥλιον καὶ Οὐρανῶ καὶ Γῇ· ἐπὶ δὲ τῶν λεγῶν ἀπάντων φανῆναι τὰ περὶ τούτων ἐπικριθέντα \* ἐπισημαίνεται κράτος καὶ 20 ἀπόστασις ἀπὸ τῶν πολέμων πρὸς αὐτούς. ἀκούουθον δὲ τούτοις γενέσθαι τοῦ πολέμου τὸ τέλος· αὐτομολῆσαι μὲν γὰρ ἐκ τῶν πολέμων Μουσαῖον, καὶ τυχεῖν ὠρισμένων τιμῶν, κατακατεῖναι δ' ὑπὸ 4 τῶν θεῶν ἅπαντας τοὺς ἀντιταξαμένους. συστήναι 25 δὲ καὶ ἄλλους πολέμους αὐτῷ πρὸς γίγαντας, τῆς

1 καὶ σ. κ. δικαιοσύνη om. D 7 ἀποστήναι Schäfer 12 ἅπασαν CFG 17 τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Κρ. CFG 18 βοῦν om. E 20 περὶ ABCDF, παρὰ cet. [ἐπικριθέντα] ἃ CF, πρῶτον cet.; πρῶτον, δι' ὧν Reiske ἐπισημαίνεσθαι Wess., ἐπισημαίνειν Dind. 21 ἀπόστασιν Wess.

μὲν Μακεδονίας περὶ τὴν Παλλήνην, τῆς δ' Ἰταλίας  
 κατὰ τὸ πεδῖον, ὃ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπὸ τοῦ κατα-  
 κεκαυμένου τόπου Φλεγραῖον ὠνομάζετο, κατὰ δὲ  
 τοὺς ὕστερον χρόνους Κυμαῖον προσηγόρευον. 5  
 6 σθῆναι δὲ τοὺς γίγαντας ὑπὸ Διὸς διὰ τὴν εἰς  
 τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους παρανομίαν καὶ διὰ τὸ ταῖς  
 388 τοῦ σώματος ὑπεροχαῖς καὶ ῥώμαις πεποιθότας κατα-  
 δουλοῦσθαι μὲν τοὺς πλησιοχώρους, ἀπειθεῖν δὲ  
 τοῖς περὶ τοῦ δικαίου τιθεμένοις νόμοις, πόλεμον  
 10 δ' ἐκφέρειν πρὸς τοὺς διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας  
 ὑπὸ πάντων θεοὺς νομιζομένους. τὸν δ' οὖν Δία 6  
 λέγουσι μὴ μόνον ἄρδην ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίσαι  
 τοὺς ἀσεβεῖς καὶ πονηροὺς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρίστοις  
 τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, ἔτι δ' ἀνδρῶν τὰς ἀξίας  
 15 ἀπονεῖμαι τιμᾶς. διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῶν εὐεργε-  
 σιῶν καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῆς δυνάμεως συμφώνως  
 αὐτῷ παρὰ πάντων συγκεχωρησθαι τὴν τε βασι-  
 λειαν εἰς τὸν αἰὲ χρόνον καὶ τὴν οἴκησιν τὴν ἐν  
 Ὀλύμπῳ. καταδειχθῆναι δὲ καὶ θυσίας αὐτῷ συν- 72  
 20 τελεῖν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, καὶ μετὰ τὴν ἐκ  
 γῆς μετάστασιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγγενέσθαι δόξας  
 δικαίους ἐν ταῖς τῶν εὖ πεπονθότων ψυχαῖς, ὥς  
 ἀπάντων τῶν γινομένων κατ' οὐρανὸν οὗτος εἴη  
 κύριος, λέγων δ' ὄμβρων τε καὶ βροντῶν καὶ κεραυ-  
 25 νῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. διόπερ αὐτὸν 2  
 προσαγορευθῆναι Ζῆνα μὲν ἀπὸ τοῦ δοκεῖν τοῖς  
 ἀνθρώποις αἴτιον εἶναι τοῦ ξῆν, ταῖς ἐκ τοῦ περι-  
 έχοντος εὐκρασίαις τοὺς καρποὺς ἀνάγοντα πρὸς

2 μὲν om. D    4 προσηγορεύθη CFG    11 δ' om. D  
 14 θεῶν AD, τε θεῶν cet.    22 δικαίως A    28 τοὺς om. D

τέλος, πατέρα δὲ διὰ τὴν φροντίδα καὶ τὴν εὐνοίαν  
τὴν εἰς ἅπαντας, ἔτι δὲ καὶ τὸ δοκεῖν ὥσπερ ἀρχη-  
γὸν εἶναι τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὑπατον δὲ  
καὶ βασιλέα διὰ τὴν τῆς ἀρχῆς ὑπεροχήν, εὐβουλέα  
δὲ καὶ μητιέτην διὰ τὴν ἐν τῷ βουλευέσθαι καλῶς 5  
3 σύνεσιν. μυθολογοῦσι δὲ καὶ τὴν Ἀθηναῖαν κατὰ  
τὴν Κρήτην ἐκ Διὸς ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ Τρίτωνος  
ποταμοῦ γεννηθῆναι· διὸ καὶ Τριτογένειαν ὀνο-  
μασθῆναι. ἔστι δὲ καὶ νῦν ἔτι περὶ τὰς πηγὰς  
ταύτας ἱερὸν ἄγιον τῆς θεοῦ ταύτης, ἐν ᾧ τόπῳ 10  
4 τὴν γένεσιν αὐτῆς ὑπάρχει μυθολογοῦσι. λέγουσι  
δὲ καὶ τοὺς γάμους τοῦ τε Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ἐν  
τῇ Κνωσίων χώρα γενέσθαι κατὰ τινα τόπον πλη-  
σίον τοῦ Θήρηνος ποταμοῦ, καθ' ὃν νῦν ἱερὸν  
ἔστιν, ἐν ᾧ θυσίας κατ' ἐνιαυτὸν ἀγίους ὑπὸ τῶν 15  
ἐγχωρίων συντελεῖσθαι, καὶ τοὺς γάμους ἀπομιμεῖ-  
σθαι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς γενέσθαι παρεδόθησαν.  
5 Τοῦ δὲ Διὸς ἐκγόνους φασὶ γενέσθαι θεὰς μὲν  
Ἀφροδίτην καὶ Χάριτας, πρὸς δὲ ταύταις Εἰλείθυιαν  
καὶ τὴν ταύτης συνεργὸν Ἀρτεμιν, καὶ τὰς προῶ- 20  
γορευομένας Ὠρεας, Εὐνομίαν τε καὶ Δίκην, ἔτι δ'  
Εἰρήνην καὶ Ἀθηναῖαν καὶ Μούσας, θεοὺς δὲ Ἥφαι-  
στον καὶ Ἄρην καὶ Ἀπόλλωνα, πρὸς δὲ τούτοις  
73 Ἑρμῆν καὶ Διόνυσον καὶ Ἡρακλέα. τούτων δ' ἐκάστῳ 389

8 ἐπονομασθῆναι CFG 9 περὶ] παρὰ FG 12 τοῦ τε]  
τοῦ στε D, τοὺς τε v. 13 Κνωσίων v. 14 Θήριος D  
16 ἐγχωρίων] ἱερίων add. CF 17 παρεδόθη F 18 τοῦ  
Dind., τοὺς cod. 19 εἰλήθυιαν (ἡληθύιαν m. 1)· D, εἰλί-  
θυιαν C (= c. 73, 4) 21 τε om. D 22 καὶ Ἀθηναῖαν  
καὶ Μούσας add. Iensius, Palladem Musas Poggius 23  
Ἄρεα CFG 24 καὶ Διόνυσον καὶ Ἡρακλέα add. Iensius

μυθολογοῦσι τὸν Δία τῶν εὐρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ  
 καὶ συντελουμένων ἔργων τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς  
 τιμὰς τῆς εὐρέσεως ἀπονεῖμαι, βουλόμενον αἰώνιον  
 αὐτοῖς περιποιῆσαι μνήμην παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. 2  
 παραδοθῆναι δὲ τῇ μὲν Ἀφροδίτῃ τὴν τε τῶν παρ-  
 θένων ἡλικίαν, ἐν οἷς χρόνοις δεῖ γαμεῖν αὐτάς,  
 καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν τὴν ἔτι καὶ νῦν ἐν τοῖς  
 γάμοις γινομένην μετὰ θυσιῶν καὶ σπονδῶν, ἃς  
 ποιοῦσιν ἀνθρώποι τῇ θεῷ ταύτῃ. προθύουσι δὲ  
 10 πρότερον ἅπαντες τῷ Διὶ τῷ τελείῳ καὶ Ἥρᾳ τε-  
 λείᾳ διὰ τὸ τούτους ἀρχηγούς γεγενῆσθαι καὶ πάν-  
 των εὐρετάς, καθότι προείρηται. ταῖς δὲ Χάρισι 3  
 δοθῆναι τὴν τῆς ὕψεως κόσμησιν καὶ τὸ σχηματί-  
 ζειν ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος πρὸς τὸ βέλτιον  
 15 καὶ προσηγνῆς τοῖς θεωροῦσι, πρὸς δὲ τούτοις τὸ  
 κατάρχειν εὐεργεσίας καὶ πάλιν ἀμειβεσθαι ταῖς  
 προσηκούσαις χάρισι τοὺς εὖ ποιήσαντας. Εἰλέλ- 4  
 θυιαν δὲ λαβεῖν τὴν περὶ τὰς τικτούσας ἐπιμέλειαν  
 καὶ θεραπείαν τῶν ἐν τῷ τίκτειν κακοπαθουσῶν.  
 20 διὸ καὶ τὰς ἐν τοῖς τοιούτοις κινδυνευούσας γυναι-  
 κας ἐπικαλεῖσθαι μάλιστα τὴν θεὸν ταύτην. Ἄρτε- 5  
 μιν δέ φασιν εὐρεῖν τὴν τῶν νηπίων παιδίῳν θε-  
 ραπείαν καὶ τροφὰς τινὰς ἀρμοζούσας τῇ φύσει  
 τῶν βρεφῶν· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ κουροτρόφον αὐτὴν 6  
 25 ὀνομάζεσθαι. τῶν δ' ὀνομαζομένων Ὁρῶν ἑκάστη  
 δοθῆναι τὴν ἐπώνυμον τάξιν τε καὶ [τοῦ] βίου δια-  
 κόσμησιν ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν ἀνθρώπων ὠφελείᾳ·  
 μηδὲν γὰρ εἶναι μᾶλλον δυνάμενον εὐδαίμονα βίον



παρασκευάσαι τῆς εὐνομίας καὶ δίκης καὶ εἰρήνης.  
 7 Ἀθηνᾶ δὲ προσάπτουσι τὴν τε τῶν ἐλαιῶν ἡμέρω-  
 σιν καὶ φυτεῖαν παραδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ  
 τὴν τοῦ καρποῦ τούτου κατεργασίαν· πρὸ γὰρ τοῦ  
 γενέσθαι τὴν θεὸν ταύτην ὑπάρξαι μὲν τὸ γένος 5  
 τοῦτο τῶν δένδρων μετὰ τῆς ἄλλης ἀγρίας ὕλης,  
 τὴν μέντοι γ' ἐπιμέλειαν ταύτης [οὐκ] εἶναι καὶ τὴν  
 ἐμπειρίαν τὴν ἔτι καὶ νῦν γινομένην περὶ τούτων.  
 8 πρὸς δὲ τούτοις τὴν τῆς ἐσθῆτος κατασκευὴν καὶ  
 τὴν τεκτονικὴν τέχνην, ἔτι δὲ πολλὰ τῶν ἐν ταῖς 10  
 ἄλλαις ἐπιστήμας εἰσηγήσασθαι τοῖς ἀνθρώποις·  
 εὔρεϊν δὲ καὶ τὴν τῶν αὐλῶν κατασκευὴν καὶ τὴν  
 διὰ τούτων συντελουμένην μουσικὴν καὶ τὸ σύνο-  
 λον πολλὰ τῶν φιλοτέχνων ἔργων, ἀφ' ὧν ἐργά-  
 74 νην αὐτὴν προσαγορεύεσθαι. ταῖς δὲ Μούσαις 15  
 δοθῆναι παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν τῶν γραμμάτων εὔρεσιν  
 καὶ τὴν τῶν ἐπῶν σύνθεσιν τὴν προσαγορευομένην 390  
 ποιητικὴν. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας, ὅτι Σύροι μὲν  
 εὔρεται τῶν γραμμάτων εἰσί, παρὰ δὲ τούτων Φοί-  
 νικες μαθόντες τοῖς Ἑλλήσι παραδεδώκασιν, οὗτοι 20  
 δ' εἰσὶν οἱ μετὰ Κάδμου πλεύσαντες εἰς τὴν Εὐ-  
 ρώπην, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς Ἑλληνας τὰ γράμματα  
 Φοινίκεια προσαγορεύειν, φασὶ τοὺς Φοίνικας οὐκ  
 ἐξ ἀρχῆς εὔρεϊν, ἀλλὰ τοὺς τύπους τῶν γραμμά-  
 των μεταθεῖναι μόνον, καὶ τῇ τε γραφῇ ταύτῃ τοὺς 25  
 πλείστους τῶν ἀνθρώπων χρήσασθαι καὶ διὰ τοῦτο  
 2 τυχεῖν τῆς προειρημένης προσηγορίας. Ἥφαιστον  
 δὲ λέγουσιν εὔρετὴν γενέσθαι τῆς περὶ τὸν σίδη-

7 οὐκ delevi      11 ἡγήσασθαι D      23 φοινίκια cod.  
 (c. 58, 3)      25 τε om. v.

ρον ἐργασίας ἀπάσης καὶ τῆς περὶ τὸν χαλκὸν καὶ  
 χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τὴν ἐκ τοῦ  
 πυρὸς ἐργασίαν ἐπιδέχεται, καὶ τὰς ἄλλας δὲ χρείας  
 τὰς τοῦ πυρὸς ἀπάσας προσεξευρεῖν καὶ παραδοῦ-  
 5 ναι τοῖς τε τὰς τέχνας ἐργαζομένοις καὶ τοῖς ἄλλοις  
 ἄπασιν ἀνθρώποις· διόπερ οἱ τῶν τεχνῶν τούτων 3  
 δημιουργοὶ τὰς εὐχὰς καὶ θυσίας τούτῳ τῷ θεῷ  
 μάλιστα ποιοῦσι, καὶ τὸ πῦρ οὗτοί τε καὶ πάντες  
 ἄνθρωποι προσαγορεύουσιν Ἑφαιστον, εἰς μνήμην  
 10 καὶ τιμὴν ἀθάνατον τιθέμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς τῷ  
 κοινῷ βίῳ δεδομένην εὐεργεσίαν. τὸν Ἄρην δὲ 4  
 μυθολογοῦσι πρῶτον κατασκευάσαι πανοπλίαν καὶ  
 στρατιώτας καθοπλίσαι καὶ τὴν ἐν ταῖς μάχαις ἐνα-  
 γώνιον ἐνέργειαν εἰσηγήσασθαι, φονεύοντα τοὺς  
 15 ἀπειθοῦντας τοῖς θεοῖς. Ἀπόλλωνα δὲ τῆς κισθάρας 5  
 εὐρετὴν ἀναγορεύουσι καὶ τῆς κατ' αὐτὴν μουσι-  
 κῆς· ἔτι δὲ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἐξενεγκεῖν διὰ  
 τῆς μαντικῆς τέχνης γινομένην, δι' ἧς τὸ παλαιὸν  
 συνέβαινε θεραπείας τυγχάνειν τοὺς ἀρρωστοῦντας·  
 20 εὐρετὴν δὲ καὶ τοῦ τόξου γενόμενον διδάξαι τοὺς  
 ἐγχωρίους τὰ περὶ τὴν τοξείαν, ἀφ' ἧς αἰτίας μάλ-  
 ιστα παρὰ τοῖς Κρησὶν ἐξηλώσθαι τὴν τοξικὴν καὶ  
 τὸ τόξον Κρητικὸν ὀνομασθῆναι. Ἀπόλλωνος δὲ 6  
 καὶ Κορωνίδος Ἀσκληπιὸν γεννηθέντα, καὶ πολλὰ  
 25 παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν εἰς ἰατρικὴν μαθόντα, προσ-  
 εξευρεῖν τὴν τε χειρουργίαν καὶ τὰς τῶν φαρμά-  
 κων σκευασίας καὶ ριζῶν δυνάμεις, καὶ καθόλου

5 τε om. D    6 διόπερ] δι' ἧς D    οἱ Dind., οἳ τε  
 cod.    8 πάντες DF, πάντες οἱ cet.    23 Κρητικὸν Bochar-  
 tus, Σκυθικὸν cod.    24 γεννηθέντα D

προβιβάσαι τὴν τέχνην ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὡς ἀρ-  
 75 χηγὸν αὐτῆς καὶ κτίστην τιμᾶσθαι. τῷ δ' Ἑρμῇ  
 προσάπτουσι τὰς ἐν τοῖς πολέμοις γινομένας ἐπι- 391  
 κηρυκείας καὶ διαλλαγὰς καὶ σπονδὰς καὶ τὸ τού-  
 των σύσσημον κηρύκειον, ὃ φορεῖν εἰώθασιν οἱ  
 περὶ τῶν τοιούτων τοὺς λόγους ποιούμενοι καὶ διὰ  
 τούτου τυγχάνοντες παρὰ τοῖς πολεμίοις ἀσφαλείας.  
 ὅθεν δὴ καὶ κοινὸν Ἑρμῇν ὠνομάσθαι, διὰ τὸ τὴν  
 ὠφέλειαν ἀμφοτέροις εἶναι κοινὴν τοῖς ἐν τῷ πο-  
 2 λέμῳ τὴν εἰρήνην μεταλαμβάνουσι. φασὶ δ' αὐτὸν 10  
 καὶ μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ τὰ διὰ τῆς ἐμπορίας  
 κέρδη πρῶτον ἐπινοῆσαι καὶ τὸ λάθρα τὰ τῶν ἄλ-  
 λων σφετερίζεσθαι. παραδεδόσθαι δ' αὐτὸν καὶ κή-  
 ρυκα τῶν θεῶν, ἔτι δ' ἄγγελον ἄριστον διὰ τὸ  
 σαφῶς αὐτὸν ἕκαστα τῶν εἰς ἐντολὴν δοθέντων 15  
 ἐρμηνεύειν· ἄφ' οὗ καὶ τετευχέναι τῆς πρόσηγορίας  
 αὐτὸν ταύτης, οὐχ εὐρετὴν τῶν ὀνομάτων καὶ λέ-  
 ξων γενόμενον, ὥς τινὲς φασιν, ἀλλὰ τὸ τῆς ἀπαγ-  
 γελίας ἄρτιον καὶ σαφεὲς ἐκπεπονηκότα περιττότερον  
 3 τῶν ἄλλων. εἰσηγητὴν δ' αὐτὸν καὶ παλαιστράς 20  
 γενέσθαι, καὶ πῆν ἀπὸ τῆς χελώνης λύραν ἐπινοῆσαι  
 μετὰ τὴν Ἀπόλλωνος πρὸς Μαρσύαν σύγκρισιν, καθ'  
 ἣν λέγεται τὸν Ἀπόλλωνα νικῆσαντα καὶ τιμωρίαν  
 ὑπὲρ τὴν ἀξίαν λαβόντα παρὰ τοῦ λειψάντου μετα-  
 μεληθῆναι, καὶ τὰς ἐκ τῆς κιθάρας χορδὰς ἐκρή- 25  
 ξαντα μέχρι τινὸς χρόνου τῆς ἐν αὐτῇ μουσικῆς  
 4 ἀποστῆναι. Διόνυσον δὲ μυθολογοῦσιν εὐρετὴν γε-  
 νέσθαι τῆς τ' ἀμπέλου καὶ τῆς περὶ ταύτην ἐργα-

7 τούτων D, τοῦτο F    15 σαφῶς] καλῶς CFGM    18  
 ἐπαγγελίας D    28 τῆς τ' DF, τῆς cet.

σίας, ἔτι δ' οἰνοποιίας καὶ τοῦ πολλοῦς τῶν ἐκ τῆς  
 ὁπώρας καρπῶν ἀποθησαυρίζεσθαι καὶ τὰς χρείας  
 καὶ τὰς τροφὰς παρέχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ  
 πολὺν χρόνον. τοῦτον δὲ τὸν θεὸν γερονέναι φα-  
 5 σιν ἐκ Διὸς καὶ Φερσεφόνης κατὰ τὴν Κρήτην, ὃν  
 Ὅρφεὺς κατὰ τὰς τελετὰς παρέδωκε διασπώμενον  
 ὑπὸ τῶν Τιτάνων· πλείονας γὰρ Διονύσους συμ-  
 βαίνει γερονέναι, περὶ ὧν ἡμεῖς σαφέστερον τὰ κατὰ  
 μέρος ἐν οἰκειοτέροις καιροῖς ἀναγεγράφαμεν. οἱ 5  
 10 δ' οὖν Κρήτες τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως τοῦ θεοῦ  
 πειρῶνται σημεῖα φέρειν, λέγοντες ὅτι περὶ τὴν  
 Κρήτην δύο νήσους κτίσας ἐπὶ τῶν καλουμένων δι-  
 δύμων κόλπων Διονυσιάδας ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγό-  
 ρευσεν, ὕπερ μηδαμοῦ τῆς οἰκουμένης αὐτὸν ἐτέρωθι  
 15 πεποιηκέναι. Ἡρακλέα δὲ μυθολογοῦσιν ἐκ Διὸς 76  
 γενέσθαι· παμπόλλοις ἔτεσι πρότερον τοῦ γεννηθέν-  
 392 τος [περὶ τὴν Ἀργεῖαν] ἐξ Ἀλκμήνης. τοῦτον δὲ  
 μητρὸς μὲν μὴ παρεληφέναι τίνος ἦν, αὐτὸ δὲ μό-  
 νον ὅτι θώμῃ σώματος πολὺ τῶν ἀπάντων διενεγκῶν  
 20 ἐπῆλθε τὴν οἰκουμένην, κολάζων μὲν τοὺς ἀδίκους,  
 ἀναιρῶν δὲ τὰ τὴν χώραν ἀοίκητον ποιῶντα θηρία·  
 πᾶσι δ' ἀνθρώποις τὴν ἐλευθερίαν περιποιήσας ἀήτ-  
 τητος μὲν ἐγένετο καὶ ἄτρωτος, διὰ δὲ τὰς εὐερ-  
 γείας ἀθανάτου τιμῆς ἔτυχε παρ' ἀνθρώποις. τὸν 2  
 25 δ' ἐξ Ἀλκμήνης Ἡρακλέα παντελῶς νεώτερον ὄντα,  
 καὶ ζηλωτὴν γενόμενον τῆς τοῦ παλαιοῦ προαιρέ-

1 τοῦ Reiske, τοὺς cod. 2 ἀποθησαυρίζειν CFG καὶ  
 τὰς — παρέχεσθαι om. ADEN 12 διδύμων om. CFM 17  
 περὶ τὴν Ἀργεῖαν om. ADEFGN 19 διενεγκῶν CF 26  
 γενόμενον — p. 108, 1 τυχεῖν om. F; ζηλωτὴν τῆς ἀρετῆς  
 τυχεῖν τε τῆς AEGN

- σεως, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας τυχεῖν τε τῆς ἀθανασίας καὶ χρόνων ἐγγενομένων διὰ τὴν ὁμωνυμίαν δόξαι τὸν αὐτὸν εἶναι, καὶ τὰς τοῦ προτέρου πράξεις εἰς τοῦτον μεταπεσεῖν, ἀγνοούντων τῶν πολλῶν τάληθές. ὁμολογοῦσι δὲ τοῦ παλαιότερου θεοῦ 5 κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράξεις τε καὶ τιμὰς ἐπιφανεστάτας διαμένειν καὶ πόλιν ὑπ' ἐκείνου κτισθεῖσαν.
- 3 Βριτόμαρτιν δὲ τὴν προσαγορευομένην Δίκτυνναν μυθολογοῦσι γενέσθαι μὲν ἐν Καινοῖ τῆς Κρήτης ἐκ Διὸς καὶ Κάρμης τῆς Εὐβούλου τοῦ γεννηθέντος 10 ἐκ Δήμητρος· ταύτην δ' εὐρέτιν γενομένην δικτύων τῶν εἰς κυνηγίαν προσαγορευθῆναι Δίκτυνναν, καὶ τὰς μὲν διατριβὰς ποιήσασθαι μετὰ τῆς Ἀρτεμίδος, ἀφ' ἧς αἰτίας ἐνόησε δοκεῖν τὴν αὐτὴν εἶναι Δίκτυνναν τε καὶ Ἀρτεμιν, θυσίαις δὲ καὶ ναῶν κατα- 15 σκευαῖς τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς Κρησὶ τὴν θεὸν ταύτην.
- 4 τοὺς δ' ἱστοροῦντας αὐτὴν ὀνομάσθαι Δίκτυνναν ἀπὸ τοῦ συμφυγεῖν εἰς ἄλλευτικά δίκτυα, διωκομένην ὑπὸ Μίνω συνουσίας ἕνεκα, διημαρτηκέναι τῆς ἀληθείας· οὔτε γὰρ τὴν θεὸν εἰς τοιαύτην ἀσθένειαν 20 ἐλθεῖν πιθανὸν ὑπάρχειν ὥστε προσδεθῆναι τῆς παρ' ἀνθρώπων βοήθειας, τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν οὖσαν θυγατέρα, οὔτε τῷ Μίνῳ δίκαιον προσάπτειν τοιαύτην ἀσέβειαν, παραδεδομένῳ συμφώνως δικαίαν προαίρεσιν· καὶ βίον ἐπαινούμενον ἐξηλω- 25 κέναι. Πλοῦτον δὲ γενέσθαι φασὶν ἐν Τριπόλῳ τῆς Κρήτης ἐκ Δήμητρος καὶ Ἰασίωνος, διττῶς ἱστο-

5 μυθολογοῦσι DG 7 κτισθῆναι CFGM 10 Κάρμης D  
 11 εὐρετὴν CD 12 κυνήγια G 15 δὲ] τε cod. 26 τρι-  
 πόδι cod., corr. Rhod.

ρουμένης αὐτοῦ τῆς γενέσεως. οἱ μὲν γὰρ φασι τὴν  
 γῆν σπαρεῖσαν ὑπὸ Ἰασίωνος καὶ τυγχάνουσαν ἐπιμε-  
 λείας τῆς προσηκούσης ἀνεῖναι τοσοῦτο πλήθος καρ-  
 πῶν, ὥστε τοὺς ἰδόντας ἰδιον ὕνομα θέσθαι τῷ  
 5 πλήθει τῶν γενομένων καρπῶν καὶ προσαγορεῦσαι  
 πλοῦτον· διὸ καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις παραδόσιμον  
 993 γενέσθαι τὸ τοὺς πλείω τῶν ἱκανῶν κτησαμένους  
 ἔχειν πλοῦτον. ἔνιοι δὲ μυθολογοῦσιν ἐκ Διμήτρος 2  
 καὶ Ἰασίωνος γενέσθαι παῖδα Πλοῦτον ὀνομαζόμε-  
 10 νον, ὃν πρῶτον ἐπιμέλειαν βίου καὶ χρημάτων  
 ἀθροισμὸν καὶ φυλακὴν εἰσηγήσασθαι, τῶν πρὸ τοῦ  
 πάντων ὀλιγώρως ἔχόντων περὶ τὸ σωρεύειν καὶ  
 τηρεῖν ἐπιμελῶς χρημάτων πλήθος.

Περὶ μὲν οὖν τῶν θεῶν οἱ Κρηῖτες τῶν παρ' 3  
 15 αὐτοῖς λεγομένων γεννηθῆναι τοιαῦτα μυθολογοῦσι·  
 τὰς δὲ τιμὰς καὶ θυσίας καὶ τὰς περὶ τὰ μυστήρια  
 τελετὰς ἐκ Κρήτης εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πα-  
 ραδεδύσθαι λέγοντες τοῦτο φέρουσιν, ὥς οἴονται,  
 μέγιστον τεκμήριον· τὴν τε γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἐν  
 20 Ἐλευσίνι γινομένην τελετὴν, ἐπιφανεστάτην σχεδὸν  
 οὖσαν ἀπασῶν, καὶ τὴν ἐν Σαμοθράκῃ καὶ τὴν ἐν  
 Θράκῃ ἐν τοῖς Κίκοσιν, ὅθεν ὁ καταδείξας Ὀρφεὺς  
 ἦν, μυστικῶς παραδίδοσθαι, κατὰ δὲ τὴν Κρήτην  
 ἐν Κνωσὶ πόμιμον ἐξ ἀρχαίων εἶναι φανερώς τὰς  
 25 τελετὰς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι, καὶ τὰ παρὰ  
 τοῖς ἄλλοις ἐν ἀπορρήτῳ παραδιδόμενα παρ' αὐτοῖς

2 τυχοῦσαν C F G 4 ὃν. θέσθαι] ὀνομάζεσθαι D 6  
 ἐπιγενομένοις D 10 ὃν om. D 12 τὸ] τοῦ C 20 γε-  
 νομένην D 21 ἐν Σαμοθράκῃ καὶ τὴν om. C F G M 22  
 ὁ om. D 24 κνώσσω D, κνωσσῶ v. 25 παραδεδομένα  
 C F G

μηδένα κρύπτειν τῶν βουλομένων τὰ τοιαῦτα γι-  
 4 νώσκειν. τῶν γὰρ θεῶν φασι τοὺς πλείστους ἐκ τῆς  
 Κρήτης ὁρμηθέντας ἐπιέναι πολλὰ μέρη τῆς οἴκου-  
 μένης, εὐεργετοῦντας τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων καὶ  
 μεταδιδόντας ἑκάστοις τῆς ἐκ τῶν ἰδίων εὐρημάτων  
 5 ὠφελείας. Ἀήμητραν μὲν γὰρ περαιωθεῖσαν εἰς τὴν  
 Ἀττικὴν ἐκείθεν εἰς Σικελίαν ἀπᾶραι, καὶ μετὰ  
 ταῦτ' εἰς Αἴγυπτον· ἐν δὲ τούτοις τοῖς τόποις μά-  
 λιστα τὸν τοῦ σίτου καρπὸν παραδοῦσαν καὶ τὰ  
 περὶ τὸν σπόρον διδάξασαν μεγάλων τιμῶν τυχεῖν  
 6 παρὰ τοῖς εὖ παθοῦσιν. ὁμοίως δ' Ἀφροδίτην ἐν-  
 διατρεῖναι τῆς μὲν Σικελίας περὶ τὸν Ἑρκα, τῶν  
 δὲ νήσων περὶ Κύθηρα καὶ Πάφον τῆς Κύπρου,  
 τῆς δὲ Ἀσίας περὶ τὴν Συρίαν· διὰ δὲ τὴν ἐπι-  
 φάνειαν καὶ τὴν ἐπὶ πλέον ἐπιδημίαν αὐτῆς τοὺς  
 15 ἐγχωρίους ἐξειδιάζεσθαι τὴν θεόν, καλοῦντας Ἀφρο-  
 δίτην Ἑρκελίην καὶ Κυθήρειαν καὶ Παφίαν, ἔτι δὲ  
 6 καὶ Συρίαν. ὥσαύτως δὲ τὸν μὲν Ἀπόλλωνα πλεῖ-  
 στον χρόνον φανῆναι περὶ Δῆλον καὶ Λυκίαν καὶ  
 Δελφοὺς, τὴν δ' Ἀρτεμιν περὶ τὴν Ἐφεσον καὶ τὸν  
 20 Πόντον, ἔτι δὲ τὴν Περσίδα καὶ τὴν Κρήτην· διό-  
 7 περ ἀπὸ τῶν τόπων ἢ πράξεων τῶν παρ' ἑκάστοις  
 συντελεσθεῖσων τὸν μὲν Δῆλιον καὶ Λύκιον καὶ  
 Πύθιον ὀνομάζεσθαι, τὴν δ' Ἐφεσίαν καὶ Κρησίαν,  
 ἔτι δὲ Ταυροπόλον καὶ Περσίαν, ἀμφοτέρων ἐν  
 8 Κρήτῃ γεγεννημένων. τιμᾶται δὲ καὶ παρὰ τοῖς 394

5 παραδιδόντας CF, μεταπαραδιδόντας D 17 κυθη-  
 ρίαν D πάφειαν D, παφείαν CF 23 καὶ Λύκιον om. D  
 25 Πέρσειαν edit. 26 γεγεννημένων cod., corr. Schäfer  
 δὲ] γὰρ C

Πέρσαις ἢ θεὸς αὕτη διαφερόντως, καὶ μυστήρια  
 ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι, συντελούμενα παρ' ἑτέροις  
 μέχρι τῶν νῦν χρόνων Ἀρτέμίδι Περσίᾳ. παρα-  
 πλήσια δὲ μυθολογοῦσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων θεῶν,  
 περὶ ὧν ἡμῖν ἀναγράφειν μακρὸν ἂν εἴη, τοῖς δ'  
 ἀναγινώσκουσι παντελῶς ἀσύνοπτον.

Μετὰ δὲ τὰς τῶν θεῶν γενέσεις ὕστερον πολ- 78  
 λαῖς γενεαῖς φασὶ γενέσθαι κατὰ τὴν Κρήτην ἥρωας  
 οὐκ ὀλίγους, ὧν ὑπάρχειν ἐπιφανεστάτους τοὺς  
 10 περὶ Μίνω καὶ Ῥαδάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα. τού-  
 τους γὰρ μυθολογοῦσιν ἐκ Διὸς γεγεννησθαι καὶ  
 τῆς Ἀγλήνορος Εὐρώπης, ἣν φασιν ἐπὶ ταύρου δια-  
 κομισθῆναι προνοίᾳ θεῶν εἰς τὴν Κρήτην. Μίνω 2  
 μὲν οὖν πρεσβύτατον ὄντα βασιλεῦσαι τῆς νήσου,  
 15 καὶ κτίσαι πόλεις οὐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ, τούτων δ'  
 ἐπιφανεστάτας τρεῖς, Κνωσὸν μὲν ἐν τοῖς πρὸς τὴν  
 Ἀσίαν νεύουσι μέρεσι τῆς νήσου, Φαιστὸν δ' ἐπὶ  
 θαλάττης ἐστραμμένην ἐπὶ μεσημβρίαν, Κυδωνίαν  
 δ' ἐν τοῖς πρὸς ἐσπέραν [κεκλιμένοις] τόποις κατ'  
 20 ἀντικρὺ τῆς Πελοποννήσου. θεῖναι δὲ καὶ νόμους 3  
 τοῖς Κρησὶν οὐκ ὀλίγους, προσποιοῦμενον παρὰ  
 Διὸς τοῦ πατρὸς λαμβάνειν, συνερχόμενον εἰς λό-  
 γους αὐτῷ κατὰ τι σπήλαιον. κτήσασθαι δὲ καὶ  
 δύναμιν ναυτικὴν μεγάλην, καὶ τῶν τε νήσων τὰς  
 25 πλείστας καταστρέψασθαι καὶ πρῶτον τῶν Ἑλλήνων  
 θαλαττοκρατῆσαι. μεγάλην δὲ δόξαν περιποιησάμε- 4

2 τὰ παρ' ἑτέροις συντελούμενα v. 3 Περσεΐα D 5  
 ἡμῖν] ἡμῖν μὲν f. 6 εὐσύνοπτον cod., corr. Schäfer 10  
 καὶ Σαρπηδόνα om. v. 11 γεγενῆσθαι D 12 κομισθῆ-  
 ναι CF 16 κνωσσον D, κνωσσὸν v. 18 ἐπὶ μ.] περὶ  
 μ. D 19 κεκλιμένοις om. D (c. 66, 5) 23 κτίσασθαι D



νον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, καταστρέψαι τὸν βίον ἐν Σικελίᾳ κατὰ τὴν ἐπὶ Κώκαλον στρατείαν, περὶ ἧς τὰ κατὰ μέρος ἀνεγράψαμεν ὅτε τὰ περὶ Δαίδαλου ἀνεγράφομεν, δι' ὃν καὶ τὴν στρατείαν συνέβη γενέσθαι.

- 79 Ῥαδάμανθυν δὲ λέγουσι τάς τε κρίσεις πάντων δικαιοτάτας πεποιῆσθαι καὶ τοῖς λησταῖς καὶ ἀσεβέσι καὶ τοῖς ἄλλοις κακούργοις ἀπαραίτητον ἐπενηνοχέειν τιμωρίαν. κατακτήσασθαι δὲ καὶ νήσους οὐκ ὀλίγας καὶ τῆς Ἀσίας πολλὴν τῆς παραθαλατ-<sup>10</sup> τίου χώρας, ἀπάντων ἐκουσίως παραδιδόντων ἑαυτοὺς διὰ τὴν δικαιοσύνην. τὸν δὲ Ῥαδάμανθυν Ἐρύθρῳ μὲν ἐνὶ τῶν αὐτοῦ παίδων παραδοῦναι τὴν βασιλείαν τῶν δι' ἐκεῖνον Ἐρυθρῶν ὀνομασθει-<sup>15</sup> σῶν, Οἰνοπίωνι δὲ τῷ Ἀριάδνης τῆς Μίνω Χίου ἰσ ἐγχειρίσαι φασίν, ὃν ἔνιοι μυθολογοῦσι Διονύσου γενόμενον μαθεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς τὰ περὶ τὴν<sup>395</sup> 2 οἰνοποιίαν. τῶν δ' ἄλλων τῶν περὶ αὐτὸν ἡγεμόνων ἑκάστῳ νῆσον ἢ πόλιν δωρήσασθαι λέγουσι τὸν Ῥαδάμανθυν, Θόαντι μὲν Ἀἴμνον, Ἐννεῖ δὲ<sup>20</sup> Κύρνον, Στεφύλῳ δὲ Πεπάρηθον, Εὐάνθει δὲ Μαρόνεια, Ἀλκαίῳ δὲ Πάρον, Ἀνίῳνι δὲ Ἀἴλον, Ἀνδρεῖ δὲ τὴν ἀπ' ἐκείνου κληθεῖσαν Ἀνδρον. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν δικαιοσύνης με-<sup>25</sup> μυθολογήσθαι δικαστὴν αὐτὸν ἀποδεδειχθαι καθ' ἃδου καὶ διακρίνειν τοὺς εὖσεβεῖς καὶ τοὺς πονη-

3 ὅτε] ὅταν OD    8 ἐπενηνοχέειν cod., corr. Hertl.    13 αὐτοῦ D, ἑαυτοῦ v.    17 τὰ περὶ om. FG    20 Ἐννεῖ δὲ K. O. Müller, ἔνιοι δὲ ABD, ἐγνεῖ II    21 Κύρνον] Σκυρον. Rochette (Hom. I 668)    Στεφύλῳ Heyne, Παμφύλῳ cod.    Εὐάνθει Wess., Εὐαμβεῖ cod.

ρούς. τετευχέναι δὲ τῆς αὐτῆς τιμῆς καὶ τὸν Μίνω,  
 βασιλευκότηα νομιμώτατα καὶ μάλιστα δικαιοσύνης  
 πεφροντικότηα. τὸν δὲ τρίτον ἀδελφὸν Σαρπηδόνα 3  
 φασὶ μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάντα κατα-  
 5 κήσασθαι τοὺς περὶ Λυκίαν τόπους. Εὐάνδρον δὲ  
 γενόμενον υἱὸν αὐτοῦ διαδέξασθαι τὴν ἐν Λυκίᾳ  
 βασιλείαν, καὶ γήμαντα Δηιδάμειαν τὴν Βελλερο-  
 φόντου τεκνῶσαι Σαρπηδόνα τὸν ἐπὶ Τροίαν μὲν  
 στρατεύσαντα [μετ' Ἀγαμέμνονος], ὑπὸ τινων δὲ  
 10 Διὸς υἱὸν ὀνομαζόμενον. Μίνω δέ φασιν υἱοὺς 4  
 γενέσθαι Δευκαλίωνα τε καὶ Μόλον· καὶ Δευκα-  
 λίωνος μὲν Ἰδομενέα, Μόλου δὲ Μηριόνην ὑπάρχει.  
 τούτους δὲ ναυσὶν ἐνενήκοντα στρατεῦσαι μετ' Ἀγα-  
 μέμνονος εἰς Ἴλιον, καὶ διασωθέντας εἰς τὴν πατρίδα  
 15 τελευτῆσαι καὶ ταφῆς ἐπιφανοῦς ἀξιοθῆναι καὶ τιμῶν  
 ἀθανάτων. καὶ τὸν τάφον αὐτῶν ἐν τῇ Κνωσσῷ  
 δεικνύουσιν, ἐπιγραφὴν ἔχοντα τοιάνδε,

Κνωσίου Ἰδομενῆος ὕρα τάφον. αὐτὰρ ἐγὼ τοι  
 πηλείου Ἰδρυμαι Μηριόνης ὁ Μόλου.

20 τούτους μὲν οὖν ὥς ἦρως ἐπιφανεῖς τιμῶσιν οἱ  
 Κρήτες διαφερόντως, θύοντες καὶ κατὰ τοὺς ἐν  
 τοῖς πολέμοις κινδύνους ἐπικαλούμενοι βοηθοὺς.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων λείπεται περὶ 80  
 τῶν ἐπιμιχθέντων ἔθνων τοῖς Κρησὶ διελθεῖν. ὅτι  
 25 μὲν οὖν πρῶτοι κατώκησαν τὴν νῆσον οἱ προσαγο-  
 ρευθέντες μὲν Ἑτεόκρητες, δοκοῦντες δ' ὑπάρχειν

9 μετ' Ἀγαμέμνονος del. Dind., κατ' Ἀγ. Wess. 12  
 ἡδομενέα D 13 ἐνενήκοντα] ὀγδοήκοντα AG et Hom. B  
 652 16 κνώσω D, κνωσσῷ v. 18 Κνωσίου CFG ἡδο-  
 μενῆος D

αὐτόχθονες, προειρήκαμεν· μετὰ δὲ τούτους πολ-  
 λαῖς γενεαῖς ὕστερον Πελασγοὶ πλανώμενοι διὰ τὰς  
 συνεχεῖς στρατείας καὶ μεταναστάσεις καταντήσαν-  
 τες εἰς τὴν Κρήτην μέρος τῆς νήσου κατώκησαν.  
 2 τρίτον δὲ γένος φασὶ τῶν Δωριέων παραβαλεῖν εἰς  
 τὴν νῆσον ἡγουμένου Τεκτάμου τοῦ Δώρου· τοῦ-  
 του δὲ τοῦ λαοῦ μέρος τὸ μὲν πλέον ἀθροισθῆναι 306  
 λέγουσιν ἐκ τῶν περὶ τὸν Ὀλυμπόν τόπων, τὸ δὲ  
 τι μέρος ἐκ τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν Ἀχαιῶν διὰ  
 τὸ τὴν ἀφορμὴν τὸν Δῶρον ἐκ τῶν περὶ Μαλέαν 10  
 τόπων ποιῆσαι. τέταρτον δὲ γένος συμμιγῆναι φα-  
 σιν εἰς τὴν Κρήτην μιγάδων βαρβάρων τῶν διὰ τὸν  
 χρόνον ἑξομοιωθέντων τῇ διαλέκτῳ τοῖς ἐγχωρίοις  
 3 Ἑλλήσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς περὶ Μίνω καὶ Ῥα-  
 δάμανθρον ἰσχύσαντας ὑπὸ μίαν ἀγαγεῖν συντέλειαν 15  
 τὰ ἔθνη τὰ κατὰ τὴν νῆσον. τὸ δὲ τελευταῖον μετὰ  
 τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν Ἀργεῖοι καὶ Λακε-  
 δαιμόνιοι πέμποντες ἀποικίας ἄλλας τέ τινας νή-  
 σους ἔκτισαν καὶ ταύτης τῆς νήσου κατακτησάμενοι  
 πόλεις τινας ὄκησαν ἐν αὐταῖς· περὶ δὲ τὰ κατὰ 20  
 4 μέρος ἐν τοῖς ἰδίῳις χρόνοις ἀναγράφομεν. ἐπεὶ δὲ  
 τῶν τὰ Κρητικὰ γεγραφότων οἱ πλεῖστοι διαφω-  
 νοῦσι πρὸς ἀλλήλους, οὐ χρὴ θαναμάζειν ἐὰν μὴ  
 πᾶσιν ὁμολογούμενα λέγωμεν· τοῖς γὰρ τὰ πιθα-  
 νώτερα λέγουσι καὶ μάλιστα πιστευομένοις ἐπηγο- 25  
 λουθῆσάμεν, ἃ μὲν Ἐπιμενίδῃ τῷ θεολόγῳ προσ-

4 τῆς νήσου μέρος v. 6 ἡγ. τοῦ Τεκτάμου Δώρου CFGM,  
 ἡγ. τοῦ ἐγγόνου τοῦ τεκτάμου δώρου D (IV 60, 2) 7 τὸ add.  
 Hert. 9 μέρος del. Hert. 11 ποιῆσθαι Dind., ποιήσασθαι  
 Bek. 16 τὰ add. Wess. 19 ταύτας τὰς νήσους cod., corr.  
 Reiske 20 ὄκησαν F, ὄκισαν cet. 21 [ἰδίῳις] οὐκείῳις FG

σχόντες, ἃ δὲ Λωσιάδη καὶ Σωσικράτει καὶ Λω-  
σθενίδα.

Ἐπεὶ δὲ περὶ Κρήτης ἱκανῶς διήλθομεν, περὶ 81  
τῆς Λέσβου νῦν λέγειν ἐπιχειρήσομεν. ταύτην γὰρ  
τὴν νῆσον τὸ παλαιὸν ὥκησε πλείω γένῃ, πολλῶν  
μεταναστάσεων ἐν αὐτῇ γενομένων. ἐρήμου γὰρ  
οὔσης αὐτῆς πρώτους Πελασγοὺς κατασχεῖν αὐτὴν  
τοιῷδὲ τινι τρόπῳ. Ξάνθος ὁ Τριόπου τῶν ἐξ Ἄρ- 2  
γους Πελασγῶν βασιλεύων, καὶ κατασχὼν μέρος τι  
10 τῆς Ἀνκίας χώρας, τὸ μὲν πρῶτον ἐν αὐτῇ κατοι-  
κῶν ἐβασίλευε τῶν συνακολουθησάντων Πελασγῶν,  
ὑστερον δὲ περαιωθεὶς εἰς τὴν Λέσβον οὔσαν ἐρη-  
μον τὴν μὲν χώραν τοῖς λαοῖς ἐμέρισε, τὴν δὲ νῆ-  
σον ἀπὸ τῶν κατοικούντων αὐτὴν Πελασγίαν ὠνό-  
15 μασε, τὸ πρὸ τοῦ καλουμένην Ἴσσαν. ὑστερον δὲ 3  
397 γενεαῖς ἔπτα γενομένου τοῦ κατὰ Δευκαλίωνα κα-  
τακλυσμοῦ καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἀπολομένων,  
συνέβη καὶ τὴν Λέσβον διὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐρημο-  
θῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα Μακαρεὺς εἰς αὐτὴν ἀφικό-  
20 μενος, καὶ τὸ κάλλος τῆς χώρας κατανοήσας, κατῴ-  
κησεν αὐτήν. ἦν δ' ὁ Μακαρεὺς υἱὸς μὲν Κρινάκου 4  
τοῦ Διός, ὥς φησιν Ἡσίοδος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν  
ποιητῶν, κατοικῶν δ' ἐν Ὠλένῳ τῆς τότε μὲν Ἰάδος,  
νῦν δ' Ἀχαΐας καλουμένης. εἶχε δὲ λαοὺς ἡθροί-  
25 σμένους, τοὺς μὲν Ἴωνας, τοὺς δ' ἐξ ἄλλων ἔθνων  
παντοδαπῶν συνερορηκότας. καὶ τὸ μὲν πρῶτον 5  
τὴν Λέσβον κατῴκησε, μετὰ δὲ ταῦτα ἀεὶ μᾶλλον

1 Λωσθενίδα] Ἀγλαοσθένει C. Robert 9 καὶ om. CF  
10 ἐν αὐτῷ CFG 15 Ἴσσαν CFG 20 κατώκεισεν D 23  
Ὠλένῳ] ὠλένω D

- αὐξόμενος διὰ τε τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου καὶ τὴν  
ιδίαν ἐπιείκειάν τε καὶ δικαιοσύνην τὰς σύνεγγυς  
νήσους κατεκτᾶτο, καὶ διεμέριξε τὴν χώραν ἔρημον  
6 οὖσαν. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Λέσβος ὁ  
Λαπίθου τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἰππότου κατὰ τι πυνθό- 5  
χρηστον μετ' οἰκητόρων πλεύσας εἰς τὴν προειρη-  
μένην νῆσον, καὶ γήμας τὴν θυγατέρα τοῦ Μακα-  
ρέως Μήθυμναν, κοινῇ κατῴκησε, γενόμενος δ'  
ἐπιφανῆς ἀνὴρ τὴν τε νῆσον Λέσβον ὠνόμασεν ἀφ'  
ἑαυτοῦ καὶ τοὺς λαοὺς Λεσβίους προσηγόρευσε. 10  
7 Μακαρεῖ δὲ θυγατέρες ἐγένοντο σὺν ἄλλαις Μυτι-  
λήνῃ καὶ Μήθυμνῃ, ἀφ' ὧν αἱ πόλεις ἔσχον τὴν  
προσηγορίαν. ὁ δὲ Μακαρεὺς ἐπιβαλλόμενος τὰς  
σύνεγγυς νήσους ιδίας κατασκευάζειν ἐξέπεμψε  
ἀποικίαν εἰς πρώτην τὴν Χίον, ἐν τῶν ἑαυτοῦ παί- 15  
8 δων παραδοὺς τὴν ἡγεμονίαν· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς  
τὴν Σάμον ἕτερον ἐξέπεμψε τὸν ὀνομαζόμενον Κυ-  
δρόλαον, ὃς ἐν ταύτῃ κατοικήσας καὶ τὴν νῆσον  
κατακληρουχῆσας ἐβασίλευεν αὐτῆς· τρίτην δὲ τὴν 398  
Κῶ κατοικίσας ἀπέδειξεν αὐτῆς βασιλέα Νέανδρον· 20  
ἐξῆς δ' εἰς τὴν Ῥόδον Δεύκιππον ἐξέπεμψε μετὰ  
συχνῶν οἰκητόρων, οὓς οἱ τὴν Ῥόδον κατοικοῦντες  
διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν ἄσμενοι προσεδέξαντο  
καὶ κοινῇ τὴν νῆσον ὥκησαν.
- 82 Τὴν δ' ἀντιπέρας τῶν νήσων κατ' ἐκείνους τοὺς 25  
καιροὺς συνέβη διὰ τὸν κατακλυσμὸν μεγάλας καὶ

2 ἰδίαν] ἄλλην DG 4 ὁ Αἰόλου τοῦ Λαπίθου CGM 9  
νῆσον om. D 10 προσηγόρευσε] ὠνόμασε CF 11 μυτι-  
λήνῃ D, μυτιλή FG, μυτιλήνῃ cet. 12 μήθυμνα D 13  
ἐπιβαλλόμενος v. 17 κυδρόλαον DG 19 ἐβασίλευσεν II  
20 κατοικήσας cod., corr. Iensius

δεινὰς κατασχεῖν ἀτυχίας· διὰ μὲν γὰρ τὰς ἐπομ-  
 βρίας ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ἐφθαρμένων τῶν καρ-  
 πῶν σπάνις τε τῶν ἐπιτηδείων ὑπῆρχε καὶ λοιμικὴ  
 κατὰστασις ἐπεῖχε τὰς πόλεις διὰ τὴν τοῦ ἀέρος  
 5 φθοράν. αἱ δὲ νῆσοι διαπνεόμεναι καὶ τὸν ἀέρα 2  
 παρεχόμεναι τοῖς ἐνοικοῦσιν ὑγιεινόν, ἔτι δὲ τοῖς  
 καρποῖς ἐπιτυγχάνουσαι, αἰ μᾶλλον εὐπορίας ἔγε-  
 μον, καὶ ταχὺ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὰς μακαρίους  
 ἐποίησαν. διὸ καὶ μακάρων ὠνομάσθησαν νῆσοι,  
 10 τῆς εὐπορίας τῶν ἀγαθῶν αἰτίας γενομένης τῆς  
 προσηγορίας. ἔνιοι δὲ φασιν αὐτὰς μακάρων νή- 3  
 σους ὠνομάσθαι ἀπὸ Μακαρέως [καὶ Ἰωνος] ὑπὸ  
 τῶν παίδων τούτων δυναστευσάντων [αὐτῶν]. κα-  
 θόλου δ' αἱ προειρημέναι νῆσοι διήνεγκαν εὐδαι-  
 15 μονίᾳ μάλιστα τῶν σύνεγγυς κειμένων οὐ μόνον  
 κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν  
 ἡμετέραν ἡλικίαν· ἀρετῇ γὰρ χάρας καὶ τόπων εὐ- 4  
 καιρίας, ἔτι δ' ἀέρων κράσει, καλλιστεύουσιν κατὰ  
 λόγον καλοῦνται καὶ πρὸς ἀλήθειαν εἰσὶν εὐδαι-  
 20 μονες. αὐτὸς δ' ὁ Μακαρεὺς ἐν τῇ Λέσβῳ βασι-  
 λεύων [πρῶτον μὲν] νόμον ἔγραψε πολλὰ τῶν κοινῇ  
 συμφερόντων περιέχοντα, ὠνόμασε δ' αὐτὸν λέοντα,  
 ἀπὸ τῆς τοῦ ξύου δυνάμεως καὶ ἀλκῆς θέμενος τὴν  
 προσηγορίαν.

25 Ὑστερον δὲ τῆς κατὰ τὴν Λέσβον ἀποικίας ἰκα- 83  
 νοῖς·τισι χρόνοις συνέβη τὴν νῆσον τὴν ὀνομαзо-

7 ἀεὶ add. Dind. 12 ἀπὸ] τῶν add. A καὶ Ἰωνος  
 del. Wurm \*ὑπὸ] om. A, ἀπὸ cet. 13 \*τῶν παίδων  
 τούτων] τούτων τῶν παίδων CD, παίδων τῶν AFG αὐτῶν  
 om. BCD 15 μάλιστα om. CGM 17 εὐκαιρία CFG  
 21 πρῶτον μὲν del. Bek.; πρῶτος νόμον μὲν f.

μένην Τένεδον κατοικισθῆναι τοιῷδέ τινι τρόπῳ.  
 Τέννης ἦν υἱὸς μὲν Κύκνου τοῦ βασιλεύσαντος Κο-  
 λώνης τῆς ἐν τῇ Τρωάδι, ἀνὴρ δ' ἐπίσημος δι' ἀρε-  
 2 τήν. οὗτος οἰκίτορας ἀθροίσας καὶ τὴν δρμὴν ἐκ  
 τῆς ἀντιπέρας ἡπείρου ποιησάμενος, κατελάβετο  
 νῆσον ἔρημον οὔσαν τὴν ὀνομαζομένην Λεύκοφρον·  
 κατακληρουχήσας δ' αὐτὴν τοῖς ὑπ' αὐτὸν ταττο-  
 μένοις, καὶ κτίσας ἐν αὐτῇ πόλιν, ὠνόμασεν ἅψ'  
 3 ἑαυτοῦ Τένεδον. πολιτευόμενος δὲ καλῶς καὶ πολλὰ  
 τοὺς ἐγγχωρίους εὐεργετήσας ζῶν μὲν μεγάλης ἀπο- 10  
 δοχῆς ἐτύγχανε, τελευτήσας δ' ἀθανάτων τιμῶν  
 ἡξιώθη· καὶ γὰρ τέμενος αὐτοῦ κατεσκεύασαν καὶ  
 θυσίαις ὥς θεὸν ἐτίμων, ἃς διετέλουν θύοντες μέ-  
 4 χοι τῶν νεωτέρων καιρῶν. οὐ παραλείπτεον δ' 399  
 ἡμῖν περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τενεδίοις μυθολογουμέ- 15  
 νων περὶ τοῦ κτίσαντος τὴν πόλιν Τέννου· Κύκνον  
 γὰρ φασὶ τὸν πατέρα πιστεῦσαντά γυναικὸς διαβο-  
 λαῖς ἀδίκοις τὸν υἱὸν Τέννην εἰς λάρνακα θέντα  
 καταποντίσαι· ταύτην δ' ὑπὸ τοῦ κλύδωνος φερο-  
 μένην προσενεχθῆναι τῇ Τενέδῳ, καὶ τὸν Τέννην 20  
 παραδόξως σωθέντα θεῶν τινος προνοίᾳ τῆς νήσου  
 βασιλεῦσαι, καὶ γενόμενον ἐπιφανῆ διὰ τὴν δικαιο-  
 σύνην καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τυχεῖν ἀθανάτων τι-  
 μῶν. κατὰ δὲ τὰς τῆς μητρὸς διαβολὰς αὐλητοῦ  
 τινος ψευδῶς καταμαρτυρήσαντος, νόμιμον ἔθεντο 25  
 5 μηδένᾳ αὐλητὴν εἰς τὸ τέμενος εἰσιέναι. κατὰ δὲ  
 τοὺς Τρωικοὺς χρόνους Ἀχιλλέως τὸν Τέννην ἀνε-  
 λόντος καθ' ὃν καιρὸν ἐπύρθησαν οἱ Ἕλληνες τὴν

2 Τέννης Dind. 4 ἀθροίσας οἰκίτορας γ. 6 οὔσαν  
 om. CFG 18 ἐνθέντα CFG 21 θεοῦ FG

Τένεδον, νόμον ἔθεσαν οἱ Τενέδιοι μηδένα ἐξεῖναι ἐν τῷ τεμένει τοῦ κτίστου ὀνομάσαι Ἀχιλλέα. περὶ μὲν οὖν τῆς Τενέδου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τὸ παλαιὸν οἰκησάντων τοιαῦτα μυθολογοῦσιν.

- 5 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἀξιολογωτάτων νήσων διήλθο- 84  
μεν, περὶ τῶν ἐλαττόνων ἀναγράψομεν. τῶν γὰρ Κυκλάδων νήσων τὸ παλαιὸν ἐρήμων οὖσων Μίνως ὁ Διὸς καὶ Εὐρώπης, βασιλεύων τῆς Κρήτης καὶ μεγάλας δυνάμεις ἔχων πεζὰς τε καὶ ναυτικές,  
10 ἔθαλαττοκράτει καὶ πολλὰς ἀποικίας ἐξαπέστειλεν ἐκ τῆς Κρήτης, τῶν δὲ Κυκλάδων νήσων τὰς πλείους κατήκτισε καὶ τοῖς λαοῖς κατεκληροῦχησεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς Ἀσίας τῆς παραθαλαττίου κατέσχε. διόπερ ἐν ταῖς νήσοις ἅμα καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν τὰς 2  
15 ἑπωνυμίας ἔχουσι Κρητῶν λιμένες καὶ Μινῶαι καλούμενα. ὁ δὲ Μίνως ἐπὶ πολὺ τῇ δυναστείᾳ προκόπτων, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ῥαδάμανθυν ἔχων πάροδρον τῇ βασιλείᾳ, τούτῳ μὲν ἐφθόνησεν ἐπὶ δικαιοσύνῃ θαυμαζομένῳ, βουλόμενος δ' αὐτὸν ἐκ-  
20 ποδῶν ποιήσασθαι εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένης χώρας ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ Ῥαδάμανθυς 3  
διατρίβων εἰς τὰς νήσους τὰς κατ' ἀντικρὺ τῆς Ἰωνίας καὶ Καρίας κειμένας Ἐρυθρον μὲν κτίστην ἐποίησε τῆς ἑπωνύμου πόλεως κατὰ τὴν Ἀσίαν,  
25 Οἶνοπίωνα δὲ τὸν Ἀριάδνης τῆς Μίνω υἱὸν κύριον τῆς Χίου κατέστησε. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη πρὸ 4

3 οὖν om. D 10 ἀπέστειλεν v. 11 δὲ] τε D τὰς πλείους CE, τὰς πλείους αὐτῶν AD, ἐρήμων οὖσων τὰς πλείους αὐτῶν cet. 13 κατέσχευ] hic finiunt ABDENO (O = Vatic. 995 saec. XV) 14 \*ἅμα] ἀλλὰ libri 15 καλοῦνται Rhod. 22 εἰς] περὶ Hertl.



τῶν Τρωικῶν· μετὰ δὲ τὴν Τροίας ἄλωσιν Κᾶρες  
 ἀνέστηντες ἐπὶ πλεόν ἐθαλαττοκράτησαν, καὶ τῶν  
 Κυκλάδων νήσων κρατήσαντες τινὰς μὲν ἰδίᾳ κα-  
 τέσχον καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς κατοικοῦντας Κρητάς ἐξ-  
 έβαλον, τινὰς δὲ κοινῇ μετὰ τῶν προενοικούντων 5  
 Κρητῶν κατέκρησαν. ὕστερον δὲ τῶν Ἑλλήνων ἀνέστη-  
 ντων συνέβη τὰς πλείους τῶν Κυκλάδων νήσων 400  
 οἰκισθῆναι καὶ τοὺς βαρβάρους Κᾶρας ἐξ αὐτῶν  
 ἐκπεσεῖν· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις  
 χρόνοις ἀναγράφομεν.

10

4 ἐξέβαλον — κατέκρησαν om. F 9 τὰ add. Dind.

Huius libri finem mutilatum esse, ex ea ipsa re effici-  
 tur, quod clausula ceteris libris imposita deest.

## FRAGMENTA LIBRI VI.

[Τῶν βίβλων ἡμῖν ἕξ μὲν αἱ πρῶται περιέχουσι τὰς πρὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις καὶ μυθολογίας, καὶ τούτων αἱ μὲν προηγούμεναι τρεῖς τὰς βαρβαρικὰς, αἱ δ' ἑξῆς σχεδὸν τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολογίας.  
 6 Diodorus I 4, 6.]

Ταῦτα ὁ Διόδωρος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν 1  
 (c. 56—61). ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ ἀπὸ τῆς  
 Εὐημέρου τοῦ Μεσσηνίου γραφῆς ἐπικυροῖ τὴν αὐ-  
 τὴν θεολογίαν, ὥδε κατὰ λέξιν φάσκων·

10 Περὶ θεῶν τοίνυν διττὰς οἱ παλαιοὶ τῶν ἀν- 2  
 θρώπων τοῖς μεταγενεστέροις παραδεδώκασιν ἐν-  
 νοίας· τοὺς μὲν γὰρ αἰδίους καὶ ἀφθάρτους εἶναί  
 φασιν, οἷον ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα  
 τὰ κατ' οὐρανόν, πρὸς δὲ τούτοις ἀνέμους καὶ τοὺς  
 15 ἄλλους τοὺς τῆς ὁμοίας φύσεως τούτοις τετευχότας·  
 τούτων γὰρ ἕκαστον αἶδιον ἔχειν τὴν γένεσιν καὶ τὴν  
 διαμονήν· ἑτέρους δὲ λέγουσιν ἐπιγείους γενέσθαι  
 θεούς, διὰ δὲ τὰς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίας ἀθα-  
 νάτου τετευχότας τιμῆς τε καὶ δόξης, οἷον Ἡρακλέα,  
 20 Διόνυσον, Ἀρισταῖον, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τού-  
 τοις ὁμοίους. περὶ δὲ τῶν ἐπιγείων θεῶν πολλοὶ 3  
 καὶ ποικίλοι παραδέδονται λόγοι παρὰ τοῖς ἱστορι-

κοῖς τε καὶ μυθογράφοις· καὶ τῶν μὲν ἱστορικῶν  
 Εὐήμερος ὁ τὴν ἱερὰν ἀναγραφὴν ποιησάμενος ἰδίως  
 ἀναγέγραφεν, τῶν δὲ μυθολόγων Ὅμηρος καὶ Ἡσίο-  
 δος καὶ Ὀρφεὺς καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι τερατωδεστέ-  
 ρους μύθους περὶ θεῶν πεπλάκασιν· ἡμεῖς δὲ τὰ  
 παρ' ἀμφοτέροις ἀναγεγραμμένα πειρασόμεθα συν-  
 τόμως ἐπιδραμεῖν, στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας.

4 Εὐήμερος μὲν οὖν, φίλος γεροντῶς Κασσάνδρου τοῦ  
 βασιλέως καὶ διὰ τοῦτον ἠναγκασμένος τελεῖν βα-  
 σιλικὰς τινας χρείας καὶ μεγάλας ἀποδημίας, φησὶν 10  
 ἐκτοπισθῆναι κατὰ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸν ὠκεα-  
 νόν. ἐκπλεύσαντα δὲ αὐτὸν ἐκ τῆς εὐδαίμονος Ἀρα-  
 βίας ποιήσασθαι τὸν πλοῦν δι' ὠκεανοῦ πλείους  
 ἡμέρας, καὶ προσενεχθῆναι νήσοις πελαγίαις, ὧν  
 μίαν ὑπάρχειν τὴν ὀνομαζομένην Παργαίαν, ἐν ᾗ 15  
 τεθεῖσθαι τοὺς ἐνοικοῦντας Παργαίους εὐσεβεῖα  
 διαφέροντας καὶ τοὺς θεοὺς τιμῶντας μεγαλοπρε-  
 πεστάταις θυσίαις καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις ἀρ-  
 5 γυροῖς τε καὶ χρυσοῖς. εἶναι δὲ καὶ τὴν νῆσον ἱερὰν  
 θεῶν, καὶ ἕτερα πλείω θαυμαζόμενα κατὰ τε τὴν 20  
 ἀρχαιότητα καὶ τὴν τῆς κατασκευῆς πολυτεχνίαν,  
 περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις  
 6 ἀναγεγράφαμεν. εἶναι δ' ἐν αὐτῇ κατὰ τινα λόφον  
 ὑψηλὸν καθ' ὑπερβολὴν ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου, κα-  
 θιδρυμένον ὑπ' αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἐβασίλευσε 25  
 τῆς οἰκουμένης ἀπάσης ἔτι κατὰ ἀνθρώπους ὧν.

7 ἐν τούτῳ τῷ ἱερῷ στήλην εἶναι χρυσοῦν, ἐν ᾗ τοῖς  
 Παργαίοις γράμμασιν ὑπάρχειν γεγραμμένας τὰς τε  
 Οὐρανοῦ καὶ Κρόνου καὶ Διὸς πράξεις κεφαλαιω-  
 8 δως. μετὰ ταῦτά φησι πρῶτον Οὐρανὸν βασιλέα 30

γεγονέναι, ἐπιεικῇ τινα ἄνδρα καὶ εὐεργετικὸν καὶ  
 τῆς τῶν ἄστρον κινήσεως ἐπιστήμονα, ὃν καὶ  
 πρῶτον θυσίαις τιμῆσαι τοὺς οὐρανίους θεούς· διὸ  
 καὶ Οὐρανὸν προσαγορευθῆναι. υἱοὺς δὲ αὐτῷ γε- 9  
 5 νέσθαι ἀπὸ γυναικὸς Ἑστίας Τιτᾶνα καὶ Κρόνον,  
 θυγατέρας δὲ Ῥέαν καὶ Δῆμητρα. Κρόνον δὲ βα-  
 σιλεῦσαι μετὰ Οὐρανόν, καὶ γήμαντα Ῥέαν γεννη-  
 σαι Δία καὶ Ἥραν καὶ Ποσειδῶνα. τὸν δὲ Δία  
 διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν τοῦ Κρόνου γῆμαι Ἥραν  
 10 καὶ Δῆμητρα καὶ Θέμιν, ἐξ ὧν παῖδας ποιήσασθαι  
 Κούρητας μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης, Φερσεφόνην δὲ ἐκ  
 τῆς δευτέρας, Ἀθηνᾶν δὲ ἀπὸ τῆς τρίτης· ἐλθόντα 10  
 δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἐπιξενωθῆναι Βήλῳ, καὶ μετὰ  
 ταῦτα εἰς τὴν Παργαίαν νῆσον πρὸς τῷ ὠκεανῷ  
 15 κειμένην παραγενόμενον Οὐρανοῦ τοῦ ἰδίου προπά-  
 τορος βωμὸν ἰδρύσασθαι. κάκειθεν διὰ Συρίας ἐλ-  
 θεῖν πρὸς τὸν τότε δυνάστην Κάσιον, ἐξ οὗ τὸ Κά-  
 σιον ὕρος. ἐλθόντα δὲ εἰς Κιλικίαν πολέμῳ νικῆσαι  
 Κίλικα τοπάρχην, καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἐπελθόντα  
 20 παρ' ἅπασι τιμηθῆναι καὶ θεὸν ἀναγορευθῆναι.

Ταῦτα καὶ τὰ τοῦτοις παραπλήσια, ὥς περὶ θνη- 11  
 τῶν ἀνδρῶν περὶ τῶν θεῶν διελθὼν ἐπιφέρει λέ-  
 γων. — Καὶ περὶ μὲν Εὐημέρου τοῦ συνταξαμένου  
 τὴν ἱερὰν ἀναγραφὴν ἀρκεσθισόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι,  
 25 τὰ δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι μυθολογούμενα περὶ θεῶν  
 ἀκολουθῶς Ἡσιόδῳ καὶ Ὀμήρῳ καὶ Ὅρφεϊ πειρα-  
 σόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν.

Εἰθ' ἐξῆς ἐπισυνάπτει τὰς τῶν ποιητῶν μυθο-  
 λογίας. [Euseb. Praep. ev. II 2, 52—62.]

30 Περὶ ὧν (θεῶν) ἐν ταῖς συγγραφαῖς αὐτοῦ λέ- 2

γει καὶ ὁ Διόδωρος ὁ σοφώτατος ταῦτα, ὅτι ἄνθρωποι γεγόνασιν οἱ θεοί, οὔστινας οἱ ἄνθρωποι ὡς νομίζοντες δι' εὐεργεσίαν ἀθανάτους προσηγόρευον. τινὰς δὲ καὶ ὀνομάτων προσηγορίας ἐσηκέναι [καὶ] κρατήσαντας χώρας. [Io. Malalas Chronogr. p. 64.]

- 3 Διόδωρος δὲ λέγει κατὰ μυθικὴν ἱστορίαν Ἐάνθον καὶ Βαλίον Τιτᾶνας εἶναι πρότερον, βοηθῆσαι δὲ τῷ Διί, Ἐάνθον μὲν Ποσειδῶνος ἑταῖρον ὄντα, Βαλίον δὲ Διός, καὶ ἐν τῇ μάχῃ ἀξιώσαι μεταθέσθαι τὴν μορφήν, οἷα αἰδουμένους ὀρᾶσθαι ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Τιτάνων, καὶ γενέσθαι τὴν αὐτῶν ἀξίωσιν, καὶ εἶναι τούτους τοὺς τῷ Πηλεΐ δοθέντας. Διό, φησί, καὶ Ἐάνθος μαντεύεται τῷ Ἀχιλλεΐ τὸν θάνατον. [Eustathius Il. XIX 400, 15 p. 1190, 55.]

- 4 Saturnum Pherecydes ante omnes refert coronatum, Iovem Diodorus post devictos Titanas hoc munere a ceteris honoratum; dat et Priapo taenias idem et Ariadnae sertum ex auro et Indicis gemmis, 20 Vulcani opus, Liberi munus ac postea sidus. [Terullianus de Corona vol. 4. p. 347 ed. Seml.]

- 5 Ὁ δὲ ἀδελφὸς Νίνου Πῆκος ὁ καὶ Ζεὺς ἐβασίλευσε τῆς Ἰταλίας, ἔτη ρκ' κρατῶν τῆς δύσεως. ἔσχε δὲ υἱοὺς καὶ θυγατέρας πολλὰς ἀπὸ τῶν εὐ- 25 πρεπεστάτων γυναικῶν· καὶ γὰρ καὶ μυστικὰς φαντασίας ποιῶν τινὰς καὶ ὑπονοθεύων αὐτάς. αἵτινες γυναικες καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν εἶχον, φθειρόμεναι ὑπ' αὐτοῦ. ἔσχε δὲ ὁ αὐτὸς Πῆκος ὁ καὶ Ζεὺς υἱὸν ὀνόματι Φαῦνον, ὃν καὶ Ἑρμῆν ἐκάλεσεν εἰς ὄνομα 30

τοῦ πλανήτου ἀστέρος. μέλλων δὲ τελευτᾶν ὁ Ζεὺς 3  
ἐκέλευσε τὸ λείψανον αὐτοῦ τεθῆναι ἐν τῇ Κρήτῃ  
νήσῳ· καὶ κτίσαντες αὐτῷ ναὸν οἱ αὐτοῦ παῖδες  
ἔθηκαν αὐτὸν ἐκεῖ· ὕπερ μνημᾶ ἐστὶ μέχρι τῆς  
5 σήμερον, ᾧ καὶ ἐπιγέγραπται, Ἐνθάδε κατάνειται  
Πῆκος [ὁ καὶ Ζεὺς], ὃν καὶ Δία καλοῦσι· περὶ  
οὗ συνεγράψατο Διόδωρος ὁ σοφώτατος χρονογράφος.  
[Excerpta ex Ioannis Chronicis apud Cramer.  
Anecd. Paris. vol. 2, p. 236, 9—20; cf. Ioannis An-  
10 tiocheni fragm. Müller IV p. 542 et edit. Bonn. Ma-  
lalae p. 20.]

Ὅτι παραδέδονται Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, οἱ 6  
καὶ Διόσκοροι, πολὺ τῶν ἄλλων ἀρετῇ διενεγκεῖν  
καὶ συστρατεῦσαι τοῖς Ἀργοναύταις ἐπιφανέστατα·  
15 πολλοῖς δὲ δεομένοις ἐπικουρίας βεβοηθηκέναι. κα-  
θόλου δὲ ἐπ' ἀνδρεία καὶ στρατηγία, πρὸς δὲ τού-  
τοις δικαιοσύνη καὶ εὐσεβεία, παρὰ πᾶσι σχεδὸν  
ἀνθρώποις ἔσχον δόξαν, ἐπιφανεῖς βοηθοὶ τοῖς παρὰ  
λόγον κινδυνεύουσι γινόμενοι. διὰ δὲ τὴν ὑπερ-  
20 βολὴν τῆς ἀρετῆς Διὸς υἱοὺς νενομίσθαι, καὶ ἐξ  
ἀνθρώπων μεταστάντας τιμῶν τυχεῖν ἀθανάτων.

Ὅτι Ἐπωπεὺς βασιλεὺς Σικυῶνος τοὺς θεοὺς εἰς 2  
μάχην προκαλούμενος τὰ τεμένη καὶ τοὺς βωμοὺς  
αὐτῶν ἐλυμαίνετο.

25 Ὅτι φασὶ τὸν Σίσυφον πανουργία καὶ φιλοτεχνία 3  
διενεγκεῖν τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τῆς ἱεροσκοπίας  
ἅπαντα εὐρίσκειν καὶ προλέγειν τοῖς ἀνθρώποις.

16 ἀνδρεία καὶ δικαιοσύνη — στρατηγία καὶ εὐσεβεία cod.  
(cf. II 43, 4 et VI 8, 1) 25 ὅτι om. Peiresc.

- 4 Ὅτι ὁ Σαλμωνεὺς ἀσεβῆς καὶ ὑπερήφανος ἦν καὶ τὸ θεῖον διέσυρε, τὰς δὲ αὐτοῦ πράξεις ὑπερέχειν τῶν τοῦ Διὸς ἀπεφαίνετο· διὸ καὶ κατασκευάζων διὰ τινος μηχανῆς ψόφον ἐξαίσιον καὶ μιμούμενον τὰς βροντὰς ἐβρόντα, καὶ οὔτε θυσίας οὔτε πανηγύρεις ἐτέλει.
- 5 Ὅτι ὁ αὐτὸς Σαλμωνεὺς ἔσχε θυγατέρα Τυρώ, ἣτις διὰ τὴν λευκότητα καὶ τὴν τοῦ σώματος μαλακότητα ταύτης τῆς προσηγορίας ἔτυχεν. [Exc. de virtut. et vit. p. 221 ed. Vales., II p. 545 ed. Wess.]<sup>10</sup>
- 7 Οὗτος γὰρ ἀσεβῆς ὢν καὶ ὑπερήφανος ὁ Σαλμωνεὺς τὸ μὲν θεῖον διέσυρεν, τὰς δὲ αὐτοῦ πράξεις ὑπερέχειν τῶν τοῦ Διὸς ἀπεφαίνετο· διὸ καὶ κατασκευάζων διὰ τινος μηχανῆς ψόφον ἐξαίσιον καὶ μιμούμενον τὰς βροντὰς ἑαυτὸν ἀπεφαίνετο μείζον<sup>15</sup> βροντῆσαι τοῦ Διός. καθόλου δὲ καταγέλων τῶν θεῶν οὔτε θυσίας οὔτε πανηγύρεις τούτοις συνετέλει [καθάπερ οἱ λοιποὶ δυνάσται ποιεῖν εἰώθασιν].
- 2 ἐγένετο δὲ αὐτοῦ μονογενῆς θυγάτηρ Τυρώ, ἣν διὰ τὴν τοῦ σώματος μαλακότητα καὶ τὴν τοῦ χρώματος<sup>20</sup>
- 3 λευκότητα ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξίωσεν. ταύτης δὲ διὰ τὸ κάλλος ἐρασθεὶς Ποσειδῶν . . . . . εἶη ὁ ταύτης τὴν παρθενίαν λύσας, κακονχῶν διετέλει

9 ἔτυχεν Peir., τέτυχεν v. 11 Ex codice Hamburg. T Odyss. XI 236 edidit A. Ludwich hoc fragmentum, cuius prior pars consentit cum fragm. 6, 4—5, totusque tenor sapit Diodorum. 15 μιμούμενος man. 1 18 καθάπερ. . . εἰώθασιν add. excerptor iudice Ludwich 22 lacunam explebat Ludwich: κατεκλίθη αὐτῇ. ὁ δὲ Σαλμωνεὺς οὐκ εἰδώς, ὅστις (cf. IV 68, 3); equidem malim καὶ μίγεις αὐτῇ παῖδας ἐγέννησε Περίαν καὶ Νηλέα. Σαλμωνεὺς δ' ἀπιστῶν εἰ Ποσειδῶν (cf. IV 68, 3 et 67, 4)

τὴν Τυρώ, τέλος δὲ διὰ τὴν ἀσέβειαν δίκας τίνων  
 τῷ δαίμονι κεραινωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς κατέστρεψε  
 τὸν βίον. τῶν δὲ ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Τυροῦς γεν- 4  
 νωμένων παίδων Πελίας μὲν νέος ὢν παντελῶς ὑπὸ  
 5 Μίμαντος ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πατρίδος καὶ φυγὼν μετὰ  
 τῶν φίλων μετὰ τούτων β' νήσους κατεκτήσατο, Σκία-  
 θον καὶ Πεπάρηθον· ὕστερον δὲ Χείρωνος αὐτὸν  
 εὐεργετήσαντος καὶ τῆς ἰδίας χώρας μεταδόντος ἀπῆ-  
 ρεν ἐκ τῶν προειρημένων νήσων καὶ τῆς Ἰολκῶν  
 10 πόλεως ἐβασίλευσε. τούτῳ δὲ ἐγένοντο πλείους, αἱ  
 καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχον ἀπὸ τοῦ πατρὸς Πελλιᾶδες  
 ὀνομασθεῖσαι. καὶ περὶ τούτων ἀρκεσθησόμεθα. [Mus.  
 Rhen. XXXIV p. 619.]

Ὅτι Ἀδμητος ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ εὐσεβείᾳ διε- 8  
 15 νέγκας προσφιλῆς θεοῖς ἐγένετο. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ  
 δι' ἀρετὴν τιμηθῆναι, ὥστε τὸν Ἀπόλλωνα προσ-  
 κόψαντα Διὶ δοθῆναι θητεύειν παρὰ τὸν Ἀδμητον.  
 φασὶ δὲ Ἀλκυστιν τὴν Πελίου θυγατέρα, μόνην  
 τῆς κατὰ τὸν πατέρα ἀσεβείας οὐ μετασχοῦσαν, δο-  
 20 θῆναι γυναιῖκα δι' εὐσέβειαν Ἀδμήτῳ.

Ὅτι Μελάμπους εὐσεβείᾳ διενεγκὼν φίλος ἐγέ- 2  
 νετο Ἀπόλλωνος. [Exc. de virt. p. 222 V., 546 W.]

Ὅτι φόνον ἀκούσιον φεύγων ὁ Βελλεροφόντης 9  
 ἦλθε πρὸς Προῖτον πατρικὸν ὄντα ξένον· τὴν δὲ  
 25 Προΐτου γυναιῖκα διὰ τὸ κάλλος ἐρασθεῖσαν τοῦ Βελ-  
 λεροφόντου καὶ μὴ δυναμένην πεῖσαι διαβαλεῖν αὐ-  
 τὸν πρὸς τὸν ἄνδρα ὡς βιασάμενον αὐτήν. τὸν δὲ

9 immo Ἰωλκίων vel Ἰωλκοῦ 10 adde θυγατέρες vel  
 παῖδες 22 Ἀπόλλωνος Peir., τοῦ Ἀπ. v. 24 ποῖτον codex  
 27 ὡς add. Müller



Προῖτον ἀνελεῖν μὲν τὸν ξένον· μὴ βουλευθῆναι,  
ἀποστεῖλαι δὲ αὐτὸν εἰς Λυκίαν γράμματα φέροντα  
πρὸς Ἰοβάτην τὸν βασιλέα ὄντα πενθερόν. ὃν κο-  
μισάμενον τὴν ἐπιστολὴν εὗρεῖν ἐν αὐτῇ γεγραμ-  
μένον ὅπως ἀνέλλῃ τὴν ταχίστην τὸν Βελλεροφόντην.  
ὁ δὲ μὴ βουλόμενος αὐτὸν ἀπολέσαι, τῇ πυρπνόῳ  
Χιμαίρᾳ ἐκέλευσε συνάψαι μάχην. [Exc. Escorial.  
ed. Feder. p. 9, Müller frag. II p. VII.]

2 ἀποστεῖ codex      5 ἀνέλλῃ] ἀν codex.

## FRAGMENTA LIBRI VII.

[*Ἐν ταῖς μετὰ ταύτας ἑνδεκα (βίβλοις 7—17) τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν κοινὰς πράξεις ἀναγεγράφαμεν ἕως τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς. Diod. I 4, 6.]*

[*Κατὰ τὰς προειρημένας ἕξ (7—12) βίβλους ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις ἕως εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ψηφισθέντα πόλεμον ἐπὶ Συρακοσίους. Diod. XIII 1, 2.]*

[*Ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ Τροίης ἀλώσεως πράξεις ἕως ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τοῦ τε Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ τῆς Ἀθηναίων ἡγεμονίας, διελθόντες ἔτη ἑπτακόσια ἑβδομήκοντα ἑννέα. Diod. XIV 2, 4.]*

*Καὶ ὁ Ὀρφεὺς ἰσόχρονος τῷ Ἡρακλεῖ ὑπῆρχε, 1*  
*πρὸ χρόνων ὅντες ἑκατὸν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου,*  
 15 *ὥς δὲ Ὀρφεὺς ἐν Λιθικοῖς περὶ αὐτοῦ μοι λέγει,*  
*Ἐλένου τι βραχύτερον ὕστερον εἶναι λέγει,*  
*τούτου μᾶ δὲ γενεᾷ Ὀμηρος ὕστερίζει,*  
*ὁ κατὰ Διονύσιον ἄνδρα τὸν κυκλογράφον*  
*ἐπὶ τῶν δύο στρατειῶν λεγόμενος ὑπάρχειν,*  
 20 *Θηβαϊκῆς Ἑλλήνων τε τῆς διὰ τὴν Ἐλένην.*  
*Διόδωρός τε σύντροχα λέγει Διονυσίῳ,*  
*καὶ ἕτεροι μυρίοι δέ. [Tzetzes Hist. 12, 179.]*

18 Tzetzes Dionysii hanc sententiam memorat etiam ad  
 DIODORUS II.

- 2 Διόδωρος ἀποδείκνυσιν. τοῦτον (Homerum) πρὸς τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου τετελευτηηκότα. [Cramerī Anecd. Paris. II p. 227; cf. Müller frag. II p. 10.]
- 3 Ὅτι Αἰγιάλεια ἡ τοῦ Διομήδους σύζυγος τελῶς ἀπηλλοτριώθη τῆς τοῦ συμβιοῦντος εὐνοίας. ἦν οὐ δικαίως τῷ συνοικοῦντι προσφερομένην διὰ τὸ μῖσος παρκαλέσαι τοὺς συγγενεῖς πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ τιμωρίαν. τούτους δὲ προσλαβομένους Αἰγισθον προσφάτως κατεσχηκότα τὴν ἐν Μυκῆναις βασιλείαν ἐπενεγκεῖν αὐτῷ θανάτου κρίσιν, κατηγοροῦντας ὅτι ξένου πατρὸς ὦν τοὺς μὲν εὐγενεῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν βουλευέται, τῶν δὲ συγγενῶν Αἰτωλῶν τινας κατοικίξειν. τῆς δὲ διαβολῆς πίστιν λαβούσης φοβηθέντα τὸν Διομήδην φεύγειν ἐξ Ἀργεῶς μετὰ τῶν βουλομένων. [Exc. Escorial. 15 p. 10 Fed., p. VII Müll.]
- 4 Ὅτι τῆς Τροίας ἀλούσης Αἰνείας μετὰ τινῶν καταλαβόμενος μέρος τῆς πόλεως τοὺς ἐπιόντας ἡμύνετο. τῶν δὲ Ἑλλήνων ὑποσπόνδους τούτους ἀφέντων, καὶ συγχωρησάντων ἐκάστῳ λαβεῖν ὅσα δύ-

Hesiodi Op. p. 15 ed. Gaisf., ex Proculo sumens p. 6 extr., τὸν παλαιὸν δὲ Ὅμηρον Διονύσιος ὁ κνυλογράφος φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ὑπάρχειν τῶν Θηβαϊκῶν στρατειῶν καὶ τῆς Ἰλίου ἀλώσεως. De Orphei autem et Homeri aetate multis disputat in Exegesi Iliad. p. 18—25, ubi saepius memorat Apollodori et qui hunc sequitur D<sup>1</sup>. . . . partim ad huius lib. 1, c. 5 et l. 3, c. 67 . . . . . vero, ut videtur, ad l. 7, quum scribit . . . . . λέγοντες (quae sunt apud Diod. 3, 67) οὐκ οἶδ' ὅπως ἐναντιούμενοι ἑαυτοῖς μεγάλην τὴν ἐναντίωσιν λέγουσιν ὥστερῶν τὸν Ὅμηρον ὀγδοῖκοντα τῶν Τρωικῶν ἔτεσι. Quibuscum conf. idem in Cramerī Anecd. Ox. vol. 3, p. 376, 23, sive Matrangae Anecd. vol. 2, p. 599, 27.

ναιτο τῶν ἰδίων, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἄργυρον ἢ χρυσὸν ἢ τινα τῆς ἄλλης πολυτελείας ἔλαβον, Αἰνείας δὲ τὸν πατέρα γεγηρακότα τελέως ἀράμενος ἐπὶ τοὺς ὧμους ἐξήνεγκεν. ἐφ' ᾧ θαυμασθεὶς ὑπὸ 2 τῶν Ἑλλήνων ἔλαβεν ἐξουσίαν πάλιν ὃ βούλοιτο τῶν οἰκοθεῖν ἐκλέξασθαι. ἀνελομένου δὲ αὐτοῦ τὰ 3 ἱερὰ τὰ πατρῷα, πολὺ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι συνέβη τὴν ἀρετὴν, καὶ παρὰ πολεμίων ἐπισημασίας τυγχάνουσιν. ἐφαίνετο γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐν τοῖς μεγίστοις 4 κινδύνοις πλείστην φροντίδα πεποιημένος τῆς τε πρὸς γονεῖς ὁσιότητος καὶ τῆς πρὸς θεοὺς εὐσεβείας. διόπερ φασὶν αὐτῷ συγχωρηθῆναι μετὰ τῶν ὑπολειφθέντων Τρώων ἐκχωρῆσαι τῆς Τρωάδας μετὰ πάσης ἀσφαλείας καὶ ὅποι βούλεται. [Exc. de virt. 15 et vit. p. 222 V., 546 W.]

Age nunc ad alterum harum rerum testem trans-eamus, Diodorum videlicet, qui omnes bibliothecas in unum idemque emporium summatim collegit: si-quidem et Romanorum historiam septimo suo libro 20 his verbis conscribit:

Ἐνιοὶ μὲν οὖν τῶν συγγραφέων, πλανηθέντες 5 ὑπέλαβον τοὺς περὶ τὸν Ῥωμύλον ἐκ τῆς Αἰνείου θυγατρὸς γεννηθέντας ἐκτικέναι τὴν Ῥώμην· τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως ἔχει, πολλῶν μὲν ἐν τῷ μεταξὺ 25 χρόνῳ τοῦ τ' Αἰνείου καὶ Ῥωμύλου γεγονότων βασιλέων, ἐκτισμένης δὲ τῆς Ῥώμης κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος· αὕτη γὰρ ἡ κτίσις

8 καὶ παρὰ πολ. Reiske, καίπερ ὑπὸ πολ. cod. 14 ὅποι Krebs, ὅπου cod. 15 septimo] octavo cod. Etschmiadzinus Eusebi

ὕστερεϊ τῶν Τρωικῶν ἔτεσι τρισὶ πλείοσι τῶν τε-  
 2 τρακοσίῳ καὶ τριάκοντα. Αἰνείας γὰρ μετὰ τὴν  
 ἄλῳσιν τῆς Τροίας ἐτῶν τριῶν παρελθόντων παρ-  
 λαβε τὴν τῶν Λατίνων βασιλείαν, καὶ κατασχὼν  
 τριετὴ χρόνον ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη καὶ τιμῶν 5  
 3 ἔτυχεν ἀθανάτων. τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἀσ-  
 κάνιος υἱὸς ἔκτισεν Ἀλβαν τὴν νῦν καλουμένην  
 Λόγγαν, ἣν ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ τότε  
 μὲν Ἀλβα καλουμένου, νῦν δὲ Τιβέρεως ὀνομαζο-  
 4 μένου. περὶ δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης Φάβιος ὁ 10  
 τὰς Ῥωμαίων πράξεις ἀναγράφας ἄλλως μεμνηθό-  
 γηκε. φησὶ γὰρ Αἰνεία γενέσθαι λόγιον, τετράκουν  
 αὐτῷ καθηγῆσεσθαι πρὸς κτίσιν πόλεως· μέλλοντος  
 δ' αὐτοῦ θύειν ὕν ἔγκνουν τῷ χρώματι λευκὴν, ἐκ-  
 φυγεῖν ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ διωχθῆναι πρὸς τινα 15  
 λόφον, πρὸς ᾧ κομισθεῖσαν τεκεῖν τριάκοντα χοί-  
 5 ρους. τὸν δὲ Αἰνείαν τό τε παράδοξον θαυμάσαντα  
 καὶ τὸ λόγιον ἀνανεούμενον ἐπιχειρήσαι μὲν οἰκίσαι  
 τὸν τόπον, ἰδόντα δὲ κατὰ τὸν ὕπνον ὕψιν ἐναργῶς  
 διακωλύουσαν καὶ συμβουλεύουσαν μετὰ τριάκοντα 20  
 ἔτη κτίζειν, ὅσος περ ὁ τῶν τεχθέντων ἀριθμὸς ἦν,  
 ἀποστῆναι τῆς προθέσεως.

6 Post Aeneam defunctum Askanus eiusdem filius  
 regnum assumpsit: (dehinc vero) annis XXX trans-  
 actis collem aedificavit (i. e. aedificiis complevit), 25  
 et urbem Albam appellavit ad porcae colorem: nam

13 καθηγῆσασθαι et 18 οἰκῆσαι Sync., corr. Wess. 22  
 ἀποστῆναι] δὲ add. cod., δὴ Gutschmid 23 Verba Eusebi  
 quae sequuntur Latina sunt ex lingua Armenia ab H. Peter-  
 mann translata.

Latini secundum suam linguam τὴν Λευκὴν Albam vocant. alteram quoque ei nomenclationem imposuisse (sc. dicitur) Longam, quae translata vocatur Μακράν, quoniam latitudine angusta erat et longitudine magna.

Iisdem addens dicit:

Askanius urbem regiam Albam fecit et non paucos e circumiacentibus incolis prostravit. vir praeclarus factus est et obiit annis regnans XXXVIII.

10 Postque eius obitum controversia orta est in media multitudine duorum causa de regno inter se invicem contendentium. Iulius enim cum filius esset Askani, dicebat: mihi convenit paternum imperium; et Silvius Askani frater Aeneaeque et Silvae primae uxoris Latini filius dicebat: mihi competit. Huic enim post Aeneae obitum insidiae factae sunt ab Askano; namque dum adhuc infantulus esset, in monte a quibusdam armentariis educatus, Silvius est dictus ad nomen montis Latinorum, quem Silviam vocitabant. Ex utraque ergo parte disputantibus, multitudinis electione regnum Silvius suscepit. Iulius autem imperio privatus, pontifex maximus constitutus est et quasi secundus rex erat: a quo ortam hucusque Iuliam familiam Romae perdurare 25 aiunt.

Silvius nihil dignum memoria in imperio egit et obiit, cum regnasset annis XLIX. Cuius imperium filius eiusdem Aenias accepit, qui cognominatus est Silvius; dominatusque plus quam triginta 30 annos. Post quem Latinus regnavit, qui vocatus

est Silvius, annis L. Hic in rebus gerendis et in bello validus repertus finitimam regionem evertit atque urbes antiquas, quae antea Latinorum vocabantur, XVIII condidit: Tiburam, Praenestum, Kabios, Tiskalum, Koram, Kometiam, Lanuvium, Labikam, Skaptiam, Satrikum, Arkiam, Telenam, Okostomeriam, Kaeninum, Phlegenam, Kmerium, Mediplium, Boilum, quam nonnulli Bolam vocant.

10 Defuncto autem Latino rex electus est filius eiusdem Albas Silvius, qui annis XXXVIII imperitavit. Post quem Epitus Silvas annis XXVI. Quo defuncto in regnum suffectus est Apis, qui annis regnavit duodetriginta. Et post eum Kalpet eiusdem filius; dominatusque est annis XIII, Tiberius Sylvius vero annis VIII. Hic adversus Tyrenos 15 exercitum movens cum per Albam omnem copias traduceret, in gurgitem lapsus obiit, unde et fluvius appellatus est Tiberis. At post eius obitum Agripas in Latinos regnavit unum supra quadraginta annos. Postque hunc suscepit (regnum) Arramulius 20 Silvius undeviginti annis.

11 De hoc dicunt, quod cunctis vitae diebus superbus fuerit, adeoque se efferebat et adversabatur contra vim Iovis (Aramazdi): quin etiam quum interdum tempore fructuum (autumni) tonitrua assidua ingentiaque fierent, mandabat exercitibus, ut (universi) ex uno edicto unanimiter gladiis clipeos concuterent, quo (atque) existimabat sonum ex his editum superare posse vel ipsa tonitrua; propterea- 25 que poenas dedit suae in deos arrogantiae, fulminis 30

ictu exstinctus, totaque domus eius in Albano stagno immergebatur. Ostendunt hucusque rerum vestigia Romani iuxta stagnum habitantes, columnas subter aquis in altum visas, quae inibi in profunditate  
 5 regiae domus exstant.

Post hunc Aventius electus fuit, qui cū VII 12  
 supra XXX annos potitus esset, in quodam proelio cum suburbanis in angustiam actus iuxta Aventium collem cecidit, unde collis Aventius dicebatur. De  
 10 mortui in locum suffectus est filius eiusdem Prokas Silvius regnavitque annis III supra viginti. Quo mortuo iunior filius Amolius per vim regnum tenuit; eo quod in regiones longinquas profectus erat Nuntitor, eiusdem frater maior natu ac germanus.  
 15 Amolius paulo plus annis XLIII regnavit atque a Remo et Romulo, qui Romam condiderunt, interficitur. [Euseb. Chron. I p. 284—290 ed. Schöne; Georg. Syncell. p. 194.]

Ὅτι μετὰ τὴν Αἰνείου τελευτὴν Σιλούιος ἐπε- 6  
 20 βουλεύθη ὑπὸ Ἀσκανίου νήπιος ὢν. τραφεὶς δὲ ἐν τοῖς ὕρεσιν ὑπὸ τινων βουκόλων Σιλούιος ὠνομάσθη, τῶν Λατίνων τὸ ὄρος σιλούαν ὀνομαζόντων. [Exc. Escorial. p. 10 Fed., p. VII Müll.]; cf. 5, 8.

Ὅτι Ῥωμύλος Σιλούιος παρ' ὅλον τὸν βίον ὑπερ- 7  
 25 ἤφανος γενόμενος ἡμιλλᾷτο πρὸς τὸν θεόν· βροντῶντος γὰρ αὐτοῦ κελεύειν τοὺς στρατιώτας ταῖς σπάθαις τύπτειν τὰς ἀσπίδας ἀφ' ἐνὸς συνθήματος, καὶ λέγειν ὡς ὁ παρ' ἑαυτῶν γινόμενος ψόφος



εἶη μείζων. διὸ κεραυνωθῆναι. [Exc. de virt. et vit. p. 222 V., 546 W.]; cf. 5, 11.

[Τρίτην εἴλε Μεσχέλαν, μεγίστην οὖσαν, ὥκισμένην δὲ τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν ἐκ Τροίας ἀνακομιζομένων Ἑλλήνων, περὶ ὧν ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ<sup>5</sup> προειρήκαμεν. Diod. XX 57, 6.]

[Φασὶ Θετταλὸν μετὰ ταῦτα ἐπανελθεῖν εἰς Ἴωλκόν, ἐν ᾗ καταλαβόντα προσφάτως Ἀκαστον τὸν Πέλλου τετελευτηκότα παραλαβεῖν κατὰ γένος προσήκουσαν τὴν βασιλείαν, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν τεταγμένους ἅπ' ἑαυτοῦ προσαγορευῆσαι Θετταλοὺς. οὐκ ἄγνοῶ δὲ διότι περὶ τῆς τῶν Θετταλῶν προσηγορίας οὐ ταύτην μόνην τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ διαφώνους ἑτέρας παραδεδύσθαι συμβέβηκε, περὶ ὧν ἐν οἰκειότεροις μνησθησόμεθα καιροῖς. Diod. IV 55, 2.]<sup>15</sup>

[Οἱ Ἡρακλεῖδαι κατὰ τὰς ὀμβλογίας ἀπέστησαν τῆς καθόδου καὶ τὴν εἰς Τρικόρυθον ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. μετὰ δέ τινες χρόνους Λικύμνιος μὲν μετὰ τῶν παίδων καὶ Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους, ἐκουσίως τῶν Ἀργείων αὐτοὺς προσδεξαμένων, ἐν Ἀργεὶ κατώκησαν, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐν Τρικορύθῳ· ὥς δ' ὁ πεντηκονταετῆς χρόνος διῆλθε, κατήλθον εἰς Πελοπόννησον· ὧν τὰς πράξεις ἀναγράφομεν, ὅταν εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους παραγεννηθῶμεν. Diod. IV 58, 5.]<sup>20</sup>

- 8 Lakedemoniorum reges ex Diodori voluminibus.  
Nos vero, quoniam ita evenit, ut a Troianorum

1 ἐκεραυνώθη Wess. 5 τρίτῃ] ἑβδόμῃ coni. Dind.

rebus usque ad primam olompiadem tempus difficile reperiatur, cum necdum iis temporibus neque Athenis neque alia in urbe annui principes fieri solerent, Lakedemoniorum reges pro exemplo usurpabimus.

- 6 A Troianorum eversione usque ad primam olompiadem, prout Apolodorus Atheniensis ait, anni octo supra trecentos sunt. Ex illis octoginta (defluerunt) usque ad Herakleorum excursionem; reliquos vero (annos) Lakedemoniorum reges, Prokles, Eurystheus' 10 et ab iis prognati occuparunt; quorum singularum familiarum nos seorsum numerum exponemus usque ad primam olompiadem.

- Eurystheus initium regni sumpsit anno octo- 2 gesimo a Troadum rebus, dominatusque est annis II supra XL. Post hunc Agis anno I. Ekhestratus 15 anno uno supra XXX. Atque post eum Labotas annis VII supra triginta. Doristhus uno anno minus quam triginta. Horum vero successor Agesilaus IV annis supra XL. Arkhelas annis LX. Et 20 Teleklus annis XL. Alkamenes autem annis VIII supra triginta. Huius regni anno X contigit constitutio olompiadis primae, qua vincebat in stadio Kurribus Helius. Verum ex altera familia primus dominatus est Prokles annis undequinquaginta. Ac 25 post ipsum Pritanis annis undequinquaginta. Atque Eunomius annis V supra XL. Et post hos Khari-

15 I (= α')] XXXI (= λα') *Gutschmid* 16 uno (= ε')]  
 quinque (= ε') *Gutschmid* 24 Prokles] ann. XLI, Sous  
 ann. XXXIV, Eurypon *add. Gutschmid* (*Cic. div. II* 91) unde-  
 quinquaginta] LI *Gutschmid*

klus annis LX. Post illum autem Nikandrus annis duodequadraginta. Theopompus annos VII supra quadraginta. Item huius quoque regni anno decimo prima olimpias contigit. Sunt autem simul a Troianorum captivitate usque ad Herakleorum excursionem anni LXXX. [Euseb. Chron. I p. 221 ed. Schöne.]

- 9 Τούτων ἡμῖν διευκρινημένων λείπεται περὶ τῆς Κορινθίας καὶ Σικωνίας εἰπεῖν ὃν τρόπον ὑπὸ Δωριέων κατὰκίσθησαν. τὰ γὰρ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἔθνη σχεδὸν πάντα πλὴν Ἀρκάδων ἀνάστατα συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν ἀσπίδα τῶν Ἑρακλειδῶν. οἱ τοίνυν Ἑρακλεῖδαι κατὰ τὴν διαίρεσιν ἐξάρετον ποιησάμενοι τὴν Κορινθίαν καὶ τὴν ταύτης πλησιόχωρον, διεπέμψαντο πρὸς τὸν Ἀλήτην, 10 παραδιδόντες αὐτῷ τὴν προειρημένην χώραν. ἐπιφανὴς δὲ ἀνὴρ γενόμενος καὶ τὴν Κόρινθον ἀνέστησας ἐβασίλευσεν ἔτη λη'. μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτήν ὁ πρεσβύτατος ἀεὶ τῶν ἐγγόνων ἐβασίλευσε μέχρι τῆς Κυψέλου τυραννίδος, ἣτις τῆς καθόδου 20 τῶν Ἑρακλειδῶν ὕστερεῖ ἔτεσι υμξ'. καὶ πρῶτος μὲν παρ' αὐτοῖς διεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἰξίων ἔτη 4 λη' μεθ' ὃν ἦρξεν Ἀγέλας ἔτη λξ', μετὰ δὲ τοὺς Πρύμνις ἔτη λε', καὶ Βάκχις ὁμοίως τὸν ἴσον χρόνον, γενόμενος ἐπιφανέστατος τῶν πρὸ αὐτοῦ 25 διὸ καὶ συνέβη τοὺς μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντας οὐκέτι Ἑρακλείδας, ἀλλὰ Βακχίδας προσαγορεύεσθαι. μετὰ τοῦτον Ἀγέλας μὲν ἔτη λ', Εὐδημος δὲ ἔτη 5 κέ', Ἀριστομήδης ε' καὶ λ'. οὗτος δὲ τελευτήσας ἀπέλιπεν υἱὸν Τελέστην παῖδα τὴν ἡλικίαν, οὗ τὴν 30

κατὰ γένος βασιλείαν ἀφείλατο θεῖος ὢν καὶ ἐπί-  
 τροπος Ἀργήμων, ὃς ἤρξεν ἔτη ις'. μετὰ τοῦτον  
 κατέσχευ Ἀλέξανδρος ἔτη κε'. τοῦτον ἀνελὼν Τε-  
 λέστης ὁ στερηθεὶς τῆς πατρῴας ἀρχῆς ἤρξεν ἔτη  
 5 ιβ'. τούτου δ' ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἀναιρεθέντος 6  
 Αὐτομένης μὲν ἤρξεν ἐνιαυτόν, οἱ δ' ἀπὸ Ἡρα-  
 κλέους Βακχίδαι πλείους ὄντες διακοσίων κατέσχον  
 τὴν ἀρχήν, καὶ κοινῇ μὲν προειστήκεσαν τῆς πόλεως  
 ἅπαντες, ἐξ αὐτῶν δὲ ἓνα κατ' ἐνιαυτὸν ἡροῦντο  
 10 πρῦτανιν, ὃς τὴν τοῦ βασιλέως εἶχε τάξιν, ἐπὶ  
 ἔτη 4' μέχρι τῆς Κυψέλου τυραννίδος, ὅφ' ἥς κα-  
 τελύθησαν. [Georg. Syncell. Chron. p. 179, et Euseb.  
 Chron. I p. 220 ed. Schöne.]

Ὅτι ἐγένετο τύραννος κατὰ τὴν Κύμην τὴν πό- 10  
 15 λιν ὄνομα Μάλακος, ὃς εὐδοκίμων παρὰ τοῖς πλή-  
 θεσι καὶ τοὺς δυνατωτάτους αἰεὶ διαβάλλων περιε-  
 ποιήσατο τὴν δυνάστειαν, καὶ τοὺς μὲν εὐπορωτάτους  
 τῶν πολιτῶν ἀπέσφαξε, τὰς δὲ οὐσίας ἀναλαβὼν  
 μισθοφόρους ἔτρεφε καὶ φοβερὸς ἦν τοῖς Κυμαίοις.  
 20 [Exc. de virt. et vit. p. 225 V., 546 W.]

[Τὸ τελευταῖον μετὰ τὴν ἀπόδοον πῶν Ἡρακλει-  
 δῶν Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι πέμποντες ἀποικίας  
 ἄλλας τέ τινας νήσους ἐκτίσαν καὶ ταύτης τῆς νή-  
 σου (sc. Κρήτης) κατακτησάμενοι πόλεις τινας ᾤκη-  
 25 σαν ἐν αὐταῖς· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις  
 χρόνοις ἀναγράφομεν. Diod. V 80, 3.]

[Μετὰ τὴν Τροίαν ἄλωσιν Κᾶρες ἀνέκτισαν ἐπὶ  
 πλείον ἐθαλαττοκράτησαν, καὶ τῶν Κυκλάδων νή-  
 σων κρατήσαντες τινὰς μὲν ἰδίᾳ κατέσχον καὶ τοὺς  
 30 ἐν αὐταῖς κατοικοῦντας Κρήτας ἐξέβαλον, τινὰς δὲ

κοινῇ μετὰ τῶν προενοικούντων Κρητῶν κατώκησαν. ὕστερον δὲ τῶν Ἑλλήνων ἀνέξηθέντων, συνέβη τὰς πλείους τῶν Κυκλάδων νήσων οἰκισθῆναι καὶ τοὺς βαρβάρους Κᾶρας ἐξ αὐτῶν ἐκπεσεῖν· περὶ δὲ τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν. s  
Diod. V 84, 4.]

11 Ex Diodori scriptis breviter de temporibus Thallasocratorum, qui maria tenebant. — Post bellum Troianum mare obtinuerunt:

I. Lidi et Maeones	annos	XCII	10
II. Pelasgi	„	LXXXV	
III. Thrakii	„	LXXIX	
IV. Rhodii	„	XXIII	
V. Phrygii	„	XXV	
VI. Kiprii	„	XXXIII	15
VII. Phynikii	„	XLV	
VIII. Egiptii	„	....	
IX. Melesii	„	(XVIII)	
X. (Cares)	„	(LXI)	
XI. Lesbii	„	(LXVIII)	20
XII. Phokaei	„	XLIV	
XIII. Samii	„	....	
XIV. Lakedemonii	„	II	
XV. Naxii	„	X	
XVI. Eretrii	„	XV	25
XVII. Eginenses	„	X	

usque ad Alexandri [vel Xerxis] transfretationem.  
[Euseb. Chron. I p. 225 Sch.]

12 Ὅτι τηλικούτον περὶ τὸν Λυκοῦργον ἦν τῆς

ἀρετῆς τὸ μέγεθος, ὥστε παραγενηθέντος εἰς Δελ-  
 φούς αὐτοῦ τὴν Πυθίαν ἀποφθέρξασθαι ἔπη τάδε·  
 ἦκεις, ὦ Λυκόοργε, ἐμὸν ποτὶ πῖονα νηόν,  
 Ζηνὶ φίλος καὶ πᾶσιν Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.  
 5 δίζω ἢ σε θεὸν μαντεύσομαι ἢ ἄνθρωπον·  
 ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι, ὦ Λυκόοργε.  
 ἦκεις δ' εὐνομίαν αἰτεύμενος· αὐτὰρ ἔγωγε  
 δώσω τὴν οὐκ ἄλλη ἐπιχθονίῃ πόλιν ἔξει.

[Exc. Vatic. p. 1, et sine oraculo adscriptisque ver-  
 10 his Ζήτει ἐν τῷ περὶ γνωμῶν Exc. de virt. et vit.  
 p. 225 V, 547 W.]

Ὅτι ὁ αὐτὸς ἠρώτησε τὴν Πυθίαν, ποῖα νόμιμα 2  
 καταστήσας μάλιστ' ἂν ὠφελῆσαι τοὺς Σπαρτιάτας.  
 τῆς δὲ εἰπούσης ἐὰν τοὺς μὲν καλῶς ἡγεῖσθαι, τοὺς  
 15 δὲ πειθαρχεῖν νομοθετήσῃ, πάλιν ἠρώτησε τί ποι-  
 οῦντες καλῶς ἡγῆσονται καὶ τί πειθαρχήσουσιν.  
 ἡ δὲ ἀνεῖλε τοῦτον τὸν χρησμόν·  
 εἰσὶν ὁδοὶ δύο πλεῖστον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχουσαι,  
 ἡ μὲν ἐλευθερίας εἰς τίμιον οἶκον ἄγουσα,  
 20 ἡ δ' ἐπὶ δουλείᾳς φευκτὸν δόμον ἡμερίοισι.  
 καὶ τὴν μὲν διὰ τ' ἀνδρὸς ὀνύνης ἐρατῆς θ' ὁμονομίας  
 ἔστι περᾶν, ἣν δὴ λαοῖς ἡγεῖσθαι κέλευθον·  
 τὴν δὲ διὰ στυγερῆς ἔριδος καὶ ἀνάγκης ἄτης  
 εἰσαφικάνουσιν, τὴν δὲ πεφύλαξο μάλιστα.  
 25 τὸ δὲ κεφάλαιον ἦν ὅτι μεγίστην πρόνοιαν ποιη-

6 ἔλπομαι Herod. I 65 et Eus. praep. ev. V 27, 8] ἔτ'  
 οἶμαι excerpta Vaticana, quae ab his demum verbis initium  
 capiunt 7 αἰτεύμενος Eus., διζήμενος exc. ἐγὼ τοι Eus.  
 14 εἰπούσης add. Dind. 20 ἡμερίοισι Eus. praep. ev. V  
 28, 7] ἡμερίοισι exc. 21 ἐρατῆς] ἀρετῆς exc., ἐερῆς Eus.  
 22 ἡγοῦ σὺ Herwerden 24 πεφύλαχθε Krebs

τέον ἐστὶν ὁμονοίας καὶ ἀνδρείας, ὥς διὰ μόνων  
 τούτων τῆς ἐλευθερίας φυλάττεσθαι δυναμένης, ἥς  
 χωρὶς οὐδὲν ὄφελος οὐδ' ἄλλο τι τῶν παρὰ τοῖς  
 πολλοῖς ὑπειλημμένων ἀγαθῶν ἔχειν ἑτέροις ὑπή-  
 κοον ὄντα· πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἡγουμένων, 5  
 οὐ τῶν ὑποτεταγμένων ἐστίν· ὥστ' εἶπερ τις ἑαυτῷ  
 βούλεται καὶ μὴ τοῖς ἄλλοις κτήσασθαι τὰ ἀγαθὰ,  
 4 πρῶτόν ἐστι κατασκευαστέον τὴν ἐλευθερίαν. ἀμ-  
 φοτέρων δὲ ἐκέλευσε ποιεῖσθαι πρόνοιαν, ὅτι θά-  
 τερον αὐτῶν κατ' ἰδίαν οὐ δύναται τὸν περιποιη- 10  
 σάμενον ὠφελῆσαι· οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀνδρείους  
 ὄντας στασιάζειν ἢ ὁμονοεῖν βεβαίως δειλοὺς ὄντας.  
 5 Ὅτι ὁ αὐτὸς Λυκοῦργος ἠνεγκεν χρησμὸν ἐκ Δελ-  
 φῶν περὶ τῆς φιλαργυρίας τὸν ἐν παροιμίας μέρει  
 μνημονευόμενον,

15

ἡ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν.

6 [Ἡ Πυθία ἔχρησε τῷ Λυκούργῳ περὶ τῶν πο-  
 λιτικῶν οὕτως]

Δὴ γὰρ ἀργυρότοξος ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων

χρυσοκόμης ἔχρη πλόνος ἐξ ἀδύτου,

20

ἄρχειν μὲν βουλῆς θεοτιμῆτους βασιλῆας,

οἷσι μέλει Σπάρτης ἱμερόεσσα πόλις,

πρεσβυγενεῖς δὲ γέροντας, ἔπειτα δὲ δημότας ἄνδρας,

εὐθείαις ῥήτραις ἀνταπαμειβομένους

μυθεῖσθαι τε τὰ καλὰ καὶ ἔρδειν πάντα δίκαια, 25

3 τι add. Krebs 4 ἀγαθῶν Krebs, ἀγαθὸν exc. 16  
 ὀλεῖ] ἔλοι exc. 17 ἡ Πυθία — οὕτως in margine cod.  
 (Herwerden Spicil. Vatic. p. 3) 22 ἱμερόεσσα Plut. Lyc. 6,  
 ἱσχερόεσσα exc. 24 εὐθείης ῥήτρας exc. 25 τε Dind.,  
 δὲ exc.

μηδέ τι βουλεύειν τῇδε πόλει σκολιόν,  
 δήμου τε πλήθει νίκην καὶ κάρτος ἔπεσθαι.  
 Φοῖβος γὰρ περὶ τῶν ᾧδ' ἀνέφηνε πόλει.

Ὅτι τοὺς μὴ διαφυλάττοντας τὴν πρὸς τὸ θεῖον 7  
 εὐσέβειαν πολὺ μᾶλλον μὴ τηρεῖν τὰ πρὸς τοὺς ἀν-  
 θρώπους δίκαια. [Exc. Vat. p. 2—3.]

Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι χρησάμενοι τοῖς τοῦ Λυ- 8  
 κούργου νόμοις ἐκ ταπεινῶν δυνατώτατοι ἐγένοντο  
 τῶν Ἑλλήνων, τὴν δὲ ἡγεμονίαν διεφύλαξαν ἐπὶ  
 10 ἔτη πλείω τῶν ν'. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ κατ' ὀλί-  
 γον καταλύοντες ἕκαστον τῶν νομίμων, καὶ πρὸς  
 τρυφὴν καὶ ῥαθυμίαν ἀποκλίνοντες, ἔτι δὲ διαφθα-  
 ρέντες νομίσματι χρῆσθαι καὶ πλούτους ἀθροίζειν,  
 ἀπέβαλον τὴν ἡγεμονίαν. [Exc. de virt. et vit. p. 225 V.,  
 15 p. 547 W.]

Ὅτι Τήμενος πῆν Ἀργείαν λαχὼν ἐνέβαλε μετὰ 13  
 τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν. χρο-  
 νίζοντος δὲ τοῦ πολέμου τοὺς μὲν υἱοὺς οὐ προῆ-  
 γεν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας, τὸν δὲ τῆς θυγατρὸς ἄνδρα  
 20 Αἰγιφόντην διαφερόντως ἀποδεχόμενος ἔτασεν ἐπὶ  
 τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις. ἐφ' οἷς οἱ παῖδες αὐ-  
 τοῦ διαγανακτοῦντες Κίσσος καὶ Φάληκς καὶ Κε-  
 ρύνης ἐπιβουλήν κατὰ τοῦ πατρὸς συνεστήσαντο  
 διὰ τινων κακούργων· οἱ πεισθέντες ὑπὸ τούτων  
 25 ἐνῆδρευσαν τὸν Τήμενον παρὰ τινα ποταμόν, καὶ

1 μηδέτι ἐπιβουλεύειν exc. σκολιόν add. Wurm et  
 Krebs 7 χρησάμενοι Peir., om. v. 10 ν'] φ' Wess. ex  
 XV 1, 3 12 διαφθαρέντες] ὥστε add. Wurm. 19 τὰς  
 Feder, τῆς cod. 20 ἔτασεν Müller, ἔτασεν cod., ἔταξεν  
 Feder 22 Κίσσος] νίσος cod. φαλήκς καὶ κερύνης cod.



φρονεῦσαι μὲν οὐκ ἠδυνήθησαν, κατατραυματίσαντες δὲ εἰς φυγὴν ὥρμησαν.

- 2 Ὅτι Ἀργεῖοι πολλὰ κακοπαθήσαντες ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους μετὰ τοῦ ἑαυτῶν βασιλέως, καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὰς πατρίδας ἀποκαταστήσαντες, ἐμέμφοντο τὸν βασιλέα διὰ τὸ τὴν χώραν αὐτῶν ἀποδεδωκέναι τοῖς φυγάσιν, ἀλλὰ μὴ σφίσι κατακληρουχῆσαι. συστάντος δ' ἐπ' αὐτὸν τοῦ δήμου, καὶ τὰς χεῖρας ἀπονευνομένως προσφέροντος, ἔφυγεν εἰς Τεγέαν καὶκεῖ διετέλεσε τιμώμενος ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων. [Exc. Escor. p. 11 F., p. VIII M.]

- 14 Κατέσχεν οὖν ἡ βασιλεία ἥτοι τοπαρχία τῶν Ἀργείων ἔτη φμθ', καθὼς καὶ Διόδωρος ὁ σοφώτατος συνεγράψατο. [Io. Malal. Chronogr. p. 68 ed. Bonn.]

15

- 15 Cessante Assyriorum dynastia, post Sardanapalli ultimi regis Assyriorum mortem, Makedoniorum tempora succedunt.

Karanus ante primam olimpiadem rerum cupiditate motus copias collegit ab Argivis et ab altera (regione) Peloponesiaca, et cum exercitu expeditio-  
nem in partes Makedoniorum suscepit. Eodem tem-  
pore Orestarum regi bellum erat cum vicinis suis, qui vocantur Eordaei, rogavit Karanum, ut ipsi auxilio esset: suaeque regionis mediam partem ei  
se daturum pollicitus est Orestarum rebus compo-  
sitis; et rege fidem exsolvente Karanus regionem  
obtinuit regnavitque in ea annis XXX, tempore

4 μετὰ] μετ' Ἀρόου Arn. Schäfer 25 mediam] dimi-  
diam Krebs et Wurm (Neue Jahrb. 1833, p. 81.)

senectutis e vita excessus (excedeabat); cuius principatum filius eius, qui Kojinus nominatus est, excepit et dominatus est annis XXVIII. Post eum regnavit Tirimmus annis XLIII. Perdikas annis XLII. Hic  
 5 regnum suum adaugere volebat (ac propterea) Delphos misit.

Et post pauca verba iisdem addens dicit: 2

Perdikas annis regnavit XLVIII imperiumque Argaeo reliquit. Huic uno supra XXX annos re-  
 10 gnanti Philippus in imperio suffectus est; qui annos triginta tres regnavit et potestatem Ajeropae reliquit. Hic vero cum annis XX dominatus esset, regni successionem excepit Alketas, qui annis XVIII imperavit, reliquitque potestatem Amintae. Regnante  
 15 hoc annis IX supra XL imperium excepit Alexandrus, qui annos tenuit XLIV. Post hunc regnavit Perdikas annis XXII. Arkhelaus annis XVII. Ajeorpus annis VI. Post quem Pausanias anno uno dominatus est. Ptlomaeus annis III. Post hunc Per-  
 20 dikas annis V. Philippus annis XXIV. Alexandrus cum Persis plus duodecim annis certavit.

Makedonici regni generationem hoc pacto historico- 3  
 rum fideles ad Heraklem referunt. A Karano, qui primus in unum conflata tenuit Makedoniorum potestatem, usque ad Alexandrum, qui Asia-  
 25 norum terram subegit, viginti quatuor reges recensentur, anni CCCCLIII. [Euseb. Chron. I p. 227 Schöne.]

*Ὅτι Περδίκκας τὴν ἰδίαν βασιλείαν ἀνέξῃσαι βου- 16  
 λόμενος ἠρώτησεν εἰς Δελφούς. ἣ δὲ ἔφη,*

ἔστι κράτος βασίλειον ἀγανοῖς Τημενίδαισι  
 γαίης πλουτοφόροιο· δίδωσι γὰρ αἰγίοχος Ζεὺς.  
 ἀλλ' ἴθ' ἐπειγόμενος Βοττηίδα πρὸς πολύμηλον·  
 ἔνθα δ' ἂν ἀργικέρωτας ἴδῃς χιονώδεας αἶγας  
 εὐνηθέντας ὕπνω, κείνης χθονὸς ἐν δαπέδοισι  
 θῦε θεοῖς μακάρεσσι καὶ ἄστνυ κτίζε πόλῃος.

[Exc. Vat. p. 3]; cf. 16, 1.

- 17 Γενεαλογοῦσι δ' αὐτὸν (Caranum) οὕτως, ὥς φη-  
 σιν ὁ Διόδωρος, οἱ πολλοὶ τῶν συγγραφέων, ὧν 10  
 εἷς καὶ Θεόπομπος. Κάρανος Φείδωνος τοῦ Ἀριστο-  
 δαμίδα τοῦ Μέροπος τοῦ Θεστίου τοῦ Κίσσου τοῦ  
 Τημένου τοῦ Ἀριστομάχου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Ὑλλου  
 τοῦ Ἡρακλέους. ἔνιοι δὲ ἄλλως, φησί, γενεαλο-  
 γοῦσι, φάσκοντες εἶναι Κάρανον Πολίαντος τοῦ Κροί- 15  
 σου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Εὐρυβιάδα τοῦ Δεβάλλου  
 τοῦ Λαχάρου τοῦ Τημένου, ὃς καὶ κατῆλθεν εἰς  
 Πελοπόννησον. [Georg. Syncell. Chron. p. 262 B.]

## FRAGMENTA LIBRI VIII.

Ὅτι τῶν Ἡλείων πολυανδρουμένων καὶ νομίμως 1  
 πολιτευομένων ὑφορᾶσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους τὴν  
 τούτων αὔξησιν, συγκατασκευάσαι τὸν κοινὸν βίον,  
 ἵν' εἰρήνης ἀπολαύοντες μηδεμίαν ἔχωσιν ἐμπειρίαν  
 5 τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. καὶ καθιέρωσαν αὐτοὺς  
 τῷ θεῷ, συγχωρησάντων σχεδὸν ἀπάντων τῶν Ἑλ-  
 λήνων. καὶ οὕτε ἐπὶ τῆς Ξέρξου στρατείας συνε- 2  
 στράτευσαν, ἀλλὰ ἀφείθησαν διὰ τὸ ἐπιμελεῖσθαι  
 τῆς τοῦ θεοῦ τιμῆς, ἔτι δὲ καὶ κατ' ἰδίαν ἐν τοῖς  
 10 τῶν Ἑλλήνων ἐμφυλίοις πολέμοις οὐδαὶς αὐτοὺς πα-  
 ρηνόχλει διὰ τὸ πάντας τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν  
 σπεύδειν ἱερὰν καὶ ἄσυχον φυλάττειν. ὕστερον δὲ  
 πολλαῖς γενεαῖς καὶ συστρατεῦσαι τούτους καὶ ἰδίᾳ  
 πολέμους ἐπανελéσθαι. [Exc. de virt. et vit. p. 225 V.,  
 15 547 W.]

Ὅτι οἱ Ἡεῖοι τῶν κοινῶν πολέμων οὐ μετεῖ- 3  
 χον· καὶ γὰρ ὅτε Ξέρξης ταῖς τοσαύταις μυριάσιν  
 ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας, ἀφείθησαν ὑπὸ τῶν  
 συμμάχων τῆς στρατείας, προσταξάντων τῶν ἡγε-  
 20 μόνων. πλεον αὐτοὺς ποιήσειν, ἐὰν ἐπιμέλωνται  
 τῆς τῶν θεῶν τιμῆς. [Exc. Vat. p. 4.]

2 ὑφοραμένους Reiske    7 οὐδὲ Krebs    Ξέρξι cod.  
 συνεστρατεύθησαν cod.    9 ἔτι Reiske, ὅτι cod.    13 στρα-  
 τεῦσαι cod.

- 2 Καὶ μὴ συγχωρηθείσης μηδὲ λαθραίας συμπλο-  
κῆς πρὸς ἄνδρα· μηδένα γὰρ οὕτω παραφρονήσειν  
ὥστε ἐφημέρου χάριν ἡδονῆς τὰ μακαριζόμενα τοῦ  
βίου παντὸς ἀντικαταλλάξασθαι. [Exc. Vat. p. 4.]
- 3 Ὅτι Νεμέτωρ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ στερηθεὶς  
τῆς βασιλείας, ὃς Ἀμόλιος ἐκαλεῖτο, ἐβασίλευσε δὲ  
Ἀλβανῶν, τοὺς ἰδίους υἱωνοὺς παρ' ἐλπίδας ἀνα-  
γνωρίσας Ῥέμον καὶ Ῥωμόλουν, ἐπεβούλευσε κατὰ  
τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ περὶ ἀναιρέσεως. ὃ καὶ γέρονε·  
μεταπεμπάμενοι γὰρ τοὺς νομεῖς ὥρμησαν ἐπὶ τὰ 10  
βασίλεια, καὶ ἐντὸς τῶν θυρῶν εἰσεβιάσαντο καὶ  
τοὺς ὑφισταμένους ἀνήρουν, ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸν  
τὸν Ἀμόλιον. [Exc. Escor. p. 12 Fed., Müll. fr. II  
p. IX.]
- 4 Ὅτι τούτων ἐκτεθέντων, ἐπειδὴ τοῦ χρόνου 15  
προϊόντος ἠνδρώθησαν, πολὺν διέφερον τῶν ἄλλων  
κάλλει καὶ ῥώμῃ. διὸ καὶ πᾶσι τῷς ποιμνίοις ἀσφά-  
λειαν παρείχοντο, ῥαδίως τοὺς ληστεύειν εἰωθότας  
ἀποκρουόμενοι, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιροῦντες τῶν  
ἐπιτιθεμένων, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας συλλαμβάνοντες. 20
- 2 χωρὶς δὲ τῆς ἐν τούτῳ φιλοτιμίας ὑπῆρχον ἅπανσι  
τοῖς πλησίον νομεῦσι προσφιλεῖς, ταῖς τε ὁμιλίαις  
συνόντες καὶ τὸν ἑαυτῶν τρόπον μέτριον καὶ κοινὸν  
τοῖς δεομένοις ἀναδεικνύντες. διὸ καὶ τῆς πάντων  
ἀσφαλείας ἐν τούτοις κειμένης, οἱ πλεῖστοι τούτοις 25  
ὑπετάττοντο καὶ τὸ παραγγελλόμενον ἐποιοῦν συν-  
τρέχοντες εἰς οὓς προστάττειεν τόπους. [Exc. de virt.  
et vit. p. 225 V., 547 W.]

1 μηδὲ Krebs, μήτε cod.      7 υἱωνοὺς Feder, υἱοὺς cod.  
12 τοὺς add. Müller

Ὅτι ὀρνιθευομένων Ῥέμου καὶ Ῥωμύλου περὶ 5  
οἰκισμοῦ πόλεως, καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν μερῶν διοση-  
μείαν γενέσθαι, φασὶ καταπλαγέντα τὸν Ῥέμον ἐπι-  
φθεργάμενον εἰπεῖν τῷ ἀδελφῷ, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ  
6 πόλει πολλάκις ἐπαριστέροις βουλευμασιν ἐπιδέξιος  
ἀκολουθήσει τύχη· προπετῶς γὰρ αὐτοῦ τὸν ἄγγελον  
ἀποστείλαντος καὶ τὸ καθ' αὐτὸν μέρος ὅλως ἡμαρ-  
τηκότος ὑπὸ ταῦτομάτου διωρθῶσθαι τὴν ἄγνοιαν.  
[Exc. Vat. p. 5.]

10 Ὅτι ὁ Ῥωμύλος κτίζων τὴν Ῥώμην τάφρον πε- 6  
ριέβαλε τῷ Παλατίῳ κατὰ σπουδὴν, μὴ τινες τῶν  
περιοίκων ἐπιβάλλωνται κωλύειν αὐτοῦ τὴν προαι-  
ρεσιν. ὁ δὲ Ῥέμος βαρέως φέρων ἐπὶ τῷ διεσφάλ-  
θαι τῶν πρωτείων, φθονῶν δὲ τῆς εὐτυχίας τῷ  
15 ἀδελφῷ, προσιὼν τοῖς ἐργαζομένοις ἐβλασφήμει·  
ἀπεφήνατο γὰρ στενὴν εἶναι τὴν τάφρον, καὶ ἐπι-  
σφαλῇ ἔσεσθαι τὴν πόλιν, τῶν πολεμίων ῥαδίως  
αὐτὴν ὑπερβαίνοντων. ὁ δὲ Ῥωμύλος ὠργισμένος 2  
ἔφη, Παραγγελῶ πᾶσι τοῖς πολίταις ἀμύνασθαι τὸν  
20 ὑπερβαίνειν ἐπιχειροῦντα. καὶ πάλιν ὁ Ῥέμος τοῖς  
ἐργαζομένοις ὀνειδίζων ἔφη στενὴν κατασκευάζειν  
τὴν τάφρον· εὐχερῶς γὰρ ὑπερβήσεσθαι τοὺς πο-  
λεμίους· καὶ γὰρ αὐτὸς ῥαδίως τοῦτο πράττειν· καὶ  
ἅμα ταῦτα λέγων ὑπερήλατο. ἦν δέ τις Κέλερος, 3  
25 εἷς τῶν ἐργαζομένων, ὃς ὑπολαβὼν, Ἐγὼ δέ, φησὶν,  
ἀμνησθῆναι τὸν ὑπερπηδῶντα κατὰ τὸ πρόσταγμα

6 τύχη Dind., δίκη cod. 8 ἀπὸ Hertl. διορθώσα-  
σθαι cod., corr. Dind. 14 τοῦ ἀδελφοῦ cod., corr. Krebs  
18 ὀργισάμενος cod., corr. Dind. 23 πράττειν cod. (Herw.  
spic. p. 3), πράξει Mai, πράξειν Krebs (et Herw. p. 16!)

τοῦ βασιλέως, καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἀνέτεινε τὸ  
σκαφεῖον καὶ πατάξας τὴν κεφαλὴν ἀπέκτεινε τὸν  
Ῥέμον. [Exc. Vat. p. 5.]

- 7 Ὅτι Πολυχάρη Μεσσήνιον πλούτῳ καὶ γένει δια-  
φέροντα συνθέσθαι ἀγγελῶν κοινωνίαν πρὸς Εὐ-  
αιφνον Σπαρτιάτην. ὃν εἰς ἐπιμέλειαν καὶ φυλα-  
κὴν παραλαβόντα τάς τε ἀγέλας καὶ τοὺς νομεῖς  
ἐπιχειρῆσαι μὲν πλεονεκτεῖν, καταφανῇ δὲ γενέσθαι.  
2 πωλήσαντα γὰρ ἐμπόροις τῶν τε βοῶν καὶ τῶν νο-  
μέων τινὰς ἐπ' ἐξαγωγῇ προσποιηθῆναι τὴν ἀπώ-  
λειαν αὐτῶν ὑπὸ ληστῶν γεγρονέναι βιαίως. τοὺς  
δὲ ἐμπόρους εἰς Σικελίαν πλέοντας κομιζέσθαι παρὰ  
τὴν Πελοπόννησον· γενομένου δὲ χειμῶνος προσορ-  
μισθῆναι τῇ γῇ, καὶ τοὺς νομεῖς νυκτὸς ἀποβάοντας  
διαδρᾶναι τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πιστεύσαντας. 15  
3 παραγενηθέντων δὲ αὐτῶν εἰς Μεσσήνην, καὶ τῷ  
κυρίῳ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν εἰπόντων, τὸν Πολυχάρη  
τούτους μὲν κρύψαι, τὸν δὲ κοινωνὸν ἐκ τῆς Σπάρ-  
4 τῆς μεταπέμψασθαι. διαβεβαιουμένου δὲ αὐτοῦ καὶ  
λέγοντος τῶν νομέων τοὺς μὲν ὑπὸ ληστῶν ἀφῆρ- 20  
πάσθαι, τοὺς δὲ τετελευτηκέναι, τὸν Πολυχάρη προ-  
άγειν τοὺς ἄνδρας. οὗς ἰδόντα τὸν Εὐαιφνον κα-  
ταπλαγῆναι, καὶ φανερώς ἐλεγχόμενον τραπῆναι πρὸς  
δέησιν, καὶ τάς τε βοῦς ἀποκαταστήσειν ἐπαγγελέ-  
σθαι καὶ πᾶσαν προσέσθαι φωνὴν εἰς τὸ σωθῆναι. 25  
5 τὸν δὲ Πολυχάρη ἐντραπέντα τὴν ξενίαν κρύψαι τὴν

3 Περὶ Ῥωμύλου καὶ Ῥέμου Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεὺς  
ἱστορεῖ, Δίων τε καὶ Διόδωρος. [Tzetz. schol. ad Exeges.  
Iliad. p. 141, 21.]

5 ἀγγελῶν Krebs, μεθῶν cod. 11 βιαίων cod., corr.  
Dind. 21 τὸν Dind., τὸν δὲ cod.

προᾶξιν, καὶ τὸν υἱὸν συναποστεῖλαι τῷ Σπαρτιάτῃ  
 πρὸς τὸ τυχεῖν τῶν δικαίων. Εὐαίφνον δὲ καὶ τῶν  
 ἐπαγγελιῶν ἐπιλαθέσθαι τὸν τε εἰς Σπάρτην συν-  
 εκπεμφθέντα νεανίσκον ἀνελεῖν. οὗ συντελεσθέντος 6  
 τὸν Πολυχάρη ὥς ἐπὶ τηλικούτοις ἀνομήμασιν ἀγα-  
 νακτεῖν καὶ τὸν αἴτιον ἐξαιτεῖν. τοὺς δὲ Λακεδαι-  
 μονίους τούτῳ μὴ προσέχειν, τὸν δὲ υἱὸν Εὐαίφνου  
 μετ' ἐπιστολῆς εἰς Μεσσήνην ἀποστεῖλαι δηλοῦντα,  
 διότι Πολυχάρης εἰς Σπάρτην κατηγορεῖται περὶ ὧν  
 10 ἔπαθεν ἐπὶ τε τῶν ἐφόρων καὶ τῶν βασιλέων. τὸν  
 δὲ Πολυχάρη τυχόντα τῶν ἴσων τόν τε νεανίσκον  
 ἀνελεῖν καὶ τὴν πόλιν ῥυσιάζειν. [Exc. de virt. et  
 vit. p. 226 V., 548 W.]

Ὅτι τῶν κυνῶν ὠρουμένων καὶ τῶν Μεσσηνίων 8  
 15 ἀπελπιζόντων προσελθόν τις τῶν πρεσβυτέρων πα-  
 ρεκάλει τὰ πλήθη μὴ προσέχειν τοῖς μάντεσι σχε-  
 διάζουσι· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων βίων αὐτοὺς  
 πλείστοις ἀμαρτήμασι περιπίπτειν, ὥς μὴ δυναμέ-  
 νους προῖδέσθαι τὸ μέλλον, καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν εἰκὸς  
 20 μόνους τοὺς θεοὺς γινώσκειν ἀδυνατεῖν ἀνθρώπους  
 ὄντας ἐπίστασθαι. παρεκελεύετο οἷν πέμπειν εἰς 2  
 Δελφοὺς. ἡ δὲ Πυθία ἀνείλεν οὕτως. ἐκ τοῦ Αἰ-  
 πυτιδῶν γένους θῦσαι κόρην τὴν τυχοῦσαν· ἐὰν  
 δὲ ἡ λαχοῦσα ἀδυνατῇ καθοσιωθῆναι, θῦσαι τότε  
 25 παρθένον τὴν τοῦ διδόντος ἐκουσίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ  
 γένους. καὶ ταῦτα πράξαντες ἔξετε νίκην τοῦ πο-

7 μὴ] μὲν μὴ Reiske 9 κατηγορεῖτο Peiresc., κατη-  
 γορεῖται Vales., corr. Reiske 11 Πολυχάρη] Εὐαίφνον  
 cod. 12 πόλιν] ἔπανλιν vel ποινήν conicio (cf. Suid. s. v.  
 ῥυσιάζειν) 20 ἀδύνατον cod., corr. Dind. 23 τυχοῦσαν]  
 λαχοῦσαν Krebs 25 αὐτοῦ Krebs



3 λέμον καὶ κράτος. . . . . οὐδεμιᾶς γὰρ τιμῆς μέ-  
 γεθος ἰσόρροπον ἐφαίνετο τοῖς γονεῦσι πρὸς τὴν  
 τῶν τέκνων σωτηρίαν, ἀλλ' ἅμα μὲν ὁ τῆς συγγε-  
 νείας ἔλεος ἐκάστω ὑπεδύετο πρὸ ὀφθαλμῶν λαμ-  
 βάνοντι τὴν σφαγὴν, ἅμα δὲ ἐνετρέπετο προδότης 5  
 γενέσθαι τέκνου πρὸς ὁμολογούμενον ὕλεθρον. [Exc.  
 Vat. p. 6.]

9 Προέπιπτεν εἰς ἀνάξια τῆς περὶ αὐτὸν δόξης  
 ἁμαρτήματα· δεινὸς γὰρ ὁ ἔρως σφῆλαι τοὺς νέους,  
 καὶ μάλιστα τοὺς μεγαλοφρονοῦντας ἐπὶ τῇ τοῦ 10  
 σώματος ὁσμῇ. διὸ καὶ παρεισῆγαγον οἱ παλαιοὶ  
 τῶν μυθογράφων τὸν ὑπὸ τῶν ἑλλων ἀνίκητον  
 Ἡρακλέα ὑπὸ τῆς τούτου δυνάμεως νικώμενον. [Exc.  
 Vat. p. 6.]

10 Ὅτι Ἀρχίας ὁ Κορίνθιος ἐραστὴς ὦν Ἀκταίωνος 15  
 τὸ μὲν πρῶτον προσέπεμπε τινα τῶν παιδῶν, θαυμα-  
 σταὺς ἐπαγγελίας ποιούμενος· οὐ δυνάμενος δὲ αὐτὸν  
 ἀναλαβεῖν παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς καλοκἀγαθίαν καὶ  
 τὴν αὐτοῦ τοῦ παιδὸς σωφροσύνην, ἤθροισε τῶν  
 συνήθων τοὺς πλείστους, ὥς βιασόμενος τὸν ἐν 20  
 2 χάριτι καὶ δεήσει μὴ ὑπακούοντα. τέλος δὲ μεθυ-  
 σθεὶς μετὰ τῶν συμπαρακληθέντων ἐπὶ τοσοῦτον  
 ἀνοίας προέπεσεν ὑπὸ τοῦ πάθους, ὥστε εἰς τὴν  
 οἰκίαν ἐμπεσὼν τοῦ Μελίσσου τὸν παῖδα βιαίως  
 3 ἀπήγαγεν. ἀντεχομένου δὲ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλ- 25  
 λων τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, παρ' ἀμφοτέροις φιλο-  
 τιμίας βιαιοτέρας γενομένης ἔλαθεν ὁ παῖς ἐν ταῖς  
 χειρσὶ τῶν ἀντεχομένων ἀφείς τὴν ψυχὴν, ὥστε τὸ

16 προέπεμπε v., corr. Reiske 20 ἐν del. Herw. 23  
 προσέπεσεν v., corr. Dind. 25 ἀπήγεν malim

παράδοξον τῆς πράξεως ἀναλογιζομένους ἐλεεῖν ἅμα  
 τὴν τοῦ παθόντος συμφορὰν καὶ θαυμάζειν τὴν τῆς  
 τύχης περιπέτειαν· ὃ γὰρ ὁ παῖς τῆς αὐτῆς ἐκεί- 4  
 νης ἔτυχε προσηγορίας, τούτῳ τὴν ὁμοίαν τοῦ βίου  
 5 καταστροφὴν ἔσχευ, ἐκατέρων ὑπὸ τῶν μάλιστα ἀν-  
 βοηθησάντων τοῦ ζῆν παραπεπλησίῳ τρόπῳ· στερη-  
 θέντων.

Ὅτι Ἀγαθοκλῆς ἐπιστάτης αἰρεθεὶς τῆς περὶ τὸν 11  
 νεῶν τῆς Ἀθηναῖς οἰκοδομίας, τοὺς καλλίστους τῶν  
 10 τεμνομένων λίθων ἐπιλεγόμενος τὴν μὲν δαπάνην  
 ἐκ τῆς ιδίας οὐσίας ἐποιεῖτο, τοῖς δὲ λίθοις κατα-  
 χρησάμενος οἰκίαν ᾠκοδόμησε πολυτελεῆ. ἐφ' οἷς  
 φασιν ἐπισημῆναι τὸ δαιμόνιον· κεραυνωθέντα γὰρ  
 τὸν Ἀγαθοκλέα μετὰ τῆς οἰκίας καταφλεχθῆναι. οἱ 2  
 15 δὲ γεωμόροι ἔκριναν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ δημοσίαν  
 εἶναι, καὶ περὶ τῶν κληρονόμων δεικνύντων μηδὲν  
 εἰληφότα τῶν ἱερῶν ἢ δημοσίων χρημάτων. τὴν δὲ  
 οἰκίαν καθιερώσαντες ἄβατον τοῖς εἰσιούσιν ἐποίη-  
 σαν, ὥς ἔτι καὶ νῦν ὀνομάζεται Ἐμβρονταῖον. [Exc.  
 20 de virt. et vit. p. 229 V., 548 W.]

[Περὶ δύο ἀνδρῶν ἀριστευσάντων ἐν πολέμῳ 12  
 καὶ ἀγωνιζομένων περὶ πρωτείων.] Μετὰ ταῦθ' ὁ  
 μὲν βασιλεὺς ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ἐκ τῶν τραυμάτων  
 προέβηκε κρίσιν ἀριστείου. κατέβησαν μὲν οὖν ἐπὶ  
 25 τὸν ἀγῶνα δύο, Κλέωννις τε καὶ Ἀριστομένης, ὧν  
 ἑκάτερος εἶχευ ἰδίον τι πρὸς δόξαν. ὁ γὰρ Κλέων- 2  
 νις ὑπερασπίσας τὸν βασιλέα πεπτωκότα τῶν ἐπι-

6 βοηθησόντων v., corr. Schäfer 13 φασιν Wurm,  
 παῖσιν v. ἐπισημῆναι Wess., ἐπιφανῆναι v. 17 ἢ add.  
 Reiske; ἱερῶν f. del.

φερομένων Σπαρτιατῶν ὁπτῶ νεκροὺς ἐπεποιήκει·  
 καὶ τούτων ἦσαν δύο ἡγεμόνες ἐπιφανεῖς· πάντων  
 δὲ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ τὰς πανοπλίας  
 ἐσκυλευκῶς ἐδεδῶκει τοῖς ὑπασπισταῖς, ἵνα ἔχη ση-  
 μεῖα τῆς ιδίας ἀρετῆς πρὸς τὴν κρίσιν. πολλοῖς δὲ  
 περιπεσὼν τραύμασιν ἅπαντ' ἔσχευεν ἐναντία, μέγι-  
 στον παρεχόμενος τεκμήριον τοῦ μηδενὶ τῶν πο-  
 3 λεμίων εἶξαι. ὁ δ' Ἀριστομένης ἐν τῷ περὶ τοῦ  
 βασιλέως ἀγῶνι πέντε μὲν ἀνηγήκει τῶν Λακεδαι-  
 μονίων, καὶ τὰς πανοπλίας ἐσκυλεύκει τῶν πολε- 10  
 μίων ἐπικειμένων. καὶ τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα διε-  
 φύλαξεν ἄτρωτον, ἐκ δὲ τῆς μάχης ἀπερχόμενος εἰς  
 4 τὴν πόλιν ἔργον ἐπαινούμενον ἔπραξεν. ὁ μὲν γὰρ  
 Κλέωνις ἀσθενῶς ἐκ τῶν τραυμάτων διακείμενος  
 οὔτε βαδίζειν καθ' αὐτὸν οὔτε χειραγωγεῖσθαι δυ- 15  
 νατὸς ἦν· ὁ δ' Ἀριστομένης ἀράμενος αὐτὸν ἐπὶ  
 τοὺς ὤμους ἀπήνεγκεν εἰς τὴν πόλιν, οὐδὲν δὲ ἤττον  
 κομίζων τὴν ιδίαν πανοπλίαν, καὶ ταῦτα τοῦ Κλεόν-  
 νιδος προέχοντος τῶν ἄλλων μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ  
 5 σώματος. τοιαύτας δ' ἐχόντων ἀφορμὰς εἰς τὴν 20  
 ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κρίσιν, ὁ βασιλεὺς ἐκάθισε μετὰ  
 τῶν ταξιάρχων κατὰ τὸν νόμον. προλαβὼν οὖν τὸν  
 λόγον ὁ Κλέωνις τοιούτοις ἐχρήσατο λόγοις.  
 6 Βραχὺς μὲν ἐστὶν ὁ περὶ τῶν ἀριστείων λόγος·  
 κριταὶ γὰρ εἰσιν οἱ τεθεαμένοι τὰς ἐκάστων ἀρε- 25  
 τὰς· ὑπομνήσαι δὲ δεῖ με, διότι πρὸς τοὺς αὐτοὺς  
 ἄνδρας ἐκατέρων διαγωνισαμένων ὑφ' ἑνα καιρὸν  
 καὶ τύπον ἐγὼ πλείους ἀπέκτεινα. δῆλον οὖν ὡς

κατὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν ὁ πρότερος ἐν ἀριθμῷ  
 τῶν ἀναιρεθέντων προτερεῖ καὶ τοῖς εἰς τὸ πρω-  
 τεῖον δικαίοις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σώματα ἐκατέρων 7  
 ἐμφανεστάτας ἀποδείξεις ἔχει τῆς ὑπεροχῆς· ὁ μὲν  
 5 γὰρ πλήρης ὢν τραυμάτων ἐναντίων ἀπελύετο τῆς  
 μάχης, ὁ δ' ὥσπερ ἐκ πανηγύρεως, ἀλλ' οὐ τηλι-  
 καύτης παρατάξεως ἐξιὼν οὐκ ἐπειράθη, τί δύνатаι  
 πολεμίων σίδηρος. εὐτυχέστερος μὲν οὖν ἔσως Ἀρι- 8  
 στομένης, ἀγαθώτερος δ' ἡμῶν οὐκ ἂν δικαίως κρι-  
 10 θεῖη. πρόδηλος γὰρ ὁ ὑπομείνας τοσαύτας διαι-  
 ρήσεις τοῦ σώματος ὥς ἀφειδῶς ἑαυτὸν ἐπέδωκεν  
 ὑπὲρ τῆς πατρίδος· ὁ δ' ἐν πολεμίων συμπλοκῇ  
 καὶ τοιούτων κινδύνων τηρήσας ἑαυτὸν ἄτρωτον  
 εὐλαβεία τοῦ παθεῖν τι τοῦτ' ἐνήργησεν. ἔτοπον 9  
 15 οὖν εἰ παρὰ τοῖς ἑωρακῶσι τὴν μάχην ὁ τῶν πολε-  
 μίων μὲν ἐλάττωος ἀνελών, τῷ δ' ἰδίῳ σώματι κιν-  
 δυνεύσας ἤττον, προκριθῆσεται τοῦ πρωτεύοντος  
 ἐν ἀμφοτέροις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μηδενὸς ἔτι κιν-  
 δύνου ὑπάρχοντος βαστάσαι τὸ σῶμα καταπεποιη-  
 20 μένον ὑπὸ τῶν τραυμάτων ἀνδρείαν μὲν οὐδεμίαν  
 ἔχει, σώματος δ' ἔσως ἰσχύον ἐπιδέκνυνται. ἱκανά  
 μοι ταῦτα εἴρηται πρὸς ὑμᾶς· πρόκειται γὰρ ἄγων  
 οὐ λόγων, ἀλλ' ἔργων.

Παραλαβὼν δ' ἐν μέρει τὸν λόγον Ἀριστομένης, 10  
 25 Θανμάζω, φησὶν, εἰ μέλλει περὶ ἀριστείων ἀμφισ-  
 βητεῖν ὁ σωθὲς τῷ σώσαντι· ἀναγκαῖον γὰρ ἢ τῶν  
 δικαζόντων αὐτὸν ἄνοιαν καταγινώσκειν ἢ τὴν κρι-  
 σιν δοκεῖν ἐκ τῶν νῦν λεγομένων, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν

1 ὁ πρότερος Bekker, ὁπότερος v. 14 τοῦ] μὴ add.  
 Herw. 24 ἐν] τῷ add. Herw.

τότε πεπραγμένων ἔσεσθαι. οὐ μόνον δὲ Κλέωνις  
 δειχθήσεται κατ' ἀρετὴν λειπόμενος, ἀλλὰ καὶ τε-  
 11 λέως ἀχάριστος. ἀφείς γὰρ τὸ τὰ συντελεσθέντα  
 ὑπ' αὐτοῦ καλῶς διαπορεύεσθαι, διέσυρε τὰς ἐμὰς  
 πράξεις, φιλοτιμότερος ὢν ἢ δίκαιον· ὧ γὰρ καὶ ὁ  
 ἰδίας σωτηρίας τὰς μεγίστας ὀφείλει χάριτας, τού-  
 του τὸν ἐπὶ τοῖς καλῶςπραχθεῖσιν ἔπαινον διὰ  
 φθόνον ἀφῆρηται. ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ μὲν ἐν τοῖς  
 τότε γεγενημένοις κινδύνοις εὐτυχῆς ὑπάρχειν, φημι  
 12 δὲ πρότερον ἀγαθὸς γενέσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐκκλίνας  
 τὴν τῶν πολέμιων ἐπιφορὰν ἄτρωτος ἐγενόμην, οὐκ  
 εὐτυχῇ με προσήκεν ὀνομάζειν, ἀλλὰ δειλόν, οὐδ'  
 ὑπὲρ ἀριστείων λέγειν κρίσιν, ἀλλὰ ταῖς ἐκ τῶν  
 νόμων τιμωρίαις περιπεπτωκέναι· ἐπεὶ δ' ἐν πρώ-  
 τοις μαχόμενος καὶ τοὺς ὑφισταμένους ἀναιρῶν οὐκ  
 13 ἔπαθον ἅπερ ἔπραξα, ῥητέον οὐκ εὐτυχῇ με μόνον,  
 ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν. εἴτε γὰρ οἱ πολέμιοι καταπλα-  
 γέντες τὴν ἀρετὴν οὐκ ἐτόλμησαν ἀμύνεσθαι, μεγά-  
 λων ἐπαίνων ἕξιος ὃν ἐφοβήθησαν, εἴτ' ἐκείνων  
 ἀγωνιζομένων εὐθύμως ἐγὼ φονεύων τοὺς ἀνθεστη-  
 20 κούτας καὶ τοῦ σώματος ἐποιούμην πρόνοιαν, ἀνδρεῖος  
 14 ἥμα καὶ συνετός. ὁ γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ θυμομαχεῖν  
 ἐμφρόνως ὑπομένων τὸ δεινὸν ἐκατέρως ἔχει τὰς  
 ἀρετάς, σώματός τε καὶ ψυχῆς. καίτοι γε ταῦτα τὰ  
 δίκαια πρὸς ἑτέροους ἦν μοι ῥητέον ἀμείνους τούτου.  
 25 ὅτε γὰρ Κλέωνιν παραλελυμένον ἐκ τῆς μάχης εἰς  
 τὴν πόλιν ἀπήνεγκα τάμαντοῦ σώζων ὄπλα, καὶ ὑπ'  
 15 αὐτοῦ κεκρίσθαι νομίζω τὸ δίκαιον. καίτοι γε πα-

ροραθεις τόθ' ὅφ' ἡμῶν ἴσως οὐκ ἂν ἤριξε νῦν  
 ὑπὲρ ἀριστείων, οὐδὲ διασύρων τηλικούτον μέγεθος  
 εὐεργεσίας ἔλεγε μῆθ' ἐν εἶναι μέγα τὸ πραχθὲν διὰ  
 τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀποχωρεῖν ἐκ τῆς μάχης  
 5 τοὺς πολεμίους. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι πολλάκις οἱ  
 διαλυθέντες ἐκ τῆς μάχης ἐξ ὑποστροφῆς εἰώθασιν  
 ἐπιτίθεσθαι καὶ στρατηγία ταύτῃ χρησάμενοι τυργά-  
 νειν τῆς νίκης; ἱκανά μοι τὰ ρηθέντα· λόγων γὰρ  
 πλείονων οὐκ οἶμαι ὑμᾶς προσδεῖσθαι.

10 Τούτων ρηθέντων οἱ δικάζοντες ὁμογνώμονες  
 γενόμενοι προέκριναν τὸν Ἀριστομένην. [Cod. Vatic.  
 1354, Mazarin. 4 fol. 186; cf. Wessel. II p. 637 notam.]

Καὶ ταῖς προθυμίαις ἐπερρώσθησαν· τοὺς γὰρ 13  
 ἐκ παίδων ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν ἀσκοῦντας, καὶ  
 15 ἡ τύχη που ταπεινώσῃ, βραχὺς λόγος ἐφ' ὃ δεῖ  
 παρίστησιν. ὃ μὴν οὐδὲ οἱ Μεσσήνιοι τούτων  
 ἀπελείποντο ταῖς προθυμίαις, ἀλλὰ ταῖς σφῶν ἀρε-  
 ταῖς πιστεύσαντες. . . .

Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι καταπονόμενοι ὑπὸ Μεσ- 2  
 20 σηνίων ἐπεμψαν εἰς Δελφούς. ἡ δὲ ἔχρησεν,

οὐ σε μάχης μόνον ἔργ' ἐφέπειν χερὶ Φοῖβος ἀνώγει,  
 ἀλλ' ἀπάτῃ μὲν ἔχει γαῖαν Μεσσηνίδα λαός,  
 ταῖς δ' αὐταῖς τέχναισιν ἀλώσεται αἰῶπερ ὑπῆρξεν.  
 ἔστι δὲ τὸ νοούμενον μὴ μόνον τοῖς ἐκ τῆς βίας  
 25 ἔργοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ δόλου. . . . [Exc. Vat. p. 7.]

Ὅτι Πομπήλιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς πάντα τὸν 14  
 τοῦ ζῆν χρόνον ἐν εἰρήνῃ διετέλεσε. λέγουσι δὲ

23 τέχνεσιν cod., τέχναις τις Eus. 5, 27, 1 (non Paus.  
 4, 12, 1) 24 ἔστι — δόλου del. Herw. 26 Πομπήλιος v.

τινες ἀκουστὴν γενόμενον Πυθαγόρου παρ' ἐκείνου λαβεῖν τὰ τε περὶ θεῶν νομοθετήματα, καὶ πολλὰ διδασχθῆναι, δι' ὧν ἐπιφανὴς ἀνὴρ ἐγένετο καὶ βασιλεὺς ἠρέθη μετὰπεμπτος. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V., 549 W.]

- 15 Ὅτι κατὰ τὴν ἀξίαν οὐδὲ θελήσαντες δυνάμεθα τιμῆσαι τὸ δαιμόνιον· ὥστε εἰ μὴ κατὰ δύναμιν βουληθεῖημεν, εὐχαριστεῖν, τίνας ἂν ἐλπίδας τοῦ μέλλοντος βίου λαμβάνοιμεν, εἰς τούτους ἐξαμαρτάνοντες οὓς ἀδικοῦντας οὐκ ἂν εἴη δυνατὸν οὔτε  
 10 λαθεῖν οὔτε διαφυγεῖν; τὸ μὲν γὰρ ὅλον, παρ' οἷς ἀθάνατον εἶναι συμβαίνει καὶ τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν κόλασιν, φανερόν ὥς ἐν τούτοις παρασκευάζειν προσήκει τὴν μὲν ὀργὴν ἀγένητον, τὴν δὲ εὐνοίαν  
 2 αἰώνιον. — τηλικαύτην γὰρ ἔχει παραλλαγὴν ὁ τῶν  
 15 ἀσεβῶν βίος πρὸς τὸν τῶν εὐσεβῶν, ὥστε προσδοκᾶν ἑκατέρους αὐτοῖς βεβαιώσειν τὸ θεῖον τοῖς μὲν τὰς ἰδίας εὐχάς, τοῖς δὲ τὰς παρὰ τῶν ἐχθρῶν εὐ-  
 3 χάς. . . . τὸ δὲ ὅλον, εἰ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ὕταν πρὸς τοὺς βωμοὺς καταφύγῳσι βοηθοῦμεν, τοῖς δὲ πο-  
 20 λεμίοις διὰ τῶν ὕρκων πίστεις δίδομεν μηδὲν ἀδικῆσειν, ποίαν χρὴ πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι τοὺς θεοὺς σπουδὴν, οἳ οὐ μόνον τοὺς εὐσεβεῖς ἐν τῷ ζῆν εὖ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατον \* εἰ δὲ καὶ  
 25 ταῖς τελεταῖς δεῖ ἀγωγὴν μετ' εὐφημίας ἡδείας εἰς  
 ἅπαντα τὸν αἰῶνα παρασκευάζουσιν; διὸ καὶ προσ-

24 εἰ δὲ καὶ ταῖς τελεταῖς cod., τοῖς γε ἐν ταῖς τελεταῖς Herw., ἡδεῖαν τοῖς τελευτήσασιν Krebs, εὐδαίμονα τούτοις Wurm δὲ καὶ] πιστεύειν f. Krebs 25 δεῖ ἀγωγὴν] διαγωγὴν Mai ξοικυῖαν ταῖς τελεταῖς διαγωγὴν conicio εὐθυμίας ἡδεῖαν Dind.

ἡκειν μηδὲν οὕτω τῶν ἐν τῷ βίῳ σπουδάζειν ὥς  
περὶ τὴν τῶν θεῶν τιμὴν.

Ὅτι ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ τὰς ἄλλας 4  
ἀρετὰς ἀνθρώπων καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων εὐρῆσθαι  
5 συμβέβηκε, τὴν δὲ εὐσέβειαν τοσούτῳ τῶν ἄλλων  
ἀρετῶν προέχειν ὅσον καὶ τοὺς θεοὺς τῶν θνητῶν  
ἐν πᾶσι πρωτεύειν.

Ὅτι ζηλωτῆς οὔσης τοῖς ἰδιώταις, πολὺ μᾶλλον 5  
οἰκείαν εἶναι ταῖς πόλεσι· τῆς τε γὰρ ἀθανασίας  
10 ἐγγύτερον οὔσαι προσωκειωμένην τοῖς θεοῖς τὴν  
φύσιν ἔχουσι καὶ πολὺν χρόνον διαμένουσαι προσ-  
δοκῶσι τὴν ὀφειλομένην ἀμοιβήν, τῆς μὲν εὐσεβείας  
τὴν ἡγεμονίαν, τῆς δὲ εἰς τὸ θεῖον ὀλιγωρίας τὴν  
τιμωρίαν. [Exc. Vat. p. 8.]

Ὅτι Διόκῃς ὁ Μήδων βασιλεὺς πολλῶν ἀνομη- 16  
μάτων γενομένων ἤσκει δικαιοσύνην καὶ ἄλλας ἀρε-  
τάς. [Exc. de viri. et vit. p. 230 V., 549 W.]

Ὅτι Μύσκελλός τις Ἀχαιὸς ὢν τὸ γένος ἐκ Ῥύ- 17  
πης κατήντησεν εἰς Δελφοὺς καὶ τὸν θεὸν ἐπηρώ-  
20 τησε περὶ τέκνων γενέσεως· ἡ δὲ Πυθίᾳ ἀνεῖλεν  
οὕτως·

Μύσκελλε βραχύνωτε, φιλεῖ σ' ἐκάεργος Ἀπόλλων,  
καὶ γενεὰν δώσει· τόδε δὲ πρότερόν σε κελεύει,  
οἰκῆσαί σε Κρότωνα μέγαν καλαῖς ἐν ἀρούραις.

25 τοῦ δὲ Κρότωνα ἀγνοοῦντος εἶπεῖν πάλιν τὴν Πυ-  
θίαν,

1 μηδὲν] περὶ μηδὲν Wurm 8 οὔσης] εὐσεβείας add.  
Mai 18 Ῥύπης Bek., Κρήτης cod. 22 βραχύνωτε Dind.  
(p. 160, 11), καλὰν ὥς τε cod., Αἰγιαλῶτα Bernhardt 24  
οἰκίσαι cod. σε Dind., δὲ cod.



αὐτὸς σοι φράζει ἑκατηβόλος· ἀλλὰ συνίει.  
 οὗτος μὲν Τάφιος τοι ἀνήροτος, ἦδε δὲ Χαλκίς,  
 ἦδε δὲ Κουρήτων \* ἡ ἱερὰ χθών,  
 αἶδε δ' Ἐχινάδες εἰσί· πολλὺς δ' ἐπ' ἀριστερὰ πόντος.  
 οὕτω σ' οὐκ ἂν φημι Λακινίου ἄκρου ἀμαρτεῖν 5  
 οὐδ' ἱερᾶς Κριμίσσης οὐδ' Αἰσάρου ποταμοῖο.

- 2 Ὅτι τοῦ χρησμοῦ προστάττοντος Κρότωνα κτί-  
 ζειν ὁ Μύσκελλος τὴν περὶ τὴν Σύβαριν χώραν  
 θαυμάσας ἐβούλετο κτίσαι, καὶ ἐξέπεσε χρησμὸς  
 αὐτῷ οὗτος, 10

Μύσκελλε βραχύνωτε, παρὲν θεοῦ ἄλλα ματεύων  
 κλαύματα μαστεύεις· δῶρον δ' ὃ διδῶθ' θεὸς αἰνέει.

[Exc. Vat. p. 9.]

- 18 Ὅτι οἱ Συβαρίται γαστρίδουλοὶ εἰσι καὶ τρυ-  
 φηταί. τοσοῦτος δὲ ἦν ξῆλος παρ' αὐτοῖς τρυφῆς 15  
 ὥστε καὶ τῶν ἔξωθεν ἐθνῶν μάλιστα ἡγάπων Ἰω-  
 νας καὶ Τυρρηνοὺς, ὅτι συνέβαινε αὐτοὺς τοὺς μὲν  
 τῶν Ἑλλήνων, τοὺς δὲ τῶν βαρβάρων προέχειν τῇ  
 κατὰ τὸ ξῆν πολυτελείᾳ. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V.,  
 550 W.] 20

- 2 Ὅτι φασί·τινα τῶν εὐπόρων Συβαριτῶν, ἀκού-  
 σαντα παρὰ τινων ὅτι θεασάμενος τοὺς ἐργάτας  
 εἰληφὼς εἶη ῥήγματα, παρακαλέσαι τὸν εἰπόντα μὴ  
 θαυμάσαι· καὶ γὰρ ἀκούσαντα τὸ γερονὸς πεπονη-  
 3 κέναι τὴν πλευράν. ἕτερον δὲ λέγεται παραβαλόντα 25

2 οὕτως cod. αὕτη μὲν Τάφος ἐστίν Herw. 3 ἡ]  
 αἰχμητῶν Krebs 5 οὕτω σ' Dind., οὕτως δ' cod. 6  
 Κρεμίσσης cod. 14 γάστριες Suidas s. v. Συβαρίται 21  
 εὐπόρων Geel, ἐμπόρων cod. 23 ῥήγματα Krebs, πρᾶγ-  
 ματα cod. 24 ἀκούσαντα] αὐτὸς ἀκούσας Herw.

εἰς Σπάρτην εἶπεν ὅτι πρότερον μὲν θανυμάζοι τὴν  
 τῶν Σπαρτιατῶν ἀνδρείαν, τότε δὲ θεασάμενον εὐ-  
 τελῶς καὶ μετὰ πολλῆς κακοπαθείας βιοῦντας εἶπεν  
 ὅτι τῶν ἐσχάτων οὐδὲν διαφέρουσι· καὶ γὰρ ἐν  
 5 Συβαρίταις τὸν ἀνανδρότατον μᾶλλον ἐλέσθαι ἢ  
 τρεῖς ἀποθανεῖν ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν.  
 μάλιστα δὲ παρ' αὐτοῖς περιουσιάζει λέγεται τρυφῇ  
 τὸν ὀνομαζόμενον Μινδυρίδην. [Exc. Vat. p. 9.]

Ὅτι Μινδυρίδης λέγεται περιουσιάζει τρυφῇ 19  
 10 παρὰ Συβαρίταις. τοῦτον γάρ, Κλεισθένους τοῦ  
 Σικωνίων τυράννου νικήσαντος ἄρματι καὶ κηρύ-  
 ξαντος παραγενέσθαι τοὺς προαιρουμένους γαμεῖν  
 τὴν αὐτοῦ θυγατέρα, δοκοῦσαν κάλλει διαφέρειν,  
 ἀναχθῆναι φασιν ἐκ Συβάρεως ἐν πεντηκοντόρῳ  
 15 τοὺς ἐρέτας ἔχοντα ἰδίους οἰκέτας, ὧν εἶναι τοὺς  
 μὲν ἄλιεῖς, τοὺς δὲ ὀρνιθοθήρας. παραγενόμενον 2  
 δὲ εἰς Σικωνῶνα ταῖς κατὰ τὴν οὐσίαν παρασκευαῖς  
 οὐ μόνον τοὺς ἀντιμνηστεύσαντας, ἀλλὰ καὶ τὸν  
 τύραννον αὐτὸν ὑπερᾶραι, καίπερ τῆς πόλεως αὐτῷ  
 20 πάσης συμφιλοτιμουμένης. ἐν δὲ τῷ μετὰ τὴν ἄφι-  
 ξιν δείπνῳ προσιδόντος τινός, ὅπως κατακλιθῇ πρὸς  
 αὐτόν, εἶπεν ὅτι κατὰ τὸ κήρυγμα πάρεστιν ἢ μετὰ  
 τῆς γυναικὸς ἢ μόνος κατακλιθῆσόμενος. [Exc. de  
 virt. et vit. p. 230 V., 550 W.]

25 Ὅτι Μιλησίων τρυφώντων φασὶ πρὸς αὐτοὺς ἀπο-20

1 πρότερον μὲν εἶπεν ὅτι — τότε δὲ θεασάμενος —  
 εἶπεν Wurm 2 εὐτελῶς Dind., εὐτελοῖ cod. 3 εἶπεν  
 Dind., εἶπεν cod. 5 τὸν add. Dind. ἀνδρείοτατον cod.,  
 corr. Geel 10 τοῦτον Reiske, οὗτος v. 14 φασιν Krebs,  
 τινα cod., λέγεται Suidas s. v. Συβαρίται 15 ὧν εἶναι]  
 ὠνεῖται cod., om. Suidas

δημήσαντά τινα τῶν Συβαριτῶν, ἐπειδὴ πάλιν πρὸς  
τὴν πατρίδα παρεγενήθη, τὰ τε ἄλλα τοῖς πολίταις  
ἐξηγεῖσθαι καὶ δὴ καὶ φάσκειν κατὰ τὴν ἀποδημίαν  
μίαν πόλιν ἐλευθέραν ἑωρακέναι τὴν τῶν Μιλησίων.  
[Exc. Vat. p. 10.]

- 21 Ὅτι συνταξαμένων τῶν ἐπευνακτῶν τῷ Φαλάνθῳ  
τότε ἦκειν πρὸς τὴν στάσιν κατὰ τὴν ἀγορὰν, ὅταν  
αὐτὸς ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐφελκύσῃ τὴν κυνὴν, μετὰ  
τῶν ὅπλων· ἐμήνυσε δέ τις τὸ μέλλον γίνεσθαι  
τοῖς ἐφόροις. τῶν δὲ πλείστων οἰομένων δεῖν ἀπο- 10  
κτεῖναι τὸν Φάλανθον, Ἀγαθιάδας ἐραστὴς αὐτοῦ  
γεγονὼς εἶπεν, ὥς τοῦτο πράξαντες εἰς μερίστην  
στάσιν ἐμβαλοῦσι τὴν Σπάρτην, ἐν ᾗ κρατήσαντες  
ἄλυσιτελῇ ποιήσονται νίκην, καὶ σφαλέντες ἄρδην  
2 ἀπολέσουσι τὴν πατρίδα. συνεβούλευσεν οὖν τὸν 15  
κῆρυκα ἀναγορεῦσαι τὴν κυνὴν ἑᾶν ὥς ἔχει Φάλαν-  
θον. οὗ γενομένου τοὺς μὲν παρ' αὐτοῦ ἀποστή-  
3 σασθαι τῆς ἐπιβολῆς καὶ πρὸς διάλυσιν ὀρμήσαι. οἱ  
δὲ ἐπευνακταὶ θεωροὺς πέμψαντες εἰς Δελφοὺς ἐπη-  
ρώτων, εἰ δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Σικωνίαν. ἡ δ' ἔφη 20  
καλὸν τοι τὰ μετὰξὺ Κορίνθου καὶ Σικυνῶνος·  
ἀλλ' οὐκ οἰκήσεις οὐδ' εἰ παγχάλκεος εἴης.  
Σατύριον φράξου σὺ Τάραντός τ' ἀγλαὸν ὕδωρ  
καὶ λιμένα σκαιὸν καὶ ὅπου τράγος ἄλμυρόν οἶδμα

3 καὶ add. Hertl. 4 μίαν add. Dind. 7 κατὰ Dind.,  
καὶ cod. 8 μετὰ τῶν ὅπλων] μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν Wurm  
16 Φάλανθος v., corr. Wurm 17 ἀποστήναι Herw., ἀπο-  
στήσεσθαι et ὀρμήσειν Wurm 22 οἰκήσεις οὐδ' Dind.,  
οἰκίσεις οὐκ v. 23 σὺ Hermann, καὶ cod. τ' add. Dind.  
24 λιμένας καλοῦς Herw. ἄλμυρόν Dind., ἀγλαὸν cod.,  
ἄγριον Wurm

ἀμφαγαπᾷ τέγγων ἄκρον πολιοῖο γενείου·

ἐνθα Τάραντα ποιοῦ ἐπὶ Σατυρίου βεβαῶτα.

ἀκούσαντες δὲ ἡγνούν· ἡ δὲ φανερώτερον ἔφη,

Σατύριόν τοι ἔδωκα Τάραντά τε πύονα δῆμον

οἰκῆσαι καὶ πῆματ' Ἰαπύγεσσι γενέσθαι.

[Exc. Vat. p. 11.]

Ὅτι Ἰππομένης ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄρχων, τῆς<sup>22</sup>  
θυγατρὸς αὐτοῦ φθαρείσης ὑπὸ τινος, τιμωρίαν  
ἔλαβε παρ' αὐτῆς ἀνήκεστον καὶ παρηλλαγμένην·  
<sup>10</sup> μεθ' ἵππου γὰρ αὐτὴν εἰς οἰκίσκον τινὰ συγκλεί-  
σας, καὶ τὴν τροφὴν παρελόμενος ἐπὶ τινος ἡμέρας,  
ἠνάγκασε τὸ ζῶον διὰ τὴν ἔνδειαν ἀναλῶσαι τὸ σῶμα  
τῆς παραβληθείσης. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V,  
550 W.]

<sup>15</sup> Ὅτι Ἀντίφῃμος καὶ Ἐντιμος οἱ Γέλαν κτίσαντες<sup>23</sup>  
ἠρώτησαν τὴν Πυθίαν, καὶ ἔχρησε ταῦτα,

Ἐντιμ' ἡδὲ Κράτωνος ἀγακλέος υἱὲ δαΐφρον,  
ἐλθόντες Σικελὴν καλὴν χθόνα ναίετον ἄμφω,  
δειμάμενοι πτολίεθρον ὁμοῦ Κρητῶν Ῥοδίων τε

<sup>20</sup> παρ' προχοᾶς ποταμοῖο Γέλα συνομώννυμον ἄγνοῦ.

Ὅτι οἱ ἐκ τῆς δεκάτης ἀνατιθέντες Χαλκιδεῖς<sup>2</sup>  
ἦλθον χρησόμενοι περὶ ἀποικίας, καὶ ἀνεῖλε

Ἀψία ἥ ποταμῶν ἱερώτατος εἰς ἄλλα πίπτει,

<sup>1</sup> ἀμφαγαπᾷ τ' ἀκρόπολιν ἀγενείου cod., ἀμφαγαπᾷ  
βάπτει τ' (τέγγων Dind.) ἄκρον πολιοῖο γενείου Wurm <sup>4</sup>  
ἔδωκα] καὶ add. cod. <sup>5</sup> Ἰαπύγεσσι Mai, ἀδισιγῆσι cod.  
<sup>17</sup> Ἐντιμ' ἡδὲ Dind., Ἐντιμε καὶ cod. ἀγακλέες cod.  
δαίφρων v. <sup>18</sup> καλὴν add. Wurm. <sup>20</sup> ἄγνοῦ Herw.,  
ἄγρον v. <sup>21</sup> ἀνατεθέντες cod. <sup>23</sup> ἀψιδίη ποταμὸν ἱερ-  
ωτάτην εἰς ἄλλα πίπτειν cod., corr. Dind.

ἐνθ' εἴσω βάλλονται τὸν ἄρσενα θῆλυς ὀπυίει,  
 ἐνθα πόλιν οἴκιζε, διδοῖ δέ σοι Αὔσουνα χώραν.  
 οἱ δὲ κατὰ τὸν Ἀσίαν ποταμὸν εὐρόντες ἄμπελον  
 περιπεπλεγμένην ἐρινεῶ (τὸ λεγόμενον ἀρσενόθηλον)  
 ἐκτίσαν πόλιν.

- 3 Παραιοροευνόμενον μεγάλη τῇ φωνῇ λέγειν, ἀντὶ  
 θνητοῦ βίου δόξαν ἀθάνατον περιποιήσασθαι βού-  
 λεται τίς; τίς ἐρεῖ πρῶτος, ἐπιδίδωμι τὸν ἑμυτοῦ  
 βίον εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν.
- 4 Ὅτι τῶν εἰς ἀγρὸν πορευομένων τις ἐρωτήσας 10  
 ἅπαντ'... ἠρώτησε μή τι νεώτερον εἴη κατὰ τὴν πό-  
 λιν. καὶ ἐξημίωσαν αὐτὸν οἱ τὴν ἀρχὴν παρὰ Λο-  
 κροῖς ἔχοντες· τοσοῦτον ἦσαν περὶ τὸ δίκαιον ἡσχο-  
 ληκότες.

- 24 Ὅτι Σικωνίοις ἔχρησεν ἡ Πυθία ἑκατὸν ἔτη 15  
 μαστιγονομηθήσεσθαι αὐτούς. ἐπεδωτησάντων δὲ  
 αὐτῶν τίς ὁ ταῦτα ποιήσων, πάλιν ἀπεκρίθη, ὃ ἂν  
 καταπλεύσαντες πρῶτον γεγεννημένον νῖον ἀκούσωσιν.  
 ἐτύγχανε δὲ τοῖς θεωροῖς ἡκολουθηκῶς τῆς θυσίας  
 ἕνεκα μάγειρος, ὃς ἐκαλεῖτο Ἀνδρέας. μισθοῦ τοῖς 20  
 ἄρχουσι μαστιγοφορῶν ὑπηρέτει. [Exc. Vat. p. 12.]
- 25 Ὅτι ἐπὶ Ὀστιλίου Τύλλου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως  
 Ἀλβανοὶ τὴν αὔξεισιν τῶν Ῥωμαίων ὑφορώμενοι καὶ  
 ταπεινῶσαι τούτους βουλόμενοι, προσεποιήσαντο ἐπὶ  
 τῆς ἑαυτῶν χώρας γεγονέναι ληστὰς Ῥωμαίους, καὶ 25  
 ἐπεμψαν εἰς Ῥώμην πρεσβευτὰς τοὺς τὸ δίκαιον

1 ὀπυίει Dind., ὀπαρεῖ cod. 2 σοι Dind., σε v. 4 τὸ  
 λεγόμενον ἀρσενόθηλον del. Herw. 8 τίς addidi 10  
 ἐρωτήσας] ἐξώλης Wurm 11 ἅπαντ'... Herw., ἅπαντιον  
 Mai, ἅπαντων Wurm 23 καὶ .. βουλόμενοι cod. M(ona-  
 censis); om. v. 25 Ῥωμαίους M, Ῥωμαίων v.

αἰτήσοντας, εἰ δὲ μὴ προσέχωσι, πόλεμον καταγγε-  
 λούντας. Ὅστις δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς πν- 2  
 θόμενος ὡς ζητοῦσι πρόφασιν πολέμου, τοῖς μὲν  
 φίλοις παρήγγειλε τοὺς πρέσβεις ἐκδέξασθαι καὶ  
 5 παρακαλεῖν ἐπὶ ξένια· αὐτὸς δὲ ἐκκλίνας τὴν πρὸς  
 τούτους ἐντευξιν ἔπεμψεν εἰς Ἀλβανοὺς τοὺς τὸ  
 παραπλήσιον τοῖς ἐκείνων ποιήσοντας. τοῦτο δὲ 3  
 συνετέλεσεν ἀρχαῖκῳ τινι προαχθεὶς ἔθει, διὰ τὸ  
 τοὺς παλαιοὺς μηδὲν οὕτω σπουδάζειν ὡς τὸ δικαίους  
 10 ἐνίστασθαι πολέμους· εὐλαβεῖτο γάρ, μὴ τοὺς αἰτίους  
 τῆς ληστείας οὐθ' εὗρεῖν δυνάμενος οὔτε παραδι-  
 δοὺς τοῖς ἐξαιτοῦσι δόξῃ πόλεμον ἄδικον ἐπαναι-  
 ρεῖσθαι. εὐτυχούντων δὲ πρότερον τῶν εἰς Ἀλβαν 4  
 πεμφθέντων τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ δίκαιον, εἰς ἡμέ-  
 15 ραν τριακοστὴν πόλεμον κατήγγειλαν. οἱ μὲν οὖν  
 τῶν Ἀλβανῶν πρεσβεύται κατὰ τὴν ἐξαίτησιν ἀπό-  
 κρισιν ἔλαβον, ὅτι πρότερον ἐκείνων οὐ διδόντων  
 τὸ δίκαιον οἱ Ῥωμαῖοι πόλεμον αὐτοῖς κατηγγελκό-  
 τες εἴησαν. οἱ δὲ δῆμοι πρὸς ἀλλήλους ἐπιγαμίας  
 20 ἔχοντες καὶ φίλοι, ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας εἰς δια-  
 φορὰν κατέστησαν. [Exc. de legat. p. 310 U., 618 W.,  
 IV 35 Bip.]

Τὸ πρότερον τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων τῶν Λατίνων 26  
 οὐχὶ συνῆπτε πόλεμον ἀκηρυκτεὶ πρὸς ἔθνος,  
 25 ἀλλὰ τῇ χώρᾳ πρότερον ἔθνοὺς τοῦ πολεμίου

1 καταγγέλλοντας v., corr. Krebs      4 δέξασθαι καὶ  
 παραλαβεῖν Herw.      5 ξένια v., corr. Herw.      6 τοὺς  
 add. Krebs      10 ἐνίστασθαι cod.      13 εὐτυχούντων M, ἐν-  
 τυχόντων v.      14 ἐπὶ ξένια Herw.      15 εἰς om. M      16 τὸ] διὰ  
 τὸ Reiske      17 οἱ μὲν οὖν Bip., ὃν οἱ μὲν v.      18 προ-  
 τέρων Herw.

δόρου σημείον ἔρριπτεν, ἔχθρας ἀρχὴν σημαῖνον.  
ἔπειτα δὲ κατήρχετο πολέμου πρὸς τὸ ἔθνος.

τοῦτό φησι Διόδωρος, πᾶς τε Λατῖνα γράφων.

[Tzetz. Hist. 5, 555.]

27 Ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται ὑπὸ Μεσσηνίων ἡττηθέντες εἰς Δελφοὺς πέμψαντες ἡρώτων περὶ πολέμου. ἔχρησε δὲ αὐτοῖς παρὰ Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα.

2 Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι προτραπέντες ὑπὸ Τυρταίου οὕτω προθύμως εἶχον πρὸς παράταξιν, ὥστε μέλλοντες παρατάττεσθαι τὰ ὀνόματα σφῶν αὐτῶν<sup>10</sup> ἐγράψαντο εἰς σκυταλίδας καὶ ἐξῆψαν ἐκ τῆς χειρὸς, ἵνα τελευτῶντες μὴ ἀγνοῶνται ὑπὸ τῶν οἰκείων. οὕτω παρέστησαν ταῖς ψυχαῖς ἔτοιμοι πρὸς τὸ τῆς νίκης ἀποτυγχάνοντες ἐτοίμως ἐπιδέχεσθαι τὸν ἔντιμον θάνατον. [Exc. Vat. p. 12.] 15

28 Κιθαροφθὸς ὁ Τέρπανδρος τῷ γένει Μηθυμναῖος. στασιασάντων δὲ ποτε τῶν Λακεδαιμονίων, χρησμὸς αὐτοῖς ἐξέπεσε πάλιν φιλιωθῆναι, ἂν ἐκ Μηθύμνης Τέρπανδρος ἐκείνοις κιθαρίσῃ. καὶ δὴ τι μέλος Τέρπανδρος ἐντέχνως κιθαρίσας<sup>20</sup> αὐτοὺς πάλιν συνήρμοσε, Διόδωρος ὡς γράφει, τῆς ἀρμονίας τῇ ᾠδῇ. καὶ γὰρ μετατραπέντες ἀλλήλους περιέβαλλον, ἡσπάζοντο δακρύοις.

[Tzetz. Hist. 1, 385.]

29 Ὅτι Ἀριστοτέλης ὁ καὶ Βάττος κτίσαι βουλόμενος<sup>25</sup> Κυρῆνην ἔλαβε χρησμὸν οὕτως,

11 σκυταλίδας ἃς ἐξῆψαντο Herw. 14 ἐτοίμως] προ-  
θύμως Krebs ἐπιδέχεσθαι Dind., ἐπιτυγχάνοντες v.

Βάττ', ἐπὶ φωνήν ἤλθες· ἄναξ δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων  
εἰς Λιβύην πέμπει καλλιστέφανον Κυρήνης  
εὐρείης ἄρχειν καὶ ἔχειν βασιληίδα τιμὴν.

ἐνθα σε βάρβαροι ἄνδρες, ἐπὰν Λιβύης ἐπιβήης,  
5 βαιοφόροι ἐπίασι· σὺ δ' εὐχόμενος Κρονίῳ  
Παλλάδι τ' ἐργεμάχῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὸς υἱῷ  
Φοίβῳ ἀκερσεκόμῃ νίκην ὑποχείριον ἔξεις,  
καὶ μάκαρος Λιβύης καλλιστεφάνου βασιλεύσεις  
αὐτὸς καὶ γένος ὑμόν· ἄγει δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων.

10 Ταῖς γὰρ εὐημερίαις φυσικῶς ἀντικαθήμενος ὁ 2  
φθόνος καθαιρεῖ τοὺς ταῖς δόξαις πρωτεύοντας.  
[Exc. Vat. p. 13.]

Ὅτι Ἀρκεσίλαος ὁ τῶν Κυρηναίων βασιλεὺς δει- 30  
νοπαθήσας ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἐπηρώτα εἰς Δελ-  
15 φούς. ἔχρησε δὲ [ὁ θεὸς] ὅτι θεῶν ἐστὶ μῆνις·  
τοὺς γὰρ ὕστερον βασιλεῖς οὐχ ὁμοίως ἄρχειν τῷ  
πρώτῳ Βάττῳ. ἔκεινον μὲν γὰρ αὐτῇ τῇ προσηγο-  
ρίᾳ τοῦ βασιλέως ἀρκούμενον ἐπιεικῶς ἄρξαι καὶ  
δημοτικῶς, καὶ τὸ μέγιστον, τηροῦντα τὰς πρὸς τοὺς  
20 θεοὺς τιμάς· τοὺς δὲ ὕστερον ἀελ τυραννικώτερον  
δυναστεύοντας ἐξειδιοποιήσασθαι μὲν τὰς δημοσίας  
προσόδους, ὀλιγωρῆσαι δὲ τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐσε-  
βείας.

Ὅτι τῆς τῶν Κυρηναίων στάσεως διαιτητῆς ἐγέ- 2  
25 νετο Δημόναξ Μαντινεύς, συνέσει καὶ δικαιοσύνη  
δοκῶν διαφέρειν. οὗτος οὖν πλεύσας εἰς Κυρήνην

2 *Λυκίην* cod. 4 *ἐπιβαίης* cod., corr. Dind. 5 *βατ-  
τοφόροι ἐπιούσι οὐδ' εὐχόμενον ἡρανίοιο* codex, corr. Dind.  
6 *ἐργεμάχης* cod. 7 *ὑπερχεῖριον* cod. 9 *ὑμόν* Dind.,  
*ἀμόν* cod. 10 *ταῖς γὰρ* — *φθόνος* om. Mai 15 *ὁ θεὸς*  
*ὅτι θεῶν* v., *ὅτι θεός* cod. Peiresc.



καὶ παρὰ πάντων λαβὼν τὴν ἐπιτροπὴν, διέλυσε τὰς πόλεις ἐπὶ τούτοις.

31 Ὅτι Λεύκιος Ταρκύνιος ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς σπουδαίας ἔτυχεν ἀγωγῆς, καὶ γενόμενος ζηλωτῆς παιδείας οὐ μετρίως δι' ἀρετὴν ἐθानυμάζετο. 5 ἀνδρωθεὶς γὰρ συνεστάθη τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων Ἄγκω Μαρκίῳ, καὶ φίλος αὐτοῦ μέγιστος ἐγένετο, καὶ πολλὰ τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν συνδιώκει τῷ βασιλεῖ. καὶ μεγαλόπλουτος ὢν πολλοῖς τῶν ἀπόρων ἐβοήθει χορήματα διδούς, καὶ πᾶσι προσφιλεῖς 10 ὁμιλῶν ἄμεμπτος ἦν καὶ ἐνδοξος ἐπὶ σοφίᾳ. [Exc. de virt. et vit. p. 233 V., 551 W.]

32 Ὅτι οἱ Λοκροὶ ἐπεμψαν εἰς Σπάρτην περὶ συμμαχίας δεόμενοι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸ μέγεθος τῆς Κροτωνιατῶν δυνάμεως ἀκούοντες, ὥσπερ ἀφο- 15 σιούμενοι καὶ μόνως ἂν οὕτω σωθέντων Λοκρῶν, ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς συμμαχοὺς δίδόναι τοὺς Τυν- 2 δαρίδας. οἱ δὲ πρέσβεις εἴτε προνοίᾳ θεοῦ εἴτε τὸ δηθὲν οἰωνισάμενοι προσεδέξαντο τὴν βοήθειαν παρ' αὐτῶν καὶ καλλιερήσαντες ἔστρωσαν τοῖς Διοσκό- 20 ροις κλίνην ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἀπέπλευσαν ἐπὶ τὴν πατρίδα.

3 Ποταπὰς δὲ ψυχὰς ἔξιεν τοὺς συνηκολουθηκότας πατέρας, ὅταν ὁρῶντες τοὺς ἑαυτῶν υἱοὺς ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀρρήτῳ συμφορᾷ περιπίπτοντας μὴ 25 δύνωνται βοηθεῖν, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν πολιὰς σπαράσσοντες πρὸς κωφὴν ὁδύρωνται τύχην; [Exc. Vat. p. 14.]

14 δεόμενοι del. Herw.

## FRAGMENTA LIBRI IX.

Ἦν δὲ καὶ Σόλων πατρὸς μὲν Ἐξηκεστίδου, τὸ 1  
 γένος ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Ἀττικῆς, σοφία δὲ καὶ παι-  
 δεία πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβεβληκώς. φύσει  
 δὲ πρὸς ἀρετὴν τῶν ἄλλων πολὺ διαφέρων ἐξήλωσεν  
 5 ἀρετὴν ἐπαινουμένην· πᾶσι γὰρ τοῖς μαθήμασι πολλὴν  
 χρόνον ἐνδιατρίψας ἀθλητῆς ἐγένετο πάσης ἀρετῆς.  
 κατὰ μὲν γὰρ τὴν τοῦ παιδὸς ἡλικίαν παιδευταῖς 2  
 ἐχρήσατο τοῖς ἀρίστοις, ἀνδρωθεὶς δὲ συνδιέτριψε  
 τοῖς μεγίστην ἔχουσι δόξαν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ. διὸ καὶ  
 10 τούτοις ὁμιλῶν καὶ συνδιατρίβων ὠνομάσθη μὲν εἰς  
 τῶν ἑπτὰ σοφῶν καὶ τὸ πρωτεῖον τῆς συνέσεως οὐ  
 μόνον παρὰ τούτοις τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ  
 πᾶσι τοῖς θαυμαζομένοις ἀπηνέγκατο.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Σόλων, ἐν τῇ νομοθεσίᾳ μεγάλην 3  
 15 δόξαν περιποιησάμενος, ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ὁμιλίαις  
 καὶ ἀποκρισεσιν, ἔτι δὲ συμβουλίαις, θαυμαστὸς  
 ἐτύγγανε διὰ τὴν ἐν παιδείᾳ προκοπὴν.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Σόλων, τὴν ὅλην ἀγωγὴν τῆς πό- 4  
 λεως ἐχούσης Ἰωνικὴν, καὶ διὰ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν

1 Σόλων in mg. cod.      3 ὑπερβεβληκώς v., corr. Herw.  
 (p. 172, 3)      5 ἀρετὴν] ἀγωγὴν Dind.      9 δόξαν Dind.,  
 δύναμιν v.      11 τῶν add. Reiske

ῥαστώνην ἐκτεθλυμμένων τῶν ἀνθρώπων, μετέ-  
 θηκε τῇ συνηθείᾳ πρὸς ἀρετὴν καὶ ξῆλον τῶν ἀν-  
 δρεῖων πράξεων. διὸ τῇ τούτου νομοθεσίᾳ καθο-  
 πλισθέντες τὰς ψυχὰς Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων  
 καταλύειν ἐπεχείρησαν τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀρ-  
 χήν. [Exc. de virt. p. 233 V., 551 W.]

- 2 Ὅτι Κροῖστος ὁ Λυδῶν βασιλεὺς μεγάλας κεκτη-  
 μένος δυνάμεις καὶ πολὺν ἐκ παρασκευῆς σεσωρευ-  
 κὼς ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν, μετεπέμπετο τῶν Ἑλ-  
 λήνων τοὺς σοφωτάτους, καὶ συνδιατρίβων αὐτοῖς 10  
 μετὰ πολλῶν δώρων ἐξέπεμψε καὶ αὐτὸς πρὸς ἀρετὴν  
 ὠφελεῖτο πολλὰ. ποτὲ δὲ τοῦτον [i. e. Σόλωνα]  
 μεταπεμψάμενος καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὸν πλοῦτον  
 ἐπιδειξάμενος, ἠρώτησεν εἴ τις ἕτερος αὐτῷ δοκεῖ  
 2 μακαριώτερος εἶναι. ὁ δὲ Σόλων τῇ συνήθει τοῖς 15  
 φιλοσόφοις χρησάμενος παρρησίᾳ ἔφη μὴδένα τῶν  
 ζώντων εἶναι μακάριον· τὸν γὰρ ἐπ' εὐδαιμονίᾳ  
 πεφρονηματισμένον καὶ δοκοῦντα τὴν τύχην ἔχειν  
 συνεργὸν μὴ γινώσκειν εἰ διαμενεῖ μετ' αὐτοῦ μέχρι  
 τῆς ἐσχάτης. σκοπεῖν οὖν ἔφησε δεῖν τὴν τοῦ βίου 20  
 τελευτὴν καὶ τὸν διευτυχῆσαντα τότε προσηκόντως  
 3 λέγειν μακάριον. ὁ δὲ Κροῖστος ὕστερον γενόμενος  
 αἰχμάλωτος ὑπὸ Κύρου καὶ μέλλων ἐπὶ μεγάλῃ πυρρᾷ  
 κατακαίεσθαι, τῆς Σόλωνος ἀποφάσεως ἐμνημόνευ-  
 σεν. διὸ καὶ τοῦ πυρὸς ἤδη περιφλέγοντος ἀνεβόα 25  
 4 συνεχῶς τὸ τοῦ Σόλωνος ὄνομα. ὁ δὲ Κῦρος προσ-

1 ἐκτεθλυμμένων ν. ἀνθρώπων cod. Peiresc., Ἀθη-  
 ναίων ν. 2 ἀνδρεῖων Reiske, ἀνθρωπίνων cod., ἀρρενω-  
 πῶν Dind. 8 καὶ add. Dind. 12 τοῦτον Wurm, τού-  
 των ν. 14 αὐτῷ Dind., αὐτοῦ ν.

πέμψας τοὺς πεισομένους, τίς ἡ συνεχῆς ἐστὶ τοῦ  
Σόλωνος ὀνομασία, μαθὼν τὰληθῆς μετέπεσε τοῖς  
λογισμοῖς καὶ νομίσας τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Σόλωνος  
ἀληθινὴν εἶναι τῆς μὲν ὑπερηφανείας ἀπανίστατο,  
τὴν δὲ πυρὰν κατασβέσας ἔσωσε τὸν Κροῖσον καὶ  
τὸ λοιπὸν ἕνα τῶν φίλων κατηρίθμυσεν. (Cf. frag. 34.)

Ὅτι ὁ Σόλων ἡγεῖτο τοὺς μὲν πύκτας καὶ στα- 5  
διεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀθλητὰς μηδὲν ἀξιόλογον  
συμβάλλεσθαι ταῖς πόλεσι πρὸς σωτηρίαν, τοὺς δὲ  
φρονήσει καὶ ἀρετῇ διαφέροντας μόνους δύνασθαι  
τὰς πατρίδας ἐν τοῖς κινδύνοις διαφυλάττειν.

Ὅτι περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος ἀμφισβητήσεως 3  
οὔσης ἡ Πυθία ἔχρησεν οὕτως·

ἔκγονε Μιλήτου, τρίποδος πέρι Φοῖβον ἐρωτᾷς; 2  
τίς σοφία πρῶτος πάντων, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.  
οἱ δὲ φασὶν ἄλλως ὅτι πολέμου γενομένου τοῖς Ἴωσι  
πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῦ τρίποδος παρὰ σαγηνέων  
ἀνευεχθέντος, ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν περὶ τῆς κατα-  
λύσεως τοῦ πολέμου. ἡ δὲ ἔφη,

οὔποτε μὴ λήξῃ πόλεμος Μερόπων καὶ Ἰώνων,  
πρὶν τρίποδα χρύσειον, ὃν Ἥφαιστος κάμε τεύχων,  
ἐκ μέσσου πέμψητε, καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται  
ὅς σοφία τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσσόμενα προδέδορκεν.

Ὅτι οἱ Μιλήσιοι ἀκολουθῆσαι βουλόμενοι τῷ 3  
χρησμῷ Θάλητι τῷ Μιλησίῳ [τῶν ἑπτὰ σοφῶν] τὸ  
ἀριστεῖον ἐβούλοντο δοῦναι· τὸν δ' εἰπεῖν ὥς οὐκ  
ἐστὶ πάντων σοφώτατος, συμβουλεύειν δὲ πρὸς ἔτε-  
ρον πέμπειν σοφώτερον. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ καὶ

1 πεισομένους Dind., πνθομένους v. 15 τίς] ὅς Herw.  
τούτῳ cod., corr. Herw. 25 τῶν ἑπτὰ σοφῶν inclusi

τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ σοφῶν ἀποποιησαμένων τὸν  
 τρίποδα Σόλωνι δίδοσθαι δοκοῦντι πάντας ἀνθρώ-  
 πους ὑπερβεβλήσθαι σοφίᾳ τε καὶ συνέσει. τὸν δὲ  
 συμβουλευσάι τοῦτον ἀναθεῖναι Ἀπόλλωνι· τοῦτον  
 γὰρ εἶναι σοφώτερον πάντων. (Cf. frag. 13, 2.) 5

- 4 Ὅτι ὁ αὐτὸς πρὸς τῇ τοῦ βίου καταστροφῇ ὄρων  
 Πεισίστρατον πρὸς χάριν [λόγοις] τὰ πλήθη δημα-  
 γωγοῦντα καὶ πρὸς τυραννίδα παρορμῶντα, τὸ μὲν  
 πρῶτον λόγοις ἐπεχείρησεν ἀποτρέπειν ταύτης τῆς  
 ἐπιβολῆς· οὐ προσέχοντος δὲ αὐτοῦ προῆλθεν εἰς 10  
 τὴν ἀγορὰν μετὰ τῆς πανοπλίας παντελῶς ἤδη γε-  
 2 γηρακῶς. συνδραμόντος δὲ τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν  
 διὰ τὸ παράδοξον, παρεκάλει τοὺς πολίτας ἀναλα-  
 βεῖν τὰ ὄπλα καὶ παραχρῆμα καταλύειν τὸν τύραν-  
 νον· οὐδενὸς δὲ αὐτῷ προσέχοντος, καὶ πάντων 15  
 αὐτοῦ μανίαν καταγινωσκόντων, τινῶν δὲ παραγη-  
 ρᾶν αὐτὸν ἀποφαινομένων, ὁ μὲν Πεισίστρατος ἤδη  
 τινὰς δορυφόρους περιηγόμενος προσῆλθε τῷ Σό-  
 λωνι καὶ ἐπύθτετο τίνι θαρρῶν τὴν τυραννίδα κατα-  
 λύειν αὐτοῦ βούλεται, τοῦ δὲ εἰπόντος ὅτι τῷ γῆρα, 20  
 θαυμάσας τὴν φρόνησιν αὐτοῦ οὐδὲν αὐτὸν ἠδίκησεν.  
 (Cf. frag. 20, 4.)

- 5 Ὅτι τὸν παρανόμοις καὶ ἀδίκοις πράξεσιν ἐπι-  
 βαλόμενον οὐκ ἂν προσηκόντως σοφὸν νομίζεσθαι.  
 6 Ὅτι φασὶν Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην φρονοῦντα 25  
 ἐπὶ σοφίᾳ μέγα παραγενέσθαι Πυθῶδε καὶ ἐπερω-  
 τῆσαι τίς ἐστὶν αὐτοῦ τῶν Ἑλλήνων σοφώτερος. καὶ  
 εἶπεν,

Οἰταῖόν τινά φασι Μύσωνα

σοῦ μᾶλλον προπιδεσσειν ἀρηρότα πενκαλίμησιν,  
ὅστις ἦν Μαλιεύς καὶ ᾧκει τὴν Οἷτην εἰς κόμην  
Χηνᾶς καλουμένην. [Exc. Vat. p. 14—16.]

5 Ὅτι Μύσων τις ἦν Μαλιεύς, ὃς ᾧκει ἐν κόμῃ 7  
Χηνᾶς καλουμένη, τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ἀργῷ δια-  
τρίβων καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀγνοούμενος· ὃν ἀν-  
τεισηῶσαν εἰς τοὺς ἑπτὰ σοφούς, ἐκκρίναντες τὸν  
Περικλῆδον τὸν Κορίνθιον διὰ τὸ τύραννον γεγο-  
10 νέναι πικρόν. [Exc. de virt. et vit. p. 234 V., 552 W.]

Ὅτι ὁ Σόλων πολυπραγμονήσας τὸν τόπον ἐν 8  
ᾧ διέτριβε Μύσων, κατέλαβεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἄλλω  
πρὸς ἄροτρον προσβαλόντα ἐχέτην, καὶ πειραθεὶς  
τοῦ ἀνδρὸς ἔφη, Οὐχ ὥρα νῦν ἀρότρου, ᾧ Μύσων,  
15 καὶ οὗτος, Οὐ χοῖσθαι, εἶπεν, ἀλλ' ἐπισκευάζειν.  
[Exc. Vat. p. 17.]

Ὅτι Χίλων τῷ λόγῳ σύμφωνον ἔσχε τὸν βίον, 9  
ὅπερ σπανίως εὗροι τις ἂν γινόμενον. τῶν γὰρ  
καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων τοὺς πλείστους ἰδεῖν ἔστι  
20 λέγοντας μὲν τὰ κάλλιστα, πράττοντας δὲ τὰ χεί-  
ριστα, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἀπαγγελίαις αὐτῶν σεμνό-  
τητα καὶ σύνεσιν διὰ τῆς πείρας ἐλεγχομένην. ὁ δὲ  
Χίλων χωρὶς τῆς κατὰ τὸν βίον ἐν ἅπασι τοῖς πρατ-  
τομένοις ἀρετῆς πολλὰ διενοήθη καὶ ἀπεφθέρξατο  
25 μνήμης ἄξια. [Exc. de virt. et vit. p. 234 V., 552 W.]

Ὅτι Χίλων ἀφικόμενος εἰς Δελφοὺς καὶ καθά- 10  
περ ἀπαρχὰς ποιούμενος τῷ θεῷ τῆς ιδίας συνέ-

1 φασι] φημι Diog. I 106 6 Χηνᾶς Vales. 11 Σό-  
λων] Χίλων Dind., Ἀνάχαρσις Klüber 15 εἶπεν Dind.,  
εἰπεῖν v. 21 ἐπαγγελίαις cod., corr. Wess.

σεως ἐπέγραψεν ἐπὶ τινὰ κίονα τρία ταῦτα, Γνωθί  
 σεαυτὸν, καὶ Μηδὲν ἄγαν, καὶ τρίτον Ἐγγύα, πάρα  
 δ' ἄτα. τούτων ἕκαστον ὑπάρχον βραχὺ καὶ Λα-  
 2 κωνικὸν μεγάλην ἔχει τὴν ἀναθεώρησιν. τὸ γὰρ  
 Γνωθί σεαυτὸν παραγγέλλει παιδευθῆναι καὶ φρό-  
 νιμον γενέσθαι· οὕτω γὰρ ἂν τις ἑαυτὸν γνοίῃ· ἢ  
 ὅτι οἱ ἔμποροι παιδείας καὶ ἀλόγιστοι κατὰ τὸ πλεῖ-  
 στον ἑαυτοὺς συνετωτάτους ὑπειλήφασιν, ἥπερ ἐστὶ  
 τῶν ἀμαθιῶν ἀμαθεστάτη κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἢ  
 ὅτι τοὺς πονηροὺς ἐπιεικεῖς ἡγοῦνται, τοὺς δὲ χρη-  
 10 στοὺς ἀνάπαλιν φαύλους· μόνως γὰρ ἂν τις οὕτως  
 ἑαυτὸν γνοίῃ καὶ ἕτερον, τυχὼν παιδείας καὶ συν-  
 3 σεως περιττοτέρας. τὸ δὲ Μηδὲν ἄγαν μετριάξειν  
 ἐν πᾶσι καὶ μηδὲ περὶ ἐνὸς τῶν ἀνθρωπίνων τε-  
 λείως διορίζεσθαι, ὥς Ἐπιδάμνιοι. οὗτοι γὰρ παρὰ  
 15 τὸν Ἀδρίαν οἰκοῦντες καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφερό-  
 μενοι, μύδρους διαπύρους καταποντίσαντες ἐν μέσῳ  
 τῷ πελάγει διωμόσαντο μὴ σπείσεσθαι τὴν πρὸς  
 ἀλλήλους ἔχθραν πρότερον ἕως ἂν οὗτοι θερμοὶ  
 ἀνενεχθῶσιν. οὕτω δὲ σκληρῶς ὁμόσαντες καὶ τὸ  
 20 Μηδὲν ἄγαν οὐκ ἐπινοήσαντες ὕστερον ὑπὸ τῶν  
 πραγμάτων ἀναγκαζόμενοι διελύσαντο τὴν ἔχθραν,  
 4 ἑάσαντες τοὺς μύδρους ψυχροὺς ἐν τῷ βυθῷ. τὸ δὲ  
 Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, τινὲς ὑπέλαβον γάμον ἀπαγο-  
 ρεύειν· τὴν γὰρ τοῦ γάμου σύνθεσιν παρὰ τοῖς  
 25 πλείστοις τῶν Ἑλλήνων ἐγγύην ὀνομάζεσθαι, καὶ  
 βεβαιωτῆς ὁ κοινὸς βίος, ἐν ᾧ πλεῖσται καὶ μέγι-  
 σται γίνονται συμφοραὶ διὰ τὰς γυναῖκας. ἐνιοὶ

15 παρὰ add. Herw.; περὶ XVII 113, 2 (XII 30, 2) 18  
 σπείσεσθαι cod., corr. Herw. 21 ἐννοήσαντες Herw.

δέ φασιν ἀνάξιον εἶναι Χίλωνος διὰ τὸ μὴ δύνα-  
σθαι ἀναιρουμένου τοῦ γάμου διαμένειν τὸν βίον,  
τὴν δὲ ἔτην ἀποφαίνονται ἐγγύαις ταῖς ἐπὶ τῶν  
συμβολαίων καὶ ταῖς ὑπὲρ τῶν ἄλλων διομολογή-  
5 σεσι περὶ χρημάτων. καὶ Εὐριπίδης  
οὐκ ἐγγυῶμαι· ζημία φιλέγγυον  
σκοπεῖν· τὰ Πυθοῦ δ' οὐκ ἔῃ με γράμματα.

Ἔνιοι δέ φασι μὴ Χίλωνος εἶναι μηδὲ πολιτικὸν 5  
τὸ μηδενὶ τῶν φίλων ἐν ταῖς τοιαύταις χρεΐαις  
10 ἐπαρκεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς καταβεβαιώσεις ἀπαγο-  
ρεύειν καὶ τὸ κατατεταμένως ἐγγυᾶσθαι τε καὶ διο-  
ρίζεσθαι τῶν ἀνθρωπίνων, ὥς ποιῆσαι τοὺς Ἑλλη-  
νας ὅτε κατηγωνίσαντο τὸν Ξέρξην. ὤμοσαν γὰρ  
ἐν Πλαταιαῖς παραδώσειν παίδων παισὶ τὴν πρὸς  
15 τοὺς Πέρσας ἔχθραν, ἕως ἂν οἱ ποταμοὶ ῥέωσιν εἰς  
τὴν θάλατταν καὶ γένος ἀνθρώπων ἧ καὶ γῆ καρ-  
ποὺς φέρῃ· τὸ δὲ τῆς τύχης εὐμετάπτωτον βεβαίως  
ἐγγυώμενοι μετὰ τινα χρόνον ἐπρεσβεύοντο πρὸς  
Ἀρταξέρξην τὸν υἱὸν Ξέρξου περὶ φιλίας καὶ συμ-  
20 μαχίας.

Ὅτι δὲ Χίλωνος λόγος βραχὺς ὢν ὅλην περιεί- 6  
ληφε τὴν πρὸς τὸν ἄριστον βίον ὑποθήκην, ὥς καὶ  
τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων βελτίω ταῦτα τὰ ἀπο-  
φθέγματα. αἱ μὲν γὰρ χρυσαὶ Κροίσου πλίνθοι  
25 καὶ τὰ ἄλλα κατασκευάσματα ἠφανίσθη καὶ μεγά-  
λας ἀφορμὰς παρέσχε τοῖς ἀσεβεῖν εἰς τὸ ἱερὸν ἐλο-  
μένοις, αἱ δὲ γινώμαι τὸν ἅπαντα χρόνον σώζονται

3 ἀποφαίνονται] ἀποφαίνεσθαι παρῆναι Wurm 6 ζη-  
μίαν φιλεγγύων σκοπῶν Herw. 9 τοσαύταις cod. 11 κατα-  
τεταμένως cod. 16 ἧ Herw., εἷη cod. 17 φέρεη cod.,  
φέρει v. 25 ἄλλα] τε add. cod.



ἐν ταῖς τῶν πεπαιδευμένων ψυχαῖς τεθησαυρισμέναι καὶ κάλλιστον ἔχουσαι θησαυρόν, πρὸς δὲ ἂν οὔτε Φωκεῖς οὔτε Γαλάται προσενεγκεῖν τὰς χεῖρας σπουδάσειαν. [Exc. Vat. p. 17—19.]

- 11 Ὅτι Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος οὐ μόνον ἐν σοφίᾳ θαυμαστὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πολίτης ἐγένετο τοιοῦτος οἷον ἕτερον οὐκ ἤνεγκεν ἢ νῆσος, δοκῶ δ' οὐδ' ἂν ὕστερον ἐνέγκαι, μέχρι ἂν τὸν οἶνον φέρῃ πλείω τε καὶ ἡδίω. νομοθέτης τε γὰρ ἀγαθὸς ὑπῆρχε καὶ τοῖς κατὰ μέρος πρὸς τοὺς πολίτας κοινὸς καὶ φιλόφρων, καὶ τὴν πατρίδα τριῶν τῶν μεγίστων συμφορῶν ἀπέλυσε, τυραννίδος, στάσεως, πολέμου.
- 2 Ὅτι Πιττακὸς βαθὺς ἦν καὶ ἡμερος καὶ τὴν παραίτησιν ἔχων αὐτὸς ἐν αὐτῷ. διὸ δὴ πᾶσιν ἐδόκει τέλειος ἀνὴρ εἶναι πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν ὁμολογούμενός· κατὰ μὲν γὰρ τὴν νομοθεσίαν ἐφαίνετο πολιτικὸς καὶ φρόνιμος, κατὰ δὲ τὴν πίστιν δίκαιος, κατὰ δὲ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ὑπεροχὴν ἀνδρεῖος, κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ κέρδος μεγαλοψυχίαν ἀφιλάργυρος. [Exc. de virt. et vit. p. 237 V., 552 W.]

- 12 Ὅτι τῶν Μιτυληναίων διδόντων τῷ Πιττακῷ τῆς χώρας ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχησε τὴν ἡμίσειαν οὐκ ἐδέξατο, συνέταξε δὲ ἐκάστῳ κληρῶσαι τὸ ἴσον, ἐπιφθεγξάμενος ὥς τὸ ἴσον ἐστὶ τοῦ πλείονος πλεῖον. μετρῶν γὰρ ἐπιεικέα τὸ πλεῖον, οὐ κέρδει, σοφῶς ἐγίνωσκεν· τῇ μὲν γὰρ ἰσότητι δόξαν καὶ ἀσφάλειαν ἀκολουθήσειν, τῇ δὲ πλεονεξίᾳ βλασφημίαν

2 ἂν add. Herw. 5 ἐν] ἐπὶ Herw. 13 βαθὺς] πρὸς Wurm 25 σαφῶς cod., corr. Mai 26 τῇ Hertl., ἐπὶ γ. γὰρ ἰσότητι] παρὶσώσει Wurm

καὶ φόβον, δι' ὧν ταχέως ἂν αὐτοῦ τὴν δωρεὰν ἀφείλαντο.

Ὅτι σύμφωνα τοῦτοις ἐπραξε καὶ πρὸς Κροῖσον 2  
 διδόντα τῶν ἐκ τοῦ γαζοφυλακείου χρημάτων λα-  
 5 βεῖν ὅποσα βούλοιτο. καὶ γὰρ τότε τὴν δωρεὰν οὐ  
 προσδεξάμενόν φασιν εἰπεῖν, καὶ νῦν ἔχειν ὧν ἤθελε  
 διπλάσια. Θανμάσαντος δὲ τοῦ Κροίσου τὴν ἀφι-  
 λαργυρίαν καὶ περὶ τῆς ἀποκρίσεως ἐπερωτήσαντος,  
 εἰπεῖν ὡς τελευτήσαντος ἄπαιδος ἀδελφοῦ κεκλη-  
 10 ρονομηκῶς οὐσίαν εἶη τὴν ἴσῃν ἣπερ εἶχεν, ἣν οὐχ  
 ἠδέως προσειληφέναι.

Ὅτι καὶ τὸν ποιητὴν Ἀλκαῖον, ἐχθρότατον αὐ- 3  
 τοῦ γεγεννημένου καὶ διὰ τῶν ποιημάτων πικρότατα  
 λελοιδορηκότα, λαβὼν ὑποχείριον ἀφῆκεν, ἐπιφθεγ-  
 15 ξάμενος ὡς συγγνώμη τιμωρίας αἰρετωτέρα. [Exc.  
 Vat. p. 19.] •

Ὅτι φασὶν οἱ Περικλεῖς ὡς Μεσσηνίας τὸ γένος 13  
 ἐπισήμους παρθένους λυτρωσάμενος ὁ Βίας παρὰ  
 ληστῶν ἦγεν ὡς ἰδίας θυγατέρας ἐντίμως. μετὰ δέ  
 20 τινας χρόνους παραγενομένων τῶν συγγενῶν κατὰ  
 ζήτησιν, ἀπέδωκεν αὐτάς οὔτε τροφεῖα πραξάμενος  
 οὔτε λύτρα, τοῦναντίον δὲ τῶν ἰδίων πολλὰ δωρη-  
 σάμενος. εἶχον οὖν πρὸς αὐτὸν αἱ κόραι πατρικὴν  
 εὐνοίαν διὰ τε τὴν συντροφίαν καὶ τὸ μέγεθος τῆς  
 25 εὐεργεσίας, ὥστε καὶ χωρισθεῖσαι μετὰ τῶν ἰδίων  
 εἰς τὴν πατρίδα τῆς ὑπερορίου χάριτος οὐκ ἐπε-  
 λάθοντο.

Ὅτι σαγηνεῖς Μεσσήνιοι κατὰ τὸν βόλον ἕτερον 2

9 ἀδελφοῦ Hertl., ἀδελφοῦ v. 17 ὡς cod. Peiresc.,  
 ὅτι v.

μὲν οὐδὲν ἀνείλκυσαν, χαλκοῦν δὲ τρίποδα μόνον ἐπιγραφὴν ἔχοντα Τῷ σοφωτάτῳ. ἀναχθέντος δὲ τοῦ κατασκευάσματος δοθῆναι τῷ Βίαντι. (Cf. frag. 3.)

- 3 Ὅτι Βίας ἦν δεινότατος καὶ τῷ λόγῳ πρωτεύων τῶν καθ' ἑαυτόν. κατεχρήσατο δὲ τῇ τοῦ λέγειν 5 δυνάμει πολλοῖς ἀνάπαλιν· οὐ γὰρ εἰς μισθαγρίαν οὐδὲ εἰς προσόδους, ἀλλ' εἰς τὴν τῶν ἀδικουμένων κατετίθετο βοήθειαν. ὕπερ σπανιώτατ' ἂν τις εὖροι. [Exc. de virt. et vit. p. 237 V., 552 W.]

- 14 Ὅτι μέγα ἐστὶν οὐ τὸ δύναιμι ὅτου δῆποτε σχεῖν, 10 ἀλλὰ τὸ ταύτῃ δεόντως χρῆσθαι. ἐπεὶ τί ὄφελος Μίλωνι τῷ Κροτωνιάτῃ τὸ μέγεθος τῆς περὶ τὸ σῶμα ῥώμης;

- 2 Ὅτι Πολυδάμας ὁ Θετταλὸς ὑπὸ τῆς πέτρας διαρραγεῖς πᾶσιν ἐποίησε φανερόν ὡς ἐπισφαλὲς ἐστὶν 15 ἰσχὺν μὲν μεγάλην ἔχειν, νοῦν δὲ μικρόν. [Exc. Vat. p. 20.]

- 15 Ὁ Πολυδάμας οὗτος ἦν ἐκ πόλεως Σκοτούσης, γυμναῖς χερσὶ μὲν λέοντας ὡς ἄρνας διαφθείρων, 20 πτεροῖς ποσὶ δ' ὑπερνικῶν ἄρματα ταχυδρόμα, τῇ δὲ χειρὶ τι σπήλαιον ἀντήρεισε συμπίπτον. ὁ Σικελὸς Διόδωρος γράφει τὴν ἱστορίαν. [Tzetz. Hist. 2, 555.]

- 16 Ὅτι τῶν Κιρραίων πολιορκουμένων πολὺν ἤδη χρόνον διὰ τὸ τὸ χρηστήριον ἐπιχειρεῖν συλᾶν, τινὲς 25 μὲν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς πατρίδας ἐπανῆλθον, οἱ

8 σπανιώτατ' ἂν\*] ἂν σπανιώτατον ἂν γ. 14 δια-  
ραχθεῖς Herw. 16 μὲν add. Herw. 20 πτεροῖς] πεξοῖς  
Tzetz. hist. 4, 511

δὲ ἐπερωτήσαντες τὴν Πυθίαν ἔλαβον χρησμὸν οὕτως,

οὐ πρὶν τῆσδε πόλῃος ἐρείψετε πύργον ἐλόντες,  
πρὶν κεν ἐμῷ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης

5 κῦμα ποτικλύξῃ κελαδοῦν ἱερῇσιν ἐπ' ἀκταῖς.

[Exc. Vat. p. 20.]

Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν Σόλων ἐγένετο ἐπὶ τῶν χρό- 17  
νων τῶν τυράννων ἐν ταῖς Ἀθήναις πρὸ τῶν Περ-  
σικῶν χρόνων, ὁ δὲ Δράκων πρὸ αὐτοῦ ἑπτὰ καὶ  
10 τεσσαράκοντα ἔτεσιν, ὡς φησιν ὁ Διόδωρος. [Ul-  
pian. ad Demosthen. Timocr. p. 243, B.]

Ὅτι Περίλαος ὁ ἀνδριαντοποιὸς Φαλάριδι τῷ τυ- 18  
ράννῳ κατασκευάσας βοῦς χαλκοῦς πρὸς τιμωρίαν  
τῶν ὁμοφύλων αὐτὸς πρῶτος ἐπειράθη τοῦ μεγέ-  
15 θους τῆς τιμωρίας· οἱ γὰρ κατὰ τῶν ἄλλων βου-  
λευόμενοί τι ᾤοντο ὡς ἐπίπαν ταῖς ἰδίαις ἐπιθυ-  
μίαις εἰώθασιν ἀλίσκεσθαι. [Exc. Vat. p. 20.]

Ὅς Φάλαρις Περίλαον τὸν χαλκουργὸν ἐκεῖνον 19  
τὸν Ἀττικὸν κατέκλυσεν ἐν ταύρῳ τῷ χαλκῷ.  
20 οὗτος γὰρ τὸ μηχανήμα τοῦ ταύρου χαλκουργήσας  
τοῖς μυξωτήρσι τοῦ βοῦς ἐτέκνηεν ἀυλίσκους,  
ἀνέπτυξε καὶ θύραν δὲ πρὸς τῷ πλευρῷ τοῦ ταύρου·  
καὶ δῶρον τῷ Φαλάριδι τοῦτον τὸν ταῦρον ἔγει.  
Φάλαρις δὲ τὸν ἄνθρωπον ἐν δώροις δεξιούται,  
25 τὸ δὲ μηχανήμα θεοῖς καθιεροῦν κελεύει.  
ὡς δ' ἀναπτύξας τὸ πλευρὸν ὁ χαλκουργὸς ἐκεῖνος  
δύλον τὸν κακομήχανον ἐξεῖπεν ἀπανθρώπως,  
Εἴ τινα βούλει, Φάλαρι, κολάζειν τῶν ἀνθρώπων,

3 ἐρείψετε Μαι, ἐρίθετε cod. 13 βοῦν χαλκοῦν Μαι

ἔνδον τοῦ ταύρου κατειργνύς πῦρ ὑποστρώωννυ  
κάτω·

δόξει δ' ὁ ταῦρος στεναγμοῖς μυκᾶσθαι τοῖς ἐκείνου,  
σὺ δ' ἡδονήν τοῖς στεναγμοῖς ἔξεις ἀύλοῖς μυ-  
κτήρων.

τοῦτο μαθὼν ὁ Φάλαρις καὶ μυσαχθεὶς ἐκείνου,  
Ἄγε, φησί, Περιίλαε, σὺ πρῶτος δεῖξον τοῦτο,  
καὶ τοὺς ἀυλοῦντας μίμησαι, τράνωσόν σου τὴν  
τέχνην.

ὥς δὲ παρέδν μιμητῆς δῆθεν τῶν ἀύλημάτων, 10  
κλείει τὸν ταῦρον Φάλαρις καὶ πῦρ ἐπισωρεύει.  
ὅπως δὲ τὸ χαλκούργημα θανὼν μὴ ἐμμιάνῃ,  
κατὰ πετρῶν ἐκρήμνισεν ἐξάξας ἡμιθνήτα.

γράφει περὶ τοῦ ταύρου δὲ Λουκιανὸς ὁ Σύρος,  
Διόδωρος καὶ Πίνδαρος, σὺν τούτοις τε μυρίοι. 15

[Tzet. Hist. 1, 646.]

- 20 Ὅτι Σόλων ὁ νομοθέτης παρελθὼν εἰς τὴν ἐκ-  
κλησίαν παρεκάλει τοὺς Ἀθηναίους καταλύειν τὸν  
τύραννον πρὶν τελέως ἰσχυρὸν γενέσθαι. οὐδενὸς  
δὲ αὐτῷ προσέχοντος ἀναλαβὼν τὴν πανοπλίαν προ- 20  
ῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν γεγηρακώς, καὶ τοὺς θεοὺς  
ἐπιμαρτυρόμενος ἔφησε καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ τῇ πα-  
τρίδι κινδυνευούσῃ βεβοηθηκέναι τὸ κατ' αὐτὸν  
μέρος· τῶν δὲ ὄχλων ἀγνοούντων τὴν ἐπιβολὴν  
Πεισιστράτου συνέβη τὸν Σόλωνα τάληθ' ἡ λέγοντα 25  
2 παραπέμπεσθαι. λέγεται δὲ Σόλων καὶ προειπεῖν  
τοῖς Ἀθηναίοις τὴν ἐσομένην τυραννίδα δι' ἐλε-  
γείων,

ἐκ νεφέλης πέλεται χιόνος μένος ἡδὲ χαλάξης,  
βροντὴ δ' ἐκ λαμπραῶς γίνεται ἀστεροπῆς.  
ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλιν ὕλλυται, εἰς δὲ μο-  
νάρχου

5 δῆμος ἀιδρεῖν δουλοσύνην ἔπεσεν.  
λίην δ' ἐξαρθέντ' οὐ ῥάδιόν ἐστι κατασχεῖν  
ὕστερον, ἀλλ' ἤδη χρὴ περὶ πάντα νοεῖν.

καὶ μετὰ ταῦτα τυραννοῦντος ἔφη, 3

εἰ δὲ πεπόνθατε λυγρὰ δι' ὑμετέραν κακότητα,  
10 μὴ θεοῖσιν ταύτην μοῖραν ἐπαμφέρετε·  
αὐτοὶ γὰρ τούτους ἠϋξήσατε ῥύματα δόντες,  
καὶ διὰ τοῦτο κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.  
ὑμῶν δ' εἰς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἵχνεσι βαίνει,  
σύμπασιν δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.

15 εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός,  
εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γινόμενον βλέπετε.

Ὅτι ὁ Πεισίστρατος παρεκάλει τὸν Σόλωνα τὰς 4  
ἡσυχίας ἔχειν καὶ τῶν τῆς τυραννίδος ἀγαθῶν συν-  
απολαύειν· οὐδενὶ δὲ τρόπῳ δυνάμενος αὐτοῦ με-  
20 ταθεῖναι τὴν προαίρεσιν, ἀλλ' ὁρῶν μᾶλλον αἰεὶ  
ἐξεγειρόμενον καὶ μετὰ ἀνατάσεως ἀπειλοῦντα τι-  
μωρίαν ἐπιθήσειν, ἠρώτησεν αὐτὸν τίνι πεποιθὼς  
ἀντιπράττει ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτοῦ. τὸν δὲ φασιν  
εἰπεῖν τῷ γήρῳ. [Exc. Vat. p. 21.] (Cf. frag. 4.)

25 [Ἡρόδοτος κατὰ Ξέροξην γεγρονῶς τοῖς χρόνοις  
φησὶν Ἀσσυρίους ἔτη πεντακόσια πρότερον τῆς

1 χαλάξης] θαλάττης cod. 3 εἰς — δουλοσύνην Diod.  
XIX 1, 4; ἐκ — δουλοσύνης cod. 6 λείης δ' ἔξεραντα ῥά-  
διον cod., corr. Dind. 7 περὶ add. Dind. 10 μὴ τι θεοῖς  
τούτων μῆνιν Plut. Sol. 31 11 ῥύματα] ῥύσια Diog. L. 1, 51

Ἀσίας ἄρξαντας ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι. ἔπειτα βασιλέα μὲν μηδένα γενέσθαι τὸν ἀμφισβητήσονται τῶν ὅλων ἐπὶ πολλὰς γενεάς, τὰς δὲ πόλεις καθ' ἑαυτὰς ταττομένας διοικεῖσθαι δημοκρατικῶς· τὸ δὲ τελευταῖον πολλῶν ἔτων διελθόντων αἰρεθῆναι <sup>5</sup> βασιλέα παρὰ τοῖς Μήδοις ἄνδρα δικαιοσύνη διάφορον, ὄνομα Κυαξάρην. τοῦτον δὲ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι προσάγεσθαι τοὺς πλησιοχώρους, καὶ τοῖς Μήδοις ἀρχηγὸν γενέσθαι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας· ἔπειτα τοὺς ἐκρόνους ἀεὶ προσκατακτωμένους πολ- <sup>10</sup> λὴν τῆς ὁμόρου χώρας αὐξῆσαι τὴν βασιλείαν μέχρι Ἀστυάγου τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν· περὶ ὧν νῦν ἡμεῖς τὰ κεφάλαια προειρηκότες τὰ κατὰ μέρος ὕστερον ἀκριβῶς ἀναγράφομεν, ἐπειδὴ ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβάλλωμεν. κατὰ <sup>15</sup> γὰρ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑπτακαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος ἡρέθη βασιλεὺς ὑπὸ Μήδων Κυαξάρης καθ' Ἡρόδοτον. Diod. II 32, 2.]

[Ἀστιβάρα τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις γῆρα τελευτήσαντος τὴν ἀρχὴν Ἀσπάνδαν <sup>20</sup> τὸν υἱὸν διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον· τούτου δ' ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος μεταπέσειν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας, περὶ ὧν ἡμεῖς τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις ἀκριβῶς ἀναγράφομεν. Diod. II <sup>25</sup> 34, 6.]

- 21 Κῦρος Περσῶν ἐβασίλευσεν ᾧ ἔτει Ὀλυμπιάς ἡχθὴν νε', ὡς ἐκ τῶν Βιβλιοθηκῶν Διοδώρου καὶ τῶν Θεαλλοῦ καὶ Κάστορος ἱστοριῶν, ἔτι δὲ Πολυβίου καὶ Φλέγοντος ἔστιν εὑρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων, οἷς

ἐμέλησεν ὀλυμπιάδων· ἅπασι γὰρ συνεφώνησεν ὁ χρόνος. [Africanus in Euseb. praep. ev. X 10, 4.]

Ἵτι Κῦρος, ὁ Καμβύσου μὲν υἱὸς καὶ Μανδάνης 22  
τῆς Θυγατρὸς Ἀστυάγου τοῦ Μήδων βασιλέως, ἀν-  
δρεία καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐπρώτερε  
5 τῶν καθ' αὐτόν· βασιλικῶς γὰρ αὐτὸν ὁ πατήρ ἤγε  
παιδεύων, ξῆλον ἐμποιῶν τῶν κρατίστων. καὶ ἔκ-  
δηλος ἦν ἀδρῶν ἀψόμενος πραγμάτων διὰ τὸ τὴν  
ἀρετὴν προφαίνειν ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν.

10 Ἵτι Ἀστυάγης ὁ τῶν Μήδων βασιλεὺς ἡττηθεὶς 23  
καὶ φυγὼν αἰσχυρῶς δι' ὕργῃς εἶχε τοὺς στρατιώτας·  
καὶ τοὺς μὲν ἐφ' ἡγεμονιῶν τεταγμένους ἅπαντας  
ἀπαλλάξας, ἑτέρους ἀντ' ἐκείνων κατέστησε, τοὺς  
δὲ τῆς φυγῆς αἰτίους ἅπαντας ἐπιλέξας ἀπέσφαξε,  
15 νομίζων τῇ τούτων τιμωρίᾳ τοὺς ἄλλους ἀναγκά-  
σειν ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τοῖς κινδύνοις γενέσθαι·  
ὥμους γὰρ ἦν καὶ φύσει ἀπηνής. οὐ μὴν τὰ πλήθη  
κατεπλάγη αὐτοῦ τὴν βαρύτητα, ἀλλ' ἕκαστος μισή-  
σας τὸ βίαιον καὶ παράνομον τῆς πράξεως μεταβολῆς  
20 ὠρέγετο. διὸ καὶ κατὰ λόχους ἐγίνοντο συνδρομαὶ  
καὶ λόγοι ταραχώδεις, παρακαλούντων ἀλλήλους τῶν  
πλείστων πρὸς τὴν κατὰ τούτου τιμωρίαν.

Ἵτι Κῦρος, ὡς φασιν, οὐ μόνον ἦν κατὰ τὸν 24  
πόλεμον ἀνδρεῖος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ὑποτεταγμέ-  
25 νους εὐγνώμων καὶ φιλάνθρωπος. διόπερ αὐτὸν  
οἱ Πέρσαι προσηγόρευσαν πατέρα. [Exc. de virt. et  
vit. p. 238 V., 553 W.]

Ἵτι Κροῖσος ναυπηγῶν πλοῖα μακρά, φασίν, 25

20 λόχους Valesius, λόγους v.; κατ' ὀλίγους Dind. 22  
τούτου Reiske, τούτων v.



- ἔμελλε στρατεύειν ἐπὶ τὰς νήσους. παρεπιδημοῦντα δὲ Βίαντα [παρὰ τὰς νήσους] καὶ θεωροῦντα τὴν ναυπηγίαν, ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐρωτηθῆναι μὴ τι νεώτερον ἀκηκοὺς εἴη παρὰ τοῖς Ἑλλησι γινόμενον. τοῦ δὲ εἰπόντος ὅτι πάντες οἱ νησιῶται συνάγουσιν ἵππους, διανοούμενοι στρατεύειν ἐπὶ Λυδοὺς, λέγεται τὸν Κροῖσον εἰπεῖν, Εἴθε γὰρ τις πείσειε νησιώτας σὺν ἵπποις παρατάξασθαι Λυδοῖς. ὁ δὲ [Πιττακὸς ἢ] Βίας ὑπολαβὼν φησιν, Εἴτα Λυδοὺς μὲν ἡπειρον οἰκοῦντας σπεύδειν ἀποφαίνῃ λαβεῖν ἐπὶ γῆς νησιώτας ἄνδρας, τοὺς δὲ νῆσον οἰκοῦντας οὐκ οἶει θεοῖς εὖξασθαι λαβεῖν ἐν θαλάττῃ Λυδοὺς, ἢν' ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν ἡπειρον τοῖς Ἑλλησι συμβάντων κακῶν κατὰ πέλαγος ἀμύνωνται τὸν τοὺς συγγενεῖς καταδεδουλωμένον; ὁ δὲ Κροῖσος θανάσας τὸν λόγον παραχρῆμα μετενόησε καὶ τῆς ναυπηγίας ἀπέστη· τῶν γὰρ Λυδῶν ἱππεύειν εἰδόντων ἐνόμιζε προτερεῖν αὐτοὺς πεζῇ.
- 26 Ὅτι ὁ Κροῖσος μετεπέμπετο ἐκ τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ πρωτεύοντας, ἐπιδεικνύμενος τὸ μέγεθος τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τοὺς ἐξυμνοῦντας τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ εἰλίμα μεγάλαις δωρεαῖς. μετεπέμψατο δὲ καὶ Σόλωνα, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ μεγίστην δόξαν ἐχόντων, τὴν ἰδίαν εὐδαιμονίαν διὰ τῆς τούτων τῶν ἀνδρῶν μαρτυρίας ἐπισφραγίζεσθαι βουλόμενος. παρεγενήθη δὲ πρὸς

2 παρὰ τὰς νήσους del. Dind., ἢ Πιττακὸν Klüber; f. τὸν Πριηνέα 9 Πιττακὸς ἢ del. Herw.; at cf. Herod. I 27 12 εὖξασθαι Herw. 15 τῶν.. καταδεδουλωμένων v., corr. Dind. 17 τῶν γὰρ — πεζῇ dele aut pone post Λυδοῖς (v. 8) 19 τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος v., corr. Dind.

αὐτὸν Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης καὶ Βίας καὶ Σόλων  
καὶ Πιττακός, οὓς ἐπὶ τὰς ἐστιάσεις καὶ τὸ συνέ-  
δριον εἶχεν ἐν μεγίστῃ τιμῇ, τὸν τε πλοῦτον αὐτοῖς  
ἐπιδεικνύμενος καὶ τὸ μέγεθος τῆς τούτου δυνα-  
5 στείας. παρὰ δὲ τοῖς πεπαιδευμένοις τῆς βραχυλο- 3  
γίας τότε ζηλουμένης, ὁ [δὲ] Κροῖστος ἐπιδειξάμενος  
τὴν τῆς βασιλείας εὐδαιμονίαν τοῖς ἀνδράσι καὶ τὸ  
πλῆθος τῶν κεχειρωμένων ἐθνῶν, ἠρώτησεν Ἀνά-  
χαρσιν, ὅντα πρεσβύτερον τῶν σοφιστῶν, τίνα νο-  
10 μίζει τῶν ὄντων ἀνδρειότατον. ὁ δὲ τὰ ἀγριώτατα  
τῶν ζῴων ἔφησε· μόνον γὰρ προθύμως ἀποθνήσκειν  
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. ὁ δὲ Κροῖστος νομίσας ἡμαρ- 4  
τηκέναι αὐτόν, ἐν τῷ δευτέρῳ πρὸς χάριν αὐτῷ ποι-  
ήσεσθαι τὴν ἀπόκρισιν ὑπολαβὼν ἠρώτησε, τίνα  
15 δικαιοτάτον κρίνει τῶν ὄντων. ὁ δὲ πάλιν ἀπε-  
φαίνετο τὰ ἀγριώτατα τῶν θηρίων· μόνον γὰρ κατὰ  
φύσιν ζῆν, οὐ κατὰ νόμους· εἶναι γὰρ τὴν μὲν  
φύσιν θεοῦ ποιήσιν, τὸν δὲ νόμον ἀνθρώπου θέσιν,  
καὶ δικαιότερον εἶναι χρῆσθαι τοῖς τοῦ θεοῦ ἢ τοῖς  
20 τῶν ἀνθρώπων εὐρήμασιν. ὁ δὲ διασῶναι βουλό- 5  
μενος Ἀνάχαρσιν ἠρώτησεν εἰ καὶ σοφώτατα τὰ  
θηρία. ὁ δὲ συγκαταθέμενος ἐδίδασκέν, ὅτι τὴν τῆς  
φύσεως ἀλήθειαν τῆς τοῦ νόμου θέσεως προτιμᾶν  
ιδιώτατον ὑπάρχειν σοφίας. ὁ δὲ τούτου κατεγέλα-  
25 σεν ὡς ἐκ τῆς Σκυθίας καὶ θηριώδους διαγωγῆς  
πεποιημένου τὰς ἀποκρίσεις.

2 καὶ τὸ\*] κατὰ cod.; καλῶν add. Wurm 3 εἶχεν]  
ἦγεν Herw. 4 τούτου (pro ἑαυτοῦ) del. Herw., τῶν Ἀνδῶν  
Wurm 6 δὲ del. Dind. 9 τὸν πρεσβύτατον Herw. 13  
ποιήσασθαι cod., corr. Mai 15 δικαιότερον cod. 23  
θέσεως Dind., φύσεως cod.

- 27 Ἡρώτησε δὲ τὸν Σόλωνα τίνα τῶν ὄντων εὐ-  
 δαιμονέστατον ἑώρακεν, ὥς τοῦτό γε πάντως ἀπο-  
 δοθησόμενον ἑαυτῷ. τοῦ δὲ εἰπόντος ὥς οὐδένα  
 δικαίως ἂν εἰπεῖν ἔχει διὰ τὸ μηδενὸς τῶν ὄντων  
 ἑωρακέναι τὸ τέλος τοῦ βίου, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ἂν  
 προσηκόντως μακάριος νομίζοιτο· πολλάκις γὰρ οἱ  
 τὸν ἔμπροσθεν πάντα βίον εὐδαίμονες δόξαντες εἶ-  
 ναι πρὸς αὐτῇ τῇ τοῦ βίου καταστροφῇ μεγίσταις  
 2 περιέπεσον συμφοραῖς. ὁ δὲ βασιλεύς, Οὐδὲ πλου-  
 σιώτατον ἄρα με κρίνεις; ἔφη. καὶ ὁ Σόλων τὴν 10  
 αὐτὴν ἀποκρίσιν ποιησάμενος ἐδίδασκεν ὥς οὐ τοὺς  
 πλεῖστα κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς πλείστου ἀξίαν τὴν  
 φρόνησιν ἡγουμένους νομιστέον πλουσιωτάτους· ἡ  
 δὲ φρόνησις οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀντίρροπος οὔσα  
 μόνους ποιεῖ τοὺς αὐτὴν περὶ πολλοῦ ποιουμένους 15  
 3 μέγιστον καὶ βεβαιοτάτον ἔχειν πλοῦτον· ἠρώτησε  
 καὶ τὸν Βίαντα, πότερον ὀρθῶς ἐποίησατο τὴν ἀπό-  
 κρίσιν ὁ Σόλων ἢ διήμαρτεν. ὁ δὲ ὑπειπὼν, Ὀρ-  
 θῶς, ἔφη· τὰ γὰρ ἔν σοι βούλεται θεωρήσας ἀγαθὰ  
 διαγινῶναι, νυνὶ δὲ τὰ παρὰ σοι μόνον ἑώρακεν· 20  
 εἶναι δὲ δι' ἐκεῖνα μᾶλλον ἢ ταῦτα τοὺς ἀνθρώπους  
 εὐδαίμονας. ὁ δὲ βασιλεύς, Ἄλλ' εἰ τὸν τῶν χρη-  
 μάτων, ἔφησε, πλοῦτον μὴ προτιμᾶς, τό γε πλῆθος  
 τῶν φίλων ὀρεῖς τοσοῦτον ὑπάρχον ὅσον οὐδενὶ τῶν  
 ἄλλων. ὁ δὲ καὶ τοῦτον ἀπεφήνατο τὸν ἀριθμὸν ἄδηλον 25  
 4 εἶναι διὰ τὴν εὐτυχίαν. πρὸς δὲ Πιπτακὸν εἰπεῖν φασι,  
 Ποῖαν ἑώρακας ἀρχὴν κρατίστην; τὸν δὲ ἀποκριθῆναι,  
 Τὴν τοῦ ποιικίλου ξύλου, διασημαίνοντα τοὺς νόμους.

2 τούτῳ cod. 20 σοι Dind., σοῦ v. 22 εἰ τὸν Mai,  
 ἦττον cod.

Ὅτι Αἴσωπος κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους συν-<sup>28</sup>  
 ἤκμαζε τοῖς ἐπὶ σοφοῖς καὶ εἶπεν ὥς οὐκ οἶδασιν  
 οὗτοι δμλεῖν δυνάστη· καὶ γὰρ ὥς ἤμιστα δεῖν ἢ  
 ὥς ἥδιστα συμβιοῦν τοῖς τοιούτοις. [Exc. Vat.  
 5 p. 22—24.]

Ὅτι Ἀδραστός τις Φρυγῆ τὸν τοῦ βασιλέως Κροίσου<sup>29</sup>  
 τοῦ Λυδοῦ υἱὸν Ἄτυν καλούμενον πρὸς κυνηγίαν  
 ἀκουσίως, ἐξακουτίσας κατὰ σὺός, πλήξας ἀπέ-  
 κτεινε. καὶ ὁ μὲν καὶ ἀκουσίως ἀνηρηκὼς οὐκ ἔφη-  
<sup>10</sup> σεν ἑαυτὸν ἔτι ζῆν ἄξιον εἶναι· διὸ καὶ παρεκάλει  
 τὸν βασιλέα μὴ φείσασθαι, τὴν ταχίστην δὲ ἐπικα-  
 τασφάξαι τῷ τοῦ τετελευτηκότος τάφῳ. ὁ δὲ Κροῖ-<sup>2</sup>  
 σος τὴν μὲν ἀρχὴν ὥς ἂν ἐπὶ φόνῳ τέκνου δι'  
 ὀργῆς εἶχε τὸν Ἀδραστον, ἀπειλῶν ζῶντα κατακαύ-  
<sup>15</sup> σαι· ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἑώρα προθυμούμενον καὶ εἰς  
 τὴν τοῦ τετελευτηκότος τιμὴν τὸ ζῆν ἐπιδιδόντα,  
 τὸ τηνικαῦτα λήξας τῆς ὀργῆς ἀπέλυσε τῆς τιμωρίας  
 τὸν ἀνελόντα, τὴν ἰδίαν τύχην, ἀλλ' οὐ τὴν ἐκεί-  
 νου προαίρεσιν αἰτιώμενος. ὁ δὲ Ἀδραστος οὐδὲν  
<sup>20</sup> ἦπτον κατ' ἰδίαν ἐπὶ τὸν Ἄτυνος τάφον πορευθεὶς  
 ἑαυτὸν κατέσφαξεν. [Exc. de virt. et vit. p. 238 V.,  
 553 W.]

Ὅτι ὁ Φάλαρις ἰδὼν περιστερῶν πληθὸς ὕφ'<sup>30</sup>  
 ἐνὸς ἱέρακος διωκόμενον ἔφη, Ὅρατε, ὦ ἄνδρες,  
<sup>25</sup> τοσοῦτο πληθὸς ὕφ' ἐνὸς διωκόμενον διὰ δειλίαν;  
 ἐπεῖτοι γε εἰ τυλμήσειαν ἐπιστρέψαι, ῥαδίως τοῦ  
 διώκοντος ἂν περιγένοιτο. (αὐτὸς δὲ πεπλασμένος

1 κατὰ . . χρόνους aut συν del. Herw. 7 Ἄτυν καλού-  
 μενον post verbum σὺός cod. 11 ἐπικατασφάξειν cod.  
 Peiresc., ἐπικατασφάττειν v. (cf. Herod. I 45) 27 αὐτὸς

ἔλεγεν· τὴν μὲν γὰρ νίκην ἀρετῇ καὶ οὐ πολυπληθία χειρῶν περιγίνεσθαι). καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἀπέβαλε τὴν δυναστείαν, ὥς γέγραπται ἐν τῷ περὶ διαδοχῆς βασιλέων.

- 31 Ὅτι Κροῖσος ἐπὶ Κῦρον τὸν Πέρσῃν ἐκστρατεύων ἐπύθτετο τοῦ μαντείου. ὁ δὲ χρησμός,

Κροῖσος Ἄλυν διαβάς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.  
ὁ δὲ τὸ ἀμφίβολον τοῦ χρησμοῦ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἐκδεξάμενος ἐδυστύχησεν.

- 2 Ὅτι πάλιν ἐπηρώτησεν, εἰ πολὺν χρόνον ἔξει τὴν 10  
δυναστείαν. εἶπε δὲ τὰ ἔπη ταῦτα,

ἀλλ' ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται,  
καὶ τότε, Λυδὲ ποδαβρέ, πολυψήφιδά παρ' Ἑρμον  
φεύγειν μηδὲ μένειν μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι.

Ὅτι ἡμίονον τὸν Κῦρον ἔφη διὰ τὸ τὴν μη- 15  
τέρα αὐτοῦ Μηδικὴν εἶναι, τὸν ὅς πατέρα [αὐτοῦ]  
Πέρσῃν.

- 3 Ὅτι Κῦρος ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς παραγενη-  
θεὶς μετὰ πάσης δυνάμεως εἰς τὰ τῆς Καππαδοκίας  
στενά, ἀπέστειλε κήρυκας πρὸς τὸν Κροῖσον τὴν τε 20  
δυναστείαν αὐτοῦ κατασκεψομένους καὶ δηλώσαντας  
ὅτι Κῦρος αὐτὸν ἀφίησι τῶν πρότερον ἀμαρτημά-  
των καὶ Λυδίας καθίστησι σατράπην, ἂν ἐπὶ θύ-  
ρας γένόμενος ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ὁμολογῇ δοῦλος  
εἶναι. πρὸς οὗς ὁ Κροῖσος ἀπεκρίθη, διότι προση- 25  
κόντως ἂν Κῦρος καὶ Πέρσαι Κροίσῳ δουλεύειν

δὲ — περιγίνεσθαι in codice post verba τοῖς τοιούτοις  
(frag. 28, p. 187, 4) posita sunt, quem errorem em. Herw.

3 ἀπεβάλετο cod., corr. Dind. 16 αὐτοῦ del. Herw.

ὑπομένοιεν· ἐκείνους μὲν γὰρ τὸν ἔμπροσθεν χρό-  
νον διατετελεκέναι Μῆδοις δουλεύοντας, αὐτὸν δὲ  
οὐδέποτε πεποιηκέναι τὸ προσταττόμενον ὑφ' ἑτέρου.  
[Exc. Vat. p. 25.]

5 Ὅτι Κροῖσος ὁ τῶν Αὐδῶν βασιλεὺς προσποιη-32  
σάμενος εἰς Δελφοὺς πέμπειν, ἔπεμπεν εἰς Πελο-  
πόννησον Εὐρύβατον τὸν Ἐφέσιον, δοὺς αὐτῷ χρυ-  
σίον, ὅπως ὥς πλείστους ξενολογήσῃ τῶν Ἑλλήνων.  
ὁ δὲ πεμφθεὶς πρὸς Κῦρον τὸν Πέρσῃν ἀποχωρή-  
10 σας τὰ κατὰ μέρος ἐδήλωσε. διὸ καὶ παρὰ τοῖς  
Ἑλλησιν ἐπισήμου γενομένης τῆς περὶ τὸν Εὐρύ-  
βατον πονηρίας, μέχρι τοῦ νῦν, ὅταν τις ὀνειδίσαι  
τινὲς βούληται μοχθηρίαν, Εὐρύβατον ἀποκαλεῖ. [Exc.  
de virt. et vit. p. 241 V., 553 W.]

15 Ὅτι οἱ πονηροὶ καὶ αὐτίκα παρὰ τῶν ἀδικηθέν-33  
των τὴν τιμωρίαν ἐκκλίνωσιν, ἢ γε βλασφημία δι'  
αἰῶνος τηρουμένη καὶ τελευτήσαντας αὐτοὺς κατὰ  
τὸ δυνατόν μετέρχεται.

Ὅτι φασὶ τὸν Κροῖσον πρὸ τοῦ πρὸς Κῦρον πο- 2  
20 λέμου πέμπειν θεωροὺς εἰς Δελφοὺς ἐπερωτήσοντας,  
πῶς ἂν ὁ υἱὸς αὐτοῦ δύναιτο φωνὴν προσέσθαι. τὴν  
δὲ Πυθίαν εἰπεῖν,

Αὐδὲ γένος, πολλῶν βασιλεῦ, μέγα νήπιε Κροῖσε,  
μὴ βούλου πολύευκτον ἰὰν κατὰ δῶματ' ἀκούειν  
25 παιδὸς φθεγγομένου· τὸ δέ σοι πολὺν λῶιον ἄμφλς  
ἔμμεναι· αὐδήσει γὰρ ἐν ἡματι πρῶτον ἀνόλβω.

Ὅτι δεῖ τὴν εὐτυχίαν μετρίως φέρειν καὶ μὴ πε- 3  
ποιθεῖναι ταῖς ἀνθρωπίναις εὐπραξίαις ἐν μικρᾷ  
δοπῇ μεγάλας μεταβολὰς λαμβανούσαις.

4 Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι αἰχμάλωτον Κροῖσον καὶ τὴν πυρὰν σβεσθῆναι, ἰδὼν τὴν πόλιν διαρπαζομένην καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις πολλὴν ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν διαφορούμενον, ἐπηρώτησε τὸν Κῦρον, τί ποιοῦσιν οἱ στρατιῶται. τοῦ δὲ μετὰ γέλωτος ἀπο-  
κριθέντος [ὥς] Τὰ σὰ χρήματα διαρπάξουσιν, Μὰ Δία μὲν οὖν, εἶπεν, ἀλλὰ τὰ σά· Κροῖσου γὰρ ἰδιον οὐκέτι οὐθὲν ὑπάρχει. ὁ δὲ Κῦρος θαυμάσας τὸν λόγον εὐθὺς μετενόησε καὶ τοὺς στρατιώτας ἀνείρ-  
ξας τῆς διαρπαγῆς εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνέλαβε τὰς 10 τῶν Σαρδιανῶν κτήσεις. [Exc. Vat. p. 26.]

34 Ὅτι Κῦρος εὐσεβῆ νομίσας εἶναι τὸν Κροῖσον διὰ τὸ καταρραγῆναι ὕμβρον καὶ σβέσαι τὴν φλόγα, καὶ διὰ μνήμης ἔχων τὴν Σόλωνος ἀπόκρισιν, μεθ' ἑαυτοῦ περιήγετο τὸν Κροῖσον ἐντίμως. μετέδωκε δὲ 15 αὐτῷ καὶ τοῦ συνεδρίου, διαλαμβάνων ὑπάρχειν συνετόν, ὥς ἂν πολλοῖς καὶ πεπαιδευμένοις καὶ σοφοῖς ἀνδράσι συμβεβιωκότα. [Exc. de virt. et vit. p. 241 V., 553 W.] (Cf. frag. 2, 4.)

35 Ὅτι Ἀρπαγος κατασταθεὶς ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρ- 20 σου ἐπὶ τῆς θαλάττης στρατηγός, καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνων πρὸς Κῦρον διαπρεσβευομένων συνθέσθαι φιλίαν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι παραπλήσιόν 2 τι ποιοῦσι τῶν πρότερον ἑαυτῷ συμβάντων. καὶ γὰρ ποτε γῆμαι βουλόμενον αἰτεῖσθαι παρὰ τοῦ 23 πατρὸς τὴν κόρην· τὸν δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἔξιον κρίναντα τοῦ γάμου δυνατωτέρῳ κατεγγυῆσαι, μετὰ

4 ἐπηρωτῆσαι v., corr. Dind. 6 ὥς del. Wurm 7 εἶπεν Wurm, εἰπεῖν v. Κροῖσῳ Herw. 15 περιῆγε v., corr. Herw. 23 εἶπε Wurm, εἰπεῖν v. 27 τοῦ] αὐτὸν τοῦ Herw.

δὲ ταῦθ' ὁρῶντα αὐτὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τιμώμε-  
 νον διδόναι τὴν θυγατέρα· αὐτὸν δὲ ἀποκριθῆναι,  
 διότι γυναικα μὲν οὐκέτι ἂν ἔχοι αὐτήν, παλλακίδα  
 δὲ συγχωρήσαι λαβεῖν. διὰ δὲ τῶν τοιούτων λό- 3  
 5 γων ἐδήλου τοῖς Ἑλλήσιν, ὅτι Κύρου πρότερον ἀξι-  
 οῦντος γενέσθαι Περσῶν φίλους οὐκ ἐβουλήθησαν,  
 νῦν δὲ ἐκ μεταβολῆς ἐκείνων σπενδόντων συνάφαι  
 φιλίαν ὥς μὲν πρὸς συμμάχους οὐ ποιήσεται τὰς  
 ὁμολογίας, ὥς δὲ δούλους εἰς τὴν τῶν Περσῶν πί-  
 10 στιν ἑαυτοὺς παραδιδόντας προσδέξεται.

Ὅτι Λακεδαιμόνιοι πυνθανόμενοι τοὺς κατὰ τὴν 36  
 Ἀσίαν Ἑλληνας κινδυνεύειν, ἔπεμψαν πρὸς Κύρου,  
 ὅτι Λακεδαιμόνιοι συγγενεῖς ὄντες τῶν κατὰ τὴν  
 Ἀσίαν Ἑλλήνων ἀπαγορεύουσιν αὐτῷ καταδουλοῦ-  
 15 σθαι τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. ὁ δὲ θαυμάσας τὸν  
 λόγον ἔφη γινώσκεισθαι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, ὅταν ἕνα  
 τῶν ἑαυτοῦ δούλων πέμψῃ καταστρεφόμενον τὴν  
 Ἑλλάδα.

Ὅτι Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀρκαδίαν μέλλοντες κα- 2  
 20 ταστρέφειν ἔλαβον χρησμόν,

Ἀρκαδίαν μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὐ τοι δώσω.  
 πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ βαλανεφάγοι ἄνδρες ἔασιν,  
 οἳ σ' ἀποκωλύσουσιν· ἐγὼ δέ τοι οὔτι μεγαίρω.  
 δώσω σοι Τεγέαν ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι  
 25 καὶ καλὸν πεδίον σχοίνῳ διαμετρήσασθαι.

Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔπεμψαν εἰς Δελφοὺς περὶ 3  
 τῶν ὁστέων Ὁρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐν ποίῳ τινὲ  
 τόπῳ κεῖνται. καὶ ἔχρησεν οὕτως,

3 ἂν ἔχοι Dind, ἀνέσχοι v.



ἔστι τις Ἀρκαδίας Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χώρῳ,  
 ἔνθ' ἄνεμοι πνεύουσι δύω κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης  
 καὶ τύπος ἀντίτυπος καὶ πῆμ' ἐπὶ πῆματι κεῖται.  
 ἔνθ' Ἀγαμεμνονίδην κατέχει φυσίζοος αἶα·

τὸν σὺ νομισσάμενος Τεγέης ἐπιτάρροθος ἔσση. 5

ἦν δὲ χαλκεῖον, καὶ δηλοῖ τὰς φύσας, τύπον δὲ  
 τὸν ἄκμονά φησι καὶ τὰς σφύρας, πῆμα δὲ ἐπὶ  
 πῆματι τὸν σιδήρον ἐπὶ σιδήρῳ· πῆμα γὰρ εἰρη-  
 ται διὰ τὸ ἐπὶ κακῷ τῶν ἀνθρώπων εὐρῆσθαι.

4 Κρεῖττον γὰρ εἶναι τελευτᾶν ἢ ζῶντας ἑαυτοὺς 10  
 μετὰ τῶν συγγενῶν ἐφορᾶν ἄξια θανάτου πράτ-  
 τουτας.

37 Ὅτι κανηφορούσης ποτὲ τῆς θυγατρὸς Πεισι-  
 στράτου, καὶ δοκούσης τῷ κάλλει διαφέρειν, προσ-  
 ελθὼν τις τῶν νεανίσκων καταπεφρονηκῶς ἐφίλησε 15  
 τὴν παρθένον. ἀκούσαντες δὲ οἱ τῆς κόρης ἀδελ-  
 φοὶ βαρέως ἠνεγκαν τὴν ὕβριν, καὶ τὸν νεανίσκον  
 ἀγαρόντες πρὸς τὸν πατέρα δίκην ἡξίουν διδόναι·  
 ὁ δὲ Πεισίστρατος γελᾶσας, Καὶ τί τοὺς μισοῦντας  
 ἡμᾶς, ἔφη, ποιήσωμεν, εἰάν τοὺς φιλοῦντας τιμω- 20  
 ρίαις περιβάλλωμεν;

2 Ὅτι ὁ αὐτὸς διαπορευόμενός ποτε διὰ τῆς χώ-  
 ρας κατενόησεν ἄνθρωπον κατὰ τὸν Ἰγμηττον ἐργα-  
 ζόμενον ἐν χωρίοις λεπτοῖς καθ' ὑπερβολὴν καὶ  
 τραχέσι. θαυμάσας δὲ τὴν φιλεργίαν ἐπεμψε τοὺς 25  
 ἐρωτήσοντας, τί λαμβάνοι τοιαύτην χώραν ἐργαζό-  
 3 μενος. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, ὁ ἐργάτης  
 ἔφησε λαμβάνειν ἐκ τοῦ χωρίου κακὰς ὁδύνας, ἀλλ'

οὐθὲν αὐτῷ μέλειν· τούτων γὰρ τὸ μέρος Πεισι-  
στράτῳ διδόναι. ὁ δὲ δυνάστης ἀκούσας τὸν λόγον  
καὶ γελάσας ἐποίησε τὸ χωρίον ἀτελές, καὶ ἐντεϋ-  
θεν ἡ παροιμία, Καὶ σφάκελοι ποιεῦσιν ἀτέλειαν.  
5 [Exc. Vat. p. 27—29.]

ὁδύνας] ὁδύνας καὶ σφακέλους Suidas (s. v. σφάκελοι), σφα-  
κέλους καὶ ὁδύνας Wurm

1 τὸ] I i. e. δέκατον add. Nauck.

## FRAGMENTA LIBRI X.

Ὅτι Σερούιος Τύλλιος Ταρκυνίου ἐπιθεμένου παραγεννηθεὶς εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ θεασάμενος τὴν καθ' ἑαυτοῦ παρασκευήν, τοσοῦτον μόνον εἶπε, Τίς ἢ τόλμα, Ταρκύνιε; ὁ δὲ ὑπολαβὼν, Ἡ μὲν οὖν σή, φησί, τίς, ὅς δουλέκδουλος ὢν Ῥωμαίων βασι- 5 λεύειν ἐτόλμησας καὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἡγεμονίας ἡμῖν προσηκούσης παρὰ νόμους ἀφείλου τὴν οὐδὲ καθ' ἓνα σοι τρόπον ἐπιβάλλουσαν ἀρχήν; ταῦτα λέγων ἅμα προσέδραμε καὶ δραξάμενος τῆς τοῦ Τυλλίου χειρὸς ἔρριπεν αὐτὸν κατὰ τῆς κρηπίδος. καὶ δια- 10 ναστὰς καὶ χωλεύων διὰ τὸ πτώμα ἐπεχείρησε φυγεῖν, ἀπεκτάνθη δέ. [Exc. Vat. p. 29.]

2 Ὅτι Σερούιος Τύλλιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐβασίλευσεν ἔτη τέτταράκοντα τέτταρα, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς κατωρθωκὼς οὐκ ὀλίγα τῶν κοινῶν. 15

3 Ὅτι ἐπ' ἄρχοντος Ἀθήνησι Θηρικλέους κατὰ τὴν ἐξηκοστὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, προκεκοφὼς ἤδη ἐν παιδείᾳ· γέγονε γὰρ ἱστορίας ἄξιος, εἰ καὶ τις ἕτερος τῶν περὶ παιδείαν διατριψάντων. γέγονε δὲ Σάμιος τὸ γέ- 20 νος· οἱ δὲ φασιν ὅτι Τυρρηνός. τοσαύτη δ' ἦν ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις πειθὼ καὶ χάρις, ὥς καὶ τῆς πό-

λεως σχεδὸν ὅλης ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφούσης καθ'  
 ἡμέραν ὥσπερ εἰ πρὸς τινος θεοῦ παρουσίαν ἔπαν-  
 τας συντρέχειν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. οὐ μόνον δὲ 3  
 περὶ τὴν ἐν τῷ λέγειν δύναμιν ἐφαίνετο μέγας, ἀλλὰ  
 5 καὶ ψυχῆς ἐνέφαινε ἥθος κατεσταλμένον καὶ πρὸς  
 μίμησιν βίου σώφρονος τοῖς νέοις θαυμαστὸν ἀρ-  
 χέτυπον, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀπέτρεπεν ἀπὸ  
 τῆς πολυτελείας καὶ τρυφῆς, ἀπάντων διὰ τὴν εὐ-  
 πορίαν ἀνέδην ἐκκεχυμένων εἰς ἄνεσιν καὶ διαφθο-  
 10 ρὰν ἀγευνῇ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς.

Ὅτι Πυθαγόρας πυθόμενος Φερεκύδην τὸν ἐπι- 4  
 στάτην αὐτοῦ γεγενημένον ἐν Δῇλῳ νοσεῖν καὶ τε-  
 λέως ἐσχάτως ἔχειν, ἔπλευσεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς  
 τὴν Δῆλον. ἐκεῖ δὲ χρόνον ἱκανὸν τὸν ἄνδρα γη-  
 15 ροτροφήσας, πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν ὥστε τὸν  
 πρεσβύτην ἐκ τῆς νόσου διασῶσαι. κατισχυθέντος  
 δὲ τοῦ Φερεκύδου διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὸ μέγεθος  
 τῆς νόσου, περιέστειλεν αὐτὸν κηδεμονικῶς, καὶ  
 τῶν νομιζομένων ἀξιώσας ὥστανεῖ τις υἱὸς πατέρα  
 20 πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ὅτι ἐπειδὴν τινες τῶν συνήθων ἐκ τῆς οὐσίας 5  
 ἐκπέσοιεν, διηροῦντο τὰ χρήματα αὐτῶν ὡς πρὸς  
 ἀδελφούς. οὐ μόνον δὲ πρὸς τοὺς καθ' ἡμέραν  
 συμβιοῦντας τῶν γνωρίμων τοιαύτην εἶχον τὴν διὰ-  
 25 θεσιν, ἀλλὰ καθύλου πρὸς πάντας τοὺς τῶν πραγ-  
 μάτων τούτων μετασχόντας.

3 συντρέχοντας cod. Peiresc. 9 ἀνέδην Peir., om. v.  
 10 τῆς add. Herw. 12 τελέως del. Cobet 16 κατισχυ-  
 σαντος v., corr. Reiske 21 ἐπειδὴ Dind. 25 πραγμα-  
 των] προσταγμάτων Wess., δογμάτων Wurm

- 4 Ὅτι Κλεινίας, Ταραντῖνος τὸ γένος, εἰς δὲ τῶν  
ἐκ τοῦ προειρημένου συστήματος ὢν, πνυθόμενος  
Πρωῶρον τὸν Κυρηναῖον διὰ τινὰ πολιτικὴν περι-  
στασιν ἀπολωλεκότα τὴν οὐσίαν καὶ τελέως ἀπο-  
ρούμενον, ἐξεδήμησεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Κυρήνην 5  
μετὰ χρημάτων ἱκανῶν, καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκατέ-  
στησε τῷ προειρημένῳ, οὐδέποτε τοῦτον ἑωρακώς,  
2 ἀκούων δὲ μόνον ὅτι Πυθαγόρειος ἦν. καὶ ἄλλοι  
δὲ πολλοὶ τὸ παραπλήσιον πεποιηκότες διαμνημο-  
νεύονται. οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ τῶν χρημάτων ἐπι- 10  
δόσει τοιούτους αὐτοὺς παρείχοντο τοῖς γνωρίμοις,  
ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἐπισφαλεστάτους καιροὺς συν-  
3 ἐκινδύνευον. καὶ γὰρ Διονυσίου τυραννοῦντος Φιν-  
τίας τις Πυθαγόρειος ἐπιβεβουλευκὼς τῷ τυράννῳ,  
μέλλων δὲ τῆς τιμωρίας τυγχάνειν, ᾗτήσατο παρὰ 15  
τοῦ Διονυσίου χρόνον εἰς τὸ περὶ τῶν ἰδίων πρό-  
τερον ἢ βούλεται διοικῆσαι· δώσειν δ' ἔφησεν ἐγ-  
4 γυιτὴν τοῦ θανάτου τῶν φίλων ἓνα. τοῦ δὲ θυ-  
νάστου θανατάσαντος, εἰ τοιοῦτός ἐστι φίλος ὃς  
ἑαυτὸν εἰς τὴν εἰρκτὴν ἀντ' ἐκείνου παραδώσει, 20  
προεκαλέσατό τινα τῶν γνωρίμων ὁ Φιντίας, Δά-  
μωνα ὄνομα, Πυθαγόρειον φιλόσοφον, ὃς οὐδὲ δι-  
5 στάσας ἔγγυος εὐθύς ἐγενήθη τοῦ θανάτου. τινὲς  
μὲν οὖν ἐπῆνουν τὴν ὑπερβολὴν τῆς πρὸς τοὺς φί-  
λους εὐνοίας, τινὲς δὲ τοῦ ἐγγύου προπέτειαν καὶ 25  
μανίαν κατεγίνωσκον. πρὸς δὲ τὴν τεταγμένην ὥραν

1 Κλεινίας v. 13 — p. 197, 9 reddit etiam cod. Pat-  
mius 6 (f. 13) saec. X, sed neglegenter 19 ἐστι] τις add.  
Patm. 21 προεκαλέσατο Peir. et Patm. 22 οὐδὲν  
Reiske, οὐ Patm.

ἔπας ὁ δῆμος συνέδραμεν, καρδοκῶν εἰ φυλάξει  
 τὴν πίστιν ὁ καταστήσας. ἤδη δὲ τῆς ὥρας συγ- 6  
 κλειούσης πάντες μὲν ἀπεγίνωσκον, ὁ δὲ Φιντίας  
 ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ χρόνου ῥοπῆς δρο-  
 5 μαῖος ἦλθε, τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν  
 ἀνάγκην. θαυμαστῆς δὲ τῆς φιλίας φανείσης ἄπα-  
 σιν, ἀπέλυσεν ὁ Διονύσιος τῆς τιμωρίας τὸν ἐγκα-  
 λούμενον, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄνδρας τρίτον ἑαυτὸν  
 εἰς τὴν φιλίαν προσλαβέσθαι.

10 Ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ τῆς μνήμης μερίστην 5  
 γυμνασίαν ἐποιοῦντο, τοιοῦτόν τινα τρόπον τῆς  
 μελέτης ὑποστησάμενοι. οὐ πρότερον ἐκ τῆς εὐνῆς  
 ἡγείροντο, πρὶν ἂν πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθωμολογήσαντο  
 τὰ κατὰ τὴν προτέραν ἡμέραν αὐτοῖς πραχθέντα, τὴν  
 15 ἀρχὴν ἀπὸ τῆς πρωίας, τὴν δὲ τελευταίην ἕως ἐσπέ-  
 ρας ποιούμενοι. εἰ δ' ἀναστροφὴν ἔχοιεν καὶ πλεί-  
 ονα σχολὴν ἄγοιεν, καὶ τὰ τρίτη καὶ τετάρτη καὶ  
 ταῖς ἑτι πρότερον ἡμέραις πραχθέντα προσανελάμ-  
 βανον. τοῦτο πρὸς ἐπιστήμην καὶ φρόνησιν, ἔτι  
 20 δὲ τῶν πάντων ἐμπειρίαν τε τοῦ δύνασθαι πολλὰ  
 μνημονεύειν . . .

Ὅτι ἐποιοῦντο καὶ τῆς ἐγκρατείας γυμνασίαν τόνδε 2  
 τὸν τρόπον. παρασκευασάμενοι πάντα τὰ κατὰ τὰς  
 λαμπροτάτας ἐστιάζεις παρατιθέμενα πολλὴν αὐτοῖς  
 25 ἐνέβλεπον χρόνον· εἶτα διὰ τῆς θείας τὰς τῆς φύ-  
 σεως ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ἀπόκλιυσιν ἐκκαλεσάμενοι  
 τὰς τραπέζας ἐκέλευον αἴρειν τοὺς παῖδας, καὶ πα-  
 ραχοῆμα ἄγευστοι τῶν παρατεθέντων ἐχωρίζοντο.  
 [Exc. de virt. et vit. p. 241—245 V., 553—555 W.]

80 Ὅτι ὁ Πυθαγόρας μετεμψύχωσιν ἐδόξαζε καὶ κρε- 6

οφαρίαν ὡς ἀποτρόπαιον ἤγεῖτο, πάντων τῶν ξώων τὰς ψυχὰς μετὰ θάνατον εἰς ἕτερα ξῶα λέγων εἰσέρχεσθαι. καὶ αὐτὸς δὲ ἑαυτὸν ἔφασκεν ἐπὶ τῶν Τρωικῶν χρόνων μεμνησθαι γεγενημένον Εὐφορβὸν τὸν Πάνθου μὲν υἱόν, ἀναιρεθέντα δὲ ὑπὸ 5 Μενελάου.

- 2 Ὅτι φασὶν αὐτὸν ἐν Ἀργεῖ ποτὲ παρεπιδημήσαντα καὶ θεασάμενον τῶν Τρωικῶν σκύλων ἀσπίδα προσηλωμένην δακρύειν. ἐρωτηθέντα δὲ ὑπὸ τῶν Ἀργείων τὴν τοῦ πάθους αἰτίαν εἰπεῖν, ὅτι τὴν 10 ἀσπίδα ταύτην εἶχεν αὐτὸς ἐν Τροίᾳ γεγονὼς Εὐφορβος. ἀπίστως δὲ διακειμένων καὶ μανίαν αὐτοῦ καταγινωσκόντων, σημεῖον εἶρεν ἔφησεν ἀληθὲς τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν· ἐκ τοῦ γὰρ ἐντὸς μέρους ἐπιγεγράφθαι τὴν ἀσπίδα γράμμασιν ἀρχαίοις ΕΥΦΟΡΒΟΥ. 15 πάντων δὲ διὰ τὸ παράδοξον εἰπόντων καθελεῖν τὴν εἰκόνα, συνέβη τὴν ἐπιγραφὴν εὐρεθῆναι.

- 4 Ὅτι Καλλίμαχος εἶπε περὶ Πυθαγόρου, διότι τῶν ἐν γεωμετρίᾳ προβλημάτων τὰ μὲν εὗρε, τὰ δὲ ἐκ τῆς Αἰγύπτου πρῶτος εἰς τοὺς Ἑλληνας ἤνεγκεν, 20 ἐν οἷς λέγει ὅτι

ἔξεῦρε Φρὺξ Εὐφορβος, ὅστις ἀνθρώποις

τρίγωνά τε σκαληνὰ καὶ κύκλων ἑπτὰ

μήκη . . . . διδάξε νηστεύειν

τῶν ἐμπνεόντων· οἱ δ' ἄρ' οὐχ ὑπήκουσαν 25

πάντες.

- 7 Ὅτι παρεκάλει τὴν λιτότητα ξηλοῦν· τὴν γὰρ

13 εἶρεν Dind., εὗρεν v. 17 τὴν εἰκόνα] αὐτήν, ἐν-  
τὸς Wurm 23 τε Dind., καὶ v., τὰ Wurm κύκλων  
ἑπταμήκη διδάξε codex 25 οἱ δ' ἄρ' οὐχ Niebuhr, οἱ τὰδ'  
οἱδ' cod.

πολυτέλειαν ἅμα τὰς τε οὐσίας τῶν ἀνθρώπων δια-  
φθείρειν καὶ τὰ σώματα. τῶν γὰρ νόσων τῶν πλεί-  
στων ἐξ ὁμότητος γινομένων, αὐτὴν ταύτην ἐκ τῆς  
πολυτελείας γίνεσθαι. πολλοὺς δὲ ἐπειθεν ἀπύροις 2  
5 σιτίοις χρῆσθαι καὶ ὑδροποσίαις πάντα τὸν βίον  
ἔνεκεν τοῦ τἀγαθὰ θηρᾶσθαι τὰ κατὰ ἀλήθειαν.  
τῶν δὲ καθ' ἡμᾶς εἴ τις ὑπαγορεύσειεν ἢ ἐνὸς ἢ  
δυεῖν ἀπέχεσθαι τῶν ἡδέων εἶναι δοκούντων ἐπ'  
ὀλίγας ἡμέρας, ἀπείπαιντ' ἂν τὴν φιλοσοφίαν, φή-  
10 σαντες εὐηθες ὑπάρχειν τάφανες ἀγαθὸν ζητεῖν  
ἀφέντα τὸ φανερόν. κἂν μὲν δέη δημοκοπεῖν ἢ 3  
πολυπραγμονεῖν περὶ τῶν ἀλλοτρίων, σχολάζουσι  
καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἐμποδίζονται· ἐὰν δὲ γίνεσθαι δέη  
περὶ παιδείαν καὶ τὴν τῶν ἡθῶν ἐπισκευήν, ἀκαι-  
15 ρεῖν φασιν, ὥστε ἀσχολεῖσθαι μὲν εὐσκολοῦντας,  
σχολὴν δ' ἄγειν οὐ σχολάζοντας.

Ὅτι φασὶ τὸν Ταραντῖνον Ἀρχύταν τὸν ὄντα 4  
Πυθαγόρειον ἐπὶ μεγάλοις ἀδικήμασιν οἰκέταις ὀρ-  
γισθῆναι, καὶ κατεξαναστάντα τοῦ πάθους εἰπεῖν,  
20 ὥς οὐκ ἂν ἐγενήθησαν ἀθῶοι τηλικαῦτα ἁμαρτή-  
σαντες, εἰ μὴ ἔτυχεν ὀργιζόμενος.

Ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι μεγίστην ἐποιδῶντο πρόνοιαν 8  
τῆς πρὸς τοὺς φίλους βεβαιότητος, τὴν τῶν φίλων  
εὖνοιαν ἀξιολογώτατον ἀγαθὸν εἶναι τῶν ἐν τῷ βίῳ  
25 διειληφότες.

Ὅτι μέγιστον ἂν τις ἡγήσαιτο καὶ μάλιστα θαν- 2  
μάσαι τὸ αἷτιον τῆς πρὸς τοὺς φίλους εὖνοιας. τί-  
νες γὰρ ποτε ἦσαν ἐθισμοὶ ἢ τίς τρόπος ἐπιτηδευ-

6 τἀγαθὰ Dind., ταῦτα cod. 7 ὑπαγορεύσειεν\*] ἀπα-  
γορεύσειεν v. 9 ἀπείπαιντ' ἂν Wurm, ἀπεῖπον v.



μάτων ἢ τίς λόγου δεινότης, δι' ἧς ἐνείργάζοντο τὴν  
 τοιαύτην διάθεσιν τοῖς ἀφικνουμένοις εἰς τὴν τοῦ  
 3 βίου κοινωνίαν; ταῦτα γὰρ πολλοὶ μὲν ἐπιθυμή-  
 σαντες γινῶναι τῶν ἔξωθεν ἐπεβάλλοντο πολυπραγ-  
 μονεῖν, οὐδέποτε δὲ οὐδεὶς μαθεῖν ἠδυνήθη. αἷτιον 5  
 δὲ τοῦ διατηρεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τούτων ὑποθήκας τὸ  
 τοὺς Πυθαγορείους ὑπόστασιν ἔχειν μηδὲν τοιοῦτο  
 ποιεῖν ἔγγραφον, ἀλλὰ διὰ μνήμης ἔχειν τὰ παραγ-  
 γελλόμενα.

9 Ὅτι ὁ Πυθαγόρας πρὸς τοῖς ἄλλοις παρήγγελλε 10  
 τοῖς μανθάνουσι σπανίως μὲν ὁμνῦναι, χρησαμέ-  
 νους δὲ τοῖς ὄρκοις πάντως ἐμμένειν καὶ πρὸς τέ-  
 λος ἄγειν ὑπὲρ ὧν ἂν τις ὁμόσῃ πραγμάτων, οὐχ  
 ὁμοίαν ἀπόφασιν ποιούμενος Λυσάνδρῳ τε τῷ Ἀά-  
 κωνι καὶ Δημάδῃ τῷ Ἀθηναίῳ, ὧν ὁ μὲν ἀπεφαίνεται 15  
 τοὺς μὲν παῖδας δεῖν ἑξαπατᾶν τοῖς ἀστραγάλοις,  
 τοὺς δὲ ἄνδρας τοῖς ὄρκοις, ὁ δὲ διαβεβαιούμενος  
 ὅτι δεῖ τὸ λυσιτελέστατον ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων,  
 οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ὄρκων αἰρεῖσθαι· ὁρᾶν δὲ τὸν  
 ἐπιорκήσαντα παραχρῆμα ταῦτ' ἔχοντα· περὶ ὧν 20  
 ὤμοσε, τὸν δ' εὐορκήσαντα φανερώς τὸ ἴδιον ἀπολ-  
 λύντα. τούτων γὰρ ἑκάτερος οὐ καθάπερ Πυθα-  
 γόρας ὑπεστήσατο τὸν ὄρκον εἶναι πίστεως ἐνέχυρον  
 βέβαιον, ἀλλ' αἰσχροκερδείας καὶ ἀπάτης δέλεαρ.  
 [Exc. Vat. p. 29—31.]

25

2 Ὅτι Πυθαγόρας παρήγγελλε τοῖς μανθάνουσι  
 σπανίως μὲν ὁμνῦναι, χρησαμένους δὲ τοῖς ὄρκοις  
 πάντως ἐμμένειν.

18 λυσιτελέστερον (cod.?) Herw. 21 δ' εὐορκήσαντα  
 Wurm, δὲ ὀρκίζοντα v.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας καὶ περὶ τῶν ἀφροδισίων 3  
ἐκλογιζόμενος τὸ συμφέρον παρήγγελλε κατὰ μὲν τὸ  
θέρος μὴ πλησιάζειν γυναιξί, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα  
προσιέναι τεταμιευμένως. καθόλου γὰρ τὸ γένος  
5 τῶν ἀφροδισίων ὑπελάμβανεν εἶναι βλαβερόν, τὴν δὲ  
συνέχειαν αὐτῶν τελέως ἀσθενείας καὶ ὀλέθρου ποι-  
ητικὴν ἐνόμιζε. [Exc. virt. et vit. p. 246 V., 555 W.]

Ὅτι Πυθαγόραν φασὶν ὑπὸ τινος ἐρωτηθέντα 4  
πότε χρηστέον ἀφροδισίοις εἰπεῖν, Ὅταν ἑαυτοῦ θέ-  
10 λης ἥττων γενέσθαι.

Ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι διήρουν καὶ τὰς ἡλικίας 5  
τῶν ἀνθρώπων εἰς τέσσαρα μέρη, παιδός, νέου,  
νεανίσκου, γέροντος, καὶ τούτων ἑκάστην ἔφασκαν  
ὁμοίαν εἶναι ταῖς κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τῶν ὥρων μέ-  
15 ταβολαῖς, τὸ μὲν ἕαρ τῷ παιδί διδόντες, τὸ δὲ φθι-  
νόπωρον τῷ ἀνδρί, τὸν δὲ χειμῶνα τῷ γέροντι, τὸ  
δὲ θέρος τῷ νέῳ. [Exc. Vat. p. 32.]

Ὅτι ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας παρήγγελλε πρὸς τοὺς 6  
θεοὺς προσιέναι τοὺς θύοντας μὴ πολυτελεῖς, ἀλλὰ  
20 λαμπράς καὶ καθαράς ἔχοντας ἐσθῆτας, ὁμοίως δὲ  
μὴ μόνον τὸ σῶμα καθαρὸν παρεχομένους πάσης  
ἀδίκου πράξεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἀγνεύουσαν.  
[Exc. de virt. et vit. p. 246 V., 555 W.]

Ὅτι ὁ αὐτὸς ἀπεφαίνετο τοῖς θεοῖς εὐχεσθαι δεῖν 7  
25 τὰ ἀγαθὰ τοὺς φρονίμους ὑπὲρ τῶν ἀφρόνων· τοὺς  
γὰρ ἀσυνέτους ἀγνοεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἐν τῷ βίῳ  
κατὰ ἀλήθειαν ἀγαθόν.

Ὅτι ὁ αὐτὸς ἔφασκε δεῖν ἐν ταῖς εὐχαῖς ἀπλῶς 8

εὔχεσθαι τὰγαθὰ, καὶ μὴ κατὰ μέρος ὀνομάζειν, οἷον ἐξουσίαν, κάλλος, πλοῦτον, τᾶλλα τὰ τούτοις ὅμοια· πολλάκις γὰρ τούτων ἕκαστον τοὺς κατ' ἐπιθυμίαν αὐτῶν τυχόντας τοῖς ὅλοις ἀνατρέπειν. καὶ τοῦτο γνολή ἂν τις ἐπιστήσας τοῖς ἐν ταῖς Εὐριπί-<sup>5</sup>δου Φοινίσσαις στίχοις, ἐν οἷς οἱ περὶ τὸν Πολυνείκην εὔχονται τοῖς θεοῖς, ὧν ἡ ἀρχὴ

βλέψας ἐς Ἄργος,

ἔως

εἰς στέρον' ἀδελφοῦ τῆσδ' ἀπ' ὠλένης βαλεῖν. <sup>10</sup>  
οὔτοι γὰρ δοκοῦντες ἑαυτοῖς εὔχεσθαι τὰ κάλλιστα ταῖς ἀληθείαις καταρῶνται. [Exc. Vat. p. 32.]

9 Ὅτι ὁ αὐτὸς πολλὰ καὶ ἄλλα διαλεγόμενος πρὸς βίου σώφρονος ζῆλον καὶ πρὸς ἀνδρείαν τε καὶ καρτερίαν, ἔτι δὲ τὰς ἄλλας ἀρετάς, ἴσα θεοῖς παρὰ <sup>15</sup> τοῖς Κροτωνιάταις ἐτιμᾶτο. [Exc. de virt. et vit. p. 246 V., 555 W.]

10 Ὅτι Πυθαγόρας φιλοσοφίαν, ἀλλ' οὐ σοφίαν ἐκάλει τὴν ἰδίαν αἴρεσιν. καταμεμφόμενος γὰρ τοὺς πρὸ αὐτοῦ κεκλημένους ἑπτὰ σοφοὺς ἔλεγεν, ὡς σο-<sup>20</sup> φὸς μὲν οὐδεὶς ἐστὶν ἄνθρωπος ὦν καὶ πολλάκις διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως οὐκ ἰσχύων πάντα κατορθοῦν, ὁ δὲ ζηλῶν τὸν τοῦ σοφοῦ τρόπον τε καὶ βίον προσηκόντως ἂν φιλόσοφος ὀνομάζοιτο.

2 Ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης προκοπῆς γενομένης περὶ <sup>25</sup> τε Πυθαγόραν αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' ἐκεῖνον Πυθαγορείους, καὶ τοσούτων ἀγαθῶν αἵτιοι γενόμενοι

10 στέρες cod. βαλεῖν] λαβεῖν cod. 15 ἄλλας] λοι-  
πὰς cod. Peirese. 19 τοῖς — κεκλημένοις — σοφοῖς v.,  
corr. Herw.

ταῖς πόλεσιν οὗτοι τὸν πάντα τὰ καλὰ λυμαινόμε-  
νον χρόνον οὐ διέφυγον· οὐδὲν γάρ, οἶμαι, τῶν  
παρ' ἀνθρώποις καλῶν οὕτω συνέστηκεν ὥστε μη-  
δεμίαν αὐτῷ φθορὰν τε καὶ διάλυσιν γεννῆσαι τὸν  
πολυετὴ χρόνον. [Exc. Vat. p. 33.]

Ὅτι Κροτωνιάτης τις Κύλων ὄνομα, τῇ οὐσίᾳ 11  
καὶ δόξῃ πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐπεθύμησε Πυθα-  
γόρειος γενέσθαι. ὢν δὲ χαλεπὸς καὶ βίαιος τὸν  
τρόπον, ἔτι δὲ στασιαστὴς καὶ τυραννικός, ἀπεδο-  
10 κιμᾶσθη. παροξυνθεὶς οὖν τῷ συστήματι τῶν Πυ-  
θαγορείων, ἑταιρείαν μεγάλην συνεστήσατο, καὶ διε-  
τέλει πάντα καὶ λέγων καὶ πράττων κατ' αὐτῶν.

Ὅτι Αὖσις ὁ Πυθαγόρειος εἰς Θήβας τῆς Βοιω- 2  
τίας γενόμενος διδάσκαλος Ἐπαμινώνδου, τοῦτον  
15 μὲν τέλειον ἄνδρα πρὸς ἀρετὴν κατέστησε, καὶ πα-  
τὴρ αὐτοῦ θετὸς ἐγένετο δι' εὐνοίαν. ὁ δὲ Ἐπα-  
μινώνας τῆς τε καρτερίας καὶ λιτότητος καὶ τῶν  
ἄλλων ἀρετῶν ἐκ τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας  
ἐναύσματα λαβὼν, οὐ μόνον Θηβαίων, ἀλλὰ καὶ  
20 πάντων τῶν κατ' αὐτὸν ἐπρώτευν.

Ὅτι [δὲ] τῶν προγεγονότων ἀνδρῶν ἢ τῶν βίων 12  
ἀναγραφὴ δυσκολίαν μὲν παρέχεται τοῖς γράφου-  
σιν, ὠφελεῖ δ' οὐ μετρίως τὸν κοινὸν βίον. μετὰ  
παρρησίας γὰρ δηλοῦσα τὰ καλῶς \*πραχθέντα τοὺς  
25 μὲν ἀγαθοὺς κοσμεῖ, τοὺς δὲ πονηροὺς ταπεινοῖ,  
διὰ τῶν οἰκείων ἐκάστοις ἐγκωμίων τε καὶ ψόγων.  
ἔστι δ' ὁ μὲν ἔπαινος, ὡς ἔν τις εἴποι, ἔπαθλον

3 καλῶς v. 19 ἐνάσματα cod., corr. Vales. 21 δὲ  
del. Reiske 24 καλῶς del. αὐτ τε καὶ κακῶς add. Wurm  
26 ἐκάστοις Reiske, ἐκάστους v.

ἀρετῆς ἀδάπανον, ὁ δὲ ψόγος τιμωρία φανυλότητος  
 2 ἄνευ πληγῆς. καλὸν δὲ τοῖς μεταγενεστέροις ὑπο-  
 κεῖσθαι, διότι βίον οἶον ἔν τις ἔληται ζῶν, τοιαύ-  
 της ἀξιοθήσεται μετὰ τὸν θάνατον μνήμης, ἵνα μὴ  
 περὶ τὰς τῶν λιθίνων μνημείων κατασκευὰς σπου- 5  
 δάζωσιν, ἢ καὶ τόπον ἕνα κατέχει καὶ φθορᾶς ὀξείας  
 τυγχάνει, ἀλλὰ περὶ λόγον καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς,  
 αἱ πάντῃ φοιτῶσι διὰ τῆς φήμης. ὁ δὲ χρόνος ὁ  
 πάντα μαραινῶν τᾶλλα ταύτας ἀθανάτους φυλάτ-  
 τει, καὶ πρεσβύτερος γενόμενος αὐτὸς ταύτας ποιεῖ 10  
 3 νεωτέρας. δῆλον δὲ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ἐγένετο τὸ  
 προειρημένον· πάλαι γὰρ γεγρονότες ὥσπερ νῦν ὄν-  
 τεσ ὑπὸ πάντων μνημονεύονται. [Exc. de virt. et  
 vit. p. 249 V., 556 W.]

13 Ὅτι Κῦρος ὁ τῶν Περσῶν ἐπειδὴ τῶν Βαβυ- 15  
 λωνίων καὶ τῶν Μήδων τὴν χώραν κατεπολέμησε,  
 ταῖς ἐλπίσι πᾶσαν περιελάμβανε τὴν οἰκουμένην.  
 τῶν γὰρ δυνατῶν καὶ μεγάλων ἐθνῶν καταπεπολε-  
 μημένων ἐνόμιζε μηδὲνα μήτε βασιλέα μήτε δῆμον  
 ὑποστήσεσθαι τὴν ἰδίαν δύναμιν· τῶν γὰρ ἐν ἔξου- 20  
 σίαις ἀνυπευθύμοις ὄντων εἰώθασιν ἐνιοὶ τὴν εὐ-  
 τυχίαν μὴ φέρειν κατ' ἀνθρώπον. [Exc. Vat. p. 33.]

14 Ὅτι ὁ Καμβύσης ἦν μὲν φύσει μανικὸς καὶ πα-  
 ρακεκινηκὸς τοῖς λογισμοῖς, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸν  
 ὤμουν καὶ ὑπερήφανον ἐποίει τὸ τῆς βασιλείας μέ- 25  
 γεθος.

2 Ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης μετὰ τὴν ἄλωσιν Μέμ-  
 10 αὐτὸς Dind., αὐτὰς v. 11 δῆλον\*] δῆλος Wurm,  
 ξήλος cod. τὸ προειρημένον\*] προειρημένος cod., ὁ προ-  
 ειρημένος Reiske; γέγονε τῶν προειρημένων Wurm 21  
 ἀνυπευθύνων cod., corr. Dind.

φρως καὶ Πηλουσίου τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρων ἀν-  
 θρωπίνως, τὸν Ἀμάσιος τοῦ πρότερον βεβασιλευ-  
 κότης τάφον ἀνέσκαψεν. εὐρὼν δὲ ἐν τῇ θήκῃ τὸν  
 νεκρὸν τεταριχευμένον, τό τε σῶμα τοῦ τετελευτη-  
 5 κότης ἠκίσατο καὶ πᾶσαν ὕβριν εἰς τὸν οὐκ αἰσθα-  
 νόμενον εἰσενεγκάμενος τὸ τελευταῖον προσέταξε  
 κατακαῦσαι τὸν νεκρόν. οὐκ εἰωθύτων γὰρ πυρὶ  
 παραδιδόναι τῶν ἐγχωρίων τὰ σώματα τῶν τετελευ-  
 τηκότων, ὑπελάμβανε καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου  
 10 πλημμελίσειν τὸν πάλαι προτετελευτηκότα.

Ὅτι Καμβύσης μέλλων στρατεύειν ἐπ' Αἰθιο- 3  
 πίαν ἐπεμψε μέρος τῆς δυνάμεως ἐπ' Ἀμμωνίους,  
 προστάξας τοῖς ἡγεμόσι τὸ μαντεῖον συλήσαντας  
 ἐμπρῆσαι, τοὺς τε περιοικοῦντας τὸ ἱερὸν ἅπαντας  
 15 ἔξανδραποδίσασθαι. [Exc. de virt. et vit. p. 249 V.,  
 557 W.]

Ὅτι Καμβύσου τοῦ Περσῶν βασιλέως κυριεύ- 15  
 σαντος πάσης Αἰγύπτου, πρὸς τοῦτον οἱ Αἰβυες  
 καὶ Κυρηναῖοι, συνεστρατευκότες τοῖς Αἰγυπτίοις,  
 20 ἀπέστειλαν δῶρα, καὶ τὸ προσταττόμενον ποιήσειν  
 ἐπηγγείλαντο. [Exc. de legat. p. 314, U., 619 W.]

Ὅτι ὁ Πολυκράτης ὁ τῶν Σαμίων τύραννος εἰς 16  
 τοὺς ἐπικαιροτάτους τόπους ἀποστέλλων τριήρεις  
 ἐλήστευεν ἅπαντας τοὺς πλείοντας, ἀπεδίδου δὲ μό-  
 25 νοις τοῖς συμμάχοις τὰ ληφθέντα. πρὸς δὲ τοὺς  
 μεμφομένους τῶν συνήθων ἔλεγεν, ὥς πάντες οἱ  
 φίλοι πλείονα χάριν ἔξουσιν ἀπολαβόντες ἢ περ ἀπέ-  
 βαλον ἢ περ ἀρχὴν μηδὲν ἀποβαλόντες.

3 δὲ Reiske, καὶ v. 6 τὸ add. Hertl. 10 τὸν] εἰς  
 τὸν Hertl. 24 ἐλήστευεν v, corr. Hertl.

- 2 Ὅτι ταῖς ἀδίκοις πράξεσιν ὥς ἐπίπαν ἀκολου-  
θεῖ τις νέμεσις οἰκείους τιμωρίας τοῖς ἁμαρτάνου-  
σιν ἐπιφέρειν οὖσα.
- 3 Ὅτι πᾶσα χάρις ἀμεταμέλητος οὔσα καλὸν ἔχει  
καρπὸν τὸν παρὰ τῶν εὐεργετουμένων ἔπαινον· 5  
καὶ γὰρ ἂν μὴ πάντες, εἷς γε τῶν εὖ πεπονθότων  
ἐνίοτε τὴν ὑπὲρ ἀπάντων ἀπέδωκε χάριν. [Exc. Vat.  
p. 33.]
- 4 Ὅτι Ἀνδοί τινες φεύγοντες τὴν Ὀροίτου τοῦ  
σατράπου δυναστείαν κατέπλευσαν εἰς Σάμον μετὰ 10  
πολλῶν χρημάτων καὶ τοῦ Πολυκράτους ἰκέται ἐρί-  
νουντο. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς φιλοφρόνως  
ὑπεδέξατο, μετ' ὀλίγον δὲ πάντας ἀποσφάξας τῶν  
χρημάτων ἐγκρατὴς ἐγένετο.
- 17 Ὅτι Θετταλὸς ὁ Πεισιστράτου νίδος σφοδρὸς ὑπάρ- 15  
χων ἀπέπειπατο τὴν τυραννίδα, καὶ τὴν ἰσότητα ζη-  
λώσας μεγάλης ἀποδοχῆς ἡξιούτο παρὰ τοῖς πολί-  
ταις· οἱ δὲ ἄλλοι, Ἴππαρχος καὶ Ἴππίας, βίαιοι,  
καὶ χαλεποὶ καθεστῶτες ἐτυράννου τῆς πόλεως.  
πολλὰ δὲ παρανομοῦντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους, καί 20  
τινος μειρακίου διαφόρου τὴν ὕψιν Ἴππαρχος ἐρα-  
2 σθεῖς, διὰ τοῦτο ἐκινδύνευσεν. . . . . Ἡ μὲν οὖν  
ἐπὶ τοὺς τυράννους ἐπίθεσις καὶ ἡ πρὸς τὴν τῆς  
πατρίδος ἐλευθερίαν σπουδὴ κοινὴ τῶν προειρημέ-  
νων ὑπῆρξεν ἀνδρῶν· ἡ δὲ ἐν ταῖς βασιάνοις πα- 25  
ράστασις τῆς ψυχῆς καὶ τὸ καρτερικὸν τῆς τῶν δεινῶν  
ὑπομονῆς περὶ μόνον ἐγενήθη τὸν Ἀριστογείτονα,

2 οἰκείας aut οἰκείως scribendum 6 γε] γέ τις Herw.  
7 ἀπέδωκε Dind., ἔδωκε v. 9 Ὀροίτου v., corr. Wess. 11  
ἐρίνουντο cod. Peiresc., ἐγένοντο v. 25 ὑπόστασις Wess.

ὅς ἐν τοῖς φοβερωτάτοις καιροῖς δύο μέγιστα δι-  
τήρησε, τὴν τε πρὸς τοὺς φίλους πίστιν καὶ τὴν  
πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρίαν. [Exc. de virt. et vit.  
p. 250 V., 557 W.]

5 Ὅτι ὁ Ἀριστογείτων πᾶσιν ἐποίησε φανερόν ὥς 3  
ἢ τῆς ψυχῆς εὐγένεια κατισχύει τὰς μερίστας τοῦ  
σώματος ἀλγηδόνας.

Ὅτι Ζήνωνος τοῦ φιλοσόφου διὰ τὴν ἐπιβουλήν 18  
τὴν κατὰ τοῦ Νεάρχου τοῦ τυράννου κατὰ τὰς ἐν ταῖς  
10 βασάνοις ἀνάγκας ἐρωτωμένου ὑπὸ Νεάρχου τίνες  
ἦσαν οἱ συνειδότες, Ὁφελον γάρ, ἔφη, ὥσπερ τῆς  
γλώττης εἰμὶ κύριος, οὕτω καὶ τοῦ σώματος. [Exc.  
Vat. p. 34.]

Ὅτι τυραννουμένης τῆς πατρίδος ὑπὸ Νεάρχου 2  
15 σκληρῶς, ἐπιβουλήν κατὰ τοῦ τυράννου συνεστή-  
σατο. καταφανὲς δὲ γενόμενος, καὶ κατὰ τὰς ἐν  
ταῖς βασάνοις ἀνάγκας διερωτώμενος ὑπὸ τοῦ Νε-  
άρχου τίνες ἦσαν οἱ συνειδότες, Ὁφελον γάρ,  
ἔφησεν, ὥσπερ τῆς γλώττης εἰμὶ κύριος, οὕτως  
20 ὑπῆρχον καὶ τοῦ σώματος. τοῦ δὲ τυράννου πολὺν 3  
μᾶλλον ταῖς βασάνοις προσεπιτείναντος, ὁ Ζήνων  
μέχρι μὲν τινος διεκαρτέρει· μετὰ δὲ ταῦτα σπεύ-  
δων ἀπολυθῆναι ποτε τῆς ἀνάγκης καὶ ἅμα τιμω-  
ρῆσασθαι τὸν Νεάρχον, ἐπενοήσατό τι τοιοῦτον.  
25 κατὰ τὴν ἐπιτουωτάτην ἐπίτασιν τῆς βασάνου προσ- 4  
ποιηθεὶς ἐνδιδόναι τὴν ψυχὴν ταῖς ἀλγηδύσιν ἀν-  
έκραγεν, Ἄνετε, ἐρῶ γὰρ πᾶσαν ἀλήθειαν. ὥς δ'

3 τιμωρίαν] πικρίαν Reiske 12 οὕτω] οὕτως ὑπῆρχον  
(ex v. 20) Dind. 15 κατεστήσατο v., corr. Dind. 25  
ἐπίστασιν cod., corr. Vales.



ἀνῆκαν, ἡξίωσεν αὐτὸν ἀκοῦσαι κατ' ἰδίαν προσελ-  
 θόντα· πολλὰ γὰρ εἶναι τῶν λέγεσθαι μελλόντων  
 5 ἢ συνοίσει τηρεῖν ἐν ἀπορρήτῳ. τοῦ δὲ τυράννου  
 προσελθόντος ἀσμένως καὶ τὴν ἀκοὴν τῷ στόματι  
 παραβαλόντος, ὁ Ζήνων τοῦ δυνάστου, περιχανθὼν 10  
 τὸ οὕς ἐνέπρισε τοῖς ὁδοῦσι. τῶν δὲ ὑπηρετῶν  
 ταχὺ προσδραμόντων, καὶ πᾶσαν τῷ βασανιζομένῳ  
 προσφερόντων τιμωρίαν εἰς τὸ χαλάσαι τὸ δῆγμα,  
 6 πολὺ μᾶλλον προσενεφύετο. τέλος δ' οὐ δυνάμενοι  
 τάνδρὸς νικῆσαι τὴν εὐψυχίαν, παρεκέντησαν αὐ- 10  
 τὸν ἵνα διίῃ τοὺς ὁδόντας. καὶ τοιούτῳ τεχνήματι  
 τῶν ἀλγηδόνων ἀπελύθη καὶ παρὰ τοῦ τυράννου  
 τὴν ἐνδεχομένην ἔλαβε τιμωρίαν. [Exc. de virt. et  
 vit. p. 253 V., 558 W.]

[Πολλαῖς ὕστερον γενεαῖς Δωριεὺς ὁ Λακεδαι- 15  
 μόνιος καταντήσας εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τὴν χώραν  
 ἀπολαβὼν ἔκτισε πόλιν Ἡράκλειαν. ταχὺ δ' αὐτῆς  
 αὐξομένης, οἱ Καρχηδόνιοι φθονήσαντες ἅμα καὶ  
 φοβηθέντες μήποτε πλέον ἰσχύσασα τῆς Καρχηδό-  
 νος ἀφέλῃται τῶν Φοινίκων τὴν ἡγεμονίαν, στρα- 20  
 τεύσαντες ἐπ' αὐτὴν μεγάλαις δυνάμεσι καὶ κατὰ  
 κράτος ἐλόντες κατέσκαψαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τού-  
 των τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀνα-  
 γράφομεν. Diodorus IV 23, 3.]

- 19 Ὅτι τοῖς ἐπὶ τινων πραγμάτων διοριζομένοις ὥς 25  
 οὐκ ἔν ποτεπραχθῆσομένων ἔοικεν ἐπακολουθεῖν ὥσα-  
 νεί τις νέμεσις ἐλέγχουσα τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν.

1 ἀνῆκεν v., corr. Reiske 5 τοῦ] τοῦ τε v. 10  
 παρεκέντησαν Dühner ex Diog. L. IX 26, παρεκάλεσαν v.  
 26 πραχθῆσομένοις v., corr. Dind.

Ὅτι Μεγαβύζου τοῦ καὶ Ζωπύρου, φίλου ὄντος 2  
 Δαρείου τοῦ βασιλέως, μαστιγώσαντος δ' ἑαυτὸν  
 καὶ τὰ περὶ τὸ πρόσωπον ἀκρωτήρια ἀποκόψαντος  
 διὰ τὸ αὐτόμολον γενέσθαι καὶ Βαβυλῶνα προδοῦ-  
 5 ναι Πέρσais, φασὶ βαρέως φέρειν τὸν Δαρείον καὶ  
 εἰπεῖν βούλεσθαι τὸν Μεγάβυζον, εἰ δυνατὸν ἦν,  
 ἄρτιον γενόμενον ἢ δέκα Βαβυλῶνας λαβεῖν ὑπὸ  
 τὴν ἐξουσίαν, καίπερ ἀπράκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης.

Ὅτι οἱ Βαβυλώνιοι στρατηγὸν εἶλαντο Μεγάβυ- 3  
 10 ζον, ἀγνοοῦντες ὅτι τὴν εὐεργεσίαν τῆς μελλούσης  
 ἀκολουθεῖν ἀπωλείας οἶονεὶ δέλεαρ αὐτοῖς προθήσει.

Ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιτευγμάτων ἱκανόν 4  
 ἐστὶ μαρτύριον τῶν προορηθέντων.

Ὅτι Δαρεῖος τῆς Ἀσίας σχεδὸν ὅλης κυριεύσας 5  
 15 τὴν Εὐρώπην ἐπεθύμει καταστρέψασθαι. τὰς γὰρ  
 τοῦ πλειόνου ἐπιθυμίας ἀπλήστους ἔχων καὶ τῷ  
 μεγέθει τῆς Περσικῆς δυνάμεως πεποιθώς, περιε-  
 λάμβανε τὴν οἰκουμένην, αἰσχροὺς εἶναι νομίζων  
 τοὺς πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότητας καταδεεστέρας ἀφορ-  
 20 μὰς κτησαμένους τὰ μέγιστα τῶν ἐθνῶν καταπεπο-  
 λεμηκέναι, αὐτὸν δὲ τηλικαύτας ἔχοντα δυνάμεις  
 ἡλικίας οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ ἔσχε μηδεμίαν ἀξιό-  
 λογον προᾶξιν κατειργάσθαι.

Ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ διὰ τὸν τῶν Περσῶν φόβον 6  
 25 ἐκλιπύοντες τὴν Αἴμνον ἐφασκον ὥς διὰ τινος χρη-  
 σμοῦς τοῦτο ποιεῖν, καὶ ταύτην τῷ Μιλτιάδῃ παρέ-

4 αὐτόμολον Dind., σύντονον cod., συνεργόν Wurm 8  
 11 προθήσειν v., corr. Wurm  
 16 ἀπλήστους Dind.,  
 19 καταδεεστέρους v., corr. Dind.

26 ποιοῖεν Herw.

δωκαν. ταῦτα δὲ πράξαντος Ἑρμῶνος τοῦ προεστη-  
κότος τῶν Τυρρηγῶν, συνέβη τὰς τοιαύτας χάρι-  
τας ἀπ' ἐκείνων τῶν χρόνων Ἑρμῶνείους προσαγο-  
ρευθῆναι. [Exc. Vat. p. 35.]

- 20 Ὅτι Λευκίου Ταρκυνίου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως 5  
ὁ υἱὸς Σέξτος ἐξεδήμησεν εἰς πόλιν Κολλατίαν κα-  
λουμένην, καὶ κατέλυσε πρὸς Λεύκιον Ταρκυνίον  
ἀνεψιὸν τοῦ βασιλέως, ἔχοντα γυναῖκα Λουκρητίαν,  
ἣτις ἦν εὐπρεπὴς μὲν τὴν ὕψιν, σώφρων δὲ τὸν τρό-  
πον.\*) ἐπὶ στρατοπέδου γὰρ ὄντος τάνδρως, ὁ ξένος 10  
νυκτὸς ἐγερεθεὶς ἐκ τοῦ κοιτῶνος ὤρμησεν ἐπὶ τὴν  
2 γυναῖκα κοιμωμένην ἐν τῷ θαλάμῳ. ἐπιστὰς δὲ  
ταῖς θύραις ἄφνω καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος, παρα-  
σκευάσασθαι μὲν ἔφησεν οἰκέτην ἐπιτήδειον εἰς ἀναί-  
ρεσιν, συγκατασφάξειν δὲ κἀκείνην, ὥς ἐπὶ μοιχείᾳ 15  
κατειλημμένην καὶ τετευχυῖαν τῆς προσήκουσας τι-  
μωρίας ὑπὸ τοῦ συγγενεστάτου τῷ συνοικοῦντι.  
διόπερ αἰρετώτερον ὑπάρχειν ὑπουργῆσαι ταῖς ἐπι-  
θυμίαις αὐτοῦ σιωπῶσαν· λήψεσθαι δὲ ἔπαθλον τῆς  
χάριτος δωρεάς τε μεγάλας καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ συμ- 20  
βίωσιν καὶ γενήσεσθαι βασίλισσαν, ἰδιωτικῆς ἐστίας  
3 ἐξηλλαγμένην ἡγεμονίαν. ἡ δὲ Λουκρητία διὰ τὸ  
παράδοξον ἐκπλαγῆς γενομένη, καὶ φοβηθεῖσα μήποτε  
ταῖς ἀληθείαις δόξῃ διὰ τὴν μοιχείαν ἀνηρῆσθαι,

1 Ἑρμῶνος add. Mai 8 (et 22) Λουκρητίαν cod. 9  
ἐκπρεπὴς malim 11 ἐπὶ add. Reiske 12 τῷ Herw.,  
τινι v. 21 γενέσθαι cod., corr. Vales.

\*) Περὶ τῆς Λουκρητίας Δίων Κοκκειανὸς καὶ Διόδωρος  
ὁ Σικελὸς καὶ Πλούταρχος καὶ Διονύσιος ἱστοροῦσιν ὡς εὐ-  
γενὴς μὲν Ῥωμαία ἐτύγχανε, γυνὴ δὲ ἦν Κολλατίνου σωφρο-  
νεστάτη. [Revue de philologie II p. 36.]

τότε μὲν ἡσυχίαν ἔσχευ· ἡμέρας δὲ γενομένης ὁ  
Σέξτος ἐχωρίσθη· ἡ δὲ ἐκάλεσε τοὺς οἰκείους, καὶ  
ἡξίου μὴ περιδεῖν ἀτιμώρητον τὸν ἀσεβήσαντα εἰς  
ξενίαν ἅμα καὶ συγγένειαν. ἑαυτῇ δὲ φήσασα μὴ  
5 προσήκειν ἐφορᾶν τὸν ἥλιον τηλικαύτης ὕβρεως  
πεπειραμένην, ξιφιδίῳ πατάξασα τὸ στῆθος ἑαυτῆς  
ἐτελεύτησεν. [Exc. de virt. et vit. p. 253 V., 558 W.]

Ὅτι τῆς Λουκρητίας μοιχευθείσης παρὰ Σέξτου<sup>21</sup>  
καὶ ἑαυτὴν ἀνελούσης διὰ τὸ ἀμάρτημα, οὐκ ἄξιον  
10 ἡγοῦμεθα τὸ γενναῖον τῆς προαιρέσεως παραλιπεῖν  
ἀνεπισήμαντον. τὴν γὰρ ἐπιδουσαν ἐκουσίως τὸ  
ξὴν τοῖς μεταγενεστέροις εἰς καλὸν ξῆλον προσ-  
ηκόντως ἂν εὐφημίας ἀξιοῖμεν ἀθανάτου, ὅπως αἱ  
τὴν τοῦ σώματος ἀγνείαν κατὰ πᾶν ἀνεπίληπτον  
15 παρέχεσθαι προαιρούμεναι πρὸς ἐπιτετευγμένον ἀρ-  
χέτυπον παραιβάλονται. αἱ μὲν οὖν ἄλλαι γυναι- 2  
κες καὶ φανερώς τι τῶν τοιούτων πράξωσι, κατα-  
κρύπτουσι τὸ συντελεσθέν, εὐλαβούμεναι τὴν ὑπὲρ  
τῶν ἀμαρτημάτων τιμωρίαν· ἡ δὲ τὸ λάθρᾳ πρα-  
20 χθὲν ποιήσασα περιβόητον ἀπέσφαξεν ἑαυτήν, καὶ  
τὴν τοῦ βίου τελευτὴν καλλίστην ὑπὲρ αὐτῆς ἀπο-  
λογίαν ἀπέλιπε. καὶ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῶν ἀκουσίων 3  
τὴν συγγνώμην προβαλλομένων, αὕτη τὴν μετὰ  
βίας ὕβριν ἐτιμήσατο θανάτου, ἵνα μὴδ' εἴ τις ἐπι-  
25 θυμοίῃ βλασφημεῖν, τὴν ἐξουσίαν ἔχοι κατηγορεῖν  
τῆς προαιρέσεως ὡς ἐκουσίου γεγεννημένης. τῶν γὰρ 4  
ἀνθρώπων φύσει τὰς λοιδορίας ἐπαίνων προτιμών-

17 φανερόν cod., corr. Dind. 22 ἐπὶ τῶν Dind.,  
τῶν ἐπὶ τῶν v. 25 ἐπιθυμῇ — ἔχει v., corr. Dind. 26  
ὡς add. Dind.

των, τὴν τῶν φιλαιτίων ἀπέκοψε κατηγορίαν, αἰσ-  
 χρὸν εἶναι νομίζουσα τῶν ἄλλων εἰπεῖν τινα διότι  
 ζῶντος τοῦ κατὰ νόμους συμβιοῦντος ἀνδρὸς ἑτέρου  
 παρὰ νόμους ἐπειράθη, καὶ καθ' ὧν οἱ νόμοι τοῖς  
 πρᾶξι θάνατον τιθέασι τὸ πρόστιμον, τοιοῦτο 5  
 παθοῦσα τὸν πλείω χρόνον φιλοψυχεῖν, ἵνα τὸν  
 πάντως ὀφειλόμενον παρὰ τῆς φύσεως θάνατον  
 βραχὺ προλαβοῦσα τῆς αἰσχύνης ἀλλάξῃται τοὺς  
 5 μεγίστους ἐπαίνους. τοιγαροῦν οὐ μόνον θνητοῦ  
 βίου δόξαν ἀθάνατον ἀντικατηλλάξατο διὰ τῆς ιδίας 10  
 ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ πάντας τοὺς  
 πολίτας προετρέψατο λαβεῖν ἀπαράιτητον τιμωρίαν  
 παρὰ τῶν εἰς αὐτὴν παρανομησάντων.

22 Ὅτι Λεύκιος Ταρκύνιος ὁ βασιλεὺς τυραννικῶς  
 καὶ βιαίως ἄρχων τῶν πολιτῶν τοὺς εὐπόρους τῶν 15  
 Ῥωμαίων ἀνῆρει, ψευδεῖς ἐπιφέρων αἰτίας ἔνεκεν  
 τοῦ νοσφίσασθαι τὰς οὐσίας αὐτῶν. διόπερ Λεύ-  
 κιος Ἰούνιος, ὀρφανὸς ὢν καὶ πάντων Ῥωμαίων  
 πλουσιώτατος, δι' ἀμφοτέρω τὴν τοῦ Ταρκυνίου  
 πλεονεξίαν ὑπώπτευνεν· ἀδελφιδοῦς δ' ὢν αὐτοῦ καὶ 20  
 παρ' ἑκάστα τῶ βασιλεῖ σύνθοινος, προσεποιήθη  
 μωρὸς εἶναι, ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν ὑπὲρ τοῦ  
 δύνασθαι τι φθόνον ἐκκλίνειν, ἅμα δ' ἀνυπονοήτως  
 παρατηρεῖν τὸ πραττόμενον καὶ τοῖς τῆς βασιλείας  
 ἐφεδρεύειν καιροῖς. 25

23 Ὅτι οἱ Συβαρίται μετὰ τριάκοντα μυριάδων ἐκ-  
 στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Κροτωνιάτας καὶ πόλεμον  
 ἄδικον ἐπανελόμενοι τοῖς ὅλοις ἐπταῖσαν, καὶ τὴν

4 ὧν Dind., ὧν v. 6 τῶν — χρόνων v., corr. Dind.  
 20 δ' ὧν add. Wurm

εὐδαιμονίαν οὐκ ἐνεγκόντες ἐπιδεξίως ἱκανὸν παρὰ-  
δειγμα τὴν ἰδίαν ἀπώλειαν κατέλιπον τοῦ πολὺ  
μᾶλλον δεῖν προσέχειν ἐν ταῖς ἰδίαις εὐτυχίαις ἢ περ  
ἐν ταῖς ταλαιπωρίαις.

5 Ὅτι περὶ Ἡροδότου φησὶν ὁ Διόδωρος ἡ καὶ ταῦτα 24  
παρεξέβημεν οὐχ οὕτως Ἡροδότου κατηγορεῖσαι βου-  
ληθέντες ὥς ὑποδεῖξαι ὅτι τῶν λόγων οἱ θαυμάσιοι  
τοὺς ἀληθεῖς κατισχύειν εἰώθασιν’.

Ὅτι προσήκον ἐστὶ τιμᾶσθαι τὴν ἀρετὴν, καὶ ἡ 2  
10 παρὰ γυναιξίν.

Ὅτι Ἀθηναῖοι δεξιῶς τῇ νίκῃ χρησάμενοι καὶ 3  
νικήσαντες Βοιωτοὺς τε καὶ Χαλκιδεῖς, εὐθύς ἀπὸ  
τῆς μάχης Χαλκίδος ἐκυρίευσαν. ἐκ τῆς ὠφελείας  
τῆς τῶν Βοιωτῶν δεκάτην ἄρμα χαλκοῦν εἰς τὴν  
15 ἀκρόπολιν ἀνέθεσαν τόδε τὸ ἐλεγεῖον ἐπιγράψαντες,  
ἔθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες  
παῖδες Ἀθηναίων ἐργμασιν ἐν πολέμου  
δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρῷ ἔσβεσαν ὕβριν.  
ὧν ἵππους δεκάτην Πάλλάδι τάσδ’ ἔθεσαν.

20 Ὅτι τὸ κατακαίειν τὰ ἱερὰ παρὰ Ἑλλήνων ἔμα-25  
θον Πέρσαι, τὴν αὐτὴν τοῖς προαδικήσασιν ἀποδι-  
δόντες ὕβριν.

Ὅτι Κᾶρες ὑπὸ Περσῶν καταπονούμενοι ἐπη- 2  
ρώτησαν περὶ συμμαχίας εἰ προσλάβοιντο Μιλησίους  
25 συμμαχοῦς. ὁ δὲ ἀνείλεν,

πάλαι ποτ’ ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Οὐ μὴν ἀλλ’ ὁ φόβος ἐγγὺς κείμενος ἐποίησεν 3

9 ἦ] εἰ cod. 14 δεκάτην\*] δεκάτης cod.; δεκάτης τῆς  
τῶν Βοιωτῶν ὠφελείας posuit Dind. (cf. XI 33, 2. 62, 3)  
15 γράψαντες v., corr. Herw. 17 πολέμῳ v.

αὐτοὺς ἐπιλαθέσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας, πρὸς δὲ τὸ πληροῦν τὰς τριήρεις κατὰ τάχος συν-  
ηνάγκαζεν.

- 4 Ὅτι Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος πρεσβευτῆς ἀπεσταλ-  
μένος ὑπὸ τῶν Ἰώνων, ἠρώτησε δι' ἣν αἰτίαν ἀπι-  
στεῖ αὐτοῖς ὁ Ἀρταφέρνης. τοῦ δὲ εἰπόντος, μή-  
ποτε ὑπὲρ ὧν καταπολεμηθέντες κακῶς ἔπαθον  
μνησικακήσωσιν, Οὐκοῦν, ἔφησεν, εἰ τὸ πεπονθέ-  
ναι κακῶς τὴν ἀπιστίαν περιποιεῖ, τὸ παθεῖν ἄρα  
εὖ ποιήσῃ τὰς πόλεις Πέρσαις εὐνοούσας. ἀποδε-  
ξάμενος δὲ τὸ δηθὲν ὁ Ἀρταφέρνης ἀπέδωκε τοὺς  
νόμους ταῖς πόλεσι καὶ τακτοὺς φόρους κατὰ δύ-  
ναμιν ἐπέταξεν.

- 26 Ὁ γὰρ τοῖς πολλοῖς κατὰ τῶν πολιτῶν φθόνος  
τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἐγκρυνπτόμενος, ἐπειδὴ και-  
ρὸν ἔλαβεν, ἄθρους ἐξεργάγη. διὰ δὲ τὴν φιλοτι-  
μίαν τοὺς δούλους ἡλευθέρωσαν, μᾶλλον βουλόμε-  
νοι τοῖς οἰκέταις μεταδοῦναι τῆς ἑλευθερίας ἢ τοῖς  
ἑλευθέροις τῆς πολιτείας.

- 27 Ὅτι Δᾶτις ὁ τῶν Περσῶν στρατηγός, Μῆδος ὢν  
τὸ γένος καὶ παρὰ τῶν προγόνων παρεληφώς ὅτι  
Μήδου τοῦ συστησαμένου τὴν Μηδίαν Ἀθηναῖοι  
κατέστησαν ἀπόγονοι, ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Ἀθη-  
ναίους εἰπεῖν ὡς πάρεστι μετὰ δυνάμεως ἀπαιτή-  
σων τὴν ἀρχὴν τὴν προγονικὴν. Μῆδον γὰρ τῶν  
ἑαυτοῦ προγόνων [πρεσβύτερον Δᾶτιν] γενόμενον

13 ἐξέταξεν v., corr. Dind.  
παρὰ τοῖς πολλοῖς τῶν πολ. Dind.  
22 στησαμένου v., corr. Dind.  
πρεσβύτερον Δᾶτιν del. Dind.

14 κατὰ\*] παρὰ cod.;  
20 Δάτης cod. ut infra  
24 εἰπών Hertl. 26

ἀφαιρεθῆναι τὴν βασιλείαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ  
 παραγενόμενον εἰς τὴν Ἀσίαν κτίσαι τὴν Μηδίαν.  
 ἂν μὲν οὖν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀποδῶσιν, ἀφεθῆσε- 2  
 σθαι τῆς πρώτης αἰτίας καὶ τῆς ἐπὶ Σάρδεϊς στρα-  
 5 τείας· ἂν δὲ ἐναντιωθῶσι, πολὺ δεινότερα πείσε-  
 σθαι τῶν Ἑρετριέων. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἀπεκρίθη 3  
 ἀπὸ τῆς τῶν δέκα στρατηγῶν γνώμης, διότι κατὰ  
 τὸν τῶν πρεσβευτῶν λόγον μᾶλλον προσήκει τῆς  
 Μήδων ἀρχῆς κυριεύειν Ἀθηναίους ἢ Λάτιν τῆς  
 10 Ἀθηναίων πόλεως· τὴν μὲν γὰρ τῶν Μήδων βασι-  
 λείαν Ἀθηναῖον ἄνδρα συστήσασθαι, τὰς δὲ Ἀθή-  
 νας μηδέποτε Μῆδον τὸ γένος ἄνδρα κατεσχηκέναι.  
 ὁ δὲ πρὸς μάχην ἀκούσας ταῦτα παρεσκευάζετο.  
 [Exc. Vat. p. 35—39.]

15 Ὅτι Ἰπποκράτης ὁ Γελῶς τύραννος τοὺς Συ-28  
 ρακουσίους νενικηκῶς κατεστρατοπέδευσεν εἰς τὸ τοῦ  
 Διὸς ἱερόν. κατέλαβε δὲ αὐτὸν τὸν ἱερέα καὶ τῶν  
 Συρακουσίων τινὰς καθαιροῦντας ἀναθήματα χρυσᾶ,  
 καὶ μάλιστα ἱμάτιον τοῦ Διὸς περιαιρουμένους ἐκ  
 20 πολλοῦ κατεσκευασμένον χρυσοῦ. καὶ τοῦτοις μὲν 2  
 ἐπιπλήξας ὥς ἱεροσύλοις ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὴν  
 πόλιν, αὐτὸς δὲ τῶν ἀναθημάτων ἐπέσχετο, φιλο-  
 δοξῆσαι θέλων καὶ νομίζων δεῖν τὸν τηλικούτου  
 ἐπαναιρούμενον πόλεμον μηθὲν ἑξαμαρτάνειν εἰς τὸ  
 25 θεῖον, ἅμα δὲ νομίζων διαβάλλειν τοὺς προεστῶτας  
 τῶν ἐν Συρακούσαις πραγμάτων πρὸς τὰ πλήθη διὰ  
 τὸ δοκεῖν αὐτοὺς πλεονεκτικῶς, ἀλλ' οὐ δημοτικῶς  
 οὐδ' ἴσως ἄρχειν.

4 αἰτίας πρώτης v. 7 στρατιωτῶν cod. 9 τῆς] διὰ  
 τῆς v. 20 χρυσίου v., corr. Dind. 25 διαβαλεῖν Herw.



- 3 Ὅτι Θήρων ὁ Ἀκραγαντινὸς γένει καὶ πλούτῳ καὶ τῇ πρὸς τὸ πλῆθος φιλανθρωπίᾳ πολὺ προεῖχεν οὐ μόνον τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Σικελιωτῶν. [Exc. de virt. et vit. p. 254 V., 558 W.]
- 29 Γέλωνα Συρακούσιον καθ' ὑπνους δὲ βοῶντα, 5 κεραυνοβλήης γὰρ ἔδοξεν ὀνείροις γεγρονέναι, ὁ κύνων θορυβούμενον ἀμέτρως γνοῦς ἐκείνον, καθυλακτῶν οὐκ ἔληξεν, ἕως ἐγείρει τοῦτον. τοῦτον ἐξέσωσέ ποτε καὶ λύκος ἐκ θανάτου. σχολῇ προσκαθημένου γὰρ ἔτι παιδίου ὕψους 10 λύκος ἐλθὼν ἀφῆρπαξε τὴν δέλτον τὴν ἐκείνου. τοῦ δὲ δραμόντος πρὸς αὐτὸν τὸν λύκον καὶ τὴν δέλτον, κατασεισθεῖσα ἡ σχολὴ βαθρόθεν καταπίπτει, καὶ σύμπαντας ἀπέκτεινε παῖδας σὺν διδασκάλῳ. 15 τῶν παίδων δὲ τὸν ἀριθμὸν οἱ συγγράφεις βοῶσι, Τίμαιοι, Διονύσιοι, Διόδωροι καὶ Δίων, πλείω τελοῦντα ἑκατόν. τὸ δ' ἀκριβὲς οὐκ οἶδα. [Tzet. Hist. 4, 266.]
- 30 Ὅτι τοῦ Μιλτιάδου υἱὸς ὁ Κίμων, τελευτήσαντος 20 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ διὰ τὸ μὴ ἰσχύσαι ἐκτίσαι, τὸ ὕφλημα, ἵνα λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς εἰς ταφὴν, ἑαυτὸν εἰς τὴν φυλακὴν παρέδωκε καὶ διεδέξατο τὸ ὕφλημα.
- 2 Ὅτι ὁ Κίμων φιλότιμος ὢν εἰς τὴν τῶν κοινῶν 25 διοίκησιν, ἐξ ὑστέρου ἀγαθὸς στρατηγὸς ἐρευνήθη, καὶ διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἐνδόξους πράξεις κατειργάσατο. [Exc. de virt. et vit. p. 254 V., 559 W.]
- 31 Κίμων υἱὸς κατὰ τινὰς ὑπῆρχε Μιλτιάδου, κατὰ δ' ἑτέροισιν ἦν πατρὸς τὴν κλῆσιν Στησαγόρου. 30

ἐξ Ἰσοδίκης τούτῳ παῖς ὑπῆρχεν ὁ Καλλίας.  
 ὁ Κίμων οὗτος ἀδελφὴν ἰδίαν Ἑλπινίκην  
 εἶχεν, ὥς Πτολεμαῖος μὲν ὕστερον Βερνίκην,  
 καὶ Ζεὺς τὴν Ἥραν πρὸ αὐτῶν, καὶ νῦν Περσῶν  
 τὸ γένος.

Καλλίας δὲ πεντήκοντα τάλαντα ζημιούται,  
 ὅπως ὁ Κίμων ὁ πατὴρ μηδὲν δεινόν τι πάθῃ  
 ἕνεκα γάμων τῶν αἰσχρῶν, τῆς ἀδελφομιξίας.  
 τὸ δ' ὅσοι ταῦτα γράφουσι μακρόν ἐστί μοι λέγειν.  
 10 ἔστι γὰρ πλῆθος ἄπειρον τῶν ταῦτα γεγραφότων,  
 οἱ κωμικοὶ καὶ ῥήτορες, Διόδωρος καὶ ἄλλοι.

[Tzet. Hist. 1, 582.]

Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὁ τοῦ Νεοκλέους, προσελθόν-32  
 τος τινὸς αὐτῷ πλουσίου καὶ ζητοῦντος κηδεστὴν  
 15 εὐρεῖν πλούσιον, παρεκελεύσατο αὐτῷ ζητεῖν μὴ  
 χρήματα ἀνδρὸς δεόμενα, πολὺ δὲ μᾶλλον ἄνδρα  
 χρημάτων ἐνδεῆ. ἀποδεξαμένου δὲ τάνθρωπον τὸ  
 ῥηθὲν συνεβούλευσεν αὐτῷ συνοικίσαι τὴν θυγα-  
 τέρα τῷ Κίμωνι. διόπερ ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας ὁ  
 20 Κίμων εὐπορήσας χρημάτων ἀπελύθη τῆς φυλακῆς,  
 καὶ τοὺς κατακλείσαντας ἄρχοντας εὐθύνας κατα-  
 δίκους ἔλαβεν. [Exc. Vat. p. 39.]

Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, τῆς ὅλης συντά-  
 ξεως οὕσα δεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων εἰς  
 25 τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ξέρξου διαβάσεως  
 εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς γενομένας δημηγο-  
 ρίας ἐν τῇ κοινῇ συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κορίνθῳ  
 περὶ τῆς Γέλωνος συμμαχίας τοῖς Ἑλλησιν. Diodor.  
 XI 1, 1.]

21 καταδίκους Dind., καταδίκης cod.

- 33 Ὅτι τῶν Ἑλλήνων πάντων διαπρεσβευσαμένων  
 πρὸς Γέλωνα περὶ συμμαχίας, ὅτε Ξέρξης διέβαινε  
 πρὸς τὴν Εὐρώπην, τοῦ δὲ ἐπαγγειλαμένου συμμα-  
 χῆσαι καὶ σιταρκῆσαι, εἴ γε τὴν ἡγεμονίαν εἴτε τὴν  
 κατὰ γῆν εἴτε τὴν κατὰ θάλατταν παρέξουσιν, ἡ 5  
 μὲν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας φιλοδοξία τὴν συμμαχίαν  
 παρεκρούετο, τὸ δὲ μέγεθος τῆς βοηθείας καὶ ὁ τῶν  
 πολεμίων φόβος προέτρπε μεταδοῦναι τῆς δόξης  
 τῷ Γέλωνι.
- 34 Ἡ μὲν γὰρ τῶν Περσῶν ὑπεροχὴ πρὸς τὸ κρα- 10  
 τῆσαι τῆς ἐπιθυμίας ἔχει τὰς δωρεάς, ἡ δὲ τυραν-  
 νικὴ πλεονεξία καὶ τὰ μικρὰ τῶν λημμάτων οὐ πα-  
 ρίησιν.
- 2 Βεβαιωτάτη γὰρ τῆς σωτηρίας φύλαξ ἡ ἀπιστία.  
 3 Παιῖδες μὲν οὖν ἀδικούμενοι πρὸς πατέρας κα- 15  
 ταφεύγουσι, πόλεις δὲ πρὸς τοὺς ἀποικίσαντας δη-  
 μους.
- 4 Ὅτι τυράννου πλεονεξία τοῖς μὲν ὑπάρχουσιν  
 οὐκ ἀρκεῖται, τῶν δὲ ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖ, πληροῦ-  
 ται δὲ οὐδέποτε. 20
- 5 Τοὺς δὲ κατὰ τῆς δυναστείας αὐτοῦ πεφυκότας  
 ἔχων καιρὸν οὐκ ἐάσει δύναμιν λαβεῖν.
- 6 Ἐκείνων γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἔστε ἀπόγονοι οἱ τὰς  
 αὐτῶν ἀρετὰς μετὰ τὸν θάνατον ἀθανάτους τῇ δόξῃ  
 7 καταλειοίπασιν. — τὸ γὰρ ἑπαθλον τῆς συμμαχίας 25  
 οὐκ ἀργύριον αἰτεῖ, οὐδ' παλλάκας ἰδεῖν ἔστι κατα-  
 φρονοῦντα καὶ τὸν φανυλότατον ἰδιώτην πεπλουτη-  
 κότα, ἀλλ' ἐπαινον καὶ δόξαν, περὶ ἧς οἱ ἀγαθοὶ

4 σιταρκῆσαι v.; συμμαχήσειν καὶ σιταρκήσειν Herw.

τῶν ἀνθρώπων οὐκ ὀκνοῦσιν ἀποθνήσκειν· μισθὸς γὰρ ἔστιν ἡ δόξα μείζων ἀργυρίου. — παραλαμβά- 8  
νουςι γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται παρὰ τῶν πατέρων οὐχ ὥσπερ οἱ λοιποὶ πλοῦτον, ἀλλὰ προθύμως τελευτᾶν  
5 περὶ τῆς ἐλευθερίας, ὥστε πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον ἀγαθὰ δεύτερα τίθεσθαι τῆς δόξης.

Μὴ τῶν ξενικῶν δυνάμεων ἐπιθυμοῦντες τὰς 9  
πολιτικὰς ἀποβάλλωμεν καὶ τῶν ἀδῆλων ὀρεγόμενοι  
τῶν φανερῶν μὴ κυριεύωμεν. — οὗ φημι καταπε- 10  
πλήχθαι τὸ μέγεθος τῆς τῶν Περσῶν στρατιᾶς·  
ἀρετῇ γὰρ ὁ πόλεμος, οὐ πλήθει βραβεύεται. —  
παρειλήφασι γὰρ ὑπὸ τῶν πατέρων ζῆν μὲν ἑαυτοῖς, 11  
τελευτᾶν δ' ὅταν χρεία ταῖς πατρίσιν ἐπῇ. — τί φο- 12  
βηθῶμεν τὸν χρυσὸν ᾧ κεκοσμημένοι βαδίζουσιν  
15 εἰς τὰς μάχας ὡς γυναῖκες εἰς τοὺς γάμους, ὥστε  
τὴν νίκην μὴ μόνον ἑπαθλον ἔχειν δόξαν, ἀλλὰ καὶ  
πλοῦτον; οὐ φοβεῖται γὰρ ἡ ἀρετὴ χρυσόν, ὃν ὁ  
σίδηρος εἶωθεν ἄγειν αἰχμάλωτον, ἀλλὰ τὴν στρα-  
τηγίαν τῶν ἡγουμένων. — πᾶσα γὰρ δύναμις ὑπερ- 13  
20 αἴρουσα τὴν συμμετρίαν ὑφ' ἑαυτῆς βλέπεται τὰ  
πλείστα. πρὶν ἢ γὰρ ἀκοῦσαι τὴν φάλαγγα, φθά-  
σομεν ἡμεῖς πρᾶξαντες ἢ βουλόμεθα. [Exc. Vat.  
p. 39—41.]

## INCERTA.

[Τὸ τελευταῖον πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον ἐκ τῆς  
25 Ἰταλίας τὸ τῶν Σικελῶν ἔθνος πανδημεὶ περαιω-  
θὲν εἰς τὴν Σικελίαν τὴν ὑπὸ τῶν Σικανῶν ἐκλει-

10 στρατείας cod. 13 ἐπὶ Dind. 21 γὰρ] ἄν add.  
Wurm

φθεισαν χώραν κατάρκησαν. αὖτε δὲ τῇ πλεονεξίᾳ προβαινόντων τῶν Σικελῶν, καὶ τὴν ὁμορον πορθούντων, ἐγένοντο πόλεμοι πλεονάκεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς Σικανούς, ἕως συνθήκας ποιησάμενοι συμφώνους ὅρους ἔθεντο τῆς χώρας· περὶ δὲ τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν. Diiod. V 6, 3.]

- 1 Διόδωρος μέντοι διαφορὰν τούτων οἶδεν ἐν οἷς λέγει, Σικανῶν καὶ Σικελῶν.
- 2 Διόδωρος δὲ πού τῶν δεκάτων βιβλίων εἰπὼν <sup>10</sup> περὶ τε Σικελῶν καὶ Σικανῶν διαφορὰν οἶδεν, ὥς καὶ προερρήθη, Σικελοῦ καὶ Σικανοῦ. [Eustath. Od. p. 1896, 55; 1962, 25.]
- 3 Καὶ τὸ Παλλάδιον δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τοιοῦτον ἦν <sup>396</sup> τρίπηχυ, ξύλινον, ἐξ οὐρανοῦ καταπεσόν, ὥς φασιν, ἐν Πεσινοῦντι τῆς Φρυγίας, ὅθεν ὁ Διόδωρος καὶ Δίων τὸν τόπον κληθῆναι φασιν ἀπὸ τοῦ πολλοῦς <sup>20</sup> ἐκεῖ πεσεῖν ἐν τῇ συμβολῇ τοῦ πολέμου, ὅποτε διὰ τὴν ἀρπαγὴν Γανυμήδους ἐμάχοντο Τάνταλος ὁ ἐραστής Γανυμήδους καὶ Ἴλιος (Ἴλος) ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. [Eudocia p. 322 et Tzetz. ad Lycophr. v. 355.]
- 4 Καὶ Διόδωρος ἄκραν τινὰ τῶν Ἀλπεων κορυ- <sup>25</sup> φὴν τοῦ σύμπαντος ὅρους δοκοῦσαν οὐρανοῦ ῥάχιν ἱστορεῖ παρὰ τῶν ἐγχωρίων καλεῖσθαι. [Eustath. Od. p. 1390, 21. Conf. Tzetz. Egeg. II. p. 10, 13.]

p. 401 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ τῶν Διοδώρου  
βίβλων.

Περὶ τῆς Ξέρξου διαβάσεως εἰς τὴν Εὐρώπην.

Περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Θερμοπύλαις.

5 Περὶ τῆς Ξέρξου ναυμαχίας πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

Ὡς Θεμιστοκλέους καταστρατηγήσαντος τὸν Ξέρξην κατε-  
ναυμάχησαν οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους περὶ Σαλαμῖνα.

Ὡς Ξέρξης Μαροδόνιον στρατηγὸν ἀπολιπὼν μετὰ μέρους  
τῆς δυνάμεως ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἀσίαν.

10 Ὡς Καρχηδόνιοι μεγάλας δυνάμεις ἐστράτευσαν εἰς τὴν  
Σικελίαν.

Ὡς Γέλων καταστρατηγήσας τοὺς βαρβάρους τοὺς μὲν  
αὐτῶν κατέκοψε, τοὺς δ' ἐξώγησεν.

Ὡς Γέλων δεηθέντων Καρχηδονίων χρήματα πραξάμενος  
15 συνεχώρησεν αὐτοῖς τὴν εἰρήνην.

Κρίσις τῶν ἀριστευσάντων Ἑλλήνων ἐν τῷ πολέμῳ.

Μάχη τῶν Ἑλλήνων πρὸς Μαροδόνιον καὶ Πέρσας περὶ  
Πλαταιάς καὶ νίκη τῶν Ἑλλήνων.

Πόλεμος Ῥωμαίοις πρὸς Αἰνολανούς καὶ τοὺς τὸ Τοῦσκλον  
20 κατοικοῦντας.

Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ Πειραιέως ὑπὸ Θεμιστοκλέους.

Περὶ τῆς ἀποσταλείσης βοηθείας Κυμαίοις ὑφ' Ἰέρωνος  
τοῦ βασιλέως.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Ταραντίνοις πρὸς Ἰάπυγας.

25 Ὡς Θρασυδάτης ὁ Θήρωνος μὲν υἱός, τήρωνος δὲ Ἀκρα-  
γαντίνων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Συρακουσίων ἀπέβαλε τὴν δυνά-  
στείαν.

Hoc argumentum om. P 19 Ῥωμαίοις AJL, Ῥωμαίων  
cet. (c. 40, 5)

Ὡς Θεμιστοκλῆς φρυγὼν πρὸς Ξέρξην καὶ κατηγορηθεὶς θανάτου ἤλευθερώθη.

Ὡς Ἀθηναῖοι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ἤλεν- 402  
θέρωσαν.

Περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ περὶ τὴν Λακωνικὴν. 5

Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Μεσσηνίων καὶ τῶν Εἰλώτων  
Λακεδαιμονίων.

Ὡς Ἀργεῖοι Μυκήνας κατασκάψαντες ἀοίκητον ἐποίησαν  
τὴν πόλιν.

Ὡς τὴν ἀπὸ Γέλωνος βασιλείαν κατέλυσαν οἱ Συρακούσιοι. 10

Ὡς Ξέρξου δολοφονηθέντος Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν.

Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ Περσῶν.

Περὶ στάσεων τῶν γενομένων ἐν ταῖς Συρακούσαις.

Ὡς Ἀθηναῖοι Αἰγινήτας καὶ Κορινθίους κατεπολέμησαν.

Ὡς Φωκεῖς πρὸς Λωριεῖς ἐπολέμησαν. 15

Ὡς Μυρωνίδης ὁ Ἀθηναῖος ὀλίγοις στρατιώταις Βοιωτοὺς  
πολλαπλασίους ὄντας ἐνίκησεν.

Περὶ τῆς Τολμίδου στρατείας εἰς Κεφαλληνίαν.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑγε-  
σταίοις καὶ Αἰλυβαίοις. 20

Περὶ τοῦ νομοθετηθέντος ἐν Συρακούσαις πεταλισμοῦ.

Στρατεία Περικλέους εἰς Πελοπόννησον.

Στρατεία Συρακουσίων εἰς Τυρρηνίαν.

Περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Παλικῶν ὀνομαζομένων.

Περὶ τῆς Δουκετίου ἥττης καὶ τῆς περὶ αὐτὸν παραδόξου 25  
σωτηρίας.

4 ὥς οἱ αὐτοὶ πρὸς Κύπρῳ Πέρσας κατεναυμάχησαν καὶ  
ἐνίκησαν ἐπ' Εὐρυμέδοντος Κίμωνος ἡγουμένου add. m. rec. L  
12 Αἰγυπτίων Rhod., Ἰαπύγων cod. (c. 71, 3) 24 Πετα-  
λικῶν cod. (c. 88, 6) 25 Δευκετίου cod. (c. 78, 5).

## ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, τῆς ὅλης συν- 1  
τάξεως οὕσα δεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων  
εἰς τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ξέρξου διαβά-  
σεως εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς γενομένας δη-  
5 μηγορίας ἐν τῇ κοινῇ συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κο-  
ρίνθῳ περὶ τῆς Γέλωνος συμμαχίας τοῖς Ἑλλήσιν·  
ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας ἀναπληροῦν-  
τες ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ἐπὶ  
τοὺς Ἑλληνας, καταλήξομεν δὲ ἐπὶ τὸν προηγούμε-  
10 νον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον  
ἡγουμένου Κίμωνος.

Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Καλλιάρχου Ῥωμαῖοι 2  
κατέστησαν ὑπάτους Σπόριον Κάσσιον καὶ Πρόκλον  
Οὐεργίνιον Τρίκοστον, ἥχθη δὲ καὶ παρ' Ἑλλείois  
15 Ὀλυμπιάς πέμπτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα, καθ' ἣν  
ἐνίκα στάδιον Ἀστύλος Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ τούτων  
Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διὰ  
ταύτην τὴν αἰτίαν. Μαροδόσιος ὁ Πέρσης ἀνεψιὸς 3  
μὲν καὶ κηδεστής ἦν Ξέρξου, διὰ δὲ σύνεσιν καὶ  
20 ἀνδρείαν μάλιστα θαυμαζόμενος παρὰ τοῖς Πέρσiais.

8 στρατιάς P    14 Οὐεργίνιον] τε καὶ add. P    16  
Ἄστυλος v., Ἀσταλος P    19 μὲν om. P    ἦν om. Pa



οὗτος μετέωρος ὢν τῷ φρονήματι καὶ τὴν ἡλικίαν  
 ἀκμάζων, ἐπεθύμει μεγάλων δυνάμεων ἀφηγήσασθαι·  
 διόπερ ἐπεισε τὸν Ξέρξην καταδουλώσασθαι τοὺς  
 Ἕλληνας, αἰεὶ πολεμικῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Πέρσας.  
 4 ὁ δὲ Ξέρξης πεισθεὶς αὐτῷ καὶ βουλόμενος πάντας 5  
 τοὺς Ἕλληνας ἀναστάτους ποιῆσαι, διεπρεσβεύσατο  
 πρὸς Καρχηδονίους περὶ κοινοπραγίας καὶ συνέθετο  
 πρὸς αὐτούς, ὥστε αὐτὸν μὲν ἐπὶ τοὺς τὴν Ἑλλάδα 404  
 κατοικοῦντας Ἕλληνας στρατεύειν, Καρχηδονίους δὲ  
 τοῖς αὐτοῖς χρόνοις μεγάλας παρασκευάσασθαι δυ- 10  
 νάμεις καὶ καταπολεμῆσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς περὶ  
 5 Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν οἰκοῦντας. ἀκολουθῶς οὖν  
 ταῖς συνθήκαις Καρχηδόνιοι μὲν χρημάτων πλήθος  
 ἀθροίσαντες μισθοφόρους συνῆγον ἕκ τε τῆς Ἰτα-  
 λίας καὶ Αἰγυπτιακῆς, ἔτι δὲ Γαλατίας καὶ Ἰβηρίας, 15  
 πρὸς δὲ τούτοις ἕκ τῆς Λιβύης ἀπάσρας καὶ τῆς Καρ-  
 χηδόνος κατέγραφον πολιτικὰς δυνάμεις· τέλος δὲ  
 τριετὴ χρόνον περὶ τὰς παρασκευὰς ἀσχοληθέντες  
 ἤθροισαν πεζῶν μὲν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας,  
 2 ναῦς δὲ διακοσίας. ὁ δὲ Ξέρξης ἀμιλλώμενος πρὸς 20  
 τὴν τῶν Καρχηδονίων σπουδὴν, ὑπερεβάλετο πά-  
 σαις ταῖς παράσκευαῖς τοσοῦτον ὅσον καὶ τῷ πλή-  
 θει τῶν ἐθνῶν ὑπερεῖχε Καρχηδονίων. ἤρξατο δὲ  
 ναυπηγεῖσθαι κατὰ πᾶσαν τὴν παραθαλάττιον τὴν  
 ὑπ' αὐτὸν ταττομένην, Αἴγυπτόν τε καὶ Φοινίκην 25  
 καὶ Κύπρον, πρὸς δὲ τούτοις Κιλικίαν καὶ Παμ-  
 φυλίαν καὶ Πισιδικὴν, ἔτι δὲ Λυκίαν καὶ Καρίαν  
 καὶ Μυσίαν καὶ Τρωάδα καὶ τὰς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ

1 τῷ] καὶ τῷ FJK    2 ἀφηγήσεσθαι PA    13 πλήθος  
 χρημάτων v.    19 πεζῶν add. Dind.

πόλεις καὶ τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον. ὁμοίως  
 δὲ τοῖς Καρχηδονίοις τριετὴ χρόνον παρασκευασά-  
 μενος κατεσκευάσεν ναῦς μακρὰς πλείους τῶν χι-  
 λίων καὶ διακοσίων. συνεβάλετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ 2  
 5 πατὴρ Λαρεῖος, πρὸ τῆς τελευτῆς παρασκευὰς πε-  
 ποιημένος μεγάλων δυνάμεων· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἡτ-  
 τημένος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι Δάτιδος  
 ἡγουμένου, χαλεπῶς διέκειτο πρὸς τοὺς νενικηκό-  
 τας Ἀθηναίους. ἀλλὰ Λαρεῖος μὲν μέλλων ἤδη δια-  
 10 βαίνειν ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας ἐμεσολαβήθη τελευτήσας,  
 ὁ δὲ Ξέρξης διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς ἐπιβολὴν καὶ  
 τὴν τοῦ Μαρδονίου συμβουλίαν, καθότι προεῖρη-  
 ται, διέγνω πολεμεῖν τοῖς Ἑλλήσιν. ὥς δ' αὐτῷ 3  
 πάντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοιμάστω, τοῖς μὲν  
 15 ναυάρχοις παρήγγειλεν ἀθροίζειν τὰς ναῦς εἰς Κύ-  
 μῃν καὶ Φώκαιαν, αὐτὸς δ' ἐξ ἀπασῶν τῶν σατρα-  
 πειῶν συναγαγὼν τὰς πεζὰς καὶ ἱππικὰς δυνάμεις,  
 προῆγεν ἐκ τῶν Σούσων. ὥς δ' ἦκεν εἰς Σάρδεϊς,  
 κήρυκας ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, προστάξας εἰς  
 20 πάσας τὰς πόλεις ἵέναι καὶ τοὺς Ἑλληνας αἰτεῖν  
 ὕδωρ καὶ γῆν. τὴν δὲ στρατιὰν διελόμενος ἐξα- 4  
 πέστειλε τοὺς ἱκανοὺς ξεῦξαι μὲν τὸν Ἑλλήσποντον,  
 διασκάψαι δὲ τὸν Ἄθω κατὰ τὸν ἀνχένα τῆς Χερ-  
 ρονήσου, ἅμα μὲν ταῖς δυνάμεσιν ἀσφαλῆ καὶ σύν-  
 25 τομον τὴν διέξοδον ποιούμενος, ἅμα δὲ τῷ μεγέθει  
 τῶν ἔργων ἐλπίζων προκαταπλήξεσθαι τοὺς Ἑλλη-

2 παρασκευασάμενος PM, -σαμένοις cet. 9 ἤδη om.  
 FJK 11 ἐπιβολὴν P 12 τοῦ om. A συμβουλίαν  
 PAL, συμβουλὴν cet. 16 Φώκαιαν P 17 πεζικὰς codices  
 (ut solent; cf. I p. LXIV) 19 κήρυκας] καὶ κήρυκας P  
 24 μὲν om. V. 26 προκαταπλήξεσθαι cod.

νας. οἱ μὲν οὖν πεμφθέντες ἐπὶ τὴν κατασκευὴν  
 τῶν ἔργων ταχέως ἤνυσον διὰ τὴν πολυχειρίαν τῶν 405  
 5 ἐργαζομένων. οἱ δ' Ἕλληνες πυθόμενοι τὸ μέγεθος  
 τῆς τῶν Περσῶν δυνάμεως, ἐξέπεμψαν εἰς Θεττα-  
 λίαν μυρίους ὁπλίτας τοὺς καταληφομένους τὰς περὶ 5  
 τὰ Τέμπη παρόδους· ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Λακεδαι-  
 μονίων Εὐαίνετος, τῶν δὲ Ἀθηναίων Θεμιστοκλῆς.  
 οὗτοι δὲ πρὸς τὰς πόλεις πρεσβευτὰς ἀποστέλλαν-  
 τες ἠξίουσαν ἀποστέλλειν στρατιώτας τοὺς κοινῇ φυ-  
 λάξοντας τὰς παρόδους· ἔσπευδον γὰρ ἀπάσας τὰς 10  
 Ἑλληνίδας πόλεις διαλαβεῖν ταῖς προφυλακαῖς καὶ  
 κοινοποιήσασθαι τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον.  
 6 ἐπεὶ δὲ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων  
 τῶν πλησιοχώρων ταῖς παρόδοις ἔδωκαν οἱ πλείους  
 ὕδωρ τε καὶ γῆν τοῖς ἀφιγμένοις ἀγγέλοις ἀπὸ Ξέρ- 15  
 ξου, ἀπογνόντες τὴν περὶ τὰ Τέμπη φυλακὴν ἐπα-  
 νῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν.

3 Χρήσιμον δὲ διορίσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς τὰ τῶν  
 βαρβάρων ἐλομένους, ἵνα τυγχάνοντες ὀνειδούς ἀπο-  
 τρέπωσι ταῖς βλασφημίαις τοὺς προδότας γεννησο- 20  
 2 μένους τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. Αἰνιᾶνες μὲν οὖν  
 καὶ Δόλοπες καὶ Μηλιεῖς καὶ Περραιβοὶ καὶ Μά-  
 γνητες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐτάχθησαν, ἔτι παρού-  
 σης τῆς ἐν τοῖς Τέμπεσι φυλακῆς, Ἀχαιοὶ δὲ Φθιω-  
 ται καὶ Λοκροὶ καὶ Θετταλοὶ καὶ Βοιωτοὶ οἱ πλείους 25

5 περὶ Hert., ἐπὶ cod. 7 Εὐαίνετος Herod. VII 173]  
 Συνετός cod. 11 περιλαβεῖν v. 15 ἀγγέλοις om. A  
 16 περὶ Bek., ἐπὶ cod. 20 γεννησομένους vel ἂν γενομέ-  
 νους Reiske, γενομένους cod. 22 Μηλιεῖς Rhod., Μιλήσιοι  
 cod. Περραιβοὶ PFJ 23 ἔτι] ἔτι δὲ cod. 24 δὲ] τε καὶ  
 cod., δὲ οἱ Wurm

τούτων ἀπελθόντων ἀπέκλιναν πρὸς τοὺς βαρβάρους.  
 οἱ δ' ἐν Ἰσθμῷ συνεδρεύοντες τῶν Ἑλλήνων ἐψη- 3  
 φίσαντο τοὺς μὲν ἐθέλοντι τῶν Ἑλλήνων ἐλομένους  
 τὰ Περσῶν δεκατεῦσαι τοῖς θεοῖς, ἐπὶ τῷ πολέμῳ  
 5 κρατήσωσι, πρὸς δὲ τοὺς τὴν ἡσυχίαν ἔχοντας ἐκ-  
 πέμψαι πρέσβεις τοὺς παρακαλέσοντας συναγωνί-  
 ζεσθαι περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. ὣν οἱ μὲν 4  
 εἶλοντο γνησίως τὴν συμμαχίαν, οἱ δὲ παρῆγον ἐφ'  
 ἱκανὸν χρόνον, ἀντεχόμενοι τῆς ἰδίας μόνον ἀσφα-  
 10 λείας καὶ καταδοκοῦντες τὸ τοῦ πολέμου τέλος.  
 Ἀργεῖοι δὲ πρέσβεις ἀποστέλλαντες εἰς τὸ κοινὸν  
 συνέδριον ἐπηγγέλλοντο συμμαχήσειν, ἐὰν αὐτοῖς  
 μέρος τι τῆς ἡγεμονίας συγχωρήσωσιν. οἷς οἱ σύν- 5  
 εδροι διεσάφησαν, εἰ μὲν δεινότερον ἡγοῦνται τὸ  
 15 στρατηγὸν ἔχειν Ἑλληνα ἢ δεσπότην βάρβαρον, ὁρ-  
 θῶς αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν, εἰ δὲ φιλοτιμοῦνται λα-  
 βεῖν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν, ἄξια ταύτης  
 δεῖν ἔφασαν αὐτοὺς πεπραχότας ἐπιζητεῖν τὴν τηλι-  
 καύτην δόξαν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν παρὰ Ξέρξου  
 20 πρέσβεων ἐπιόντων τὴν Ἑλλάδα καὶ γῆν καὶ ὕδωρ αἰ-  
 τούντων, αἱ πόλεις ἔπασαι διὰ τῶν ἀποκρίσεων ἀπε-  
 δείκνυντο τὴν περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας σπουδὴν.

Ξέρξης δὲ ὥς ἐπύθετο τὸν Ἑλλησποντον ἐξεῦ- 6  
 χθαι καὶ τὸν Ἀθῶν διεσκάφθαι, προῆγεν ἐκ τῶν  
 25 Σάρδεων ἐφ' Ἑλλησπόντου τὴν πορείαν ποιούμε-  
 νος· ὥς δὲ ἦκεν εἰς Ἀβυδον, διὰ τοῦ ξεύγματος  
 406 τὴν δύναμιν διήγαγεν εἰς τὴν Εὐρώπην. πορευό-  
 μενος δὲ διὰ τῆς Θράκης πολλοὺς προσελαμβάνετο

3 ἐθέλοντή P    12 ἐπηγγέλλοντο PF, ἐπηγγέλοντο cet.  
 20 τῇ Ἑλλάδι cod., corr. Reiske

στρατιώτας καὶ τῶν Θρακῶν καὶ τῶν ὁμόρων τού-  
 7 τοις Ἑλλήνων. ὥς δ' ἤκειν εἰς τὸν ὀνομαζόμενον  
 Δορίσκον, ἐνταῦθα μετεπέμψατο τὸ ναυτικόν, ὥστε  
 ἀμφοτέρως τὰς δυνάμεις εἰς ἓνα τόπον ἀθροισθῆ-  
 ναι. ἐποίησατο δὲ καὶ τὸν ἔξετασμὸν τῆς στρατιᾶς  
 ἀπάσης· ἡριθμῆθησαν δὲ τῆς πεζῆς δυνάμεως μυ-  
 ριάδες πλείους τῶν ὀγδοήκοντα, νῆες δὲ αἱ σύμ-  
 πασαι μακρὰι πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων, καὶ  
 τούτων Ἑλληνίδες τριακόσiai καὶ εἴκοσι, τὰ μὲν  
 πληρώματα τῶν ἀνδρῶν παρεχομένων τῶν Ἑλλήνων,  
 10 τὰ δὲ σκάφη τοῦ βασιλέως χορηγοῦντος· αἱ δὲ λοι-  
 παὶ πᾶσαι βαρβαρικαὶ κατηριθμοῦντο· καὶ τούτων  
 Αἰγύπτιοι μὲν διακοσίας παρέσχοντο, Φοίνικες δὲ  
 τριακοσίας, Κίλικες δὲ ὀγδοήκοντα, Πάμφυλοι δὲ  
 τετταράκοντα, καὶ Λύκιοι τὰς ἴσας, πρὸς δὲ τού-  
 15 τοις Κᾶρες μὲν ὀγδοήκοντα, Κύπριοι, δὲ ἑκατὸν καὶ  
 8 πεντήκοντα. τῶν δὲ Ἑλλήνων ἐπεμψαν Δωριεῖς  
 μὲν οἱ πρὸς τῇ Καρίᾳ κατοικοῦντες μετὰ Ῥοδίων  
 καὶ Κρίων τετταράκοντα, Ἴωνες δὲ μετὰ Χίων καὶ  
 Σαμίων ἑκατόν, Αἰολεῖς δὲ μετὰ Λεσβίων καὶ Τε-  
 20 νεδίων τετταράκοντα, Ἑλλησπόντιοι δὲ ὀγδοήκοντα  
 σὺν τοῖς περὶ τὸν Πόντον κατοικοῦσι, νησιῶται δὲ  
 πεντήκοντα· τὰς γὰρ νήσους τὰς ἐντὸς Κυανέων  
 καὶ Τριοπίου καὶ Σουνίου προσηγμένος ἦν ὁ βα-  
 9 σιλεύς. τριήρεις μὲν οὖν τοσαῦται τὸ πλῆθος ὑπῆρ-  
 25 χον, ἱππαγωγοὶ δὲ ὀκτακόσiai πεντήκοντα, αἱ δὲ  
 τριηκόντοροι τρισχίλια. ὁ μὲν οὖν Ξέρξης περὶ τὸν  
 ἔξετασμὸν τῶν δυνάμεων διέτριβε περὶ τὸν Δορίσκον.

5 στρατείας PF    7 τῶν ὀγδ. — πλείους om. A    αἱ  
 om. v.    9 εἴκοσι] δέκα Wess.    24 Σουνέου v.

Τοῖς δὲ συνέδροις τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ πλη- 4  
 σίον εἶναι προσαπηγγέλθησαν αἱ τῶν Περσῶν δυ-  
 νάμεις, ἔδοξε ταχέως ἀποστέλλειν τὴν μὲν ναυτικὴν  
 δύναμιν ἐπ' Ἀρτεμίσιον τῆς Εὐβοίας, εὐθετον δρῶσι  
 5 τὸν τόπον τοῦτον πρὸς τὴν ἀπάντησιν τῶν πολε-  
 μίων, εἰς δὲ τὰς Θερμοπύλας τοὺς ἱκανοὺς ὀπλίτας,  
 προκαταληψομένους τὰς ἐν τοῖς στενοῖς παρόδους  
 καὶ κωλύσοντας προάγειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τοὺς  
 βαρβάρους· ἔσπευδον γὰρ τοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων  
 10 προελομένους ἐντὸς περιλαβεῖν καὶ σῶζειν εἰς τὸ  
 δυνατόν τοὺς συμμάχους. ἤγεῖτο δὲ τοῦ μὲν στόλου 2  
 παντὸς Εὐρυβιάδης ὁ Λακεδαιμόνιος, τῶν δὲ· εἰς  
 Θερμοπύλας ἐκπεμφθέντων Λεωνίδης ὁ τῶν Σπαρ-  
 τιατῶν βασιλεύς, μέγα φρονῶν ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ  
 15 στρατηγίᾳ. οὗτος δὲ λαβὼν τὴν ἔξουσίαν ἐπήγγειλε  
 χιλίοις μόνον ἐπὶ τὴν στρατείαν ἀκολουθεῖν αὐτῷ.  
 τῶν δὲ ἐφόρων λεγόντων ὡς ὀλίγους παντελῶς ἄγει 3  
 πρὸς μεγάλην δύναμιν, καὶ προσταττόντων πλείονας  
 παραλαμβάνειν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἐν ἀπορρήτοις ὅτι  
 20 πρὸς μὲν τὸ κωλύσαι τοὺς βαρβάρους διελθεῖν τὰς  
 407 παρόδους ὀλίγοι, πρὸς μέντοι γε τὴν προῶξιν ἐφ' ἣν  
 πορεύονται νῦν πολλοί. αἰνιγματώδους δὲ καὶ ἀσα- 4  
 φοῦς τῆς ἀποκρίσεως γενομένης, ἐπηρώτησαν αὐτὸν  
 εἰ πρὸς εὐτελῇ τινα προῶξιν αὐτοὺς ἄγειν διανοεῖται.  
 25 ἀπεκρίθη δὲ ὅτι τῷ λόγῳ μὲν ἐπὶ τὴν φυλακὴν  
 ἄγει τῶν παρόδων, τῷ δ' ἔργῳ περὶ τῆς κοινῆς

2 προσηγγέλθησαν Wess. 4 ἐπ' P, ἐπὶ τὸ ν. 6 τοῖς  
 eras. P 9 βαρβάρους] τὰ περσῶν αἰρουμένους P (in li-  
 tura) cf. Her. VII 195 13 Λεωνίδας PAKL 20 μὲν om. P  
 22 αἰνιγματωδῶς . . ἀσαφῶς cod., corr. Dind.

ἐλευθερίας ἀποθανουμένους· ὥστε ἐὰν μὲν οἱ χίλιοι πορευθῶσιν, ἐπιφανεστέραν ἔσεσθαι τὴν Σπάρτην τούτων τελευτησάντων, ἐὰν δὲ πανδημεὶ στρατεύσωσι Λακεδαιμόνιοι, παντελῶς ἀπολεῖσθαι τὴν Λακεδαιμόνα· οὐδένα γὰρ αὐτῶν τολμήσειν φεύγειν, 5  
 5 ἵνα τύχη σωτηρίας. τῶν μὲν οὖν Λακεδαιμονίων ἦσαν χίλιοι, καὶ σὺν αὐτοῖς Σπαρτιᾶται τριακόσιοι, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἄμ' αὐτοῖς συνεκπεμ-  
 6 φθέντων ἐπὶ τὰς Θερμοπύλας τρισχίλιοι. ὁ μὲν οὖν Λεωνίδης μετὰ τετρακισχιλίων προῆγεν ἐπὶ τὰς Θερ- 10  
 μοπύλας, Λοκροὶ δὲ οἱ πλησίον τῶν παρόδων κατοικοῦντες ἐδεδώκεσαν μὲν γῆν καὶ ὕδωρ τοῖς Πέρσαις, κατεπηγγελμένοι δ' ἦσαν προκαταλήψεσθαι τὰς παρόδους· ὥς δ' ἐπύθοντο τὸν Λεωνίδα, ἤκειν εἰς Θερμοπύλας, μετενόησαν καὶ μετέθεντο πρὸς τοὺς 15  
 7 Ἕλληνας. ἦκον δὲ εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ Λοκροὶ χίλιοι καὶ Μηλίων τοσοῦτοι καὶ Φωκίων οὐ πολὺ λειπόμενοι τῶν χιλίων, ὁμοίως δὲ καὶ Θηβαίων ἀπὸ τῆς ἐτέρας μερίδος ὥς τετρακόσιοι· διεφέροντο γὰρ οἱ τὰς Θήβας κατοικοῦντες πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς 20  
 πρὸς τοὺς Πέρσας συμμαχίας. οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδα συντάχθόντες Ἕλληνες τοσοῦτοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες διέτριβον περὶ τὰς Θερμοπύλας, ἀναμένοντες τὴν τῶν Περσῶν παρουσίαν.  
 5 Ξέρξης δὲ μετὰ τὸν ἐξετασμὸν τῶν δυνάμεων 25

1 μὲν οἱ] μὲν μόνοι Reiske 3 στρατεύωσι PA 10  
 Λεωνίδας A 13 κατεπαγγελμένοι P, κατεπαγγελλόμενοι  
 AF 14 Λεωνίδα JK ἤκειν om. A 15 μετενόησαν —  
 Θερμοπύλας om. P 17 Μηλίων cod., corr. Palmerius  
 τοσοῦτοι] ἄλλοι τοσοῦτοι Hert. 18 Ἀθηναίων A 22 συν-  
 αχθέντες cod., corr. Wess.

προῆγε μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ μέχρι  
 μὲν Ἀκάνθου πόλεως τῇ περὶ στρατιᾷ πορευομένῳ  
 συμπαρέπλει πᾶς ὁ στόλος, ἐκείθεν δὲ κατὰ τὸν  
 διορυχθέντα τόπον διεκομίσθησαν εἰς τὴν ἑτέραν  
 5 θάλατταν συντόμως καὶ ἀσφαλῶς. ὥς δ' ἦκεν ἐπὶ 2  
 τὸν Μηλιακὸν κόλπον, ἐπύθετο τοὺς πολεμίους προ-  
 κατειληφέναι τὰς παρόδους. διόπερ ἔνταῦθα προσ-  
 αναλαβὼν τὴν δύναμιν μετεπέμψατο τοὺς ἀπὸ τῆς  
 Εὐρώπης σύμμαχους, οὐ πολὺ λείποντας τῶν εἴκοσι  
 10 μυριάδων, ὥστ' ἔχειν αὐτὸν τοὺς σύμπαντας οὐκ  
 ἐλάττους τῶν ἑκατὸν μυριάδων χωρὶς τῆς ναυτικῆς  
 δυνάμεως. ὁ δὲ σύμπας ὄχλος τῶν τε ἐν ταῖς μα- 3  
 κραις ναυσὶν ὄντων καὶ τῶν τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν  
 ἄλλην παρασκευὴν κομιζόντων οὐκ ἐλάττων ἦν τῶν  
 15 προειρημένων, ὥστε μηδὲν θαυμαστὸν εἶναι τὸ λε-  
 γόμενον ὑπὲρ τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ Ξέρξου συν-  
 αχθέντων· φασὶ γὰρ τοὺς ἀενάους ποταμοὺς διὰ  
 408 τὴν τοῦ πλήθους συνέχειαν ἐπιλιπεῖν, τὰ δὲ πελάγη  
 τοῖς τῶν νεῶν ἰστίοις κατακαλυφθῆναι. μέγιστα  
 20 μὲν οὖν δυνάμεις τῶν εἰς ἱστορικὴν μνήμην παρα-  
 δεδομένων αἱ μετὰ Ξέρξου γενόμεναι παραδέδονται.  
 τῶν δὲ Περσῶν κατεστρατοπεδευκότων παρὰ τὸν 4  
 Σπερχεῖον ποταμόν, ὁ μὲν Ξέρξης ἀπέστειλεν ἀγ-  
 γέλους εἰς τὰς Θερμοπύλας, τοὺς ἅμα μὲν κατα-  
 25 σκευομένους τίνα διάνοιαν ἔχουσι περὶ τοῦ πρὸς  
 αὐτὸν πολέμου· προσέταξε δ' αὐτοῖς παραγγέλλειν,

1 προῆγε Pa, προῆγεν εὐθύς f 2 πορευομένῳ P,  
 πορευομένου v., πορευομένη Dind. 6 Μηλιακόν P, κιλια-  
 κόν A, κλιακόν HL, ἡλιακόν cet. 17 ἀενάους P<sup>2</sup>FJL  
 24 μὲν del. Dind. κατασκευομένους] τοὺς τόπους ἅμα  
 δὲ πευσομένους add. Madvig



- ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης κελεύει τὰ μὲν ὅπλα πάντας ἀποθέσθαι, αὐτοὺς δὲ ἀκινδύνους εἰς τὰς πατρίδας ἀπιέναι καὶ συμμαχοὺς εἶναι Περσῶν· καὶ ταῦτα πρῶτα αὐτοῖς ἐπηγγείλατο δώσειν χώραν τοῖς Ἑλλήσι πλείω καὶ βελτίω τῆς νῦν ὑπ' αὐτῶν κατε- 5  
 5 χομένης. οἱ δὲ περὶ τὸν Λεωνίδην ἀκούσαντες τῶν ἀγγέλων ἀπεκρίναντο, ὅτι καὶ συμμαχοῦντες τῷ βασιλεὶ χρησιμώτεροι μετὰ τῶν ὅπλων ἔσονται καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζόμενοι μετὰ τούτων γενναίωτερον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιοῦνται· περὶ δὲ τῆς χώ- 10  
 ρας ἣν ὑπισχνεῖται δώσειν, ὅτι πάτριόν ἐστι τοῖς Ἑλλήσι μὴ διὰ κακίαν, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν κτᾶσθαι χώραν.
- 6 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας παρὰ τῶν ἀγγέλων τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀποκρίσεις προσεκαλέσατο Δημόρα- 15  
 τον Σπαρτιάτην, ἐκ τῆς πατρίδος πεμφευστότα πρὸς αὐτόν, καταγελάσας δὲ τῶν ἀποκρίσεων ἐπηρώτησε τὸν Λάκωνα, Πότερον οἱ Ἕλληνες ὀξύτερον τῶν ἐμῶν ἵππων φεύξονται ἢ πρὸς τηλικαύτας δυνά- 2  
 2 μεις παρατάξασθαι τολμήσουσι; τὸν δὲ Δημόρατον 20  
 εἶπεῖν φασιν ὡς Οὐδ' αὐτὸς σὺ τὴν ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖς· τοὺς γὰρ ἀφισταμένους τῶν βαρβάρων Ἑλληνικαῖς δυνάμεσι καταπολεμεῖς· ὥστε μὴ νόμιζε τοὺς ὑπὲρ τῆς σῆς ἀρχῆς ἄμεινον τῶν Περ-  
 σῶν ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἤτ- 25  
 τον κινδυνεύσειν πρὸς τοὺς Πέρσας. ὁ δὲ Ξέρξης καταγελάσας αὐτοῦ προσέταξεν ἀκολουθεῖν, ὅπως

4 χώρας . . πλείονας καὶ βελτίους P      8 μετὰ] μὲν P  
 ὅπλων] λοιπῶν P<sup>2</sup>      11 δώσειν] ὁ βασιλεὺς add. P      15  
 Δημόρατον A      17 δὲ] τε Reiske      19 φεύξονται P

ἴδῃ φεύγοντας τοὺς Λακεδαιμονίους. τὴν δὲ δύ- 3  
 ναμιν ἀναλαβὼν ἤκεν ἐπὶ τοὺς ἐν Θερμοπύλαις  
 Ἑλληνας, προτάξας ἀπάντων τῶν ἐθνῶν Μήδους,  
 εἴτε δι' ἀνδρείαν προκρίνας αὐτοὺς εἴτε καὶ βου-  
 5 λόμενος ἅπαντας ἀπολέσαι· ἐνῆν γὰρ ἔτι φρόνημα  
 τοῖς Μήδοις, τῆς τῶν προγόνων ἡγεμονίας οὐ πά-  
 λαι καταπεπονημένης. συνέβη δὲ ἐν τοῖς Μήδοις 4  
 εἶναι καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι τετελευτηκότων ἀδελ-  
 φοὺς καὶ υἱούς, \* νομίζων τούτους ἐκθυμώτατα τι-  
 10 μωρήσεσθαι τοὺς Ἑλληνας. οἱ μὲν οὖν Μῆδοι  
 τοῦτον τὸν τρόπον συνταχθέντες προσέπεσον τοῖς  
 φυλάττουσι τὰς Θερμοπύλας· ὁ δὲ Λεωνίδης εὖ  
 παρεσκευασμένος συνήγαγε τοὺς Ἑλληνας ἐπὶ τὸ  
 409 στενωτάτον τῆς παρόδου. γενομένης δὲ μάχης καρ- 7  
 15 τεράς, καὶ τῶν μὲν βαρβάρων θεατὴν ἔχόντων τῆς  
 ἀρετῆς τὸν βασιλέα, τῶν δὲ Ἑλλήνων μιμνησκομέ-  
 νων τῆς ἐλευθερίας καὶ παρακαλουμένων ὑπὸ τοῦ  
 Λεωνίδου πρὸς τὸν ἀγῶνα, θαυμαστὸν συνέβαινε  
 γίνεσθαι τὸν κίνδυνον. συστάδην γὰρ οὔσης τῆς 2  
 20 μάχης καὶ τῶν πληγῶν ἐκ χειρὸς γινομένων, ἔτι δὲ  
 τῆς συστάσεως πεπυκνωμένης, ἐπὶ πολὺν χρόνον  
 ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη. τῶν δ' Ἑλλήνων ὑπερεχόν-  
 των ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἀσπίδων, μόγισ  
 ἐνέδωκαν οἱ Μῆδοι· πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔπεσον,  
 25 οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυματίσθησαν. τοῖς δὲ Μήδοις  
 ἐπιτεταγμένοι Κίσσιοι καὶ Σάκαι κατ' ἀρετὴν ἐπί-

8 ἀδελφοὺς καὶ υἱούς P, συννυπέδειξε [συννυπέταξε Reiske, συνεπήγετο Bergmann] δὲ τοῖς Μήδοις καὶ τῶν ἐν Μαρα-  
 θῶνι τετελευτηκότων ἀδελφοὺς καὶ υἱούς ceteri, itaque del.  
 Wess. priora συνέβη — τετελευτηκότων 9 νομίζων τούτους]  
 οὓς ἐνόμιζεν conicio τιμωρήσασθαι PAJKL

λεκτοὶ διεδέξαντο τὴν μάχην, καὶ νεοχμοὶ πρὸς δια-  
 πεπονημένους συμβαλόντες ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέ-  
 μενον τὸν κίνδυνον, κτεινόμενοι δ' ὑπὸ τῶν περὶ  
 3 τὸν Λεωνίδην καὶ βιασθέντες ὑπεχώρησαν· ἄσπίσι  
 γὰρ καὶ πέλταις μικραῖς οἱ βάρβαροι χρώμενοι κατὰ 5  
 μὲν τὰς εὐρυχωρίας ἐπλεονέκτουσαν, εὐκίνητοι γινό-  
 μενοι, κατὰ δὲ τὰς στενοχωρίας τοὺς μὲν πολεμίους  
 οὐκ εὐχερῶς ἐτίτρωσκον, συμπεφραγμένους καὶ με-  
 γάλαις ἀσπίσι σκεπαζομένους ὅλον τὸ σῶμα, αὐτοὶ  
 δὲ διὰ τὰς κορυφότητας τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων 10  
 4 ἐλαττούμενοι πυκνοῖς τραύμασι περιέπιπτον. τέλος  
 δὲ ὁ Ξέρξης ὁρῶν πάντα μὲν τὸν περὶ τὰς παρό-  
 δους τόπον νεκρῶν ἐστρωμένον, τοὺς δὲ βαρβάρους  
 οὐχ ὑπομένοντας τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρετάς, προσ-  
 έπεμψε τοὺς τῶν Περσῶν ἐπιλέκτους, ὀνομαζομένους 15  
 ἀθανάτους καὶ δοκοῦντας ταῖς ἀνδραγαθίαις πρω-  
 τεύειν τῶν συστρατευομένων. ὥς δὲ καὶ οὗτοι  
 βραχὺν ἀντιστάντες χρόνον ἔφυγον, τότε μὲν τῆς  
 νυκτὸς ἐπιλαβούσης διελύθησαν, παρὰ μὲν τοῖς βαρ-  
 βάροις πολλῶν ἀνηρημένων, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλησιν 20  
 8 ὀλίγων πεπτωκότων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Ξέρξης μὲν,  
 παρὰ προσδοκίαν αὐτῷ τῆς μάχης λαβούσης τὸ τέ-  
 λος, ἐξ ἀπάντων τῶν ἐθνῶν ἐπέλεξε τοὺς δοκοῦντας  
 ἀνδρεῖα καὶ θράσει διαφέρειν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς  
 αὐτῶν προεῖπεν, ὅτι βιασαμένοις μὲν αὐτοῖς τὴν 25  
 εἴσοδον ὁωρεὰς ἀξιολόγους δώσει, φεύγουσι δὲ θά-  
 2 νατος ἔσται τὸ πρόστιμον. τούτων δὲ μετὰ μεγάλης

1 πεπονημένους Wess., καταπεπονημένους Dind. 2 μὲν  
 om. P 12 ὁρῶν P (ut Stephanus coniecit), om. cet. 25  
 προεῖπεν v. μὲν om. v.

συστροφῆς καὶ βίας ἐπιρραξάντων τοῖς Ἑλλησιν, οἱ  
 περὶ Λεωνίδην τότε συμφράξαντες καὶ τείχει παρα-  
 πλησίαν ποιησάμενοι τὴν σύστασιν ἐκθύμως ἡγωνί-  
 ζοντο. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προσέβησαν ταῖς προθυμίαις,  
 5 ὥστε τοὺς εἰωθότας ἐκ διαδοχῆς μεταλαμβάνειν τῆς  
 μάχης οὐ συνεχώρησαν, ἀλλὰ τῇ συνεχείᾳ τῆς κακο-  
 παθείας περιγεγόμενοι πολλοὺς ἀνῆρουν τῶν ἐπι-  
 λέκτων βαρβάρων. ἐνημερεύοντες δὲ τοῖς κινδύνοις 3  
 ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν γὰρ πρεσβύτεροι  
 410<sup>10</sup> πρὸς τὰς τῶν νέων ἀκμὰς παρεβάλλοντο, οἱ δὲ νε-  
 ώτεροι πρὸς τὰς τῶν πρεσβυτέρων ἐμπειρίας τε καὶ  
 δόξας ἡμιλλῶντο. τέλος δὲ φευγόντων καὶ τῶν ἐπι-  
 λέκτων, οἱ τὴν ἐπιτεταγμένην στάσιν ἔχοντες τῶν  
 βαρβάρων συμφράξαντες οὐκ εἶων φεύγειν τοὺς  
 15 ἐπιλέκτους· διόπερ ἠναγκάζοντο πάλιν ἀναστρέφειν  
 καὶ μάχεσθαι. ἀπορουμένου δὲ τοῦ βασιλέως καὶ 4  
 νομίζοντος μηδὲνα τολμήσειν ἔτι μάχεσθαι, ἦκε πρὸς  
 αὐτὸν Τραχίνιος τις τῶν ἐγχωρίων, ἔμπειρος ὢν  
 τῆς ὀρεινῆς χώρας. οὗτος τῷ Ξέρξῃ προσελθὼν  
 20 ἐπηγγείλατο διὰ τινος ἀτραποῦ στενῆς καὶ παρα-  
 κρήμνου τοὺς Πέρσας ὀδηγήσειν, ὥστε γενέσθαι  
 τοὺς συνελθόντας αὐτῷ κατόπιν τῶν περὶ τὸν Λεω-  
 νίδην, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ περιληφθέντας αὐτοὺς  
 εἰς τὸ μέσον ῥαδίως ἀναιρεθήσεσθαι. ὁ δὲ βασι- 5  
 25 λεὺς περιχαρῆς ἐγένετο, καὶ τιμήσας δωρεαῖς τὸν  
 Τραχίνιον συνεξέπεμψεν αὐτῷ στρατιώτας δισμυ-

4 προσέβησαν P<sup>1</sup>AFJLM 8 ἐνημερεύοντες cod., corr.  
 Dind. 10 πρὸς del. Wess. ὑπερεβάλλοντο cod. (cf.  
 X 21, 2) 17 μάχεσθαι] τοῖς Ἑλλησιν add. P 22 συν-  
 εξελθόντας Dind. 23 αὐτοὺς om. P

ρίους νυκτός. τῶν δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις τις ὄνομα Τυρραστιάδας, τὸ γένος ὢν Κυμαῖος, φιλόκαλος δὲ καὶ τὸν τρόπον ὢν ἀγαθός, διαδράς ἐκ τῆς τῶν Περσῶν παρεμβολῆς νυκτὸς ἤκε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην, καὶ τὰ περὶ τὸν Τραχίνιον ἀγνοοῦσιν ἐδήλωσεν.

- 9 Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἕλληνες συνήδρευσαν περὶ μέσας νύκτας καὶ ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν δεῖν παραχρῆμα καταλιπόντας τὰς παρόδους διασώζεσθαι πρὸς 10 τοὺς συμμάχους· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τοῖς μείνασι τυχεῖν σωτηρίας· Λεωνίδης δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων φιλοτιμούμενος αὐτῷ τε δόξαν περιθεῖναι μεγάλην καὶ τοῖς Σπαρτιάταις, προσέταξε τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἀπιέναι καὶ σώ- 15 ζειν ἑαυτούς, ἵνα κατὰ τὰς ἄλλας μάχας συναγωνίζωνται τοῖς Ἕλλησιν, αὐτοὺς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφησε δεῖν μένειν καὶ τὴν φυλακὴν τῶν παρόδων μὴ λιπεῖν· πρέπειν γὰρ τοὺς ἡγουμένους τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τῶν πρωτείων ἀγωνιζομένους ἀποθνή- 20 σκειν ἐτοίμως. εὐθύς οὖν οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀπηλλάγησαν, ὃ δὲ Λεωνίδης μετὰ τῶν πολιτῶν ἡρωικᾶς πράξεις καὶ παραδόξους ἐπετελέσατο. ὀλίγων δ' ὄντων Λακεδαιμονίων, Θεσπιεῖς γὰρ μόνους παρακατέσχε, καὶ τοὺς σύμπαντας ἔχων οὐ πλείους 25 τῶν πεντακοσίων, ἔτοιμος ἦν ὑποδέξασθαι τὸν ὑπὲρ

2 Τυρρασιάδας v. 17 αὐτοὺς δὲ τοὺς P<sup>1</sup>, τοὺς δὲ P<sup>2</sup>; αὐτὸς δὲ τοὺς HJK 21 ἐτοίμως ἀποθνήσκειν v. 24 Λακεδαιμονίων] τῶν (ἀναμενόντων vel) ἀπολελειμμένων conicio (cf. 5, 9, 4 et 11, 63, 4) 26 ὑποδέξασθαι P<sup>1</sup>, ἀποδ. cet.

τῆς Ἑλλάδος θάνατον. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν μετὰ 3  
 τοῦ Τραχινίου Πέρσαι περιελθόντες τὰς δυσχωρίας  
 ἄφνω τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην ἀπέλαβον εἰς τὸ μέ-  
 σον, οἱ δ' Ἕλληνες τὴν μὲν σωτηρίαν ἀπογνόντες,  
 5 τὴν δ' εὐδοξίαν ἐλόμενοι, μιᾷ φωνῇ τὸν ἡγούμενον  
 ἠξίουσιν ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, πρὶν ἢ γινῶναι  
 τοὺς Πέρσας τὴν τῶν ἰδίων περιόδον. Λεωνίδης 4  
 δὲ τὴν ἐτοιμότητα τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξάμενος,  
 τούτοις παρήγγειλε ταχέως ἀριστοποιεῖσθαι, ὥς ἐν  
 10 ἥδου δειπνησομένους· αὐτὸς δ' ἀκολουθῶς τῇ πα-  
 ραγγελίᾳ τροφὴν προσηνέγκατο, νομίζων οὕτω δυ-  
 411 νῆσθαι πολὺν χρόνον ἰσχύειν καὶ φέρειν τὴν ἐν  
 τοῖς κινδύνοις ὑπομονήν. ἐπεὶ δὲ συντόμως ἀνα-  
 λαβόντες αὐτοὺς ἔτοιμοι πάντες ὑπῆρξαν, παρήγ-  
 15 γειλε τοῖς στρατιώταις εἰσπεσύντας εἰς τὴν παρεμ-  
 βολὴν φονεῖν τοὺς ἐντυγχάνοντας καὶ ἐπ' αὐτὴν  
 ὀρμῆσαι τὴν τοῦ βασιλέως σκηνήν. οὗτοι μὲν οὖν 10  
 ἀκολουθῶς ταῖς παραγγελίαις συμφράξαντες νυκτὸς  
 εἰσέπεσον εἰς τὴν τῶν Περσῶν στρατοπεδείαν, προ-  
 20 καθηγουμένου τοῦ Λεωνίδου· οἱ δὲ βάρβαροι διὰ  
 τε τὸ παράδοξον καὶ τὴν ἄγνοιαν μετὰ πολλοῦ θο-  
 ρύβου συνέτρεχον ἐκ τῶν σκηνῶν· ἀτάκτως, καὶ  
 νομίσαντες τοὺς μετὰ τοῦ Τραχινίου πορευομένους  
 ἀπολωλέναι καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν τῶν Ἑλλήνων  
 25 παρεῖναι, κατεπλήγησαν. διὸ καὶ πολλοὶ μὲν ὑπὸ  
 τῶν περὶ τὸν Λεωνίδην ἀνηροῦντο, πλείους δὲ ὑπὸ  
 τῶν ἰδίων ὥς ὑπὸ πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν ἀπώ-

10 θειπνοποιησομένους Cobet (cf. Plut. Mor. 225 d) 11  
 νομίζων οὕτω P, οὕτω AH, οὕτω γὰρ cet. 17 οὖν om. a  
 27 ἀπώλλυντο Dind.

- λοντο. ἢ τε γὰρ νύξ ἀφηρεῖτο τὴν ἀληθινὴν ἐπί-  
 γνωσιν, ἢ τε ταραχὴ καθ' ὅλην οὖσα τὴν στρατο-  
 πεδείαν εὐλόγως πολὺν ἐποίει φόνον· ἔκτεινον γὰρ  
 ἀλλήλους, οὐ διδούσης τῆς περιστάσεως τὸν ἐξε-  
 τασμὸν ἀκριβῆ διὰ τὸ μήτε ἡγεμόνος παραγγελίαν 5  
 μήτε συνθήματος ἐρώτησιν μήτε ὅλως διανοίας κα-  
 3 τάστασιν ὑπάρχειν. εἰ μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν  
 ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σκηνῆς, ῥαδίως ἂν καὶ αὐτὸς ὑπὸ  
 τῶν Ἑλλήνων ἀνῆρτο καὶ ὁ πόλεμος ἅπας ταχείας  
 ἂν ἐτετεύχει καταλύσεως· νῦν δ' ὁ μὲν Ξέρξης ἦν 10  
 ἐκπεπηδηκὸς πρὸς τὴν ταραχὴν, οἱ δ' Ἕλληνες εἰς-  
 πεσόντες εἰς τὴν σκηνὴν τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐν  
 4 αὐτῇ σχεδὸν ἅπαντας ἐφόνευσαν. τῆς δὲ νυκτὸς  
 καθεστῶσης ἐπλανῶντο καθ' ὅλην τὴν παρεμβολὴν  
 ζητοῦντες τὸν Ξέρξην εὐλόγως· ἡμέρας δὲ γενομέ- 15  
 νης καὶ τῆς ὅλης περιστάσεως δηλωθείσης, οἱ μὲν  
 Πέρσαι θεωροῦντες ὀλίγους ὄντας τοὺς Ἕλληνας,  
 κατεφρόνησαν αὐτῶν, καὶ κατὰ στόμα μὲν οὐ συν-  
 επλέκοντο, φοβούμενοι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ἐκ δὲ  
 τῶν πλαγίων καὶ ἐξόπισθεν περιστάμενοι καὶ παν- 20  
 ταχόθεν τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἅπαντας ἀπέ-  
 κτειναν. οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδου τὰς ἐν Θερ-  
 μοπύλαις παρόδους τηροῦντες τοιοῦτον ἔσχον τοῦ  
 βίου τὸ τέλος.
- 11 Ὡν τὰς ἀρετὰς τίς οὐκ ἂν θαυμάσειεν; οἵτινες 25  
 μῖα γνώμη χρησάμενοι τὴν μὲν ἀφωρισμένην τάξιν  
 ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἔλιπον, τὸν ἑαυτῶν δὲ βίου

1 ἀφῆρτο v. 9 ἀνηρεῖτο v. 12 ἐγκαταληφθέντας  
 cod., corr. Dind. 13 νυκτός] ἀσελήνου vel σκοτεινῆς add.  
 Dind.

προθύμως ἐπέδωκαν εἰς τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων  
σωτηρίαν, καὶ μᾶλλον εἶλοντο τελευτᾶν καλῶς ἢ  
ζῆν αἰσχροῦς. καὶ τὴν τῶν Περσῶν δὲ κατὰ πλῆξιν  
οὐκ ἂν τις ἀπιστήσαι γενέσθαι. τίς γὰρ ἂν τῶν  
5 βαρβάρων ὑπέλαβε τὸ γεγεννημένον; τίς δ' ἂν προσ-  
εδόκησεν ὅτι πεντακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλ-  
μησαν ἐπιθέσθαι ταῖς ἑκατὸν μυριάσι; διὸ καὶ τίς  
οὐκ ἂν τῶν μεταγενεστέρων ζηλώσαι τὴν ἀρετὴν  
τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες τῷ μεγέθει τῆς περιστάσεως  
412<sup>10</sup> κατεσχημένοι τοῖς μὲν σώμασι κατεπονήθησαν, ταῖς  
δὲ ψυχαῖς οὐχ ἡττήθησαν; τοιγαροῦν οὗτοι μόνοι  
τῶν μνημονευομένων κρατηθέντες ἐνδοξότεροι γε-  
γύνασι τῶν ἄλλων τῶν τὰς καλλίστας νίκας ἀπε-  
νηνεγμένων. χορὴ γὰρ οὐκ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων  
15 κρίνειν τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας, ἀλλ' ἐκ τῆς προαι-  
ρέσεως· τοῦ μὲν γὰρ ἡ τύχη κυρία, τοῦ δ' ἡ προ-  
αίρεσις δοκιμάζεται. τίς γὰρ ἂν ἐκείνων ἀμείνους  
ἂνδρας κρίνειεν, οἵτινες οὐδὲ τῷ χιλιοστῷ μέρει  
τῶν πολεμίων ἴσοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλμησαν  
20 τοῖς ἀπιστουμένοις πλήθεσι παρατάξαι τὴν ἑαυτῶν  
ἀρετὴν; οὐ κρατήσκειν τῶν τοσοῦτων μυριάδων ἐλ-  
πίζοντες, ἀλλ' ἀνδραγαθίᾳ τοὺς πρὸς αὐτῶν ἔπαν-  
τας ὑπερβαλεῖν νομίζοντες, καὶ τὴν μὲν μάχην αὐ-  
τοῖς εἶναι κρίνοντας πρὸς τοὺς βαρβάρους, τὸν  
25 ἀγῶνα δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κρίσιν πρὸς  
ἅπαντας τοὺς ἐπ' ἀρετῇ θανατοζομένους ὑπάρχειν.

4 ἀπιστήσαι] μεγίστην add. Madvig 6 τολμήσοιεν  
Dind. 15 προαίρεσεως] ἐπιβολῆς Dind. ex XXVI 24, 2 (cf.  
Floril. Vatic. II 568 Mai) 16 αὐτὴ ἡ προαίρεσις vel ἡ φρόνησις  
conicio, ἡ προθυμία Wurm 23 ἐν αὐτοῖς FMK, ἑαυτοῖς  
Eich.



- 4 μόνοι γὰρ τῶν ἐξ αἰῶνος μνημονευομένων εἵλοντο  
 μᾶλλον τηρεῖν τοὺς τῆς πόλεως νόμους ἢ τὰς ἰδίας  
 ψυχάς, οὐ δυσφοροῦντες ἐπὶ τῷ μεγίστους ἑαυτοῖς  
 ἐφρεσθάναι κινδύνους, ἀλλὰ κρίνοντας εὐκταϊότατον  
 εἶναι τοῖς ἀρετὴν ἀσκοῦσι τοιοῦτων ἀγώνων τυγ- 5  
 5 χάνειν. δικαίως δ' ἂν τις τούτους καὶ τῆς κοινῆς  
 τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας αἰτίους ἡγήσαιο ἢ τοὺς  
 ὕστερον ἐν ταῖς πρὸς Πέρσῃν μάχαις νικήσαντας·  
 τούτων γὰρ τῶν πράξεων μνημονεύοντες οἱ μὲν  
 βάρβαροι κατεπλάγησαν, οἱ δὲ Ἕλληνες παρωξύν- 10  
 6 θησαν πρὸς τὴν ὁμοίαν ἀνδραγαθίαν. καθόλου δὲ  
 μόνοι τῶν πρὸ ἑαυτῶν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρε-  
 τῆς εἰς ἀθανασίαν μετέλλαξαν. διόπερ οὐχ οἱ τῶν  
 ἱστοριῶν συγγραφεῖς μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν  
 ποιητῶν καθύμνησαν αὐτῶν τὰς ἀνδραγαθίας· ὧν 15  
 γέγονε καὶ Σιμωνίδης, ὁ μελοποιός, ᾄξον τῆς ἀρε-  
 τῆς αὐτῶν ποιήσας ἐγκώμιον, ἐν ᾧ λέγει

τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων  
 εὐκλεῆς μὲν ἡ τύχη, καλὸς δ' ὁ πότμος,  
 βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γούων δὲ μνᾶστις, ὁ δ' οἶτος 20  
 ἔπαινος.

ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὗτ' εὐρὸς  
 οὐθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμανρώσει χρόνος ἀνδρῶν  
 ἀγαθῶν.

ὁ δὲ σηκὸς οἰκέταν εὐδοξίαν Ἑλλάδος εἴλετο. 25

4 ἀλλὰ] ἀλλ' ὡς P 14 μόνον Dind., μόνοι cod. πολ-  
 λοι καὶ P, καὶ πολλοὶ A, καὶ πολλοὶ καὶ cet. 17 ἐν  
 om. P 20 πρὸ γούων Eich., προγόνων cod. μνάστις  
 P οἶκος Jacobs 24 ἀνδρῶν δ' ἀγαθῶν ὅδε Bergk 25  
 οἰκετῶν cod., corr. Schneidewin εἴλετο cod.

μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας ὁ Σπάρτας βασιλεύς,  
ἀρετᾶς μέγαν λελοιπῶς κόσμον ἀένανόν τε κλέος.

Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως περὶ τῆς τούτων τῶν ἀν-12  
δρῶν ἀρετῆς εἰρηκότες ἐπάνειμεν ἐπὶ τὰ συνεχῇ τοῖς  
5 εἰρημένοις. Ξέρξης γὰρ τῶν παρόδων τὸν εἰρημέ-  
νον τρόπον κρατήσας καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν τὴν  
413 Καδμείαν νίκην νευικηκώς, ὀλίγους μὲν τῶν πολε-  
μίων ἀνείλε, πολλαπλασίους δὲ τῶν ἰδίων ἀπώλε-  
σεν. ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν παρόδων ἐκυρίευσεν, τῶν  
10 κατὰ τὴν θάλατταν ἀγώνων ἔκρινε λαμβάνειν πεῖ-  
ραν. εὐθὺς οὖν τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου Με- 2  
γαβάτην προσκαλεσάμενος διεκελεύσατο πλεῖν ἐπὶ  
τὸ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸν καὶ πειραῶσθαι παντὶ τῷ  
στόλῳ ναυμαχεῖν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ὁ δὲ ταῖς 3  
15 τοῦ βασιλέως παραγγελίαις ἀκολουθῶν ἐκ Πύδνης  
τῆς Μακεδονικῆς ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ, καὶ κα-  
τέπλευσε τῆς Μαγνησίας πρὸς ἄκραν τὴν ὀνομαζο-  
μένην Σηπιάδα. ἐνταῦθα δὲ μεγάλου πνεύματος  
ἐπιγενομένου ἀπέβαλε ναῦς μακρὰς [τριήρεις] μὲν  
20 ὑπὲρ τὰς τριακοσίας, ἱππαγωγούς δὲ καὶ τῶν ἄλλων  
παμπληθεῖς. λήξαντος δὲ τοῦ πνεύματος ἀναχθεὶς  
κατέπλευσεν εἰς Ἀφέτας τῆς Μαγνησίας. ἐκεῖθεν  
δὲ διακοσίας τριήρεις ἐξέπεμψε, προστάξας τοῖς ἡγε-  
μόσι περιπλεῦσαι καὶ τὴν Εὐβοίαν δεξιὰν λαβόντας  
25 κυκλώσασθαι τοὺς πολεμίους. οἱ δ' Ἕλληνες ὥρ- 4  
μουν μὲν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας, εἶχον δὲ τὰς  
πάσας τριήρεις διακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα· καὶ τού-

1 δὲ] δὲ καὶ Bergk  
19 τριήρεις del. Dind.  
τριακοσίας v.

2 ἀένανόν PA  
23 διακοσίας P (Herod. VIII 7),

7 καδμείαν P

των ἦσαν τῶν μὲν Ἀθηναίων ἑκατὸν καὶ τετρα-  
 ράκοντα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. τού-  
 των δὲ ναύαρχος μὲν ἦν Εὐρυβιάδης ὁ Σπαρτιάτης,  
 διώκει δὲ τὰ περὶ τὸν στόλον Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθη-  
 ναῖος· οὗτος γὰρ διὰ σύνεσιν καὶ στρατηγίαν με- 5  
 γάλῃς ἀποδοχῆς ἐτύγγαυεν οὐ μόνον ἐν τοῖς κατὰ  
 τὸ ναυτικὸν Ἑλλησιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Εὐ-  
 ρυβιάδῃ, καὶ πάντες τούτῳ προσέχοντες προθύμως  
 6 ὑπήκουον. προτεθείσης δὲ βουλῆς ἐν τοῖς τῶν νεῶν  
 ἡγεμόσι περὶ τῆς ναυμαχίας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες 10  
 τὴν ἡσυχίαν ἔκριναν ἔχειν καὶ τὸν ἐπίπλουν τῶν  
 πολεμίων ἀναδέχεσθαι, μόνος δὲ Θεμιστοκλῆς τὴν  
 ἐναντίαν ἀπεφήνατο γνώμην, διδάσκων ὅτι συμ-  
 φέρει παντὶ τῷ στόλῳ συντεταγμένῳ πλεῖν ἐπὶ τοὺς  
 πολεμίους· οὕτω γὰρ αὐτοὺς πλεονεκτήσειν ἀθρόαις 15  
 ταῖς ναυσὶν ἐπιπλέοντας τοῖς διὰ τὴν ταραχὴν διε-  
 σπασμένην ἔχουσι τὴν τάξιν, ὥς ἂν ἐκ πολλῶν καὶ  
 διεστηκότων λιμένων ἐκπλέουσιν. τέλος δὲ κατὰ τὴν  
 Θεμιστοκλέους κρίσιν οἱ Ἕλληνες παντὶ τῷ στόλῳ  
 6 τοῖς πολεμίοις ἐπέπλευσαν. τῶν δὲ βαρβάρων ἐκ 20  
 πολλῶν λιμένων ἀναγομένων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ  
 περὶ τὸν Θεμιστοκλέα διεσπαρμένοις τοῖς Πέρσαις  
 συμπλεκόμενοι πολλὰς μὲν ναῦς κατέδυσαν, οὐκ  
 ὀλίγας δὲ φυγεῖν ἀναγκάσαντες μέχρι τῆς γῆς κα-  
 τεδίωξαν· μετὰ δὲ ταῦτα παντὸς τοῦ στόλου συν- 25  
 αχθέντος καὶ γενομένης ναυμαχίας ἰσχυροῦς, μέρος

1 \*ἦσαν τῶν] ἦσαν αὐτῶν cod. 9 ἐπήκουον P 13  
 ἀπεφήνατο Dind., ἀπεκρίνατο cod. 14 παντὶ Dind. (c.  
 22, 1), αἰ cod.; ὅτι αἰ τῷ στόλῳ συμφέρει FJK 22 διεσπαρ-  
 μένοι v.

414 μὲν τῶν νεῶν ἐκότεροι ἐπροτέρησαν, οὐδέτεροι  
δὲ ὀλοσχερεῖ νίκη πλεονεκτήσαντες νυκτὸς ἐπιλα-  
βοῦσης διελύθησαν.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν χειμῶν ἐπιγενόμενος **13**  
5 μέγας πολλὰς ἐκτὸς τοῦ λιμένος ὁρμούσας τῶν νεῶν  
διέφθειρεν, ὥστε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι  
τῶν Ἑλλήνων, ἵνα τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν  
νεῶν ταπεινωθέντος ἀντίπαλος ἢ τῶν Ἑλλήνων δύ-  
ναμις γένηται καὶ πρὸς τὰς ναυμαχίας ἀξιόχρεως  
10 διόπερ οἱ μὲν Ἕλληνες ἀεὶ μᾶλλον ἐθάρρουν, οἱ δὲ  
βάρβαροι ἀεὶ πρὸς τοὺς κινδύνους ἐγίνοντο δειλό-  
τεροι. οὐ μὴν ἄλλ' ἀναλαβόντες ἑαυτοὺς ἐκ τῆς  
ναυαγίας ἀπάσαις ταῖς ναυσὶν ἀνήχθησαν ἐπὶ τοὺς  
πολεμίους. οἱ δ' Ἕλληνες, προσγενομένων αὐτοῖς 2  
15 τριήρων πεντήκοντα Ἀττικῶν, ἀντιπαρετάχθησαν  
τοῖς βαρβάροις. ἦν δ' αὐτῶν ἡ ναυμαχία παρα-  
πλήσιος ταῖς περὶ τὰς Θερμοπύλας μάχαις· οἱ μὲν  
γὰρ Πέρσαι διεγνώκεσαν βιάσασθαι τοὺς Ἕλληνας  
καὶ τὸν Εὐριπον διεκπλεῦσαι, οἱ δ' Ἕλληνες ἐμ-  
20 φράξαντες τὰ στενὰ προεμάχοντο τῶν ἐντὸς τῆς  
Εὐβοίας συμμαχούντων. γενομένης δὲ ναυμαχίας  
ἰσχυρᾶς πολλὰι νῆες παρ' ἀμφοτέρων διεφθάρησαν,  
καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἡναγκάσθησαν ἀνακάμπτειν  
ἐπὶ τοὺς οἰκείους λιμένας. ἀριστεῦσαι δὲ ἐν ἀμ-  
25 φοτέραις ταῖς ναυμαχίαις φασὶ παρὰ μὲν τοῖς Ἕλ-  
λησιν Ἀθηναίους, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις Σιδω-  
νίους. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Ἕλληνες ἀκούσαντες τὰ 3

1 προετέρησαν cod. (semper)

7 Ἑλληνικῶν Madvig

12 αὐτοὺς v. 20 προεμάχοντο P, om. v. 22 ναῦς cod.  
ἀμφοτέραις malim

περὶ Θερμοπύλας γενόμενα, πυθόμενοι δὲ καὶ τοὺς  
 Πέρσας πεξῇ προάγειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἡθύμησαν·  
 διόπερ ἀποπλεύσαντες εἰς Σαλαμῖνα διέτριβον ἐν-  
 4 ταῦθα. οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεωροῦντες πανδημεὶ κιν-  
 δυνεύοντας τοὺς ἐν ταῖς Ἀθήναις, τέκνα [μὲν] καὶ 5  
 γυναικας καὶ τῶν ἄλλων χρησίμων ὅσα δυνατὸν ἦν  
 εἰς τὰς ναῦς ἐνθέντες διεκόμισαν εἰς Σαλαμῖνα.  
 6 ὁ δὲ τῶν Περσῶν ναύαρχος πυθόμενος τὸν τῶν  
 πολεμίων ἀπόπλουν, κατήρην εἰς τὴν Εὐβοίαν μετὰ  
 παντὸς τοῦ στόλου, καὶ τὴν τῶν Ἰστιαίων πόλιν 10  
 βία χειρωσάμενος καὶ διαρπάσας τὴν χώραν αὐτῶν  
 ἐδήλωσεν.

14 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ξέρξης ἀπὸ τῶν  
 Θερμοπυλῶν ἀναξεύξας προῆγε διὰ τῆς Φωκέων χώ-  
 ρας, πορθῶν μὲν τὰς πόλεις, καταφθείρων δὲ τὰς 15  
 ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεις. οἱ δὲ Φωκεῖς πᾶ τῶν Ἑλ-  
 λήνων ἡρημένοι, καὶ θεωροῦντες αὐτοὺς οὐκ ἀξιο-  
 μάχους ὄντας, τὰς μὲν πόλεις ἀπάσας ἐξέλιπον παν-  
 δημεί, πρὸς δὲ τὰς δυσχωρίας τὰς ἐν τῷ Παρνασσῷ  
 2 κατέφυγον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν τῶν 20  
 Δωριέων χώραν διεξιὼν οὐδὲν ἡδίκηει· συνεμάχουν  
 γὰρ Πέρσαις· αὐτοῦ δὲ μέρος μὲν τῆς δυνάμεως  
 ἀπέλιπε, καὶ προσέταξεν εἰς Δελφοὺς ἰέναι καὶ τὸ  
 μὲν τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμπρῆσαι, τὰ δὲ ἀνα-  
 θήματα συλῆσαι, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἄλλων βαρβά- 415  
 25 ρων προελθὼν εἰς τὴν Βοιωτίαν κατεστρατοπέδευσεν.

5 μὲν del. Dind., f. τε 6 καὶ τῶν P (c. 28, 5), τῶν τε v.  
 9 κατήρην — στόλου καὶ om. F, κατήρην — χειρωσάμενος om.  
 M 10 Ἰστιαίων P, Ἰστιέων v. 16 τὰ Rhod., μετὰ cod.  
 17 αὐτοὺς PAF, αὐτοὺς cet. 19 παρνασσῷ PFJ 22 αὐ-  
 τοῦ Reiske, αὐτὸς cod. τῆς add. Dind.

οἱ δ' ἐπὶ τὴν σύλησιν τοῦ μαντείου πεμφθέντες 3  
 προῆλθον μὲν μέχρ' ἰ τοῦ ναοῦ τῆς Προναίας Ἀθη-  
 νᾶς, ἐνταῦθα δὲ παραδόξως ὄμβρων μεγάλων καὶ  
 κεραυνῶν πολλῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόντων,  
 5 πρὸς δὲ τούτοις τῶν χειμῶνων πέτρας μεγάλας  
 ἀπορρηξάντων εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν βαρβάρων,  
 συνέβη διαφθαρεῖναι συχνοὺς τῶν Περσῶν, πάντας  
 δὲ καταπλαγέντας τὴν τῶν θεῶν ἐνέργειαν φυγεῖν  
 ἐκ τῶν τόπων. τὸ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς μαντεῖον 4  
 10 δαιμονία τιμὴ προνοία τὴν σύλησιν διέφυγεν· οἱ δὲ  
 Δελφοὶ τῆς τῶν θεῶν ἐπιφανείας ἀθάνατον ὑπό-  
 μνημα καταλιπεῖν τοῖς μεταγενεστέροις βουλόμενοι,  
 τρόπαιον ἔστησαν παρὰ τὸ τῆς Προναίας Ἀθηνᾶς  
 ἱερὸν, ἐν ᾧ τόδε τὸ ἔλεγεῖον ἐνέγραψαν,  
 15 μνᾶμά τ' ἀλεξάνδρου πολέμου καὶ μάρτυρα νίκης  
 Δελφῶν με στήσαν, Ζανὶ χαριζόμενοι  
 σὺν Φοίβῳ, πτολίπορθον ἀπωσάμενοι στίχα Μήδων  
 καὶ χαλκοστέφανον ῥυσάμενοι τέμενος.  
 Ξέρξης δὲ διὰ τῆς Βοιωτίας διεξιὼν τὴν μὲν τῶν 5  
 20 Θεσπιέων χώραν κατέφθειρε, τὰς δὲ Πλαταιὰς ἐρή-  
 μους οὔσας ἐνέπρησεν· οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι ταύ-  
 ταις κατοικοῦντες ἐπεφύγεσαν εἰς Πελοπόννησον  
 πανδημεί. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβα-  
 λόντες τὴν μὲν χώραν ἐδήωσαν, τὰς δὲ Ἀθήνας  
 25 κατέσκαψαν καὶ τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς ἐνέπρησεν.

2 et 13 προνοίας cod., corr. Meursins (Herod. VIII 37)  
 3 παραδόξων cod., corr. Dind.    μεγάλων καὶ] καὶ μεγά-  
 λων καὶ PAL, καὶ μεγάλων cet., τε μεγάλων καὶ Dind.  
 6 εἰς] ἐς P    10 ἀπέφυγεν P    15 μνάμα ξέρξου P (μνᾶμ'  
 ἀλεξάνδρου P<sup>1</sup>?); μνᾶμα μ' FL, μνᾶμαν Reiske    18 χαλι-  
 κοστέφανον Wieseler

τοῦ δὲ βασιλέως περὶ ταῦτα διατρίβοντος, κατέ-  
πλευσεν ὁ στόλος ἐκ τῆς Εὐβοΐας εἰς τὴν Ἀττικὴν,  
πεπορθηκὼς τὴν τε Εὐβοίαν καὶ τὴν παρὰ λίον τῆς  
Ἀττικῆς.

- 15 Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Κερκυραῖοι μὲν 5  
πληρώσαντες ἐξήκοντα τριήρεις διέτριβον περὶ τὴν  
Πελοπόννησον, ὥς μὲν αὐτοὶ φασιν, οὐ δυνάμενοι  
κάμψαι τὸ περὶ τὸν Μαλέαν ἀκρωτήριον, ὥς δέ τινες  
τῶν συγγραφέων ἱστοροῦσι, καραδοκοῦντες τὰς τοῦ  
πολέμου ῥοπὰς, ὅπως Περσῶν μὲν κρατησάντων 10  
ἐκείνοις δῶσιν ὕδωρ καὶ γῆν, τῶν δ' Ἑλλήνων νι-  
2 κώντων δόξωσιν αὐτοῖς βεβοηθηκέναι. οἱ δὲ περὶ  
τὴν Σαλαμῖνα διατρίβοντες Ἀθηναῖοι, θεωροῦντες  
τὴν Ἀττικὴν πυρπολουμένην καὶ τὸ τέμενος τῆς  
Ἀθηνᾶς ἀκούοντες κατεσκάφθαι, δεινῶς ἠθύμουν. 15  
ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας πολλὰς κατεῖχε  
φόβος πανταχόθεν συνεληλαμένους εἰς αὐτὴν τὴν  
Πελοπόννησον. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντας τοὺς ἐφ'  
ἡγεμονίας τεταγμένους συνεδρεῦσαι καὶ βουλευσα-  
σθαι, κατὰ ποίους τόπους συμφέρει ποιεῖσθαι τὴν 20  
3 ναυμαχίαν. πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων λόγων ῥηθέν-  
των, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, τῆς ἰδίας μόνον ἀσφα-  
λείας φροντίζοντες, ἔφασαν δεῖν περὶ τὸν Ἰσθμὸν  
συστήσασθαι τὸν ἀγῶνα· τετειχισμένου γὰρ αὐτοῦ  
καλῶς, ἐὰν τι περὶ τὴν ναυμαχίαν γένηται πταῖσμα, 25  
δυνήσεσθαι τοὺς ἡτυχηκότας εἰς ἐτοιμοτάτην ἀσφά-  
416 λειαν καταφυγεῖν τὴν Πελοπόννησον· ἐὰν δὲ συγ-

8 τὸν om. v. μαλέαν (eras. ι) P 11 δῶσιν P, δώ-  
σειν v. 19 ἡγεμονίᾳ FJ 20 ποιεῖσθαι Dind., πεποιήσθαι  
cod. 21 λόγων om. v. (cf. 18, 55, 2. 17, 73, 5)

κλείσωσιν ἑαυτοὺς εἰς μικρὰν νῆσον τὴν Σαλαμῖνα,  
 δυσβοηθήτοις κακοῖς περιπεσεῖσθαι. Θεμιστοκλῆς 4  
 δὲ συνεβούλευσε περὶ τὴν Σαλαμῖνα ποιεῖσθαι τὸν  
 ἄγωνά τῶν νεῶν· πολλὰ γὰρ πλεονεκτήσειν ἐν ταῖς  
 5 στενοχωρίαις τοὺς ὀλίγοις σκάφεσι διαγωνιζομένους  
 πρὸς πολλαπλασίας ναῦς. καθύλου δὲ τὸν περὶ τὸν  
 Ἴσθμὸν τόπον ἀπεφαίνετο παντελῶς ἄθετον ἔσεσθαι  
 πρὸς τὴν ναυμαχίαν· ἔσεσθαι γὰρ πελάγιον τὸν  
 ἄγωνα, καὶ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν εὐρυχωρίαν ῥα-  
 10 δίως καταπονήσεσθαι τὰς ὀλίγας ναῦς ταῖς· πολλα-  
 πλασίαις. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ διαλεχθεὶς  
 οἰκεία τῆς περιστάσεως, ἅπαντας ἔπεισεν αὐτῷ συμ-  
 ψήφους γενέσθαι τοῦτον τὸν τρόπον.

Τέλος δὲ κοινοῦ δόγματος γενομένου περὶ Σα-16  
 15 λαμῖνα ναυμαχεῖν, οἱ μὲν Ἕλληνες παρεσκευάζοντο  
 τὰ πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ πρὸς τὸν κίνδυνον. ὁ δ'  
 οὖν Εὐρυβιάδης παραλαβὼν τὸν Θεμιστοκλέα πα-  
 ρακαλεῖν ἐπεχείρει τὰ πλήθη καὶ προτρέπεσθαι πρὸς  
 τὸν ἐπιφερόμενον κίνδυνον. οὐ μὴν τὸ πλῆθος  
 20 ὑπήκουεν, ἀλλὰ πάντων καταπεπληγμένων τὸ μέγε-  
 θος τῶν Περσικῶν δυνάμεων οὐδεὶς προσεῖχε τοῖς  
 ἡγεμόσιν, ἀλλ' ἕκαστος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἐκπλεῖν  
 ἔσπευδεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. οὐδὲν δ' ἤττον 2  
 καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων ἐδεδίει τὰς  
 25 τῶν πολεμίων δυνάμεις, ἥ τε τῶν περὶ Θερμοπύλας  
 ἀπώλεια τῶν ἀξιολογωτάτων ἀνδρῶν παρείχετο κατά-  
 πληξιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν συμπτώματα πρὸ  
 ὄφθαλμῶν ὄντα πολλὴν ἀθυμίαν ἐνεποίει τοῖς Ἑλ-

8 πρὸς] περὶ P    12 αὐτῷ Wess.    15 Ἕλληνες] ἡγε-  
 μόνες Sintenis    24 πεζικὸν P, Περσικὸν v.



- 3 λησιν. οἱ δὲ σύνοδροι τῶν Ἑλλήνων ὁρῶντες τὴν  
 τῶν ὕχλων ταραχὴν καὶ τὴν ὅλην ἐκπληξιν, ἐψηφί-  
 σαντο διατειχίζειν τὸν Ἰσθμόν. καὶ ταχὺ τῶν ἔργων  
 συντελεσθέντων διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ πλῆθος  
 τῶν ἐργαζομένων, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ὠχύρουν 5  
 τὸ τεῖχος, διατεῖνον ἐπὶ σταδίους τετταράκοντα ἀπὸ  
 Λεχαίου μέχρι Κεγχρεῶν, οἱ δ' ἐν τῇ Σαλαμῖνι δια-  
 τρίβοντες μετὰ παντός τοῦ στόλου κατεπλάγησαν  
 ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μηκέτι πειθαρχεῖν τοῖς ἡγεμόσιν.
- 17 ὁ δὲ Θेमιστοκλῆς ὁρῶν τὸν μὲν ναύαρχον Εὐρυ- 10  
 βιάδην μὴ δυνάμενον περιγενέσθαι τῆς τοῦ πλήθους  
 ὁρμῆς, τὰς δὲ περὶ Σαλαμῖνα δυσχωρίας δύνασθαι  
 πολλὰ συμβαλέσθαι πρὸς τὴν νίκην, ἐμηχανήσατό  
 τι τοιοῦτον· ἐπεισέ τινα πρὸς τὸν Ξέρξην αὐτομο-  
 λῆσαι καὶ διαβεβαιώσασθαι, διότι μέλλουσιν αἱ κατὰ 15  
 Σαλαμῖνα νῆες ἀποδιδράσκειν ἐκ τῶν τόπων καὶ  
 2 πρὸς τὸν Ἰσθμόν ἀθροίζεσθαι. διόπερ ὁ βασιλεὺς  
 διὰ τὴν πιθανότητα τῶν προσαγγελθέντων πιστεύ-  
 σας, ἔσπευδε κωλύσαι τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τῶν  
 Ἑλλήνων τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις πλησιάζειν. εὐθὺς 20  
 οὖν τὸ τῶν Αἰγυπτίων ναυτικὸν ἐξέπεμψε, προσ-  
 τάξας ἐμφράττειν τὸν μεταξὺ πόρον τῆς τε Σαλα- 417  
 μῖνος καὶ τῆς Μεγαρίδος χώρας. τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος  
 τῶν νεῶν ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, προστάξας  
 ἐξάπτεσθαι τῶν πολεμίων καὶ ναυμαχίᾳ κρίνειν τὸν 25  
 ἀγῶνα. ἦσαν δὲ αἱ τριήρεις διατεταγμέναι κατὰ  
 ἔθνος ἐξῆς, ἵνα διὰ τὴν ὁμοφωνίαν καὶ γνῶσιν  
 3 προθύμως ἀλλήλοις βοηθῶσιν. οὕτω δὲ ταχθέντος

τοῦ ναυτικοῦ στόλου, τὸ μὲν δεξιὸν κέρως ἐπέειχον  
 Φοίνικες, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ μετὰ τῶν Περσῶν ὄν-  
 τες Ἕλληνες. οἱ δὲ τῶν Ἰώνων ἡγεμόνες ἀπέστει-  
 λαν ἕνδρα Σάμιον πρὸς τοὺς Ἕλληνας τὸν διασα-  
 5 φήσονται περὶ τῶν δεδογμένων τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ  
 τῆς ὕλης ἐκτάξεως, καὶ διότι κατὰ τὴν μάχην ἀπο-  
 στήσονται τῶν βαρβάρων. τοῦ δὲ Σαμίου λάθρα 4  
 διανηξαμένου καὶ περὶ τούτου διασαφήσαντος τοῖς  
 περὶ τὸν Εὐρυβιάδην, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς, κατὰ νοῦν  
 10 αὐτῷ προκεχωρηκότες τοῦ στρατηγήματος, περιχα-  
 ρῆς ἦν καὶ τὰ πλήθη παρεκάλεσεν εἰς τὸν κίνδυ-  
 νον, οἱ δ' Ἕλληνες ἐπὶ τῇ τῶν Ἰώνων ἐπαγγελίᾳ  
 θαρρήσαντες, καὶ τῆς περιστάσεως βιαζομένης αὐ-  
 τοὺς παρὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν ναυμαχεῖν, ἀπὸ τῆς  
 15 Σαλαμῖνος προθύμως συγκατέβαινον εἰς τὴν ναυ-  
 μαχίαν. τέλος δὲ τῶν περὶ τὸν Εὐρυβιάδην καὶ 18  
 Θεμιστοκλέα διαταξάντων τὰς δυνάμεις, τὸ μὲν εὐ-  
 ώνυμον μέρος ἐπέειχον Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι,  
 πρὸς τὸ τῶν Φοινίκων ναυτικὸν ἀντιταχθῆσόμενοι·  
 20 μεγάλην γὰρ οἱ Φοίνικες ὑπεροχὴν εἶχον διὰ τε τὸ  
 πλῆθος καὶ διὰ τὴν ἐκ προγόνων ἐν τοῖς ναυτικοῖς  
 ἔργοις ἐμπειρίαν· Αἰγινῆται δὲ καὶ Μεγαρεῖς τὸ 2  
 δεξιὸν κέρως ἀνεπλήρουν· οὗτοι γὰρ ἐδόκουν εἶναι  
 ναυτικώτατοι μετὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ μάλιστα  
 25 φιλοτιμησέσθαι διὰ τὸ μόνους τῶν Ἑλλήνων μηδε-  
 μίαν ἔχειν καταφυγὴν, εἴ τι συμβαίῃ πταῖσμα κατὰ  
 τὴν ναυμαχίαν· τὴν δὲ μέσσην τάξιν ἐπέειχε τὸ λοι-  
 πὸν τῶν Ἑλλήνων πλῆθος. οὗτοι μὲν οὖν τοῦτον

6 διότι P<sup>1</sup>, ὅτι P<sup>2</sup>  
 p. XL) 26 συμβαίνει P

25 φιλοτιμηθῆσέσθαι cod. (cf. I

τὸν τρόπον συνταχθέντες ἐξέπλευσαν, καὶ τὸν πόρον  
 3 μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἡρακλείου κατείχον· ὁ δὲ  
 βασιλεὺς τῷ μὲν ναυάρχῳ προσέταξεν ἐπιπλεῖν τοῖς  
 πολεμίοις, αὐτὸς δ' εἰς τὸν ἐναντίον τόπον τῆς Σα-  
 λαμῖνος παρῆλθεν, ἐξ οὗ θεωρεῖν ἦν τὴν ναυμαχίαν 5  
 4 γινομένην. οἱ δὲ Πέρσαι τὸ μὲν πρῶτον πλείοντες  
 διετήρουν τὴν τάξιν, ἔχοντες πολλὴν εὐρυχωρίαν·  
 ὥς δ' εἰς τὸ στενὸν ἦλθον, ἡναγκάζοντο τῶν νεῶν  
 τινὰς ἀπὸ τῆς τάξεως ἀποσπᾶν, καὶ πολλὴν ἐποιοῦν  
 5 θόρυβον. ὁ δὲ ναύαρχος προηγούμενος τῆς τάξεως 10  
 καὶ πρῶτος συνάψας μάχην διεφθάρη λαμπρῶς ἀγω-  
 νισάμενος. τῆς δὲ νεῶς βυθισθείσης, ταραχὴ κα-  
 τέσχε τὸ ναυτικὸν τῶν βαρβάρων· πολλοὶ μὲν γὰρ  
 ἦσαν οἱ προστάττοντες, οὐ ταῦτά δ' ἕκαστος παρήγ-  
 γελλε. διὸ καὶ τοῦ πλεῖν εἰς τοῦμπροσθεν ἐπέσχον, 15  
 ἀνακωχεύοντες δ' ἀνεχώρουν εἰς τὴν εὐρυχωρίαν.  
 6 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι θεωροῦντες τὴν ταραχὴν τῶν βαρ-  
 βάρων ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις, καὶ τὰς μὲν τοῖς  
 ἐμβόλοις ἔτυπτον, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρῆσαν 418  
 τῆς δ' εἰρεσίας οὐχ ὑπηρετούσης, πολλὰ τῶν Περ- 20  
 σῶν τριήρεις πλάγῃαι γινόμεναι ταῖς ἐμβολαῖς πυ-  
 κνῶς κατετιτρώσκοντο. διὸ καὶ πρύμναν μὲν ἀνα-  
 κρούεσθαι κατέπαυσαν, εἰς τοῦπίσω δὲ πλείουσαι  
 19 προτροπάδην ἔφευγον. τῶν δὲ Φοινισσῶν καὶ Κυ-  
 πρίων νεῶν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων χειρουμένων, αἱ 25  
 τῶν Κιλίκων καὶ Παμφύλων, ἔτι δὲ [καὶ] Λυκίων  
 νῆες, ἐχόμεναι τούτων οὔσαι, τὸ μὲν πρῶτον εὐρώ-

4 τόπον] λόφον Reiske    5 ἦν om. P et post γινομέ-  
 νην in margine add. ἔμελλεν P<sup>1</sup>    20 δ' εἰρεσίας P, διη-  
 ρεσίας AFKL    21 τοῖς ἐμβόλοις Cobet    26 καὶ om. P

στως ἀντείχοντο, ὥς δ' εἶδον τὰς κρατίστας ναῦς  
 πρὸς φυγὴν ὠρμημένας, καὶ αὐταὶ τὸν κίνδυνον  
 ἐξέλιπον. ἐπὶ δὲ θατέρου κέρατος γενομένης καρ- 2  
 τεραῖς ναυμαχίας μέχρι μὲν τινος ἰσόρροπος ἦν ὁ  
 5 κίνδυνος· ὥς δὲ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν κατα-  
 διώξαντες τοὺς Φοίνικας καὶ Κυπρίους ἐπέστρεψαν,  
 ἐκβιασθέντες ὑπὸ τούτων ἐτράπησαν οἱ βάρβαροι  
 καὶ πολλὰς ναῦς ἀπέβαλον. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες 3  
 τοῦτον τὸν τρόπον προτερήσαντες ἐπιφανεστάτῃ ναυ-  
 10 μαχίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν· κατὰ δὲ τὸν κίν-  
 δυνον διεφθάρησαν ἡ νῆες τῶν μὲν Ἑλλήνων τετρα-  
 ράκοντα, τῶν δὲ Περσῶν ὑπὲρ τὰς διακοσίας χωρὶς  
 τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι ληφθεῖσων. ὁ δὲ βασι- 4  
 λεὺς παρ' ἐλπίδας ἡττημένος τῶν μὲν Φοινίκων τῶν  
 15 ἀρξάντων τῆς φυγῆς τοὺς αἰτιωτάτους ἀπέκτεινε,  
 τοῖς δ' ἄλλοις ἡπέλιψεν ἐπιθήσειν τὴν προσήκου-  
 σαν τιμωρίαν. οἱ δὲ Φοίνικες φοβηθέντες τὰς ἀπει-  
 λὰς τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν Ἀττικὴν κατέπλευσαν,  
 τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀπῆραν εἰς τὴν Ἀσίαν.  
 20 Θεμιστοκλῆς δὲ δόξας αἷτιος γενέσθαι τῆς νίκης, 5  
 ἕτερον οὐκ ἔλαττον τούτου στρατήγημα ἐπενόησε.  
 φοβουμένων γὰρ τῶν Ἑλλήνων περὶ διαγωνίζεσθαι  
 πρὸς τοσαύτας μυριάδας, ἐταπείνωσε πολὺ τὰς δυ-  
 νάμεις τῶν περὶ τὸν στρατοπέδον τοιῷδέ τιμι τρόπῳ.  
 25 τὸν παιδαγωγὸν τῶν ἰδίων νῆων ἀπέστειλε πρὸς τὸν  
 Ξέρξην δηλώσοντα, διότι μέλλουσιν οἱ Ἕλληνες πλεῖ-  
 σαντες ἐπὶ τὸ ξυῖγμα λύειν τὴν γέφυραν. διόπερ 6  
 ὁ βασιλεὺς πιστεύσας τοῖς λόγοις διὰ τὴν πιθανό-

τητα, περίφοβος ἐγένετο μὴ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπα-  
νόδου στερηθῇ, τῶν Ἑλλήνων θαλαττοκρατούντων,  
ἔγνω δὲ τὴν ταχίστην διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης  
εἰς τὴν Ἀσίαν, καταλιπὼν Μαρδόνιον ἐπὶ τῆς Ἑλ-  
λάδος μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων τε καὶ πεζῶν, ὧν δὲ 5  
σύμπας ἀριθμοὺς ὑπῆρχεν οὐκ ἐλάττων τῶν τετρα-  
ράκοντα μυριάδων. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν δυσὶ στρα-  
τηγήμασι χρησάμενος μεγάλων προτερημάτων αἴτιος  
ἐγένετο τοῖς Ἕλλησι. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα  
πραχθέντα ἐν τούτοις ἦν.

- 20 Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως διεληλυθότες περὶ τῶν  
κατὰ τὴν Εὐρώπην πραχθέντων, μεταβιβάσομεν τὴν  
διήγησιν ἐπὶ τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. Καρχηδόνιοι  
γὰρ συντεθειμένοι πρὸς Πέρσας τοῖς αὐτοῖς καιροῖς  
καταπολεμῆσαι τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν Ἕλληνας, 15  
μεγάλας παρασκευὰς ἐποίησαντο τῶν πρὸς τὸν πό- 419  
λεμον χρησίμων. ὥς δ' εὐτρεπῆ πάντα αὐτοῖς  
ὑπῆρχε, στρατηγὸν εἴλοντο Ἀμίλκωνα, τὸν μάλιστα  
2 παρ' αὐτοῖς θαυμαζόμενον προκρίναντες. οὗτος δὲ  
παραλαβὼν πεζὰς τε καὶ ναυτικὰς δυνάμεις μεγάλας 20  
ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Καρχηδόνης, ἔχων πεζὴν μὲν  
δύναμιν οὐκ ἐλάττω τῶν τριάκοντα μυριάδων, ναῦς  
δὲ μακρὰς πλείους τῶν διακοσίων, καὶ χωρὶς πολ-  
λὰς ναῦς φορτίδας τὰς κομιζούσας τὴν ἀγορὰν, ὑπὲρ  
τὰς τρισχιλίας. οὗτος μὲν οὖν διανύσας τὸ Αἰβυ- 25

3 δὲ] δὲ δια P  
(cf. 28, 4 et 30, 1)  
14 συντιθέμενοι cod.,  
1, 3), διςχιλίων cod.  
λίους P

6 τετταράκοντα] τριάκοντα Wees.  
10 πραχθέντα] τοῖς Ἕλλησιν add. P  
corr. Dind. 18 Ἀμίλκωνα P, μιλ-  
κωνα HL, μίλων A 23 διακοσίων Dind. (cf. 1, 5 et 37,  
πολλὰς del. Madvig 25 τρισχι-

κὸν πέλαγος καὶ χειμασθεῖς ἀπέβαλε τῶν σκαφῶν  
τὰ κομίζοντα τοὺς ἱππεῖς καὶ τὰ ἄρματα. κατα-  
πλεύσας δὲ τῆς Σικελίας εἰς τὸν ἐν τῷ Πανόρμῳ  
λιμένα διαπεπολεμηκέναι τὸν πόλεμον ἔφησε· πεφο-  
5 βῆσθαι γὰρ μήποτε ἡ θάλαττα τοὺς Σικελιώτας  
ἐξέλῃται τῶν κινδύνων. ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἀνα- 3  
λαβὼν τοὺς στρατιώτας καὶ διορθωσάμενος τὴν ἐν  
τῷ χειμῶνι γενομένην ναυαγίαν, προῆγε μετὰ τῆς  
δυνάμεως ἐπὶ τὴν Ἰμέραν, συμπαραπλέοντος τοῦ  
10 ναυτικοῦ. ὥς δ' ἦλθε πλησίον τῆς προειρημένης  
πόλεως, δύο παρεμβολὰς ἔθετο, τὴν μὲν τῷ πεζῷ  
στρατεύματι, τὴν δὲ τῇ ναυτικῇ δυνάμει. καὶ τὰς  
μὲν μακρὰς ναῦς ἐπάσας ἐνεώληκε καὶ τάφρῳ βα-  
θεῖα καὶ τείχει ξυλίνῳ περιέλαβε, τὴν δὲ τῶν πε-  
15 ξῶν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν ἀντιπρόσωπον ποιήσας  
τῇ πόλει καὶ παρεκτείνας ἀπὸ τοῦ ναυτικοῦ παρα-  
τειχίσματος μέχρι τῶν ὑπερκειμένων λόφων. καθό- 4  
λου δὲ πᾶν τὸ πρὸς δυσμὰς μέρος καταλαβόμενος,  
τὴν μὲν ἀγορὰν ἔπασαν ἐκ τῶν φορτίδων νεῶν  
20 ἐξείλετο, τὰ δὲ πλοῖα ἔπαντα ταχέως ἐξαπέστειλε,  
προστάξας ἕκ τε τῆς Λιβύης καὶ Σαρδοῦς σῆτον καὶ  
τὴν ἄλλην ἀγορὰν κομίζειν. αὐτὸς δὲ τοὺς ἀρίστους 5  
τῶν στρατιωτῶν ἀναλαβὼν ἦκεν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ  
τῶν Ἰμεραίων τοὺς ἐπεξιόντας τρεψάμενος καὶ πολ-  
25 λοὺς ἀνελὼν κατεπλήξατο τοὺς ἐν τῇ πόλει. διὸ  
καὶ Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυνάστης, ἔχων δύνα-  
μιν ἱκανὴν καὶ παραφυλάττων τὴν Ἰμέραν, φοβηθεὶς  
εὐθὺς ἀπέστειλεν εἰς τὰς Συρακούσας, ἀξίων τὸν

8 γινομένην P, om. FJM 10 ἦλθον P 20 πλοῖα P,  
λοιπὰ γ.

21 Γέλωνα βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ὁ δὲ Γέλων καὶ  
 αὐτὸς ἡτοιμακῶς ἦν τὴν δύναμιν, πνυθόμενος δὲ τὴν  
 τῶν Ἱμεραίων ἀθρυμίαν ἀνέξευξεν ἐκ τῶν Συρακου-  
 σῶν κατὰ σπουδὴν, ἔχων πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους  
 τῶν πεντακισμυρίων, ἵππεῖς δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντα- 5  
 κισχιλίους. διανύσας δὲ ταχέως τὴν ὁδὸν καὶ πλη-  
 σιάσας τῇ πόλει τῶν Ἱμεραίων, ἐποίησε θαρρεῖν  
 τοὺς πρότερον καταπεπληγμένους τὰς τῶν Καρχη-  
 2 δονίων δυνάμεις. αὐτὸς μὲν γὰρ στρατοπεδεῖαν  
 οἰκίαν βαλόμενος τῶν περὶ τὴν πόλιν τόπων, ταύ- 10  
 την μὲν ὠχύρωσε τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χαράκῳ ματι  
 περιλαβών, τοὺς δ' ἵππεῖς ἅπαντας ἐξάπέστειλεν ἐπὶ  
 τοὺς κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους τῶν πολεμίων  
 καὶ περὶ τὰς ὠφελείας διατρίβοντας. οὗτοι δὲ πα- 420  
 ραδόξως ἐπιφανέντες διεσπαρμένοις ἀτάκτως κατὰ 15  
 τὴν χώραν, τοσοῦτους ἀνῆγον αἰχμηλῶτους ὅσους  
 ἕκαστος ἄγειν ἠδύνατο. εἰσαχθέντων δὲ αἰχμαλώ-  
 των εἰς τὴν πόλιν πλειόνων ἢ μυρίων, ὁ μὲν Γέλων  
 μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγγανεν, οἱ δὲ κατὰ τὴν Ἱμέ-  
 3 ραν κατεφρόνησαν τῶν πολεμίων. ἀκόλουθα δὲ 20  
 τούτοις πράττων ὁ μὲν Γέλων ἀπάσας τὰς πύλας,  
 ἅς διὰ φόβον πρότερον ἐνφοκοδόμησαν οἱ περὶ Θή-  
 ρωνα, ταύτας τοῦναντίον διὰ τὴν καταφρόνησιν ἐξω-  
 κοδόμησε, καὶ ἄλλας προσκατεσκεύασε, δι' ὧν ἦν  
 εὐχρηστεῖσθαι πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. κα- 25  
 θύλου δὲ Γέλων στρατηγία καὶ συνέσει διαφέρων  
 εὐθύς ἐξήτει, δι' οὗ τρόπου καταστρατηγήσας τοὺς

10 βαλλόμενος P    16 ὅσους P, ὅσον v.    22 ἀνφο-  
 κόμησαν cod., corr. Wess.    25 εὐχρηστεῖσθαι P (ut coni.  
 Madvig), εὐχρηστός τε v.    τὰς om. P

βαρβάρους ἀκινδύνως αὐτῶν ἄρδην ἀνελεῖ τὴν δύ-  
 ναμιν. συνεβάλετο δὲ αὐτῷ καὶ τὸ αὐτόματον πρὸς  
 τὴν ἐπίνοιαν μεγάλη, τοιαύτης γενομένης περιστά-  
 σεως. κρίναντος αὐτοῦ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς 4  
 5 ἐμπρῆσαι, καὶ τοῦ Ἀμίλκα διατρίβοντος μὲν κατὰ  
 τὴν ναυτικὴν στρατοπεδείαν, παρασκευαζομένου δὲ  
 θύειν τῷ Ποσειδῶνι μεγαλοπρεπῶς, ἦκον ἀπὸ τῆς  
 χώρας ἱππεῖς ἄγοντες πρὸς τὸν Γέλωνα βιβλιαφό-  
 ρον ἐπιστολὰς κομίζοντα παρὰ Σελινουντίων, ἐν αἷς  
 10 ἦν γεγραμμένον, ὅτι πρὸς ἣν ἔγραψεν ἡμέραν Ἀμίλ-  
 κας ἀποστεῖλαι τοὺς ἱππεῖς, πρὸς αὐτὴν ἐκπέμψουσιν.  
 οὕσης δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης καθ' ἣν ἔμελλε συν- 5  
 τελεῖν τὴν θυσίαν Ἀμίλκας, κατὰ ταύτην Γέλων  
 ἀπέστειλεν ἰδίους ἱππεῖς, οἷς ἦν προστεταγμένον  
 15 περιελθεῖν τοὺς πλησίον τόπους· καὶ προσελαύνειν  
 ἅμ' ἡμέρᾳ πρὸς τὴν ναυτικὴν στρατοπεδείαν, ὥς  
 ὄντας Σελινουντίων συμμάχους, γενομένους δ' ἐν-  
 τὸς τοῦ ξυλίνου τείχους τὸν μὲν Ἀμίλκαν ἀποκτεῖ-  
 ναι, τὰς δὲ ναῦς ἐμπρῆσαι. ἐξέπεμψε δὲ καὶ σκοποὺς  
 20 εἰς τοὺς ὑπερκειμένους λόφους, οἷς προσέταξεν,  
 ὅταν ἴδωσι τοὺς ἱππεῖς γενομένους ἐντὸς τοῦ τεί-  
 χους, ἄραι τὸ σύσσημον. αὐτὸς δ' ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν  
 δύναμιν διατεταχῶς ἀνέμενε τὴν ἀπὸ τῶν σκοπῶν  
 ἐσομένην δῆλωσιν. τῶν δ' ἱππέων ἅμα τῇ κατὰ τὸν 22  
 25 ἥλιον ἀνατολῇ προσιππευσάντων τῇ ναυτικῇ τῶν  
 Καρχηδονίων στρατοπεδείᾳ, καὶ προσδεχθέντων ὑπὸ  
 τῶν φυλάκων ὡς συμμάχων, οὗτοι μὲν εὐθὺς προσ-

1 ἀνέλη cod., corr. Hert.

11 αὐτὴν] αὐτὸν Rhod.

15 τόπους] λόφους Reiske

18 τείχους — 21 ἐντὸς τοῦ

om. L



δραμόντες τῷ Ἀμίλκᾳ περὶ τὴν θυσίαν γινομένῳ,  
 τοῦτον μὲν ἀνείλον, τὰς δὲ ναῦς ἐνέπρησαν· ἔπειτα  
 τῶν σκοπῶν ἀράντων τὸ σύσσημον, ὁ Γέλων πάσῃ  
 τῇ δυνάμει συντεταγμένη προῆγεν ἐπὶ τὴν παρεμ-  
 2 βολὴν τῶν Καρχηδονίων. οἱ δὲ ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ<sup>421</sup><sub>5</sub>  
 τῶν Φοινίκων ἡγεμόνες τὸ μὲν πρῶτον ἐξαγαγόντες  
 τὴν δύναμιν ἀπήντων τοῖς Σικελιώταις καὶ συν-  
 ἄψαντες μάχην εὐρώστως ἡγωνίζοντο· ὁμοῦ δὲ ταῖς  
 σάλπιγξιν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς στρατοπέδοις ἐσήμαι-  
 νον τὸ πολεμικόν, καὶ κραυγὴ τῶν δυνάμεων ἐναλ-  
 10 λὰξ ἐγίνετο, φιλοτιμουμένων ἀμφοτέρων τῷ μεγέθει  
 3 τῆς βοῆς ὑπερᾶραι τοὺς ἀντιτεταγμένους. πολλοῦ  
 δὲ γενομένου φόνου, καὶ τῆς μάχης δεῦρο ἀκκέϊσε  
 ταλαντευομένης, ἄφνω τῆς κατὰ τὰς ναῦς φλογὸς  
 ἀρθείσης εἰς ὕψος, καὶ τινων ἀπαργειλάντων τὸν<sup>15</sup>  
 τοῦ στρατηγοῦ φόνον, οἱ μὲν Ἕλληγες ἐθάρρησαν,  
 καὶ ταῖς φωναῖς καὶ ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης ἐπαρ-  
 θέντες τοῖς φρονήμασιν ἐπέκειντο θρασύτερον τοῖς  
 βαρβάροις, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καταπλαγέντες καὶ  
 4 τὴν νίκην ἀπογνόντες πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. τοῦ<sup>20</sup>  
 δὲ Γέλωνος παραγγεῖλαντος μηδένα ξωγρεῖν, πολλὸς  
 ἐγένετο φόνος τῶν φευγόντων, καὶ πέρας κατεκό-  
 πησαν αὐτῶν οὐκ ἐλάττους τῶν πεντεκαίδεκα μυ-  
 ριάδων. οἱ δὲ λοιποὶ φυγόντες ἐπὶ τινα τόπον  
 ἐρυμνὸν τὸ μὲν πρῶτον ἡμύνοντο τοὺς βιαζομένους,<sup>25</sup>

1 γινομένῳ AI. 4 \*προῆγεν] προσήγαγεν FKM, προσ-  
 ἦγεν cet. 6 ἐξάγοντες cod., corr. Eich. 7 Σικελιοῖς  
 cod., corr. Wess. 17 ταῖς φωναῖς καὶ (καὶ om. edit.) del.  
 Reiske; ἐθάρρησαν ταῖς ἐμφανεστάταις (ἀσφαλεστάταις Wurm,  
 φανείσαις Madvig); ἐλπίσι τῆς νίκης καὶ ἐπαρθέντες Bezzel  
 18 τοῖς φρονήμασιν del. Bek. 24 φεύγοντες cod., corr. Dind.

ἄνυδρον δὲ κατειληφότες τόπον καὶ τῷ δίψει πιεζό-  
 μενοι ἠναγκάσθησαν ἐαυτοὺς παραδοῦναι τοῖς κρα-  
 τοῦσι. Γέλων δὲ ἐπιφανέστατῃ μάχῃ νικήσας, καὶ 5  
 ταύτην κατορθώκως μάλιστα διὰ τῆς ἰδίας στρατη-  
 γίας, περιβόητον ἔσχε τὴν δόξαν οὐ μόνον παρὰ  
 τοῖς Σικελιώταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕπασιν·  
 οὐδεὶς γὰρ τῶν πρὸ αὐτοῦ μνημονεύεται τοιοῦτῳ 6  
 στρατηγήματι. κεκρημένος, οὐδὲ πλείονας ἐν μίᾳ  
 παρατάξει κατακόψας τῶν βαρβάρων οὐδὲ πλῆθος  
 10 αἰχμαλώτων τοσοῦτον χειρώσάμενος. διὸ καὶ πολλοὶ 23  
 τῶν συγγραφέων παραβάλλουσι ταύτην τὴν μάχην  
 τῇ περὶ Πλαταιᾶς γενομένῃ τοῖς Ἑλλήσι καὶ στρα-  
 τήγημα τὸ Γέλωνος τοῖς ἐπινοήμασι τοῖς Θεμιστο-  
 κλέους, καὶ τὸ πρωτεῖον διὰ τὰς ἀμφοτέρων ὑπερ-  
 15 βολὰς τῆς ἀρετῆς οἱ μὲν τούτοις, οἱ δὲ τοῖς ἑτέροις  
 ἀπονέμουσι. καὶ γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ 2  
 τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πρὸ τῆς μάχης καταπε-  
 πληγμένων τὸ πλῆθος τῶν βαρβαρικῶν δυνάμεων,  
 οἱ κατὰ Σικελίαν πρότερον νικήσαντες ἐποίησαν  
 20 τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα θαρροῦσαι, πυθομένους τὴν  
 τοῦ Γέλωνος νίκην· καὶ τῶν τὴν ὅλην ἡγεμονίαν  
 παρ' ἀμφοτέροις ἐσχηκότων παρὰ μὲν τοῖς Πέρσαις  
 διαπεφευγέναι τὸν βασιλέα καὶ πολλὰς μυριάδας  
 μετ' αὐτοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον  
 25 ἀπολέσθαι τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετασχόν-  
 τας τοῦ πολέμου κατακοπῆναι, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον

12 στρατήγημα τὸ] στρατηγήματα P, στρατηγήματος AFK  
 16 γὰρ τῶν — τὴν Σικελίαν om. FJKM post δυνάμεων in-  
 serentes: τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλ-  
 λήνων 22 Πέρσαις] συνέβη add. Reiske. et Madvig

3 μηδὲ ἄγγελον εἰς τὴν Καρχηδόνα διασωθῆναι. πρὸς 422  
 δὲ τοῦτους τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἡγεμόνων παρὰ  
 μὲν τοῖς Ἑλλήσι Πανσαίναν καὶ Θεμιστοκλέα, τὸν  
 μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων πολιτῶν θανατωθῆναι διὰ πλεο-  
 νεξίαν καὶ προδοσίαν, τὸν δ' ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλά- 5  
 δος ἐξελαθέντα καταφυγεῖν πρὸς τὸν ἐχθρότατον  
 Ξέρξην καὶ παρ' ἐκείνῳ βιώσασθαι μέχρι τῆς τελευτῆς,  
 Γέλωνα δὲ μετὰ τὴν μάχην αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἀπο-  
 δοχῆς τυγχάνοντα παρὰ τοῖς Συρακοσίοις ἐγγηρᾶσαι  
 τῇ βασιλείᾳ καὶ τελευτῆσαι θαυμαζόμενον, καὶ το- 10  
 σοῦτον ἰσχυῖσαι τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν παρὰ τοῖς  
 πολίταις, ὥστε καὶ τρισὶν ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐκείνου  
 τὴν ἀρχὴν διαφυλαχθῆναι.

Ἀλλὰ γὰρ τούτων οἱ δικαίαν δόξαν κεκτημένοι  
 τοὺς προσήκοντας ἐπαίνους καὶ παρ' ἡμῶν ἔχουσιν, 15  
 24 ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς τοῖς προειρημένοις μεταβησόμεθα.  
 συνέβη γὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸν Γέλωνα νικῆσαι καὶ  
 τοὺς περὶ Θερμοπύλας μετὰ Λεωνίδου διαγωνίσα-  
 σθαι πρὸς Ξέρξην, ὥσπερ ἐπίτηδες τοῦ δαιμονίου  
 περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ποιήσαντος γενέσθαι τὴν τε 20  
 καλλίστην νίκην καὶ τὴν ἐνδοξοτάτην ἦτταν. μετὰ  
 2 δὲ τὴν γενομένην μάχην πρὸς τῇ πόλει τῶν Ἱμε-  
 ραίων εἴκοσι νῆες μακρὰ διέφυγον τὸν κίνδυνον,  
 ὥς Ἀμίλκας ἐνεώλησε πρὸς τὰς ἀναγκαίας χρείας.  
 διὸ καὶ τῶν ἀνδρῶν σχεδὸν ἀπάντων τῶν μὲν ἀνῆ- 25  
 ρημένων, τῶν δὲ ἐξωργημένων, ἔφθασαν αὐταὶ τὸν  
 ἀπόπλουν ποιησάμεναι. πολλοὺς δὲ τῶν φευγόντων

3 Πανσαίναν καὶ Θεμιστοκλέους cod., corr. Steph. 7  
 τῆς om. v. 12 τῆς οἰκίας τῆς P, τῆς οἰκίας v. 14 γὰρ  
 PL, γὰρ περὶ cet. 23 ναῦς cod. (cf. I p. LXI) 24 Ἀμίλ-  
 κας] ὁ μίλκας P<sup>1</sup>; οὐκ add. Rhod. (c. 20, 3)

ἀναλαβοῦσαι, καὶ διὰ τοῦτο κατάγομοι γενόμεναι, περιέπεσον χειμῶνι καὶ πᾶσαι διεφθάρησαν· ὀλίγοι δὲ τινεῖς ἐν μικρῷ σκάφει διασωθέντες εἰς Καρχηδόνα διέσάφησαν τοῖς πολίταις, σύντομον ποιησάμενοι τὴν ἀπόφασιν, ὅτι πάντες οἱ διαβάντες εἰς τὴν Σικελίαν ἀπολώλασιν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παρ' ἑλπίδας μεγάλη συμφορᾷ περιπεσόντες ἐπὶ τοσοῦτο κατεπλάγησαν, ὥστε τὰς νύκτας ἕπαντας διαγρυπνεῖν φυλάττοντάς τὴν πόλιν, ὡς τοῦ Γέλωνος πάσῃ τῇ 10 δυνάμει παρὰ χροῆμα διεγνώκοντος πλεῖν ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων ἢ τε πόλις ἐπένθησε κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν αἱ τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι κλανυμοῦ καὶ πένθους ἐπληροῦντο. οἱ μὲν γὰρ νύκτας, οἱ δὲ ἀδελφοὺς ἐπεξήτουν, πλείστοι δὲ παῖδες ὄρφανοὶ πατέρων γεγονότες. ἔρημοι ὠδύροντο τὸν τε τῶν γεγεννηκότων θάνατον καὶ τὴν ἰδίαν ἐρημίαν τῶν βοηθούντων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι φοβούμενοι μὴ φθᾷσῃ διαβὰς εἰς Αἰβύνην Γέλων, εὐθύς ἐξέπεμψαν πρὸς αὐτὸν πρεσβευτὰς αὐτοκράτορας τοὺς δυνατωτάτους εἰπεῖν τε καὶ βουλεύσασθαι.

Ὁ δὲ Γέλων μετὰ τὴν νίκην τοὺς τε ἱππεῖς τοὺς 25 ἀνελόντας τὸν Ἀμίλκαν δωρεαῖς ἐτίμησε καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἡνδραγαθηκότας ἀριστείοις ἐκόσμησε. τῶν δὲ λαφύρων τὰ καλλιστεύοντα παρεφύλαξε, βουλόμενος τοὺς ἐν ταῖς Συρακούσαις νεῶς κοσμήσαι τοῖς σκύλοις· τῶν δ' ἄλλων πολλὰ μὲν ἐν Ἰμέρα προσήλωσε τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν ἱερῶν, τὰ δὲ

λοιπὰ μετὰ τῶν αἰχμαλώτων διεμέρισε τοῖς συμμά-  
 χοις, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συστρατευσάντων τὴν  
 2 ἀναλογίαν ποιησάμενος. αἱ δὲ πόλεις εἰς πέδας  
 κατέστησαν τοὺς διαμεθέντας αἰχμαλώτους, καὶ τὰ  
 δημόσια τῶν ἔργων διὰ τούτων ἐπεσκεύαζον. πλεί- 5  
 στους δὲ λαβόντες Ἀκραγαντιῖνοι τὴν τε πόλιν αὐ-  
 τῶν καὶ τὴν χώραν ἐκόσμησαν· τοσοῦτον γὰρ παρ'  
 αὐτοῖς τῶν ἡλωκότων ἦν τὸ πλῆθος, ὥστε πολλοὺς  
 τῶν ἰδιωτῶν παρ' αὐτοῖς ἔχειν δεσμώτας πεντακο-  
 σίους. συνεβάλετο γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν 10  
 αἰχμαλώτων οὐ μόνον ὅτι πολλοὺς στρατιώτας ἀπε-  
 σταλκότες ἦσαν ἐπὶ τὴν μάχην, ἀλλὰ καὶ διότι γε-  
 νομένης τῆς τροπῆς πολλοὶ τῶν φευγόντων εἰς τὴν  
 μεσόγειον ἀνεχώρησαν, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Ἀκρα-  
 γαντίνων, ὧν ἀπάντων ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίνων 15  
 3 ξωγρηθέντων ἔγμεν ἡ πόλις τῶν ἐαλωκότων. πλεί-  
 στων δὲ εἰς τὸ δημόσιον ἀνενεχθέντων, οὗτοι μὲν  
 τοὺς λίθους ἔτεμνον, ἐξ ὧν οὐ μόνον οἱ μέγιστοι  
 τῶν θεῶν ναοὶ κατεσκευάσθησαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς  
 τὰς τῶν ὑδάτων ἐκ τῆς πόλεως ἐκροὰς ὑπόνομοι 20  
 κατεσκευάσθησαν τηλικούτοι τὸ μέγεθος, ὥστε ἀξιο-  
 θέατον εἶναι τὸ κατασκευάσμα, καίπερ διὰ τὴν εὐ-  
 τέλειαν καταφρονούμενον. ἐπιστάτης δὲ γενόμενος  
 τούτων τῶν ἔργων ὁ πρόσαγορευόμενος Φαίλαξ διὰ  
 τὴν δόξαν τοῦ κατασκευάσματος ἐποίησεν ἀφ' ἐαν- 25  
 4 τοῦ κληθῆναι τοὺς ὑπονόμους φαίλακας. κατεσκευά-

4 κατέδωσαν Hert. 6 αὐτῶν P. ἐαυτῶν v. 8 τῶν  
 ἡλωκότων — παρ' αὐτοῖς om. L 10 πρὸς P, om. v. 17  
 ἀνεχθέντων P 20 ἐκ P, τῶν JK, τῶν ἐκ cet. 21 κατε-  
 σκευάσθησαν abundat

σαν δὲ οἱ Ἀκραγαντινοὶ καὶ κολυμβήθραν πολυτελή,  
 τὴν περίμετρον ἔχουσιν σταδίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος  
 πηχῶν εἴκοσι. εἰς δὲ ταύτην, ἐπαγομένων ποτα-  
 μίων καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον ἐγένετο,  
 5 πολλοὺς παρεχόμενον ἰχθῦς εἰς τροφήν καὶ ἀπό-  
 λαυσιν· κύκνων τε πλείστων εἰς αὐτὴν καταπταμένων  
 συνέβη τὴν πρόσοψιν αὐτῆς ἐπιτερπῇ γενέσθαι.  
 ἀλλ' αὕτη μὲν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἀμεληθεῖσα  
 συνεχώσθη καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου κατε-  
 10 φθάρη, τὴν δὲ χώραν ἔπασαν ἀγαθὴν οὖσαν ἀμπε-  
 λόφυτον ἐποίησαν καὶ δένδρεσι παντοίοις πεφυκνω-  
 μένην, ὥστε λαμβάνειν ἐξ αὐτῆς μεγάλας προσόδους.

Γέλων δὲ τοὺς συμμάχους ἀπολύσας τοὺς πολί-  
 τας ἀπήγαγεν εἰς τὰς Συρακούσας, καὶ διὰ τὸ μέ-  
 15 γεθος τῆς εὐημερίας ἀποδοχῆς ἐτύγγανεν οὐ μόνον  
 παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Σι-  
 κελίαν· ἐπήγετο γὰρ αἰχμαλώτων τοσοῦτο πλῆθος,  
 ὥστε δοκεῖν ὑπὸ τῆς νήσου γεγενῆσθαι τὴν Λιβύην  
 ὅλην αἰχμαλώτων. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν πρότερον ἐναν-  
 20 τιουμένων πόλεων τε καὶ δυναστῶν παρεγένοντο πρὸς  
 αὐτὸν πρέσβεις, ἐπὶ μὲν τοῖς ἡγνοημένοις αἰτούμενοι  
 συγγνώμην, εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἐπαγγελλόμενοι πᾶν  
 ποιήσῃν τὸ προσταττόμενον. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπιεικῶς  
 χρησάμενος συμμαχίαν συνετίθετο, καὶ τὴν εὐτυχίαν  
 25 ἀνθρωπίνως ἔφερεν οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον, ἀλλὰ  
 424 καὶ ἐπὶ τῶν πολεμικῶν Καρχηδονίων. παρα- 2

3 εἴκοσιν v.  
 (et Athen. l. c.)  
 αὕτη P, αὐτὴ v.

ποταμῶν cod., corr. Coraes ad Athe-  
 naeum XII 59 5 τροφήν v. 6 πλείστων P, πλῆθος v.  
 καταπταμένων AL 7 αὐτὴν P 8  
 14 καὶ om. v.

γενομένων γὰρ πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Καρχηδόνος τῶν  
ἀπεσταλμένων πρέσβων καὶ μετὰ δακρύων δεομέ-  
νων ἀνθρωπίνως αὐτοῖς χρήσασθαι, συνεχώρησε  
τὴν εἰρήνην, ἐπράξατο δὲ παρ' αὐτῶν τὰς εἰς τὸν  
πόλεμον γεγενημένας δαπάνας, ἀργυρίου δισχίλια  
τάλαντα, καὶ δύο ναοὺς προσέταξεν οἰκοδομῆσαι,  
καθ' οὓς ἔδει τὰς συνθήκας ἀνατεθῆναι. οἱ δὲ  
Καρχηδόνιοι παραδόξως τῆς σωτηρίας τετευχότες  
ταῦτά τε δώσειν προσεδέξαντο καὶ στέφανον χρυ-  
σοῦν τῇ γυναικὶ τοῦ Γέλωνος Δαμαρέτῃ προσωμο-  
λόγησαν. αὕτη γὰρ ὑπ' αὐτῶν ἀξιωθεῖσα συνήρ-  
γησε πλείστον εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς εἰρήνης, καὶ  
στεφανωθείσα ὑπ' αὐτῶν ἑκατὸν ταλάντοις χρυσίου,  
νόμισμα ἐξέκοψε τὸ κληθὲν ἀπ' ἐκείνης Δαμαρέ-  
τειον· τοῦτο δ' εἶχε μὲν Ἀττικὰς δραχμὰς δέκα,  
ἐκλήθη δὲ παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ  
πεντηκοντάλιτρον. ὁ δὲ Γέλων ἐχρήτο πᾶσιν ἐπιει-  
κῶς, μάλιστα μὲν εἰς τὸν ἰδιὸν τρόπον, οὐχ ἥμιστα  
δὲ καὶ σπεύδων ἅπαντας ἔχειν ταῖς εὐνοίαις ἰδίους·  
παρεσκευάζετο γὰρ πολλῇ δυνάμει πλεῖν ἐπὶ τὴν  
Ἑλλάδα καὶ συμμαχεῖν τοῖς Ἕλλησι κατὰ τῶν Περ-  
σῶν. ἤδη δ' αὐτοῦ μέλλοντος ποιεῖσθαι τὴν ἀνα-  
γωγὴν, κατέπλευσάν τινες ἐκ Κορίνθου διασαφοῦν-  
τες νενικηκέναι τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἕλληνας περὶ  
Σαλαμῖνα, καὶ τὸν Ξέρξην μετὰ μέρους τῆς δυνά-  
μεως ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀπηλλάχθαι. διὸ καὶ τῆς ὁρμῆς

8 τῆς σ. παραδόξως v. 9 ταῦτα τ' ἐμπεδώσειν Reiske;  
δώσειν iuxta προσωμολόγησαν ponit Hert. 10 δημαρέτη P<sup>3</sup>  
11 αὕτη v. 14 δαμαρέτειον P<sup>1</sup>F, δημαρέτειον P<sup>2</sup>, δαμα-  
ρέτειον cet. 15 εἶχεν μὲν P, εἶχεν v. 17 ἐχρήτο] γὰρ add. P  
18 εἰς P, διὰ v. 22 δὲ αὐτοῦ P, δὲ τούτου v.

ἐπισχών, τὴν προθυμίαν τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξά-  
 μενος, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, προστάξας ἅπαντας  
 ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων· αὐτὸς δὲ οὐ μόνον τῶν  
 425 ὅπλων γυμνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦλθεν, ἀλλὰ καὶ  
 5 ἀχίτων ἐν ἱματίῳ προσελθὼν ἀπελογίσατο μὲν περὶ  
 παντὸς τοῦ βίου καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῦ πρὸς  
 τοὺς Συρακοσίους· ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τῶν λεγομένων ὁ  
 ἐπισημαινομένων τῶν ὕχλων, καὶ θαυμαζόντων μά-  
 λιστα ὅτι γυμνὸν ἑαυτὸν παρεδεδώκει τοῖς βουλο-  
 10 μένοις αὐτὸν ἀνελεῖν, τοσοῦτον ἀπεῖχε τοῦ [μὴ]  
 τυχεῖν τιμωρίας ὡς τύραννος, ὥστε μιᾷ φωνῇ πάν-  
 τας ἀποκαλεῖν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ βασιλέα.  
 ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος ὁ Γέλων ἐκ μὲν τῶν λα-  
 7 φύρων κατεσκεύασε ναοὺς ἀξιολόγους Διμήτρος καὶ  
 15 Κύρης, χρυσοῦν δὲ τρίποδα ποιήσας ἀπὸ ταλάντων  
 ἐκκαίδεκα ἀνέθηκεν εἰς τὸ τέμενος τὸ ἐν Δελφοῖς  
 Ἀπόλλωνι χαριστήριον. ἐπέβλετο δὲ ὕστερον καὶ  
 κατὰ τὴν Αἴτνην κατασκευάζειν νεῶν Διμήτρος \*  
 ἐννηῶς δὲ οὗσης τοῦτον μὲν οὐ συνετέλεσε, μεσό-  
 20 λαβηθεὶς τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπρωμένης. τῶν δὲ 8  
 μελοποιῶν Πίνδαρος ἦν ἀκμάζων κατὰ τούτους τοὺς  
 χρόνους. τὰ μὲν οὖν ἀξιολογώτατα τῶν πραχθέν-  
 των κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ξανθίππου Ῥωμαῖοι 27  
 25 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κύντον Φάβιον Σιλουα-

1 τὴν] καὶ τὴν Steph. 5 παρελθὼν Hert. ἀπελο-  
 γίσατο A, ἀπελογήσατο cet. 9 παραδεδώκει cod., παρα-  
 δέδωκε Hert. 10 μὴ del. Hert. 16 ἐκκαίδεκα P ἐνέ-  
 θεκεν v. 19 ἐννηῶς (ἐννήως P) δὲ οὗσης cod., Ἐνναίως  
 (= Wess.) εὐγῆρας δ' ἤδη ὦν Reiske, ὡς Ἐννης ἐνδεοῦς  
 οὗσης Madvig, fort. νεὼς ἐνδεοῦσης



νὸν καὶ Σερούιον Κορνήλιον Τρίκοστον. ἐπὶ δὲ  
 τούτων ὁ μὲν τῶν Περσῶν στόλος πλὴν Φοινίκων  
 μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν ἡττη-  
 μένος διέτριβε περὶ τὴν Κύμην. ἐνταῦθα δὲ παρα-  
 χειμάσας, ὡς τὸ θέρος ἐνίστατο, παρέπλευσεν εἰς  
 Σάμον, παραφυλάξων τὴν Ἰωνίαν· ἦσαν δ' αἱ πᾶ-  
 σαι νῆες ἐν Σάμῳ πλείους τῶν τετρακοσίων. αὗται  
 μὲν οὖν ὥς ἀλλότρια φρονούντων τῶν Ἰώνων πα-  
 2 ρεφύλαττον τὰς πόλεις. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα μετὰ  
 τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, τῶν Ἀθηναίων δο-  
 10 κούντων αἰτίων γεγόνει τῆς νίκης, καὶ διὰ τοῦτο  
 αὐτῶν φρονηματιζομένων, πᾶσιν ἐγίνοντο καταφα-  
 νεῖς ὡς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀμφισβητήσοντες τῆς  
 κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας· διόπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι  
 προὔρῳμενοι τὸ μέλλον ἐφιλοτιμοῦντο ταπεινοῦν  
 15 τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων. διὸ καὶ κρίσεως προ-  
 τεθείσης περὶ τῶν ἀριστείων, χάριτι κατισχύσαντες  
 ἐποίησαν κριθῆναι πόλιν μὲν ἀριστεῦσαι τὴν Αἰγι-  
 νητῶν, ἄνδρα δὲ Ἀμεινίαν Ἀθηναῖον, τὸν ἀδελφὸν  
 Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ· οὗτος γὰρ τριηραρχῶν προ-  
 20 τος ἐμβολὴν ἔδωκε τῇ ναυαρχίδι τῶν Περσῶν, καὶ  
 3 ταύτην κατέδυσε καὶ τὸν ναύαρχον διέφθειρε. τῶν  
 δ' Ἀθηναίων βαρέως φερόντων τὴν ἀδίκον ἦτταν,  
 οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες μήποτε Θεμιστοκλῆς  
 ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι κακὸν μέγα βου-  
 23 λεύσεται κατ' αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐτίμησαν  
 αὐτὸν διπλασίοσι δωρεαῖς τῶν τὰ ἀριστεῖα εἰληφό-

3 μετὰ] κατὰ Wess. 6 δ' αἱ] δὲ PL 12 ἐγένοντο v.  
 13 ἀμφισβητήσουσι f 19 Ἀμινίαν AL 21 ἐμβολὴν cod.,  
 corr. Wess. 22 κατέδυσεν P, κατέλυσε v. 27 διπλα-  
 σίοισιν P, διπλασίοισι AFK, διπλασίοις cet.

των. δεξαμένου δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους τὰς δωρεάς,  
 ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς  
 στρατηγίας, καὶ παρέδωκε τὴν ἀρχὴν Ξανθίππῳ τῷ  
 Ἀρίφρονος. διαβοηθείσης δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων 28  
 πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἀλλοτριότητος, ἦκον εἰς τὰς  
 Ἀθήνας πρέσβεις παρὰ Περσῶν καὶ παρὰ τῶν Ἑλ-  
 λήνων. οἱ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἀποσταλέντες  
 ἔφασαν· τὸν στρατηγὸν Μαροδόνιον ἐπαγγέλλεσθαι  
 τοῖς Ἀθηναίοις, ἐὰν τὰ Περσῶν προέλωνται, δώ-  
 10 σειν χώραν ἣν ἂν βούλωνται τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ  
 τεῖχη καὶ τοὺς ναοὺς πάλιν ἀνοικοδομήσειν, καὶ  
 τὴν πόλιν ἐάσειν αὐτόνομον· οἱ δὲ παρὰ τῶν Λα-  
 κεδαιμονίων πεμφθέντες ἠξίουσιν μὴ πεισθῆναι τοῖς  
 βαρβάροις, ἀλλὰ τηρεῖν τὴν πρὸς τοὺς Ἑλληνας  
 15 καὶ συγγενεῖς καὶ ὁμοφώνους εὐνοίαν. οἱ δὲ Ἀθη- 2  
 ναῖοι τοῖς βαρβάροις ἀπεκρίθησαν, ὥς οὔτε χώρα τοῖς  
 Πέρσαις ἐστὶ τοιαύτη οὔτε χρυσὸς τοσοῦτος ὃν Ἀθη-  
 ναῖοι δεξάμενοι τοὺς Ἑλληνας ἐγκαταλείψουσιν· τοῖς  
 δὲ Λακεδαιμονίοις εἶπον, ὥς αὐτοὶ μὲν ἦν πρότερον  
 20 ἐποιοῦντο φροντίδα τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ ταῦτα  
 πειράσονται τὴν αὐτὴν διαφυλάττειν, ἐκείνους δ'  
 ἠξίουσιν τὴν ταχίστην ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ  
 πάντων τῶν συμμάχων· πρόδηλον γὰρ εἶναι, διότι  
 Μαροδόσιος, ἡναντιωμένων τῶν Ἀθηναίων αὐτῷ,  
 25 μετὰ δυνάμεως ἤξει ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. ὃ καὶ συνέβη  
 γενέσθαι· ὁ γὰρ Μαροδόσιος ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διατρί- 3  
 βων μετὰ τῶν δυνάμεων τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐν  
 Πελοποννήσῳ πόλεων ἐπειρᾷτό τινας ἀφιστάνειν,

7 ἀπὸ P . 19 εἶπαν P 21 τὴν αὐτὴν om. FJK 23  
 εἶναι] ἐστίν P

χρήματα διαπεμπόμενος τοῖς προεστηκόσι τῶν πό- 127.  
 λεων, μετὰ δὲ ταῦτα πυνθανόμενος τὴν τῶν Ἀθη-  
 ναίων ἀπόκρισιν καὶ παροξυνθεὶς, ἄπασαν ἤγειν ἐπὶ  
 4 τὴν Ἀττικὴν τὴν δύναιμιν· χωρὶς γὰρ τῆς δεδομέ-  
 νης ὑπὸ Φέρξου στρατιᾶς πολλοὺς ἄλλους αὐτὸς  
 Μαρδόνιος ἐκ τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ τῶν  
 ἄλλων τῶν συμμαχίδων πόλεων ἠθροίζει, πλείους  
 5 τῶν εἴκοσι μυριάδων. τηλικαύτης δὲ δυνάμεως  
 προαγούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι βι-  
 βλιαφόρους ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους 10  
 δεόμενοι βοηθεῖν· βράδυνόντων δὲ αὐτῶν καὶ τῶν  
 βαρβάρων ἐμβαλόντων εἰς τὴν Ἀττικὴν, κατεπλά-  
 γησαν, καὶ πάλιν ἀναλαβόντες τέκνα καὶ γυναῖκας  
 καὶ τῶν ἄλλων ὅσα δυνατόν ἦν ταχέως ἀποκομίζειν,  
 ἐξέλιπον τὴν πατρίδα καὶ συνέφυγον πάλιν εἰς τὴν 15  
 6 Σαλαμῖνα. ὁ δὲ Μαρδόνιος χαλεπῶς ἔχων πρὸς  
 αὐτούς, τὴν χώραν ἄπασαν κατέφθειρε καὶ τὴν  
 πόλιν κατέσκαψε καὶ τὰ ἱερὰ τὰ καταλελειμμένα  
 παντελῶς ἐλυμήνατο.  
 29 Ἐπανελθόντος δὲ εἰς τὰς Θήβας τοῦ Μαρδονίου 20  
 μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔδοξε τοῖς συνέδροις τῶν Ἑλ-  
 λήνων παραλαβεῖν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πανδημεὶ  
 προελθόντας εἰς τὰς Πλαταιὰς διαγωνίσασθαι περὶ  
 τῆς ἐλευθερίας, εὐξασθαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς, εἰάν  
 νικήσωσιν, ἄγειν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν τοὺς 25  
 Ἕλληνας. ἐλευθέρια κοινῇ, καὶ τὸν ἐλευθέριον ἀγῶνα

9 προαγούσης PAFHL 12 ἐμβαλόντων PAF, ἐμβαλ-  
 λόντων cet. 17 χώραν] πόλιν P 18 πόλιν] χώραν παν-  
 τελῶς P, πόλιν παντελῶς cet. 20 Θήβας Dind., Ἀθήνας  
 cod. 23 προελθόντας cod., corr. Dind. 26 ἐλευθερίαν  
 κοινὴν cod., corr. Reiske; idem τὸν τῶν ἐλευθερίων ἀγῶνα

συντελεῖν ἐν ταῖς Πλαταιαῖς. συναχθέντων δὲ τῶν.<sup>2</sup>  
 Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἴσθμόν, ἐδόκει τοῖς πᾶσιν ὅρκον  
 ὁμόσαι περὶ τοῦ πολέμου, τὴν στέξοντα μὲν τὴν  
 ὁμόνοιαν αὐτῶν, ἀναγκάσονται δὲ γενναίως τοὺς  
 5 κινδύρους ὑπομένειν. ὁ δὲ ὅρκος ἦν τοιοῦτος· οὐ<sup>3</sup>  
 ποιήσομαι περὶ πλείονος τὸ ζῆν τῆς ἐλευθερίας,  
 οὐδὲ καταλείψω τοὺς ἡγεμόνας· οὔτε ζῶντας οὔτε  
 ἀποθανόντας, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαν-  
 τας τῶν συμμάχων πάντας θάψω, καὶ κρατήσας τῶ  
 10 πολέμῳ τῶν βαρβάρων οὐδεμίαν τῶν ἀγωνισαμέ-  
 νων πόλεων ἀνάστατον ποιήσω, καὶ τῶν λεγῶν τῶν  
 ἐμπρησθέντων καὶ καταβληθέντων οὐδὲν ἀνοικοδο-  
 μήσω, ἀλλ' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγινόμενοις ἔάσω καὶ  
 καταλείψω τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας. τὸν δὲ ὅρ-<sup>4</sup>  
 15 κον ὁμόσαντες ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν διὰ  
 τοῦ Κιθαιρώνος, καὶ πρὸς τὰς ὑπωρείας καταντή-  
 σαντες πλησίον τῶν Ἑρυνθῶν, αὐτοῦ κατεστρατο-  
 πέδευσαν. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων Ἀριστεί-  
 δης, τῶν δὲ συμπάντων Πανσάνιας, ἐπίτροπος ὦν  
 20 τοῦ Λεωνίδου παιδός. Μαρδόνιος δὲ πυθόμενος τὴν<sup>30</sup>  
 τῶν πολέμιων δύναμιν προάγειν ἐπὶ Βοιωτίας, προ-  
 ἦλθεν ἐκ τῶν Θηβῶν· καὶ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν  
 428 Ἀσωπὸν ποταμὸν ἔθετο παρεμβολήν, ἣν ὠχύρωσε  
 τάφρῳ βαθείᾳ καὶ τείχει ξυλίνῳ περιέλαβεν. ἦν

2 τοῖς πᾶσιν] μένουσιν PHL, μένοντα A; μὲν αὐτοῖς  
 fort. 3 στέξοντα Rhod., στέρεγοντα cod., στερεώσονται Lam-  
 bin, στηρίξοντα Reiske, συνέξοντα Madvig 4 τοὺς κ. ὑπο-  
 μίνειν] φέρειν τοὺς κ. f 11 ποιήσω] τὰς δὲ τὰ τοῦ βαρ-  
 βάρου προελομένας ἀπάσας δεκατεύσω add. Lyc. Leocr. 81  
 12 ἀνοικοδομήσω Lyc. ib., οἰκοδομήσω cod.; οἰκοδομήσω —  
 ἔάσω καὶ om. FJM 14 ἀσεβείας] ὑπόμνημα add. PAFHKLM  
 21 Βοιωτίαν v. 24 περιέβαλεν cod., corr. Wess.

δὲ ὁ σύμπαρ ἀριθμὸς τῶν μὲν Ἑλλήνων εἰς δέκα  
 2 μυριάδας, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα. πρῶ-  
 τοι δὲ κατήρξαντο μάχης οἱ βάρβαροι νυκτὸς ἐκχυ-  
 θέντες ἐπ' αὐτοὺς καὶ πᾶσι τοῖς ἱππεῦσι πρὸς τὴν  
 στρατοπεδείαν ἐπελάσαντες. τῶν δὲ Ἀθηναίων προ- 5  
 αισθομένων καὶ συντεταγμένη τῇ στρατιᾷ τεθαρρη-  
 κότες ἀπαντῶντων, συνέβη καρτερὰν γενέσθαι μά-  
 3 χην. τέλος δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες  
 τοὺς καθ' αὐτοὺς ταχθέντας τῶν βαρβάρων ἐτρέ-  
 ψαντο, μόνοι δὲ Μεγαρεῖς πρὸς τε τὸν ἱππαρχον 10  
 καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Περσῶν ἱππεῖς ἀνθεστῶτες,  
 καὶ πιεζόμενοι τῇ μάχῃ, τὴν μὲν τάξιν οὐ κατέλι-  
 πον, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους  
 πέμψαντες τινὰς ἐξ αὐτῶν ἦτουν κατὰ τάχος βοη- 4  
 θῆσαι. Ἀριστείδου δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν Ἀθη- 15  
 ναίων ταχέως ἀποστείλαντος τοὺς ἐπιλέκτους, συ-  
 στραφέντες οὗτοι καὶ προσπεσόντες τοῖς βαρβάροις  
 τοὺς μὲν Μεγαρεῖς ἐξείλοντο τῶν κινδύνων τῶν  
 ἐπικειμένων, τῶν δὲ Περσῶν αὐτὸν τε τὸν ἱππαρ-  
 χον καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀποκτείναντες τοὺς λοι- 20  
 πούς ἐτρέψαντο. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες, ὥσπερ εἰ τι-  
 προαγῶνι λαμπρῶς προτερήσαντες, εὐέλπιδες ἐγέ-  
 νοντο περὶ τῆς ὁλοσχεροῦς νίκης· μετὰ δὲ ταῦτα  
 ἐκ τῆς ὑπωρείας μετεστράτοσπέδενσαν εἰς ἕτερον  
 5 τόπον εὐθετώτερον πρὸς τὴν ὁλοσχερῇ νίκην. ἦν 25  
 γὰρ ἐκ μὲν τῶν δεξιῶν γεώλοφος ὑψηλός, ἐκ δὲ  
 τῶν εὐωνύμων ὁ Ἀσωπὸς ποταμός· τὸν δ' ἀνὰ μέ-

10 et 19 ἱππάρχην cod. 14 βοηθῆσαι P, βοηθήσειν AHKL,  
 βοηθείαν cet. 21 ὥσπερ εἶπον PAHKL,  
 ὥσπερ cet. 23 ταῦτα] οἱ μὲν Ἕλληνες add. P 27 ὁ om. P

σου τόπον ἐπεῖχεν ἡ στρατοπεδεία, πεφραγμένη τῇ  
 φύσει καὶ ταῖς τῶν τόπων ἀσφαλείαις. τοῖς μὲν 6  
 οὖν Ἑλλήσιν ἐμφρόνως βουλευσαμένοις πολλὰ συν-  
 εβάλετο πρὸς τὴν νίκην ἡ τῶν τόπων στενοχωρία·  
 5 οὐ γὰρ ἦν ἐπὶ πολὺ μῆκος παρεκτείνειν τὴν φά-  
 λαγγα τῶν Περσῶν, ὥστε ἀχρήστους εἶναι συνέ-  
 βαινε τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων. διόπερ  
 οἱ περὶ τὸν Παυσανίαν καὶ Ἀριστείδην θαρρήσαν-  
 τες τοῖς τόποις προῆγον τὴν δύναμιν εἰς τὴν μάχην,  
 10 καὶ συντάξαντες ἑαυτοὺς οἰκείως τῆς περιστάσεως  
 ἦγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Μαρδόνιος δὲ συναναγκα- 31  
 ζόμενος βαθεῖαν ποιῆσαι τὴν φάλαγγα, διέταξε τὴν  
 δύναμιν ὅπως ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, καὶ μετὰ  
 βοῆς ἀπήντησε τοῖς Ἑλλήσιν. ἔχων δὲ περὶ αὐτὸν  
 15 τοὺς ἀρίστους πρῶτος ἐνέβαλεν εἰς τοὺς ἀντιτε-  
 ταγμένους Λακεδαιμονίους, καὶ γενναίως ἀγωνισά-  
 μενος πολλοὺς ἀνεῖλε τῶν Ἑλλήνων· ἀντιταχθέντων  
 δὲ τῶν Λακεδαιμονίων εὐρώστως, καὶ πάντα κίν-  
 δυνον ὑπομενόντων προθύμως, πολὺς ἐγένετο φόνος  
 20 τῶν βαρβάρων. ἕως μὲν οὖν συνέβαινε τὸν Μαρ- 2  
 δόνιον μετὰ τῶν ἐπιλέκτων προκινδυνεύειν, εὐψύ-  
 χως ὑπέμενον τὸ δεινὸν οἱ βάρβαροι· ἐπεὶ δ' ὁ τε  
 Μαρδόνιος ἀγωνιζόμενος ἐκθύμως ἔπεσε καὶ τῶν  
 ἐπιλέκτων οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ κατετρώθησαν,  
 25 ἀνατραπέντες ταῖς ψυχαῖς πρὸς φυγὴν ὥρμησαν.  
 429 ἐπικειμένων δὲ τῶν Ἑλλήνων, οἱ μὲν πλείους τῶν 3  
 βαρβάρων εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος συνέφυγον, τῶν δ'  
 ἄλλων οἱ μὲν μετὰ Μαρδονίου ταχθέντες Ἑλληνες

εἰς τὰς Θήβας ἀνεχώρησαν, τοὺς δὲ λοιποὺς ὄντας πλείους τῶν τετρακισμυρίων ἀναλαβὼν Ἀρτάβαξος, ἀνὴρ παρὰ Πέρσαις ἐπαινούμενος, εἰς θάτερον μέρος ἔφυγε, καὶ σύντονον τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενος προῆγεν ἐπὶ τῆς Φωκίδος.

32. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐν τῇ φυγῇ τῶν βαρβάρων σχισθέντων, ὁμοίως καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων πλήθος διεμερίσθη. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ καὶ Πλαταιεῖς καὶ Θεσπιεῖς τοὺς ἐπὶ Θηβῶν ὁρμήσαντας ἐδίωξαν, Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυνῶνιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ τινες ἕτεροι τοῖς μετὰ Ἀρταβάξου φεύγουσιν ἐπηκολούθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν τοὺς εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος καταφυγόντας διώξαντες ἐπόρθησαν προθύμως. οἱ δὲ Θηβαῖοι δεξάμενοι τοὺς φεύγοντας καὶ προσαναλαβόντες ἐπέθεντο τοῖς διώκουσιν Ἀθηναίοις· γενομένης δὲ πρὸς τῶν τειχῶν καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν Θηβαίων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφοτέροις, τὸ δὲ τελευταῖον βιασθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, 3 συνέφυγον πάλιν εἰς τὰς Θήβας. μετὰ δὲ τὰῦτα οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀποχωρήσαντες, μετὰ τεύτων ἐτειχομάχουν πρὸς τοὺς καταφυγόντας εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Περσῶν· μεγάλου δὲ ἄγῶνος ἐξ ἀμφοτέρων γενομένου, καὶ τῶν μὲν βαρβάρων ἐκ τόπων ὠχυρωμένων καλῶς ἀγωνισαμένων, τῶν δ' Ἑλλήνων βίαν προσαγόντων τοῖς ξυλίνοις τείχεσι, πολλοὶ μὲν παρὰβόλως ἀγωνιζόμενοι κατετιτρώσκοντο, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν πλή-

θει τῶν βελῶν διαφθειρόμενοι τὸν θάνατον εὐψύ-  
 χως ὑπέμενον. οὐ μὴν γε τὴν ὁρμὴν καὶ βίαν τῶν 4  
 Ἑλλήνων ἔσπεγεν οὔτε τὸ κατεσκευασμένον τεῖχος  
 οὔτε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων, ἀλλ' ἔπαιον τὸ ἀν-  
 5 τιτεταγμένον ὑπείκειν ἡναγκάζετο· ἡμιλλῶντο γὰρ  
 πρὸς ἀλλήλους οἱ τῆς Ἑλλάδος ἡγούμενοι Λακεδαι-  
 μόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, μεμετεωρισμένοι μὲν ταῖς προ-  
 γεγενημέναις νίκαις, πεποιθότες δὲ ταῖς ἑαυτῶν  
 ἀρεταῖς. τέλος δὲ κατὰ κράτος ἀλόντες οἱ βάρβαροι, 5  
 10 δεόμενοι ξωγρεῖν οὐδενὸς ἐτύγγανον ἔλεου. ὁ γὰρ  
 στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων Πανσανίας ὄρων τοῖς πλῆ-  
 θεσιν ὑπερέχοντας τοὺς βαρβάρους, εὐλαβεῖτο μὴ  
 τι παράλογον γένηται, πολλαπλασίῳ ὄντων τῶν  
 βαρβάρων· διὸ καὶ παραγγείλαντος αὐτοῦ μηδένα  
 15 ξωγρεῖν, ταχὺ πλῆθος ἔπιστον νεκρῶν ἐγένετο. τέ-  
 λος δὲ οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ τὰς δέκα μυριάδας τῶν  
 βαρβάρων κατακόψαντες μόγισ ἐπαύσαντο τοῦ κτεί-  
 νειν τοὺς πολεμίους.

Τοιοῦτον δὲ πέρας τῆς μάχης λαβούσης, οἱ μὲν 33  
 20 Ἕλληνες τοὺς πεσόντας ἔθαψαν, ὄντας πλείους τῶν  
 νεκρῶν. διελόμενοι δὲ τὰ λάφυρα κατὰ τὸν τῶν  
 στρατιωτῶν ἀριθμὸν τὴν περὶ τῶν ἀριστείων κρί-  
 σιν ἐποίησαντο, καὶ χάριτι δουλεύσαντες ἔκριναν  
 430 ἀριστεύσαι πόλιν μὲν Σπάρτην, ἄνδρα δὲ Πανσα-  
 25 νίαν τὸν Λακεδαιμόνιον. Ἀρτάβαξος δ' ἔχων τῶν  
 φευγόντων Περσῶν εἰς τετρακισμυρίους, καὶ διὰ

4 ἀλλὰ πᾶν γ. 21 διελόμενοι τὰ — τὴν δὲ περὶ cod.,  
 corr. Dind. 23 χάριτι δουλεύσαντες Rhod., χαριτίδων  
 κελεύσαντος cod., χάριτι τοῦ κελεύσαντος Reiske 25 τῶν  
 Dind., τοὺς τῶν cod.



τῆς Φωκίδος εἰς Μακεδονίαν πορευθεῖς, ὅξυτάταις  
 πορείαις ἐχρῆτο, καὶ ἐσώθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν  
 2 εἰς τὴν Ἀσίαν. οἱ δ' Ἕλληνες ἐκ τῶν λαφύρων δε-  
 κάτην ἐξελόμενοι κατεσκευάσαν χρυσοῦν τρίποδα,  
 καὶ ἀνέθηκαν εἰς Δελφοὺς χαριστήριον τῷ θεῷ, 5  
 ἐπιγράψαντες ἐλεγείον τόδε,

Ἑλλάδος εὐρυχόρου σωτήρες τόνδ' ἀνέθηκαν,  
 δουλοσύνης στυγεράς ῥυσάμενοι πόλιας.

ἐπέγραψαν δὲ καὶ τοῖς ἐν Θερμοπύλαις ἀποθανοῦσι  
 Λακεδαιμονίοις κοινῇ μὲν ἅπασι τόδε, 10

μυριάσιν ποτὲ τῇδε διηκοσίαις ἐμάχοντο  
 ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες,

ιδίᾳ δὲ αὐτοῖς τόδε,

ὦ ξεῖν', ἄγγελον Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε  
 κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις. 15

3 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐκόσμησε τοὺς  
 τάφους τῶν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ τελευτησάν-  
 των, καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἐπιτάφιον τότε πρῶτον  
 ἐποίησε, καὶ νόμον ἔθηκε λέγειν ἐγκώμια τοῖς δη-  
 4 ρμοσίᾳ θάπτομένοις τοὺς προαιρεθέντας τῶν ῥητό- 20  
 ρων. μετὰ δὲ ταῦτα Πανσανίας μὲν ὁ στρατηγὸς  
 ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Θήβας,  
 καὶ τοὺς αἰτίους τῆς πρὸς Πέρσας συμμαχίας ἐξή-  
 τει πρὸς τὴν τιμωρίαν· τῶν δὲ Θηβαίων καταπε-  
 πληγμένων τό τε πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὰς 25

5 χαριστήριον τῷ θεῷ P, om. v. 10 Λακεδαιμόνιοι  
 Sintenis, del. Dind. 11 διακοσίαις v., τριηκοσίαις Herod.  
 VII 228 13 αὐτοῖς] αὐτοῖς Sintenis, τοῖς Λακεδαιμονίοις  
 Dind. 14 ξένε cod. ἄγγελον P 19 ἐγκώμιον v. 23  
 πρὸς Πέρσας Dind., προτέρας cod. 24 τὴν om. L

ἀρετὰς, οἱ μὲν αἰτιώτατοι τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀποστάσεως ἐκουσίως ὑπομείναντες τὴν παράδοσιν ἐκολάσθησαν ὑπὸ τοῦ Πανσανίου καὶ πάντες ἀνῆρ-  
 ρέθησαν.

- 5 Ἐγένετο δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἰωνίαν τοῖς Ἑλλησι 34  
 μεγάλη μάχη πρὸς Πέρσας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν  
 τῇ περὶ τὰς Πλαταιὰς συντελεσθείσῃ, περὶ ἧς μέλ-  
 λοντες γράφειν ἀναληψόμεθα τὴν ἀπ' ἀρχῆς διή-  
 γησιν. Λεωτυχίδης γὰρ ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ Ξάν- 2  
 10 θιππος ὁ Ἀθηναῖος ἡγούμενοι τῆς ναυτικῆς δυνάμεως,  
 καὶ τὸν στόλον ἐκ τῆς περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίας  
 ἀθροίσαντες εἰς Αἴγιναν, ἐν ταύτῃ διατρίψαντες  
 ἡμέρας τινὰς ἐπλευσαν εἰς Δῆλον, ἔχοντες τριήρεις  
 διακοσίας καὶ πεντήκοντα. ἐνταῦθα δ' αὐτῶν ὁρ-  
 15 μούντων ἦκον ἐκ Σάμου πρέσβεις ἀξιούντες ἐλευ-  
 θερῶσαι τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνας. οἱ δὲ περὶ 3  
 τὸν Λεωτυχίδην συνεδρεύσαντες μετὰ τῶν ἡγεμόνων  
 καὶ διακόνσαντες τῶν Σαμίων ἐκρίναν ἐλευθεροῦν  
 τὰς πόλεις, καὶ κατὰ τάχος ἐξέπλευσαν ἐκ Δῆλου.  
 20 οἱ δὲ τῶν Περσῶν ναύαρχοι διατρίβοντες ἐν τῇ  
 Σάμῳ, πνυθόμενοι τὸν τῶν Ἑλλήνων ἐπίπλουν, ἀνῆλ-  
 θησαν ἐκ τῆς Σάμου πάσαις ταῖς ναυσί, καὶ κατὰ-  
 ραντες εἰς Μυκάλην τῆς Ἰωνίας τὰς μὲν ναῦς  
 ἐνεώληκσαν, ὁρῶντες οὐκ ἀξιοχρέους οὕσας ναυμα-  
 25 χεῖν, καὶ ξυλίνῳ τείχει καὶ τέφρῳ βαθείᾳ περιέλα-  
 βον αὐτάς· οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ δυνάμεις πεζὰς με-  
 τεπέμποντο ἐκ τῶν Σάρδεων καὶ τῶν σύνεγγυς  
 431 πόλεων, καὶ συνήγαγον τοὺς ἅπαντας εἰς δέκα μυ-

9 Λεωτιχίδας et 17 Λεωτυχίδαν cod.

DIODORUS II.

18

ριάδας· ἐποιοῦντο δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν  
 εἰς πόλεμον χρησίμων παρασκευάς, νομίζοντες καὶ  
 4 τοὺς Ἴωνας ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. οἱ  
 δὲ περὶ τὸν Λεωτυχίδην παντὶ τῷ στόλῳ κεκοσμη-  
 μένῳ προσπλεύσαντες τοῖς ἐν τῇ Μυκάλῃ βαρβάροις, 5  
 ναῦν προαπέστειλαν ἔχουσαν κήρυκα τὸν μεγαλο-  
 φωνότατον τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ. τῷ δὲ προσε-  
 τέτακτο προσπλεῦσαι τοῖς πολεμίοις, καὶ μεγάλη τῇ  
 φωνῇ κηρύξαι, διότι οἱ Ἕλληνες νενικηκότες [ἐν  
 Πλαταιαῖς] τοὺς Πέρσας πάρεισι νῦν ἐλευθερώσον- 10  
 5 τες τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. τοῦτο  
 δ' ἐποίησαν οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην νομίζοντες τοὺς  
 συστρατεύοντας τοῖς βαρβάροις Ἕλληνας ἀποστήσειν  
 Περσῶν καὶ ταραχὴν ἔσεσθαι πολλὴν ἐν τῇ τῶν βαρ-  
 βάρων στρατοπεδείᾳ· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. 15  
 τοῦ γὰρ κήρυκος προσπλεύσαντος ταῖς νενεωλκημέ-  
 ναις ναυσὶ καὶ κηρύξαντος τὰ προστεταγμένα, συν-  
 έβη τοὺς μὲν Πέρσας ἀπιστῆσαι τοῖς Ἕλλησι, τοὺς  
 δ' Ἕλληνας ἀλλήλοις συντίθεσθαι περὶ ἀποστάσεως.  
 35 οἱ δ' Ἕλληνες κατασκευάμενοι τὰ κατ' αὐτοὺς ἀπε- 20  
 βίβασαν τὴν δύναμιν. τῇ δ' ὕστεραίᾳ παρασκευαζο-  
 μένων αὐτῶν πᾶ πρὸς τὴν παράταξιν, προσέπεσε  
 φήμη ὅτι νενικήκασιν οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας κατὰ  
 2 τὰς Πλαταιάς. διόπερ οἱ μὲν περὶ Λεωτυχίδην  
 ἀθροίσαντες ἐκκλησίαν, τὰ πλήθη παρεκάλεσαν εἰς 25  
 τὴν μάχην, τὰ τε ἄλλα προφερόμενοι καὶ τὴν ἐν  
 Πλαταιαῖς νίκην τραγωδοῦντες, δι' ἣν ὑπελάμβανον

3 ἀποστήσασθαι v. 4 κεκοσμημένοι cod., corr. Dind.  
 10 ἐν Πλαταιαῖς del. Madvig 19 στάσεως v. 25 ἐκκλη-  
 σίαν PAL, εἰς ἐκκλησίαν cet. 26 προσφερόμενοι v. 27  
 τραγωδοῦντες Reiske, παρφοδοῦντες cod.

θρασυτέρους ποιήσῃν τοὺς μέλλοντας ἀγωνίζεσθαι.  
 θαυμαστὸν δὲ ἐγένετο τὸ ἀποτέλεσμα· κατὰ γὰρ τὴν  
 αὐτὴν ἡμέραν ἐφάνησαν αἱ παρατάξεις γεγεννημένοι,  
 ἥ τε πρὸς τῇ Μυκάλλῃ συντελεσθεῖσα καὶ ἡ κατὰ  
 5 τὰς Πλαταιὰς γενομένη. διόπερ ἔδοξαν οἱ περὶ τὸν 3  
 Λεωτυχίδην οὕπω μὲν πεπυσμένοι περὶ τῆς νίκης,  
 ἅφ' ἑαυτῶν δὲ πλάττοντες τὴν εὐημερίαν, στρατη-  
 γήματος ἔνεκεν τοῦτο πεποιηκέναι· τὸ γὰρ μέγεθος  
 τοῦ διαστήματος ἤλεγχεν ἀδύνατον οὔσαν τὴν προσ-  
 10 ἀγγελίαν· οἱ δὲ τῶν Περσῶν ἡγεμόνες, ἀπίστως 4  
 ἔχοντες τοῖς Ἑλλησι, τούτους μὲν ἀφώπλισαν, τὰ δὲ  
 ὕπλα τοῖς ἑαυτῶν φίλοις παρέδωκαν· παρακαλέσαν-  
 τες δὲ τὰ πλήθη, καὶ τὸν Ξέρξην αὐτὸν μετὰ πολ-  
 λῆς δυνάμεως εἰπύντες ἤξουν βοηθόν, ἐποίησαν  
 15 ἅπαντας εὐθαρσεῖς πρὸς τὸν κίνδυνον. ἀμφοτέρων 36  
 δὲ αὐτῶν ἐκταξάντων τὴν στρατιὰν καὶ προσαγόν-  
 των ἐπ' ἀλλήλους, οἱ μὲν Πέρσαι τοὺς πολεμίους  
 ὀρῶντες ὀλίγους ὄντας κατεφρόνησαν αὐτῶν καὶ  
 μετὰ πολλῆς κραυγῆς ἐπεφέροντο· τῶν δὲ Σαμίων 2  
 20 καὶ Μιλησίων πανδημεὶ προελομένων βοηθῆσαι τοῖς  
 Ἑλλησι καὶ μετ' ἀλλήλων κοινῇ προαγόντων κατὰ  
 σπουδὴν, ὡς προϊόντες εἰς ὕψιν ἦλθον τοῖς Ἑλλη-  
 σιν, οἱ μὲν Ἴωνες ἐνόμιζον εὐθαρσεστέρους ἔσεσθαι  
 432 τοὺς Ἑλληνας, ἀπέβη δὲ τοῦναντίον. δόξαντες γὰρ 3  
 25 οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην τὸν Ξέρξην ἐκ τῶν Σάρ-  
 δεων ἐπιέναι μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐφοβήθησαν, καὶ

2 τὸ add. Eich. 7 εὐημερίαν] ἐφάνησαν repetunt cod.  
 ex v. 3 9 ἀδύνατον οὔσαν Cobet, ἀδυνατοῦσαν cod. 16  
 προαγόντων malim 21 προσαγόντων cod., corr. Rhod.  
 22 προϊόντες JK, προσιόντες cet.

ταραχῆς γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ διεφέροντο  
 πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν γὰρ ἔφασαν τὴν ταχίστην  
 δεῖν εἰς τὰς ναῦς ἀπιέναι, οἱ δὲ μένειν καὶ τεθαρ-  
 ρηκότες παρατάξασθαι. ἔτι δ' αὐτοῖς τεθορυβημέ-  
 νοις ἐπεφάνησαν οἱ Πέρσαι διεσκευασμένοι κατα- 5  
 4 πληκτικῶς καὶ μετὰ βοῆς ἐπιφερόμενοι. οἱ δ' Ἕλληνες  
 οὐδεμίαν ἀνοχὴν ἔχοντες τοῦ βουλευσασθαι, συν-  
 ηναγκάσθησαν ὑπομεῖναι τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων.  
 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀμφοτέρων ἀγωνιζομένων εὐρώ-  
 στως ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη καὶ συχνοὶ παρ' ἀμφο- 10  
 τέροις ἐπιπτον· τῶν δὲ Σαμίων καὶ τῶν Μιλησίων  
 ἐπιφανέντων οἱ μὲν Ἕλληνες ἐπερρώσθησαν, οἱ βάρ-  
 βαροι δὲ καταπλαγέντες πρὸς [τὴν] φυγὴν ὥρμησαν.  
 5 πολλοῦ δὲ γενομένου φόνου, οἱ μὲν περὶ τὸν Λεω-  
 τυχίδην καὶ Ξάνθιππον ἐπικείμενοι τοῖς ἡττημένοις 15  
 κατεδίωξαν. τοὺς βαρβάρους μέχρι τῆς παρεμβολῆς,  
 συνεπελάβοντο δὲ τῆς μάχης ἥδη κεκριμένης Αἰο-  
 λεῖς καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ τῶν ἡγατὰ τὴν Ἀσίαν·  
 δεινὴ γάρ τις ἐνέπεσεν ἐπιθυμία ταῖς κατὰ τὴν  
 6 Ἀσίαν πόλεσι τῆς ἐλευθερίας. διόπερ σχεδὸν ἅπαντες 20  
 οὐθ' ὁμήρων οὔτε ὄρκων ἐποιήσαντο φροντίδα, ἀλλὰ  
 μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπέκτειναν ἐν τῇ φυγῇ  
 τοὺς βαρβάρους. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἡττηθέν-  
 των τῶν Περσῶν, ἀνηγέρθησαν αὐτῶν πλείους τῶν  
 τετρακισμυρίων· τῶν δὲ διασωθέντων οἱ μὲν εἰς 25  
 τὴν στρατοπεδείαν διέφυγον, οἱ δὲ εἰς Σάρδεεις  
 7 ἀπεχώρησαν. Ξέρξης δὲ πνυθόμενος τὴν τε περὶ τὰς  
 Πλαταιὰς ἦταν καὶ τὴν ἐν τῇ Μυκάλῃ τροπὴν τῶν

1 γενομένης A  
 γενομένου cet.

13 τὴν delevi  
 26 διέφυγον om. f

14 γενομένου PL,

ιδίῳ, μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλιπεν ἐν Σάρδεσιν, ὅπως διαπολεμῇ πρὸς τοὺς Ἑλληνας, αὐτὸς δὲ τεθορυβημένος μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς προῆγεν, ἐπ' Ἐκβατάνων ποιούμενος τὴν πορείαν.

5 Οἱ δὲ περὶ Λεωτυχίδην καὶ Ξάνθιππον ἀποπλεύ-37  
σαντες εἰς Σάμον τοὺς μὲν Ἴωνας καὶ τοὺς Αἰολεῖς συμμάχους ἐποίησαντο, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπειθον αὐτοὺς ἐκλιπόντας τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐρώπην μετακιισθῆναι. ἐπηγγέλλοντο δὲ τὰ μηδίσαντα τῶν  
10 ἐθνῶν ἀναστήσαντες δώσειν ἐκείνοις τὴν χώραν· καθόλου γὰρ μένοντας αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας τοὺς 2  
μὲν πολεμίους ὁμίρους ἔξειν, πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχοντας, τοὺς δὲ συμμάχους ὄντας διαποντίους μὴ δυνήσεσθαι τὰς βοηθείας εὐκαίρους αὐτοῖς ποιή-  
15 σασθαι. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ οἱ Ἴωνες ἀκούσαντες τῶν ἐπαγγελιῶν ἔγνωσαν πεῖθεσθαι τοῖς Ἑλλησι, καὶ παρεσκευάζοντο πλεῖν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Εὐρώπην. οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετανοήσαντες εἰς τοῦναν- 3  
τίον πάλιν μένειν συνεβούλευον, λέγοντες ὅτι καὶ  
20 μηδεὶς αὐτοῖς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων βοηθῇ, μόνοι Ἀθηναῖοι συγγενεῖς ὄντες βοηθήσουσιν· ὑπελάμ-  
433 βανον δὲ ὅτι κοινῇ κατοικισθέντες ῥπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ Ἴωνες οὐκέτι μητρόπολιν ἡγήσονται τὰς Ἀθήνας. διόπερ συνέβη μετανοῆσαι τοὺς Ἴωνας καὶ  
25 κρῖναι μένειν ἐπὶ τῆς Ἀσίας. τούτων δὲ πραχθέν- 4  
των συνέβη τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων σχισθῆναι,

8 εἰς τὴν] εἰς A      9 τὰ Wess., τὰ τε cod., τὰ τότε Steph.  
10 ἀναστατήσαντες P      13 ὄντας διαποντίους P, διαποντίους v.; διαποντίους οὗς Dind.      14 δύνασθαι v.  
18 μεταποιήσαντες P      20 βοηθῇ Dind., βοηθοίη cod.

καὶ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀποπλεῦσαι, τοὺς δὲ Ἀθηναίους μετὰ τῶν Ἰώνων  
 5 καὶ τῶν νησιωτῶν ἐπὶ Σηστὸν ἀπᾶραι. Ξάνθιππος δὲ ὁ στρατηγὸς εὐθύς ἐκ κατάπλου προσβολὰς τῇ πόλει ποιησάμενος εἴλε Σηστόν, καὶ φρουρὰν ἐγκα-  
 5 ταστήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀπέλυσεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀνέκαμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

6 Ὁ μὲν οὖν Μηδικὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος γενόμενος διετὴς τοῦτο ἔσχε τὸ πέρασ. τῶν δὲ συγγραφέων Ἡρόδοτος ἀρξάμενος πρὸ τῶν Τρωικῶν χρό-  
 10 νων γέγραφε κοινὰς σχεδὸν τι τὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις ἐν βίβλοις ἑννέα, καταστρέφει δὲ τὴν σύ-  
 15 ταξιν εἰς τὴν περὶ Μυκάλην μάχην τοῖς Ἕλλησι  
 7 πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ Σηστοῦ πολιορκίαν. — Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς Οὐολούσκους  
 16 πολεμήσαντες καὶ μάχῃ νικήσαντες πολλοὺς ἀνείλυν. Σπόριος δὲ Κάσσιος, ὁ κατὰ τὸν προηγούμενον ἐν-  
 18 αυτὸν ὑπατεύσας, δούξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι καὶ καταγνωσθεὶς, ἀνῆρέθη. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη  
 20 κατὰ τοῦτον τὸν ἑνιαυτόν.

38 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησι Τιμοσθένους ἐν Ῥώμῃ  
 τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Καίσιων Φάβιος καὶ  
 Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ  
 τὴν Σικελίαν πολλή τις εἰρήνη κατεῖχε τὴν νῆσον,  
 τῶν μὲν Καρχηδονίων εἰς τέλος τεταπεινωμένων, 25  
 τοῦ δὲ Γέλωνος ἐπιεικῶς προεσθηκότος τῶν Σικελιωτῶν καὶ πολλὴν εὐνομίαν τε καὶ πάντων τῶν

3 ἐπᾶραι P  
 17 Κάσιος AFKL

11 τι om. v.  
 23 Αἰμίλιος om. A

12 κατέστροφες malim

ἐπιτηδείων εὐπορίαν παρεχομένου ταῖς πόλεσι. τῶν 2  
 δὲ Συρακοσίων τὰς μὲν πολυτελεῖς ἐκφορὰς νόμῳ  
 καταλελυκότων καὶ τὰς εἰσθυσίας δαπάνας εἰς τοὺς  
 τελευτῶντας γίνεσθαι περιηρηκότων, ἐγγεγραμμένων  
 5 δὲ ἐν τῷ νόμῳ καὶ τῶν παντελῶς ἐνταφίων ἡμελη-  
 κότων, ὁ βασιλεὺς Γέλων βουλόμενος τὴν τοῦ δή-  
 μου σπουδὴν ἐν ἅπασι διαφυλάττειν, τὸν περὶ τῆς  
 ταφῆς νόμον ἐφ' ἑαυτοῦ βέβαιον ἐτήρησεν· ὑπὸ γὰρ 3  
 ἀρρωστίας συνεχόμενος καὶ τὸ ζῆν ἀπελπίσας, τὴν  
 10 μὲν βασιλείαν παρέδωκεν Ἰέρωνι τῷ πρεσβυτάτῳ  
 τῶν ἀδελφῶν, περὶ δὲ τῆς ἑαυτοῦ ταφῆς ἐνετείλατο  
 διαστελλόμενος ἀκριβῶς τηρῆσαι τὸ νόμιμον. διὸ  
 καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ τὴν ἐκφορὴν κατὰ τὴν  
 ἐπαγγελίαν αὐτοῦ συνετέλεσεν ὁ διαδεξάμενος τὴν  
 15 βασιλείαν. ἐτάφη δ' αὐτοῦ τὸ σῶμα κατὰ τὸν ἀγρὸν 4  
 τῆς γυναικὸς ἐν ταῖς καλουμέναις Ἐννέα τύρσεσιν,  
 οὖσαις τῷ βάρει τῶν ἔργων θαναμασταῖς. ὁ δὲ ὄχλος  
 ἐκ τῆς πόλεως ἅπας συνηκολούθησεν, ἀπέχοντος τοῦ  
 434 τόπου σταδίου διακοσίου. ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ τα- 5  
 20 φέντος ὁ μὲν δῆμος τάφον ἀξιόλογον ἐπιστήσας  
 ἡρωικαῖς τιμαῖς ἐτίμησε τὸν Γέλωνα, ὕστερον δὲ τὸ  
 μὲν μνημα ἀνεῖλον Καρχηδόνιοι στρατεύσαντες ἐπὶ  
 Συρακούσας, τὰς δὲ τύρσεις Ἀγαθοκλῆς κατέβαλε  
 διὰ τὸν φθόνον. ἀλλ' ὅμως οὔτε Καρχηδόνιοι διὰ  
 25 τὴν ἔχθραν οὔτε Ἀγαθοκλῆς διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν  
 οὔτε ἄλλος οὐδὲ εἷς ἠδυνήθη τοῦ Γέλωνος ἀφελέ-

1 ταῖς πόλεσι] τοῖς Ἑλλησι F<sup>1</sup>JK 5 δὲ Eich., τε cod.  
 καὶ τῶν P, αἱ τῶν AL, εἵργεσθαι cet. παντελῶς PA, παν-  
 τελῶς τὰς τῶν cet. ἡμεληκότων P, om. AL, σπουδᾶς cet.  
 9 τὸ \* P (cf. XVII 106, 7), τσῦ v.



6 σθαι τὴν δόξαν· ἡ γὰρ τῆς ἱστορίας δικαία μαρ-  
 τυρία τετήρηκε τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην, κηρύττουσα  
 διαπρυσίως εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. δίκαιον γὰρ ἔμα  
 καὶ συμφέρον ἐστὶ τῷ κοινῷ βίῳ διὰ τὴν ἱστορίαν  
 τοὺς μὲν πονηροὺς τῶν ἐν ταῖς ἐξουσίαις γεγεννη- 5  
 μένων βλασφημεῖσθαι, τοὺς δὲ εὐεργετικοὺς τυγχά-  
 νειν ἀθανάτου μνήμης· οὕτω γὰρ μάλιστα συμβήσε-  
 ται πολλοὺς ἐπὶ τὴν κοινὴν εὐεργεσίαν προτρέπεσθαι  
 τῶν μεταγενεστέρων.

7 Γέλων μὲν οὖν ἑπταετῇ χρόνον ἐβασίλευσεν, Ἰέ- 10  
 ρων δ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν  
 ἐβασίλευσε τῶν Συρακοσίων ἔτη ἑνδεκα καὶ μῆνας  
 ὀκτώ.

39 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀθηναῖοι μὲν μετὰ τὴν ἐν  
 Πλαταιαῖς νίκην μετεκόμισαν ἐκ Τροιζῆνος καὶ Σα- 15  
 λαμῖνος τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς τὰς Ἀθήνας, εὐθὺς  
 δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐπεχείρησαν τειχίζειν καὶ τῶν ἑλ-  
 λων τῶν πρὸς ἀσφάλειαν ἀνηκόντων ἐπιμέλειαν  
 2 ἐποιοῦντο. Λακεδαιμόνιοι δ' ὄρῶντες τοὺς Ἀθη-  
 ναίους ἐν ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι περιπεποιημένους 20  
 δόξαν μεγάλην, ὑπώπτευσαν αὐτῶν τὴν αὕξησιν,  
 καὶ διέγνωσαν κωλύειν τοὺς Ἀθηναίους ἀνοικοδο-  
 3 μεῖν τὰ τεῖχη. εὐθὺς οὖν πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς  
 τὰς Ἀθήνας τοὺς λόγῳ μὲν συμβουλεύσοντας κατὰ  
 τὸ παρὸν μὴ τειχίζειν τὴν πόλιν διὰ τὸ μὴ συμ- 25  
 φέρειν κοινῇ τοῖς Ἑλλησι· τὸν γὰρ Ξέρξην, εἰ πάλ-  
 λιν παραγεννηθεῖη μετὰ μειζόνων δυνάμεων, ἔξειν

3 διαπρυσίως om. v. 4 τῆς ἱστορίας v. 11 δ' ὁ]  
 δὲ P, δὲ ὁ v. 12 καὶ om. PA 16 τέκνα] τὰ τέκνα P  
 20 πεποιημένους cod., corr. Wess.

ἐτοίμους πόλεις τετειχισμένας ἐκτὸς Πελοποννήσου,  
 ἐξ ὧν ὁρμώμενον ῥαδίως καταπολεμήσειν τοὺς Ἑλ-  
 ληνas. οὐ πειθομένων δ' αὐτῶν, οἱ πρέσβεις προσ-  
 ιόντες τοῖς οἰκοδομοῦσι προσέταττον ἀφίστασθαι  
 5 τῶν ἔργων τὴν ταχίστην. ἀπορουμένων δὲ τῶν 4  
 Ἀθηναίων ὅ,τι χρὴ πράττειν, Θεμιστοκλῆς, ἀποδο-  
 χῆς τότε παρ' αὐτοῖς τυγχάνων τῆς μεγίστης, συν-  
 εβούλευεν ἔχειν ἡσυχίαν· ἐὰν γὰρ βιάζωνται, ῥα-  
 δίως τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν Πελοποννησίων  
 10 στρατεύσαντας κωλύσειν αὐτοὺς τειχίζειν τὴν πό-  
 435 λιν. ἐν ἀπορρήτοις δὲ τῇ βουλῇ προεῖπεν, ὥς αὐ- 5  
 τὸς μὲν μετὰ τινων ἄλλων πορεύσεται πρεσβευτῆς  
 εἰς Λακεδαίμονα, διδάξων τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ  
 τοῦ τειχισμοῦ, τοῖς δὲ ἄρχουσι παρήγγειλεν, ὅταν  
 15 ἐκ Λακεδαίμονος ἔλθωσι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας,  
 παρακατέχειν αὐτούς, ἕως ἂν αὐτὸς ἐκ τῆς Λακε-  
 δαιμόνος ἀνακάμψῃ, ἐν τοσούτῳ δὲ πανδημεῖ τει-  
 χίζειν τὴν πόλιν, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κρατήσῃν  
 αὐτοὺς ἀπεφαίνεται τῆς προθέσεως. ὑπακουσάντων 40  
 20 δὲ τῶν Ἀθηναίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα  
 πρέσβεις προῆγον εἰς τὴν Σπάρτην, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι  
 μετὰ μεγάλης σπουδῆς ᾠκοδόμουν τὰ τεῖχη, οὐτ'  
 οἰκίας οὔτε τάφου φειδόμενοι. συνέλαμβάνοντο δὲ  
 τῶν ἔργων οἳ τε παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες καὶ καθό-  
 25 λου πᾶς ξένος καὶ δοῦλος, οὐδενὸς ἀπολειπομένου  
 τῆς προθυμίας. παραδόξως δὲ τῶν ἔργων ἀνυομέ- 2

1 ἐτοίμας v. ἐκτὸς P, ἐκ τοῦ v. 10 κωλύειν PAFHK  
 11 προεῖπεν Reiske, προειπὼν cod. 12 μὲν del. Reiske  
 17 τειχίζων v. 21 προῆγον P, προήγαγον v. 24 αἱ  
 om. v.

- νων διὰ τε τὰς πολυχειρίας καὶ τὰς τῶν ἀπάντων  
 προθυμίας, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἀνακληθεὶς ὑπὸ τῶν  
 ἀρχόντων καὶ ἐπιτιμηθεὶς περὶ τῆς τειχοποιίας ἡρ-  
 νήσατο τὴν οἰκοδομίαν, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄρχον-  
 τας μὴ πιστεύειν κεναῖς φήμαις, ἀλλ' ἀποστέλλειν 5  
 πρέσβεις ἀξιοπίστους εἰς τὰς Ἀθήνας· διὰ γὰρ τού-  
 των εἴσεσθαι τάληθές· καὶ τούτων ἐγγυητὴν ἑαυτὸν  
 παρεδίδου καὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συμπρεσβεύοντας.  
 3 πεισθέντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς μὲν περὶ τὸν  
 Θεμιστοκλέα παρεφύλαττον, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἀπέ- 10  
 στείλαν τοὺς ἐπιφανεστάτους κατασκευομένους, περὶ  
 ὧν ἦν χρεῖα πολυπραγμονῆσαι. τοῦ δὲ χρόνου  
 διεξελθόντος, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τὸ τεῖχος ἔφθασαν  
 ἐφ' ἱκανὸν κατεσκευακότες, τοὺς δὲ τῶν Λακεδαι-  
 μονίων πρέσβεις ἐλθόντας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μετ' 15  
 ἀνατάσεων καὶ ἀπειλῶν ἐπιτιμῶντας παρέδωκαν εἰς  
 φυλακὴν, φήσαντες τότε ἀφήσειν, ὅταν κάκεῖνοι τοὺς  
 4 περὶ Θεμιστοκλέα πρέσβεις ἀπολύσωσι. τούτῳ δὲ  
 τῷ τρόπῳ καταστρατηγηθέντες οἱ Λάκωνες ἠναγκά-  
 σθησαν ἀπολῦσαι τοὺς Ἀθηναίων πρέσβεις, ἵνα τοὺς 20  
 ἰδίους ἀπολάβωσιν. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τοιούτῳ στρα-  
 τηγήματι τειχίσας τὴν πατρίδα συντόμως καὶ ἀκιν-  
 δύνως, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ τοῖς πολίταις.  
 5 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ῥωμαίοις πρὸς Ἀλ-  
 κολανοὺς καὶ τοὺς τὸ Τοῦσκλον κατοικοῦντας συν- 25

1 τὴν πολυχειρίαν Hertl. (XV 68, 3. XVII 40, 5) τῶν  
 om. v. 8 συμπρεσβευτάς v. (XVIII 48, 3) 10 ἐφύλατ-  
 τον v. 11 ἐπισκευομένους P περὶ PAL, καὶ περὶ  
 cet. 15 μετ' ἀνατάσεων Dind. (IX 20, 4), μετὰ στάσεων  
 cod. 24 Ῥωμαίοις\* (cf. p. 221, 19), Ῥωμαῖοι cod. 25  
 συνέστη πόλεμος P, ἀνεστήσαντο πόλεμον v.

436 ἔσθη πόλεμος, καὶ πρὸς μὲν Αἰκολανοὺς μάχην συν-  
άψαντες ἐνίκησαν καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνείλον,  
μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Τοῦσκλον ἐξεπολιόρκησαν καὶ τὴν  
τῶν Αἰκολανῶν πόλιν ἐχειρώσαντο.

5 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 41  
μὲν ἦν ἄρχων Ἀδείμαντος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεστά-  
θησαν ὑπατοὶ Μάρκος Φάβιος Οὐίβλανος καὶ Λεύ-  
κιος Οὐαλέριος Πρόπλιος. ἐπὶ δὲ τούτων Θεμιστο-  
κλῆς διὰ τὴν στρατηγίαν καὶ ἀγγίνοϊαν ἀποδοχῆς  
10 ἔτυχεν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ  
πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι. διὸ καὶ μετεωριζόμενος ἐπὶ τῇ 2  
δόξῃ πολὺ μείζοσιν ἄλλαις ἐπιβολαῖς ἐχρήσατο πρὸς  
αὐξήσιν ἡγεμονίας ἀνηκούσαις τῇ πατρίδι. τοῦ γὰρ  
καλουμένου Πειραιῶς οὐκ ὕντος λιμένος κατ' ἐκεῖ-  
15 νους τοὺς χρόνους, ἀλλ' ἐπινείῳ χρωμένων τῶν  
Ἀθηναίων τῷ προσαγορευμένῳ Φαληρικῷ, μικρῷ  
παντελῶς ὄντι, ἐπενόησε τὸν Πειραιᾶ κατασκευάζειν  
λιμένα, μικρᾶς μὲν προσδεόμενον κατασκευῆς, δυ-  
νάμενον δὲ γενέσθαι λιμένα κάλλιστον καὶ μέγιστον  
20 τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. ἤλπιζεν οὖν τούτου προσ- 3  
γενομένου τοῖς Ἀθηναίοις δυνήσεσθαι τὴν πόλιν  
ἀντιποιήσασθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας· τρι-  
ήρεις γὰρ τότε πλείστας ἐκέκτηντο, καὶ διὰ τὴν  
συνέχειαν τῶν ναυμαχιῶν ἐμπειρίαν καὶ δόξαν με-  
25 γάλην τῶν ναυτικῶν ἀγώνων περιεπεποίηντο. πρὸς 4  
δὲ τούτοις τοὺς μὲν Ἰωνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν

1 μάχη γ. 2 εἶλον γ. 7. Οὐίβλανός ex fastis, σιλα-  
νός Pa, σιλβανός f 11 ἐπὶ] ἐν P 16 προσαγορευομένῳ]  
καλουμένῳ A 19 κάλλιστον κ. μ. λιμένα γ. 20 Ἑλλάδα]  
ἐλπίδα P ἤλπισεν γ. 22 ἀντιποιήσεσθαι PA 23 καὶ  
om. P inserto s. l. γὰρ post ἐμπειρίαν

συγγένειαν ιδίους ἔξειν, τοὺς δὲ ἄλλους τοὺς κατὰ  
 τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνας δι' ἐκείνους ἐλευθερώσειν, ἀπο-  
 κλινεῖν τε ταῖς εὐνοίαις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ  
 τὴν εὐεργεσίαν, τοὺς δὲ νησιώτας ἅπαντας κατα-  
 πεπληγμένους τὸ μέγεθος τῆς ναυτικῆς δυνάμεως 5  
 ἐτοίμως ταχθήσεσθαι μετὰ τῶν δυναμένων καὶ βλά-  
 5 πτειν καὶ ὠφελεῖν τὰ μέγιστα. τοὺς γὰρ Λακε-  
 δαιμονίους ἑώρα περὶ μὲν τὰς πεζὰς δυνάμεις εὖ  
 κατεσκευασμένους, πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν  
 42 ἀγῶνας ἀφυστάτους. ταῦτ' οὖν διαλογισάμενος 10  
 ἔκρινε φανερώς μὲν τὴν ἐπιβολὴν μὴ λέγειν, ἀκρι-  
 βῶς γινώσκων τοὺς Λακεδαιμονίους κωλύσοντας,  
 ἐν ἐκκλησίᾳ δὲ διελέχθη τοῖς πολίταις ὅτι μεγάλων  
 πραγμάτων καὶ συμφερόντων τῇ πόλει βούλεται γε-  
 νέσθαι σύμβουλός τε καὶ εἰσηγητής, ταῦτα δὲ φα- 15  
 νερώς μὲν λέγειν μὴ συμφέρειν, δι' ὀλίγων δὲ ἄν-  
 δρῶν ἐπιτελεῖν προσήκειν· διόπερ ἡξίου τὸν δῆμον  
 δύο ἄνδρας προχειρισάμενον οἷς ἂν μάλιστα πι-  
 στεύσῃ, τούτοις ἐπιτρέπειν περὶ τοῦ πράγματος.  
 2 πεισθέντος δὲ τοῦ πλήθους, ὁ δῆμος εἴλετο δύο 20  
 ἄνδρας, Ἀριστείδην καὶ Ξάνθιππον, οὐ μόνον κατ'  
 ἀρετὴν προκρίνας αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Θει-  
 στοκλέα τούτους ὄρῶν ἀμιλλωμένους περὶ δόξης καὶ  
 πρωτείων, καὶ διὰ τοῦτο ἄλλοτρίως ἔχοντας πρὸς  
 3 αὐτόν. οὗτοι δὲ κατ' ἰδίαν ἀκούσαντες τοῦ Θει- 25  
 στοκλέους τὴν ἐπιβολὴν, ἐδήλωσαν τῷ δήμῳ διότι  
 καὶ μεγάλα καὶ συμφέροντα τῇ πόλει καὶ δυνατὰ  
 4 καθέστηκεν τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Θειστοκλέους. τοῦ 437

2 ἀποκλινεῖν PAH  
 cod. 13 διελέχθη\*] διαλεχθεῖς cod.

4 δὲ\*] τε cod.

7 γὰρ\*] τε

δὲ δῆμον θαυμάσαντος ἅμα τὸν ἄνδρα καὶ ὑποπεύ-  
 σαντος μήποτε τυραννίδα τινὰ κατασκευασόμενος  
 ἑαυτῷ τηλικαύταις καὶ τοιαύταις ἐπιβολαῖς ἐγχειρῇ,  
 φανερώς αὐτὸν ἐκέλευον ἀποφαίνεσθαι τὰ δεδογ-  
 5 μένα. ὁ δὲ πάλιν ἔφησε μὴ συμφέρειν τῷ δῆμῳ  
 φανερώς δηλοῦσθαι περὶ τῶν ἐπινοηθέντων. πολλῷ 5  
 δὲ μᾶλλον θαυμάσαντος τοῦ δῆμου τὴν δεινότητα  
 καὶ μεγαλοφροσύνην τάνδρους, ἐκέλευον ἐν ἀπορρή-  
 τοις εἰπεῖν τῇ βουλῇ τὰ δεδογμένα· κἂν αὕτη κρίνῃ  
 10 τὰ δυνατὰ λέγειν καὶ συμφέροντα, τότε ὡς ἂν συμ-  
 βουλευσῇ πρὸς τὸ τέλος ἄξειν αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν.  
 διόπερ τῆς βουλῆς πυθομένης τὰ κατὰ μέρος, καὶ 6  
 κρινάσης λέγειν αὐτὸν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει καὶ  
 δυνατὰ, τὸ λοιπὸν ἤδη συγχωρήσαντος τοῦ δῆμου  
 15 μετὰ τῆς βουλῆς ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν πράττειν ὅτι  
 βούλεται. ἕκαστος δ' ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἔχωρίζετο  
 θαυμάζων μὲν τὴν ἀρετὴν τάνδρους, μετέωρος δ' ὦν  
 καὶ καραδοκῶν τὸ τέλος τῆς ἐπιβολῆς. ὁ δὲ Θεμι- 43  
 στοκλῆς λαβὼν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πράττειν, καὶ πᾶ-  
 20 σαν ὑπουργίαν ἔχων ἐτοίμην τοῖς ἐγχειρουμένοις,  
 πάλιν ἐπενύησε καταστρατηγῆσαι τοὺς Λακεδαιμο-  
 νίους· ἥδει γὰρ ἀκριβῶς ὅτι καθάπερ ἐπὶ τοῦ τῆς  
 πόλεως τειχισμοῦ διεκώλυσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν  
 αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος ἐγχει-  
 25 ρήσουσι διακόπτειν τῶν Ἀθηναίων τὰς ἐπιβολάς.  
 ἔδοξεν οὖν αὐτῷ πρὸς μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους 2  
 πρέσβεις ἀποστεῖλαι τοὺς διδάξοντας συμφέρειν τοῖς

2 τινὰ om. (in lacuna) P κατασκευασάμενος cod.,  
 corr. Eich. 9 αὕτη Eich., αὐτὴ cod. 12 τὰ add. Dind.  
 21 τοῖς Λακεδαιμονίοις v. 23 διεκώλυνον Hertl.

κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος πράγμασιν ἔχειν ἀξιόχρεων  
 λιμένα πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν Περσῶν ἐσομένην στρα-  
 τείαν. διὰ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τοὺς Σπαρτιάτας  
 ἀμβλυτέρους ποιήσας πρὸς τὸ κωλύειν, αὐτοὺς εἴχετο  
 τῶν ἔργων, καὶ τῶν πάντων συμφιλοτιμουμένων 5  
 ταχέως συνέβη γενέσθαι καὶ παραδόξως κατασκευα-  
 3 σθῆναι τὸν λιμένα. ἔπεισε δὲ τὸν δῆμον καθ' ἑκα-  
 στον ἐνιαυτὸν πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν εἴκοσι  
 τριῆρεις προσκατασκευάζειν, καὶ τοὺς μετοίκους καὶ  
 τοὺς τεχνίτας ἀτελεῖς ποιῆσαι, ὅπως ὄχλος πολὺς 10  
 πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν κατέλθῃ καὶ πλείους  
 τέχνας κατασκευάσωσιν εὐχερῶς· ἀμφοτέρω γὰρ  
 ταῦτα χρησιμώτατα πρὸς τὰς τῶν ναυτικῶν δυνά-  
 μεων κατασκευὰς ὑπάρχειν ἔκρινεν. οἱ μὲν οὖν  
 Ἀθηναῖοι περὶ ταῦτα ἡσχολοῦντο. 15

44 Λακεδαιμόνιοι δὲ Πανσανίαν τὸν ἐν Πλαταιαῖς  
 στρατηγῆσαντα καταστήσαντες ναύαρχον προσέταξαν  
 ἐλευθεροῦν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὅσαι βαρβαρι-  
 2 καῖς φυλακαῖς διέμενον ἔτι φρουρούμεναι. οὗτος  
 δὲ πεντήκοντα μὲν τριῆρεις ἐκ Πελοποννήσου λα- 20  
 βών, τριάκοντα δὲ παρ' Ἀθηναίων μεταπεμφάμε-  
 νος, ὧν Ἀριστείδης ἡγεῖτο, πρῶτον μὲν εἰς τὴν  
 Κύπρον ἔπλευσε καὶ τῶν πόλεων τὰς ἔτι φρουρὰς  
 3 ἐχούσας Περσικὰς ἡλευθέρωσε, μετὰ δὲ ταῦτα πλεύ-  
 σας ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον Βυζάντιον μὲν ὑπὸ Περ- 438  
 σῶν κρατούμενον ἐχειρώσατο, καὶ τῶν ἄλλων βαρ- 25  
 βάρων οὓς μὲν ἀνεῖλεν, οὓς δ' ἐκβαλὼν ἡλευθέρωσε

2 στρατιάν P      3 τοὺς om. γ.      4 κωλύσειν PAFKL  
 13 τὰς τῶν om. γ.      27 ἀνεῖλεν] ἀνελὼν Reiske

τὴν πόλιν, πολλοὺς δ' ἐν αὐτῇ Περσῶν ἀξιολόγους  
 ζωοργήσας ἄνδρας παρέδωκεν εἰς φυλακὴν Γογγύλῳ  
 τῷ Ἑρετριεῖ, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τιμωρίαν τηρή-  
 σουντι, τῷ δ' ἔργῳ διασώσονται πρὸς Ξέρξην· συνε-  
 5 τέθειτο γὰρ δι' ἀπορρήτων φιλίαν πρὸς τὸν βασι-  
 λέα, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Ξέρξου γαμεῖν ἔμελλεν,  
 ἵνα προδῷ τοὺς Ἕλληνας. ἦν δ' ὁ ταῦτα πραττό- 4  
 μενος Ἀρτάβαξος στρατηγός, καὶ χρημάτων πλῆθος  
 ἐχορήγει λάθρα τῷ Πανσανίᾳ πρὸς τὸ διὰ τούτων  
 10 φθείρειν τοὺς εὐθέτους τῶν Ἑλλήνων. ἐγένετο δὲ  
 καταφανῆς καὶ τιμωρίας ἔτυχε τοιῷδέ τινι τρόπῳ.  
 ξηλώσαντος αὐτοῦ τὴν Περσικὴν τρυφὴν καὶ τυραν- 5  
 νικῶς προσφερομένου τοῖς ὑποτεταγμένοις, χαλεπῶς  
 ἔφερον ἅπαντες, μάλιστα δὲ οἱ τεταγμένοι τῶν Ἑλ-  
 15 λήνων ἐπὶ τινος ἡγεμονίας. διόπερ τῶν κατὰ τὴν 6  
 στρατιὰν καὶ κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις ἀλλήλοις  
 ὀμιλούντων καὶ τοῦ Πανσανίου τῆς βαρύτητος κατα-  
 λαλούντων, Πελοποννήσιοι μὲν καταλιπόντες αὐτὸν  
 εἰς Πελοπόννησον ἀπέπλευσαν, καὶ πρέσβεις ἀποστεί-  
 20 λαντες κατηγόρουν τοῦ Πανσανίου, Ἀριστείδης δὲ ὁ  
 Ἀθηναῖος τῷ καιρῷ χρώμενος ἐμφρόνως ἐν ταῖς κοι-  
 νολογίαις ἀνελάμβανε τὰς πόλεις καὶ διὰ τῆς ὀμιλίας  
 προσαγόμενος ἰδίας ἐποίησε τοῖς Ἀθηναίοις. ἔτι δὲ  
 μᾶλλον συνήρογχε καὶ τὸ αὐτόματον τοῖς Ἀθηναίοις  
 25 διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. Πανσανίας ἦν συντεθειμέ- 45

4 συνετίθετο PL      6 Ξέρξου] πέρσου P      8 Ἀρτάβα-  
 ξος] ὁ add. P      10 φθείρεσθαι FJK      11 τοιῷδε P,  
 τῷδε v.      12 αὐτοῦ] γὰρ αὐτοῦ Peiresc.      16 ἔθνη] τὰ  
 ἔθνη P      17 ὀμιλούντες P      19 κατέπλευσαν v.      21  
 ἐμφανῶς v.      22 ὀμιλίας] ὁμολογίας P (cf. 46, 4. XVI 45, 2)



νος ὥστε τοὺς τὰς ἐπιστολάς παρ' αὐτοῦ κομίζοντας  
 πρὸς τὸν βασιλέα μὴ ἀνακάμπειν μηδὲ γίνεσθαι  
 μηνυτὰς τῶν ἀπορρήτων· δι' ἣν αἰτίαν ἀναιρου-  
 μένων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀπολαμβανόντων τὰς ἐπιστο-  
 2 λὰς συνέβαινε μηδένα διασώζεσθαι. ἃ δὴ συλλογι- 5  
 σάμενός τις τῶν βιβλιαφόρων ἀνέωξε τὰς ἐπιστολάς,  
 καὶ γνοὺς ἀληθὲς ὃν τὸ περὶ τὴν ἀναίρεσιν τῶν  
 κομίζοντων τὰ γράμματα, ἀνέδωκε τοῖς ἐφόροις τὰς  
 3 ἐπιστολάς. τούτων δὲ ἀπιστούντων διὰ τὸ ἀνεργ-  
 μένας αὐτοῖς τὰς ἐπιστολάς ἀναδεδόσθαι, καὶ πίστιν 10  
 ἑτέραν βεβαιότεραν ζητούντων, ἐπηγγείλατο παρα-  
 4 δώσειν αὐτὸν ὁμολογοῦντα. πορευθεὶς οὖν ἐπὶ Ταί-  
 ναρον καὶ καθεζόμενος ἐπὶ τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ  
 διπλῇν σκηνὴν περιεβάλετο, καὶ τοὺς μὲν ἐφόρους  
 καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν τινὰς κατέκρυψε, τοῦ 15  
 δὲ Πανσανίου παραγενομένου πρὸς αὐτὸν καὶ πυν-  
 θανομένου τὴν αἰτίαν τῆς ἱκετείας, ἐμέμψατο αὐτῷ  
 καθ' ὅσον εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐνέγραψε τὸν κατ'  
 5 αὐτοῦ θάνατον. τοῦ δὲ Πανσανίου φήσαντος μετα-  
 μελεῖσθαι καὶ συγγνώμην αἰτουμένου τοῖς ἀγνοη- 20  
 θεῖσιν, ἔτι δὲ δεηθέντος ὅπως συγκρούσῃ, καὶ δω-  
 ρεὰς μεγάλας ὑπισχνουμένου, αὐτοὶ μὲν διελύθησαν,  
 οἱ δ' ἐφοροὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἀκριβῶς μαθόντες  
 τὰληθὲς τότε μὲν ἡσυχίαν ἔσχον, ὕστερον δὲ τῶν 25  
 Λακεδαιμονίων τοῖς ἐφόροις συλλαμβανόντων, -προ-  
 αισθόμενος ἔφθασε καὶ κατέφυγεν εἰς ἱερὸν τὸ τῆς

5 δὴ] δὲ Wess.      6 βιβλιοφόρων P (c. 21, 4. II 26, 8)  
 10 ἐπιδεδόσθαι Peir. (XIV 47, 2)      11 ἐπιζητούντων Peir.  
 16 παραγινομένου A      18 ἀνέγραψε P      24 ἔσχον P  
 (p. 211, 1), εἶχον γ.      26 προσέφυγεν γ.      ἱερὸν PA, τὸ  
 ἱερὸν cet.

Ἀθηνᾶς τῆς Χαλκιοίκου. ἀπορουμένων δὲ τῶν Λα- 6  
κεδαιμονίων εἰ τιμωρήσονται τὸν ἱκέτην, λέγεται  
τὴν μητέρα τοῦ Πανσανίου καταντήσασαν εἰς τὸ  
ἱερὸν ἄλλο μὲν μηδὲν μήτ' εἰπεῖν μήτε πράξαι [τι],  
5 πλὴν θοὸν δὲ βαστάσασαν ἀναθεῖναι κατὰ τὴν εἰς τὸ  
ἱερὸν εἴσοδον, καὶ τοῦτο πράξασαν ἐπανελθεῖν εἰς  
τὴν ἰδίαν οἰκίαν. τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους τῇ τῆς 7  
μητρὸς κρίσει συνακολουθήσαντας ἐνοικοδομῆσαι τὴν  
εἴσοδον, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ συναναγκάσαι τὸν  
10 Πανσανίαν λιμῷ καταστρέψαι τὸν βίον. τὸ μὲν οὖν  
σῶμα τοῦ τελευτήσαντος συνεχωρήθη τοῖς προσή-  
κουσι καταχῶσαι, τὸ δὲ δαιμόνιον τῆς τῶν ἱκετῶν  
σωτηρίας καταλυθείσης ἐπεσήμηνε· τῶν γὰρ Λακε- 8  
δαιμονίων περὶ τινων ἄλλων ἐν Δελφοῖς χρηστηρικ-  
15 ζομένων, ὃ θεὸς ἔδωκε χρησμὸν κελεύων ἀποκατα-  
στῆσαι τῇ θῆϛ τὸν ἱκέτην. διόπερ οἱ Σπαρτιᾶται 9  
τὴν μαντείαν ἀδύνατον νομίζοντες εἶναι, ἠπόρουν  
ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, οὐ δυνάμενοι ποιῆσαι τὸ προσ-  
ταττόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅμως δ' ἐκ τῶν ἐνδεχο-  
20 μένων βουλευσάμενοι κατεσκεύασαν εἰκόνας δύο τοῦ  
Πανσανίου χαλκᾶς, καὶ ἀνέθηκαν εἰς τὸ ἱερὸν τῆς  
Ἀθηνᾶς.

Ἡμεῖς δὲ παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν εἰωθότες τῶν 46  
ἀγαθῶν ἀνδρῶν διὰ τῶν ἐπιλεγομένων ἐπαίνων  
25 αὐξεν τὴν δόξαν, τοῖς δὲ φαύλοις ἐπὶ τῆς τελευ-  
τῆς ἐπιφθέγγεσθαι τὰς ἁρμοζούσας βλασφημίας, οὐκ  
ἔάσομεν τὴν Πανσανίου κακίαν καὶ προδοσίαν ἀκα-

4 τι del. Hertl. 16 τῇ] τῷ f 19 τοῦ] τῆς PaF<sup>2</sup>  
27 προδοσίαν] πονηρίαν FJK

- 2 τηγόρητον. τίς γὰρ οὐκ ἂν θαυμάσαι τούτου τὴν  
 ἄνοιαν, ὃς εὐεργέτης γενόμενος τῆς Ἑλλάδος καὶ  
 νικήσας τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην καὶ πολλὰς ἄλλας  
 ἐπαινουμένους πράξεις ἐπιτελεσάμενος, οὐχ ὅπως τὸ  
 παρὸν ἀξίωμα διεφύλαξεν, ἀλλ' ἀγαπήσας τῶν Περ- 5  
 σῶν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν τρυφήν, ἔπασσεν τὴν προϋ-  
 3 πάρχουσεν εὐδοξίαν κατήσχυνεν; ἐπαρθεὶς γὰρ ταῖς  
 εὐτυχίαις τὴν μὲν Λακωνικὴν ἀγωγὴν ἐστύγῃσε,  
 τὴν δὲ τῶν Περσῶν ἀκολασίαν καὶ τρυφήν ἐμιμή-  
 σατο, ὃν ἥμιστα ἐχρῆν ζηλῶσαι τὰ τῶν βαρβάρων 10  
 ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἑτέρων πεπυσμένος, ἀλλ' αὐ-  
 τὸς ἔργῳ πείραν εἰληφὼς ἐγίνωσκε πόσῳ τῆς τῶν  
 Περσῶν τρυφῆς ἢ πάτριος δίαίτα πρὸς ἀρετὴν διέ-  
 φερεν.
- 4 Ἀλλὰ γὰρ αὐτὸς μὲν διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν οὐ 15  
 μόνον τῆς ἀξίας ἔτυχε τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ τοῖς πο-  
 λίταις αἷτιος κατέστη τοῦ τὴν κατὰ θάλατταν ἡγε-  
 μονίαν ἀποβαλεῖν· ἐκ παραθέσεως γὰρ ἡ Ἀριστεί-  
 δου στρατηγία παρὰ τοῖς συμμαχοῖς θεωρουμένη,  
 καὶ διὰ τὴν εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους ὁμιλίαν καὶ 20  
 τὰς ἄλλας ἀρετάς, ἐποίησε πάντας ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς  
 5 ὁρμῆς ἀποκλίνειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. διὸ καὶ τοῖς  
 μὲν ἐκ τῆς Σπάρτης πεμπομένοις ἡγεμόσιν οὐκέτι  
 προσεῖχον, Ἀριστείδην δὲ θαυμάζοντες καὶ πάντα 40  
 προθύμως ὑπακούοντες ἐποίησαν χωρὶς κινδύνου 25  
 47 παραλαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν. εὐθύς οὖν ὁ

1 θαυμάσαι\*] θαυμάση P, θαυμάσειε cet. 12 ἔργῳ  
 Steph., ἐγὼ cod. ἐγίνωσκον cod., ἐγνώκει Madvig πόσῳ  
 Dind., ὅπως cod. 15 αὐτὸς] οὗτος Dind. 19 στρατη-  
 γίς P 21 ἄλλας om. v.

μὲν Ἀριστείδης συνεβούλευε τοῖς συμμάχοις ἅπασιν  
 κοινὴν ἔργουσι σύνοδον ἀποδεῖξαι [τὴν] Δῆλον κοι-  
 νὸν ταμιεῖον, καὶ τὰ χρήματα πάντα τὰ συναγό-  
 μενα εἰς ταύτην κατατίθεσθαι, πρὸς δὲ τὸν ἀπὸ  
 5 τῶν Περσῶν ὑποπτευόμενον πόλεμον τάξαι φόρον  
 ταῖς πόλεσι πάσαις κατὰ δύναμιν, ὥστε γίνεσθαι  
 τὸ πᾶν ἄθροισμα ταλάντων πεντακοσίων καὶ ἐξή-  
 κοντα. ταχθεὶς δὲ ἐπὶ τὴν διάταξιν τῶν φόρων, 2  
 οὕτως ἀκριβῶς καὶ δικαίως τὸν διαμερισμὸν ἐποίη-  
 10 σεν ὥστε πάσας τὰς πόλεις εὐδοκῆσαι. διὸ καὶ  
 δοκῶν ἐν τι τῶν ἀδυνάτων ἔργων συντετελεκέναι,  
 μερίστην ἐπὶ δικαιοσύνη δόξαν ἐκτήσατο καὶ διὰ  
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς δικαιοσύνης δίκαιος ἐπωνομάσθη.  
 ὑφ' ἑνα δὲ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἢ μὲν τοῦ Παν- 3  
 15 σανίου κακία τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἐστέ-  
 ρησε τοὺς πρῆλτας, ἢ Ἀριστείδου δὲ κατὰ πᾶν ἀρετὴ  
 τὰς Ἀθίνας τὴν οὐκ οὔσαν στρατηγίαν ἐποίησε  
 κτήσασθαι. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον  
 τὸν ἐνιαυτόν.  
 20 Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθίνησι Φαίδωνος ὀλυμπιάς 48  
 μὲν ἦχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα, καθ' ἣν  
 ἐνίκα στάδιον Σκαμάνδριος Μυτιληναῖος, ἐν Ῥώμῃ  
 δ' ὑπῆρχον ὑπατοὶ Καίσιων Φάβιος καὶ Σπύριος  
 Φούριος Μενέλλαιος. ἐπὶ δὲ τούτων Λεωτυχίδας 2  
 25 ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας  
 ἔτη εἴκοσι καὶ δύο, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἀρ-  
 χίδαμος ἐβασίλευσεν ἔτη τετταράκοντα καὶ δύο. ἐτε-

2 τὴν om. P      3 πάντων P      9 οὕτως] οὗτος F<sup>2</sup>,  
 οὗτος ὡς JKM      21 ἕκτη] πέμπτη L      22 Μιτυληναῖος cod.  
 24 φρούριος PFL      26 Ἀρχίδαμος Palmerius, Ἀρχέλαος cod.

λεύτησε δὲ καὶ Ἀναξίλας ὁ Πηγίου καὶ Ζάγκλης  
 τύραννος, δυναστεύσας ἔτη δέκα ὀκτώ, τὴν δὲ τυ-  
 ραννίδα διεδέξατο Μίκυθος, πιστευθεὶς ὥστε ἀπο-  
 δοῦναι τοῖς τέκνοις τοῦ τελευτήσαντος οὖσι νέοις  
 3 τὴν ἡλικίαν. Ἰέρων δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Συρακο-  
 σίων μετὰ τὴν τοῦ Γέλωνος τελευτὴν τὸν μὲν ἀδελ-  
 φὸν Πολύζηλον ὀρῶν εὐδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς Συ-  
 ρακοσίοις, καὶ νομίζων αὐτὸν ἔφειδρον ὑπάρχειν τῆς  
 βασιλείας, ἔσπευδεν ἐκποδὼν ποιήσασθαι, αὐτὸς δὲ  
 ξενολογῶν καὶ περὶ αὐτὸν σύστημα ξένων παρα- 10  
 σκευάζων ὑπελάμβανεν ἀσφαλῶς καθέξειν τὴν βα-  
 4 σιλείαν. διὸ καὶ Συβαριτῶν πολιορκουμένων ὑπὸ  
 Κροτωνιατῶν καὶ δεομένων βοηθῆσαι, στρατιώτας  
 πολλοὺς κατέγραψεν εἰς τὴν στρατιάν, ἣν παρεδί-  
 δου Πολυζήλῳ τὰδελφῷ νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τῶν 15  
 5 Κροτωνιατῶν ἀναιρεθῆσεσθαι. τοῦ δὲ Πολυζήλου 441  
 πρὸς τὴν στρατείαν οὐχ ὑπακούσαντος διὰ τὴν φη-  
 θεῖσαν ὑποψίαν, δι' ὀργῆς εἶχε τὸν ἀδελφόν, καὶ  
 φυγόντος πρὸς Θήρωνα τὸν Ἀκραγαντίνων τύραν-  
 6 νον, καταπολεμῆσαι τοῦτον παρεσκευάζετο. μετὰ 20  
 δὲ ταῦτα Θρασυδαίου τοῦ Θήρωνος ἐπιστατοῦντος  
 τῆς τῶν Ἱμεραίων πύλεως βαρύτερον τοῦ καθήκον-  
 τος, συνέβη τοὺς Ἱμεραίους ἀπαλλοτριωθῆναι παν-  
 7 τελῶς ἀπ' αὐτοῦ. πρὸς μὲν οὖν τὸν πατέρα πο-  
 ρεύεσθαι τε καὶ κατηγορεῖν ἀπεδοκίμαζον, νομίζοντες 25  
 οὐχ ἔξειν ἴσον ἀκουστήν· πρὸς δὲ τὸν Ἰέρωνα  
 πρέσβεις ἀπέστειλαν κατηγοροῦντες τοῦ Θρασυδαίου

1 ὁ om. PA    ξάγκλης P    10 αὐτὸν PAF    14 στρα-  
 τιάν Dind., στρατείαν cod.    19 φυγόντα cod., corr. Dind.  
 ἀκραγαντῖνον P    24 ὑπ' P    27 κατηγοροῦντας Pa

καὶ ἐπαγγελλόμενοι τὴν τε πόλιν ἐκείνῳ παραδώ-  
 σειν καὶ συνεπιθήσεσθαι τοῖς περὶ τὸν Θήρωνα.  
 ὁ δὲ Ἰέρων κρίνας εἰρηνικῶς διαλύσασθαι πρὸς τὸν 8  
 Θήρωνα, προῦδωκε τοὺς Ἱμεραίους καὶ τὰ βεβου-  
 5 λευμένα λαθραίως ἐμήνυσεν. διόπερ Θήρων ἐξετά-  
 σας τὰ κατὰ τὴν βουλήν, καὶ τὴν μήνυσιν ἀληθι-  
 νὴν εὐρίσκων, πρὸς μὲν τὸν Ἰέρωνα διελύσατο καὶ  
 τὸν Πολύζηλον εἰς τὴν προῦπάρχουσαν εὐνοίαν  
 ἀποκατέστησε, τῶν δὲ Ἱμεραίων τοὺς ἐναντίους πολ-  
 10 λοὺς ὄντας συλλαβὼν ἀπέσφαξεν.

Ἰέρων δὲ τοὺς τε Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους 19  
 ἐκ τῶν πόλεων ἀναστήσας, ἰδίους οἰκήτορας ἀπέ-  
 στειλεν, ἐκ μὲν Πελοποννήσου πεντακισχιλίους  
 ἀθροίσας, ἐκ δὲ Συρακουσῶν ἄλλους τοσοῦτους  
 15 προσθεῖς· καὶ τὴν μὲν Κατάνην μετωνόμασεν Αἰτ-  
 νην, τὴν δὲ, χῶραν οὐ μόνον τὴν Καταναίαν, ἀλλὰ  
 καὶ πολλὴν τῆς ὁμόρου προσθεῖς κατεκληροῦχησε,  
 μυριάδας πληρώσας οἰκήτορας. τοῦτο δ' ἐπραξε σπεύ- 2  
 δων ἅμα μὲν ἔχειν βοήθειαν ἐτοίμην ἀξιόλογον  
 20 πρὸς τὰς ἐπιούσας χρείας, ἅμα δὲ καὶ ἐκ τῆς γε-  
 νομένης μυριάδου πόλεως τιμὰς ἔχειν ἡρωικάς.  
 τοὺς δὲ Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους ἐκ τῶν πα-  
 τρίδων ἀνασταθέντας μετῴκισεν εἰς τοὺς Λεοντί-  
 νους, καὶ μετὰ τῶν ἐγχωρίων προσέταξε κατοικεῖν  
 25 τὴν πόλιν. Θήρων δὲ μετὰ τὴν Ἱμεραίων σφαγὴν 3  
 ὄρων τὴν πόλιν οἰκητόρων δεομένην, συνώκισεν  
 εἰς ταύτην τοὺς τε Δωριεῖς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς  
 βουλομένους ἐπολιτογράφησεν. οὗτοι μὲν οὖν μετ' 4

1 ἐπαγγελλόμενοι PFJK, -μένους cet. 6 ἀληθινὴν]  
 εἶναι add. f 10 ἀποσφάζει v.

ἀλλήλων καλῶς πολιτευόμενοι διετέλεσαν ἔτη πεν-  
τήκοντα καὶ ὀκτώ· τότε δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ Καρ-  
χηδονίων χειρωθείσης καὶ κατασκαφείσης, διέμεινεν  
ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.

- 50 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δρομοκλείδου Ῥωμαῖοι 5  
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Γναῖον<sup>112</sup>  
Μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι τὴν τῆς  
θαλάττης ἡγεμονίαν ἀποβεβληκότες ἀλόγως, βαρέως  
ἔφερον· διὸ καὶ τοῖς ἀφεστηκόσιν ἀπ' αὐτῶν Ἑλ-  
λησι χαλεπῶς ἔχοντες, ἠπεύλουν ἐπιθήσειν αὐτοῖς 10  
2 τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν. συναχθείσης δὲ τῆς  
γερουσίας ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς  
τούς Ἀθηναίους ὑπὲρ τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμο-  
3 νίας. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς κοινῆς ἐκκλησίας συνα-  
χθείσης, οἱ μὲν νεώτεροι καὶ τῶν ἄλλων οἱ πολλοὶ 15  
φιλοτίμως εἶχον ἀνακτήσασθαι τὴν ἡγεμονίαν, νο-  
μίζοντες, ἐὰν αὐτὴν περιποιήσωνται, χρημάτων τε  
πολλῶν εὐπορήσειν καὶ καθόλου τὴν Σπάρτην μεί-  
ζονα ποιήσεσθαι καὶ δυνατωτέρα, τοὺς τε τῶν  
ιδιωτῶν οἴκους πολλὴν ἐπίδοσιν λήψεσθαι πρὸς εὐ- 20  
4 δαιμονίαν. ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς ἀρχαίας μαν-  
τείας, ἐν ᾗ προσέταξεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σκοπεῖν, ὅπως  
μὴ χωλὴν ἔχῃ τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὸν χρησμὸν  
ἔφασαν εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ παρὸν λέγειν· χωλὴν  
γὰρ αὐτοῖς ὑπάρξει τὴν ἀρχήν, ἐὰν οὐσῶν δυεῖν 25  
5 ἡγεμονίων τὴν ἑτέραν ἀποβάλωσι. πάντων δὲ σχε-  
δὸν τῶν πολιτῶν πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ὥρ-

6 Γναῖον] γενναῖον P 18 Σπάρτην Reiske, σπουδὴν  
cod., πόλιν Wess. 19 ποιήσασθαι PFL 24 λέγειν] ῥέ-  
πειν Cobet

μημένων, καὶ τῆς γερουσίας συνεδρευούσης περὶ  
 τούτων, οὐδεὶς ἤλπισεν οὐδένα τολμήσειν συμβου-  
 λεῦσαι ἕτερόν τι. τῶν δὲ ἐκ τῆς γερουσίας τις, 6  
 ὄνομα μὲν Ἑτοιμαρίδας, τὸ δὲ γένος ἀφ' Ἡρα-  
 5 κλέους ὦν καὶ δι' ἀρετὴν ἀποδοχῆς τυγχάνων παρὰ  
 τοῖς πολίταις, ἐπεχείρησε συμβουλευεῖν ἔαν τοὺς  
 Ἀθηναίους ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας· μὴ συμφέρειν γὰρ  
 τῇ Σπάρτῃ τῆς θαλάττης ἀμφισβητεῖν· πρὸς παρά-  
 δοξον δὲ ὑπόθεσιν εἰπεῖν εὐπορήσας λόγους ἀρμό-  
 10 ζοντας, παρὰ τὴν προσδοκίαν ἔπεισε τὴν γερουσίαν  
 καὶ τὸν δῆμον. τέλος δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες 7  
 τὸν Ἑτοιμαρίδαν συμφέροντα λέγειν ἀπέστησαν τῆς  
 περὶ τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὁρμῆς.  
 Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον προσεδόκων μέγαν πό- 8  
 15 λεμον ἔξιν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς κατὰ  
 θάλατταν ἡγεμονίας, καὶ διὰ τοῦτο τριήρεις κατε-  
 σκεύαζον πλείους καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπορίζοντο  
 καὶ τοῖς συμμάχοις ἐπιεικῶς προσεφέροντο· ὥς δὲ  
 τὰ δοχθέντα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπύθοντο, τοῦ μὲν  
 20 φόβου τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ἀπελύθησαν, περὶ δὲ  
 τὴν αὔξησιν τῆς ἰδίας πόλεως ἡσχολοῦντο.

Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀκεστορίδου ἐν Ῥώμῃ 51  
 τὴν ὑπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Καίσιων Φάβιος καὶ  
 Τίτος Οὐεργίνιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἴερων μὲν ὁ βα-  
 25 σιλεὺς τῶν Συρακοσίων, παραγενομένων πρὸς αὐ-  
 τὸν πρέσβειων ἐκ Κύμης τῆς Ἰταλίας καὶ δεομένων

2 τολμῆσαι cod. 4 ἔτυμαρίδας P 11 κρίνοντες A  
 12 ἔτυμαρίδαν P 13 πρὸς] τὸν πρὸς Hertl. 16 κατε-  
 σκευάζοντο v. 17 ἐπόριζον cod., corr. Rhod. (cf. XIII 36, 1)  
 22 ἀκατεστορίδου P, ἀκατεστορείδου a



βοηθῆσαι πολεμουμένοις ὑπὸ Τυρρηνῶν θαλαττο-  
κρατούντων, ἐξέπεμψεν αὐτοῖς συμμαχίαν τριήρεις  
2 ἱκανάς. οἱ δὲ τῶν νεῶν τούτων ἡγεμόνες ἐπειδὴ  
κατέπλευσαν εἰς τὴν Κύμην, μετὰ τῶν ἐγγχωρίων 443  
μὲν ἐναυμάχησαν πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς, πολλὰς 5  
δὲ ναῦς αὐτῶν διαφθείραντες καὶ μεγάλην ναυμαχίαν  
νικήσαντες, τοὺς μὲν Τυρρηνοὺς ἐταπείνωσαν, τοὺς  
δὲ Κυμαίους ἡλευθέρωσαν τῶν φόβων, καὶ ἀπέ-  
πλευσαν ἐπὶ Συρακούσας.

52 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μένωνος Ῥωμαῖοι μὲν 10  
ὑπάτους κατέστησαν Λεύκιον Αἰμίλιον Μάμερκον  
καὶ Γάιον Κορνήλιον Λέντουλον, κατὰ δὲ τὴν Ἰτα-  
λίαν πόλεμος ἐνέσθη Ταραντίνοις πρὸς τοὺς Ἰάπυ-  
2 γας· περὶ γὰρ ὁμόρου χώρας ἀμφισβητούντων πρὸς  
ἀλλήλους, ἐπὶ μὲν τινὰς χρόνους διετέλουν ἀψιμα- 15  
χοῦντες καὶ λεηλατοῦντες τὰς ἀλλήλων, χώρας, αἱ  
δὲ μᾶλλον τῆς διαφορᾶς συναυξομένης καὶ πολλὰς  
κίς φόνων γινομένων, τὸ τελευταῖον εἰς ὁλοσχερῇ  
3 φιλοτιμίαν ἔρμησαν. οἱ μὲν οὖν Ἰάπυγες τὴν τε  
παρ' αὐτῶν δύναμιν παρεσκευάζοντο καὶ τὴν παρὰ 20  
τῶν ὁμόρων συμμαχίαν συνέλαβον, καὶ τοὺς σύμ-  
παντας ἡθροίσαν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους· οἱ δὲ Τα-  
ραντῖνοι πυνθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς ἐπ' αὐτοὺς  
ἡθροισμένης δυνάμεως, τοὺς τε πολιτικούς στρα-  
τιώτας ἡθροίσαν καὶ Ῥηγίνων συμμάχων ὄντων πολ- 25  
4 λούς προσελάβοντο. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς  
καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τὸ τελευ-

4 μετὰ P, καὶ μετὰ γ. 5 ἐναυμάχησαν μὲν Bek. 20  
παρεσκευάζον FJK παρὰ om. FJK 22 ὑπὲρ — μέ-  
γεθος om. P

ταῦτον οἱ Ἰάπυργες ἐνίκησαν. τῶν δὲ ἡττηθέντων  
εἰς δύο μέρη σχισθέντων κατὰ τὴν φυγὴν, καὶ τῶν  
μὲν εἰς Τάραντα τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένων, τῶν  
δὲ εἰς τὸ Ῥήγιον φευγόντων, παραπλησίως τούτοις  
5 καὶ οἱ Ἰάπυργες ἐμερίσθησαν. οἱ μὲν οὖν τοὺς Τα- 5  
ραντίνους διώξαντες ὀλίγου διαστήματος ὄντος πολ-  
λοὺς τῶν ἐναντίων ἀνεῖλον, οἱ δὲ τοὺς Ῥηγίνοις  
διώκοντες ἐπὶ τοσοῦτον ἐφιλοτιμήθησαν ὥστε συν-  
εισπείειν τοῖς φεύγουσιν εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῆς  
10 πόλεως κυριεῦσαι.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Χάρης, ἐν 53  
Ῥώμῃ δὲ ὑπατοὶ καθειστήκεισαν Τίτος Μινούκιος  
καὶ Γάιος Ὀράτιος Πολύειδος, ἡχθῆ δὲ παρ' Ἡλείοις  
Ὀλυμπιάς ἐβδομηκοστὴ καὶ ἐβδόμη, καθ' ἣν ἐνίκα  
15 στάδιον Δάνδης Ἀργεῖος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν  
τὴν Σικελίαν Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυνάστης  
ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη δέκα καὶ ἕξ, τὴν δὲ ἀρχὴν  
διεδέξατο Θρασυδαῖος ὁ υἱός. ὁ μὲν οὖν Θήρων 2  
τὴν ἀρχὴν ἐπικεικῶς διωκηκώς, καὶ ζῶν μεγάλης ἀπο-  
20 δοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τοῖς πολίταις καὶ τελευτήσας  
ἡρωικῶν ἔτυχε τιμῶν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ζῶντος  
ἔτι τοῦ πατρὸς βίαιος ἦν καὶ φονικὸς καὶ τελευτή-  
σαντος ἦρχε τῆς πατρίδος παρὰ νόμους καὶ τυραννι-  
κῶς. διὸ καὶ ταχέως ἀπιστηθεὶς ὑπὸ τῶν ὑποτεταγ- 3  
25 μένων διετέλεσεν ἐπιβουλευόμενος καὶ βίον ἔχων  
μισούμενον· ὃθεν ταχέως τῆς ἰδίας παρὰ νόμους

6 ὄντος] ἐντὸς Dind.; οὐκ ὀλίγου δ. ὄντος Hertl. 12 ὑπα-  
τοι—ἡχθῆ δὲ om. P; ἡχθῆ δὲ in mg. add. P Μινού-  
κιος f 13 Ὀράτιος cod. 15 δάνδης P 16 ἀκραγαν-  
τίνω P<sup>1</sup>, ἀκραγαντίνος AHK Θήρων — μὲν οὖν om. F  
20 τῶν πολιτῶν Peiresc.

οἰκείαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. μετὰ γὰρ  
 τὴν τοῦ πατρὸς Θήρωνος τελευταίην πολλοὺς μισθο-  
 φύρους ἄθροίσας καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων καὶ Ἰμε-  
 ραίων προσκαταλέξας, τοὺς ἅπαντας ἡθροισεν ὑπὲρ  
 4 τοὺς δισμυρίους ἱππεῖς καὶ πεζοὺς. μετὰ δὲ τούτων 5  
 μέλλοντος αὐτοῦ πολεμεῖν τοῖς Συρακοσίοις, Ἰέρων  
 ὁ βασιλεὺς παρασκευασάμενος δύναμιν ἀξιόλογον  
 ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀκράγαντα. γενομένης δὲ μάχης  
 ἰσχυρᾶς πλεῖστοι [τῶν] παραταξαμένων Ἑλλήνων  
 5 πρὸς Ἑλληνας ἔπεσον. τῇ μὲν οὖν μάχῃ ἐπροτέρη- 10  
 σαν οἱ Συρακοσῖοι, κατεκόπησαν δὲ τῶν μὲν Συρα-  
 κοσίων εἰς δισχιλίους, τῶν δὲ ἄλλων ὑπὲρ τοὺς  
 τετρακισχιλίους. μετὰ δὲ ταῦτα Θρασυδαῖος μὲν  
 ταπεινωθεὶς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ φυγὼν εἰς  
 Μεγαρεῖς τοὺς Νισαίους καλουμένους, ἐκεῖ θανάτου 15  
 καταγνωσθεὶς ἐτελεύτησεν· οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι κοι-  
 σάμενοι τὴν δημοκρατίαν, διαπρεσβευσάμενοι πρὸς  
 6 Ἰέρωνα τῆς εἰρήνης ἔτυχον. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν  
 Ῥωμαίοις πρὸς Οὐγιεντανοὺς ἐνστάντος πολέμου  
 μεγάλη μάχη συνέστη περὶ τὴν ὀνομαζομένην Κρε- 20  
 μέραν. τῶν δὲ Ῥωμαίων ἡττηθέντων συνέβη πολ-  
 λούς αὐτῶν πεσεῖν, ὧν φασὶ τινες τῶν συγγραφέων  
 καὶ τοὺς Φαβίους τοὺς τριακοσίους, συγγενεῖς ἀλλή-  
 λων ὄντας καὶ διὰ τοῦτο μιᾷ περιειλημμένους προσ-  
 ηγορία. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν 25  
 ἐνιαυτόν.

54 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πραξιόργου Ῥωμαῖοι

4 ὑπὲρ τοὺς] ἐπὶ τοὺς P (sed erasa) 9 τῶν del. Madvig  
 14 καὶ om. v. 15 Μισαίους v. 19 οὐγιεντάνους cod.  
 20 Κριμέραν cod. 22 ὧν Reiske, ὡς cod.; ὧν ὡς f.

μὲν ὑπάτους κατέστησαν Αὔλον Οὐεργίνιον Τρίκο-  
 στον καὶ Γάιον Σερουλίον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τού-  
 των Ἑλεῖοι μὲν πλείους καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦν-  
 τες εἰς μίαν συνωκίσθησαν τὴν ὀνομαζομένην Ἑλιν.  
 5 Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀρῶντες τὴν μὲν Σπάρτην διὰ 2  
 τὴν Παυσανίου τοῦ στρατηγοῦ προδοσίαν ταπεινῶς  
 πράττουσαν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους εὐδοκιμοῦντας διὰ  
 τὸ μηδένα παρ' αὐτοῖς πολίτην ἐπὶ προδοσίᾳ κατε-  
 γνῶσθαι, ἔσπευδον τὰς Ἀθήνας ταῖς ὁμοίαις περι-  
 10 βαλεῖν διαβολαῖς. διόπερ εὐδοκιμοῦντος παρ' αὐτοῖς 3  
 Θεμιστοκλέους καὶ μεγάλην δόξαν ἔχοντος ἐπ' ἀρετῇ,  
 κατηγόρησαν προδοσίαν αὐτοῦ, φάσκοντες φίλον γενέ-  
 σθαι τοῦ Παυσανίου μέγιστον, καὶ μετὰ τούτου συν-  
 τεθεῖσθαι κοινῇ προδοῦναι τὴν Ἑλλάδα τῷ Ξέρξῃ.  
 15 διελέγοντο δὲ καὶ τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Θεμιστοκλέους, 4  
 παροξύνοντες, αὐτοὺς πρὸς τὴν κατηγορίαν, καὶ χρή-  
 ματα ἔδοσαν, διδάσκοντες ὅτι Παυσανίας μὲν κρίνας  
 προδιδόναι τοὺς Ἕλληνας ἐδήλωσε τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν  
 445 Θεμιστοκλεῖ καὶ παρεκάλεσε κοινωνεῖν τῆς προθέ-  
 20 σεως, ὃ δὲ Θεμιστοκλῆς οὔτε προσεδέξατο τὴν ἐν-  
 τεύξιν οὔτε διαβάλλειν ἔκρινε δεῖν ἄνδρα φίλον.  
 οὐ μὴν ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς τότε μὲν 5  
 ἀπέφυγε τὴν τῆς προδοσίας κρίσιν. διὸ καὶ τὸ μὲν  
 πρῶτον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μέγας ἦν παρὰ τοῖς  
 25 Ἀθηναίοις· ἡγάπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τοῖς πεπραγμέ-  
 νοις διαφερόντως οἱ πολῖται· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν  
 φοβηθέντες αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν, οἱ δὲ φθονήσαν-

1 Αὔλον] Παῦλον FKM    17 hic intercidisse quaedam  
 censet Dind.    18 ἐπιβολὴν PAF<sup>2</sup>JKL    20 δὲ om. P  
 οὔτε] ὥστε P    21 οὔτε] καὶ οὐ P<sup>2</sup>    27 περιόχην P

τες τῇ δόξῃ, τῶν μὲν εὐεργεσιῶν ἐπελάθοντο, τὴν  
 δ' ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὸ φρόνημα ταπεινοῦν ἔσπευδον.  
 55 πρῶτον μὲν οὖν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως μετέστησαν,  
 τοῦτον τὸν ὀνομαζόμενον ὀστρακισμόν ἐπαγαγόντες  
 αὐτῷ, ὃς ἐνομοθετήθη μὲν ἐν ταῖς Ἀθήναις μετὰ 5  
 τὴν κατάλυσιν τῶν τυράννων τῶν περὶ Πεισίστρα-  
 2 τον, ὃ δὲ νόμος ἐγένετο τοιοῦτος. ἕκαστος τῶν  
 πολιτῶν εἰς ὄστρακον ἔγραφε τοῦνομα τοῦ δοκοῦν-  
 τος μάλιστα δύνασθαι καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν.  
 ᾧ δ' ἂν ὄστρακα πλείω γένηται, φεύγειν ἐκ τῆς 10  
 3 πατρίδος ἐτέτακτο πενταετὴ χρόνον. νομοθετησά-  
 δε ταῦτα δοκοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐχ ἵνα τὴν κακίαν  
 κολάζωσιν, ἀλλ' ἵνα τὰ φρονήματα τῶν ὑπερεχόντων  
 ταπεινότερα γένηται διὰ τὴν φυγὴν. ὃ μὲν οὖν  
 Θεμιστοκλῆς τὸν προειρημένον τρόπον ἐξοστρακισθεὶς 15  
 4 ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος εἰς Ἄργος· οἱ δὲ Λακεδαι-  
 μόνιοι πυθόμενοι περὶ τούτων, καὶ νομίσαντες παρὰ  
 τῆς τύχης εἰληφέναι καιρὸν ἐπιθέσθαι τῷ Θεμιστο-  
 κλεῖ, πάλιν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξαπέστειλαν πρέσβεις  
 κατηγοροῦντες τοῦ Θεμιστοκλέους ὅτι τῷ Πανσανίᾳ 20  
 κεκοινώνηκε τῆς προδοσίας, καὶ δεῖν ἔφασαν τῶν  
 κοινῶν τῆς Ἑλλάδος ἀδικημάτων εἶναι τὴν κρίσιν  
 οὐκ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κοινοῦ  
 συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ εἰώθει συνεδρεῦειν  
 5 [ἐν τῇ Σπάρτῃ] κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον. ὃ δὲ Θε- 25  
 μιστοκλῆς ὄρων τοὺς Λακεδαιμονίους σπεύδοντας

4 ὀστρακισμόν P, sed in mg. ἐξοστρακισμόν 6 τὴν om. P  
 10 πλείω] πλείστα (c. 87, 1) vel πλείω, s. Hertl. 11 δεκαετὴ  
 Meursius 20 κατηγοροῦντες PAFJ, -τας cet. 24 εἰώθει  
 Reiske, εἰώθεισαν cod. 25 ἐν τῇ Σπάρτῃ om. f

διαβαλεῖν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ταπεινῶσαι,  
 τοὺς δ' Ἀθηναίους βουλομένους ἀπολογήσασθαι  
 περὶ τῆς ἐπιφερομένης αἰτίας, ὑπέλαβεν ἑαυτὸν πα-  
 ραδοθήσεσθαι τῷ κοινῷ συνεδρίῳ. τοῦτο δ' ἦδει 6  
 5 τὰς κρίσεις οὐ δικαίας, ἀλλὰ πρὸς χάριν ποιούμενον  
 τοῖς Λακεδαιμονίοις, τεκμαιρόμενος ἔκ τε τῶν ἄλλων  
 446 καὶ ἐξ ὧν ἐποίησατο περὶ τῶν ἀριστείων· οὕτω γὰρ  
 οἱ κύριοι τῆς ψήφου φθονερώς διετέθησαν πρὸς τοὺς  
 Ἀθηναίους, ὥστε πλείους τριήρεις αὐτῶν παρεσχη-  
 10 μένων ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχῆσαντες παρέσχοντο,  
 οὐδὲν κρείττους αὐτοὺς ἐποίησαν τῶν ἄλλων Ἑλλή-  
 νων. διὰ ταῦτα δὴ συνέβη τὸν Θεμιστοκλέα τοῖς 7  
 συνέδροις ἀπιστῆσαι. καὶ γὰρ ἐκ τῆς προγεγενη-  
 μένης ἀπολογίας ἐν ταῖς Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Θεμι-  
 15 στοκλέους ἀφορμὰς εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν  
 ὕστερον γενομένην κατηγορίαν. ὁ γὰρ Θεμιστοκλῆς 8  
 ἀπολογούμενος ὡμολόγει μὲν τὸν Πausανίαν πρὸς  
 αὐτὸν ἐπιστολὰς ἀπεσταλκέναι παρακαλοῦντα μετα-  
 σχεῖν τῆς προδοσίας, καὶ τούτῳ μεγίστῳ χρησόμενος  
 20 τεκμηρίῳ συνίστανεν, ὅτι οὐκ ἂν παρεκάλει Pau-  
 σανίας αὐτόν, εἰ μὴ πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἀντέλεγε.  
 διὰ δὲ ταῦτα, καθάπερ προειρήκαμεν, ἐφυγεν ἐξ 56  
 Ἄργους πρὸς Ἀδμητον τὸν Μολοττῶν βασιλέα·  
 καταφυγὼν δὲ πρὸς τὴν ξστίαν ἱκέτης ἐγένετο. ὁ  
 25 δὲ βασιλεὺς τὸ μὲν πρῶτον προσεδέξατο αὐτὸν φιλο-

3 ἑαυτὸν] μὴ s. l. add. P<sup>2</sup> 7 ὧν] ἥs fort. ἐποι-  
 ῆσαντο PAF περὶ τῶν ἀριστείων\*] τὴν κρίσιν περὶ τε τῶν  
 Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀργείων (Αἰγινητῶν Wess., ἀριστείων  
 Rhod., Αἰγινητῶν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων Eich.) codices; cf.  
 c. 27, 2 8 τῆς] τοῦ P 19 καὶ τούτῳ] τούτῳ δὲ Reiske  
 22 καθάπερ προειρήκαμεν non habent quo referantur

φρόνως καὶ παρεκάλει θαρρεῖν καὶ τὸ σύνολον  
 2 ἐπηγγέλλετο φροντιεῖν αὐτοῦ τῆς ἀσφαλείας· ἐπεὶ  
 δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἐπιφανεστάτους Σπαρτια-  
 τῶν πρέσβεις ἀποστείλαντες πρὸς τὸν Ἀδμητον ἐξή-  
 τουν αὐτὸν πρὸς τιμωρίαν, ἀποκαλοῦντες προδότην 5  
 καὶ λυμεῶνα τῆς ὕλης Ἑλλάδος, πρὸς δὲ τούτοις μὴ  
 παραδιδόντος αὐτὸν πολεμήσειν ἔφασαν μετὰ πάν-  
 των τῶν Ἑλλήνων, τὸ τηνικαῦθ' ὁ βασιλεὺς φοβη-  
 θεὶς μὲν τὰς ἀπειλάς, ἐλεῶν δὲ τὸν ἰκέτην καὶ τὴν  
 ἐκ τῆς παραδόσεως αἰσχύνην ἐκκλίνων, ἔπειθε τὸν 10  
 Θεμιστοκλέα τὴν ταχίστην ἀπιέναι λάθρᾳ τῶν Λακε-  
 δαιμονίων, καὶ χρυσοῦ πλῆθος ἐδωρήσατο αὐτῷ  
 3 ἐφόδιον τῆς φυγῆς. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς πάντοθεν  
 ἐλαυνόμενος καὶ τὸ χρυσίον δεξάμενος ἔφυγε νυκτὸς  
 ἐκ τῆς τῶν Μολοττῶν χώρας, συμπράττοντος αὐτῷ 15  
 πάντα τὰ πρὸς φυγὴν τοῦ βασιλέως· εὐρῶν δὲ δύο  
 νεανίσκους Λυγκηστὰς τὸ γένος, ἐμπορικαῖς δὲ ἐργα-  
 σίαις χρωμένους, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ὁδῶν ἐμπείρως  
 4 ἔχοντας, μετὰ τούτων ἔφυγε. χρώμενος δὲ νυκτε-  
 ριναῖς ὁδοιπορίαις ἔλαθε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ 20  
 διὰ τῆς τῶν νεανίσκων εὐνοίας τε καὶ κακοπαθείας  
 κατήντησεν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐνταῦθα δ' ἔχων ἰδιόξε-  
 νον, ὄνομα μὲν Λυσιθείδην, δόξῃ δὲ καὶ πλούτῳ  
 5 θαυμαζόμενον, πρὸς τοῦτον κατέφυγεν. ὁ δὲ Λυσι-  
 θείδης ἐτύγγανε φίλος ὢν Ξέρξου τοῦ βασιλέως καὶ 25  
 κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ξέρξου τὴν δύναμιν τῶν  
 Περσῶν ἔπασαν εἰστικῶς. διόπερ συνήθειαν μὲν  
 ἔχων πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ Θεμιστοκλέα διὰ

5 ἀποκαλοῦντες] φάσκοντες f    17 λυγκιστὰς P, λιγυ-  
 στὰς a, λίγυας f    21 τῆς] τὰς Sintenis    23 λυσιθείδην P<sup>2</sup>

τὸν ἔλεον σῶσαι βουλόμενος, ἐπηγγείλατο αὐτῷ  
 πάντα συμπράξειν. ἀξιοῦντος δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους 6  
 ἀγαγεῖν αὐτὸν πρὸς-τὸν Ξέρξην, τὸ μὲν πρῶτον  
 ἀντεῖπεν, ἀποφαινόμενος ὅτι κολασθήσεται διὰ τὰς  
 5 κατὰ τῶν Περσῶν αὐτῷ γεγενημένας πράξεις, μετὰ  
 447 δὲ ταῦτα μαθὼν τὸ συμφέρον ὑπήκουσε, καὶ παρα-  
 δόξως καὶ ἀσφαλῶς αὐτὸν διέσωσεν εἰς τὴν Περσίδα.  
 ἔθους γὰρ ὄντος παρὰ τοῖς Πέρσαις τὸν ἄγοντα 7  
 παλλακὴν τῷ βασιλεῖ κομίζειν ταύτην ἐπὶ ἀπήνης  
 10 κεκρυμμένης, καὶ τῶν ἀπαντώντων μηδένα πολυ-  
 πραγμονεῖν μηδὲ κατ' ὕψιν ἀπαντῆσαι τῇ ἀγομένῃ,  
 ἀφορμῇ ταύτῃ συνέβη χρήσασθαι πρὸς τὴν ἐπιβολὴν  
 τὸν Λυσιθίδην. παρασκευασάμενος γὰρ τὴν ἀπήνην 8  
 πολυτελέσι παραπετάσμασι κεκοσμημένην, εἰς ταύτην  
 15 ἐνέθηκε τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ μετὰ πάσης ἀσφαλείας  
 διασώσας ἐνέτυχε τῷ βασιλεῖ, καὶ πεφυλαγμένως  
 ὁμιλήσας ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πίστεις μηδὲν ἀδικήσειν  
 τὸν ἄνδρα. εἰσαγαγὼν δὲ αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα,  
 κἀκείνου δύντος τῷ Θεμιστοκλεῖ λόγον καὶ μαθόντος  
 20 ὥς οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀπελύθη τῆς τιμωρίας. δόξας 57  
 δὲ παραδόξως ὑπ' ἐχθροῦ διασεσῶσθαι, πάλιν εἰς  
 μείζονας κινδύνους ἐνέπεσε διὰ τοιαύτας αἰτίας.  
 Μανδάνη Δαρείου μὲν ἦν θυγάτηρ τοῦ φονεύσαν-  
 τος τοὺς μάγους, ἀδελφὴ δὲ γνησία τοῦ Ξέρξου,  
 25 μερίστης δ' ἀποδοχῆς τυγχάνουσα παρὰ τοῖς Πέρσαις.  
 αὕτη τῶν νύμφων ἐστερημένη καθ' ὃν καιρὸν Θεμι-  
 στοκλῆς περὶ Σαλαμῖνα κατεναυμίχθησε τὸν στόλον  
 τῶν Περσῶν, χαλεπῶς ἔφερε τὴν ἀναίρεσιν τῶν

10 κεκρυμμένην v. 13 τὴν del. Dind. 24 γνησία  
 om. (in lacuna) P 26 αὐτὴ v.



τέκνων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἤλεεῖτο  
 3 παρὰ τοῖς πλήθεσιν. αὕτη πυθομένη τὴν παρουσίαν  
 τοῦ Θεμιστοκλέους, ἦλθεν εἰς τὰ βασίλεια πενθίμην  
 ἐσθῆτα λαβοῦσα, καὶ μετὰ δακρύων ἰκέτευε τὸν  
 ἀδελφὸν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν τῷ Θεμιστοκλεῖ. ὥς δ' 5  
 οὐ προσεῖχεν αὐτῇ, περιήει τοὺς ἀρίστους τῶν Περ-  
 σῶν ἄξιούσα καὶ καθόλου τὰ πλήθη παροξύνουσα  
 4 πρὸς τὴν τοῦ Θεμιστοκλέους τιμωρίαν. τοῦ δ' ὄχλου  
 συνδραμόντος ἐπὶ τὰ βασίλεια καὶ μετὰ κραυγῆς  
 ἐξαιτοῦντος ἐπὶ τιμωρίαν τὸν Θεμιστοκλέα, ὁ μὲν 10  
 βασιλεὺς ἀπεκρίνατο δικαστήριον καταστήσειν ἐκ  
 τῶν ἀρίστων Περσῶν, καὶ τὸ κριθὲν τεύξεσθαι συν-  
 5 τελείας· πάντων δὲ συνευδοκησάντων, καὶ δοθέντος  
 ἱκανοῦ χρόνου εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς κρίσεως, ὁ  
 μὲν Θεμιστοκλῆς μαθὼν τὴν Περσίδα διάλεκτον, 15  
 καὶ ταύτῃ χρησάμενος κατὰ τὴν ἀπολογίαν, ἀπελύθη  
 6 τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμε-  
 νος ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τάνδρὸς μεγάλας αὐτὸν δωρεὰς  
 ἐτίμησε· γυναῖκα γὰρ αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν  
 ἔξευξε Περσίδα, εὐγενεῖα τε καὶ κάλλει διαφέρουσαν, 20  
 ἔτι δὲ κατ' ἀρετὴν ἐπαινουμένην, οἴκετῶν τε πλήθος  
 πρὸς διακονίαν καὶ παντοδαπῶν ἐκπωμάτων καὶ τὴν  
 ἄλλην χορηγίαν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν ἀρμό-  
 7 ζουσιν. ἐδωρήσατο δ' αὐτῷ καὶ πόλεις τρεῖς πρὸς  
 διατροφὴν καὶ ἀπόλαυσιν εὐθέτους, Μαγνησίαν μὲν 25  
 τὴν ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ, πλείστον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν  
 πόλεων ἔχουσιν σῖτον, εἰς ἄρτους, Μυοῦντα δὲ εἰς

2 αὐτῇ A    10 ἐπὶ] ἐπὶ τὴν P (c. 33, 4 56, 2)    12 τεύ-  
 ξασθαι PAFL    19 γάμων Peiresc.    22 ἐκπωμάτων]  
 πλήθος add. P    23 ἀρμόζουσιν] δέδωκεν add. in mg. P<sup>1</sup>

448 ὕψον, ἔχουσαν θάλατταν εὐχθύν, Λάμψακον δέ,  
 ἀμπελόφυτον ἔχουσαν χώραν πολλήν, εἰς οἶνον.  
 Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν ἀπολυθεὶς τοῦ παρ' Ἑλλησι 58  
 φόβου, καὶ παραδόξως ὑπὸ μὲν τῶν τὰ μέγιστα  
 5 εὐεργετηθέντων φυγαδευθεὶς, ὑπὸ δὲ τῶν τὰ δεινό-  
 τατα παθόντων εὐεργετηθεὶς, ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι  
 κατεβίωσε πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν εὐ-  
 πορούμενος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ Μαγνησίᾳ ταφῆς  
 ἔτυχεν ἀξιολόγου καὶ μνημείου τοῦ ἔτι νῦν διαμέ-  
 10 νοντος. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τὸν Ξέρξην 2  
 ἐπιθυμήσαντα πάλιν στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα  
 παρακαλεῖν τὸν Θεμιστοκλέα στρατηγεῖν ἐπὶ τοῦ  
 πολέμου, τὸν δὲ συγχωρήσαντα περὶ τούτων πίστει  
 λαβεῖν ἐνόρκους μὴ στρατεύσειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας  
 15 ἄνευ Θεμιστοκλέους. σφαγιασθέντος δὲ ταύρου καὶ 3  
 τῶν ὄρκων γενομένων, τὸν Θεμιστοκλέα κύλικα τοῦ  
 αἵματος πληρώσαντα ἐκπιεῖν καὶ παραχρῆμα τελευ-  
 τῆσαι. καὶ τὸν μὲν Ξέρξην ἀποστῆναι τῆς ἐπιβολῆς  
 ταύτης, τὸν δὲ Θεμιστοκλέα διὰ τῆς ιδίας τελευτῆς  
 20 ἀπολογίαν ἀπολιπεῖν καλλίστην ὅτι καλῶς ἐπολιτεύθη  
 τὰ πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

Ἡμεῖς δὲ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν τελευτὴν ἀνδρὸς 4  
 μεγίστου τῶν Ἑλλήνων, περὶ οὗ πολλοὶ διαμφισβη-  
 τοῦσι, πότερον οὗτος ἀδικήσας τὴν πατρίδα καὶ τοὺς  
 25 ἄλλους Ἕλληνας ἔφυγεν εἰς Πέρσας, ἢ τοῦναντίον  
 ἢ τε πόλις καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες εὐεργετηθέντες  
 μεγάλα τῆς μὲν χάριτος ἐπελήθοντο, τὸν δ' εὐεργ-

3 Ἑλλήνων Wess. 7 τῶν add. Dind. 12 ἐπὶ] περὶ  
 PAHJL, del. Wess. (XIII 63,1) 13 τὸν δέ] μὴ add. s. l. P<sup>2</sup>  
 15 ταύρου PAJK, τοῦ ταύρου cet. 22 δέ] δ' ἐπεὶ PAJK

γέτην ἡγαγον [αὐτῶν] ἀδίκως εἰς τοὺς ἐσχάτους  
 5 κινδύνους. εἰ δέ τις χωρὶς φθόνου τὴν τε φύσιν  
 τάνδρως καὶ τὰς πράξεις ἐξετάξοι μετ' ἀκριβείας,  
 εὐρήσει πάντων ὧν μνημονεύομεν ἀμφοτέροις τοῖς  
 εἰρημένοις πεπρωτευκότα. διὸ καὶ θαυμάσειεν ἂν 5  
 τις εἰκότως, εἰ στερεῇσαι σφᾶς αὐτοὺς ἀνδρὸς τοιού-  
 59 του τὴν φύσιν ἠθέλησαν. τίς γὰρ ἕτερος, τῆς Σπάρ-  
 τας πλέον ἰσχυρούσης καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὴν ἡγεμο-  
 νίαν ἔχοντος Εὐρυβιάδου τοῦ Σπαρτιάτου, ταῖς ἰδίαις  
 πράξεσιν ἀφείλετο τῆς Σπάρτης ταύτην τὴν δόξαν; 10  
 τίνα δ' ἄλλον ἱστορήκαμεν μιᾷ πράξει ποιήσαντα  
 διενεγκεῖν αὐτὸν μὲν τῶν ἡγεμόνων, τὴν δὲ πόλιν  
 τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, τοὺς δ' Ἑλληνας τῶν βαρ-  
 βάρων; ἐπὶ τίνος δὲ στρατηγοῦντος ἐλάττουνας ἀφορ-  
 μὰς ἢ μείζονας κινδύνους συνέβη γενέσθαι; τίς δὲ 15  
 2 πρὸς ἅπασαν τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύναμιν ἀναστάτω  
 τῇ πόλει παραταχθεὶς ἐνίκησε; τίς δὲ τοῖς ἔργοις  
 ἐν εἰρήνῃ τὴν πατρίδα δυνατὴν κατεσκεύασε τοιού-  
 τοις; τίς δὲ πολέμου μεγίστου κατασχόντος αὐτὴν  
 διέσωσε, μιᾷ δ' ἐπινοίᾳ τῇ περὶ τοῦ ζεύγματος γενο-  
 μένῃ τὴν πεξὴν τῶν πολεμίων δύναμιν ἐξ ἡμίσεως  
 3 ἔταπεινώσεν, ὥστ' εὐχείρωτον γενέσθαι τοῖς  
 Ἑλλησι; διόπερ ὅταν τὸ μέγεθος τῶν ἔργων αὐτοῦ  
 θεωρήσωμεν, καὶ σκοποῦντες τὰ κατὰ μέρος εὐρωμεν  
 ἐκεῖνον μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἡτιμασμένον, τὴν δὲ 25  
 πόλιν διὰ τὰς ἐκείνου πράξεις ἐπαιρομένην, εἰκότως  
 τὴν δοκοῦσαν εἶναι τῶν ἁπασῶν πόλεων σοφωτάτην

1 αὐτῶν P, αὐτὸν v.; αὐτοὶ Dind. vel del. 11 ἱστορήσα-  
 μεν FK 12 μὲν αὐτὸν P 17 τοῖς del. Reiske 18 τοιού-  
 τοις vel τοσούτοις Reiske, τούτοις cod. 26 ἐπαινουμένην P

καὶ ἐπιεικεστάτην χαλεπωτάτην πρὸς ἐκείνους εὐρί-  
σκομεν γεγεννημένην.

Περὶ μὲν οὖν τῆς Θεμιστοκλέους ἀρετῆς εἰ καὶ 4  
πεπλευνάκαμεν παρεκβάντες, ἀλλ' οὖν οὐκ ἄξιον  
5 ἐκρίναμεν τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ παραλιπεῖν ἀνεπισή-  
μαντον· ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Ἰτα-  
λίαν Μίκυθος [μὲν] ὁ τὴν δυναστείαν ἔχων Ῥηγίου  
καὶ Ζάγκλης πόλιν ἔκτισε Πυξοῦντα.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοτίωνος Ῥωμαῖοι 60  
10 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Πο-  
πλικόλαν καὶ Γάιον Ναύτιον Ῥούφον. ἐπὶ δὲ τούτων  
Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιά-  
δου καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παραδόντες, ἐξέπεμψαν  
ἐπὶ τὴν παράλιον τῆς Ἀσίας βοηθήσοντα μὲν ταῖς  
15 συμμαχοῦσαις πόλεσιν, ἐλευθερώσοντα δὲ τὰς Περ-  
σικαῖς ἔτι φρουραῖς κατεχομένας. οὗτος δὲ παραλα- 2  
βὼν τὸν στόλον ἐν Βυζαντίῳ, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ  
πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἠιόνα, ταύτην μὲν Περσῶν  
κατεχόντων ἐχειρώσατο, Σκυῖρον δὲ Πελασγῶν ἐνοι-  
20 κούντων καὶ Δολόπων ἐξεπολιόρκησε, καὶ κτίστην  
Ἀθηναῖον καταστήσας κατεκληρούχησε τὴν χώραν.  
μετὰ δὲ ταῦτα μειζόνων πράξεων ἄρξασθαι διανο- 3  
ούμενος, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ προσ-  
λαβόμενος πλείους τριήρεις καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν  
25 ἀξιόλογον παρασκευασάμενος, τότε μὲν ἐξέπλευσεν

7 μὲν del. Dind.

cod., βυξοῦντα P<sup>1</sup> in mg.

κόλαν AL

ἄπιον cet.

PAL, φρουραῖς ἔτι cet.

Buz. cod.

24 καὶ τὴν om. P

8 Πυξοῦντα Claverius, τευξοῦντα

10 πονπλικόλαν PH, πονβλι-

11 Ναύτιον Rhod., ναύτιον PH, ἄπιον F,

15 τὰς Reiske, ταῖς cod.

16 ἔτι φρουραῖς

17 ἐν Βυζ. καὶ Reiske, καὶ ἐν

24 καὶ τὴν om. P

ἔχων τριήρεις διακοσίας, ὕστερον δὲ μεταπεμψάμενος  
 παρὰ τῶν Ἰώνων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὰς  
 4 ἀπάσας εἶχε τριακοσίας. πλεύσας οὖν μετὰ παντὸς  
 τοῦ στόλου πρὸς τὴν Καρίαν, τῶν παραθαλαττίων  
 πόλεων ὅσαι μὲν ἦσαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπωρισμέναι, 5  
 ταύτας παραχορήμα συνέπεισεν ἀποστῆναι τῶν Περ-  
 σῶν, ὅσαι δ' ὑπῆρχον δίγλωττοι καὶ φρουρὰς ἔχου-  
 σαι Περσικὰς, βίαν προσάγων ἐπολιόρκει. προσαγα-  
 γόμενος δὲ τὰς κατὰ τὴν Καρίαν πόλεις, ὁμοίως  
 5 καὶ τὰς ἐν τῇ Λυκίᾳ πείσας προσελάβετο. παρὰ δὲ 10  
 τῶν ἀεὶ προστιθεμένων συμμάχων προσλαβόμενος  
 ναῦς ἐπὶ πλεόν ἠϋξήσε τὸν στόλον. οἱ δὲ Πέρσαι  
 τὸ μὲν πεζὸν στράτευμα δι' ἑαυτῶν κατεσκεύασαν,  
 τὸ δὲ ναυτικὸν ἤθροισαν ἐκ τε Φοινίκης καὶ Κύπρου  
 καὶ Κιλικίας· ἐστρατήγει δὲ τῶν Περσικῶν δυνά-<sup>15</sup>  
 6 μεων Τιθραύστης, υἱὸς ὦν Ξέρξου νόθος. Κίμων 450  
 δὲ πυνθανόμενος τὸν στόλον τῶν Περσῶν διατρίβειν  
 περὶ τὴν Κύπρον, καὶ πλεύσας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους,  
 ἐναυμάχησε διακοσίαις καὶ πεντήκοντα ναυσὶ πρὸς  
 τριακοσίας καὶ τετταράκοντα. γενομένου δ' ἀγῶνος 20  
 ἰσχυροῦ καὶ τῶν στόλων ἀμφοτέρων λαμπρῶς ἀγω-  
 νιζομένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ  
 πολλὰς μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς διέφθειραν, πλείους  
 δὲ τῶν ἑκατὸν σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἶλον.  
 7 τῶν δὲ λοιπῶν νεῶν καταφυγουσῶν εἰς τὴν Κύπρον, 25

2 ἄλλων ἀπάντων] Αἰολέων ἑκατὸν Wurm 3 ἀπάσας  
 PALF, ἄλλας ἀπάσας cet. 6 συνέπεισεν v. 7 δίγλωττοι  
 P, δίπλωττοι H(AL), ἐγγώριοι cet. 8 βίαν Steph. et Hert.,  
 βία cod. 9 ὁμοίως] προσαγόμενος cod., corr. Eich. 10 πείσας PAH, πάσας cet. 18 τὴν om. FJK  
 καὶ om. f

οἱ μὲν ἐν αὐταῖς ἄνδρες εἰς τὴν γῆν ἀπεχώρησαν,  
αἱ δὲ νῆες κεναὶ τῶν βοηθοῦντων οὔσαι τοῖς πολε-  
μίοις ἐγενήθησαν ὑποχείριοι.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Κίμων οὐκ ἄρκεσθεις τη-61  
5 λικαύτῃ νίκη παραχρῆμα παντὶ τῷ στόλῳ προσ-  
κατήρεν ἐπὶ τὸ πεζὸν τῶν Περσῶν στρατόπεδον,  
οὔσης τῆς παρεμβολῆς παρὰ τὸν Εὐρουμέδοντα ποτα-  
μόν. βουλούμενος δὲ καταστρατηγῆσαι τοὺς βαρβά-  
ρους, ἐνεβίβασεν εἰς τὰς αἰχμαλωτίδας ναῦς τῶν  
10 ἰδίων τοὺς ἀρίστους, δοὺς τιάρας καὶ τὴν ἑλλην  
κατασκευὴν περιθελὶς Περσικὴν. οἱ δὲ βάρβαροι 2  
προσπλέοντος ἄρτι τοῦ στόλου ταῖς Περσικαῖς ναυσὶ  
καὶ παρασκευαῖς ψευσθέντες ὑπέλαβον τὰς ἰδίας  
τριήρεις εἶναι. διόπερ οὗτοι μὲν προσεδέξαντο τοὺς  
15 Ἀθηναίους ὥς φίλους ὄντας, ὁ δὲ Κίμων ἤδη νυ-  
κτὸς ἐπιγενομένης ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας, καὶ  
προσδεχθεὶς ὥς φίλος ὑπ' αὐτῶν, εἰσέπεσεν εἰς τὴν  
στρατοπεδείαν τῶν βαρβάρων. ταραχῆς δὲ μεγάλης 3  
γενομένης παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ μὲν περὶ τὸν Κί-  
20 μωνα πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας ἔκτειναν, καὶ τὸν  
μὲν στρατηγὸν τῶν βαρβάρων τὸν ἕτερον Φερεν-  
δάτην, ἀδελφιδοῦν τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ σκηνῇ κατα-  
λαβόντες ἐφόνευσαν, τῶν δ' ἄλλων οὐς μὲν ἔκτεινον,  
οὐς δὲ κατετραυμάτιζον, πάντας δὲ διὰ τὸ παρὰδόξον  
25 τῆς ἐπιθέσεως φεύγειν ἠνάγκασαν, καθόλου δ' ἑκ-  
πληξίς ἦμα καὶ ἄγνοια τοιαύτη κατεῖχε τοὺς Πέρσας,  
ὥσθ' οἱ πλείους τοὺς ἐπιτιθεμένους αὐτοῖς οἵτινες

1 ἀνεχώρησαν f 5 προκατήρεν PH 9 ἀνεβίβασεν v.  
12 προσπλέοντος P, ὥς πλέοντος v. 16 ἐπιγενομένης PA  
ἐπιβιβάσας v., ἀποβιβάσας Rhod. 21 Φερεδάτην cod.

4 ἦσαν οὐκ ἐρίνωσκον. τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας οὐχ  
 ὑπελάμβανον ἦκειν πρὸς αὐτοὺς μετὰ δυνάμεως, τὸ  
 σύνολον μὴδ' ἔχειν αὐτοὺς πεξὴν στρατιὰν πεπει-  
 σμένοι· τοὺς δὲ Πισίδας, ὄντας ὁμόρους καὶ τὰ πρὸς  
 αὐτοὺς ἀλλοτριῶς ἔχοντας, ὑπελάμβανον ἦκειν μετὰ 5  
 δυνάμεως. διὸ καὶ νομίσαντες ἀπὸ τῆς ἡπείρου τὴν  
 ἐπιφορὰν εἶναι τῶν πολεμίων, πρὸς τὰς ναῦς ὥς  
 5 πρὸς φιλίας ἔφρουγον. τῆς δὲ νυκτὸς οὔσης ἀσελή-  
 νου καὶ σκοτεινῆς συνέβαινε τὴν ἄγνοιαν πολὺ  
 μᾶλλον αὖξεσθαι καὶ μηδένα τάληθές δύνασθαι ἰδεῖν. 10  
 6 διὸ καὶ πολλοῦ φόβου γενομένου διὰ τὴν ἀταξίαν  
 τῶν βαρβάρων, ὁ μὲν Κίμων προειρηκῶς τοῖς στρα- 451  
 τιώταις πρὸς τὸν ἀρθισόμενον πυρσὸν συντρέχειν,  
 ἦρε πρὸς ταῖς ναυσὶ σύσσημον, εὐλαβούμενος μὴ  
 διεσπαρμένων τῶν στρατιωτῶν καὶ πρὸς ἀρπαγὴν 15  
 7 ὁρμησάντων γένηται τι παράλογον. πάντων δὲ πρὸς  
 τὸν πυρσὸν ἀθροισθέντων καὶ παυσαμένων τῆς ἀρ-  
 παγῆς, τότε μὲν εἰς τὰς ναῦς ἀπεχώρησαν, τῇ δ'  
 ὕστεραία τρόπαιον στήσαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν  
 Κύπρον, νενικηκότες δύο καλλίστας νίκας, τὴν μὲν 20  
 κατὰ γῆν, τὴν δὲ κατὰ θάλατταν· οὐδέπω γὰρ μνη-  
 μονεύονται τοιαῦται καὶ τηλικαῦται πράξεις γενέσθαι  
 κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ναυτικῶ καὶ πεζῶ στρα-  
 62 τοπέδῳ. Κίμων δὲ διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας καὶ  
 ἀρετῆς μεγάλα κατωρθωκῶς, περιβόητον ἔσχε τὴν 25  
 δόξαν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ

3 μὴδ' P, μὴ v.      πεπυσμένοι P      5 ὑπελάμβανον  
 ἦκειν μετὰ δυνάμεως del. Madvig      8 φιλίας] φίλους P<sup>2</sup>  
 9 σκοτεινοῦ P      11 γενομένου PA      21 οὐδέποτε v.      22  
 πράξεις] παρατάξεις fort.

τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν. αἰχμαλώτους γὰρ εἰλήφει  
 [τριήρεις] τριακοσίας καὶ τετραράκοντα ναῦς, ἄνδρας  
 δὲ ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, χρημάτων δὲ πλήθος ἀξιό-  
 λογον. οἱ δὲ Πέρσαις τηλικούτοις ἐλαττώμασι περι-  
 5 πεπιτωκότες ἄλλας τριήρεις πλείους κατεσκεύασαν,  
 φοβούμενοι τὴν τῶν Ἀθηναίων αὔξησιν. ἀπὸ γὰρ  
 τούτων τῶν χρόνων ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων πολλὴν  
 ἐπίδοσιν ἐλάμβανε, χρημάτων τε πλήθει κατασκευ-  
 ασθεῖσα καὶ δόξης μεγάλης ἐν ἄνδρείᾳ καὶ στρατη-  
 10 γίᾳ τυχοῦσα. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δεκάτην 3  
 ἐξελόμενος ἐκ τῶν λαφύρων ἀνέθηκε τῷ θεῷ, καὶ  
 τὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τὸ κατασκευασθὲν ἀνάθημα ἐνέ-  
 γραψε τήνδε,

ἐξ οὗ γ' Εὐρώπην Ἀσίας δίχα πόντος ἔνειμε  
 15 καὶ πόλιας θνητῶν θεοῦρος Ἄρης ἐπέχει,  
 οὐδὲν πω τοιοῦτον ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν  
 ἔργον ἐν ἡπείρῳ καὶ κατὰ πόντον ἕμα.  
 οἷδε γὰρ ἐν Κύπρῳ Μήδους πολλοὺς ὀλέσαντες  
 Φοινίκων ἑκατὸν ναῦς ἔλον ἐν πελάγει  
 20 ἀνδρῶν πληθούσας, μέγα δ' ἔστενεν Ἀσίς ὑπ' αὐτῶν  
 πληγεῖσ' ἀμφοτέραις χερσὶ κράτει πολέμου.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυ-63  
 τόν. ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίλωνος ἐν Ῥώμῃ  
 τὴν ὑπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Λεύκιος Φούριος Με-  
 25 διολανὸς καὶ Μάρκος Μανίλιος Οὐάσων. ἐπὶ δὲ τού-

2 τριήρεις delevi ναῦς del. Dind. 3 ἀξιολόγων P  
 4 τηλικαύτοις P, τοιούτοις v. 9 ἐν] ἐπ' Rhod. 15 πό-  
 λεας cod. 16 οὐδέπω AF 20 αὐτῶν] αὐτῷ PAFHLK  
 23 Φαίδωνος f; Ἀψηφίωνος marmor Parium 24 διεδέξατο  
 P<sup>1</sup> φρούριος Pa Μεδιόλανος P; Μεδουλλίνος Rhod.  
 25 Μάνιος f; Μάνλιος Οὐόλσων Rhod.



των μεγάλη τις καὶ παράδοξος ἐγένετο συμφορὰ τοῖς  
 Λακεδαιμονίοις· ἐν γὰρ τῇ Σπάρτῃ γενομένων σει-  
 σμῶν μεγάλων συνέβη πεσεῖν τὰς οἰκίας ἐκ θεμε-  
 λίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων πλείους τῶν δισμυρίων  
 2 φθαρῆναι. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον συνεχῶς τῆς πόλεως 5  
 καταφερομένης καὶ τῶν οἰκιῶν πιπτουσῶν πολλὰ  
 σώματα τοῖς πτώμασι τῶν τοίχων ἀπολαμβάνόμενα  
 διεφθάρη, οὐκ ὀλίγον δὲ τῶν κατὰ τὰς οἰκίας χρη-  
 3 μάτων ὁ σεισμός ἐλυμήνατο. καὶ τοῦτο μὲν τὸ κακὸν 452  
 ὥσπερ δαιμονίου τινὸς νεμεσῆσαντος αὐτοῖς ἔπαθον, 10  
 ἄλλους δὲ κινδύνους ὑπ' ἀνθρώπων αὐτοῖς συνέβη  
 4 γενέσθαι διὰ τοιαύτας αἰτίας. Εἰλωτες καὶ Μεσσή-  
 νιοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἀλλοτρίως ἔχοντες τὸ μὲν  
 πρὸ τοῦ ἡσυχίαν εἶχον, φοβούμενοι τὴν τῆς Σπάρ-  
 τῆς ὑπεροχὴν τε καὶ δύναμιν· ἐπεὶ δὲ διὰ τὸν σει- 15  
 σμὸν ἑώρων τοὺς πλείους αὐτῶν ἀπολωλότας, κατε-  
 φρόνησαν τῶν ἀπολελειμμένων, ὀλίγων ὄντων. διόπερ  
 πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι κοινῇ τὸν πόλεμον ἐξή-  
 5 νεγκαν τὸν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ὁ δὲ βασι-  
 λεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἀρχίδαμος διὰ τῆς ιδίας 20  
 προνοίας καὶ κατὰ τὸν σεισμόν ἔσωξε τοὺς πολίτας  
 καὶ κατὰ τὸν πόλεμον γενναίως τοῖς ἐπιτιθεμένοις  
 6 ἀντετάξατο. τῆς μὲν γὰρ πόλεως συνεχομένης ὑπὸ  
 τῆς τοῦ σεισμοῦ δεινότητος, πρῶτος Σπαρτιατῶν ἐκ  
 τῆς πόλεως ἀρπάσας τὴν πανοπλίαν ἐπὶ τὴν χώραν 25  
 ἐξεπήδησε, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις τὸ αὐτὸ πράτ-

12 διὰ τ. αἰτίας PA, δι' αἰτίας τ. cet. εἰλωτες PF  
 μεσήνιοι P (sic etiam infra) 14 πρὸ τοῦ Bek., πρῶτον cod.  
 18 ἐξήνεγκαν τὸν Dind., ἐξηνέγκαντο cod. 22 ἐπιτεθει-  
 μένοις P

τειν παρήγγειλεν. ὑπακουσάντων δὲ τῶν Σπαρτια- 7  
 τῶν, τοῦτον τὸν τρόπον οἱ περιλειφθέντες ἐσώθησαν,  
 οὓς συντάξας ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος παρεσκευάζετο  
 πολεμεῖν τοῖς ἀφεστηκόσιν. οἱ δὲ Μεσσηνῖοι μετὰ 64  
 5 τῶν Εἰλώτων συνταχθέντες τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν  
 ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ὑπολαμβάνοντες αὐτὴν αἰρῆσαι  
 διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν βοηθησόντων· ὥς δ' ἤκουσαν  
 τοὺς ὑπολελειμμένους μετ' Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως  
 συντεταγμένους ἐτοίμους εἶναι πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς  
 10 πατρίδος ἀγῶνα, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη-  
 σαν, καταλαβόμενοι δὲ τῆς Μεσσηνίας χωρίον ὀχυ-  
 ρόν, ἐκ τούτου τὴν ὁρμὴν ποιούμενοι κατέτρεχον  
 τὴν Λακωνικὴν. οἱ δὲ Σπαρτιῶται καταφυγόντες 2  
 ἐπὶ τὴν παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν προσελάβοντο  
 15 παρ' αὐτῶν δύναμιν· οὐδὲν δ' ἦττον καὶ παρὰ τῶν  
 ἄλλων συμμάχων ἀθροίσαντες δυνάμεις ἀξιόμαχοι  
 τοῖς πολεμίοις ἐγενήθησαν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολὺ  
 προεῖχον τῶν πολεμίων, ὕστερον δὲ ὑποψίας γενο-  
 μένης ὥς τῶν Ἀθηναίων μελλόντων ἀποκλίνειν πρὸς  
 20 τοὺς Μεσσηνίους, ἀπέλυσαν αὐτῶν τὴν συμμαχίαν,  
 φήσαντες ἱκανοὺς ἔχειν πρὸς τὸν ἐφεστῶτα κίνδυ-  
 νον τοὺς ἄλλους συμμάχους. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι δό- 3  
 ξαντες ἑαυτοὺς ἡτιμάσθαι, τότε μὲν ἀπηλλάγησαν·  
 μετὰ δὲ ταῦτα ἀλλοτρίως ἔχοντες τὰ πρὸς τοὺς Λα-  
 25 κεδαιμονίους ἀεὶ μᾶλλον τὴν ἐχθρὰν ἐξεπύρσευον.  
 διὸ καὶ ταύτην μὲν ἀρχὴν ἔλαβον τῆς ἀλλοτριότητος,

1 παρήγγειλεν F    5 συναχθέντες FJK    21 ἱκανῶς I'  
 23 τότε Reiske, οὗτοι cod., οὕτω Klüber    25 ἐξεπύρσευον  
 Hert., ἐπύρσευον cod.    26 μὲν Dind., τὴν cod.    ἔλαβον  
 Wurm, ἐξέλαβον cod.

ὕστερον δὲ αἱ πόλεις διηνέχθησαν, καὶ μεγάλους ἐπανελόμενοι πολέμους ἔπλησαν ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα μεγάλων ἀτυχημάτων. ἀλλὰ γὰρ περὶ τούτων τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν.

4 τότε δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατεύσαντες ἐπὶ τὴν 5 Ἰθώμην μετὰ τῶν συμμάχων ἐπολιόρκουν αὐτήν. οἱ δ' Εἰλωτες πανδημεὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφε-<sup>453</sup> στῶτες συνεμάχουν τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ ποτὲ μὲν ἐνίκων, ποτὲ δὲ ἡττῶντο. ἐπὶ δὲ ἔτη δέκα τοῦ πολέμου μὴ δυναμένου διακριθῆναι, διετέλουν τοῦ- 10 τον τὸν χρόνον ἀλλήλους κακοποιοῦντες.

65 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Θεαγε-  
νείδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ καθειστήκεσαν Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος καὶ Λεύκιος Ἰούλιος Ἴουλος, Ὀλυμπιάς δ' ἦχθη ἑβδομηκοστὴ καὶ ὀγδόη, καθ' ἣν 15 ἐνίκαι στάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργείοις καὶ Μυκηναίοις ἐνέστη πόλεμος διὰ 2 τοιαύτας αἰτίας. Μυκηναῖοι διὰ τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς ἰδίας πατρίδος οὐχ ὑπῆκουν τοῖς Ἀργείοις, ὥσπερ αἱ λοιπαὶ πόλεις αἱ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν, ἀλλὰ 20 κατ' ἰδίαν ταττόμενοι τοῖς Ἀργείοις οὐ προσεῖχον· ἡμφισβήτουν δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἥρας, καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Νεμέων ἡξίουσαν αὐτοὶ διοικεῖν· πρὸς δὲ τούτοις [ὅτι] τῶν Ἀργείων ψηφισαμένων μὴ συμ-  
μαχεῖν εἰς Θερμοπύλας τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐὰν μὴ 25

2 ἐνέπλησαν Dind., ἐπλήρωσαν fort. 5 στρατεύσαντες Dind., στρατηγήσαντες cod. 12 Θεαγενείδας f 14 Ἰούλιος Dind., στούδιος cod. 15 Ἰούλλος PAH 16 παρμενείδης P, παρμενίδας f 23 τὸν Νεμαῖον v., τὸν Νεμεαῖον Wess. αὐτοὶ\*] αὐτοῖς Pa, ἑαυτοῖς cet., ἑαυτούς Reiske 24 ὅτι del. Dind., ἔτι Reiske

μέρος τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς παραδῶσι, μόνοι τῶν  
τὴν Ἀργείαν κατοικούντων συνεμάχησαν οἱ Μυκη-  
ναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις. τὸ δὲ σύνολον ὑπώ- 3  
πτεινον αὐτούς, μήποτε ἰσχύσαντες ἐπὶ πλεόν τῆς  
5 ἡγεμονίας ἀμφισβητήσωσι τοῖς Ἀργείοις διὰ τὸ πα-  
λαιὸν φρόνημα τῆς πόλεως. διὰ δὴ ταύτας τὰς  
αἰτίας ἀλλοτριῶς διακείμενοι, πάλαι μὲν ἔσπευδον  
ἄραι τὴν πόλιν, τότε δὲ καιρὸν εὕθετον ἔχειν ἐνό-  
μιζον, ὀρῶντες τοὺς Λακεδαιμονίους τεταπεινωμέ-  
10 νους καὶ μὴ δυναμένους τοῖς Μυκηναίοις βοηθεῖν.  
ἄθροίσαντες οὖν ἀξιόλογον δύναμιν ἐκ τε Ἀργους  
καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐστράτευσαν ἐπ’  
αὐτούς, νικήσαντες δὲ μάχῃ τοὺς Μυκηναίους καὶ  
συγκλείσαντες ἐντὸς τειχῶν ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν.  
15 οἱ δὲ Μυκηναῖοι χρόνον μὲν τινα τοὺς πολιορκοῦν- 4  
τας εὐτόνως ἡμύνοντο, μετὰ δὲ ταῦτα λειπόμενοι  
τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων μὴ δυναμένων  
βοηθῆσαι διὰ τοὺς ἰδίους πολέμους καὶ τὴν ἐκ τῶν  
σεισμῶν γενομένην αὐτοῖς συμφορὰν, ἄλλων δ’ οὐκ  
20 ὕντων συμμάχων, ἐρημία τῶν ἐπικουρούντων κατὰ  
κράτος ἦλωσαν. οἱ δὲ Ἀργεῖοι τοὺς Μυκηναίους 5  
ἄνδραποδισάμενοι καὶ δεκάτην ἐξ αὐτῶν τῷ θεῷ  
καθιερώσαντες, τὰς Μυκήνας κατέσκαψαν. αὕτη μὲν  
οὖν ἡ πόλις, εὐδαίμων ἔν τοις ἀρχαίοις χρόνοις  
25 γενομένη καὶ μεγάλους ἄνδρας ἔχουσα καὶ πράξεις  
ἀξιολόγους ἐπιτελεσαμένη, τοιαύτην ἔσχε τὴν κατα-  
στροφὴν, καὶ διέμεινεν ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ’

17 τῶν πολέμων P, τῷ πόνο Dind., τῶν πολεμίων fort.  
24 οὖν om. P 25 σχοῦσα Reiske

ἡμᾶς χρόνων. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

- 66 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσιστράτου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Πινάριον Μαιμερτίων<sup>454</sup> καὶ Πούπλιον Φούριον Φίφρωνα. ἐπὶ δὲ τούτων 5 Ἰέρων ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς τοὺς Ἀναξίλα παῖδας τοῦ γενομένου τυράννου Ζάγκλης εἰς Συρακούσας μεταπεμψάμενος μεγάλαις δωρεαῖς ἀνεμίμνησκε τῆς Γέλωνος γενομένης πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν εὐεργεσίας, καὶ συνεβούλευεν αὐτοῖς ἤδη τὴν 10 ἡλικίαν ἠνδρωμένοις ἀπαιτῆσαι λόγον παρὰ Μίκυθου τοῦ ἐπιτροπεύοντος, καὶ τὴν δυναστείαν αὐτοὺς 2 παραλαβεῖν. τούτων δ' ἐπανελθόντων εἰς τὸ Ῥήγιον, καὶ τὸν ἐπίτροπον λόγον ἀπαιτούντων τῶν διωκημένων, ὁ Μίκυθος, ἀνὴρ ὢν ἀγαθός, συνήγαγε τοὺς 15 πατρικοὺς φίλους τῶν παίδων καὶ τὸν λόγον οὕτω καθαρῶς ἀπέδωκεν, ὥστε ἅπαντας τοὺς παρόντας θαυμάζειν τὴν τε δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν, τοὺς δὲ παῖδας μεταμεληθέντας ἐπὶ τοῖςπραχθεῖσιν ἀξιοῦν τὸν Μίκυθον πάλιν τὴν ἀρχὴν παραλαβεῖν, καὶ 20 πατρὸς ἐξουσίαν ἔχοντα καὶ τάξιν διοικεῖν τὰ κατὰ 3 τὴν δυναστείαν. οὐ μὲν ὁ Μίκυθος γε συνεχώρησεν, ἀλλὰ πάντα παραδοὺς ἀκριβῶς καὶ τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐνθήμερος εἰς πλοῖον ἐξέπλευσεν ἐκ τοῦ Ῥηγίου, προπεμπόμενος ὑπὸ τῆς τῶν ὕχλων εὐνοίας. οὗτος 25 μὲν οὖν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατάρας ἐν Τεγέαις τῆς 4 Ἀρκαδίας κατεβίωσεν ἐπαινούμενος. Ἰέρων δ' ὁ τῶν

5 φρούριον Ρα Φίφρωνα] φιλοσόφαν PHL, φιλόσοφον A 6 τοὺς] τοῦ P 7 ξάγκλης P 12 αὐτοὺς] αὐτῶν f 15 ὢν] ἦν P 18 καὶ τὴν] καὶ P

Συρακοσίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἐν τῇ Κατάνῃ, καὶ τιμῶν ἡρωικῶν ἔτυχεν, ὥς ἂν κτίστης γεροντῶς τῆς πόλεως. οὗτος μὲν οὖν ἄρξας ἔτη ἑνδεκα κατέλιπε τὴν βασιλείαν Θρασυβούλῳ τῷ ἀδελφῷ, ὃς ἦρξε  
5 Συρακοσίων ἐνιαυτὸν ἕνα.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσανίου Ῥωμαῖοι 67 κατέστησαν ὑπάτους Ἀππίον Κλαύδιον καὶ Τίτον Κοϊντίον Καπιτώλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Θρασύβουλος ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, 10 περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφοντες ἡμᾶς ἀναγκαιὸν ἔστι βραχὺ τοῖς χρόνοις ἀναδραμόντας ἀπ' ἀρχῆς ἅπαντα καθαρῶς ἐκθεῖναι. Γέλων ὁ Δεινο- 2 μένους ἀρετῇ καὶ στρατηγίᾳ πολὺ τοὺς ἄλλους διενέγκας καὶ Καρχηδονίους καταστρατηγήσας ἐνίκησε 15 παρατάξει μεγάλη τοὺς βαρβάρους, καθότι προεΐρηται· χρησάμενος δὲ ἐπιεικῶς τοῖς καταπολεμηθεῖσι καὶ καθόλου τοῖς πλησιοχώροις πᾶσι προσενεχθεὶς φιλανθρωπῶς, μεγάλης ἔτυχεν ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς Σικελιώταις. οὗτος μὲν οὖν ὑπὸ πάντων ἀγαπώ- 3 20 μένος διὰ τὴν προαότητα, διετέλεσε τὸν βίον εἰρηνικῶς μέχρι τῆς τελευτῆς. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Ἰέρων ὁ πρεσβύτατος τῶν ἀδελφῶν οὐχ ὁμοίως ἦρχε τῶν ὑποτεταγμένων· ἦν γὰρ καὶ φιλάρ- 4 455 γυρος καὶ βίαιος καὶ καθόλου τῆς ἀπλότητος καὶ 25 καλοκάγαθίας [τῷ ἀδελφῷ] ἄλλοτριώτατος. διὸ καὶ πλείονές τινες ἀφίστασθαι βουλούμενοι παρακατέσχον τὰς ιδίας ὁρμὰς διὰ τὴν Γέλωνος δούξαν καὶ τὴν

8 Κοϊντίον] κούτιον PAHJ, κάτιον cet. 10 τὰ add. Dind. 19 πάντων P, παντός v. 25 τῷ ἀδελφῷ om. Pa

5 εἰς τοὺς ἅπαντας Σικελιώτας εὐνοίαν. μετὰ δὲ τὴν  
 Ἰέρωνος τελευτὴν παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν Θρασύβου-  
 λος ὁ ἀδελφὸς ὑπερέβαλε τῇ κακίᾳ τὸν πρὸ αὐτοῦ  
 βασιλεύσαντα. βίαιος γὰρ ὢν καὶ φονικὸς πολλοὺς  
 μὲν τῶν πολιτῶν ἀνῆρει παρὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ὀλί- 5  
 γους δὲ φυγαδεύων ἐπὶ ψευδέσι διαβολαῖς τὰς οὐσίας  
 εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνελάμβανε· καθόλου δὲ μισῶν  
 καὶ μισούμενος ὑπὸ τῶν ἀδικουμένων, μισθοφόρων  
 πλῆθος ἐξενολόγησεν, ἀντίταγμα κατασκευάζων ταῖς  
 6 πολιτικαῖς δυνάμεσιν. αἰὲν δὲ μᾶλλον τοῖς πολίταις 10  
 ἀπεχθόμενος, καὶ πολλοὺς μὲν ὑβρίζων, τοὺς δὲ  
 ἀναιρῶν, ἠνάγκασε τοὺς ἀδικουμένους ἀποστῆναι.  
 διόπερ οἱ Συρακόσιοι προστησάμενοι τοὺς ἡγησο-  
 μένους ὥρμησαν ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος  
 πανδημεῖ, καὶ συνταχθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων ἀν- 15  
 7 τείχοντο τῆς ἐλευθερίας. Θρασύβουλος δὲ ὄρων τὴν  
 πόλιν ὅλην ἐπ' αὐτὸν στρατευομένην, τὸ μὲν πρῶ-  
 τον ἐπεχείρει λόγῳ καταπαύειν τὴν στάσιν· ὥς δ'  
 ἐώρα τὴν ὁρμὴν τῶν Συρακοσίων ἀκατάπαυστον  
 οὔσαν, συνήγαγεν ἔκ τε τῆς Κατάνης τοὺς κατοικι- 20  
 σθέντας ὅφ' Ἰέρωνος καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους,  
 ἔτι δὲ [καὶ] μισθοφόρων πλῆθος, ὥστε τοὺς ἅπαν-  
 τας γενέσθαι σχεδὸν περὶ τοὺς μυρίους πεντακισχι-  
 8 λίους. οὗτος μὲν οὖν τῆς πόλεως κατειληφώς τὴν  
 ὀνομαζομένην Ἀχραδινὴν καὶ τὴν Νῆσον ὀχυρὰν 25  
 οὔσαν, καὶ ἐκ τούτων ὁρμώμενος, διεπολέμει πρὸς

1 μετὰ δὲ — (16) ἐλευθερίας om. P 11 ἀπεχθανόμε-  
 νος f μὲν om. AH et Peiresc. 18 καταπαύσειν AFJK  
 22 καὶ om. PA 23 σχεδὸν om. FJM 25 καὶ τὴν P,  
 καὶ v.

τοὺς ἀφρεστῶτας. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ μὲν πρῶτον<sup>68</sup>  
 μέρος τῆς πόλεως κατελάβοντο τὴν ὀνομαζομένην  
 Τύκην, ἐκ ταύτης δὲ ὀρμώμενοι πρεσβευτὰς ἀπέ-  
 στείλαν εἰς Γέλαν καὶ Ἀκράγαντα καὶ Σελινοῦντα,  
 5 πρὸς δὲ τούτοις εἰς Ἰμέραν καὶ πρὸς τὰς τῶν Σι-  
 κελῶν πόλεις τὰς ἐν τῇ μεσογείῳ κειμένας, ἀξιοῦν-  
 τες κατὰ τάχος συνελθεῖν καὶ συνελευθεῖν τὰς  
 Συρακούσας. πάντων δὲ προθύμως ὑπακούοντων, 2  
 καὶ συντόμως ἀποστειλάντων τῶν μὲν πεζοὺς καὶ  
 10 ἵππεῖς σῖρατιώτας, τῶν δὲ ναῦς μακρὰς κεκοσμη-  
 μένας εἰς ναυμαχίαν, ταχὺ συνήχθη δύναμις ἀξιό-  
 χρεως τοῖς Συρακοσίοις. διὸ καὶ τὰς ναῦς καταρ-  
 τίσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν  
 ἐκτάξαντες, ἐτοίμους ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν καὶ πεζῇ  
 15 καὶ κατὰ θάλατταν [βουλομένους] διαγωνίζεσθαι.  
 456 ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐγκαταλειπόμενος ὑπὸ τῶν συμ- 3  
 μάχων καὶ τὰς ἐλπίδας ἐν αὐτοῖς ἔχων τοῖς μισθο-  
 φόροις, τῆς μὲν Ἀκραδινῆς καὶ τῆς Νήσου κύριος  
 ἦν, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς πόλεως κατεῖχον οἱ  
 20 Συρακόσιοι. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Θρασύβουλος  
 ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσας ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ  
 λειψθεὶς τῇ ναυμαχίᾳ, συχνὰς μὲν τριήρεις ἀπέβαλε,  
 ταῖς δ' ἄλλαις κατέφυγεν εἰς τὴν Νῆσον. ὁμοίως 4  
 δὲ καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν προαγαγὼν ἐκ τῆς Ἀκρα-  
 25 δινῆς καὶ παραταξάμενος ἐν τοῖς προαστείοις ἡττή-  
 θη, καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν ἠναγκάσθη πάλιν εἰς

3 Τύκην Cluverius, *Ιτύκην* cod. 6 ἀξιοῦντες —  
 (p. 320,1) ἀποχωρεῖσαι om. P 12 καταρτίσαντες Reiske,  
 καταστήσαντες cod. 15 βουλομένους del. Bek., βουλομένοις  
 fort. 22 ληψθεὶς AF<sup>2</sup> 23 τὴν om. A



τὴν Ἀχραδινὴν ἀποχωρῆσαι. τέλος δὲ ἀπογνοὺς  
 τὴν τυραννίδα διεπρεσβεύσατο πρὸς τοὺς Συρακο-  
 σίους, καὶ συνθέμενος τὰ πρὸς αὐτοὺς ὑπόσπονδος  
 5 ἀπῆλθεν εἰς Λοκρούς. οἱ δὲ Συρακόσιοι τοῦτον τὸν  
 τρόπον ἐλευθερώσαντες τὴν πατρίδα τοῖς μὲν μισθο- 5  
 φόροις συνεχώρησαν ἀπελθεῖν ἐκ τῶν Συρακουσῶν,  
 τὰς δὲ ἄλλας πόλεις τὰς τυραννουμένας ἢ φρουρὰς  
 ἐχούσας ἐλευθερώσαντες ἀποκατέστησαν ταῖς πόλεσι  
 6 τὰς δημοκρατίας. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων εἰρή-  
 νην ἔχουσα πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβε πρὸς εὐδαιμονίαν, 10  
 καὶ διεφύλαξε τὴν δημοκρατίαν ἔτη σχεδὸν ἐξήκοντα  
 7 μέχρι τῆς Διονυσίου τυραννίδος. Θρασύβουλος δὲ  
 καλῶς θεμελιωθεῖσαν βασιλείαν παραλαβὼν, διὰ τὴν  
 ἰδίαν κακίαν αἰσχροῶς ἀπέβαλε τὴν ἀρχήν, καὶ φυγὼν  
 εἰς Λοκρούς ἐνταῦθα τὸν λοιπὸν χρόνον ἰδιωτεύων 15  
 8 κατεβίωσεν.—Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοισι ἐν τῇ Ῥώμῃ  
 τότε πρῶτως κατεστάθησαν δῆμαρχοι τέτταρες, Γάιος  
 Σικίνιος καὶ Λεύκιος Νεμετώριος, πρὸς δὲ τούτοις  
 Μάρκος Δουίλλιος καὶ Σπύριος Ἀκίλιος.

69 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 20  
 μὲν ἦρχε Λυσίθεος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπάτοι καθειστή-  
 κεσαν Λεύκιος. Οὐαλέριος Ποπλικόλας καὶ Τίτος  
 Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἀσίαν  
 Ἀρτάβανος, τὸ μὲν γένος Ὀρκάνιος, δυνάμενος δὲ  
 πλεῖστον παρὰ τῷ βασιλεῖ Ξέρξῃ καὶ τῶν δορυφό- 25  
 ρων ἀφηγούμενος, ἔκρινεν ἀνελεῖν τὸν Ξέρξην καὶ

2 πρὸς] τὰ πρὸς f 7 πόλεις τὰς P, πολιτείας v. 10  
 πολλὴν] ἢ πόλεις πολλὴν Wurm 19 δουήλλιος P, δουλκί-  
 τιος FJM 20 ἐνιαυσιαίου v. 21 καθειστήκεισαν P, κα-  
 τεστάθησαν v. 22 πονηλικόλας PKL 23 μέμερκος P

τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν μεταστῆσαι. ἀνακοινωσά-  
 μενος δὲ τὴν ἐπιβουλὴν πρὸς Μιθριδάτην τὸν εὐνοῦ-  
 χον, ὃς ἦν κατακοιμιστὴς τοῦ βασιλέως καὶ τὴν  
 κυριωτάτην ἔχων πίστιν, ἅμα δὲ καὶ συγγενὴς ὦν  
 5 Ἀρταβάνου καὶ φίλος ὑπήκουσε πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν.  
 ὑπὸ τούτου δὲ νυκτὸς εἰσαχθεὶς ὁ Ἀρτάβανος εἰς 2  
 τὸν κοιτῶνα, καὶ τὸν Ξέρξην ἀνελών, ὥρμησεν ἐπὶ  
 τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. ἦσαν δὲ οὗτοι τρεῖς τὸν  
 ἀριθμόν, Δαρεῖος μὲν, ὁ πρεσβύτατος καὶ Ἀρταξέρ-  
 10 ξης, ἐν τοῖς βασιλείοις διατρέβοντες, ὁ δὲ τρίτος  
 457 Ὑστάσπης ἀπόδημος ὦν κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν·  
 εἶχε γὰρ τὴν ἐν Βάκτροις σατραπείαν. ὁ δ' οὖν 3  
 Ἀρτάβανος παραγενόμενος ἔτι νυκτὸς οὔσης πρὸς  
 τὸν Ἀρταξέρξην ἔφησε Δαρεῖον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ  
 15 φονέα γεγονέναι τοῦ πατρὸς καὶ τὴν βασιλείαν εἰς  
 ἑαυτὸν περσπᾶν. συνεβούλευσεν οὖν αὐτῷ πρὸ τοῦ 4  
 κατασχεῖν ἐκείνον τὴν ἀρχὴν σκοπεῖν ὅπως μὴ δου-  
 λεύσῃ διὰ δαθυμῖαν, ἀλλὰ βασιλεύσῃ τὸν φονέα  
 τοῦ πατρὸς τιμωρησάμενος· ἐπηγγείλατο δ' αὐτῷ  
 20 συνεργοὺς παρέξεσθαι τοὺς δορυφόρους τοῦ βασι-  
 λέως. πεισθέντος δὲ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ παραχρῆμα 5  
 μετὰ τῶν δορυφόρων ἀνελόντος τὸν ἀδελφὸν Δαρεῖον,  
 ὥρῳ αὐτῷ τὴν ἐπιβολὴν εὐροοῦσάν, καὶ παραλαβὼν  
 τοὺς ἰδίους υἱοὺς καὶ φήσας καιρὸν ἔχειν τὴν βασι-  
 25 λείαν κατακτῆσασθαι, παίει τῷ ξίφει τὸν Ἀρταξέρξην.  
 ὁ δὲ τρωθεὶς καὶ οὐδὲν παθὼν ὑπὸ τῆς πληγῆς 6

2 δὲ om. P    ἐπιβολὴν Warm    8 υἱοὺς — 10 δια-  
 τρέβοντες om. P    15 γεγονέναι P, γεινέσθαι v.    16 συνε-  
 βούλευεν v.    18 φόνον FJM    19 αὐτῷ] αὐτὸς P    23  
 αὐτῷ PAJL    ἐπιβουλὴν v. (V 20, 1)

ἡμύνατο τὸν Ἀρτάβανον καὶ κατενέγκας αὐτοῦ πλη-  
γὴν καιρίαν ἀπέκτεινε. παραδόξως δὲ σωθεὶς ὁ  
Ἀρταξέρξης καὶ τὸν φονέα τοῦ πατρὸς τετιμωρημένος  
παρέλαβε τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν. Ξέρξης μὲν  
οὖν τὸν εἰρημὲνον τρόπον ἐτελεύτησε, βασιλεύσας 5  
τῶν Περσῶν ἔτη πλείω τῶν εἴκοσι, τὴν δὲ ἀρχὴν  
διαδεξάμενος ὁ Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν ἔτη τεττα-  
ράκοντα.

- 70 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησιν Ἀρχεδημίδου Ῥωμαῖοι  
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Αὐλον Οὐεργίνιον καὶ 10  
Τίτον Μινούκιον, Ὀλυμπιάς δ' ἤχθη ἑβδομηκοστὴ  
καὶ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ξενοφῶν Κορίν-  
θιος. ἐπὶ δὲ τούτων ἀποστάντες Θάσιοι ἀπὸ Ἀθη-  
ναίων, μετὰλλων ἀμφισβητοῦντες, ἐκπολιορκηθέντες  
ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἠναγκάσθησαν πάλιν ὑπ' ἐκεῖ- 15  
2 νους τάττεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ Αἰγινῆτας ἀποστάν-  
τας Ἀθηναῖοι χειρωσόμενοι τὴν Αἰγιναν πολιορκεῖν  
ἐπεχείρησαν· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τοῖς κατὰ θάλατταν  
ἄγῳσι πολλάκις εὐημεροῦσα φρονήματός τε πλήρης  
ἦν καὶ χρημάτων καὶ τριήρων εὐπορεῖτο, καὶ τὸ 20  
σύνολον ἀλλοτρίως αἰεὶ διέκειτο πρὸς Ἀθηναίους.  
3 διόπερ στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὴν τὴν χώραν ἐδήλωσαν,  
καὶ τὴν Αἰγιναν πολιορκοῦντες ἔσπευδον ἐλεῖν κατὰ  
κράτος. καθόλου γὰρ ἐπὶ πολὺ τῇ δυνάμει προ-  
κόπτοντες οὐκέτι τοῖς συμμάχοις ὥσπερ πρότερον 25  
ἐπιεικῶς ἐχρῶντο, ἀλλὰ βιαίως καὶ ὑπερηφάνως

2 καίριον AL      3 τιμωρησάμενος JKM      9 ἀρχεδη-  
μίδου P      10 Αὐλον] παῦλον f      14 μετ' ἄλλων PA  
ἀμφισβητοῦντες PAH, ἀμφισβητοῦντες ἔνεκα cet.      17 Ἀθη-  
ναῖοι — 19 φρονήματός τε om. P      χειρωσάμενοι cod., corr.  
Wurm      23 \*\*ἐλεῖν P, αἰρεῖν A, ἀνελεῖν cet.

ἥρχον. διόπερ οἱ πολλοὶ τῶν συμμάχων τὴν βαρύ- 4  
 τητα φέρειν ἀδυνατοῦντες ἀλλήλοις διελέγοντο περὶ  
 ἀποστάσεως, καὶ τινες τοῦ κοινοῦ συνεδρίου ἀτα-  
 φρονήσαντες κατ' ἰδίαν ἐτάττοντο. ἕμα δὲ τούτοις 5  
<sup>5</sup>πραττομένοις Ἀθηναῖοι θαλαττοκρατοῦντες εἰς Ἀμ-  
<sup>458</sup>φίπολιν ἐξέπεμψαν οἰκήτορας μυρίους, οὓς μὲν ἐκ  
 τῶν πολιτῶν, οὓς δ' ἐκ τῶν συμμάχων καταλέξαντες,  
 καὶ τὴν χώραν κατακληρουχίσαντες μέχρι μὲν τινος  
 ἐκράτουν τῶν Θρακῶν, ὕστερον δὲ αὐτῶν ἀναβάντων  
 10 εἰς Θράκην συνέβη πάντας τοὺς εἰσβαλόντας εἰς τὴν  
 χώραν τῶν Θρακῶν ὑπὸ τῶν Ἑδωνῶν καλουμένων  
 διαφθαρεῖν.

Ἐπ' ἥρχοντος δ' Ἀθήνησι Τληπολέμου Ῥωμαῖοι 71  
 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῖντιον καὶ Κόιντον  
 15 Σερουλίον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης  
 ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἄρτι τὴν βασιλείαν ἀνα-  
 κτησάμενος, τὸ μὲν πρῶτον κολάσας τοὺς μετεσχη-  
 κότας τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως διέταξε τὰ κατὰ  
 τὴν βασιλείαν συμφερόντως αὐτῷ. τῶν μὲν γὰρ 2  
 20 ὑπαρχόντων σατραπῶν τοὺς ἄλλοτρίως ἔχοντας πρὸς  
 αὐτὸν ἀπέστησε, τῶν δὲ αὐτοῦ φίλων ἐπιλέξας τοὺς  
 εὐθέτους παρέδωκε τὰς σατραπείας. ἐπεμελήθη δὲ  
 καὶ τῶν προσόδων καὶ τῆς δυνάμεων κατασκευῆς,  
 καὶ καθόλου τὴν βασιλείαν ὅλην ἐπιεικῶς διοικῶν  
 25 μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγγανε παρὰ τοῖς Πέρσαις. οἱ 3  
 δὲ τὴν Αἴγυπτον κατοικοῦντες πυθόμενοι τὴν Ξέρ-  
 ξου τελευτὴν καὶ τὴν ὅλην ἐπίθεσιν καὶ ταραχὴν

14 κοῖντιον καὶ κούντιον P      19 τὴν om. P      21  
 αὐτοῦ PAFL      23 τῆς Dind., τῶν cod.      κατασκευῆς Dind.,  
 καὶ σκευῆς cod., παρασκευῆς Wess.

ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Περσῶν, ἔκριναν ἀντέχεσθαι  
 τῆς ἐλευθερίας. εὐθύς οὖν ἀθροίσαντες δύναμιν  
 ἀπέδτησαν τῶν Περσῶν, καὶ τοὺς φορολογοῦντας  
 τὴν Αἴγυπτον τῶν Περσῶν ἐκβαλόντες κατέστησαν  
 4 βασιλεῖα τὸν ὀνομαζόμενον Ἰναρῶ: οὗτος δὲ τὸ μὲν 5  
 πρῶτον ἐκ τῶν ἐγχωρίων κατέλεγε στρατιώτας, μετὰ  
 δὲ ταῦτα καὶ μισθοφόρους ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν ἀθροί-  
 ξων κατεσκεύαζε δύναμιν ἀξιόχρεων. ἔπεμψε δὲ καὶ  
 πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις περὶ συμμαχίας, ὑπισχνού-  
 μενος αὐτοῖς, ἔὰν ἐλευθερώσωσι τοὺς Αἰγυπτίους, 10  
 κοινὴν αὐτοῖς παρέξεσθαι τὴν βασιλείαν καὶ πολλα-  
 5 πλασίους τῆς εὐεργεσίας ἀποδώσειν χάριτας. οἱ δὲ  
 Ἀθηναῖοι κρίναντες συμφέρειν αὐτοῖς τοὺς μὲν  
 Πέρσας εἰς τὸ δυνατὸν ταπεινοῦν, τοὺς δὲ Αἰγυ-  
 πτίους ἰδίους ἑαυτοῖς παρασκευάσαι πρὸς τὰ παρὰ 15  
 λογα τῆς τύχης, ἐψηφίσαντο τριακοσίαις τριήρεσι  
 6 βοηθεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι μετὰ  
 πολλῆς προθυμίας περὶ τὴν τοῦ στόλου παρασκευὴν  
 ἐγίνοντο. Ἀρταξέρξης δὲ πυθόμενος τὴν ἀπόστασιν  
 τῶν Αἰγυπτίων καὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, 20  
 ἔκρινε δεῖν τῷ μεγέθει τῶν δυνάμεων ὑπερᾶραι  
 τοὺς Αἰγυπτίους. εὐθύς οὖν ἐξ ἀπασῶν τῶν σατρα-  
 πειῶν κατέλεγε στρατιώτας καὶ ναῦς κατεσκεύαζε, καὶ  
 τῆς ἄλλης ἀπάσης παρασκευῆς ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο.  
 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐν 25  
 τούτοις ἦν.

72 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ἄρτι καταλελυμένης τῆς

13 κρίνοντας P συμφέρειν PAH, συμφέρον cet. 15  
 αὐτοῖς P 16 τριακοσίαις] cf. c. 74, 3. XIII 25, 2. Thuc. 1, 104  
 18 προθυμίας Wess., παρασκευῆς cod. παρασκευὴν Wess.,  
 προθυμίαν cod. 23 κατεσκεύασε APJ

ἐν ταῖς Συρακούσαις τυραννίδος καὶ πασῶν τῶν  
 κατὰ τὴν νῆσον πόλεων ἡλευθερωμένων, πολλὴν  
 ἐπίδοσιν ἐλάμβανεν ἢ σύμπασα Σικελία πρὸς εὐδαι-  
 μονίαν· εἰρήνην γὰρ ἔχοντες οἱ Σικελιώται καὶ χώ-  
 5 ραν ἀγαθὴν νεμόμενοι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν  
 459 ταχὺ ταῖς οὐσίαις ἀνέτρεχον καὶ τὴν χώραν ἐπλή-  
 ρωσαν οἰκετῶν καὶ κτηνῶν καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμο-  
 νίας, μεγάλας μὲν λαμβάνοντες προσόδους, οὐδὲν  
 δὲ εἰς τοὺς εἰωθότας πολέμους ἀναλίσκοντες. μετὰ 2  
 10 δὲ ταῦτα πάλιν εἰς πολέμους καὶ στάσεις ἐνέπεσον  
 διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. καταλύσαντες τὴν Θρα-  
 συβούλου τυραννίδα συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ περὶ  
 τῆς ἰδίας δημοκρατίας βουλευσάμενοι πάντες ὁμο-  
 γνωμόνως ἐψηφίσαντο Διὸς μὲν ἑλευθερίου κολοτ-  
 15 τιαῖον ἀνδριάντα κατασκευάσαι, κατ' ἐνιαυτὸν δὲ  
 θύειν ἑλευθέρια καὶ ἀγῶνας ἐπιφανεῖς ποιεῖν κατὰ  
 τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ τὸν τύραννον καταλύσαντες  
 ἡλευθέρωσαν τὴν πατρίδα· θύειν δ' ἐν τοῖς ἀγῶσι  
 τοῖς θεοῖς ταύρους τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα,  
 20 καὶ τούτους δαπανᾶν εἰς τὴν τῶν πολιτῶν εὐωχίαν.  
 τὰς δὲ ἀρχὰς ἀπάσας τοῖς ἀρχαίοις πολίταις ἀπένε- 3  
 μον· τοὺς δὲ ξένους τοὺς ἐπὶ τοῦ Γέλωνος πολι-  
 τευθέντας οὐκ ἡξίουں μετέχειν ταύτης τῆς τιμῆς,  
 εἴτε οὐκ ἀξίους κρίναντες, εἴτε καὶ ἀπιστοῦντες μή-  
 25 ποτε συντεθραμμένοι τυραννίδι καὶ μονάρχῳ συνε-  
 στρατευμένοι νεωτερίζειν ἐπιχειρήσωσιν· ὅπερ καὶ  
 συνέβη γενέσθαι. τοῦ γὰρ Γέλωνος πλείονας τῶν  
 μυρίων πολιτογράφησαντος ξένους μισθοφόρους, ἐκ

10 πολέμους] παραχᾶς Dind. (c. 76, 6) 14 ἑλευθεριαίου f  
 22 τοῦ om. v. 25 συντεθρεμένοι P

τούτων περιελείποντο πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων  
 73 κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιρούς. οὗτοι τῆς ἐκ τῶν  
 ἀρχαιρεσιῶν τιμῆς ἀπελαυνόμενοι χαλεπῶς ἔφερον,  
 καὶ συμφρονήσαντες ἀπέστησαν τῶν Συρακοσίων,  
 καὶ τῆς πόλεως κατελάβοντο τὴν τε Ἀχραδινὴν καὶ 5  
 τὴν Νῆσον, ἀμφοτέρων τῶν τόπων τούτων ἔχόντων  
 2 ἴδιον τεῖχος καλῶς κατεσκευασμένον. οἱ δὲ Συρακό-  
 σιοι πάλιν ἐμπεσόντες εἰς ταραχὴν τὸ λοιπὸν τῆς  
 πόλεως κατεῖχον, καὶ τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς τετραμ-  
 μένον αὐτῆς ἀπετείχισαν καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν 10  
 ἑαυτοῖς κατεσκεύασαν· εὐθὺς γὰρ τῆς ἐπὶ τὴν χώραν  
 ἐξόδου τοὺς ἀφεστηκότας εὐχερῶς εἴργον καὶ ταχὺ  
 3 τῶν ἐπιτηδείων ἐποίησαν ἀπορεῖν. οἱ δὲ ξένοι τοῖς  
 μὲν πλήθεσιν ἐλείποντο τῶν Συρακοσίων, ταῖς δὲ  
 ἐμπειρίαις ταῖς κατὰ πόλεμον πολὺ προεῖχον· διὸ 15  
 καὶ γινομένων κατὰ τὴν πόλιν ἐπιθήσεων καὶ κατὰ  
 μέρος συμπλοκῶν, ταῖς μὲν μάχαις οἱ ξένοι ἐπρο-  
 τέρουν, εἰργόμενοι δὲ τῆς χώρας ἐλείποντο ταῖς  
 παρασκευαῖς καὶ τροφῆς ἐσπάνιζον. καὶ τὰ μὲν κατὰ  
 τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

20

74 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Κόνωνος ἐν Ῥώμῃ,  
 τὴν ὑπατον ἀρχὴν εἶχον Κόιντος Φάβιος Οὐιβου-  
 λανὸς καὶ Τιβέριος Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τού-  
 των Ἀρταξέρξης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν κατέ-  
 στησε στρατηγὸν ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον 25  
 Ἀχαιμένην τὸν Δαρείου μὲν υἱόν, ἑαυτοῦ δὲ θείου·  
 τούτῳ δὲ παραδούς στρατιωτῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν  
 ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας προσέταξε καταπολε-

3 ἀρχαιρεσιῶν P    9 ἐπιπολλὰς PA    10 ἐπετείχισαν γ.  
 22 οὐβουλανός cod.

μῆσαι τοὺς Αἰγυπτίους. οὗτος μὲν οὖν ἐπειδὴ κα- 2  
 τήντησεν εἰς Αἴγυπτον, κατεστρατοπέδευσε πλησίον  
 460 τοῦ Νείλου, καὶ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας  
 ἀναλαβὼν παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν μάχην· οἱ δ'  
 5 Αἰγύπτιοι συνηθροικότες ἐκ τῆς Λιβύης καὶ τῆς  
 Αἰγύπτου τὴν δύναμιν, ἀνέμενον τὴν παρὰ τῶν  
 Ἀθηναίων συμμαχίαν. καταπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθη- 3  
 ναίων εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ διακοσίων νεῶν, καὶ  
 μετὰ τῶν Αἰγυπτίων παραταξαμένων πρὸς τοὺς  
 10 Πέρσας, ἐγένετο μάχη καρτερὰ. καὶ μέχρι μὲν τινος  
 οἱ Πέρσαι τοῖς πλήθεσι προέχοντες ἐπλεονέκτουν,  
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων βιασαμένων καὶ τοὺς  
 καθ' ἑαυτοὺς τεταγμένους τρεψαμένων καὶ πολλοὺς  
 ἀναιρούντων, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν βαρβάρων πρὸς  
 15 φυγὴν ὥρμησε. πολλοῦ δὲ κατὰ τὴν φυγὴν γενο- 4  
 μένου φόβου, τὸ τελευταῖον οἱ μὲν Πέρσαι τὸ πλεον  
 μέρος τῆς δυνάμεως ἀποβαλόντες κατέφυγον ἐπὶ τὸ  
 καλούμενον Λευκὸν τεῖχος, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ταῖς  
 ἰδίαις ἀνδραγαθίαις νίκημα περιπεποιημένοι συνε-  
 20 δίωξαν τοὺς βαρβάρους εἰς τὸ προκείμενον χωρίον,  
 καὶ οὐκ ἀφίσταντο τῆς πολιορκίας. Ἀρταξέρξης δὲ 5  
 πυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων ἦτταν, τὸ μὲν πρῶτον  
 ἀπέστειλέ τινας τῶν φίλων μετὰ πολλῶν χρημάτων  
 εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἡξίου  
 25 πόλεμον ἐξενεγκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, νομίζων οὕτω  
 τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νικῶντας Ἀθηναίους ἀποπλεύσειν  
 εἰς τὰς Ἀθήνας βοηθήσοντας τῇ πατρίδι· τῶν δὲ 6  
 Λακεδαιμονίων οὔτε χρήματα δεξαμένων οὔτε ἄλλως

20 προκείμενον] προειρημένον Wurm et Madvig 26  
 ἀποπλεύσειν] ἀποσπάσειν Dind. 28 ἄλλως] ὅλως P



προσεχόντων τοῖς ὑπὸ Περσῶν ἀξιουμένοις ἀπογνοῦς  
τὴν ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων βοήθειαν ὁ Ἀρταξέρξης  
ἄλλας δυνάμεις παρεσκευάζετο· ἐπιστήσας δὲ αὐτοῖς  
ἡγεμόνας Ἀρτάβαζον καὶ Μεγάβυζον, ἄνδρας ἀρετῇ  
διαφέροντας, ἐξέπεμψε πολεμήσοντας τοῖς Αἰγυπτίοις. 5

75 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηήνησιν Εὐθίππου Ῥωμαῖοι  
κατέστησαν ὑπάτους Κύντον Σερουίλιον καὶ Σπόριον  
Ποστούμιον Ἀλβῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἀσίαν  
Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος ἐκπεμφθέντες ἐπὶ τὸν  
πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον ἀνέξενον ἐκ τῆς Περσί- 10  
δος, ἔχοντες στρατιώτας ἱππεῖς καὶ πεζοὺς πλείους  
2 τῶν τριάκοντα μυριάδων. ὥς δ' ἦλθον εἰς Κιλικίαν  
καὶ Φοινίκην, τὰς μὲν πεζὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον  
ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ναῦς δὲ προσέταξαν κατασκευάζειν  
τοῖς τε Κυπρίοις καὶ Φοίνιξι καὶ τοῖς τὴν Κιλικίαν 15  
οἰκοῦσι. καταρτισθεῖσιν δὲ τριήρων τριακοσίων,  
ταύτας ἐκόσμησαν ἐπιβάταις τε τοῖς κρατίστοις καὶ  
ὑπλοῖς καὶ βέλεσι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ναυ-  
3 μάχίαν χρησίμοις. οὗτοι μὲν οὖν περὶ τὰς παρα-  
σκευὰς ἐγίνοντο καὶ γυμνασίας τῶν στρατιωτῶν 20  
ἐποιοῦντο καὶ συνείθιζον ἅπαντας ταῖς πολεμικαῖς 461  
ἐμπειρίαις, καὶ περὶ ταῦτα διέτριψαν σχεδὸν τι τὸν  
4 ὑποκείμενον ἐνιαυτόν· οἱ δὲ κατὰ τὴν Αἰγυπτον  
Ἀθηναῖοι τοὺς περὶ τὴν Μέμφιν καταφυγόντας εἰς  
τὸ Λευκὸν τεῖχος ἐπολιόρκουν· ἀμυνομένων δὲ τῶν 25

5 τοὺς Αἰγυπτίους P (c. 76, 3) 6 εὐθίπου P, εὐίππου v.  
7 σπούριον cod. 10 Περσίδος PFHK, πατρίδος cet. 12  
εἰς PAL, εἰς τὴν cet. 16 καταρτισθέντων cod., corr.  
Wess. 19 περὶ PAL, παρὰ cet. 24 καταφυγόντας  
PA, καταφεύγοντας cet.

Περσῶν εὐρώστως οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον ἔλεῖν, ἔμειναν ἐπὶ τῆς πολιορκίας τὸν ἐνιαυτόν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακόσιοι μὲν πολε- 76  
μοῦντες τοῖς ἀφεσθηκόσι ξένοις συνεχεῖς προσβολὰς  
ἐποιοῦντο τῇ τε Ἀχραδινῇ καὶ τῇ Νήσῳ, καὶ ναυ-  
μαχία μὲν ἐνίκησαν τοὺς ἀποστάντας, περὶ δ' οὐκ  
ἰσχυον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πόλεως διὰ τὴν ὀχυρότητα  
τῶν τόπων. μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως γενομένης 2  
ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ τῶν ἀγωνιζομένων παρ' ἀμφο-  
τέροις ἐκθύμως κινδυνευόντων, πεσεῖν συνέβη οὐκ  
ὀλίγους παρ' ἀμφοτέροις, νικῆσαι δὲ τοὺς Συρακο-  
σίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ Συρακόσιοι τοὺς μὲν  
ἐπιλέκτους, ὕντας ἐξακοσίους, αἰτίους γενομένους  
τῆς νίκης, ἐστεφάνωσαν ἀριστεῖα δόντες ἀργυρίου  
15 μνᾶν ἑκάστῳ. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Δουνκέ- 3  
τιος μὲν ὁ τῶν Σικελῶν ἡγεμὼν, χαλεπῶς ἔχων τοῖς  
τὴν Κατάνην οἰκοῦσι διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τῶν  
Σικελῶν χώρας, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτούς. ὁμοίως  
δὲ καὶ τῶν Συρακοσίων στρατευσάντων ἐπὶ τὴν Κα-  
20 τάνην, οὗτοι μὲν κοινῇ κατεκληρούχησαν τὴν χώραν  
καὶ τοὺς κατοικισθέντας ὑφ' Ἰέρωνος τοῦ δυνάστου  
ἐπολέμουν· ἀντιταχθέντων δὲ τῶν ἐν τῇ Κατάνῃ  
καὶ λειφθέντων πλείοσι μάχαις, οὗτοι μὲν ἐξέπεσον  
ἐκ τῆς Κατάνης, καὶ τὴν νῦν οὖσαν Αἴτνην ἐκτή-  
25 σαντο, πρὸ τούτου καλουμένην Ἰνυσσαν, οἱ δ' ἐξ  
ἀρχῆς ἐκ τῆς Κατάνης ὄντες ἐκομίσαντο πολλῶ  
χρόνῳ τὴν πατρίδα. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ κατὰ 4

6 ἀποστάτας JKM 15 δουνκέτιος P, δομέτιος v. 21  
τοὺς add. Dind. κατοικισθέντες cod, corr. Wess. 25  
ἐννησίαν P, ἐννησίαν v., corr. Cluverius

τὴν Ἰέρωνος δυναστείαν ἐκπεπτωκότες ἐκ τῶν ιδίων πόλεων ἔχοντες τοὺς συναγωνιζομένους κατῆλθον εἰς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς ἀδίκως τὰς ἀλλοτρίας πόλεις ἀφηρημένους ἐξέβαλον ἐκ τῶν πόλεων· τούτων δ' ἦσαν Γελῳοὶ καὶ Ἀκραγαντῖνοι καὶ Ἰμεραῖοι. 5  
 5 παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ Πηγῖνοι μετὰ Ζαγκλαίων τοὺς Ἀναξίλου παῖδας δυναστεύοντας ἐκβαλόντες ἡλευθέρωσαν τὰς πατρίδας. μετὰ δὲ ταῦτα Καμάριναν μὲν Γελῳοὶ κατοικίσαντες ἐξ ἀρχῆς κατεκληρούχησαν· αἱ δὲ πόλεις σχεδὸν ἅπασαι πρὸς τὴν 10 κατάλυσιν τῶν πολέμων δρμήσασαι, καὶ κοινὸν δόγμα ποιησάμεναι, πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ξένους διελύθησαν, καὶ τοὺς φυγάδας καταδεξάμεναι τοῖς ἀρχαίοις πολίταις τὰς πόλεις ἀπέδωκαν, τοῖς δὲ ξένοις τοῖς διὰ τὰς δυναστείας ἀλλοτρίας τὰς πόλεις ἔχουσι 15 συνεχώρησαν τὰ ἑαυτῶν ἀποκομίζειν καὶ κατοικεῖν  
 6 ἅπαντας ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ. αἱ μὲν οὖν κατὰ Σικελίαν ἐν ταῖς πόλεσι στάσεις καὶ ταραχαὶ τοῦτον τὸν τρόπον κατελύθησαν, αἱ δὲ πόλεις τὰς ἀπαλλοτρίους πολιτείας ἀποβαλοῦσαι σχεδὸν ἅπασαι τὰς ιδίας 20 χώρας κατεκληρούχησαν τοῖς πολίταις πᾶσιν.  
 77 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φρασικλείδου Ὀλυμπιάς μὲν ἦχθη ὀγδοηκοστή, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Τορούλλας Θετταλός, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν Κόιντον Φάβιον καὶ Τίτον Κοίντιον Καπιτωλῖνον. 25

1 Ἰέρωνος] Θήρωνος Wurm 2 Συρακοσίους ante συναγωνιζομένους add. Reiske 9 κατοικίσαντες L, κατοικήσαντες cet. 11 πολέμων cod., corr. Reiske 16 συνεχώρησαν τὰ ἑαυτῶν ἀποκομίζειν καὶ P, om. FJK, καὶ cet. 17 κατὰ PA, κατὰ τὴν cet. 19 ἀπαλλοτρίους] πατρίους Dind. 20 ἀπολαβοῦσαι v. 22 Φιλοκλείδου A, Φρασικλείδου cet. 25 κοίντιον A, κόνιντον cet. καπετολῖνον P

ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν τὴν Ἀσίαν οἱ τῶν Περσῶν  
 στρατηγοὶ διαβάντες ἐπὶ τὴν Κιλικίαν ναῦς μὲν  
 κατεσκεύασαν τριακοσίας κεκοσμημένας καλῶς πρὸς  
 τὴν πολεμικὴν χρεῖαν, τὸ δὲ πεζὸν στρατόπεδον  
 5 λαβόντες προῆγον πεζῇ διὰ Συρίας καὶ Φοινίκης·  
 συμπαραπλέοντος δὲ καὶ τοῦ στόλου τῇ πεζῇ στρατιᾷ  
 κατήντησαν εἰς Μέμφιν τῆς Αἰγύπτου. καὶ τὸ μὲν 2  
 πρῶτον τὴν πολιορκίαν τοῦ Λευκοῦ τείχους ἔλυσαν,  
 καταπληξάμενοι τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς Ἀθηναίους·  
 10 μετὰ δὲ ταῦτα ἐμφρόνως βουλευσάμενοι κατὰ στόμα  
 μὲν παρατάττεσθαι διέκλινον, στρατηγήμασι δὲ ἐφι-  
 λοτιμοῦντο καταλῦσαι τὸν πόλεμον. διόπερ καὶ τῶν  
 Ἀττικῶν νεῶν ὁρμουσῶν ἐν τῇ Προσωπίτιδι λεγο-  
 μένῃ νήσῳ, τὸν περιρρέοντα ποταμὸν διώρουξι δια-  
 15 λαβόντες ἤπειρον ἐποίησαν τὴν νῆσον. τῶν δὲ νεῶν 3  
 ἄφνω καθιζουσῶν ἐπὶ ξηρὰν τὴν γῆν, οἱ μὲν Αἰγύ-  
 πτιοι καταπλαγέντες ἐγκατέλιπον τοὺς Ἀθηναίους  
 καὶ πρὸς τοὺς Πέρσας διελύσαντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι  
 συμμάχων ὄντες ἔρημοι καὶ τὰς ναῦς ὀρῶντες ἀχρή-  
 20 στος γεγενημένας, ταύτας μὲν ἐνέπρησαν, ὅπως μὴ  
 τοῖς πολεμίοις ὑποχείριοι γενηθῶσιν, αὐτοὶ δὲ οὐ  
 καταπλαγέντες τὴν δεινότητα τῆς περιστάσεως παρε-  
 κάλουν ἀλλήλους μηδὲν ἀνάξιον πρᾶξαι τῶν προ-  
 25 κατειργασμένων ἀγώνων. διόπερ ταῖς ἀρεταῖς ὑπερ- 4  
 βαλλόμενοι τοὺς ἐν Θερμοπύλαις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος  
 ἀποθανόντας, ἐτοίμως εἶχον διαγωνίζεσθαι πρὸς  
 τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Περσῶν Ἀρτά-

2 ἐπὶ Wess., περὶ cod.      10 ἐμφρόνως P      17 ἐγκα-  
 τέλιπον P      23 προκατειργασμένων PA      24 ὑπερβαλλό-  
 μενοι PA, ὑπερβαλόμενοι cet.

βαξος καὶ Μεγάβυξος, ὀρῶντες τὴν ὑπερβολὴν τῆς  
 εὐτολμίας τῶν πολεμίων καὶ λογισάμενοι, διότι τοῦ-  
 τους οὐ δυνατὸν ἀνελεῖν ἄνευ τοῦ πολλὰς μυριάδας  
 ἀποβαλεῖν τῶν ἰδίων, σπονδὰς ἔθεντο πρὸς τοὺς  
 Ἀθηναίους, καθ' ἃς ἔδει χωρὶς κινδύνων ἀπελθεῖν 5  
 αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διὰ  
 τὴν ἰδίαν ἀρετὴν τυχόντες τῆς σωτηρίας ἀπῆλθον 463  
 ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ διὰ τῆς Αἰβύης εἰς Κυρήνην  
 ἀπελθόντες ἐσώθησαν παραδόξως εἰς τὴν πατρίδα.  
 ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις 10  
 Ἐφιάλτης ὁ Σοφωνίδου, δημαγωγὸς ὢν καὶ τὸ πλη-  
 θος παροξύνας κατὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἔπεισε τὸν  
 δῆμον ψηφίσματι μειῶσαι τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου  
 βουλήν, καὶ τὰ πάτρια καὶ περιβόητα νόμιμα κατα-  
 λῦσαι. οὐ μὴν ἀθῶός γε διέφυγε τηλικούτοις ἀνο- 15  
 μήμασιν ἐπιβαλόμενος, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἀναιρεθεὶς  
 ἄδηλον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν.

78 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι  
 μὲν ἦν ἄρχων Φιλοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατον  
 ἀρχὴν διεδέξαντο Αὐλὸς Ποστούμιος Πηγοῦλος καὶ 20  
 Σπόριος Φούριος Μεδιολανός. ἐπὶ δὲ τούτων Κο-  
 ρινθίοις καὶ Ἐπιδαυριοῖς πρὸς Ἀθηναίους ἐνστά-  
 ντος πολέμου, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτοὺς Ἀθηναῖοι, καὶ  
 2 γενομένης μάχης ἰσχυρᾶς ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. μεγάλῳ

2 διὰ τὸ (διότι ipse) τούτους οὐ δυνατὸν ἀνελεῖν ἄνευ  
 P, om. v. 5 κινδύνου Pa ἀνελθεῖν cod. 11 Σοφω-  
 νίδου Menrsius, Σιμωνίδου cod. 15 ἀθῶος (Wess.) Cobet  
 et Sauppe, ἀθρόως cod. 16 ἐπιβαλλόμενος P 20 διε-  
 δέξατο P Αὐλός] Παῦλος f 21 Σπούριος P φρού-  
 ριος PAF μεδιόλανος P 22 πρὸς Ἀθ. ἐ. π. PA, ἐ. π.  
 πρὸς Ἀθ. cet. 23 καὶ γενομένης \*\* (eraso δὲ) P, γενομέ-  
 νης δὲ v.

δὲ στόλῳ καταπλεύσαντες πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους  
 Ἀλιεῖς, ἀνέβησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τῶν  
 πολεμίων ἀνείλον οὐκ ὀλίγους. συστραφέντων δὲ  
 τῶν Πελοποννησίων καὶ δύναμιν ἀξιόλογον ἄθροι-  
 5 σάντων, συνέστη μάχῃ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους περὶ  
 τὴν ὀνομαζομένην Κερκυράλειαν, καθ' ἣν πάλιν ἐνί-  
 κησαν Ἀθηναῖοι. τοιούτων δὲ εὐήμερημάτων αὐτοῖς 3  
 γενομένων, τοὺς Αἰγινήτας ὀρῶντες πεφρονηματισ-  
 μένους μὲν ταῖς προγεγενημέναις πράξεσιν, ἄλλο-  
 10 τρίως δὲ ἔχοντας πρὸς αὐτοὺς, ἔγνωσαν κατα-  
 πολεμῆσαι. διὸ καὶ στόλον ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόλογον 4  
 ἀποστείλάντων τῶν Ἀθηναίων, οἱ τὴν Αἶγιναν κα-  
 τοικοῦντες, μεγάλην ἐμπειρίαν ἔχοντες καὶ δόξαν  
 τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων, οὐ κατεπλήρησαν τὴν  
 15 ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων, ἔχοντες δὲ τριήρεις ἱκανὰς  
 καὶ προσκατωσκευάσαντες ἑτέρας, ἐναυμάχησαν, καὶ  
 λειψθέντες ἀπέβαλον τριήρεις ἑβδομήκοντα· συντρι-  
 βέντες δὲ τοῖς φρονήμασι διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμ-  
 φορᾶς, ἠναγκάσθησαν εἰς τὴν Ἀθηναίων συντέλειαν  
 20 καταταχθῆναι. ταῦτα μὲν οὖν Λεωκράτης ὁ στρα-  
 τηγὸς κατεπράξατο τοῖς Ἀθηναίοις, τοὺς πάντας  
 διαπολεμήσας μῆνας ἑννέα πρὸς τοὺς Αἰγινήτας.

Ἄμα δὲ τούτοις πραγματοποιέοις κατὰ τὴν Σικελίαν 5  
 Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς [ὢν], ὠνομασ-  
 25 μένος τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-  
 464 νους, Μέναινον μὲν πόλιν ἔκτισε καὶ τὴν σύνεγγυς

1 δὲ om. v. 2 Ἀλιεῖς] καὶ add. Steph. 5 συνέστη  
 P, συνέβη v. 6 Κερκυράλειαν cod. 7 δὲ om. P 9 μὲν  
 Dind., μὲν ἐν cod. 19 τὴν P'A, τὴν τῶν cet. 24 Λευ-  
 κέτιος v. ὢν del. Dind., οὐκ malim; ἀνονόμαστος ὢν  
 Madvig 26 μεναῖνον P

χώραν τοῖς κατοικοισθεῖσι διεμέρισε, στρατευσάμενος δ' ἐπὶ πόλιν ἀξιόλογον Μοργαντίναν, καὶ χειρωσάμενος αὐτήν, δόξαν ἀπηνέγκατο παρὰ τοῖς ὁμοεθνεσί.

- 79 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Βίων, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατον ἀρχὴν διε- 5  
δέξαντο Πούπλιος Σερουίλιος Στροῦκτος καὶ Λεύκιος Αἰβούτιος Ἄλβας. ἐπὶ δὲ τούτων Κορινθίοις καὶ Μεγαρεῦσι περὶ χώρας ὁμόρου γενομένης ἀμφισβη-  
2 τήσεως, εἰς πόλεμον αἱ πόλεις ἐνέπεσον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον τὴν χώραν ἀλλήλων διετελοῦν λεηλα- 10  
τοῦντες καὶ κατ' ὀλίγους συμπλοκάς [καὶ μάχας μικράς] ποιοῦμενοι· αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς οἱ Μεγαρεῖς ἀεὶ μᾶλλον ἐλαττούμενοι καὶ τοὺς Κοριν-  
θίους φοβούμενοι, συμμάχους ἐποιήσαντο τοὺς Ἀθη-  
3 ναίους. διὸ καὶ πάλιν τῶν πόλεων ἐφαμίλλων ταῖς 15  
δυνάμεσι γενομένων, καὶ τῶν Κορινθίων μετὰ Πελοποννησίων ἀξιολόγῳ δυνάμει στρατευσάντων εἰς τὴν Μεγαρικὴν, Ἀθηναῖοι συμμαχίαν ἔπεμψαν τοῖς Μεγαρεῦσιν, ἧς ἡγείτο Μυρωνίδης, ἀνὴρ ἐπ' ἀρετῇ θαυμαζόμενος· γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς 20  
ἐπὶ πολλὸν χρόνον, καὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις ἐκατέρων ἐξισουμένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι καὶ  
4 πολλοὺς ἀνείλον τῶν πολεμίων. μετὰ δ' ὀλίγας 25  
ἡμέρας πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης ἐν τῇ λεγο-  
μένῃ Κιμωλίᾳ, πάλιν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι [καὶ πολ-

2 Μοργαντίναν cod. 5 διεδέξατο P 7 ἄλβας P  
10 τὴν γ. ἀ. PA, ἀ. τὴν γ. cet. 11 καὶ μάχας del. Reiske  
12 μικράς ποιοῦμενοι PA, ποιοῦμενοι μικράς cet. 15 πάλιν]  
πάλαι Madvig πόλεων] πολεμίων v. 22 Ἀθηναῖοι om. v.  
25 καὶ πολλοὺς . . πολεμίων delevi

λους ἀνεῖλον τῶν πολεμίων. μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας  
 πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης] . . . οἱ Φωκεῖς ἐνε-  
 στήσαντο πόλεμον πρὸς Δωριεῖς, τοὺς προγόνους  
 μὲν Λακεδαιμονίων, οἰκοῦντας δὲ πόλεις τρεῖς, Κυ-  
 5 τίνιον καὶ Βοῖον καὶ Ἐρινεόν, κειμένας ὑπὸ τὸν  
 λόφον τὸν ὀνομαζόμενον Παρνασσόν. τὸ μὲν οὖν 5  
 πρῶτον βία χειρῶσάμενοι τοὺς Δωριεῖς, κατέσχον  
 αὐτῶν τὰς πόλεις· μετὰ δὲ ταῦτα Λακεδαιμόνιοι μὲν  
 Νικομήδην τὸν Κλεομένους ἐξέπεμψαν βοηθήσοντα  
 10 τοῖς Δωριεῦσι διὰ τὴν συγγένειαν· εἶχε δ' οὗτος  
 Λακεδαιμονίους μὲν χιλίους πεντακοσίους, παρὰ δὲ  
 τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μυρίους. οὗτος μὲν οὖν 6  
 ἐπίτροπος ὢν Πλειστώνακτος τοῦ βασιλέως παιδὸς  
 ὢντος, μετὰ τοσαύτης δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Δω-  
 15 ριεῦσι, νικήσας δὲ τοὺς Φωκεῖς καὶ τὰς πόλεις  
 ἀνακτησάμενος τοὺς τε Φωκεῖς καὶ Δωριεῖς διήλ-  
 465 λαξεν. Ἀθηναῖοι δὲ πυθόμενοι τοὺς Λακεδαιμονίους 80  
 τὸν μὲν πρὸς Φωκεῖς πόλεμον καταλελυκέναι, αὐτοὺς  
 δὲ μέλλειν τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιεῖσθαι, ἔγνω-  
 20 σαν ἐπιθέσθαι κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τοῖς Λακεδαι-  
 μονίοις. ἐστράτευσαν οὖν ἐπ' αὐτούς, παραλαβόντες  
 τοὺς Ἀργεῖους καὶ Θετταλούς· καὶ πεντήκοντα μὲν  
 ναυσί, στρατιώταις δὲ μυρίοις καὶ ἑτετρακισχιλίοις  
 ἐπιβουλεύοντες αὐτοῖς κατελάβοντο τὰς περὶ τὴν

1 μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας del. Dind. 2 πάλιν γ. ἰ. μά-  
 χης om. f ἐνέστησαν τὸν πολ. P 4 κυντίνιον Pa, κυντί-  
 βιον FJK 5 Βόιον Rhod., ἐρίβαιον P, ἐρίβιον vel ἐρίνιον  
 cet. Ἐρινεόν Rhod., ἐριναιόν cod. 6 οὖν] γὰρ P 9  
 Κλεομένους] Κλεομβρότου Thuk. I 107 16 δωριεῖς καὶ  
 φωκεῖς v. 19 ἐμποιεῖσθαι P 24 ἐπιβουλεύοντες (vel  
 ἐπιβαλοῦντες) Hertl., ἐπιβαλόντες cod. κατελάβοντο\*] κα-  
 τέλαβον cod.



2 Γεράνειαν παρόδους. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυνθανό-  
 μενοι τὰ κατὰ τοὺς Ἀθηναίους παρήλθον τῆς Βοιω-  
 τίας εἰς Τάναγραν. τῶν δὲ Ἀθηναίων παραγενο-  
 μένων εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ παρατάξεως γενομένης,  
 ἰσχυρὰ συνέστη μάχη· καὶ τῶν μὲν Θετταλῶν μετα- 5  
 βαλομένων ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,  
 τῶν δὲ Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀργείων οὐδὲν ἤττον  
 διαγωνιζομένων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφο-  
 3 τέροις, νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης διελύθησαν. μετὰ δὲ  
 ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις κομιζομένης ἀγορᾶς πολλῆς 10  
 ἐκ τῆς Ἀττικῆς, οἱ Θετταλοὶ κρίναντες ἐπιθέσθαι  
 ταύτῃ, τῆς ὥρας δειπνοποιησάμενοι νυκτὸς ἀπῆντων  
 4 τοῖς κομίζουσι τὰς ἀγοράς. τῶν δὲ παραφυλαττόν-  
 των Ἀθηναίων ἀγνοούντων καὶ προσδεξαμένων τοὺς  
 Θετταλοὺς ὥς φίλους, συνέβη [καὶ] πολλοὺς καὶ 15  
 ποικίλους ἀγῶνας γενέσθαι περὶ τῆς ἀγορᾶς. τὸ  
 μὲν γὰρ πρῶτον οἱ Θετταλοί, προσδεχθέντες ὑπὸ  
 τῶν πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἔκτεινον τοὺς ἐν-  
 τυγχάνοντας, καὶ συντεταγμένοι τοῖς τεθορυβημένοις  
 5 συμπλεκόμενοι πολλοὺς ἀνήρουν. οἱ δὲ κατὰ τὴν 20  
 στρατοπεδείαν ὄντες Ἀθηναῖοι πυνθόμενοι τὴν τῶν  
 Θετταλῶν ἐπίθεσιν, ἤκον κατὰ σπουδὴν, καὶ τοὺς  
 Θετταλοὺς ἐξ ἐφόδου τρεψάμενοι πολὺν ἐποιοῦν  
 6 φόνον. ἐπιβοηθησάντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων τοῖς  
 Θετταλοῖς συντεταγμένῃ τῇ δυνάμει, καὶ τοῖς στρα- 25  
 τοπέδοις ὅλοις γενομένης παρατάξεως, συνέβη διὰ  
 τὴν γενομένην φιλοτιμίαν πολλοὺς παρ' ἀμφοτέροις

1 γεράνειαν PA      5 ἰσχυρᾶς cod., corr. Reiske      μετα-  
 βαλλομένων PA      12 ταύτῃ Reiske, ταύτης cod.      15 καὶ  
 del. Dind.      27 ἀμφοτέρων P

ἀναιρεθῆναι. τέλος δὲ τῆς μάχης ἀμφίδοξον λαβού-  
σης τὸ τέλος, συνέβη τοὺς τε Λακεδαιμονίους ἀμφι-  
σβητῆσαι περὶ τῆς νίκης καὶ τοὺς Ἀθηναίους. τότε  
μὲν οὖν ἐπιλαβούσης νυκτὸς καὶ τῆς νίκης ἀμφιδό-  
5 ξου γενομένης, διεπρεσβεύοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ  
τετραμηνιαίους σπονδὰς ἐποιήσαντο.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 81  
μὲν ἦρχε Μνησιθείδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ κατε-  
στάθησαν Λούκιος Λουκράτιος καὶ Τίτος Οὐτετούριος  
466 Κιχωρίνος. ἐπὶ δὲ τούτων Θηβαῖοι μὲν τεταπεινω-  
10 μένοι διὰ τὴν πρὸς Ξέρξην αὐτοῖς γενομένην συμ-  
μαχίαν, ἐξήτουν δι' οὗ τρόπου δύναιντ' ἂν ἀνα-  
λαβεῖν τὴν πάτριον ἰσχύν τε καὶ δόξαν. διὸ καὶ 2  
τῶν Βοιωτῶν ἀπάντων καταφρονούντων καὶ μηκέτι  
15 προσεχόντων τοῖς Θηβαίοις, ἤξιον τοὺς Λακεδαιμο-  
νίους τῇ πόλει συμπεριποιῆσαι τὴν ὅλην ἡγεμονίαν  
τῆς Βοιωτίας· ἐπηγγέλλοντο δ' αὐτοῖς ἀντὶ ταύτης  
τῆς χάριτος ἰδίᾳ πολεμήσειν τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε  
μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι τοῖς Σπαρτιάταις ἐκτὸς τῆς  
20 Πελοποννήσου δύναμιν ἐξαγαγεῖν πεζήν. οἱ δὲ Λα- 3  
κεδαιμόνιοι κρίναντες συμφέροντα λέγειν αὐτούς,  
καὶ νομίζοντες τὰς Θήβας, ἂν ἀνέξῃσιν, ἔσεσθαι  
τῆς τῶν Ἀθηναίων ὥσπερ ἀντίπαλόν τινα· διόπερ  
ἔχοντες τότε περὶ Τάναγραν ἔτοιμον καὶ μέγα στρα-  
25 τόπεδον, τῆς μὲν τῶν Θηβαίων πόλεως μείζονα τὸν  
περίβουλον κατεσκεύασαν, τὰς δ' ἐν Βοιωτίᾳ πόλεις

6 τετραμηνιαίους cod., corr. Eich. 7 ἐνιαυσίου cod.  
10 κιχωρίνος PA, κιχώριος L, κιχωρηνός cet. 12 ἀνεξήτουν  
v. (c. 21, 3 XII 38, 4) δύναιντ' ἂν Dind., δύναιντο cod.  
16 ἡγεμονίαν τῆς Βοιωτίας PAF, τῆς B. ἡγ. cet. 23 τῆς  
P, τῇ v. ἀντίπαλον P, ἀντίπολιν v.

- 4 ἡνάγκασαν ὑποτάττεσθαι τοῖς Θηβαίοις. οἱ δὲ Ἀθη-  
 ναῖοι τὴν ἐπιβολὴν τῶν Λακεδαιμονίων διακόψαι  
 σπεύδοντες, δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσαντο, καὶ  
 στρατηγὸν εἶλοντο Μυρωνίδην τὸν Καλλίου. οὗτος  
 δὲ καταλέξας τῶν πολιτῶν τοὺς ἱκανοὺς παρήγγειλεν 5  
 αὐτοῖς, ἐκθέμενος ἡμέραν ἐν ἣ τὴν ἐκ τῆς πόλεως  
 5 ἀνάζευξιν ἡμελλε ποιεῖσθαι. ἐπεὶ δ' ὁ συντεταγμένος  
 καιρὸς ἦκε, καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες οὐ κατήντη-  
 σαν πρὸς τὴν ὠρισμένην ἡμέραν, ἀναλαβὼν τοὺς  
 προσεληλυθότας προῆγεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. τῶν δὲ 10  
 ἡγεμόνων τινὲς καὶ τῶν φίλων ἔφασαν δεῖν ἀναμέ-  
 νειν τοὺς καθυστεροῦντας, ὁ δὲ Μυρωνίδης, συνετὸς  
 ὢν ἅμα καὶ δραστικὸς στρατηγός, οὐκ ἔφησεν ἀνα-  
 μενεῖν· ἀπεφαίνεται γὰρ τοὺς μὲν ἐκουσίως καθυ-  
 στεροῦντας τῆς ἐξόδου καὶ κατὰ τὴν μάχην ἀγεννῶς 15  
 καὶ δειλῶς ἔξειν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τοὺς ὑπὲρ  
 τῆς πατρίδος κινδύνους ὑποστήσεσθαι, τοὺς δ' ἐτοι-  
 μους κατὰ τὴν συντεταγμένην ἡμέραν παραγεννηθέν-  
 τας φανεροὺς εἶναι διότι καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ  
 τάξιν οὐ καταλείψουσιν· ὕπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. 20  
 6 ὀλίγους γὰρ προάγων στρατιώτας, καὶ τούτους ἀρί-  
 στους ταῖς ἀνδραγαθίαις, παρετάξατο κατὰ τὴν  
 Βοιωτίαν πρὸς πολλαπλασίους, καὶ κατὰ κράτος  
 περιεγένετο τῶν ἀντιπαχθέντων.
- 82 Δοκεῖ δ' ἡ παράταξις αὕτη μηδεμιᾶς ἀπολείπεσθαι 25

6 συνθέμενος Hertl. 8 οὐκ ἀπὴντησαν f 10 προ-  
 εληλυθότας PAFHJL 11 δεῖν] μὴ add. P<sup>2</sup> 12 ὁ δὲ—  
 καθυστεροῦντας om. P 13 στρατηγόν cod., corr. Dind.  
 ἀναμένειν cod. 15 καὶ] μὴ P<sup>2</sup> 16 οὐδὲ om. v. 19  
 διότι] ὅτι P<sup>2</sup> 22 κατὰ] καὶ κατὰ P 23 καὶ eras. P  
 25 παράταξις\*] πρᾶξις cod.

τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις γεγενημένων παρα-  
 τάξεων τοῖς Ἀθηναίοις· ἥ τε γὰρ ἐν Μαραθῶνι  
 γενομένη νίκη καὶ τὸ περὶ Πλαταιᾶς κατὰ Περσῶν  
 5 ἔργα δοκεῖ μηδὲν προέχειν τῆς μάχης ἧς ἐνίκησε  
 Μυρωνίδης τοὺς Βοιωτοὺς. ἐκείνων γὰρ αἱ μὲν 2  
 ἐγένοντο πρὸς βαρβάρους, αἱ δὲ συνετελέσθησαν  
 μετ' ἄλλων συμμάχων, ταύτην δὲ τὴν παρατάξιν  
 467 Ἀθηναῖοι μόνοι διακινδυνεύσαντες ἐνίκησαν καὶ  
 10 πρὸς Ἑλλήνων τοὺς ἀρίστους διηγωνίσαντο. δοκοῦσι 3  
 γὰρ οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὰς τῶν δεινῶν ὑπομονὰς καὶ  
 τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας μηδενὸς λείπεσθαι τῶν  
 ἄλλων· ὕστερον γοῦν αὐτοὶ Θηβαῖοι περὶ Λεῦκτρα  
 καὶ Μαντίνειαν μόνοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἄπαντας  
 15 καὶ τοὺς συμμάχους παραταξάμενοι μεγίστην μὲν  
 δόξαν ἐπ' ἀνδρείᾳ κατεκτήσαντο, τῆς δ' Ἑλλάδος  
 ἀπάσης ἡγεμόνες ἀνεκλίστως ἐγενήθησαν. τῶν δὲ 4  
 συγγραφέων, καίπερ τῆς μάχης ταύτης ἐπιφανοῦς  
 γεγενημένης, οὐδεὶς οὔτε τὸν τρόπον αὐτῆς οὔτε  
 20 τὴν διάταξιν ἀνέγραψε. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐπι-  
 φανεῖ μάχῃ νικήσας τοὺς Βοιωτοὺς ἐνάμιλλος ἐγε-  
 νήθη τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἡγεμόσιν ἐπιφανε-  
 στάτοις, Θεμιστοκλεῖ καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κίμωνι.  
 ὁ δὲ Μυρωνίδης μετὰ τὴν γενομένην νίκην Τάνα- 5  
 25 γραν μὲν ἐκπολιορκήσας, περιεῖλεν αὐτῆς τὰ τεῖχη,  
 τὴν δὲ Βοιωτίαν ἅπασαν ἐπιὼν ἔτεμνε καὶ κατέ-  
 φθειρε καὶ τοῖς στρατιώταις διελὼν τὰ λάφυρα πάν-  
 τας ὠφελείαις ἰδραῖς ἐκόσμησεν. οἱ δὲ Βοιωτοὶ 83

1 πράξεων P      6 τοῖς Βοιωτοῖς P<sup>a</sup>  
 οὖν v.    19 οὐδὲ . . . οὐδὲ cod., corr. Dind.

13 γ' οὖν P,  
 27 καὶ om. v.

παροξυνθέντες ἐπὶ τῇ διαφθορᾷ τῆς χώρας, συνε-  
στράφησαν πανδημεί, καὶ στρατεύσαντες ἤθροισαν  
μεγάλην δύναμιν. γενομένης δὲ μάχης ἐν Οἰνοφύ-  
τοις τῆς Βοιωτίας, καὶ τὸ δεινὸν ἀμφοτέρων ταῖς  
ψυχαῖς ἐρρωμένως ὑπομενόντων, διημέρευσαν ἐν τῇ 5  
μάχῃ· μόρις δὲ τῶν Ἀθηναίων τρεψαμένων τοὺς  
Βοιωτοὺς, ὁ Μυρωνίδης πασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιω-  
2 τίαν πόλεων ἐγκρατὴς ἐγένετο πλὴν Θηβῶν. μετὰ  
δὲ ταῦτα ἐκ τῆς Βοιωτίας ἀναξεύξας ἐστράτευσεν  
ἐπὶ Λοκροὺς τοὺς ὀνομαζομένους Ὀπουντίους. τοῦ- 10  
τους δὲ ἐξ ἐφόδου χειρῶσάμενος, καὶ λαβὼν ὁμή-  
3 ρους, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Παρνασίαν. παραπλησίως δὲ  
τοῖς Λοκροῖς καὶ τοὺς Φωκεῖς καταπολεμήσας, καὶ  
λαβὼν ὁμήρους, ἀνέξεν εἰς τὴν Θετταλίαν, ἐγκα-  
λῶν μὲν περὶ τῆς γενομένης προδοσίας, προστάττων 15  
δὲ καταδέχεσθαι τοὺς φυγάδας· τῶν δὲ Φαρσαλίων  
4 οὐ προσδεχομένων, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. ἐπεὶ δὲ  
τὴν μὲν πόλιν οὐκ ἠδύνατο βίᾳ χειρώσασθαι, τὴν  
δὲ πολιορκίαν πολὺν χρόνον ὑπέμενον οἱ Φαρσάλιοι,  
τὸ τηνικαῦτα ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐπα- 20  
νῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐν  
ὀλίγῳ χρόνῳ μεγάλας πράξεις ἐπιτελεσάμενος περι-  
βόητον ἔσχε τὴν δόξαν παρὰ τοῖς πολίταις. ταῦτα  
μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

84 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου παρὰ μὲν 25  
Ἡλείοις Ὀλυμπιάς ἤχθη μία πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα,  
καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πολύμναστος Κυρηναῖος, ἐν

4 ἀμφοτέραις P      8 Θηβαίων PA      12 Παρνασίαν  
Wurm et Madvig, παραλίαν Palmerius, φαρσαλίαν cod.  
24 ἐνιαυτόν] ὕπατον P (in marg. χρόνον P<sup>1</sup>)

Ῥώμη δ' ὑπῆρχον ὑπατοὶ Σερούιος Σουλπίκιος καὶ  
 Πούπλιος Ούολούμνιος Ἀμεντίνος. ἐπὶ δὲ τούτων 2  
 Τολμίδης ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως,  
 ἀμιλλώμενος πρὸς τὴν Μυρωνίδου ἀρετὴν τε καὶ  
<sup>468</sup> 5 δόξαν, ἔσπευδεν ἀξιόλογόν τι κατεργάσασθαι. διδ 3  
 καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς μηδεὺς πρότερον  
 πεπορθηκότος τὴν Λακωνικὴν, παρεκάλεσε τὸν δῆμον  
 δηῶσαι τὴν τῶν Σπαρτιατῶν χώραν, ἐπηγγέλετο  
 δὲ χιλίους ὀπλίτας παραλαβὼν εἰς τὰς τριήρεις μετὰ  
 10 τούτων πορθήσειν μὲν τὴν Λακωνικὴν, ταπεινώσειν  
 δὲ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν δόξαν. συγχωρησάντων δὲ 4  
 τῶν Ἀθηναίων, βουλόμενος λαθραίως πλείονας ὀπλί-  
 τας ἐξαγαγεῖν, τεχνάζεται τι τοιοῦτον. οἱ μὲν πολέ-  
 ται διελέμβανον αὐτὸν καταλέξειν εἰς τὴν στρατιὰν  
 15 τῶν νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς  
 σώμασιν εὐρωστωτάτους· ὁ δὲ Τολμίδης σπεύδων μὴ  
 μόνον τοὺς τεταγμένους χιλίους ἐξαγαγεῖν εἰς τὴν  
 στρατείαν, προσιὼν ἑκάστῳ τῶν νέων καὶ τῇ Ῥώμῃ  
 διαφερόντων ἔλεγεν ὥς μέλλει καταλέγειν αὐτόν·  
 20 κρεῖττον οὖν ἔφησεν ἐθελοντὴν στρατεύειν μᾶλλον  
 ἢ διὰ τῶν καταλόγων ἀναγκασθῆναι δοκεῖν. ἐπεὶ δὲ 5  
 πλείους τῶν τρισχιλίων τούτῳ τῷ λόγῳ συνέπεισεν  
 ἐθελοντὴν ἀπογράφεσθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς οὐκέτι  
 σπεύδοντας ἑώρα, τότε τοὺς ὁμολογημένους χιλίους  
 25 κατέλεξεν ἐκ τῶν ἄλλων. ὥς δ' αὐτῷ καὶ τᾶλλα 6  
 τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαστο, πεντήκοντα μὲν

5 ἔσπευδεν om. v. 8 ἐπηγγέλετο P<sup>1</sup> L, ἐπηγγέλλετο cet.  
 12 ὀπλίτας Dind., πολίτας cod. 14 στρατείαν v. (c. 48, 4)  
 16 εὐρωστώτατους v. 17 ἐξάγειν v. 18 στρατιάν cod.,  
 corr. Wess. 20 στρατεύειν μᾶλλον om. P 21 τῶν κατα-  
 λόγων P<sup>1</sup>, τὸν κατάλογον cet. 23 ἐθελοντί v.

τριήρεσιν ἀνήχθη καὶ τετρακισχιλίους ὀπλίταις, κατα-  
 πλεύσας δὲ τῆς Λακωνικῆς εἰς Μεθώνην, τοῦτο μὲν  
 τὸ χωρίον εἶλε, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων βοηθησάν-  
 των ἀνέξευξε, καὶ παραπλεύσας εἰς τὸ Γύθειον, ἐπί- 5  
 νειον τῶν Λακεδαιμονίων, χειρωσάμενος δὲ καὶ ταύ-  
 τήν τὴν πόλιν καὶ τὰ νεώρια τῶν Λακεδαιμονίων  
 7 ἐμπροΐσας, τὴν χώραν ἐδῆσεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀναχθεὶς  
 ἐπλευσε τῆς Κεφαλληνίας εἰς Ζάκυνθον· ταύτην δὲ  
 χειρωσάμενος καὶ πάσας τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πό-  
 λεις προσαγαγόμενος, εἰς τὸ πέραν διέπλευσε καὶ 10  
 κατῆρεν εἰς Ναύπακτον. ὁμοίως δὲ καὶ ταύτην ἐξ  
 ἐφόδου λαβὼν, κατῴκισεν εἰς ταύτην Μεσσηνίων  
 τοὺς ἐπισήμους, ὑποσπόνδους ὑπὸ Λακεδαιμονίων  
 8 ἀφεθέντας· κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Λακε-  
 δαιμόνιοι πρὸς τοὺς Εἰλωτας καὶ Μεσσηνίους πε- 15  
 πολεμηκότες ἐπὶ πλεόν, τότε κρατήσαντες ἀμφοτέρων  
 τοὺς μὲν ἐξ Ἰθώμης ὑποσπόνδους ἀφῆκαν, καθότι 469  
 προείρηται, τῶν δ' Εἰλώτων τοὺς αἰτίους τῆς ἀπο-  
 στάσεως κολάσαντες τοὺς ἄλλους κατεδουλώσαντο.  
 85 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωσιστράτου Ῥωμαῖοι 20  
 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Πο-  
 πλικόλαν καὶ Γάιον Κλώδιον Ῥήγιλλον. ἐπὶ δὲ τού-  
 των Τολμίδης μὲν περὶ τὴν Βοιωτίαν διέτριβεν,  
 Ἀθηναῖοι δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου, τῶν ἀγαθῶν  
 ἀνδρῶν, στρατηγὸν κατέστησαν, καὶ δόντες αὐτῷ 25  
 τριήρεις πεντήκοντα καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐξέπεμψαν

4 Γύθειον cod. 8 et 9 Κεφαλην . . . v. 10 προσα-  
 γόμενος v. 12 et 15 μεσην . . . P 16 τότε πεπολ. ἐπὶ  
 πλείον κρατ. FJK 21 πουπλικόλαν P 22 Κλώδιον]  
 Οὐαλέριον FM 24 ἀγαθῶν ἀνδρῶν] ἀπασῶν δυνάμεων  
 Wurm

ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. οὗτος δὲ τῆς Πελοποννήσου 2  
πολλὴν ἐπόρθησεν, εἰς δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν διαβάς  
πλὴν Οἰνιαδῶν ἀπάσας τὰς πόλεις προσηγάγετο. οἱ  
μὲν οὖν Ἀθηναῖοι κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πλεί-  
5 στων πόλεων ἤρξαν, ἐπ' ἀνδρείαā δὲ καὶ στρατηγία  
μεγάλην δόξαν κατεκτήσαντο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρίστωνος Ῥωμαῖοι 86  
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Φάβιον Οὐίβου-  
λανὸν καὶ Λεύκιον Κορνήλιον Κουριτίουν. ἐπὶ δὲ  
10 τούτων Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις πενταετεῖς  
ἐγένοντο σπονδαί, Κίμωνος τοῦ Ἀθηναίου συνθε-  
μένου ταύτας. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἐγεσταίοις 2  
καὶ Αἰλυβαίταις ἐνέστη πόλεμος περὶ χώρας τῆς πρὸς  
τῷ Μαζάρῳ ποταμῷ· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς  
15 συνέβη πολλοὺς παρ' ἀμφοτέροις ἀναιρεθῆναι καὶ  
τῆς φιλοτιμίας μὴ λῆξαι τὰς πόλεις. μετὰ δὲ τὴν 3  
πολιτογραφίαν τὴν ἐν ταῖς πόλεσι γενομένην καὶ  
τὸν ἀναδασμὸν τῆς χώρας, πολλῶν εἰκῇ καὶ ὥς  
ἔτυχε πεπολιτογραφημένων, ἐνόσουν αἱ πόλεις καὶ  
20 πάλιν εἰς πολιτικὰς στάσεις καὶ ταραχὰς ἐνέπιπτον·  
μάλιστα δὲ τὸ κακὸν ἐπεπόλασεν ἐν ταῖς Συρακού-  
σαις. Τυνδαρίδης γάρ τις τοῦνομα, θράσους καὶ 4  
τόλμης γέμων ἄνθρωπος, τὸ μὲν πρῶτον πολλοὺς  
τῶν πενήτων ἀνελάμβανε, καὶ σωματοποιῶν τούτους  
25 ἑαυτῷ πρὸς τυραννίδα ἐτοίμους ἐποίει δορυφόρους.  
μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη φανερὸς ὦν ὅτι δυναστείας ὀρέ-

3 πλὴν Dind., πλησίον cod. (Thuk. I 111) 9 κουρητι-  
νον PA 12 Ἀίγεσταίοις cod., Σελινουντίοις Schubring  
13 Αἰλυβαίοις v., Σελινουντίοις Benndorf, Ἀλικυαίοις Unger  
(XIII 54, 4) συνέστη Bek.



- 5 γεῖται, θανάτου κρίσιν ὑποσχὼν κατεδικάσθη. ἀπα-  
γομένου δὲ εἰς τὸ δεσμοκτήριον οἱ πολυωρηθέντες  
ὑπ' αὐτοῦ συνεστράφησαν καὶ τοῖς ἀπάγουσι τὰς  
χεῖρας ἐπέφερον. ταραχῆς δὲ γενομένης κατὰ τὴν  
πόλιν, συνεστράφησαν οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, 5  
καὶ τοὺς νεωτερίζαντας συναρπάσαντες ἅμα τῷ Τυν-470  
δαρίδῃ ἀνεῖλον. πλεονάκεις δὲ τούτου γινομένου,  
καὶ τῶν ἀνδρῶν τυραννίδος ἐπιθυμούντων, ὁ δῆμος  
ἐπηνέχθη μιμήσασθαι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νόμον  
θεῖναι παραπλήσιον τῷ παρ' ἐκείνοις γεγραμμένῳ 10
- 87 περὶ ὀστρακισμοῦ. παρὰ γὰρ Ἀθηναίοις ἕκαστον  
τῶν πολιτῶν ἔδει γράφειν εἰς ὄστρακον τοῦνομα  
τοῦ δοκοῦντος μάλιστα δύνασθαι τυραννεῖν τῶν  
πολιτῶν, παρὰ δὲ τοῖς Συρακοσίοις εἰς πέταλον  
ἐλαίας γράφεσθαι τὸν δυνατώτατον τῶν πολιτῶν, 15  
διαριθμηθέντων δὲ τῶν πετάλων τὸν πλεῖστα πέταλα
- 2 λαβόντα φεύγειν πενταετῇ χρόνον. τούτῳ γὰρ τῷ  
τρόπῳ διελάμβανον ταπεινώσειν τὰ φρονήματα τῶν  
πλεῖστον ἰσχυρόντων ἐν ταῖς πατρίσι· καθόλου γὰρ  
οὐ πονηρίας κολάσεις ἐλάμβανον παρὰ τῶν παρανο- 20  
μούντων, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀνξήσεως τῶν ἀνδρῶν  
ἐποιοῦν ταπείνωσιν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοῦτο  
τὸ γένος τῆς νομοθεσίας ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ συμ-  
βεβηκότος ὀστρακισμὸν, οἱ δὲ Συρακοσῖοι πεταλισμὸν.
- 3 οὗτος δὲ ὁ νόμος διέμενε παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις 25  
ἐπὶ πολὺν χρόνον, παρὰ δὲ τοῖς Συρακοσίοις κατε-
- 4 λύθη ταχὺ διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν μεγίστων

2 δὲ P, τε v.      5 πόλιν] πύλην P      6 Τυνδαρίδῃ  
P<sup>1</sup> in marg., Τυνδαρίωνι cet.      7 γενομένου v.      20 κολάσεις P, κόλασιν v.

ἀνδρῶν φυγαδευομένων οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν  
 καὶ δυνάμενοι διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς πολλὰ τῶν κοι-  
 νῶν ἐπανορθοῦν ἀφίσταντο τῶν δημοσίων πράξεων,  
 καὶ διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ νόμου φόβον ἰδιωτεύοντες διε-  
 5 τέλουν, ἐπιμελόμενοι δὲ τῆς ἰδίας οὐσίας εἰς τρυφήν  
 ἀπέκλινον, οἱ δὲ πονηρότατοι τῶν πολιτῶν καὶ τόλμη  
 διαφέροντες ἐφρόντιζον τῶν δημοσίων καὶ τὰ πλήθη  
 πρὸς ταραχὴν καὶ νεωτερισμὸν προετρέποντο. διόπερ 5  
 στάσεων γινομένων πάλιν, καὶ τῶν πολλῶν εἰς δια-  
 10 φοράς ἐκτρεπομένων, πάλιν ἡ πόλις εἰς συνεχεῖς  
 καὶ μεγάλας ἐνέπιπτε ταραχάς· ἐπεπόλαξε γὰρ δημα-  
 γῶν πληθὺς καὶ συκοφαντῶν, καὶ λόγου δεινότης  
 ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἡσκεῖτο, καὶ καθόλου πολλοὶ τὰ  
 φαῦλα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀντὶ τῆς παλαιᾶς καὶ  
 15 σπουδαίας ἀγωγῆς ἡλλάττοντο, καὶ ταῖς μὲν οὐσίαις  
 διὰ τὴν εἰρήνην προέκοπτον, τῆς δ' ὁμονοίας καὶ  
 τοῦ δικαιοπραγεῖν ὀλίγη τις ἐγένετο φροντίς. διόπερ 6  
 οἱ Συρακόσιοι μεταγνόντες τὸν περὶ τοῦ πεταλισμοῦ  
 νόμον κατέλυσαν, ὀλίγον χρόνον αὐτῷ χρησάμενοι.  
 20 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσικράτους ἐν Ῥώμῃ 88  
 κατεστάθησαν ὑπατοὶ Γάιος Ναύτιος Ρούτιλος καὶ  
 Λεύκιος Μινούκιος Καρουτιανός. ἐπὶ δὲ τούτων  
 Περικλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀποβὰς εἰς  
 25 Πελοπόννησον ἐδήλωσε τὴν τῶν Σικωνίων χώραν.  
 ἐπεξεληθόντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν Σικωνίων πανδη- 2  
 μεὶ καὶ μάχης γενομένης, ὁ Περικλῆς νικήσας καὶ

8 ταραχὴν καὶ νεωτ. PAL, νεωτ. καὶ ταραχὴν cet. 15  
 διαγωγῆς ἡρῶντο f 17 ἐγένετο FA 22 Ῥουτίλιος cod.,  
 corr. Rhod. 23 μινούτιος P

πολλοὺς κατὰ τὴν φυγὴν ἀνελὼν κατέκλεισεν αὐτοὺς 471  
εἰς πολιορκίαν. προσβολὰς δὲ ποιούμενος τοῖς τεί-  
χεσι, καὶ μὴ δυνάμενος ἐλεῖν τὴν πόλιν, ἔτι δὲ καὶ  
τῶν Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων βοήθειαν τοῖς  
πολιορκουμένοις, ἀνέξεν ἐκ τῆς Σικυῶνος· εἰς 5  
δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν πλεύσας καὶ τὴν τῶν Οἰνιαδῶν  
χώραν καταδραμὼν καὶ λαφύρων πλῆθος ἀθροίσας,  
3 ἀπέπλευσεν ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας. μετὰ δὲ ταῦτα  
ἐλθὼν εἰς Χερρόνησον χιλίοις τῶν πολιτῶν κατε-  
κληρούχησε τὴν χώραν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομέ- 10  
νοις Τολμίδης ὁ ἕτερος στρατηγὸς εἰς τὴν Εὐβοίαν  
παρελθὼν ἄλλοις χιλίοις πολίταις \* \* \* τὴν τῶν  
4 Ναξίων γῆν διένειμε. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Τυρρη-  
νῶν ληζομένων τὴν θάλατταν, οἱ Συρακόσιοι ναύ-  
αρχον ἐλόμενοι Φάϋλλον ἔπεμψαν εἰς τὴν Τυρρη- 15  
νίαν. οὗτος δ' ἐκπλεύσας τὸ μὲν πρῶτον νῆσον  
τὴν ὀνομαζομένην Αἰθάλειαν ἐπόρθησε, παρὰ δὲ τῶν  
Τυρρηνῶν λάθρα χρήματα λαβὼν, ἀπέπλευσεν εἰς  
τὴν Σικελίαν οὐδὲν ἄξιον μνήμης διαπραξάμενος.  
5 οἱ δὲ Συρακόσιοι τοῦτον μὲν ὥς προδότην κατα- 20  
δικάσαντες ἐφυγάδευσαν, ἕτερον δὲ στρατηγὸν κατα-  
στήσαντες Ἀπελλῆν ἐξαπέστειλαν ἐπὶ Τυρρηνοὺς  
ἔχοντα τριήρεις ἑξήκοντα. οὗτος δὲ τὴν παραθα-  
λάττιον Τυρρηνίαν καταδραμών, ἀπῆρεν εἰς Κύρνον  
κατεχομένην ὑπὸ Τυρρηνῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρό- 25  
νους· πορθήσας δὲ πλείστα τῆς νήσου καὶ τὴν Αἰθά-  
λειαν χειρωσάμενος, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας

3 δὲ καὶ P, δὲ v. 12 τὴν] ταύτην καὶ τὴν conl. Wess.  
13 Ναξίων] ἀναξίων P 16 νῆσον] τὴν νῆσον AFLM 17  
et 26 Αἰθαλίαν cod.

αίχμαλώτων τε πλήθος κομίζων καὶ τὴν ἄλλην ὠφέ-  
 λειαν ἄγων οὐκ ὀλίγην. μετὰ δὲ ταῦτα Δουκέτιος 6  
 ὁ τῶν Σικελῶν ἀφηγούμενος τὰς πόλεις ἀπάσας τὰς  
 ὁμοεθνεῖς πλὴν τῆς Ἰβλας εἰς μίαν καὶ κοινὴν  
 5 ἤγαγε συντέλειαν, δραστικὸς δ' ὢν νεωτέρων ὠρέ-  
 γετο πραγμάτων, καὶ παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν Σικελῶν  
 ἀθροίσας δύναμιν ἀξιόλογον τὰς Μένας, ἣτις ἦν  
 αὐτοῦ πατρίς, μετόπισεν εἰς τὸ πεδῖον, καὶ πλησίον  
 τοῦ τεμένουσ τῶν ὀνομαζομένων Παλικῶν ἔκτισε  
 10 πόλιν ἀξιόλογον, ἣν ἀπὸ τῶν προειρημένων θεῶν  
 ὠνόμαξε Παλικήν.

Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν θεῶν τούτων ἐμνήσθημεν, οὐκ 89  
 ἄξιόν ἐστι παραλιπεῖν τὴν περὶ τὸ ἱερὸν ἀρχαιότητά  
 τε καὶ τὴν ἀπιστίαν καὶ τὸ σύνολον τὸ περὶ τοὺς  
 15 ὀνομαζομένους κρατῆρας ἰδίωμα. μυθολογοῦσι γὰρ  
 τὸ τέμενος, τοῦτο διαφέρειν τῶν ἄλλων ἀρχαιότητι  
 καὶ σεβασμῷ, πολλῶν ἐν αὐτῷ παραδόξων παραδε-  
 δομένων. πρῶτον μὲν γὰρ κρατῆρες εἰσι τῷ μεγέ- 2  
 θει μὲν οὐ κατὰ πᾶν μεγάλοι, πηγὰς δ' ἑξαισίους  
 20 ἀναβάλλοντες ἐξ ἀμυθίου τε βυθοῦ καὶ παραπλή-  
 σιον ἔχοντες τὴν φύσιν τοῖς λέβησι τοῖς ὑπὸ πυρὸς  
 πολλοῦ καομένοις καὶ τὸ ὕδωρ διάπυρον ἀναβάλ-  
 λουσιν. ἔμφασιν μὲν οὖν ἔχει τὸ ἀναβαλλόμενον 3  
 ὕδωρ ὥς ὑπάρχει διάπυρον, οὐ μὴν ἀκριβῆ τὴν  
 25 ἐπίγνωσιν ἔχει διὰ τὸ μηδένα τολμᾶν ἔψασθαι τού-  
 του· τηλικαύτην γὰρ ἔχει κατάπληξιν ἢ τῶν ὕγρων

1 τὴν eras. P      3 Σικελιωτῶν cod., corr. Wess.      7  
 Μένας Müller frag. h. G. I 486; cf. 78, 5 et 91, 3] μινέας P,  
 μὲν Νέας v., μὲν Νόας Palmerius      11 ὠνόμασε P<sup>2</sup>      15  
 ἰδίωμα eras. P      17 παραδεδομένων] γεγεννημένων F<sup>1</sup>JM  
 19 πηγὰς P, σπινθηρας v.      20 τε P, δὲ v.

ἀναβολὴν ὥστε δοκεῖν ὑπὸ θείας τινὸς ἀνάγκης γίνε- 472  
 4 σθαι τὸ συμβαῖνον. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ θείου κατα-  
 κύρου τὴν ὕσφρησιν ἔχει, τὸ δὲ χάσμα βρόμον πολὺν  
 καὶ φοβερὸν ἐξίησι· τὸ δὲ τούτων παραδοξότερον,  
 οὔτε ὑπερεκχεῖται τὸ ὑγρὸν οὔτε ἀπολείπει, κίνησιν 5  
 δὲ καὶ βίαν ρεύματος εἰς ὕψος ἐξαιρομένην ἔχει  
 5 θαυμασίον. τοιαύτης δὲ θεοπρεπείας οὔσης περὶ  
 τὸ τέμενος, οἱ μέγιστοι τῶν ὄρκων ἐνταῦθα συντε-  
 λοῦνται, καὶ τοῖς ἐπισημύσασιν συντόμως ἢ τοῦ δαι-  
 μονίου κόλασις ἀκολουθεῖ· τινὲς γὰρ τῆς ὁράσεως 10  
 στερηθέντες τὴν ἐκ τοῦ τεμένους ἄφοδον ποιοῦνται.  
 6 μεγάλης δ' οὔσης δεισιδαιμονίας, οἱ τὰς ἀμφισβη-  
 τήσεις ἔχοντες, ὅταν ὑπὸ τινος ὑπεροχῆς κατισχύων-  
 ται, τῇ διὰ τῶν ὄρκων τούτων ἀνακρίσει κρίνονται.  
 ἔστι δὲ τοῦτο τὸ τέμενος ἐκ τινων χρόνων ἔσθλον 15  
 τετηρημένον, καὶ τοῖς ἀτυχοῦσιν οἰκέταις καὶ κυρίοις  
 ἀγνώμοσι περιπεπτωκόσι πολλὴν παρέχεται βοήθειαν·  
 7 τοὺς γὰρ εἰς τοῦτο καταφυγόντας οὐκ ἔχουσιν ἐξου-  
 σίαν οἱ δεσπύται βιαίως ἀπάγειν, καὶ μέχρι τούτου  
 διαμένουσιν ἀσινεῖς, μέχρι ἂν ἐπὶ διωρισμένοις φι- 20  
 λανθρώποις πείσαντες οἱ κύριοι καὶ δόντες διὰ τῶν  
 ὄρκων τὰς περὶ τῶν ὁμολογιῶν πίστει ἀπαγάγωσι.  
 8 καὶ οὐδεὶς ἱστορεῖται τῶν δεδωκότων τοῖς οἰκέταις  
 πίστιν ταύτην παραβάς· οὕτω γὰρ ἢ τῶν θεῶν  
 δεισιδαιμονία τοὺς ὁμόσαντας πρὸς τοὺς δούλους 25  
 πιστοὺς ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ τὸ τέμενος ἐν πεδίῳ

2 γὰρ P, om. v.      κατὰ κύρον H, κατάκορον Reiske  
 3 τὸ δὲ — ἐξίησι om. A      4 τὸ δὲ PAL, τὸ δὲ δὴ cet.  
 6 ἐξαιρομένου Reiske      9 σύντομος v.      14 ἀνακρίσει  
 Madvig, ἀναιρέσει cod., πίστει Reiske      21 οἱ κύριοι — πί-  
 στεις om. P      22 ἀπαγάγωσι Madvig, ἀπαλλαγῶσι cod.

θεοπρεπεῖ κείμενον καὶ στοαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις κατα-  
λύσεσιν ἱκανῶς κεκοσμημένον. περὶ μὲν οὖν τού-  
των ἱκανῶς ἡμῖν εἰρήσθω, πρὸς δὲ τὴν συνεχῇ τοῖς  
προϊστορημένοις διήγησιν ἐπάνειμεν.

5 Ὁ γὰρ Δουκέτιος τὴν Παλικὴν κτίσας καὶ περι-90  
λαβὼν αὐτὴν ἀξιολόγῳ τείχει, κατεκληροῦχησε τὴν  
ὁμορον χώραν. συνέβη δὲ τὴν πόλιν ταύτην διὰ  
τὴν τῆς χώρας ἀρετὴν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκη-  
τόρων ταχεῖαν λαβεῖν αὔξησιν. οὐ πολὺν δὲ χρόνον 2  
10 εὐδαιμονήσασα κατεσκάφη, καὶ διέμεινεν ἀοίκητος  
μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων· περὶ ὧν τὰ κατὰ  
μέρος ἀναγράφομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. 3  
κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν μετὰ τὴν κατασκαφὴν τῆς  
15 Συβάρεως ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν ὕστερον ἔτεσιν  
ὀκτὼ πρὸς τοῖς πεντήκοντα Θετταλὸς συναγαγὼν  
τοὺς ὑπολοίπους τῶν Συβαριτῶν ἐξ ἀρχῆς ᾤκισε  
τὴν Σύβαριν, κειμένην ἀνὰ μέσον ποταμῶν δυοῖν,  
τοῦ τε Συβάριος καὶ Κράθιος. ἀγαθὴν δ' ἔχοντες 4  
20 χώραν ταχὺ ταῖς οὐσίαις προσανέβησαν. κατασχόντες  
δὲ τὴν πόλιν ἔτη ὀλίγα πάλιν ἐξέπεσον ἐκ τῆς Συ-  
βάρεως· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἀναγράψαι πειρα-  
σόμεθα κατὰ τὴν ἐχομένην βίβλον.

[Deest annus Ol. 82, 1 : 452 a. Chr.]

25 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀντιδότου Ῥωμαῖοι 91  
473 κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ποστούμιον καὶ Μάρ-  
κον Ὀράτιον. ἐπὶ δὲ τούτων Δουκέτιος [μὲν] ὁ τῶν

2 ἱκανῶς] del. aut καλῶς 20 προσανέβησαν P, om.  
AL, ἐπηύξησαν cet. 21 δὲ om. PAL ὀλίγα πάλιν P,  
ἐξ cet. (cf. XII 10, 2) 26 Λεύκιον] Λεύκιον Πόπλιον f  
27 ὠράτιον cod. μὲν eras. P

Σικελῶν ἔχων τὴν ἡγεμονίαν Αἴτνην μὲν κατελά-  
 βετο, τὸν ἡγούμενον αὐτῆς δολοφονήσας, εἰς δὲ τὴν  
 Ἀκραγαντίνων χώραν ἀναξεύξας μετὰ δυνάμεως  
 Μότυον φρουρούμενον ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίνων ἐπο-  
 λιόρκησε· τῶν δὲ Ἀκραγαντίνων καὶ Συρακοσίων <sup>5</sup>  
 ἐπιβοηθησάντων, συνάψας μάχην καὶ προτερήσας  
<sup>2</sup> ἐξήλασεν ἀμφοτέρους ἐκ τῶν στρατοπέδων. καὶ τότε  
 μὲν τοῦ χειμῶνος ἐνισταμένου διεχωρίσθησαν εἰς  
 τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸν στρατηγὸν Βόλ-  
 κωνα, τῆς ἥττης αἴτιον ὄντα καὶ δόξαντα λάθρα <sup>10</sup>  
 συμπράττειν τῷ Δουκετίῳ, καταδικάσαντες ὥς προ-  
 δότην ἀπέκτειναν. τοῦ θέρους δὲ ἀρχομένου στρα-  
 τηγὸν ἕτερον κατέστησαν, ᾧ δύναμιν ἀξιόλογον δύν-  
<sup>3</sup> τες προσέταξαν καταπολεμῆσαι Δουκέτιον. οὗτος δὲ  
 πορευθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως κατέλαβε τὸν Δου- <sup>15</sup>  
 κέτιον στρατοπεδεύοντα περὶ τὰς Νομάς· γενομένης  
 δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέ-  
 ροις πιπτόντων, μόνις Συρακόσιοι βιασάμενοι τοὺς  
 Σικελοὺς ἐτρέψαντο, καὶ κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὺς  
 ἀνεῖλον. τῶν δὲ διαφυγόντων οἱ πλείους μὲν εἰς <sup>20</sup>  
 τὰ φρούρια τῶν Σικελῶν διεσώθησαν, ὀλίγοι δὲ  
 μετὰ Δουκετίου τῶν αὐτῶν ἐλπίδων μετέχειν προ-  
<sup>4</sup> εἶλοντο. ἕμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀκραγαντῖνοι  
 τὸ Μότυον φρούριον κατεχόμενον ὑπὸ τῶν μετὰ  
 Δουκετίου Σικελῶν ἐξεπολιόρκησαν, καὶ τὴν δύναμιν <sup>25</sup>  
 ἀπαγαγόντες πρὸς τοὺς Συρακοσίους νενικηκότας  
 ἤδη κοινῇ κατεστρατοπέδευσαν. Δουκέτιος δὲ διὰ

<sup>5</sup> Ἀκραγαντίνων καὶ om. v.      <sup>9</sup> Βόλκωνα AF      <sup>16</sup>  
 Νομάς] Νόας vel Μενάς Dind. (cf. 88, 6)      <sup>18</sup> μόνις cod.  
<sup>19</sup> τὴν om. v.      <sup>20</sup> διαφυγόντων P      <sup>22</sup> δουκέτιον P

τὴν ἦτταν τοῖς ὅλοις συντριβεῖς, καὶ τῶν στρατιω-  
τῶν αὐτὸν τῶν μὲν καταλειπόντων, τῶν δ' ἐπιβου-  
λευόντων, εἰς τὴν ἐσχάτην ἦλθεν ἀπόγνωσιν.

Τέλος δὲ θεωρῶν τοὺς ὑπολοίπους φίλους μέλ-92  
5 λοντας αὐτῷ τὰς χεῖρας προσφέρειν, φθάσας αὐτοὺς  
καὶ νυκτὸς διαδράς ἀφίππευσεν εἰς τὰς Συρακούσας.  
ἔτι δὲ νυκτὸς οὔσης παρῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν  
Συρακοσίων, καὶ καθίσας ἐπὶ τῶν βωμῶν ἱκέτης  
ἐγένετο τῆς πόλεως, καὶ ἑαυτὸν τε καὶ τὴν χώραν  
10 ἧς ἦν κύριος παρέδωκε τοῖς Συρακοσίοις. τοῦ δὲ 2  
πλήθους διὰ τὸ παράδοξον συρρέοντος εἰς τὴν ἀγο-  
ρὰν, οἱ μὲν ἄρχοντες συνήγαγον ἐκκλησίαν καὶ  
προέβηκαν βουλὴν περὶ τοῦ Δουκέτιου τί χρῆ  
πράττειν. ἔνιοι μὲν οὖν τῶν δημηγορεῖν εἰωθότων 3  
15 συνεβούλευον κολάζειν ὥς πολέμιον καὶ περὶ τῶν  
ἡμαρτημένων τὴν προσήκουσαν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν·  
οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν πρεσβυτέρων παριόντες ἀπε-  
φαίνοντο σῶζειν τὸν ἱκέτην, καὶ τὴν τύχην καὶ τὴν  
νέμεσιν τῶν θεῶν ἐντρέπεσθαι· δεῖν γὰρ σκοπεῖν  
20 <sup>20</sup>οὐ τί παθεῖν ἄξιός ἐστι Δουκέτιος, ἀλλὰ τί πρέπει  
474 <sup>474</sup>πρᾶξαι Συρακοσίοις· ἀποκτεῖναι γὰρ τὸν πεπτωκότα  
τῇ τύχῃ μὴ προσῆκον, σῶζειν δ' ἅμα τὴν πρὸς  
τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν καὶ τὸν ἱκέτην ἄξιον εἶναι  
τῆς τοῦ δήμου μεγαλοψυχίας. ὁ δὲ δῆμος ὥσπερ 4  
25 τινὲ μιᾷ φωνῇ σῶζειν πάντοθεν ἐβόα τὸν ἱκέτην.  
Συρακοῖσι μὲν οὖν ἀπολύσαντες τῆς τιμωρίας τὸν

1 τοῖς] ἐν P<sup>2</sup> 2 καταλειπόντων PL, καταλιπόντων cet.  
17 παρόντες cod., corr. Hertl. 19 δεῖν Eich., δεῖ cod.  
23 εἶναι Eich., ἐστι cod. 24 post μεγαλοψυχίας in mg.  
τυγχάνειν add. P<sup>1</sup> 25 τινὲ] τῇ f πάντοθεν ἐβόα]  
ἅπαντες ἐβόων f 26 οὖν add. Dind.



Δουκέτιον [λέτην] ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Κόρινθον,  
καὶ ἐνταῦθα προστάξαντες καταβιοῦν τὴν ἱκανὴν  
5 αὐτῷ χορηγίαν συναπέστειλαν.— Ἡμεῖς δὲ παρόντες  
ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρα-  
τείας ἐπὶ Κύπρον Κίμωνος ἡγουμένου, κατὰ τὴν 5  
ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν αὐτοῦ περιγράφομεν τήνδε τὴν  
βίβλον.

1 *λέτην* del. Dind.      2 *βιοῦν* *f*

Διοδώρου Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς τᾶ subscr. PA

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν Διοδώρου  
βίβλων.

Περὶ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον.

Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Μεγαρέων ἀπὸ Ἀθηναίων.

Περὶ τῆς γενομένης μάχης περὶ Κορώνειαν Ἀθηναίοις  
καὶ Βοιωτοῖς.

5 Περὶ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ τὴν Εὐβοίαν.

Πόλεμος κατὰ τὴν Σικελίαν Συρακοσίοις πρὸς Ἀκράγαν-  
τίνοισι.

Κτίσις κατὰ τὴν Ἰταλίαν Θουρίων καὶ στάσις πρὸς  
ἀλλήλους.

10 Ὡς Χαρθῶνδας ὁ Θουρῖνος νομοθέτης αἵρεθεὶς πολλῶν  
ἀγαθῶν αἴτιος ἐγένετο τῇ πατρίδι.

Ὡς Ζάλευκος νομοθετήσας ἐν Λοκροῖς μεγάλην δόξαν  
περιεποιήσατο.

15 Ὡς Ἀθηναῖοι τοὺς Ἑστιάεις ἐκβαλόντες ἰδίους οὐκ ἤτο-  
ρας ἐξέπεμψαν.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Θουρίοις πρὸς Ταραντίνοισι.

Περὶ τῆς γενομένης στάσεως ἐν τῇ Ῥώμῃ.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Σαμίοις πρὸς Μιλησίοισι.

20 Ὡς Συρακοῖσιοι στρατεύσαντες ἐπὶ Πικηνοὺς τὴν πόλιν  
κατέσκαψαν.

Ὡς κατὰ τὴν Ἑλλάδα συνέστη πόλεμος ὁ κληθεὶς Κυριν-  
θιακός.

Ὡς κατὰ τὴν Ἰταλίαν τὸ τῶν Καμπανῶν ἔθνος συνέστη.

βυβλίων P 1 στρατιᾶς P (ut infra v. 5 et p. 354, 3)  
8 Ὀθυρίων a 10 Θούριος f 16 Θουρίοις — 18 πολέ-  
μου om. P 19 Πικινοὺς (κίνοισι L) v. (c. 29, 2).

- Ναυμαχία Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους.*  
*Ἀπόστασις Ποτιδαίας καὶ Χαλκιδέων ἀπὸ Ἀθηναίων.* 476  
*Περὶ τῆς γενομένης στρατείας Ἀθηναίων ἐπὶ τοὺς Πο-  
 τιδαιάτας.*  
*Περὶ τῆς γενομένης στάσεως ἐν τοῖς Θουρίοις.* 5  
*Ὡς Μέτων ὁ Ἀθηναῖος πρῶτος ἐξέβηκε τὴν ἐννεακαιδε-  
 καετηρίδα.*  
*Ὡς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Ἡράκλειαν Ταραντῖνοι ἔκτισαν.*  
*Ὡς ἐπὶ τῆς Ῥώμης Σπόριος Μαίλιος ἐπιθέμενος τυραν-  
 νίδι ἀνῆρέθη.* 10  
*Περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ κληθέντος πολέμου.*  
*Περὶ τῆς γενομένης μάχης Βοιωτοῖς πρὸς Πλαταιεῖς.*  
*Ὡς τῆς Μεθώνης πολιορκουμένης ὑπὸ Ἀθηναίων Βρασί-  
 δας ὁ Σπαρτιάτης ἀριστεύσας ἐδοξάσθη.*  
*Ὡς Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐπὶ Λοκροῦς πόλιν Θρόνιον* 15  
*ἐξεπόρθησαν.*  
*Ὡς Ἀλγινῆται ὑπὸ Ἀθηναίων ἀνασταθέντες τὰς καλου-  
 μένας Θυρέας κατέφθειραν.*  
*Ὡς Λακεδαιμόνιοι στρατεύσαντες εἰς τὴν Ἀττικὴν τὰς* 20  
*κτήσεις κατέφθειραν.*  
*Στρατεία Ἀθηναίων δευτέρα ἐπὶ τοὺς Ποτιδαιάτας.*  
*Στρατεία Λακεδαιμονίων εἰς Ἀκαρνανίαν καὶ ναυμαχία*  
*πρὸς Ἀθηναίους.*  
*Στρατεία Σιτάλκων μὲν εἰς Μακεδονίαν, Λακεδαιμονίων*  
*δὲ εἰς τὴν Ἀττικὴν.* 25  
*Περὶ τῆς Λεοντίνων πρεσβείας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τῆς*  
*Γοργίου τοῦ πρεσβεψάντος δεινότητος ἐν τοῖς λόγοις.*  
*Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Λεοντίνοις πρὸς Συρακου-  
 σίους.*  
*Ἀπόστασις Λεσβίων ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ Πλαταιῶν ἔλ-  
 σις καὶ κατασκαφή ὑπὸ Λακεδαιμονίων.* 30  
*Στάσις Κερκυραίων πρὸς ἀλλήλους.*

1 Κορυναίους PL 8 de omnibus qui sequuntur versi-  
 bus argumenti silet Bergmann 9 Μάλιος L, Μάνλιος cet.  
 18 Θυρέας v. 30 Ἀθηναίων] Θηβαίων AHJL

ὧς Ἀθηναῖοι λοιμικῇ νόσῳ περιπεσόντες πολλοὺς ἀπέβαλον τῶν πολιτῶν.

ὧς Λακεδαιμόνιοι Ἡράκλειαν ἐν τῇ Τραχύνι πόλιν ἔκτισαν.

ὧς Ἀθηναῖοι πολλοὺς τῶν Ἀμβρακιωτῶν ἀνελόντες ἡγή-  
5 μωσαν τὴν πόλιν.

Περὶ τῶν Λακεδαιμονίων τῶν ἐν τῇ Σφρακτηρίᾳ νήσῳ αἰχμαλώτων γενομένων.

Περὶ τῆς Ποστουμίου εἰς τὸν νῆον γενομένης ἐπιτιμῆσεως  
ἐνεκα τῆς λειποταξίας.

10 Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθη-  
ναίοις ὑπὲρ τῶν Μεγαρέων.

Πόλεμος Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ὑπὲρ Χελιδέων.

Μάχη κατὰ τὴν Βοιωτίαν Ἀθηναίοις πρὸς Βοιωτοὺς.

Στρατεία Ἀθηναίων πρὸς τοὺς ἐν τῇ Λέσβῳ φυγάδας.

15 Ἐκπτώσεις Δηλίων ὑπὸ Ἀθηναίων.

Ἄλωσις Τορόωνης καὶ κατασκαφὴ ὑπὸ Ἀθηναίων.

ὧς Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ἰδίᾳ συνθεμένων συμ-  
μαχίαν ἀπηλλοτριώθησαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἀπ' αὐτῶν.

477 ὧς Δῆλιοι κατήχθησαν ὑπὸ Ἀθηναίων εἰς τὴν πατρίδα.

20 ὧς Λακεδαιμόνιοι πρὸς Μαντινεῖς καὶ Ἀργεῖους ἐπολέ-  
μησαν.

Βυζαντίων καὶ Καλχηδονίων στρατεία εἰς τὴν Βιθυνίαν.

Περὶ τῶν αἰτίων δι' ἃς ἐπὶ Συρακούσας ἐστράτευσαν  
Ἀθηναῖοι.

11 ὑπὲρ AL, περὶ cet.

## ΒΙΒΛΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΗ.

- 1 Δικαίως ἂν τις ἀπορήσειε τὸν νοῦν ἐπιστήσας  
 τῇ κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀνωμαλίᾳ· οὔτε γὰρ  
 τῶν νομιζομένων ἀγαθῶν οὐδὲν ὀλόκληρον εὐρί-  
 σκεται δεδομένον τοῖς ἀνθρώποις οὔτε τῶν κακῶν  
 αὐτοτελὲς ἄνευ τινὸς εὐχρηστίας. τούτου δὲ τὰς 5  
 ἀποδείξεις ἐξέσται λαμβάνειν ἐπιστήσαντας τὴν διὰ-  
 νοίαν ταῖς προγεννημέναις πράξεσι, καὶ μάλιστα  
 2 ταῖς μεγίσταις. ἡ γὰρ Ξέρξου τοῦ Περσῶν βασι-  
 λέως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεία διὰ τὸ μέγεθος τῶν  
 δυνάμεων τὸν μέγιστον ἐπέστησε φόβον τοῖς Ἑλλη- 10  
 σιν, ὥς ἂν ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ μελλόντων πολε-  
 μεῖν, καὶ προκαταδεδουλωμένων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν  
 Ἑλληνίδων πόλεων πάντες ὑπέλαβον καὶ τὰς κατὰ  
 3 τὴν Ἑλλάδα τῆς ὁμοίας τύχης πειράσσεσθαι. τοῦ δὲ  
 πολέμου παρὰ τὴν προσδοκίαν τὸ τέλος λαβόντος 15  
 παράδοξον, οὐ μόνον τῶν κινδύνων ἀπελύθησαν οἱ  
 τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες, ἀλλὰ καὶ δόξαν μεγάλην  
 κατεκτήσαντο, καὶ τοσαύτης εὐπορίας ἐπληρώθη  
 πᾶσα πόλις Ἑλληνίς, ὥστε πάντας θαυμάσαι τὴν

8 ἡ PAF, ἥ τε cet. 10 ἐπέστησε φόβον PA, φ. ἐπ.  
 cet. 12 κατὰ τὴν Ἀσίαν Pa, ἐν τῇ Ἀσίᾳ f 13 καὶ  
 eras. P 16 παράδοξον del. Krebs

εἰς τοῦναντίον μεταβολήν. ἀπὸ τούτων γὰρ τῶν 4  
 χρόνων ἐπὶ ἔτη πεντήκοντα πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβεν  
 ἡ Ἑλλάς πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. ἐν τούτοις γὰρ τοῖς  
 χρόνοις αἶ τε τέχνη διὰ τὴν εὐπορίαν ἠϋξήθησαν,  
 5 καὶ τότε μέγιστοι μνημονεύονται τεχνῖται γερονέναι,  
 ὧν ἐστὶ Φειδίας ὁ ἀγαλματοποιός· ὁμοίως δὲ καὶ  
 τὰ κατὰ τὴν παιδείαν ἐπὶ πολὺ προέβη, καὶ φιλο-  
 σοφία προετιμῆθη καὶ ῥητορικὴ παρὰ πᾶσι μὲν  
 479 Ἑλλήσι, μάλιστα δὲ Ἀθηναίοις. φιλόσοφοι μὲν γὰρ 5  
 10 οἱ περὶ τὸν Σωκράτη καὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστο-  
 τέλην, ῥήτορες δὲ Περικλῆς καὶ Ἰσοκράτης καὶ οἱ  
 τούτου μαθηταί· ὁμοίως δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ στρατη-  
 γία διαβεβοημένοι, Μιλτιάδης, Θεμιστοκλῆς, Ἀρι-  
 στείδης, Κίμων, Μυρωνίδης καὶ ἕτεροι πλείονες,  
 15 περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. μάλιστα δὲ Ἀθη- 2  
 ναῖοι τῇ τε δόξῃ καὶ ἀνδρείᾳ προκόψαντες διωνο-  
 μάσθησαν καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην· ἐπὶ  
 τοσοῦτο γὰρ τὴν ἡγεμονίαν ἠϋξήσαν, ὥστε ἄνευ  
 Λακεδαιμονίων καὶ Πελοποννησίων ἰδίᾳ μεγάλας  
 20 δυνάμεις Περσικὰς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν  
 κατηγωνίσαντο, καὶ τὴν περιβόητον Περσῶν ἡγεμο-  
 νίαν ἐπὶ τοσοῦτον ἑταπείνωσαν, ὥστε ἀναγκάσαι  
 πάσας τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις ἑλευθερῶσαι  
 κατὰ συνθήκας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβέστε- 2  
 25 ρον τὰ κατὰ μέρος ἀνεγράφαμεν ἐν δυοῖ βίβλοις,  
 ταύτῃ τε καὶ τῇ πρὸ ταύτης· νυνὶ δὲ ἐπὶ τὰς προ-  
 κειμένας πράξεις τρεψόμεθα, προδιορίσαντες τοὺς  
 οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν τῇ πρὸ 3

7 τὰ om. v. καὶ] ἡ add. Reiske 10 Σωκράτην v.  
 14 καὶ om. v. 25 βυβλίοις P 26 τε] μὲν P<sup>a</sup>, τε in mg. P<sup>b</sup>

ταύτης βίβλῳ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ποιησάμενοι διήλθομεν τὰς κοινὰς πράξεις ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον Κίμωνος ἡγουμένου· ἐν ταύτῃ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον ποιησάμενοι 5 διεξιμεν ἕως ἐπὶ τὸν ψηφισθέντα πόλεμον ὑπὸ Ἀθηναίων πρὸς Συρακοσίους.

- 3 Ἐπ' ἄρχοντας γὰρ Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Λεύκιον Κοϊντίου Κικιννατον καὶ Μάρκον Φάβιον Οὐιβουλανόν. ἐπὶ 10 δὲ τούτων Ἀθηναῖοι διαπεπολεμηκότες ὑπὲρ Αἰγυπτίων πρὸς Πέρσας, καὶ τὰς ναῦς ἀπάσας ἀπολωλεκότες ἐν τῇ λεγομένῃ Προσωπίτιδι νήσῳ, βραχὺν χρόνον διαλιπόντες ἔγνωσαν πάλιν πολεμεῖν τοῖς Πέρσαις ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνων. καταρ- 15 τίσαντες δὲ στόλον τριήρων διακοσίων, καὶ στρατηγὸν ἐλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου, προσέταξαν πλεῖν ἐπὶ Κύπρον καὶ διαπολεμεῖν τοῖς Πέρσαις.
- 2 ὁ δὲ Κίμων ἀναλαβὼν τὸν στόλον κεκοσμημένον ἀνδρῶν τε ἀρεταῖς καὶ χορηγίαις θαυιλέσιν ἐπλευσεν 20 εἰς τὴν Κύπρον. κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς τῶν Περσικῶν δυνάμεων ἐστρατήγουν Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος. Ἀρτάβαζος μὲν τὴν ἡγεμονίαν ἔχων

2 ἐπὶ] ἕως ἐπὶ Dind. 3 ἐνιαυτὸν τῆς] χρόνον ἐνιαυ-  
τὸν καὶ τὰς P (c. XI 1, 1 et 92, 5) 4 ἐπὶ Κύπρον om. P  
Κίμωνος — ἐπὶ Κύπρον om. A 8 γὰρ] δ' P Εὐθυδήμου]  
Εὐθυδίου C.I.A IV 7 9 κοϊντίου PAH 12 καὶ P, om. v.  
13 λεγ. Προ. νήσῳ] γενομένη ἐν προσωπήτιδι μάχῃ (ἐν s. l.,  
μάχῃ in litura) P 16 τριήρων διακοσίων PAJL, δ. το. cet.  
18 διαπολεμεῖν] βία πολεμεῖν P 20 τε eras. P 23 καὶ  
Μεγάβυζος. Ἀρτάβαζος add. Steph. μὲν] τοῦ ναυτικοῦ  
add. Dind.

ἐν τῇ Κύπρῳ διέτριβεν, ἔχων τριήρεις τριακοσίας,  
 Μεγάβυξος δὲ περὶ τὴν Κιλικίαν ἐστρατοπέδευε,  
 πεζᾶς ἔχων δυνάμεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἦν τριάκοντα  
 μυριάδων. ὁ δὲ Κίμων καταπλεύσας εἰς τὴν Κύπρον 3  
 5 καὶ θαλαττοκρατῶν Κίτιον μὲν καὶ Μάριον ἐξεπο-  
 λιώρησε, καὶ τοῖς κρατηθεῖσι φιλανθρωπῶς προση-  
 νέχθη. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ Κιλικίας καὶ Φοινίκης  
 480 προσφερομένων τριήρων τῇ νήσῳ, Κίμων ἐπανα-  
 χθεὶς καὶ πόλεμον συγκρούσας πολλὰς μὲν τῶν νεῶν  
 10 κατέδυσεν, ἑκατὸν δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἴλε,  
 τὰς δὲ λοιπὰς μέχρι τῆς Φοινίκης κατεδίωξεν. οἱ 4  
 μὲν οὖν Πέρσαι ταῖς ὑπολειφθεῖσαις ναυσὶ κατέ-  
 φυγον εἰς τὴν γῆν, καθ' ὃν τόπον ἦν Μεγάβυξος  
 ἐστρατοπεδευνῶς μετὰ τῆς πεζῆς δυνάμεως· οἱ δὲ  
 15 Ἀθηναῖοι προσπλεύσαντες καὶ τοὺς στρατιώτας ἐκ-  
 βιβάσαντες, συνῆψαν μάχην, καθ' ἣν Ἀναξικράτης  
 μὲν ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν λαμπρῶς ἀγωνισάμενος  
 ἥρωικῶς κατέστρεψε τὸν βίον, οἱ δὲ ἄλλοι κρατή-  
 σαντες τῇ μάχῃ καὶ πολλοὺς ἀνελόντες ἐπανήλθον  
 20 εἰς τὰς ναῦς. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναῖοι πάλιν ἀπέ-  
 πλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη  
 κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πεδιέως Ῥωμαῖοι μὲν 4  
 κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Οὐαλέριον Λακτούκαν  
 25 καὶ Σπόριον Οὐεργίνιον Τρίκοστον. ἐπὶ δὲ τούτων  
 Κίμων ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς θαλαττοκρατῶν

2 ἐστρατοπέδευσε PAHKL(F)    5 Κίτιον] Κήτειον AH  
 Μάριον Wess., μάλον P, μαλὸν cet.    8 τριήρων om. FJM  
 9 καὶ π. σ. π. μὲν om. PAL    14 πεζῆς Dind., περσικῆς cod.  
 20 ἀπέπλευσαν PAL, ἐπλευσαν cet.    25 σπούριον P



ἐχειροῦτο τὰς κατὰ τὴν Κύπρον πόλεις. ἐν δὲ τῇ  
 Σαλαμῖνι Περσικῆς φρουρᾶς οὔσης ἀξιολόγου, καὶ  
 βελῶν καὶ ὕπλων παντοδαπῶν, ἔτι δὲ σίτου καὶ  
 τῆς ἄλλης παρασκευῆς γεμούσης τῆς πόλεως, ἔκρινε  
 2 συμφέρειν ταύτην ἐμπολιορκῆσαι. οὕτω γὰρ ὑπε- 5  
 λάμβανε μάλιστα τῆς τε Κύπρου πάσης ῥαδίως κυ-  
 ριεύσειν καὶ τοὺς Πέρσας καταπλήξεσθαι, βοηθεῖν  
 μὲν τοῖς Σαλαμινίοις μὴ δυναμένους διὰ τὸ θαλατ-  
 τοκρατεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἐγκαταλιπόντας δὲ τοὺς  
 συμμάχους καταφρονηθήσεσθαι, καθόλου δὲ τὸν 10  
 ὄλον πόλεμον κριθῆσεσθαι τῆς Κύπρου πάσης βίᾳ  
 3 χειρωθείσης· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. οἱ μὲν γὰρ  
 Ἀθηναῖοι συστησάμενοι πολιορκίαν πρὸς τῇ Σαλα-  
 μῖνι καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιοῦντο, οἱ δ' ἐν τῇ  
 πόλει στρατιῶται, ἔχοντες βέλη καὶ παρασκευήν, 15  
 ῥαδίως ἀπὸ τῶν τειχῶν ἡμύνοντο τοὺς πολιορκοῦν-  
 4 τας. Ἀρταξέρξης δὲ ὁ βασιλεὺς πνυθόμενος τὰ περὶ  
 τὴν Κύπρον ἐλαττώματα, καὶ βουλευσάμενος μετὰ  
 τῶν φίλων περὶ τοῦ πολέμου, ἔκρινε συμφέρειν  
 εἰρήνην συνθέσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ἔγραψε 20  
 τοίνυν τοῖς περὶ Κύπρον ἡγεμόσι καὶ σατράπαις,  
 ἐφ' οἷς ἂν δύνωνται συλλύσασθαι πρὸς τοὺς Ἕλλη-  
 5 νας. διόπερ οἱ περὶ τὸν Ἀρτάβαζον καὶ Μεγάβυζον 181  
 ἔπεμψαν εἰς τὰς Ἀθήνας πρεσβευτὰς τοὺς διαλεξο-  
 μένους περὶ συλλύσεως. ὑπακουσάντων δὲ τῶν 25  
 Ἀθηναίων καὶ πεμφάντων πρέσβεις αὐτοκράτορας,  
 ὧν ἡγεῖτο Καλλίας ὁ Ἰππονίκου, ἐγένοντο συνθήκαι  
 περὶ τῆς εἰρήνης τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις

7 καταπλήξασθαι AFH      11 κριθῆσεσθαι P<sup>2</sup>, προκρι-  
 θήσεσθαι cet.      22 δύναιτο f

πρὸς τοὺς Πέρσας, ὧν ἐστὶ τὰ κεφάλαια ταῦτα·  
 αὐτονόμους εἶναι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας  
 πόλεις ἀπάσας, τοὺς δὲ τῶν Περσῶν σατράπας μὴ  
 καταβαίνειν ἐπὶ θάλατταν κατωτέρω τριῶν ἡμερῶν  
 5 ὁδόν, μηδὲ ναῦν μακρὰν πλεῖν ἐντὸς Φασήλιδος καὶ  
 Κυανέων· ταῦτα δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν στρατη-  
 γῶν ἐπιτελούντων, μὴ στρατεύειν Ἀθηναίους εἰς  
 τὴν χώραν, ἧς βασιλεὺς [Ἀρταξέρξης] ἄρχει. συν- 6  
 τελεσθεισῶν δὲ τῶν σπονδῶν Ἀθηναῖοι τὰς δυνά-  
 10 μεις ἀπήγαγον ἐκ τῆς Κύπρου, λαμπρὰν μὲν νίκην  
 νενικηκότες, ἐπιφανεστάτας δὲ συνθήκας πεποιημέ-  
 νοι. συνέβη δὲ καὶ τὸν Κίμωνα περὶ τὴν Κύπρον  
 διατρίβοντα νόσῳ τελευτῆσαι.

Ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Φιλίσκου Ῥωμαῖοι 5  
 15 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Ῥωμίλιον Οὐατικανὸν  
 καὶ Γάιον Οὐετούριον Κιχώριον, Ἡλεῖοι δὲ ἤγαγον  
 Ὀλυμπιάδα τρίτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν  
 ἐνίκα στάδιον Κρίσων Ἱμεραῖος. ἐπὶ δὲ τούτων 2  
 Μεγαρεῖς μὲν ἀπέστησαν ἀπὸ Ἀθηναίων, καὶ πρὸς  
 20 Λακεδαιμονίους διαπρεσβευσάμενοι συμμαχίαν ἐποί-  
 ησαν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι παροξυνθέντες ἐξέπεμψαν  
 στρατιώτας εἰς τὴν τῶν Μεγαρέων χώραν, καὶ τὰς  
 κτήσεις διαρπάσαντες πολλῆς ὠφελείας κύριοι κα-  
 τέστησαν. τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως βοηθούντων τῇ  
 25 χώρᾳ συνέστη μάχη, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι νικήσαν-  
 τες συνεδίωξαν τοὺς Μεγαρεῖς ἐντὸς τῶν τειχῶν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμαρχίδου Ῥωμαῖοι 6

5 Φασιλίδος a 8 Ἀρταξέρξης deleti, Ἀρταξέρξης βα-  
 σιλεὺς v. 11 δὲ] τὰς add. FJK 15 βατικάνον P, βατι-  
 κανὸν v. 18 Κρίσων] κρίσων ὁ P

μὲν ὑπάτους κατέστησαν Σπόριον Ταρπήιον καὶ  
 Αὔλον Ἀστέριον Φοντίνιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακε-  
 δαιμόνιοι μὲν εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλόντες ἐπόρθη-  
 σαν πολλὴν χώραν, καὶ τῶν φρουρίων τινὰ πο-  
 λιορκήσαντες ἐπανήλθον εἰς τὴν Πελοπόννησον,<sup>5</sup>  
 Τολμίδης δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς εἶλε Χαι-  
 2 ρώνειαν. τῶν δὲ Βοιωτῶν συστραφέντων καὶ τοῖς  
 περὶ τὸν Τολμίδην ἐνεδρευσάντων, ἐγένετο μάχη  
 καρτερὰ περὶ τὴν Κορώνειαν, καθ' ἣν Τολμίδης  
 μὲν μαχόμενος ἀνηρέθη, τῶν δὲ ἄλλων Ἀθηναίων<sup>10</sup>  
 οἱ μὲν κατεκόπησαν, οἱ δὲ ζῶντες ἐλήφθησαν. τη-<sup>182</sup>  
 λικαύτης δὲ συμφορᾶς γενομένης τοῖς Ἀθηναίοις,  
 ἠναγκάσθησαν ἀφεῖναι τὰς πόλεις ἀπάσας τὰς κατὰ  
 τὴν Βοιωτίαν αὐτονόμους, ἵνα τοὺς αἰχμαλώτους  
 ἀπολάβωσιν.

15

7 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου Ῥωμαῖοι  
 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Σέξτον Κοῖντιον \*\* Τριγέ-  
 μινον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἑλλάδα τεταπει-  
 νωμένων τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν ἐν Βοιωτίᾳ περὶ  
 Κορώνειαν ἦτταν, ἀφίσταντο πολλαὶ τῶν πόλεων<sup>20</sup>  
 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τῶν κατοικούντων  
 τὴν Εὐβοίαν νεωτεριζόντων, Περικλῆς [δὲ] αἰρεθεὶς  
 στρατηγὸς ἐστράτευσε ἐπὶ τὴν Εὐβοίαν μετὰ δυνά-  
 μεως ἀξιολόγου, καὶ τὴν μὲν πόλιν τῶν Ἑστιαίων  
 ἐλὼν κατὰ κράτος ἐξώκισε τοὺς Ἑστιαεῖς ἐκ τῆς<sup>25</sup>

1 σπούριον P Ταρπέιον Pa, Ταρπέτιον f 2 Ἀστέ-  
 ριον] Aternius fasti φοντείνιον P 6 χερώνειαν PA  
 9 Κορώνειαν] χαιρώνειαν in mg. P<sup>1</sup> 14 ἵνα Cobet, εἶναι  
 ἐάν cod. 17 Κοῖντιον H τριγέμνον P 20 Κορώ-  
 νειαν Wess, Χαιρώνειαν cod. 22 δὲ del. Reiske 24  
 Ἑστιαίων PA, Ἑστιαίων cet.

πατρίδος, τὰς δ' ἄλλας καταπληξάμενος ἠνάρκασε  
 πάλιν πειθαρχεῖν Ἀθηναίοις. σπονδὰς δ' ἐποίησαν  
 τριακονταετείς, Καλλίου καὶ Χάρητος συνθεμένων  
 καὶ τὴν εἰρήνην βεβαίωσάντων.

- 5 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακοσίοις πρὸς Ἀκρα- 8  
 γαντίνους συνέστη πόλεμος διὰ τοιαύτας αἰτίας.  
 Συρακόσιοι καταπολεμήσαντες Δουκέτιον δυνάστην  
 τῶν Σικελῶν, καὶ γενόμενον ἱκέτην ἀπολύσαντες τῶν  
 ἐγκλημάτων, ἀπέδειξαν αὐτῷ τὴν τῶν Κορινθίων  
 10 πόλιν οἰκητήριον. οὗτος δὲ ὀλίγον χρόνον μένας 2  
 ἐν τῇ Κορίνθῳ τὰς ὁμολογίας ἔλυσε, καὶ προσποιη-  
 σάμενος χρησμὸν ὑπὸ θεῶν αὐτῷ δεδοσθαι κτίσαι  
 τὴν Καλὴν Ἀκτὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ, κατέπλευσεν εἰς  
 τὴν νῆσον μετὰ τινων οἰκητόρων· συνεπελάβοντο  
 15 δὲ καὶ τῶν Σικελῶν τινες, ἐν οἷς ἦν καὶ Ἀρχωνί-  
 δης ὁ τῶν Ἑρβιταίων δυναστεύων. οὗτος μὲν οὖν  
 περὶ τὸν οἰκισμὸν τῆς Καλῆς Ἀκτῆς ἐγίνετο. Ἀκρα- 3  
 γαντίνοι δὲ ἅμα μὲν φθονοῦντες τοῖς Συρακοσίοις,  
 ἅμα δ' ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς ὅτι Δουκέτιον ὄντα κοι-  
 20 νὸν πολέμιον διέσωσαν ἄνευ τῆς Ἀκραγαντίνων  
 γνώμης, πόλεμον ἐξήνεγκαν τοῖς Συρακοσίοις. σχι- 4  
 ζομένων δὲ τῶν Σικελικῶν πόλεων, καὶ τῶν μὲν  
 τοῖς Ἀκραγαντίνοις, τῶν δὲ τοῖς Συρακοσίοις συστρα-  
 τευόντων, ἡθροίσθησαν παρ' ἀμφοτέροις δυνάμεις  
 25 ἀξιόλογοι. φιλοτιμίας δὲ μεγάλης γενομένης ταῖς  
 πόλεσιν, ἀντεστρατοπέδευσαν ἀλλήλοις περὶ τὸν Ἰμέ-  
 ραν ποταμόν, καὶ γενομένης παρατάξεως ἐνίκησαν

12 θεῶν PAFJK, τῶν θεῶν cet. αὐτῷ PAFI, ἑαυτῷ  
 cet. 13 τῇ om. v. 14 τινων P, πολλῶν v. 15 δὲ καί]  
 δὲ P 24 ἀμφοτέρων v.

οἱ Συρακόσιοι, καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων ἀνείλον ὑπὲρ<sup>183</sup>  
τοὺς χιλίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην διαπρεσβευσά-  
μένων περὶ συνθέσεως τῶν Ἀκραγαντίνων, οἱ Συρα-  
κόσιοι συνέθεντο τὴν εἰρήνην.

- 9 Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. 5  
κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν συνέβη κτισθῆναι τὴν τῶν  
Θουρίων πόλιν δι' αἰτίας τοιαύτας. ἐν τοῖς ἔμπρο-  
σθεν χρόνοις Ἑλλήνων κτισάντων κατὰ τὴν Ἰταλίαν  
πόλιν Σύβαριν, συνέβη ταύτην λαβεῖν ταχεῖαν αὖ-  
2 ξησιν διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας. κειμένης γὰρ ἀνὰ 10  
μέσον δυεῖν ποταμῶν, τοῦ τε Κράθιος καὶ τοῦ  
Συβάριος, ἀφ' οὗ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας, οἱ  
κατοικισθέντες νεμόμενοι πολλὴν καὶ καρποφόρον  
χώραν μεγάλους ἐκτήσαντο πλούτους. πολλοὺς δὲ  
μεταδιδόντες τῆς πολιτείας ἐπὶ τοσοῦτο προέβησαν, 15  
ᾧστε δύοξαι πολὺν προέχειν τῶν κατὰ πῇν Ἰταλίαν  
οἰκούντων, πολυανθρωπία τε τοσοῦτο διήνεγκαν,  
ᾧστε τὴν πόλιν ἔχειν πολιτῶν τριάκοντα μυριάδας.  
γενόμενος δὲ παρ' αὐτοῖς δημαγωγὸς Τῆλυς, καὶ  
κατηγορῶν τῶν μεγίστων ἀνδρῶν, ἔπεισε τοὺς Συ- 20  
βαρίτας φυγαδεῦσαι τοὺς εὐπορωτάτους τῶν πολι-  
τῶν πεντακοσίους καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν δημεῦσαι.  
3 τῶν δὲ φυγάδιων παρελθόντων εἰς Κρότωνα καὶ  
καταφυγόντων ἐπὶ τοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν βωμούς, ὁ  
μὲν Τῆλυς ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς Κρο- 25  
τωνιάτας, οἷς ἦν προστεταγμένον ἢ τοὺς φυγάδας  
4 ἐκδοῦναι ἢ πόλεμον προσδέχεσθαι. συναχθείσης δὲ  
ἐκκλησίας καὶ προτεθείσης βουλῆς, πότερον χρῆ τοὺς

ἰκέτας ἐκδοῦναι τοῖς Συβαρίταις ἢ πόλεμον ὑπο-  
 μεῖναι πρὸς δυνατωτέρους, ἀπορουμένης τε τῆς συγ-  
 κλήτου καὶ τοῦ δήμου, τὸ μὲν πρῶτον ἔρρεπε ταῖς  
 γνώμαις τὸ πλῆθος πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἰκετῶν  
 5 διὰ τὸν πόλεμον· μετὰ δὲ ταῦτα Πυθαγόρου τοῦ  
 φιλοσόφου συμβουλεύσαντος σώζειν τοὺς ἰκέτας, με-  
 τέπεσον ταῖς γνώμαις καὶ τὸν πόλεμον ὑπὲρ τῆς  
 τῶν ἰκετῶν σωτηρίας ἀνείλυντο. στρατευσάντων δ' 5  
 ἐπ' αὐτοὺς τῶν Συβαριτῶν τριάκοντα μυριάσιν ἀν-  
 10 τετάχθησαν οἱ Κροτωνιάται δέκα μυριάσι, Μίλωνος  
 τοῦ ἀθλητοῦ ἡγουμένου καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς  
 τοῦ σώματος ῥώμης πρῶτου τρεψαμένου τοὺς καθ'  
 αὐτὸν τεταγμένους. ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτος, ἐξάκις Ὀλύμ- 6  
 πια νευικηκῶς καὶ τὴν ἀλκὴν ἀκόλουθον ἔχων τῇ  
 15 κατὰ τὸ σῶμα φύσει, λέγεται πρὸς τὴν μάχην ἀπαν-  
 484 τῆσαι κατεσφραγισμένους μὲν τοῖς Ὀλυμπικοῖς στε-  
 φάνοις, διεσκευασμένους δὲ εἰς Ἡρακλέους σκευὴν  
 λεοντῇ καὶ ῥοπάλῳ· αἷτιον δὲ γενόμενον τῆς νίκης  
 θαυμασθῆναι παρὰ τοῖς πολίταις. τῶν δὲ Κροτω- 10  
 20 νιατῶν διὰ τὴν ὀργὴν ζωγρεῖν μὲν μηδένα βουλη-  
 θέντων, πάντας δὲ κατὰ τὴν φυχὴν τοὺς ὑποπεσόν-  
 τας ἀποκτεινόντων, οἱ πλείους κατεκόπησαν· τὴν δὲ  
 πόλιν διήρπασαν καὶ παντελῶς ἔρημον ἐποίησαν.  
 ὕστερον δὲ ἔτεσιν ὀκτὼ πρὸς τοῖς πεντήκοντα Θετ- 2  
 25 ταλοὶ συνῳκίσαν, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ Κροτωνιατῶν  
 ἐξέπεσον [πέντε ἔτεσιν ὕστερον τοῦ δευτέρου συν-

1 ἰκέτας] οἰκέτας P<sup>a</sup>, σικελιώτας a, ἰταλιώτας f ὑπο-  
 μένειν P<sup>2</sup>, ὑπομείνωσι a 16 Ὀλυμπικοῖς PAH, Ὀλυμ-  
 πιακοῖς cet. 26 πέντε . . . συνοικισμού delevi, cf.  
 XI 90, 4

3 οικισμού] κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς [ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου συνωκίσθη]. καὶ μετὰ βραχὺ μετασταθεῖσα εἰς ἕτερον τόπον προσηγορίας ἐτέρως ἔτυχε, κτιστῶν γενομένων Ἀάμπωνος καὶ Ξενοκρίτου τοῦτον τὸν τρόπον. οἱ γὰρ τὸ δεύ- 5 τερον ἐκπεσόντες ἐκ τῆς πατρίδος Συβαρίται προέβεις ἐπεμψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους, ἀξιοῦντες συνεπιλαβέσθαι τῆς κα- 4 θόδου καὶ κοινωνῆσαι τῆς ἀποικίας. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν οὐ προσέσχον αὐτοῖς, Ἀθηναῖοι δὲ συμπρά- 10 ξειν ἐπαγγειλόμενοι, δέκα ναῦς πληρώσαντες ἀπέστειλαν τοῖς Συβαρίταις, ὧν ἡρεῖτο Ἀάμπων τε καὶ Ξενοκρίτος· ἐκήρυξαν δὲ κατὰ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις κοινοποιούμενοι τὴν ἀποικίαν τῷ βουλομένῳ 5 μετέχειν τῆς ἀποικίας. ὑπακουσάντων δὲ πολλῶν 15 καὶ λαβόντων χρησμὸν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅτι δεῖ κτίσαι πόλιν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, ὅπου μέλλουσιν οἰκεῖν μέτριον ὕδωρ πίνοντες, ἀμετρὶ δὲ μᾶζαν ἔδοντες, κατέπλευσαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ καταντήσαντες εἰς τὴν Σύβαριν ἐξήτουν τὸν τόπον, 20 ὃν ὁ θεὸς ἦν προστεταχὼς κατοικεῖν. εὐρόντες δὲ οὐκ ἄπωθεν τῆς Συβάρεως κορήνην ὀνομαζομένην Θουρίαν, ἔχουσαν αὐλὸν χάλκεον, ὃν ἐκάλουν οἱ ἐγγάριοι μέδιμνον, νομίσαντες εἶναι τοῦτον τὸν τόπον τὸν δηλούμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ περιέβαλον 25 τεῖχος, καὶ κτίσαντες πόλιν ὠνόμασαν ἀπὸ τῆς

1 ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου συνωκίσθη delevi  
5 γὰρ Eich., δὲ cod., del. Wess. 13 κατὰ] καὶ κατὰ  
malim 15 ἀποικίας] πολιτείας P (c. 59, 5) 18 μέτριον]  
μέτρῳ Schäfer (adde μὲν) ἀμετρῶ P, ἀμετρή v. 20 τὸν  
add. Dind. 26 τεῖχος] τεῖχει in mg. P<sup>1</sup>

κρήνης Θούριον. τὴν δὲ πόλιν διελόμενοι κατὰ μὲν 7  
μῆκος εἰς τέτταρας πλατείας, ὧν καλοῦσι τὴν μὲν  
μίαν Ἡράκλειαν, τὴν δὲ Ἀφροδισίαν, τὴν δὲ Ὀλυμ-  
<sup>5</sup>  
<sup>485</sup> πιάδα, τὴν δὲ Διονυσιάδα, κατὰ δὲ τὸ πλάτος διεί-  
<sup>5</sup> λον εἰς τρεῖς πλατείας, ὧν ἡ μὲν ὠνομάσθη Ἡρώα,  
ἡ δὲ Θουρία, ἡ δὲ Θουρίνα. τούτων δὲ τῶν στε-  
νωπῶν πεπληρωμένων ταῖς οἰκίαις ἡ πόλις ἐφαίνετο  
καλῶς κατεσκευάσθαι. ὀλίγον δὲ χρόνον ὁμονοή- 11  
σαντες οἱ Θούριοι στάσει μεγάλη περιέπεσον οὐκ  
<sup>10</sup> ἀλόγως. οἱ γὰρ προϋπάρχοντες Συβαρίται τὰς μὲν  
ἀξιολογωτάτας ἀρχὰς ἑαυτοῖς προσένεμον, τὰς δ'  
εὐτελεῖς τοῖς ὕστερον προσγεγραμμένοις πολίταις· καὶ  
τὰς γυναικας ἐπιθύειν τοῖς θεοῖς ᾤοντο δεῖν πρῶ-  
τας μὲν τὰς πολίτιδας, ὑστέρας δὲ τὰς μεταγενε-  
<sup>15</sup> στέρας· πρὸς δὲ τούτοις τὴν μὲν σύνεγγυς τῇ πόλει  
χώραν κατεκληροῦχουν ἑαυτοῖς, τὴν δὲ πόρρω κει-  
μένην τοῖς ἐπὶ ἡλύσι. γενομένης δὲ διαφορᾶς διὰ 2  
τὰς εἰρημένας αἰτίας, οἱ προσγραφέντες ὕστερον  
πολιταὶ πλείους καὶ κρείττονες ὄντες ἀπέκτειναν  
<sup>20</sup> σχεδὸν ἅπαντας τοὺς προϋπάρχοντας Συβαρίτας, καὶ  
τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέκρησαν. πολλῆς δὲ οὔσης καὶ  
καλῆς χώρας, οἰκήτορας ἐκ τῆς Ἑλλάδος μεταπεμφά-  
μενοι συχνούς, διενείμαντο τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν  
ἐπ' ἴσης ἔνεμον. οἱ δὲ διαμένοντες ταχὺ πλούτους 3  
<sup>25</sup> μεγάλους ἐκτήσαντο, καὶ πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας  
φιλίαν συνθέμενοι καλῶς ἐπολιτεύοντο. συστησά-

3 Ἀφροδισιάδα γ. 6 τούτων δὲ P<sup>b</sup>, ὑπὸ δὲ τούτων  
cet. 7 ταῖς οἰκίαις Wess., τὰς οἰκίας cod. 19 ὄν-  
τες ἀπέκτειναν σχεδὸν PAHL, σχεδὸν ὄντες ἀπέκτειναν  
ἐγγὺς cet.



- μενοι δὲ πολίτευμα δημοκρατικὸν διείλον τοὺς πολίτας εἰς δέκα φυλάς, καὶ τὰς προσηγορίας ἀπάσαις περιέθησαν ἐκ τῶν ἐθνῶν, τρεῖς μὲν ἀπὸ τῶν ἐκ Πελοποννήσου συναχθέντων ὀνομάσαντες Ἀρκάδα καὶ Ἀχαΐδα καὶ Ἡλείαν, τὰς ἴσας δὲ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ὁμοεθνῶν, Βοιωτίαν, Ἀμφικτυονίδα, Δωρίδα, τὰς δὲ λοιπὰς τέτταρας ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν, Ἰάδα, Ἀθηναΐδα, Εὐβοΐδα, Νησιῶτιν. εἶλοντο δὲ καὶ νομοθέτην τὸν ἄριστον τῶν ἐν παιδείᾳ θαυμαζομένων 5  
 4 πολιτῶν Χαρώνδαν. οὗτος δὲ ἐπισκεψάμενος τὰς 10  
 ἀπάντων νομοθεσίας ἐξελέξατο τὰ κρᾶτιστα καὶ κατέταξεν εἰς τοὺς νόμους· πολλὰ δὲ καὶ ἴδια ἐπινοησάμενος ἐξεῦρε, περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀναγινωσκόντων.
- 12 Πρῶτον μὲν γὰρ τοῖς μητρυνᾶν ἐπαγομένοις κατὰ 15  
 τῶν ἰδίων τέκνων ἔθηκε πρόστιμον τὸ μὴ γίνεσθαι 486  
 συμβούλους τούτους τῇ πατρίδι, νομίζων τοὺς κακῶς περὶ τῶν ἰδίων τέκνων βουλευσαμένους καὶ συμβούλους κακοὺς ἔσεσθαι τῇ πατρίδι. ἔφη γὰρ τοὺς μὲν πρῶτον γήμαντας καὶ ἐπιτυχόντας δεῖν 20  
 εὐήμεροῦντας καταπαύειν, τοὺς δὲ ἀποτυχόντας τῷ γάμῳ καὶ πάλιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀμαρτάνοντας ἄφρο-  
 2 νας δεῖν ὑπολαμβάνεσθαι. τοὺς δ' ἐπὶ συνοφαντίᾳ 25  
 καταγνωσθέντας προσέταξε περιπατεῖν ἐστεφανωμένους μυρίῃ, ὅπως ἐν πᾶσι τοῖς πολίταις φαίνωνται 26  
 τὸ πρωτεῖον τῆς πονηρίας περιπεποιημένοι. διὸ καὶ

2 ἀπάσας cod., corr. Dind.

νον v. ἐν] ἐπὶ Hert.

(ἐπ)εισαγομένοις Nauck

ποιημένοι P

9 τὸν . . θαυμαζόμε-

12 παρεπινοησάμενος v. 15

18 τέκνων del. Nauck

26 πε-

τινας ἐπὶ τούτῳ τῷ ἐγκλήματι καταδικασθέντας τὸ  
 μέγεθος τῆς ὕβρεως οὐκ ἐνεγκόντας ἐκουσίως ἐαυ-  
 τοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μεταστήσαι. οὗ συντελεσθέντος  
 ἐφυγαδεύθη πᾶς ἐκ τῆς πόλεως ὁ συκοφαντεῖν  
 5 εἰσθώς, καὶ τὸ πολίτευμα μακάριον εἶχε βίον τῆς  
 τοιαύτης κακίας ἀπηλλαγμένον. ἔγραψε δὲ ὁ Χα- 3  
 ρώνδας καὶ περὶ τῆς κακομιλίας νόμον ἐξηλλαγμέ-  
 νον καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθέταις παρεωραμένον. ὑπο-  
 λαβὼν γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐνίστε διὰ τὴν  
 10 πρὸς τοὺς πονηροὺς φιλίαν καὶ συνήθειαν διαστρέ-  
 φεσθαι τὰ ἦθη πρὸς κακίαν, καὶ τὴν φανυλότητα  
 καθάπερ λοιμικὴν νόσον ἐπινέμεσθαι τὸν βίον τῶν  
 ἀνθρώπων καὶ νοσοποιεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀρίστων·  
 κατάντης γὰρ ἡ πρὸς τὸ χεῖρον ὁδός, ῥαδίαν ἔχουσα  
 15 τὴν ὁδοιοποιίαν· διὸ καὶ τῶν μετρίων πολλοὶ τοῖς  
 ἡθεσιν, ὑπὺλοις ἡδοναῖς δελεασθέντες, εἰς ἐπιτηδεύ-  
 σεις χειρόστας περιώκειλαν· ταύτην οὖν τὴν δια-  
 φθορὰν ἀναστεῖλαι βουλόμενος ὁ νομοθέτης ἀπηγό-  
 ρευσε τῇ τῶν πονηρῶν φιλίᾳ τε καὶ συνηθείᾳ  
 20 χρῆσασθαι, καὶ δίκας ἐποίησε κακομιλίας, καὶ προσ-  
 τίμοις μεγάλοις ἀπέτρεψε τοὺς ἁμαρτάνειν μέλλον-  
 τας. ἔγραψε δὲ καὶ ἕτερον νόμον ἀπὸ τούτου 4  
 κρείττονα καὶ τοῖς παλαιότεροις αὐτοῦ νομοθέταις  
 ἡμελημένον· ἐνομοθέτησε γὰρ τῶν πολιτῶν τοὺς  
 25 [υἱεῖς] ἅπαντας μανθάνειν γράμματα, χορηγούσης  
 τῆς πόλεως τοὺς μισθοὺς τοῖς διδασκάλοις. ὑπέλαβε

16 ὑπὺλοις om. F; καὶ add. P      17 ἐξώκειλαν in  
 mg. P<sup>1</sup>      21 ἀπέτρεψε Hert., ἀπέγραψε PAHJKLF<sup>2</sup>, ἐπέ-  
 γραψε cet.      22 ἔγραψεν δὲ P, ἔγραψεν οὖν cet.      ἀπὸ  
 del. Wess., πολὺ vel ἔτι Reiske      25 υἱεῖς om. P

- γὰρ τοὺς ἀπόρους τοῖς βίοις, ἰδίᾳ μὴ δυναμένους  
 δίδοναι μισθοὺς, ἀποστερήσεσθαι τῶν καλλίστων  
 13 ἐπιτηδευμάτων. τὴν γὰρ γραμματικὴν παρὰ τὰς  
 ἄλλας μαθήσεις προέκρινεν ὁ νομοθέτης, καὶ μάλα  
 προσηκόντως· διὰ γὰρ ταύτης τὰ πλεῖστα καὶ χρη- 5  
 σιμώτατα τῶν πρὸς τὸν βίον ἐπιτελεῖσθαι, ψήφους,  
 ἐπιστολάς, διαθήκας, νόμους, τᾶλλα τὰ τὸν βίον  
 2 μάλιστα ἐπανορθοῦνται. τίς γὰρ ἂν ἄξιον ἐγκώμιον  
 διάθοιτο τῆς τῶν γραμμάτων μαθήσεως; διὰ γὰρ  
 τούτων μόνων οἱ μὲν τετελευτηκότες τοῖς ζῶσι δια-<sup>10</sup><sub>487</sub>  
 μνημονεύονται, οἱ δὲ μακρὰν τοῖς τόποις διεστῶτες  
 τοῖς πλεῖστον ἀπέχουσιν ὥς πλησίον παρεστῶσι διὰ  
 τῶν γεγραμμένων ὁμιλοῦσι· ταῖς τε κατὰ πόλεμον  
 συνθήκαις ἐν ἔθνεσιν ἢ βασιλεῦσι πρὸς διαμονὴν  
 τῶν ὁμολογιῶν ἢ διὰ τῶν γραμμάτων ἀσφάλεια 15  
 βεβαιωτάτην ἔχει πίστιν· καθόλου δὲ τὰς χαριεστά-  
 τας τῶν φρονίμων ἀνδρῶν ἀποφάσεις καὶ θεῶν  
 χρησμούς, ἔτι δὲ φιλοσοφίαν καὶ πᾶσαν παιδείαν  
 μόνῃ τηρεῖ καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις αἰὲ παρὰδίδωσιν  
 3 εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. διὸ καὶ τοῦ μὲν ζῆν τὴν 20  
 φύσιν αἰτίαν ὑποληπτέον, τοῦ δὲ καλῶς ζῆν τὴν  
 ἐκ τῶν γραμμάτων συγκειμένην παιδείαν. ὅθεν  
 ὥς μεγάλων τινῶν ἀγαθῶν ἀποστερουμένους τοὺς  
 ἀγραμμάτους διωρθώσατο τῇ νομοθεσίᾳ ταύτῃ καὶ  
 δημοσίας ἐπιμελείας τε καὶ δαπάνης ἡξίωσε, καὶ 25  
 4 τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τοὺς πρότερον νομοθετήσαν-  
 τας δημοσίῳ μισθῷ τοὺς νοσοῦντας τῶν ἰδιωτῶν  
 ὑπὸ ἰατρῶν θεραπευέσθαι, ὥσθ' οἱ μὲν τὰ σώματα

θεραπείας ἡξίωσαν, ὃ δὲ τὰς ψυχὰς τὰς ὑπ' ἀπαι-  
 δευσίας ἐνοχλουμένας ἐθεράπευσε, ἀκείνων μὲν  
 τῶν ἱατρῶν εὐχόμεθα μηδέποτε χρεῖαν ἔχειν, τοῖς  
 δὲ τῆς παιδείας διδασκάλοις ἐπιθυμοῦμεν ἅπαντα  
 5 τὸν χρόνον συνδιατρίβειν. ἀμφοτέρω δὲ τὰ προειρη-14  
 μένα πολλοὶ τῶν ποιητῶν δι' ἐμέτρου ποιήματος  
 μεμαρτυρήκασιν· τὴν μὲν καχομιλίαν ἐν τοῖσδε,  
 ὅστις δ' ὁμιλῶν ἡδεται κακοῖς ἀνὴρ,  
 οὐπώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι  
 10 τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἡδεται ξυνών·  
 τὸν δὲ περὶ τῆς μητρικῆς τεθέντα ἐν τούτοις,  
 τὸν νομοθέτην φασὶν Χαρώνδαν ἐν τινι  
 νομοθεσίᾳ τὰ τ' ἄλλα καὶ ταυτὶ λέγειν·  
 ὁ παιστὴν αὐτοῦ μητρικὴν ἐπείσας  
 15 μῆτ' εὐδοκιμεῖτω μῆτε μετεχέτω λόγου  
 παρὰ τοῖς πολίταις, ὥς ἐπείσακτον κακὸν  
 κατὰ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων πεπορισμένος.  
 εἴτ' ἐπέτυχες γάρ, φησί, γήμας τὸ πρότερον,  
 εὐήμερῶν κατὰπαισον, εἴτ' οὐκ ἐπέτυχες,  
 20 μανικὸν τὸ πείραν δευτέρας λαβεῖν πίκλιν.  
 ταῖς γὰρ ἀληθείαις ὃ δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν  
 ἀμαρτάνων ἄφρων ἂν δικαίως νομισθεῖη. καὶ Φι- 2  
 λήμονος τοῦ κωμωδιογράφου γράφωντος τοὺς πολ-  
 λάκις ναυτιλλομένους καὶ εἰπόντος

5 ἀμφοτέρω δὲ τὰς προειρημένους v. 7 καχομιλίαν  
 (x supra χ) P, καχομιλίαν v. 8 ὅστις om. PAFKM 9  
 οὐπώτ' P, οὐπώ A, οὐπότ' F 10 τοιοῦτόν ἐστιν (in marg.  
 ἔκαστος) P 13 τ'] τε cod. ταυτὶ Bentley, ταῦτα cod.  
 14 αὐτοῦ PA 15 εὐδοκιμεῖσθω cod., corr. Herwerden  
 20 πείρας v. 23 τοὺς] εἰς τοὺς Meineke (fragm. com.  
 Gr. IV p. 61)

νόμῳ τεθαύμακ' οὐκ ἐπεὶ πέπλευκε τις,  
ἀλλ' εἰ πέπλευκε δῖς,

τὸ παραπλήσιον ἔν τις ἀποφαίνοιτο μὴ θαυμάζειν  
εἴ τις γεγάμηκεν, ἀλλ' εἰ δῖς γεγάμηκε· κρεῖττον  
γὰρ εἶναι δῖς ἑαυτὸν θαλάττῃ παραβαλεῖν ἢ γυναικί.<sup>5</sup>  
3 μέγισται γὰρ καὶ χαλεπώταται στάσεις ἐν ταῖς οἰ-  
κίαις γίνονται διὰ μητρικῆς τέκνοις πρὸς πατέρας,  
καὶ διὰ ταῦτα πολλὰ καὶ παράνομοι πράξεις ἐν  
τοῖς θεάτροις τραγωδοῦνται.

- 15 'Ο δ' οὖν Χαρώνδας καὶ ἕτερόν τινα νόμον<sup>10</sup>  
ἀποδοχῆς ἀξιούμενον ἔγραψε, τὸν περὶ τῆς τῶν ὀρ-  
φανῶν φυλακῆς. οὗτος δ' ἐξ ἐπιπολῆς μὲν θεωρού-  
μενος οὐδὲν φαίνεται περιττὸν ἔχειν οὐδὲ ἀποδο-  
χῆς ἄξιον, ἀναθεωρούμενος δὲ καὶ μετ' ἀκριβείας  
ἐξεταζόμενος μεγάλην ἔχει σπουδὴν τε καὶ δόξαν.<sup>15</sup>  
2 ἔγραψε γὰρ τῶν μὲν ὀρφανικῶν χρημάτων ἐπιτρο-  
πεύειν τοὺς ἀγχιστεῖς τοὺς ἀπὸ πατρός, τρέφεσθαι  
δὲ τοὺς ὀρφανοὺς παρὰ τοῖς συγγενέσι τοῖς ἀπὸ  
μητρός. αὐτόθεν μὲν οὖν ὁ νόμος οὗτος οὐδὲν  
ὀρθᾶται περιέχων σοφὸν ἢ περιττόν, ἐξεταζόμενος δὲ<sup>20</sup>  
κατὰ βάρθους εὐρίσκεται δικαίως ὢν ἄξιος ἐπαίνων.  
ζητουμένης γὰρ τῆς αἰτίας δι' ἣν ἄλλοις μὲν τὴν  
οὐσίαν, ἑτέροις δὲ τὴν τῶν ὀρφανῶν τροφὴν ἐπίστευ-  
σεν, ἐκφαίνεται τις ἐπίνοια τοῦ νομοθέτου περιττῇ.  
3 οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μητρὸς συγγενεῖς οὐ προσήκοντες<sup>25</sup>  
τῇ κληρονομίᾳ τῶν ὀρφανῶν οὐκ ἐπιβουλεύσουσιν,

1 νόμῳ] νό μου Palmier, οἱ μοι Wess., ὅμως Meineke,  
νόων f. τεθαύμακα cod. οὐκ ἐπεὶ] οὐκέτ' εἰ Dind. πέ-  
πλευκέν τις P, πέπλευκεν v. 2 δῖς πέπλευκε cod., correxi  
3 θαυμάζειν Dind., θαυμάσειν cod. 11 τῶν om. f 15 τε  
om. v. 19 οὗτος om. v. 21 βάρθος v. ἐπαίνου v.

οἱ δ' ἀπὸ τοῦ πατρὸς οἰκεῖοι ἐπιβουλευῶσαι μὲν οὐ  
 δύνανται διὰ τὸ μὴ πιστεύεσθαι τοῦ σώματος, τῆς  
 δ' οὐσίας εἰς ἐκείνους καθηκούσης, ἐὰν οἱ ὁρφανοὶ  
 τελευτήσωσιν ἢ διὰ νόσον ἢ τινα ἄλλην περιίστασιν,  
 5 ἀκριβέστερον οἰκονομήσουσι τὰ χρήματα, ὥς ἰδίας  
 τὰς ἐκ τῆς τύχης ἐλπίδας ἔχοντες. ἕτερον δὲ ἔθηκε 16  
 νόμον κατὰ τῶν λιπόντων τὴν ἐν πολέμῳ τάξιν ἢ  
 τὸ σύνολον μὴ ἀναλαβόντων τὰ ὅπλα ὑπὲρ τῆς πα-  
 τριδος. τῶν γὰρ ἄλλων νομοθετῶν κατὰ τῶν τοιού-  
 10 των τεθεικότων θάνατον τὸ πρόστιμον, οὗτος προσ-  
 ἔταξε τοὺς τοιούτους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐφ' ἡμέρας τρεῖς  
 καθῆσθαι ἐν ἐσθῆσι γυναικείαις. ὁ δὲ νόμος οὗτος 2  
 ἅμα μὲν φιλανθρωπότερός ἐστι τῶν παρὰ τοῖς  
 ἄλλοις, ἅμα δὲ λεληθύτεως τῷ μεγέθει τῆς ἀτιμίας  
 15 ἀποτρέπει τοὺς ὁμοίους τούτοις τῆς ἀνανδρίας·  
 κρεῖττον γὰρ ἐστὶν ἀποθανεῖν ἢ τοιαύτης ὕβρεως  
 ἐν τῇ πατρίδι πειραθῆναι· ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἁμαρ-  
 τάνοντας οὐκ ἠφάνισεν, ἀλλὰ τῇ πόλει πρὸς τὰς  
 πολεμικὰς χρείας ἐτήρησε, διορθωσομένους τῇ διὰ  
 20 τῆς ὕβρεως κολάσει καὶ σπεύδοντας ἑτέροις ἀνδρα-  
 γαθήμασιν ἐξαλειψαὶ τὴν προγεγενημένην αἰσχύνην.

Διὰ δὲ τῆς ἀποτομίας τῶν νόμων διέσωσε τοὺς 3  
 νόμους ὁ νομοθέτης. προσέταξε γὰρ ἐκ παντὸς  
 τρόπου πείθεσθαι τῷ νόμῳ, κἂν ἢ παντελῶς κακῶς  
 25 γεγραμμένος· διορθοῦν δὲ συνεχώρησε τὸν χρεῖαν  
 ἔχοντα διορθώσεως. τὸ μὲν γὰρ ἡττᾶσθαι ὑπὸ νο- 4  
 μοθέτου καλὸν εἶναι ὑπελάμβανε, τὸ δὲ ὑπὸ ἰδιώτου

2 τὸ σῶμα Reiske, τὰ σώματα Cobet 7 λειπόντων P  
 19 διορθωσαμένους P 20 σπεύδοντας PAFL, σπεύδοντας  
 cet. 24 ἢ] μὴ P, ἦ in mg. P<sup>1</sup> 27 ὑπέλαβε L, συνέ-  
 λαβε A, συνυπελάμβανε P, συνυπέλαβε FJK

παντελῶς ἔτοπον, καὶ εἰ ἐπὶ τῷ συμφέροντι γίνεται.  
 καὶ μάλιστα διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου τοὺς ἐν τοῖς 489  
 δικαστηρίοις τῶν παρανενομηκότων προφάσεις καὶ  
 διανοίας ἀντὶ τῶν ῥητῶν εἰσάγοντας ἐκώλυσε ταῖς  
 ἰδίαις εὐρησιλογίαις καταλύειν τὴν τῶν νόμων ὑπερ- 5  
 οχλήν· διὸ καὶ τινὰς τῶν τοιαύτας κατηγορίας πε-  
 ποιημένων πρὸς τοὺς δικαστὰς τοὺς δικάζοντας περὶ  
 τῆς τῶν παρανενομηκότων τιμωρίας εἶπεῖν ὅτι σώζειν  
 17 ἀναγκαῖον ἢ τὸν νόμον ἢ τὸν ἄνδρα. τὸν δ' οὖν  
 Χαρώνδαν φασὶ παραδοξότατον νενομοθετηκέναι 10  
 περὶ τῆς διορθώσεως τῶν νόμων. ὁρῶντα γὰρ αὐτὸν  
 ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπι-  
 χειρούντων ἐπανορθοῦν τοὺς νόμους λυμαινομένους  
 μὲν τὰς προϋπαρχούσας νομοθεσίας, εἰς στάσεις δὲ  
 τὰ πλήθη προαγομένους, ἰδίῳ τι καὶ παντελῶς 15  
 2 ἐξηλλαγμένον νομοθετῆσαι. προσέταξε γὰρ τὸν βου-  
 λόμενον διορθῶσαί τινα νόμον, ὅταν ποιῇται τὴν  
 περὶ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν, τὸν ἑαυτοῦ τρά-  
 χηλον εἰς βρόχον ἐντιθέναι, καὶ μένειν ἄχρι ἂν  
 ὅτου τὴν κρίσιν ὁ δῆμος περὶ τοῦ διορθουμένου 20  
 νόμου ποιήσῃται, καὶ μὲν ἢ ἐκκλησίᾳ προσδεδέξῃται  
 τὸν ὕστερον γραφόμενον, ἀπολύεσθαι τὸν εἰσηγησά-  
 μενον, ἂν δὲ ἄκυρον ποιήσῃται τὴν διόρθωσιν,  
 παραχρηῖμα θνήσκειν ὑπὸ τοῦ βρόχου σφιγγόμενον.  
 3 τοιαύτης δὲ κατὰ τὴν διόρθωσιν τῆς νομοθεσίας 25

2 διὰ add. Steph.    τοὺς] τὰς aF    5 εὐρησιλογίας  
 PAH, εὐρεσιλογίας cet.    6 καὶ τινος τῶν — δικαστὰς σχε-  
 λιάζοντος περὶ — τιμωρίας εἶπεν Madvig    9 δ' οὖν] γοῦν v.  
 10 φησι PA    11 ὁρώντων P    12 διὰ del. Dind.    15  
 προσαγομένους cod., corr. Dind.    16 ἐνομοθέτησε cod.,  
 corr. Steph.    20 διορθωμένου PA

οὔσης, καὶ τοῦ φόβου τοὺς νεωτέρους νομοθέτας  
 κολάζοντος, οὐδείς ἐτόλμα περὶ νόμων διορθώσεως  
 φωνήν προῖσθαι· ἐν παντὶ δὲ τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ  
 παρὰ τοῖς Θουρίοις τρεῖς οἱ πάντες ἱστοροῦνται  
 5 διορθωθῆναι διὰ τινος ἀναγκαίας περιστάσεως [ἐπὶ  
 τὴν ὑπὲρ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν παραγενέ-  
 σθαι]. νόμου γὰρ ὅντος, ἐάν τις τινος ὀφθαλμὸν 4  
 ἐκκόψῃ, ἀντεκκόπτεσθαι τὸν ἐκείνου, ἑτερόφθαλμός  
 τις ἐκκοπείς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ στερηθεὶς ὅλης τῆς  
 10 δράσεως τῷ τὸν ἕνα ἀντεκκεκόφθαι τὸν δράσαντα  
 ἔλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον ἐκτίσαι· τυφλώσαντα  
 γὰρ ἕνα τῶν πολιτῶν, εἰ τὸ κατὰ νόμον πρόστιμον  
 ὁ πρᾶξας ὑπομένει, μὴ τετευχέναι τῆς ἔσσης συμφο-  
 ρᾶς· δίκαιον οὖν εἶναι τὸν ἑτερόφθαλμον τὴν ὕρασιν  
 15 ἀφελόμενον ἀμφοτέρους ἐκκόπτεσθαι τοὺς ὀφθαλ-  
 μούς, εἰ μέλλει τὴν ἔσσην ἀναδέχεσθαι τιμωρίαν. διὸ 5  
 καὶ περιαλγῇ γενόμενον τὸν ἑτερόφθαλμον ἀποτολ-  
 μῆσαι λόγον ἐν ἐκκλησίᾳ διαθέσθαι περὶ τῆς ἰδίας  
 συμφορᾶς, ἅμα μὲν τοῖς πολίταις ἀποδυρόμενον τὴν  
 20 ἰδίαν ἀτυχίαν, ἅμα δὲ συμβουλευόντα τοῖς πλήθεσι  
 διορθώσασθαι τὸν νόμον· τέλος δὲ δόντα τὸν τρά-  
 χηλον εἰς βρόχον καὶ ἐπιτυχόντα τῇ συμβουλίᾳ, ἀκν-  
 ρῶσαι μὲν τὸν ὑπάρχοντα νόμον,\* βεβαιῶσαι δὲ τὸν

2 κολάζοντος] κολύοντος Wurm 4 ἱστοροῦνται Wurm  
 (XI 89, 8), εἰσηγοῦνται cod. 5 διορθωθῆναι (cf. p. 376, 2  
 et 14) del. ant διορθῶται Reiske, εἰσηγῆται (= Wurm) λέ-  
 γονται Madvig ἐπὶ — παραγενέσθαι delevi (p. 374, 18)  
 6 συμβουλίαν] ἢ παραγενέσθαι P<sup>1</sup>, sed litura deletum  
 10 τῷ (= Reiske) τὸν μὲν ἕνα (= Cobet) ἀντεκκεκόφθαι  
 (= Madvig)] τὸ μὲν ἀντεκκόψαι cod. δράσαντα PA; δ'  
 add. cet. 11 ἐκτίσειν Madvig, del. Wess. 16 μέλλοι A  
 22 καὶ om. v.



διορθωθέντα, καὶ διαφυγεῖν τὸν τοῦ βρόχου θάνα-  
 18τον. δεύτερος δὲ διορθώθη νόμος ὁ διδοὺς ἔξου- 490  
 σίαν τῇ γυναικὶ ἀπολύειν τὸν ἄνδρα καὶ συνοικεῖν  
 ὃ ἂν βούληται. τῶν γὰρ προβεβηκότων τῇ ἡλικίᾳ  
 τις, ἔχων γυναῖκα νεωτέραν καὶ καταλειφθεῖς, συν- 5  
 εβούλευε τοῖς Θουρίοις διορθῶσαι τὸν νόμον καὶ  
 προσγράψαι τὴν καταλιποῦσαν ἄνδρα συνοικεῖν ὃ  
 ἂν βούληται μὴ νεωτέρῳ τοῦ προτέρου· ὁμοίως δὲ  
 καὶ ἄνθρωπος ἐκβάλλῃ γυναῖκα, μὴ γαμεῖν ἄλλην νεω-  
 2 τέραν ταύτης τῆς ἐκβληθείσης. εὐστοχήσας δ' ἐν 10  
 τῇ συμβουλίᾳ καὶ ἀκυρώσας τὸν πρότερον νόμον  
 διέφυγε [μὲν] τὸν ἐκ τοῦ βρόχου κίνδυνον· τῆς δὲ  
 γυναικὸς κωλυθείσης νεωτέρῳ συνοικῆσαι, πάλιν  
 3 ἔγρηψε τὸν ἀπολυθέντα. τρίτος δὲ νόμος διορθώθη  
 ὁ περὶ τῶν ἐπικλήρων, ὁ καὶ παρὰ Σόλωνι κείμενος. 15  
 ἐκέλευε γὰρ τῇ ἐπικλήρῳ ἐπιδικάζεσθαι τὴν ἔγγιστα  
 γένους, ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐπικληρὸν ἐπιδικάζε-  
 σθαι τῷ ἀγγιστεῖ, ὃ ἦν ἀνάγκη συνοικεῖν ἢ πεν-  
 τακοσίως ἐκτίσαι δραχμὰς εἰς προικὸς λόγον τῇ πε-  
 4 νιχρᾷ ἐπικλήρῳ. ὀρφανὴ γὰρ τις εὐγενὴς ἐπικλη- 20  
 ρος, ἀπορομένη παντελῶς τῶν κατὰ τὸν βίον καὶ  
 διὰ τὴν πενίαν οὐ δυναμένη συνοικῆσαι, κατέφυγεν  
 ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ μετὰ δακρύων ἐκθεμένη τὴν  
 ἑαυτῆς ἐρημίαν τε καὶ καταφρόνησιν, πρὸς δὲ τού-  
 τοις ὑπογραψαμένη τὴν διόρθωσιν τοῦ νόμου, ὥστε 25

1 διαφυγεῖν P (διὰ τὸ φυγεῖν P<sup>1</sup>), διὰ τοῦτο φυγεῖν v.  
 τὸν] τὸν ἀπὸ Reiske 10 αὐτῆς A τῆς ἐκβληθείσης  
 del. Hert. 12 μὲν om. P 16 τῇ P<sup>1</sup>, τῷ P<sup>2</sup> τὸν]  
 τῷ\* (eraso v) P 17 τῇ\* ἐπικλήρῳ\* (bis eraso v) P 18  
 ὃ] δὲ Hert. 19 πενηχρᾷ P 21 τῶν add. Dind. 23  
 καὶ vel 377, 3 δὲ del. Reiske 25 ὑπογραψαμένης P

ἀντὶ τῆς ἐκτίσεως τῶν πεντακοσίων δραχμῶν γράψαι  
 συνοικεῖν κατ' ἀνάγκην τὸν ἄρχιστα γένους τῇ ἐπι-  
 δικασθείσῃ ἐπικλήρῳ· τοῦ δὲ δήμου διὰ τὸν ἔλεον  
 ψηφισαμένου διορθῶσαι τὸν νόμον, ἡ μὲν ὀρφανή  
 5 τὸν ἐκ τοῦ βρόχου κίνδυνον ἐξέφυγεν, ὁ δ' ἄρχι-  
 στεὺς πλούσιος ὢν ἠναγκάσθη γῆμαι γυναῖκα πενι-  
 χρὰν ἐπὶ κληρον ἄνευ προικός.

Λείπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τοῦ Χαρών-19  
 δου τελευτῆς, καθ' ἣν ἰδίον τι καὶ παράδοξον αὐτῷ  
 10 συνέβη. ἐπὶ γὰρ τὴν χώραν ἐξῶν μετὰ ξιφιδίου  
 διὰ τοὺς ληστάς, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκκλησίας  
 συνεστῶσης καὶ ταραχῆς ἐν τοῖς πλήθεσι, προσέστη  
 πολυπραγμονῶν τὰ κατὰ τὴν στάσιν. νενομοθετη- 2  
 κὼς δ' ἦν μηδὲνα μεθ' ὅπλου ἐκκλησιάζειν, καὶ ἐπι-  
 15 λαθόμενος ὅτι τὸ ξίφος παρέξωσται, παρέδωκεν ἐχ-  
 θροῖς τισιν ἀφορμὴν κατηγορίας. ὢν ἐνὸς εἰπόντος  
 491 Καταλέλυκας τὸν ἰδίον νόμον, Μὰ Δι', εἶπεν, ἀλλὰ  
 κύριον ποιήσω· καὶ σπασάμενος τὸ ξιφίδιον ἑαυτὸν  
 ἀπέσφαξεν. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων τὴν πρᾶξιν  
 20 ταύτην περιτιθέασι Διοκλεῖ τῷ Συρακοσίων νομο-  
 θέτῃ.

Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως τὰ περὶ Χαρώνδαν τὸν νο- 3  
 μοθέτην διεληλυθότες βραχέα βοσλόμεθα καὶ περὶ  
 Ζαλεύκου τοῦ νομοθέτου διελθεῖν διὰ τε τὴν ὁμοίαν  
 25 προαίρεσιν τοῦ βίου καὶ τὸ γεγονέναι τοὺς ἄνδρας  
 ἐν πόλεσιν ἀστυγείτοσιν. Ζάλευκος τοίνυν ἦν τὸ 20  
 γένος ἐκ τῆς Ἰταλίας Λοκρός, ἀνὴρ εὐγενὴς καὶ  
 κατὰ παιδείαν τεθαιμασμένος, μαθητὴς δὲ Πυθα-

6 πενηχρὰν P  
 εἰπεῖν cod.

12 προσέστη γ.

17 εἶπεν Steph.,

γόρου τοῦ φιλοσόφου. οὗτος πολλῆς ἀποδοχῆς τυγ-  
 χάνων ἐν τῇ πατρίδι νομοθέτης ἤρξθη, καὶ καταβα-  
 λόμενος ἐξ ἀρχῆς καινὴν νομοθεσίαν ἤρξατο πρῶτον  
 2 περὶ τῶν ἐπουρανίων θεῶν. εὐθύς γὰρ ἐν τῷ προοι-  
 μίῳ τῆς ὅλης νομοθεσίας ἔφη δεῖν τοὺς κατοικοῦν- 5  
 τας ἐν τῇ πόλει πάντων πρῶτον ὑπολαβεῖν καὶ  
 πεπεισθαι θεοὺς εἶναι, καὶ ταῖς διανοαῖς ἐπισκο-  
 ποῦντας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν διακόσμησιν καὶ τάξιν  
 κρίνειν οὐ τύχης οὐδ' ἀνθρώπων εἶναι ταῦτα κατα-  
 σκευάσματα, σέβεσθαι τε τοὺς θεοὺς, ὥς πάντων 10  
 τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας  
 τοῖς ἀνθρώποις, ἔχειν δὲ καὶ τὴν ψυχὴν καθαρὰν  
 πάσης κακίας, ὥς τῶν θεῶν οὐ χαιρόντων ταῖς τῶν  
 πονηρῶν θυσίαις τε καὶ δαπάναις, ἀλλὰ ταῖς τῶν  
 ἀγαθῶν ἀνδρῶν δικαίαις τε καὶ καλαῖς ἐπιτηδεύσεσι. 15  
 3 διὰ δὲ τοῦ προοιμίου προκαλεσάμενος τὸς πολίτας  
 εἰς εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην, ἐπέξευξε προστάττων  
 μηδὲν τῶν πολιτῶν ἐχθρὸν ἀκατάλλακτον ἔχειν,  
 ἀλλ' οὕτω τὴν ἐχθραν ἀναλαμβάνειν ὥς ἥξοντα  
 πάλιν εἰς σύλλυσιν καὶ φιλίαν· τὸν δὲ παρὰ ταῦτα 20  
 ποιοῦντα διαλαμβάνεσθαι παρὰ τοῖς πολίταις ἀνή-  
 μερον καὶ ἄγριον τὴν ψυχὴν. τοὺς δὲ ἄρχοντας  
 παρεκελεύετο μὴ εἶναι ἀνθρώποις μηδὲ ὑπερηφάνους,  
 μηδὲ κρίνειν πρὸς ἐχθραν ἢ φιλίαν. ἐν δὲ τοῖς  
 κατὰ μέρος νομοθετήμασι πολλὰ παρ' ἑαυτοῦ προσ- 25  
 21 ἐξεῦρε μάλα σοφῶς καὶ περιττῶς. τῶν γὰρ ἄλλων

7 ἐπισκοπεῖν cod., corr. Steph. ex Stob. flor. 44, 20 9  
 τύχης] δὲ add. Reiske ταῦτα Dind., ταῦτα τὰ cod. 17  
 ἐπέξευξε] ἐπέζησεν P<sup>2</sup> 20 παρὰ ταῦτα P, παρ' αὐτὰ v.  
 25 νομοθετήσας cod., corr. Steph. 26 σοφῶς F<sup>1</sup>, σαφῶς cet.

ἀπάντων ἀμαρτανουσῶν γυναικῶν ἀργυρικὰς ξημίας  
 τεταχότων οὗτος φιλοτέχνῳ προστίμῳ τὰς ἀκολασίας  
 492 αὐτῶν διωρθώσατο. ἔγραψε γὰρ οὕτω· γυναικὶ  
 ἐλευθέρα μὴ πλείω ἀκολουθεῖν μιᾷς θεραπαινίδος,  
 5 ἐὰν μὴ μεθύῃ, μηδὲ ἐξιέναι νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως  
 εἰ μὴ μοιχευομένην, μηδὲ περιτίθεσθαι χρυσία μηδὲ  
 ἐσθῆτα παρυφασμένην, ἐὰν μὴ ἑταῖρα ᾗ, μηδὲ τὸν  
 ἄνδρα φορεῖν δακτύλιον ὑπόχρυσον μηδὲ ἱμάτιον  
 ἰσομιλήσιον, ἐὰν μὴ ἑταιρεύηται ἢ μοιχεύηται. διὸ 2  
 10 καὶ ῥαδίως ταῖς τῶν προστίμων αἰσχροῖς ὑπεξαι-  
 ρέσεσιν ἀπέτρεψε τῆς βλαβεραῆς τρυφῆς καὶ ἀκολα-  
 σίας τῶν ἐπιτηδευμάτων· οὐδεὶς γὰρ ἐβούλετο τὴν  
 αἰσχρὰν ἀκολασίαν ὁμολογήσας καταγέλαστος ἐν τοῖς  
 πολίταις εἶναι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν συμβολαίων 3  
 15 καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὸν βίον ἀμφισβητουμέ-  
 νων καλῶς ἐνομοθέτησε, περὶ ὧν ἡμῖν μακρὸν ἂν  
 εἶη γράφειν καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀνοίκειον·  
 διόπερ ἐπὶ τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις ἀναβιβά-  
 σομεν τὸν λόγον.

20 Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Λυσιμαχίδου Ῥω-22  
 μαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Μενήμιον καὶ  
 Πόπλιον Σήστιον Καπετωλῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων δια-  
 φεύγοντες τὸν ἐν τῇ στάσει κίνδυνον Συβαρῖται περὶ

1 ἀπάντων] περὶ add. P<sup>2</sup> 2 φιλοτέχνως P 4 πλείον  
 FJK 5 πόλει] πόλιν aut οἰκίας Reiske 6 μοιχευομένη  
 P<sup>2</sup>A, μοιχευσομένην Cobet 7 παρυφασμένην PAL ἢ  
 ἑταῖρα FJK, ἑταιρεύοιτο (ενοίτο in lit.) P<sup>2</sup>, ἑταῖραν cet.  
 8 ἐπὶ χρυσον Cobet 10 ὑπεξαιρέσεσιν PAF 11 ἀπέστρεψε  
 cod., corr. Dind. 13 ἀκολασίαν Reiske, κόλασιν cod., πρό-  
 φασιν Gomperz 15 ἀμφισβητούντων cod., corr. Steph.  
 21 μεσηνήμιον P, μεσηνήμιον A 22 διαφυγόντες Eich., οἱ  
 διαφυγόντες Hert.

τὸν Τράεντα ποταμὸν κατῴκησαν. καὶ χρόνον μὲν  
 τινα διέμειναν, ἔπειθ' ὑπὸ Βρεττίων ἐκβληθέντες  
 2 ἀνηρέθησαν. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀθηναῖοι τὴν  
 Εὐβοίαν ἀνακτησάμενοι καὶ τοὺς Ἑστιάειδς ἐκ τῆς  
 πόλεως ἐκβαλόντες ἰδίαν ἀποικίαν εἰς αὐτὴν ἐξέ- 5  
 πεμψαν Περικλέους στρατηγοῦντος, χιλίους δὲ οἰκή-  
 τορας ἐκπέμψαντες τὴν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν  
 κατεκληροῦχσαν.

23 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πραξιτέλους ὀλυμ-  
 πιάς μὲν ἦχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' 10  
 ἣν ἐνίκα στάδιον Κρίσων Ἱμεραῖος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ  
 δέκα ἄνδρες κατεστάθησαν νομογράφοι, Πόπλιος  
 Κλώδιος Ῥηγιλλανός, Τίτος Μινύκιος, Σπόριος  
 Οὐτετούριος, Γάιος Ἰούλιος, [Γάιος] Σουλπίκιος, Πό-  
 πλιος Σήστιος, Ῥωμύλος, Σπόριος Ποστούμιος Καλ- 15  
 2 βίνιος. οὗτοι τοὺς νόμους συνετέλεσαν. ἐπὶ δὲ  
 τούτων Θούριοι μὲν διαπολεμοῦντες πρὸς Ταραν-  
 τίνους τὰς ἀλλήλων χώρας ἐπόρθουν καὶ κατὰ γῆν  
 καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ πολλὰς μὲν μικρὰς μάχας 493  
 καὶ ἀκροβολισμοὺς ἐποιήσαντο, ἀξιόλογον δὲ προᾶξιν 20  
 οὐδεμίαν συνετέλεσαν.

24 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσανίου Ῥωμαῖοι  
 πάλιν δέκα ἄνδρας νομοθέτας εἵλοντο, Ἀππιον  
 Κλώδιον, Μάρκον Κορνήλιον, Λεύκιον Μινύκιον,  
 Γάιον Σέργιον, Κόιντον Πόπλιον, Μάνιον Ῥαβο- 25

13 Ῥηγιλλανός A(F)K Μινούκιος v.; *Genucius fasti*  
 Σπόριος om. A 14 Γάιος om. PA; *Publius* Liv. 3, 33  
 16 νόμους] οὐ add. Madvig 17 Ταραντίνους P, Λεοντί-  
 νους A, Ἀναγαντίνους HL, Οὐεντίνους FJKM 19 καὶ  
 ante πολλὰς del. Wurm 24 Μινούκιον v. 25 Πόπλιον]  
*Poetilius* Liv. 3, 35 et Dion. Hal. 11, 23 Μάνιον] μάνιον P

λήιον, Σπόριον Ούετούριον. οὗτοι δὲ τοὺς νόμους 2  
 οὐκ ἡδυνήθησαν συντελέσαι. εἰς δ' ἐξ αὐτῶν ἐρα-  
 σθεῖς εὐγενοῦς παρθένου πενιχρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον  
 χρήμασι διαφθεῖραι τὴν κόρην ἐπεβάλετο, ὥς δ' οὐ  
 5 προσεῖχεν αὐτῷ, ἐπαπέστειλε συκοφάντην ἐπ' αὐτήν,  
 προστάξας ἄγειν εἰς δουλείαν. τοῦ δὲ συκοφάντου 3  
 φήσαντος ἰδίαν αὐτοῦ εἶναι δούλην καὶ πρὸς τὸν  
 ἄρχοντα καταστήσαντος [δουλαγωγεῖν], προσαγα-  
 γὼν κατηγόρησεν ὡς δούλης. τοῦ δὲ διακούσαντος  
 10 τῆς κατηγορίας καὶ τὴν κόρην ἐγκειρίσαντος, ἐπι-  
 λαβόμενος ὁ συκοφάντης ἀπῆγεν ὡς ἰδίαν δούλην.  
 ὁ δὲ πατήρ τῆς παρθένου παρὼν καὶ δεινοπαθὼν, 4  
 ὥς οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχε, παραπορευόμενος κατὰ  
 τύχην παρὰ κρεοπώλιον, ἀρπάσας τὴν παρακειμένην  
 15 ἐπὶ τῆς σαινίδος κοπίδα, ταύτῃ πατάξας τὴν θυγα-  
 τέρα ἀπέκτεινεν, ἵνα μὴ τῆς ὕβρεως λάβῃ πείραν,  
 αὐτὸς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκπηδήσας ἀπῆλθε πρὸς τὸ  
 στρατόπεδον τὸ ἐν τῷ Ἀλγίδῳ καλουμένῳ τότε  
 ὑπάρχον. καταφυγὼν δὲ ἐπὶ τὸ πλῆθος καὶ μετὰ 5  
 20 δακρύων τὴν κατ' αὐτὸν συμφορὰν ἀπαγγείλας,  
 ἔπαινας ἤγαγεν εἰς ἔλεον καὶ πολλὴν συμπάθειαν.  
 πάντων δ' ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἡτυχηκόσιν ὁρμησάντων,  
 μετὰ τῶν ὕπλων νυκτὸς εἰς τὴν Ῥώμην εἰσέπεσον.  
 οὗτοι μὲν οὖν κατελάβοντο λόφον τὸν ὀνομαζόμενον

2 οὐκ om. A    3 πενηχρᾶς P<sup>1</sup>    4 δ' οὐ] οὐδεὶς PAL  
 (cf. v. 13)    5 αὐτῷ προσεῖχεν PAL, προσεῖχεν ἐκείνῃ τούτῳ  
 cet.    συκοφάντας v.    6 ἄγειν εἰς δουλείαν] i. e. δουλα-  
 γωγεῖν (v. 8)    8 κατατείναντος Hert.    δουλαγωγούμενην  
 Wurm, delevi (v. 6)    10 τῆς κατηγορίας PA, τὴν κατηγο-  
 ρίαν cet.    11 ἀπῆγαγεν v.    14 παρὰ om. Peiresc.    κρεο-  
 πώλιον v.    18 Ἀλγίδῳ] λαγαδίῳ cod., λαγωδίῳ Peir., corr.  
 interpretes    20 κατ' αὐτὸν Eich.    21 εἰς ἔλεον ἤγαγε v.

25 Ἀουεντίνον. ἕμα δ' ἡμέρα γνωσθείσης τῆς τῶν  
στρατιωτῶν μισοπονηρίας οἱ μὲν δέκα νομογράφοι  
βοηθοῦντες τῷ συνάρχοντι συνῆγον πολλοὺς τῶν  
νέων, ὥς διὰ τῶν ὅπλων κριθησόμενοι· μεγάλης δ'  
ἐμπεσούσης φιλοτιμίας οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, 5  
προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, διεπρεσβεύ-  
σαντο πρὸς ἀμφοτέρους περὶ συλλύσεως, καὶ μετὰ  
πολλῆς σπουδῆς ἐδέοντο λῆξαι τῆς στάσεως καὶ μὴ  
2 περιβαλεῖν τὴν πατρίδα μεγάλαις συμφοραῖς. τέλος  
δὲ πεισθέντων ἀπάντων ὁμολογίας ἔθεντο πρὸς 10  
ἀλλήλους, ὥστε δέκα αἰρεῖσθαι δημάρχους μεγίστας  
ἔχοντας ἐξουσίας τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀρχόντων,  
καὶ τούτους ὑπάρχειν οἶονεὶ φύλακας τῆς τῶν πολι-  
τῶν ἐλευθερίας· τῶν δὲ κατ' ἐνιαυτὸν γινομένων  
ὑπάτων τὸν μὲν ἕνα ἐκ τῶν πατρικίων αἰρεῖσθαι, 15  
καὶ τὸν ἕνα πάντως ἀπὸ τοῦ πλήθους καθίστασθαι,  
ἐξουσίας οὔσης τῷ δήμῳ καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ὑπά-  
3 τους ἐκ τοῦ πλήθους αἰρεῖσθαι. τοῦτο δ' ἐπραξαν  
ταπεινώσαι σπεύδοντες τὴν τῶν πατρικίων ὑπερο-  
χὴν· οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι διὰ τε τὴν εὐγένειαν καὶ 20  
τὸ μέγεθος τῆς ἐκ τῶν προγόνων αὐτοῖς παρακο-  
λουθούσης δόξης ὥσει τινες κύριοι τῆς πόλεως  
ὑπῆρχον. ἐν δὲ ταῖς ὁμολογίαις προσέκειτο τοῖς  
ἄρξασι δημάρχοις τὸν ἐνιαυτόν, ἀντικαθιστάναι πάλιν  
δημάρχους τοὺς ἴσους ἢ τοῦτο μὴ πράξαντας ζῶν- 25  
τας κατακαυθῆναι· ἐὰν δὲ οἱ δήμαρχοι μὴ συμφω-  
νῶσι πρὸς ἀλλήλους, κύριοι εἶναι τὸν ἀνὰ μέσον

4 δ' ἐμπεσούσης Rhod., δὲ πεσούσης cod. 12 τὴν  
om. v. 17 ἀμφοτέρους τοὺς om. P 21 τῶν om. v.  
27 κύριον εἶναι τὸ Madvig

κείμενον μὴ κωλύεσθαι. τὴν μὲν οὖν ἐν Ῥώμῃ  
στάσιν τοιαύτης συλλύσεως τυχεῖν συνέβη.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Διφίλου Ῥωμαῖοι 26  
κατέστησαν ὑπάτους Κάγκον Ὀράτιον καὶ Δεύκιον  
5 Οὐαλέριον Τούρπινον. ἐπὶ δὲ τούτων, ἐν τῇ Ῥώμῃ  
τῆς νομοθεσίας διὰ τὴν στάσιν ἀσυντελέστου γενο-  
μένης, οἱ ὑπατοὶ συνετέλεσαν αὐτήν· τῶν γὰρ κα-  
λουμένων δώδεκα πινάκων οἱ μὲν δέκα συνετελέ-  
σθησαν, τοὺς δ' ὑπολειπομένους δύο ἀνέγραψαν οἱ  
10 ὑπατοὶ. καὶ τελεσθείσης τῆς ὑποκειμένης νομοθε-  
σίας, ταύτην εἰς δώδεκα χαλκοὺς πίνakas χαράξαντες  
οἱ ὑπατοὶ προσήλωσαν τοῖς πρὸ τοῦ βουλευτηρίου  
τότε κειμένοις ἐμβόλοις. ἡ δὲ γραφεῖσα νομοθεσία,  
βραχέως καὶ ἀπερίττως συγκειμένη, διέμεινε θαν-  
15 μαζομένη μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν. — Τούτων δὲ 2  
πραττομένων τὰ πλεῖστα τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην  
ἔθνων ἐν ἡσυχίᾳ ὑπῆρχε, πάντων σχεδὸν εἰρήνην  
ἠγόντων. οἱ μὲν γὰρ Πέρσαι διττὰς συνθήκας εἶχον  
πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τὰς μὲν πρὸς Ἀθηναίους καὶ  
20 τοὺς συμμάχους αὐτῶν, ἐν αἷς ἦσαν αἱ κατὰ τὴν  
Ἀσίαν Ἑλληνίδες πόλεις αὐτόνομοι, πρὸς δὲ τοὺς  
Λακεδαιμονίους ὕστερον ἐγράφησαν, ἐν αἷς τοῦναν-  
τίον ἦν γεγραμμένον ὑπηκόους εἶναι τοῖς Πέρσαις  
495 τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. ὁμοίως δὲ  
25 καὶ τοῖς Ἕλλησι πρὸς ἀλλήλους ὑπῆρχεν εἰρήνη,  
συντεθειμένων τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Λακεδαιμο-  
νίων σπονδὰς τριακονταετείς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ 3  
κατὰ τὴν Σικελίαν εἰρηνικὴν εἶχε κατάστασιν, Καρ-

1 κωλύεσθαι conicio    4 κἀγκων Ὀράτιον P, M. Horatius  
Liv. 3, 55    18 ἀγόντων] ἐχόντων P    21 πόλεις Ἑλληνίδες P



χηδονίων μὲν πεπονημένων συνθήκας πρὸς Γέλωνα,  
 αὐτῶν δὲ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων Ἑλληνί-  
 δων τὴν ἡγεμονίαν Συρακοσίοις συγκεχωρηκυῖων,  
 καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἦτταν τὴν γενο-  
 μένην περὶ τὸν Ἰμέραν ποταμὸν συλλελυμένων πρὸς 5  
 4 τοὺς Συρακοσίους. ἡσύχαξε δὲ καὶ τὰ κατὰ τὴν  
 Ἰταλίαν ἔθνη καὶ Κελτικὴν, ἔτι δ' Ἰβηρίαν καὶ τὴν  
 ἄλλην σχεδὸν ἔπασαν οἰκουμένην. διόπερ πολεμικὴ  
 μὲν καὶ ἀξία μνήμης προὔξις οὐδεμία συνετελέσθη  
 κατὰ τούτους τοὺς χρόνους, εἰρήνη δὲ μία συνετε- 10  
 λέσθη, καὶ πανηγύρεις καὶ ἀγῶνες καὶ θεῶν θυσίαι  
 καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν ἀνήκοντα παρὰ πᾶ-  
 σιν ἐπεπόλαξεν.

27 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοκλέους Ῥωμαῖοι  
 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λαρίνον Ἐρμίνιον καὶ 15  
 Τίτον Στερετίνιον Στρούκτορα. ἐπὶ δὲ αὐτῶν Σά-  
 μιοι μὲν πρὸς Μιλησίους περὶ Προήνης ἀμφισβη-  
 τήσαντες εἰς πόλεμον κατέστησαν, ὁρῶντες δὲ τοὺς  
 Ἀθηναίους ταῖς εὐνοίαις διαφέροντας πρὸς Μιλη-  
 σίους, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν. οἱ δὲ Περικλέα προ- 20  
 χειρισάμενοι στρατηγὸν ἐξέπεμψαν ἐπὶ τοὺς Σαμίους  
 2 ἔχοντα τριήρεις τετραράκοντα. οὗτος δὲ πλεύσας  
 ἐπὶ τε τὴν Σάμῳ\* \* παρεισελθὼν δὲ καὶ τῆς πόλεως  
 ἐγκρατὴς γενόμενος κατέστησε δημοκρατίαν ἐν αὐτῇ.  
 πραξάμενος δὲ παρὰ τῶν Σαμίων ὀργδοήκοντα τὰ- 25

3 συγκεχωρηκῶτων cod., corr. Wess. 10 κατὰ — συν-  
 τελέσθη om. L μίᾳ συνετελέσθη del. Dind. 11 πα-  
 νήγυρις P 15 ἐρμίνιον P, ἐρμίνιον F 16 στρούκτορα  
 P, στρούκτονα A, στρούκτονα cet. 17 Προήνης Canterus  
 (ex Thuk. 1, 115), εἰρήνης cod. 23 τε del. Dind. δὲ  
 om. v. 25 εἰσπραξάμενος (εἰς s. l. man. 2) P τάλαντα]  
 καὶ πεντήκοντα ἀνδρας add. Wess. ex Thuk. 1, 115

λαντα, καὶ τοὺς ἴσους δμήρους παῖδας λαβών, τού-  
 τους μὲν παρέδωκε τοῖς Αἰγυπτίοις, αὐτὸς δ' ἐν ὀλί-  
 γαις ἡμέραις ἅπαντα συντετελεκώς ἐπανήλθεν εἰς  
 τὰς Ἀθήνας. ἐν δὲ τῇ Σάμῳ στάσεως γενομένης, 3  
 5 καὶ τῶν μὲν αἰρουμένων τὴν δημοκρατίαν, τῶν δὲ  
 βουλομένων τὴν ἀριστοκρατίαν εἶναι, ταραχὴ πολλή  
 τὴν πόλιν ἐπέιχε. τῶν δ' ἐναντιουμένων τῇ δημο-  
 κρατίᾳ διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ πορευθέντων  
 εἰς Σάρδεις πρὸς Πισσοῦθνην τὸν τῶν Περσῶν σα-  
 10 τράπην περὶ βοηθείας, ὁ μὲν Πισσοῦθνης ἔδωκεν  
 αὐτοῖς στρατιώτας ἑπτακοσίους, ἐλπίζων τῆς Σάμου  
 διὰ τοῦτου κυριεύσειν, οἱ δὲ Σάμιοι μετὰ τῶν δο-  
 θέντων αὐτοῖς στρατιωτῶν νυκτὸς πλεύσαντες εἰς  
 τὴν Σάμον ἔλαθόν τε [τὴν πόλιν] παρεισελθόντες,  
 15 τῶν πολιτῶν συνεργούντων, ῥαδίως τ' ἐκράτησαν  
 τῆς Σάμου, καὶ τοὺς ἀντιπράττοντας αὐτοῖς ἐξέ-  
 βαλον ἐκ τῆς πόλεως· τοὺς δ' ὁμήρους ἐκκλέψαντες  
 ἐκ τῆς Αἴγυπτου καὶ τὰ κατὰ τὴν Σάμον ἀσφαλισά-  
 496 μενοι, φανερώς ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν πολεμίους τοῖς  
 20 Ἀθηναίοις. οἱ δὲ πάλιν Περικλέα προχειρισάμενοι 4  
 στρατηγὸν ἐξέπεμψαν ἐπὶ τοὺς Σαμίους μετὰ νεῶν  
 ἑξήκοντα. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν Περικλῆς ναυμα-  
 χήσας πρὸς ἑβδομήκοντα τριήρεις ἐνίκησε τοὺς Σα-  
 μίους, μεταπεμφάμενος δὲ παρὰ Χίων καὶ Μυτιλη-  
 25 ναίων ναῦς εἴκοσι πέντε μετὰ τούτων ἐπολιόρκησε

9 πισσοῦθνη PA 12 τούτων L 14 τὴν πόλιν om. PA  
 15 τῶν π. συνεργούντων PA, συνεργ. τ. π. cet. τε κρα-  
 τήσαντες (τες s. l. man. 2) P αὐτῆς ἐκράτησαν (om. τῆς  
 Σάμου) FK 16 καὶ del. P<sup>2</sup> 21 στρατηγὸν προχειρι-  
 σάμενοι P 22 ταῦθ' ὁ μὲν] τούτων Wurm 24 Μιτυλ.  
 cod. 25 εἴκοσι πέντε P, κῆ A, πέντε καὶ εἴκοσι Wess.

5 τὴν Σάμον. μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας Περικλῆς μὲν  
 καταλιπὼν μέρος τῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς πολιορκίας  
 ἀνέξεν, ἀπαντήσων ταῖς Φοινίσσαις ναυσίν, ἃς  
 28 οἱ Πέρσαι τοῖς Σαμίοις ἦσαν ἀπεσταλκότες. οἱ δὲ  
 Σάμιοι διὰ τὴν ἀνάξενον τοῦ Περικλέους νομίζον- 5  
 τες ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον εἰς ἐπίθεσιν ταῖς ἀπο-  
 λελειμμέναις ναυσίν, ἐπέπλευσαν ἐπ' αὐτάς, καὶ νι-  
 2 κήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ φρονήματος ἐπληροῦντο. ὁ δὲ  
 Περικλῆς ἀκούσας τὴν τῶν ἰδίων ἦτταν, εὐθὺς ὑπέ-  
 στρεψε καὶ στόλον ἀξιόλογον ἤθροισε, βουλόμενος 10  
 εἰς τέλος συντρεῖναι τὸν τῶν ἐναντίων στόλον. ταχὺ  
 δ' ἀποστειλάντων Ἀθηναίων μὲν ἐξήκοντα τριήρεις,  
 Χίων δὲ καὶ Μυτιληναίων τριάκοντα, μεγάλην ἔχον  
 δύναμιν συνεστήσατο τὴν πολιορκίαν καὶ κατὰ γῆν  
 καὶ κατὰ θάλατταν, συνεχεῖς ποιούμενος προσβολάς. 15  
 3 κατεσκεύασε δὲ καὶ μηχανὰς πρῶτος τῶν πρὸ αὐτοῦ  
 τοὺς τε ὀνομαζομένους κριοὺς καὶ χελώνας, Ἀρτέ-  
 μωνος τοῦ Κλαζομενίου κατασκευάσαντος. ἐνεργῶς  
 δὲ πολιορκήσας τὴν πόλιν καὶ ταῖς μηχαναῖς κατα-  
 βαλὼν τὰ τεῖχη κύριος ἐγένετο τῆς Σάμου. κολά- 20  
 σας δὲ τοὺς αἰτίους ἐπράξατο τοὺς Σαμίους τὰς εἰς  
 τὴν πολιορκίαν γεγενημένας δαπάνας, τιμησάμενος  
 4 αὐτὰς ταλάντων διακοσίων. παρείλετο δὲ καὶ τὰς  
 ναῦς αὐτῶν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαψε, καὶ τὴν δημο-  
 κρατίαν καταστήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. 25  
 Ἀθηναίοις δὲ καὶ Λακεδαιμονίοις μέχρη τούτων  
 τῶν χρόνων αἱ τριακονταετεῖς σπονδαὶ διέμειναν

6 ἐπιτήδειον om. FJ    7 ἐπ' Hert., εἰς cod.    8 τῆς  
 ναυμαχίας v.    13 Μιτυλ. cod.

ἀσάλευτοι. καὶ ταῦτα μὲν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον  
τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μυριοχίδου Ῥωμαῖοι<sup>29</sup>  
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ἰούλιον καὶ Μάρ-  
<sup>5</sup>κον Γεγάντιον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα πέμπτην  
πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα Κρίσων Ἰμε-  
ραῖος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν  
Δουκέτιος μὲν ὁ γεγυῶς τῶν Σικελικῶν πόλεων  
ἡγεμὼν τὴν τῶν Καλακτίνων πατρίδα κατέστησε,  
<sup>10</sup>καὶ πολλοὺς εἰς αὐτὴν οἰκίζων οἰκήτορας ἀντεποιή-  
σατο μὲν τῆς τῶν Σικελῶν ἡγεμονίας, μεσολαβηθεὶς  
δὲ νόσῳ τὸν βίον κατέστρεψε. Συρακόσιοι δὲ πάσας <sup>2</sup>  
τὰς τῶν Σικελῶν πόλεις ὑπηκόους ποιησάμενοι πλὴν  
τῆς ὀνομαζομένης Τρινακίης, ἐγνώσαν ἐπὶ ταύτην  
<sup>15</sup>στρατεύειν· σφόδρα γὰρ ὑπώπτουν τοὺς Τρινακίους  
<sup>497</sup>ἀντιλήψεσθαι τῆς τῶν ὁμοεθνῶν Σικελῶν ἡγεμονίας.  
ἡ δὲ πόλις αὕτη πολλοὺς καὶ μεγάλους ἄνδρας  
εἶχεν, ἀεὶ τὸ πρωτεῖον ἐσχηκυῖα τῶν Σικελικῶν  
πόλεων· ἦν γὰρ ἡγεμόνων ἡ πόλις αὕτη πλήρης  
<sup>20</sup>μέγα φρονούντων ἐπ' ἀνδρείᾳ. διὸ καὶ πάσας τὰς <sup>3</sup>  
δυνάμεις ἀθροίσαντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν καὶ τῶν  
συνμάχων πόλεων ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτήν. οἱ δὲ  
Τρινακιοὶ συνμάχων μὲν ἦσαν ἔρῃμοι διὰ τὸ τὰς  
ἄλλας πόλεις ὑπακούειν Συρακοσίοις, μέγαν δ'  
<sup>25</sup>ἄγῶνα συνεστήσαντο. ἐκθύμως γὰρ ἐγκαρτεροῦντες

3 μυριοχίδου P    5 γεγάντιον AHJM, γεγάντην P, γι-  
γάντιον cet.    6 καθ' ἣν P. ἐν ἣ γ.    7 δεύτερον] τρίτον  
Wess.    9 Καλακτίνων cod., corr. Casaub.    14 Τρινακίης  
suspectum cf. p. 358, 19    18 Σικελῶν PAL    23 \* διὰ  
τὸ] διὰ δὲ cod.    24 \* ὑπακούειν sive εἶναι ὑπηκόους] αἱ  
ὑπήκουον cod.    δ' add. Reiske et Madvig

τοῖς δεινοῖς καὶ πολλοῖς ἀνελόντες, ἡρωικῶς μαχό-  
 4 μνοι πάντες κατέστρεψαν τὸν βίον. ὁμοίως δὲ καὶ  
 τῶν πρεσβυτέρων οἱ πλείους ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ ξῆν  
 μετέστησαν, οὐχ ὑπομείναντες τὰς ἐκ τῆς ἀλώσεως  
 ὕβρεις. οἱ δὲ Συρακόσιοι τοὺς πρότερον ἀηττήτους 5  
 γεγονότας νικήσαντες ἐπιφανῶς, τὴν μὲν πόλιν  
 ἔξανδραποδισάμενοι κατέσκαψαν, τῶν δὲ λαφύρων  
 τὰ κράτιστα ἀπέστειλαν εἰς Δελφοὺς χαριστήρια  
 τῷ θεῷ.

30 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Γλαυκίδου Ῥωμαῖοι 10  
 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῖντιον καὶ Ἀγρίππαν  
 Φούριον. ἐπὶ δὲ τούτων Συρακόσιοι διὰ τὰς προ-  
 ειρημέναις εὐημερίας ἑκατὸν μὲν τριήρεις ἐναυπη-  
 γήσαντο, τὸν δὲ τῶν ἱππέων ἀριθμὸν ἐποίησαν δι-  
 πλάσιον· ἐπεμελήθησαν δὲ καὶ τῆς πεξῆς δυνάμεως, 15  
 καὶ χρημάτων παρασκευὰς ἐποιοῦντο, φόρους ἀδρο-  
 τέρους τοῖς ὑποτεταγμένοις Σικελοῖς ἐπιτιθέντες.  
 ταῦτα δ' ἐπραττον διανοοῦμενοι πᾶσαν Σικελίαν ἐκ  
 2 τοῦ κατ' ὀλίγον κατακτήσασθαι. ἅμα δὲ τούτοις  
 πραττομένοις κατὰ τὴν Ἑλλάδα συνέβη τὸν Κοριν- 20  
 θιακὸν κληθέντα πόλεμον ἀρχὴν λαβεῖν διὰ τοιαύ-  
 τας τινὰς αἰτίας. Ἐπιδάμνιοι κατοικοῦντες περὶ τὸν  
 Ἀδρίαν, ἄποικοι δ' ὑπάρχοντες Κερκυραίων καὶ  
 Κορινθίων, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους. τῆς δ' ἐπι-  
 κρατούσης μερίδος φυγαδευούσης πολλοὺς τῶν ἀν- 25  
 τιπραττόντων, οἱ φυγάδες ἀθροισθέντες καὶ παρα-  
 λαβόντες τοὺς Ἰλλυριοὺς ἐπλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν

11 Κόιντον v. Ἀγρίππαν AF 12 φρούριον PAFM  
 13 μὲν om. P 22 περὶ Hert., ἐπὶ cod. 27 ἐπλευσαν  
 τοὺς Ἰλλυριοὺς v.

ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον. στρατευσάντων δὲ τῶν βαρ- 3  
 βάρων πολλῇ δυνάμει, καὶ τὴν μὲν χώραν κατα-  
 σχόντων, τὴν δὲ πόλιν πολιορκούντων, οἱ μὲν Ἐπι-  
 δάμνιοι, καθ' ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, πρέσβεις  
 5 ἔπεμψαν εἰς Κέρκυραν, ἀξιοῦντες τοὺς Κερκυραίους  
 συγγενεῖς ὄντας βοηθῆσαι. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν,  
 ἐπρεσβεύσαντο πρὸς Κορινθίους περὶ συμμαχίας, καὶ  
 μόνην ἐκείνην ἐποιήσαντο μητρόπολιν· ἥμα δὲ καὶ  
 συνοίκους ἤτοῦντο. οἱ δὲ Κορίνθιοι τοὺς μὲν Ἐπι- 4  
 10 δαμνίους ἐλεοῦντες, τοὺς δὲ Κερκυραίους μισοῦντες  
 διὰ τὸ μόνους τῶν ἀποίκων μὴ πέμπειν τὰ κατει-  
 θισμένα ἱερεῖα τῇ μητροπόλει, ἔκριναν βοηθεῖν τοῖς  
 498 Ἐπιδαμνίοις. διόπερ ἀποίκους τε ἐξέπεμψαν εἰς τὴν  
 Ἐπίδαμνον καὶ στρατιώτας ἱκανοὺς φρουρῆσαι τὴν  
 15 πόλιν. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κερκυραῖοι παροξυνθέντες 5  
 ἀπέστειλαν πεντήκοντα τριήρεις καὶ στρατηγὸν ἐπ'  
 αὐτῶν. οὗτος δὲ προσπλεύσας τῇ πόλει προσέειπε  
 τοὺς μὲν φυγάδας καταδέχεσθαι· ἐπὶ δὲ τρὺς φρου-  
 ροὺς Κορινθίους πρέσβεις ἀπέστειλαν ἀξιοῦντες δι-  
 20 καστηρίῳ κριθῆναι περὶ τῆς ἀποικίας, μὴ πολέμῳ.  
 τῶν δὲ Κορινθίων οὐ προσεχόντων αὐτοῖς, συγκι-  
 τέβησαν εἰς πόλεμον ἀμφοτέροι, καὶ ναυτικὰς δυνά-  
 μεις ἀξιολόγους κατεσκεύαζον καὶ συμμάχους προσ-  
 ελαμβάνοντο. ὁ μὲν οὖν Κορινθιακὸς ὀνομασθεὶς  
 25 πόλεμος συνέστη διὰ τὰς προειρημένους αἰτίας. Ἔω- 6  
 μαῖοι δὲ πρὸς Οὐολούσκους διαπολεμοῦντες τὸ μὲν

18 φρουροῦντας *f* καταδέχεσθαι] τοὺς δὲ φρουροὺς καὶ  
 τοὺς οἰκητορας ἀποπέμπειν· ἐπὶ δὲ τοὺς Κορινθίους πρέσβεις  
 Hert. (ex Thuc. I 26) 19 πρέσβεις om. A ἀπέστειλεν Eich.  
 ἀξιοῦντας L 20 μὴ PAL, καὶ μὴ cet. 26 Οὐολούσκους  
 Rhod. (Liv. III 66), βολόμους PA, Οὐολούμους cet.

πρῶτον ἀκροβολισμοὺς καὶ μικρὰς μάχας συνετέ-  
λουν, μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξει μεγάλην νικήσαντες  
τοὺς πλείους τῶν πολεμίων κατέκοψαν.

- 31 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεοδώρου Ῥωμαῖοι  
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Γενύκιον καὶ 5  
Ἀγρίππαν Κούρτιον Χίλωνα. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ  
μὲν τὴν Ἰταλίαν τὸ ἔθνος τῶν Καμπανῶν συνέστη,  
καὶ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας ἀπὸ τῆς ἀρετῆς  
τοῦ πλησίον κειμένου πεδίου. κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν  
οἱ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου βασιλεύσαντες, ὀνομα- 10  
σθέντες δὲ Ἀρχαιανакτίδαι, ἤρξαν ἔτη δύο πρὸς  
τοῖς τετταράκοντα· διεδέξατο δὲ τὴν ἀρχὴν Σπάρτα-  
2 κος, καὶ ἤρξεν ἔτη ἐπτά. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα  
Κορίνθιοι πρὸς Κερκυραίους διαπολεμοῦντες καὶ  
παρασκευασάμενοι ναυτικὰς δυνάμεις, συνεστήσαντο 15  
ναυμαχίαν. οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι ἔχοντες ναῦς  
ἑβδομήκοντα καλῶς ἐξηρτυμέναις, ἐπέπλευσαν τοῖς  
πολεμίοις· οἱ δὲ Κερκυραῖοι τριήρεσιν ὀγδοήκοντα  
ἀντιταχθέντες ἐνίκησαν τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ τὴν Ἐπί-  
δαμνον ἐκπολιορκήσαντες τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμα- 20  
λώτους ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ Κορινθίους δῆσαντες  
3 εἰς φυλακὴν παρέδοσαν. μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ  
μὲν Κορίνθιοι καταπλαγέντες κατέπλευσαν εἰς Πελο-  
πόννησον, οἱ δὲ Κερκυραῖοι θαλαττοκρατοῦντες τῆς 499  
κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους θαλάττης ἐπέπλεον τοῖς Κο- 25  
ρινθίων συμμάχοις καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐπόρθουν.

5 ὑπάτους κατέστησαν v. Γενύκιον PA, Γενίκιον cet.  
6 Ἀγρίππαν ΔFK Κούρτιον PA 7 Καμπανῶν] καππάδων  
A, καπάδων E, καππαδόκων P 9 κειμένου delere malim  
11 Ἀρχεανакτίδαι AL 20 πολιορκήσαντες cod., corr. Dind.  
23 εἰς P, εἰς τὴν v.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διελθόντος Ἀθήνησι<sup>32</sup>  
 μὲν ἦρχεν Εὐθυμένης, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπά-  
 των χιλλίαρχοι κατεστάθησαν τρεῖς, Αὔλος Σεμ-  
 πρώνιος, Λεύκιος Ἀτίλιος, Τίτος Κόιντος. ἐπὶ δὲ  
<sup>5</sup> τούτων Κορίνθιοι μὲν ἡττημένοι τῇ ναυμαχίᾳ ναυ-  
 πηγήσασθαι στόλον ἀξιολογώτερον ἔκριναν. διόπερ<sup>2</sup>  
 ὕλην πολλὴν παρασκευασάμενοι καὶ ναυπηγοὺς ἐκ  
 τῶν πόλεων μισθούμενοι μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας  
 κατεσκευάζον τριήρεις καὶ ὄπλα καὶ βέλη παντο-  
<sup>10</sup> δαπά, καὶ καθόλου πάσας τὰς εἰς τὸν πόλεμον πα-  
 ρασκευὰς ἡτοίμαζον, καὶ τὰς μὲν ἐκ καταβολῆς τριή-  
 ρεις ἐναυπηγοῦντο, τὰς δὲ πεποννηκίας ἐθεράπευον,  
 ἄλλας δὲ παρὰ τῶν συμμάχων μετεπέμποντο. τὸ<sup>3</sup>  
 δὲ παραπλήσιον καὶ τῶν Κερκυραίων ποιοούντων,  
<sup>15</sup> καὶ ταῖς φιλοτιμίαις οὐκ ἀπολιμπανομένων, φανε-  
 ρὸς ἦν ὁ πόλεμος αὐξήσειν μεγάλην ληψόμενος. ἅμα  
 δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀθηναῖοι συνώκισαν Ἀμ-  
 φίπολιν, καὶ τῶν οἰκητόρων οὓς μὲν ἐκ τῶν πολι-  
 τῶν κατέλεξαν, οὓς δ' ἐκ τῶν σύνεγγυς φρουρίων.  
<sup>20</sup> Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσιμάχου Ῥωμαῖοι<sup>33</sup>  
 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Κοῖντιον καὶ Μάρ-  
 κον Γεγάνιον Μακερῖνον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμ-  
 πιάδα ἕκτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα  
 στάδιον Θεόπομπος Θετταλός. ἐπὶ δὲ τούτων Κερ-  
<sup>25</sup> κυραῖοι μὲν πυνθανόμενοι τῶν παρασκευαζομένων  
 ἐπ' αὐτοὺς δυνάμεων τὸ πλῆθος, ἀπέστειλαν πρὸς

4 Ἀτίλιος] καὶ add. v. 12 πεποννημέναις FJK 13  
 τὸ δὲ\*] om. v., τὸ P; παραπλήσιον δὲ Steph. 20 Λυσι-  
 μάχου Wess., Ναυσιμάχου cod. 21 κοῖνκτιον P, κόνιντον v.  
 22 μακέρνον cod., Macerinus Liv. 4, 8 et Dion. Hal. 11, 63



- 2 Ἀθηναίους πρέσβεις ἀξιοῦντες αὐτοῖς βοηθῆσαι. τὸ  
 δ' αὐτὸ καὶ Κορινθίων ποιησάντων, καὶ συναχθεί-  
 σης ἐκκλησίας, διήκουσε τῶν πρέσβεων ὁ δῆμος,  
 καὶ ἐψηφίσατο συμμαχεῖν Κερκυραίοις. διὸ καὶ πα-  
 ραχρῆμα μὲν ἐξέπεμψαν τριήρεις κατηρτισμένους δέκα, 5  
 μετὰ δὲ ταῦτα πλείους ἐπηγγείλαντο πέμψειν, ἐὰν  
 3 ἢ χρεία. οἱ δὲ Κορίνθιοι τῆς τῶν Ἀθηναίων συμ-  
 μαχίας ἀποτυχόντες, ἐνευήκοντα μὲν αὐτοὶ τριήρεις  
 ἐπλήρωσαν, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων ἐξήκοντα προσ-  
 ἐλάβοντο. ἔχοντες οὖν ναῦς κατηρτισμένους ἑκατὸν 10  
 πεντήκοντα, καὶ στρατηγούς ἐλόμενοι τοὺς χαριε-500  
 στάτους, ἀνήχθησαν ἐπὶ τὴν Κέρκυραν, κεκριότες  
 4 διὰ τάχους ναυμαχῆσαι. οἱ δὲ Κερκυραῖοι πυνθα-  
 νόμενοι τὸν τῶν πολεμίων στόλον μὴ μακρὰν ἀπέ-  
 χειν, ἀντανήχθησαν τριήρεσιν ἑκατὸν εἰκοσι σὺν 15  
 ταῖς τῶν Ἀθηναίων. γενομένης δὲ ναυμαχίας ἰσχυ-  
 ρῶς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεκράτουν οἱ Κορίνθιοι, μετὰ  
 δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων ἐπιφανέντων ἄλλαις εἰκοσι  
 ναυσίν, ἃς ἀπεστάλκεσαν ἐν τῇ δευτέρᾳ συμμαχίᾳ,  
 συνέβη νικῆσαι τοὺς Κερκυραίους. τῇ δ' ὕστεραίᾳ 20  
 πάντων τῶν Κερκυραίων ἐπιπλευσάντων οὐκ ἀνή-  
 χθησαν οἱ Κορίνθιοι.
- 34 Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀντιοχίδου Ῥωμαῖοι  
 κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Πόστου-  
 μον Αἰβούτιον Οὐλέκον. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀθηναίων 25  
 μὲν συνηγωνισμένων τοῖς Κερκυραίοις καὶ τῆς κατὰ  
 τὴν ναυμαχίαν νίκης αἰτίων γενομένων, χαλεπῶς

19 συμμαχία] ἐκκλησία Madvig 21 πάντων] πάλιν  
 Dind. 23 Ἀντιοχίδου PAL, Ἀντιλοχίδου cet. 24 Πό-  
 στουμονον A, Ποστούμιον cet.

εἶχον πρὸς αὐτοὺς οἱ Κορινθιοί. διόπερ ἀμύνεσθαι 2  
 σπεύδοντες τοὺς Ἀθηναίους, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν  
 πόλιν Ποτιδαίαν, οὗσαν ἑαυτῶν ἄποικον. ὁμοίως  
 δὲ τούτοις καὶ Περδίκκας ὁ τῶν Μακεδόνων βασι-  
 5 λεύς, ἄλλοτρίως διακείμενος πρὸς Ἀθηναίους, ἐπεισε  
 τοὺς Χαλκιδεῖς ἀποστάντας Ἀθηναίων τὰς μὲν ἐπὶ  
 θαλάττῃ πόλεις ἐκλιπεῖν, εἰς μίαν δὲ συνοικισθῆναι  
 τὴν ὀνομαζομένην Ὀλυνθον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν 3  
 ἀπόστασιν τῶν Ποτιδαιατῶν ἀκούσαντες ἐξέπεμψαν  
 10 τριάκοντα ναῦς καὶ προσέταξαν τὴν τε χώραν τῶν  
 ἀφεσθηκότων λεηλατῆσαι καὶ τὴν πόλιν πορθῆσαι.  
 οἱ δὲ πεμφθέντες καταπλεύσαντες εἰς τὴν Μακεδο-  
 νίαν κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ δήμου, συνεστήσαντο  
 πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας. ἔνθα δὲ τῶν Κορινθίων 4  
 15 βοηθησάντων τοῖς πολιορκουμένοις δισχιλίους στρα-  
 τιώταις, δισχιλίους καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέ-  
 πεμψε. γενομένης δὲ μάχης περὶ τὸν ἴσθμὸν τὸν  
 πλησίον τῆς Παλληνίδος, καὶ τῶν Ἀθηναίων νικη-  
 σάντων καὶ πλείους τῶν τριακοσίων ἀνελόντων, οἱ  
 20 Ποτιδαιᾶται συνεκλείσθησαν εἰς πολιορκίαν. ἅμα 5  
 δὲ τούτοις πραττομένοις ἔκτισαν οἱ Ἀθηναῖοι πόλιν  
 ἐν τῇ Προποντίδι τὴν ὀνομαζομένην Λέτανον. κατὰ  
 δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πέμψαντες ἀποίκους εἰς  
 Ἄρδεα τὴν χώραν κατεκληροῦχησαν.  
 25 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Κράτητος Ῥωμαῖοι 35  
 κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Φούριον Φόσον καὶ

11 πορθεῖν Wurm 18 συνέστησαν P  
 22 Cobet 23 οἱ Ῥωμαῖοι v. εἰς  
 Ἄρδεα] εἰ σαρδαία P, εἰς σαρδέα AH 25 Κράτητος Bückh,  
 Χάρητος cod. 26 φρούριον PAF φόσον P

Μάνιον Παπίριον Κράσσον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ  
 τὴν Ἰταλίαν οἱ τοὺς Θουρίους οἰκοῦντες, ἐκ πολλῶν  
 πόλεων συνεστηκότες, ἐστασίαζον πρὸς ἀλλήλους,  
 ποίας πόλεως ἀποίκους δεῖ καλεῖσθαι τοὺς Θουρίους  
 2 καὶ τίνα κτίστην δίκαιον ὀνομάζεσθαι. οἳ τε γὰρ <sup>501</sup>  
 Ἀθηναῖοι τῆς ἀποικίας ταύτης ἡμφισβήτουν, ἀπο-  
 φαινόμενοι πλείστους οἰκήτορας ἐξ Ἀθηνῶν ἐληλυ-  
 θέναι, οἳ τε Πελοποννήσιοι, πόλεις οὐκ ὀλίγας πα-  
 ρεσχηκέναι παρ' αὐτῶν εἰς τὴν κτίσιν τῶν Θουρίων,  
 τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀποικίας ἑαυτοῖς ἔφησαν δεῖν 10  
 3 προσάπτεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ πολλῶν ἀγαθῶν  
 ἀνδρῶν κεκοινωνηκότων τῆς ἀποικίας καὶ πολλὰς  
 χρείας παρεσχημένων, πολὺς ἦν ὁ λόγος, ἐκάστου  
 τῆς τιμῆς ταύτης σπεύδοντος τυχεῖν. τέλος δὲ τῶν  
 Θουρίων πεμψάντων εἰς Δελφοὺς τοὺς ἐπερωτήσουν- 15  
 τας τίνα χρὴ τῆς πόλεως οἰκιστὴν ἀγορεύειν, ὁ θεὸς  
 ἔκρησεν αὐτὸν δεῖν κτίστην νομίζεσθαι. τούτῳ τῷ  
 τρόπῳ λυθείσης τῆς ἀμφισβητήσεως τὸν Ἀπόλλω  
 κτίστην τῶν Θουρίων ἀπέδειξαν, καὶ τὸ πλῆθος τῆς  
 στάσεως ἀπολυθὲν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ὁμόνοιαν 20  
 4 ἀποκατέστη. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀρχίδαμος ὁ τῶν  
 Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη τετ-  
 τάρακοντα δύο, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἅγις  
 ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι ἑπτὰ.

36 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀψεύδους Ῥωμαῖοι 25

1 παπείριον P Κράσσον v. τούτοις AFJK 3 συν-  
 εστηκότων P 8 οἳ τε Πελοποννήσιοι P, ἔτι δὲ (om. A,  
 ἔτι δ' αἱ Wess.) κατὰ τὴν Πελοπόννησον v. Πελοποννή-  
 σιοι] διὰ τὸ add. Steph., τῷ Reiske ὀλίγους AHJKL  
 παρεσχημένοι Dind. 9 αὐτῶν v. 14 τυχεῖν] ἐπιτυχεῖν f  
 17 αὐτὸν A 25 Ἀψευδοῦς PA

κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Μενήνιον καὶ Πρόκλον  
Γεγάνιον Μακερῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων Σπάρτακος  
μὲν ὁ Βοσπόρου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη  
ἑπτὰ, διεδέξατο δὲ τὴν ἀρχὴν Σέλευκος καὶ ἐβασί-  
5 λευσεν ἔτη τετταράκοντα. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Μέ- 2  
των ὁ Πανσανίου μὲν υἱός, δεδοξασμένος δὲ ἐν  
ἀστρολογίᾳ, ἐξέθηκε τὴν ὀνομαζομένην ἐννεακαιδε-  
καετηρίδα, τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος ἀπὸ μηνὸς ἐν  
Ἀθήναις σκιροφοριῶνος τρισκαιδεκάτης. ἐν δὲ τοῖς  
10 εἰρημένοις ἔτεσι τὰ ἄστρα τὴν ἀποκατάστασιν ποι-  
εῖται καὶ καθάπερ ἐνιαυτοῦ τινος μεγάλου τὸν ἀνα-  
κυκλισμὸν λαμβάνει· διὸ καὶ τινες αὐτὸν Μέτωνος  
ἐνιαυτὸν ὀνομάζουσι. δοκεῖ δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐν τῇ 3  
προορήσει καὶ προγραφῇ ταύτῃ θαυμαστῶς ἐπιτε-  
15 τευχέναι· τὰ γὰρ ἄστρα τὴν τε κίνησιν καὶ τὰς ἐπι-  
σημασίας· ποιεῖται συμφώνως τῇ γραφῇ· διὸ μέχρι  
τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων  
χρῶμενοι τῇ ἐννεακαιδεκαετηρίδι οὐ διαψεύδονται  
τῆς ἀληθείας. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ταραντῖνοι 4  
20 τοὺς τὴν Σῆριν καλουμένην οἰκοῦντας μετοικίσαντες  
ἐκ τῆς πατρίδος καὶ ἰδίους προσθέντες οἰκήτορας,  
ἔκτισαν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἡράκλειαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πύθοδώρου Ῥωμαῖοι 37  
502 μὲν ὑπάτους κατέστησεν Τίτον Κοῖντιον καὶ Νίττον  
25 Μενήνιον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἐβδόμην

1 Μενήνιον PA, Μενοίνιον FK, Μενότιον JM 4 ἑπτὰ  
Casaub. (c. 31, 1), ἑπτακαίδεκα P, δεκαεπτὰ v. Σέλευκος]  
Σάτυρος XIV 93, 1 5 τεσσαράκοντα P, τέσσαρα v. (τεττα-  
ράκοντα τέτταρα P XIV 93, 1) 9 σκιροφοριῶνος P 11  
καὶ om. v. ἀνακυκλισμὸν Dind. 22 ὀνομαζομένην] λε-  
γομένην f 24 κοῖνκτιον P, κοινίτιον FK Νίττον] Agrippa  
Liv. 4, 13 25 Μενίνιον A, Μενότιον FJK

πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Σώ-  
φρων Ἀμπρακιώτης. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν τῇ Ῥώμῃ  
Σπόριος Μαίλιος ἐπιθέμενος τυραννίδι ἀνηρέθη.  
Ἀθηναῖοι δὲ περὶ Ποτιδαίαν νενικηκότες ἐπιφανεῖ  
μάχῃ, Καλλίου τοῦ στρατηγοῦ πεσόντος ἐν τῇ 5  
παρατάξει, στρατηγὸν ἕτερον ἐξέπεμψαν Φορμίωνα.  
οὗτος δὲ παραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ προσκα-  
θήμενος τῇ πόλει τῶν Ποτιδαιατῶν συνεχεῖς προσ-  
βολὰς ἐποιεῖτο· ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον εὐρώστως  
2 ἐγένετο πολυχρόνιος πολιορκία. Θουκυδίδης δὲ ὁ 10  
Ἀθηναῖος τὴν ἱστορίαν ἐντεῦθεν ἀρξάμενος ἔγραψε  
τὸν γενόμενον πόλεμον Ἀθηναίοις πρὸς Λακεδαι-  
μονίους τὸν ὀνομασθέντα Πελοποννησιακόν. οὗτος  
μὲν οὖν ὁ πόλεμος διέμεινεν ἐπὶ ἔτη εἴκοσι ἐπτά,  
ὁ δὲ Θουκυδίδης ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι γέγραπεν 15  
ἐν βίβλοις ὀκτώ, ὥς δέ τινες διαιροῦσιν, ἑννέα.

38 Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι  
μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων τρεῖς χιλιάρχους κατέστησαν,  
Μάνιον Αἰμιλιανὸν [καὶ] Μάμερκον, Γάιον Ἰούλιον,  
Λεύκιον Κοῖντιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναίοις καὶ 20  
Λακεδαιμονίοις ἐνέστη πόλεμος ὁ κληθεὶς Πελοπον-  
νησιακός, μακρότατος τῶν ἱστορημένων πολέμων.  
ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας  
2 οἰκεῖον [τὸ] προεκθέσθαι τὰς αἰτίας αὐτοῦ. Ἀθη-  
ναῖοι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἀντεχόμενοι τὰ 25  
ἐν Διήλῳ κοινῇ συνηγμένα χρήματα, τάλαντα σχεδὸν

3 Μαίλιος cf. p. 354, 9, μαίνιος P, μάνιος v. 4 περι-  
φανεῖ f, προφανῶς A 10 ἐγένετο P 19 καὶ del. Rhod.  
Γάιον] καὶ add. v. 20 κοῖντιον PF 21 συνέστη Bek.  
22 μακρότατος P πολέμων P, νόμων AL, ὧν ἴσμεν cet.  
(cf. XIII 107, 5) 24 τὸ deleui

ὀκτακισχίλια, μετήνεγκαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρέ-  
 δωκαν φυλάττειν Περικλεῖ. οὗτος δ' ἦν εὐγενεὶα  
 καὶ δόξῃ καὶ λόγου δεινότητι πολὺν προέχων τῶν  
 πολιτῶν. μετὰ δέ τινα χρόνον ἀνηλωκὼς ἀπ' αὐτῶν  
 5 ἰδίᾳ πλῆθος ἱκανὸν χρημάτων καὶ λόγον ἀπαιτού-  
 μενος εἰς ἄρρωστίαν ἐνέπεσεν, οὐ δυνάμενος τῶν  
 πεπιστευμένων ἀποδοῦναι τὸν ἀπολογισμόν. ἀδελ- 3  
 μονοῦντος δ' αὐτοῦ περὶ τούτων, Ἀλκιβιάδης ὁ ἀδελ-  
 φιδοῦς, ὀρφανὸς ὢν, τρεφόμενος παρ' αὐτῷ, καίς  
 10 ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀφορμὴν αὐτῷ παρέσχετο τῆς περὶ  
 τῶν χρημάτων ἀπολογίας. θεωρῶν γὰρ τὸν θείον  
 λυπούμενον ἐπηρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης. τοῦ  
 δὲ Περικλέους εἰπόντος, ὅτι τὴν περὶ τῶν χρημά-  
 των ἀπολογίαν αἰτούμενος ζητῶ πῶς ἂν δυναίμην  
 15 ἀποδοῦναι τὸν περὶ τούτων λόγον τοῖς πολίταις, ὁ  
 Ἀλκιβιάδης ἔφησε δεῖν αὐτὸν ζητεῖν μὴ πῶς ἀποδῶ  
 τὸν λόγον, ἀλλὰ πῶς μὴ ἀποδῶ. διόπερ Περικλῆς 4  
 503 ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ παιδὸς ἀπόφασιν ἐξήτει, δι'  
 οὗ τρόπου τοὺς Ἀθηναίους δύναιτ' ἂν ἐμβαλεῖν εἰς  
 20 μέγαν πόλεμον· οὕτω γὰρ μάλιστα ὑπελάμβανε διὰ  
 τὴν ταραχὴν καὶ τοὺς τῆς πόλεως περισπασμοὺς καὶ  
 φόβους ἐκφεύξεσθαι τὸν ἀκριβῆ λόγον τῶν χρημά-  
 των. πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἀφορμὴν συνεβάλετ' αὐτῷ  
 καὶ ταυτόματον διὰ τοιαύτας αἰτίας. τὸ τῆς Ἀθη-39  
 25 νᾶς ἄγαλμα Φειδίας μὲν κατεσκεύαζε, Περικλῆς δὲ  
 ὁ Ξανθίππου καθεσταμένος ἦν ἐπιμελητής. τῶν δὲ

1 ὀκτακισχίλια P      6 ἄρρωστίαν P, ἀγωνίαν Hert.  
 7 ἐπιλογισμόν P      16 ζητεῖν P, om. cet.      17 μὴ PAL,  
 σκοπεῖν μὴ cet.      23 συνεβάλετ' Hert. (cf. XI 21, 3), συν-  
 ἔβαινε cod.      25 περικλεῖς P

συνεργασαμένων τῷ Φειδίᾳ τινὲς διενεχθέντες ὑπὸ  
 τῶν ἐχθρῶν τοῦ Περικλέους ἐκάθισαν ἐπὶ τῶν τῶν  
 θεῶν βωμῶν· διὰ δὲ τὸ παράδοξον προσκαλούμενοι  
 ἔφασαν πολλὰ τῶν ἱερῶν χρημάτων ἔχοντα Φειδίαν  
 δεῖξαι, ἐπισταμένου καὶ συνεργοῦντος τοῦ ἐπιμελη- 5  
 2 τοῦ Περικλέους. διόπερ ἐκκλησίας συνελθούσης περὶ  
 τούτων, οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ Περικλέους ἐπεισαν τὸν  
 δῆμον συλλαβεῖν τὸν Φειδίαν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Περικ-  
 κλέους κατηγοροῦν ἱεροσυλίαν. πρὸς δὲ τούτοις  
 Ἀναξαγόραν τὸν σοφιστήν, διδάσκαλον ὄντα Περι- 10  
 κλέους, ὥς ἄσεβοῦντα εἰς τοὺς θεοὺς ἔσυκοφάντουν·  
 συνέπλεκον δ' ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ διαβολαῖς  
 τὸν Περικλέα, διὰ τὸν φθόνον σπεύδοντες διαβαλεῖν  
 3 τὴν τάνδρὸς ὑπεροχὴν τε καὶ δόξαν. ὁ δὲ Περι-  
 κλῆς, εἰδὼς τὸν δῆμον ἐν μὲν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις 15  
 θαυμάζοντα τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας διὰ τὰς κατεπει-  
 γούσας χρεῖας, κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοὺς αὐτοὺς  
 συκοφαντοῦντα διὰ τὴν σχολὴν καὶ φθόνον, ἔκρινε  
 συμφέρειν αὐτῷ τὴν πόλιν ἐμβαλεῖν εἰς μέγαν πό-  
 λεμον, ὅπως χρεῖαν ἔχουσα τῆς Περικλέους ἀρετῆς 20  
 καὶ στρατηγίας μὴ προσδέχεται τὰς κατ' αὐτοῦ δια-  
 βολάς, μηδ' ἔχη σχολὴν καὶ χρόνον ἐξετάζειν ἀκρι-  
 4 βῶς τὸν περὶ τῶν χρημάτων λόγον. ὅντος δὲ ψη-  
 φίσματος παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις Μεγαρέας εἰργεσθαι  
 τῆς τε ἀγορᾶς καὶ τῶν λιμένων, οἱ Μεγαρεῖς κατέ- 25  
 φυγον ἐπὶ τοὺς Σπαρτιάτας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι

1 διδαχθέντες Jos. Scaliger, διαβληθέντες Reiske 2  
 ἐπὶ τὸν τῶν θεῶν βωμόν cod., corr. Dind. τῶν θεῶν]  
 τῶν δώδεκα θεῶν Meineke 3 διὰ δὲ\*] δὲ om. A, post  
 ἔφασαν ponunt PL, post παράδοξον cet. 4 πολλὰ PAL,  
 ὅτι πολλὰ cet. 8 αὐτοὶ PAHF<sup>2</sup> 19 αὐτῷ PAJ

πεισθέντες τοῖς Μεγαρεῦσιν ἀπέστειλαν πρέσβεις ἐκ  
 τοῦ προφανεστάτου ἀπὸ τῆς τοῦ κοινοῦ συνεδρίου  
 γνώμης προστάττοντες τοῖς Ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸ  
 κατὰ τῶν Μεγαρέων ψήφισμα, μὴ πειθομένων δὲ  
 5 αὐτῶν ἀπειλοῦντες πολεμήσειν αὐτοῖς μετὰ τῶν  
 συμμάχων. συναχθείσης οὖν περὶ τούτων ἐκκλησίας, 5  
 ὁ Περικλῆς, δεινότητι λόγου πολὺ διαφέρων ἀπάν-  
 των τῶν πολιτῶν, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἀναι-  
 ρεῖν τὸ ψήφισμα, λέγων ἀρχὴν δουλείας εἶναι τὸ  
 10 πείθεσθαι παρὰ τὸ συμφέρον τοῖς Λακεδαιμονίων  
 504 προστάγμασι. συνεβούλευεν οὖν τὰ ἀπὸ τῆς χώρας  
 κατακομίζειν εἰς τὴν πόλιν καὶ θαλαττοκρατοῦντας  
 διαπολεμεῖν τοῖς Σπαρτιάταις. περὶ δὲ τοῦ πολέμου 40  
 πεφροντισμένως ἀπολογισάμενος ἐξηριθμήσατο μὲν  
 15 τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων τῇ πόλει καὶ τὴν ὑπερο-  
 χὴν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, πρὸς δὲ τούτοις τὸ  
 πλῆθος τῶν μετακεκομισμένων ἐκ Ἀήλου χρημάτων  
 εἰς τὰς Ἀθήνας, ἃ συνέβαινε ἐκ τῶν φόρων ταῖς  
 πόλεσι κοινῇ συνηθροῖσθαι· κοινῶν δ' ὄντων τῶν 2  
 20 μυρίων ταλάντων ἀπανήλωτο πρὸς τὴν κατασκευὴν  
 τῶν προπυλαίων καὶ τὴν Ποτιδαίας πολιορκίαν τε-  
 τρακισχίλια τάλαντα· καὶ καθ' ἕναστον ἐνιαυτὸν ἐκ  
 τοῦ φόρου τῶν συμμάχων ἀνεφέρετο τάλαντα τετρα-  
 κόσια ἐξήκοντα. χωρὶς δὲ τούτων τὰ τε πομπεῖα  
 25 [σκεύη] καὶ τὰ Μηδικὰ σκῦλα πεντακοσίων ἄξια  
 ταλάντων ἀπεφήνατο, ἐν τε τοῖς ἱεροῖς ἀπεδείκνυνεν 3  
 ἀναθημάτων τε πλῆθος καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα

5 ἀπείλουν τε π. P    19 κοινῶν δ' ὄντων τῶν] ἐκείνων  
 δ' ὄντων Dind.    24 τὰ Wess., ἡ cod.    πομπία v.  
 25 σκευὴ cod., del. Dind.    26 ἱεροῖς Reiske, ἔργοις cod.



ἔχειν χρυσίου πεντήκοντα τάλαντα, ὥς περιαιρετῆς οὔσης τῆς περὶ τὸν κόσμον κατασκευῆς· καὶ ταῦτα, ἀναγκαῖα εἰ καταλάβοι χρεῖα, χρησαμένους παρὰ τῶν θεῶν πάλιν ἀποκαταστήσειν ἐν εἰρήνῃ· τοὺς τε τῶν πολιτῶν βίους διὰ τὴν πολυχρόνιον εἰρή- 5 νην πολλὴν ἐπίδοσιν εἰληφέναι πρὸς εὐδαιμονίαν.

4 χωρὶς δὲ τῶν χρημάτων τούτων στρατιώτας ἀπεδείκνυνεν ὑπάρχειν τῇ πόλει χωρὶς συμμάχων καὶ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντων δπλίτας μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, τοὺς δ' ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντας καὶ 10 τοὺς μετοίκους ὑπάρχειν πλείους τῶν μυρίων ἑπτακισχιλίων, τριῆρεις τε τὰς παρούσας τριακοσίας.

5 τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους χρημάτων τε σπανίζειν ἀπεδείκνυε καὶ ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι πολὺ λείπεσθαι τῶν Ἀθηναίων. ταῦτα διελθὼν καὶ παρορμήσας 15 τοὺς πολίτας εἰς τὸν πόλεμον, ἔπεισε τὸν δῆμον μὴ προσέχειν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ταῦτα δὲ ῥαδίως συνετέλεσε διὰ τὴν δεινότητα τοῦ λόγου, δι' ἣν

6 αἰτίαν ὠνομάσθη Ὀλύμπιος. μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ὁ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας ποιητής, 20 γεγωνὸς κατὰ τὴν τοῦ Περικλέους ἡλικίαν, ἐν τοῖσδε τοῖς τετραμέτροις,

ὦ λιπερνῆτες γεωργοί, τὰμὰ τις ξυνιέτω

ῥήματ', εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τήνδ' ὅπως ἀπώλετο.

3 ἀναγκαῖα cod., corr. Wess. καταλάβῃ P 4 τῶν θεῶν PL, τὴν θεὸν cet. 8 ὑπεδείκνυνεν cod., corr. Dind. 21 τοῖσδε τοῖς A, δὲ τοῖς cet. 22 τετραμέτροις Canterus et Rhod., γεγραμμένοις (ἦν τάδε add. P) cod. 23 λιπερνῆτες] λιπερνῆτεσι P, λιπερνῆτες ἢ AL, πένητες καὶ cet. (σοφώτατοι Aristoph. εἰρ. 608) τὰμὰ δὴ ξυνιέτε Aristoph. 24 ῥήματα εἰ βούλεσθε cod.

- 505 *πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἦρχε Φειδίας πράξας κακῶς,  
εἴτα Περικλέης φοβηθεὶς μὴ μετάρχη τῆς τύχης,  
ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος  
ἐξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον ὥστε τῷ καπνῷ*  
5 *πάντας Ἑλληνας δακρῦσαι, τοὺς τ' ἐκεῖ τοὺς τ'  
ἐνθάδε·*

*καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις [Εὐπολὺς ὁ ποιητής]*

*Περικλέης οὐλύμπιος*

*ἤστραπτεν, ἐβρόντα, συνεκύνκα τὴν Ἑλλάδα.*

- 10 *Εὐπολὺς δ' ὁ ποιητής*

*Πειθῶ τις ἐπεκάθιζεν ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν·*

*οὕτως ἐκήλει καὶ μόνος τῶν δητόρων*

*τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.*

*Αἰτίαι μὲν οὖν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου* 41

- 15 *τοιαῦται τινες ὑπῆρξαν, ὡς Ἐφορος ἀνέγραψε. τῶν  
δ' ἡγουμένων πόλεων τοῦτον τὸν τρόπον εἰς πόλε-  
μον ἐμπεσουσῶν, Λακεδαιμόνιοι μὲν μετὰ τῶν Πε-  
λοποινήσιων συνεδρεύσαντες ἔψηφίσαντο πολεμεῖν  
τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα πρεσ-  
20 βεύσαντες παρεκάλουν συμμαχεῖν αὐτοῖς, καὶ τοὺς  
κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν συμμάχους διαπρεσ-  
βευσάμενοι διακοσίαις τριήρεσιν ἐπεισαν βοηθεῖν,  
αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν Πελοποννησίων τὰς πεζὰς δυνά- 2  
μεις διατάξαντες καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον  
25 ἡτοιμασμένοι πρῶτοι τοῦ πολέμου κατήρξαντο. κατὰ  
γὰρ τὴν Βοιωτίαν ἡ τῶν Πλαταιέων πόλις αὐτόνο-  
μος ἦν καὶ συμμαχίαν εἶχε πρὸς Ἀθηναίους. ἐν 3*

7 Εὐπολὺς ὁ ποιητής delenda; cf. Cic. ad Attic. XII 6, 3  
et orat. 29 (Arist. Ach. 530) 8 οὐλύμπιος P 10 Εὐπολὺς  
δὲ ὁ ποιητής add. Wess. 12 οὗτος P 13 τὸ] τὸν P

ταύτῃ τῶν πολιτῶν τινες καταλύσαι τὴν αὐτονομίαν  
 βουλόμενοι διελέχθησαν τοῖς Βοιωτοῖς, ἐπαγγελλό-  
 μενοι τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων τάξειν συν-  
 τέλειαν καὶ παραδῶσιν αὐτοῖς τὰς Πλαταιάς, ἐάν  
 4 αὐτοὶ στρατιώτας πέμψωσι τοὺς βοηθοῦντας. διὸ 5  
 καὶ τῶν Βοιωτῶν ἀποστελλάντων στρατιώτας ἐπι-  
 λέκτους τριακοσίους νυκτός, οἱ προδότες τούτους  
 παρειαγαγόντες ἐντὸς τῶν τειχῶν κυρίους τῆς πό-  
 5 λεως ἐποίησαν. οἱ δὲ Πλαταιεῖς βουλόμενοι τὴν  
 πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν διαφυλάττειν, τὸ μὲν 10  
 πρῶτον ὑπολαβόντες πανδημεὶ τοὺς Θηβαίους πα-  
 ρεῖναι, διεπρεσβεύσαντο πρὸς τοὺς κατειληφότες τὴν  
 πόλιν καὶ παρεκάλουν συνθέσθαι σπονδὰς· ὥς δ'  
 ἡ νύξ παρήλθε, κατανοήσαντες ὀλίγους ὕντας, συνε-506  
 στράφησαν καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐκθύμως ἤρω- 15  
 6 νίζοντο. γενομένης δὲ τῆς μάχης ἐν ταῖς ὁδοῖς, τὸ  
 μὲν πρῶτον οἱ Θηβαῖοι διὰ τὰς ἀρετὰς προεῖχον  
 καὶ πολλοὺς τῶν ἀνθισταμένων ἀνῆρουν· τῶν δ'  
 οἰκετῶν καὶ τῶν παίδων ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βαλλόν-  
 των τὰς κερამίδας καὶ κατατιτρωσκόντων τοὺς Θη- 20  
 βαίους ἐτράπησαν· καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐκπεσόντες  
 ἐκ τῆς πόλεως διεσώθησαν, τινὲς δὲ εἰς οἰκίαν τινὰ  
 καταφυγόντες ἠναγκάσθησαν παραδοῦναι σφᾶς αὐ-  
 7 τούς. οἱ δὲ Θηβαῖοι παρὰ τῶν ἐκ τῆς μάχης δια-  
 σωθέντων πυθόμενοι τὰ συμβεβηκότα, παραχοῆμα 25  
 πανδημεὶ κατὰ σπουδὴν ὥρμησαν. διὰ δὲ τὸ παρὰ-  
 δοξον ἀνετοίμων ὕντων τῶν κατὰ τὴν χώραν, πολλοὶ

3 τάξειν] κατάξιν Reiske, ἄξιν Cobet 5 αὐτοὶ]  
 αὐτοῖς P 8 παρειαγαγόντες PAJK, παρειαγόντες cet.  
 16 γενομένης — ὁδοῖς om. L 26 πανδημεὶ om. FJK

μὲν ἀνῆρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δὲ ζῶντες συνελήφθησαν, ἅπαντα δ' ἡ χώρα ταραχῆς καὶ διαρπαγῆς ἔγεμεν.

Οἱ δὲ Πλαταιεῖς διαπρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς<sup>12</sup> Θηβαίους ἠξίουσαν ἀπελθεῖν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ<sup>13</sup> ἀπολαβεῖν τοὺς αἰχμαλώτους· διὸ καὶ τῆς συνθέσεως ταύτης γεγεννημένης οἱ μὲν Θηβαῖοι τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολαβόντες καὶ τὴν λείαν ἀποδόντες εἰς τὰς Θήβας ἀπηλλάγησαν, οἱ δὲ Πλαταιεῖς πρὸς μὲν Ἀθηναίους ἔπεμψαν πρέσβεις περὶ βοηθείας, αὐτοὶ<sup>14</sup> δὲ τὰ πλεῖστα ἐκόμισαν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὰ περὶ τὰς Πλαταιάς, παραχρῆμα ἐξέπεμψαν τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας· οὗτοι δὲ κατὰ σπουδὴν παραγενόμενοι, καὶ μὴ φθάσαντες τοὺς Θηβαίους, τὰ λοιπὰ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας κατεκόμισαν<sup>15</sup> εἰς τὴν πόλιν, καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὸν ὄχλον ἀθροίσαντες ἐξαπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κρύναντες καταλελύσθαι τὰς<sup>16</sup> σπονδὰς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, δύναμιν ἐξιόλογον ἠθροισαν ἐκ τε τῆς Λακεδαιμόνος καὶ παρὰ τῶν<sup>17</sup> ἄλλων Πελοποννησίων. συνεμάχουν δὲ τότε Λακε-<sup>18</sup>δαιμονίοις Πελοποννήσιοι μὲν πάντες πλὴν Ἀργείων· οὗτοι δ' ἡσυχίαν εἶχον· τῶν δ' ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου Μεγαρεῖς, Ἀμβρακιῶται, Λευκάδιοι, Φωκεῖς, Βοιωτοί, Λοκροὶ τῶν μὲν πρὸς Εὐβοίαν ἐστραμμέ-<sup>19</sup>των οἱ πλείους, τῶν δ' ἄλλων Ἀμφισσεῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις συνεμάχουν οἱ τὴν παράλιον τῆς Ἀσίας οἰκοῦντες Κᾶρες καὶ Δωριεῖς καὶ Ἴωνες καὶ Ἕλλησ-

12 οὔτοι] οὔτοι P      13 μὴ del. Reiske et Wurm  
16 ἀθροίσαντες PAFJ, συναθροίσαντες cet.      19 παρὰ PAL, om. cet. (c. 67, 1 68, 4)      20 τότε] τοῖς Wurm      24 εὐβοίαν P

πόντιοι καὶ νησιῶται πάντες πλὴν τῶν ἐν Μήλῳ  
καὶ Θήρᾳ κατοικούντων, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐπὶ Θρά-  
κης πλὴν Χαλκιδέων καὶ Ἰοτιδαίαιτων· πρὸς δὲ  
τούτοις Μεσσήνιοι μὲν οἱ τὴν Ναύπακτον οἰκοῦντες  
καὶ Κερκυραῖοι \* \* αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι πεζοὺς στρα- 5  
τιώτας ἐξέπεμπον. σύμμαχοι μὲν οὖν ἀμφοτέροις  
6 ὑπῆρχον οἱ προειρημένοι. Λακεδαιμόνιοι δὲ δύνα-  
μιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι τὴν ἡγεμονίαν ἔδω-  
καν Ἀρχιδάμῳ τῷ βασιλεῖ. οὗτος δὲ μετὰ τῆς δυνά-  
μεως ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, τοῖς δὲ φρουρίοις<sup>10</sup>  
προσβολὰς ἐποιεῖτο καὶ τῆς χώρας πολλὴν ἐδήλωσε.  
τῶν δ' Ἀθηναίων παροξυνομένων διὰ τὴν τῆς χώρας  
καταδρομὴν, καὶ βουλομένων παρατάξασθαι τοῖς πο-  
λεμίοις, Περικλῆς στρατηγὸς ὢν καὶ τὴν ὕλην ἡγε-  
μονίαν ἔχων παρεκάλει τοὺς νέους ἡσυχίαν ἔχειν, 15  
ἐπαγγελλόμενος ἄνευ κινδύνων ἐμβαλεῖν τοὺς Λακε-  
7 δαιμονίους ἐκ τῆς Ἀττικῆς. πλήρώσας οὖν ἑκατὸν  
τριήρεις καὶ δύναμιν ἀξιόλογον εἰς τὰς ναῦς ἐνθέ-  
μενος, καὶ στρατηγὸν ἐπιστήσας Καρκίνον καὶ ἐτέ-  
ρους τινάς, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. οὗτοι 20  
δὲ πολλὴν τῆς παραθαλαττίου χώρας πορθήσαντες  
καὶ τινα τῶν φρουρίων ἐλόντες κατεπλήξαντο τοὺς  
Λακεδαιμονίους· διὸ καὶ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς δύνα-  
μιν ταχέως μεταπεμφάμενοι πολλὴν ἀσφάλειαν τοῖς  
8 πολεμίοις παρείχοντο. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῆς Ἀτ-  
τικῆς ἐλευθερωθείσης, ὁ μὲν Περικλῆς ἀποδοχῆς

1 Μήλῳ] κύνῳ A    2 Θράκην cod., corr. Rhod.    4  
μεσσήνιοι P    τὴν Dind., τὸν cod.    5 Κερκυραῖοι P] τούτων  
ναυτικὸν παρείχοντο Χῖοι, Λέσβιοι, Κερκυραῖοι ex Thuc. II 9, 6  
suppl. Wess.    19 Καρκίνον cod.    22 τινες P (c. 50, 7) κα-  
τεπλήξαντο v.    25 πολεμίοις Hermann, Πελοποννησίους cod.

ἐτύγγανε παρὰ τοῖς πολίταις, ὥς δυνάμενος στρα-  
τηγεῖν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀπολλοδώρου. Ῥω-43  
μαῖοι κατέστησαν ὑπάρχοντες Μάρκον Γεγάνιον καὶ  
5 Λούκιον Σέργιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ τῶν Ἀθηναίων  
στρατηγὸς οὐ διέλειπε τὴν μὲν χώραν τῶν Πελοπον-  
νησίων λεηλατῶν καὶ καταφθείρων, τὰ δὲ φρουρία  
πολιορκῶν· προσγενομένων δὲ αὐτῷ πεντήκοντα  
τριήρων ἐκ τῆς Κερκύρας, πολὺ μᾶλλον ἐπόρθει  
10 τὴν Πελοποννησίων χώραν, καὶ μάλιστα τῆς παρα-  
θαλαττίου τὴν καλουμένην Ἀκτὴν ἐδήϊον καὶ τὰς  
ἐπαύλεις ἐνεπύριξε. μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας ἐπὶ 2  
Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς, τὴν τε χώραν κατέσυρε  
καὶ τῇ πόλει προσβολὰς ἐποιεῖτο. ἐνθα δὲ Βρασί-  
15 δας ὁ Σπαρτιάτης, νέος μὲν ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀλκῇ  
δὲ καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρων, ὄρων τὴν Μεθώνην κιν-  
δυνεύουσιν· ἐκ βίας ἄλῶναι, παραλαβὼν τινας τῶν  
Σπαρτιατῶν διὰ μέσου τῶν πολεμίων ἐσχεδασμένων  
ἐτόλμησε διεκπερᾶσαι, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν παρεισέ-  
20 πεσεν εἰς τὸ χωρίον. γενομένης δὲ πολιορκίας, καὶ 3  
τοῦ Βρασίδου λαμπρότατα κινδυνεύσαντος, Ἀθηναῖοι  
μὲν οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον ἐλεῖν ἀπεχώρησαν πρὸς  
τὰς ναῦς, Βρασίδης δὲ διασεσῶν ὡς τὴν Μεθώνην  
διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς καὶ ἀνδρείας ἀποδοχῆς ἔτυχε  
25 παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις. διὰ δὲ τὴν ἀνδραγαθίαν  
ταύτην φρονηματισθεὶς, πολλάκις ἐν τοῖς ὕστερον

1 στρατηγεῖν καὶ] στρατηγήματι Wurm; καταστρατηγεῖν  
καὶ τοὺς A. καὶ δ. Bozzel 2 τοὺς Λακεδαιμονίους κατα-  
πολεμεῖν I. 4 Μεγάνιον AK 6 διέλειπε A 7. δὲ Eich.,  
τε cod. 9 Κερκύρας P 18 μέσων malim, cf. XVII 28, 3  
22 ἐλεῖν P, ἀνελῖν v.

χρόνοις παραβόλως ἀγωνιζόμενος μεγάλην δόξαν  
 4 ἀνδρείας ἀπηνέγκατο. Ἀθηναῖοι δὲ περιπλεύσαντες  
 εἰς τὴν Ἥλειαν τὴν τε χώραν ἐπόρθουν καὶ Φειὰν  
 χωρίον Ἥλειων ἐπολιόρκουν. ἐκβοηθησάντων δὲ  
 τῶν Ἥλειων, μάχῃ τε ἐνίκησαν καὶ πολλοὺς ἀπο- 5  
 κτείναντες τῶν πολεμίων εἶλον τὰς Φειὰς κατὰ κράτος.  
 5 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἥλειων πανδημεὶ παραταξαμέ-  
 νων ἀπεκρούσθησαν εἰς τὰς ναῦς· εἴτ' ἀποπλεύσαν-  
 τες εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ τοὺς ταύτην κατοι- 608  
 κοῦντας εἰς τὴν συμμαχίαν προσαναγκάζοντες, τὸν εἰς 10  
 44 τὰς Ἀθήνας πλοῦν ἐποιήσαντο. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθη-  
 ναῖοι στρατηγὸν προχειρισάμενοι Κλεόπομπον ἐξαπ-  
 έστειλαν μετὰ νεῶν τριάκοντα, προστάξαντες τὴν  
 τε Εὐβοίαν παραφυλάττειν καὶ Λοκροῖς πολεμεῖν.  
 ὁ δ' ἐκπλεύσας τὴν τε παραθαλάττιον τῆς Λοκρίδος 15  
 ἐδήλωσε καὶ πόλιν Θρόνιον ἐξεπολιόρκησε, τοῖς δ'  
 ἀντιταξαμένοις τῶν Λοκρῶν συνάψας μάχην ἐνίκησε  
 περὶ πόλιν Ἀλόπην. ἔπειτα τὴν προκειμένην τῆς  
 Λοκρίδος νῆσον, ὀνομαζομένην Ἀταλάντην, ἐπιτεί-  
 χισμα τῆς Λοκρίδος κατεσκεύασε, πολεμῶν πρὸς 20  
 2 τοὺς ἐργωρίους. Ἀθηναῖοι δ' ἐγκαλοῦντες Αἰγινῆταις  
 ὡς συνηργηκόσι Λακεδαιμονίοις ἀνέστησαν αὐτοὺς  
 ἐκ τῆς πόλεως, ἐκ δὲ τῶν πολιτῶν οἰκήτορας ἐκπέμ-  
 ψαντες κατεκληρούχησαν τὴν τε Αἶγιναν καὶ τὴν  
 3 χώραν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῖς ἐκπεπτωκόσιν Αἰγι- 25  
 νῆταις ἔδωκαν οἰκεῖν τὰς καλουμένας Θυράς διὰ

3 Φείαν Palmerius (ex Thuc. II 25, 3), φερὰν P, φερίαν v.

6 Φείας Palm., φερὰς cod. 9 Κεφαλληνίαν v. 14 ἐνοίαν

P<sup>1</sup> 18 ἀλόπην P 19 ὀνομαζομένην] δ' add. Reiske

26 Θουράας PHL, Θυραίας cet.

τὸ καὶ τοὺς Ἀθηναίους δεδωκέναι τοῖς ἐκ Μεσσή-  
νης ἐκβληθεῖσι κατοικεῖν Ναύπακτον. Ἀθηναῖοι δὲ  
Περικλέα μετὰ δυνάμεως ἐξέπεμψαν πολεμήσονται  
τοῖς Μεγαρεῦσιν. οὗτος δὲ πορθήσας τὴν χώραν  
5 καὶ τὰς κτήσεις αὐτῶν λυμηνάμενος μετὰ πολλῆς  
ὠφελείας ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Λακεδαιμόνιοι 15  
δὲ μετὰ Πελοποννησίων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων  
ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν τὸ δεύτερον. ἐπιπορευό-  
μενοι δὲ τὴν χώραν ἐδενδροτόμουν καὶ τὰς ἐπαύλεις  
10 ἐνεπύριζον, καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν γῆν ἐλυμνῆναιτο  
πλήν τῆς καλουμένης Τετραπόλεως· ταύτης δ' ἀπέ-  
σχοντο διὰ τὸ τοὺς προγόνους αὐτῶν ἐνταῦθα κατφ-  
κηκέναι καὶ τὸν Εὐρυσθέα νενικηκέναι τὴν ὁρμὴν  
ἐκ ταύτης ποιησαμένους· δίκαιον γὰρ ἡγοῦντο τοῖς  
15 εὐηργετηκόσι τοὺς προγόνους, παρὰ τῶν ἐκρίνων  
τὰς προσηκούσας εὐεργεσίας ἀπολαμβάνειν. οἱ δ' 2  
Ἀθηναῖοι παρατάξασθαι μὲν οὐκ ἐτόλμων, συνεχό-  
μενοι δ' ἐντὸς τῶν τειχῶν ἐνέπεσον εἰς λοιμικὴν  
περίστασιν· πολλοῦ γὰρ πλήθους καὶ θαντοδαποῦ  
20 συνερρηκός τις εἰς τὴν πόλιν διὰ τὴν στενοχωρίαν  
εὐλόγως εἰς νόσους ἐνέπιπτον, ἔλκοντες ἄερα διε-  
φθαρμένον. διόπερ οὐ δυνάμενοι τοὺς πολεμίους 3  
ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας, πάλιν νῶς πολλὰς ἐξέπεμ-  
509 πον εἰς Πελοπόννησον στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Περι-  
25 κλέα. οὗτος δὲ πολλὴν χώραν τῆς παραθαλαττίου  
δηώσας καὶ τινὰς πόλεις πορθήσας, ἐποίησεν ἀπελ-  
θεῖν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τοὺς Λακεδαιμονίους. μετὰ δὲ 4

14 τοὺς εὐηργετηκότας Wess. 17 ἐτόλμαν P 20  
στενοχωρίαν P 21 ἐνέπεσον L, ἐπιπτον cet. 25 τῆς  
PAJL, τὴν τῆς cet. παραθαλαττίας v.



ταῦθ' οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς μὲν χώρας δεδενδροκοπη-  
 μένης, τῆς δὲ νόσου πολλοὺς διαφθειρούσης, ἐν  
 ἄθυμιά καθειστήμεσαν, καὶ τὸν Περικλέα νομίζοντες  
 αἵτιον αὐτοῖς γεγονέναι τοῦ πολέμου δι' ὀργῆς εἶχον.  
 διόπερ ἀποστήσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας, καὶ 5  
 μικρὰς τινὰς ἀφορμὰς ἐγκλημάτων λαβόντες, ἐξη-  
 5 μίωσαν αὐτὸν ὕδोधκοντα ταλάντοις. μετὰ δὲ ταῦτα  
 πρεσβείας ἀποστείλαντες Λακεδαιμονίοις ἠξίουσαν κα-  
 ταλύσασθαι τὸν πόλεμον· ὥς δὲ οὐδεὶς αὐτοῖς προσ-  
 εἶχεν, ἠναγκάζοντο πάλιν τὸν Περικλέα στρατηγὸν 10  
 αἰρεῖσθαι. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον  
 τὸν ἐνιαυτόν.

46 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἐπαμείνωνος Ῥω-  
 μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Παπίριον καὶ  
 Αὔλον Κορνήλιον Μακερῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν 15  
 μὲν ταῖς Ἀθήναις Περικλῆς ὁ στρατηγὸς ἐτελεύτη-  
 σεν, ἀνὴρ γένει καὶ πλούτῳ, πρὸς δὲ τούτοις δει-  
 νότητι λόγου καὶ στρατηγία πολὺν προέχων τῶν  
 2 πολιτῶν. ὁ δὲ δῆμος φιλοτιμούμενος κατὰ κράτος  
 ἔλεῖν τὴν Ποτίδαιαν, ἐξαπέστειλεν Ἄγνωνα στρα- 20  
 τηγὸν ἔχοντα τὴν δύναμιν ἣν πρότερον εἶχε Περικ-  
 κλῆς. οὗτος δὲ μετὰ παντὸς τοῦ στόλου καταπλεύ-  
 σας εἰς τὴν Ποτίδαιαν παρεσκευάσατο τὰ πρὸς τὴν  
 πολιορκίαν· μηχανὰς τε γὰρ παντοδαπὰς παρεσκευ-  
 ασε πολιορκητικὰς καὶ ὅπλων καὶ βελῶν πλῆθος, 25  
 ἔτι δὲ σίτου δαψίλειαν ἱκανὴν πάσῃ τῇ δυνάμει.

1 δενδροκοπημένης v. 2 διαφθειράσης Reiske 13  
 Ἐπαμείνωνος Palmerius, Ἐπαμινώνδου cod. 14 Παπι-  
 ριον PΛ, Παπύριον cet. καὶ om. P 20 ἄγνωνα P  
 23 παρεσκευάσαντο P 24 παρεσκευάσεν PAFJK, παρεσκευ-  
 άσατο cet.; f. κατεσκευάσε 26 δαψηλείαν· καὶ ἱκανὴν P

προσβολὰς δὲ ποιούμενος συνεχεῖς καθ' ἐκάστην  
 ἡμέραν διέτριβε πολὺν χρόνον, οὐ δυνάμενος ἐλεῖν  
 τὴν πόλιν. οἱ μὲν γὰρ πολιορκούμενοι διὰ τὸν ἐκ 3  
 τῆς ἀλώσεως φόβον ἐρρωμένως ἡμύνοντο καὶ ταῖς  
 5 ὑπεροχαῖς τῶν τειχῶν πεποιθότες ἐπλεονέκτουν, ἡ  
 δ' ἐκ τοῦ λοιμοῦ νόσος τοὺς πολιορκοῦντας συνέ-  
 χουσα πολλοὺς ἀνῆρει, καὶ τὸ στρατόπεδον ἀθυμία  
 κατεῖχεν. ὁ δ' Ἄγνων εἰδὼς τοὺς Ἀθηναίους δεδα- 4  
 πανηκότας εἰς τὴν πολιορκίαν πλείω τῶν χιλίων  
 10 τάλάντων καὶ χαλεπῶς διακειμένους πρὸς τοὺς  
 Ποτιδαιάτας διὰ τὸ πρῶτους ἀποστήναι πρὸς τοὺς  
 510 Λακεδαιμονίους, ἐφοβεῖτο λῦσαι τὴν πολιορκίαν.  
 διόπερ ἠναγκάζετο διακαρτερεῖν καὶ τοὺς στρατιώ-  
 τας ἀναγκάζειν παρὰ δύναμιν βίαν προσάγειν τῇ  
 15 πόλει. ἐπεὶ δὲ τῶν πολιτῶν πολλοὶ διεφθείροντο 5  
 κατὰ τὰς προσβολὰς καὶ κατὰ τὴν ἐκ τοῦ λοιμοῦ  
 νόσον, ἀπολιπὼν μέρος τῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς πο-  
 λιορκίας ἀπέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀποβεβληκὼς  
 τῶν στρατιωτῶν πλείους τῶν χιλίων. ἀπελθόντων 6  
 20 δὲ τούτων οἱ Ποτιδαιᾶται, τοῦ τε σίτου παντελῶς  
 ἐκλιπόντος καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀθυμούντων,  
 ἐπεκηρυκέυσαντο πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας περὶ δια-  
 λύσεως. ἀσμένως δὲ κἀκείνων προσδεξαμένων δια-  
 λύσεις ἐποίησαντο τοιαύτας, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως  
 25 ἕπαντας τοὺς Ποτιδαιάτας, ἄλλο μὲν μηθὲν λαβόν-  
 τας, ἔχοντας δὲ τοὺς μὲν ἄνδρας ἱμάτιον ἓν, τὰς  
 δὲ γυναῖκας δύο. γενομένων δὲ τούτων τῶν σπον- 7

6 ἡ δ' ἐκ τοῦ λοιμοῦ νόσος\*] τοὺς ἐκ λιμένος, ἡ δὲ νό-  
 σος libri (v. 16) 8 ἄγνων P 16 τὰς om. P 19 πλείω PL  
 21 ἐκλείποντος PF<sup>3</sup>L 25 ἄλλο μὲν] ἄλλ' ὅμως P

δῶν οἱ μὲν Ποτιδαιᾶται πάντες μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἐξέλειπον τὴν πατρίδα. κατὰ τὰς συνθήκας, καὶ παρελθόντες εἰς τοὺς ἐπὶ Θωράκης Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς κατόκησαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῶν πολιτῶν εἰς χιλίους οἰκήτορας ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ποτίδαιαν, 5 καὶ τὴν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν κατεκληροῦνθησαν.

47 Ἀθηναῖοι δὲ Φορμίωνα στρατηγὸν προχειρισάμενοι μετὰ εἴκοσι τριήρων ἐξαπέστειλαν. οὗτος δὲ περιπλεύσας τὴν Πελοπόννησον εἰς Ναύπακτον κατήρξε, καὶ θαλαττοκρατῶν τοῦ Κρισαίου κόλπῳ 10 διεκώλυσε ταύτῃ πλεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους. Λακεδαιμόνιοι δὲ δύναμιν ἀξιόλογον ἐξέπεμψαν μετ' Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως· οὗτος δὲ παρελθὼν τῆς Βοιωτίας εἰς Πλαταιὰς ἐστρατοπέδευσε. μελλόντων δ' αὐτῶν δηοῦν τὴν χώραν, καὶ παρακαλούντων 15 τοὺς Πλαταιεῖς ἀποστῆναι τῶν Ἀθηναίων, ὥς οὐ προσεῖχον αὐτοῖς, ἐπόρθησε τὴν χώραν καὶ τὰς 2 κατ' αὐτὴν κτήσεις ἐλυμήνατο. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν πόλιν περικτειχίσας ἤλπιζε τῇ σπάνει τῶν ἀνάγκαιων καταπονήσειν τοὺς Πλαταιεῖς· οὐδὲν δ' ἤττον καὶ 20 μηχανὰς προσάγοντες καὶ διὰ τούτων σαλεύοντες τὰ τεῖχη καὶ προσβολὰς ἀδιαλείπτως ποιοῦμενοι διέτελουν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲ διὰ τῶν προσβολῶν ἠδύναντο χειρώσασθαι τὴν πόλιν, ἀπολιπόντες τὴν ἱκανὴν 3 φυλακὴν ἐπανήλθον εἰς Πελοπόννησον. Ἀθηναῖοι 25 δὲ στρατηγοὺς καταστήσαντες Ξενοφῶντα καὶ Φα-

2 ἐξέλειπον P    14 ἐστρατοπέδευσε Dind., ἐστράτευσε cod.  
 18 κατ' αὐτὴν P, κατὰ ταύτην v.    22 ἀδιαλείπτως P  
 23 οὐδὲ διὰ τῶν] οὐ διὰ τῶν P<sup>1</sup>, οὐδ' ἐπὶ τῶν P<sup>2</sup>AL  
 24 ἀπολιπόντες P

νόμαχον ἀπέστειλαν ἐπὶ Θωράκην μετὰ στρατιωτῶν  
 χιλίων. οὗτοι δὲ παραγεννηθέντες εἰς Σπάρτωλον  
 τῆς Βοττικῆς ἔτεμον τὴν χώραν, καὶ τὸν σῖτον ἐν  
 χλῶῃ διέφθειραν. προσβοηθησάντων δὲ τοῖς Βοτ-  
 5 τιαίοις Ὀλυνθίων, ἡττήθησαν ὑπὸ τούτων μάχῃ·  
 ἀνῆρέθησαν δὲ τῶν Ἀθηναίων οἳ τε στρατηγοὶ καὶ  
 τῶν στρατιωτῶν οἱ πλείους. ἅμα δὲ τούτοις πρα- 4  
 τομένοις Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες ὑπὸ Ἀμβρακιο-  
 τῶν ἐστράτευσαν εἰς Ἀκαρνανίαν. ἡγούμενος δὲ  
 10 τούτων Κνημος εἶχε στρατιώτας πεζοὺς χιλίους καὶ  
 511 ναῦς ὀλίγας· προσλαβόμενος δὲ καὶ παρὰ τῶν συμ-  
 μάχων στρατιώτας τοὺς ἱκανοὺς ἤκεν εἰς τὴν Ἀκαρ-  
 νανίαν καὶ κατεστρατοπέδευσε πλησίον πόλεως τῆς  
 ὀνομαζομένης Στράτου. οἱ δὲ Ἀκαρνανεὶ συστρα- 5  
 15 φέντες καὶ τοῖς πολεμίοις ἐνεδρεύσαντες πολλοὺς  
 ἀπέκτειναν, καὶ συνηνάγκασαν τὸν Κνημον ἀπαγα-  
 γεῖν τὴν δύναμιν εἰς τοὺς ὀνομαζομένους Οἰνιάδας.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Φορμίων ὁ τῶν 18  
 Ἀθηναίων στρατηγὸς ἔχων εἴκοσι τριήρεις περιέτυχε  
 20 ναυσὶ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ πρὸς ταῖς τετταράκοντα.  
 ναυμαχήσας δὲ πρὸς ταύτας τὴν τε στρατηγίδα ναῦν  
 τῶν πολεμίων κατέδυσε καὶ τῶν ἄλλων πολλὰς  
 ἄπλους ἐποίησε, δώδεκα δὲ αὐτάνδρους εἴλε, τὰς δὲ  
 λοιπὰς μέχρῃ τῆς γῆς κατεδίωξεν. οἱ δὲ Λακεδαι-  
 25 μόνιοι παρ' ἐλπίδας ἡττηθέντες ταῖς ὑπολειφθεῖσαις  
 ναυσὶν ἔφυγον εἰς Πάτρας τῆς Ἀχαΐας. αὕτη μὲν

2 Σπάρτωλον Palmerius (Thuc. II 79, 2), Πάκτωλον cod.

3 ἔτεμον A 4 βοττικαίοις P 6 τῶν Ἀθηναίων om. FJK  
 11 καὶ] τῶν add. P 12 τοὺς PA, om. cet. 15 τοὺς  
 πολεμίους v. (XIX 68, 5 69, 1) 20 τετταράκοντα P

οὖν ἡ ναυμαχία συνέστη περὶ τὸ Ῥίον καλούμενον.  
οἱ δ' Ἀθηναῖοι τρόπαιον στήσαντες καὶ τῷ Ποσει-  
δῶνι περὶ τὸν Ἰσθμὸν ναῦν καθιερώσαντες ἀπέπλευ-  
2 σαν εἰς πόλιν συμμαχίδα Ναύπακτον. Λακεδαιμό-  
νιοι δ' ἐτέρας ναῦς ἐξέπεμψαν εἰς τὰς Πάτρας. 5  
αὗται δὲ προσλαβόμεναι τὰς ἐκ τῆς ναυμαχίας περι-  
λελειμμένας τριήρεις ἠθροίσθησαν εἰς τὸ Ῥίον· εἰς  
τὸν αὐτὸν δὲ τόπον καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον τῶν  
Πελοποννησίων κατήντησε καὶ πλησίον τοῦ στόλου  
3 κατεστρατοπέδευσε. Φορμίων δὲ τῇ προγεγενημένῃ 10  
νίκη φρονηματισθεὶς ἐτόλμησεν ἐπιθέσθαι ταῖς πο-  
λεμikaῖς ναυσὶν οὖσαις πολλαπλασίαις· καὶ τινὰς  
αὐτῶν καταδύσας καὶ τῶν ἰδίων ἀποβάλλων ἀμφίδο-  
ξον ἔσχε τὴν νίκην. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναίων ἀπο-  
στειλάντων εἴκοσι τριήρεις, οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβη- 15  
θέντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κόρινθον, οὐ τολμῶντες  
ναυμαχεῖν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον  
τὸν ἐνιαυτόν.

49 Ἐπ' ὄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λισσίμου Ῥωμαῖοι μὲν  
ὑπάτους κατέστησαν Γάιον Ἰούλιον καὶ Πρόκλον 20  
Οὐεργίνιον Τρίκοστον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα  
ὀγδόην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στά-  
2 διον Σύμμαχος Μεσσήνιος ἀπὸ Σικελίας. ἐπὶ δὲ  
τούτων Κνήμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἐν  
τῇ Κορίνθῳ διατρίβων ἔκρινε τὸν Πειραιᾶ καταλα- 25  
βέσθαι. ἐπυνθάνετο γὰρ μήτε ναῦς ἐν αὐτῷ κα-

1 ἡ add. Dind. 3 περὶ] τῷ περὶ Wurm 5 ἐτέρους P  
11 πολεμικαῖς cod., corr. Dind. 20 ὑπάτους κατέστησαν  
PA, κατέστησαν ὑπάτους cet. 21 Οὐεργίνιον AF ἤγα-  
γον P. ἤγον v. 23 μεσσήνιος P

θειλκυσμένους ὑπάρχειν μήτε στρατιώτας εἶναι τε-  
 ταγμένους ἐπὶ τῆς φυλακῆς· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους  
 ἀμελῶς ἔχειν περὶ τῆς τούτου φυλακῆς διὰ τὸ μη-  
 δαμῶς ἐλπίζειν τολμῆσαι τινὰς καταλαβέσθαι τὸν  
 6 τόπον. διόπερ ἐν τοῖς Μεγάροις καθελκύσας τὰς 3  
 νενεωλκημένους τετταράκοντα τριήρεις νυκτὸς ἔπλευ-  
 σεν εἰς τὴν Σαλαμῖνα· προσπεσὼν δ' ἀπροσδοκίτως  
 512 εἰς τὸ φρούριον τῆς Σάλαμῖνος τὸ καλούμενον Βου-  
 δόριον, τρεῖς ναῦς ἀπέσπασε καὶ τὴν ὅλην Σαλα-  
 10 μῖνα κατέδραμε. τῶν δὲ Σαλαμινίων πυρρσενσάντων 4  
 τοῖς κατὰ τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι δόξαντες  
 τὸν Πειραιᾶ κατειλήφθαι ταχέως ἐξεβοήθουν μετὰ  
 πολλῆς ταραχῆς· γνόντες δὲ τὸ γεγονός, ταχέως  
 πληρώσαντες ναῦς ἱκανὰς ἔπλεον εἰς τὴν Σαλαμῖνα.  
 15 οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τῆς ἐπιβολῆς διαψευσθέντες 5  
 ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σαλαμῖνος εἰς τὴν οἰκίαν. οἱ  
 δ' Ἀθηναῖοι, τῶν πολεμίων ἀποπεπλευκότων, τῆς  
 μὲν Σαλαμῖνος ἐπιμελεστέραν φυλακὴν ἐποιήσαντο  
 καὶ κατέλιπον φρουροὺς τοὺς ἱκανοὺς, τὸν δὲ Πει-  
 20 ραιᾶ κλείθροισι καὶ φυλακαῖς ἱκαναῖς διαλάβόντες  
 ὠχύρωσαν.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Σιτάλκης ὁ τῶν 50  
 Θωρακῶν βασιλεὺς παρειλήφει μὲν βασιλείαν ὀλίγην  
 χώραν, διὰ δὲ τὴν ἰδίαν ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν ἐπὶ  
 25 πολὺν τὴν δυναστείαν ἠΰξησεν, ἐπιεικῶς μὲν ἄρχων  
 τῶν ὑποτεταγμένων, ἀνδρείος δ' ὢν ἐν ταῖς μάχαις  
 καὶ στρατηγικός, ἔτι δὲ τῶν προσόδων μεγάλην  
 ποιούμενος ἐπιμέλειαν. τὸ δὲ τέλος ἐπὶ τοσοῦτον

3 τούτου] τοῦ P; τὴν — φυλακὴν Reiske 4 τολμῆσειν  
 Hert. 9 ὅλην P; ἄλλην v. 23 ὀλίγης χώρας v.

δυνάμεως προήλθεν, ὥστε χώρας ἄρξαι πλείστης  
 τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων κατὰ τὴν Θράκην.  
 2 ἡ μὲν γὰρ παραθαλάττιος αὐτῆς ἀπὸ τῆς Ἀβδηρι-  
 τῶν χώρας τὴν ἀρχὴν ἔχουσα διέτεινε μέχρι τοῦ  
 Ἰστρου ποταμοῦ, ἀπὸ δὲ θαλάττης εἰς τὸ μεσόγειον 5  
 πορευομένῳ τοσοῦτον εἶχε διάστημα, ὥστε πεζὸν  
 εὖζωνον ὁδοιπορῆσαι ἡμέρας δέκα τρεῖς. τηλικαύτης  
 δὲ χώρας βασιλεύων ἐλάμβανε προσόδους καθ' ἕκα-  
 8 στον ἑνιαυτὸν πλείω χιλίων ταλάντων. κατὰ δὲ  
 τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς ἔχων πόλεμον ἠθροισεν 10  
 ἐκ τῆς Θράκης στρατιώτας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν  
 δώδεκα μυριάδων, ἱππεῖς δὲ πεντακισμυρίους. ἀναγ-  
 καῖον δ' ἐστὶ τοῦ πολέμου τούτου προεκθέσθαι τὰς  
 αἰτίας, ἵνα σαφὴς ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος ὑπάρξῃ τοῖς  
 ἀναγινώσκουσι. Σιτάλκης τοίνυν πρὸς Ἀθηναίους 15  
 φιλίαν συνθέμενός ἐμολόγησεν αὐτοῖς συμμαχήσειν  
 τὸν ἐπὶ Θράκης πόλεμον· διόπερ βουλόμενος τοὺς  
 Χαλκιδεῖς σὺν τοῖς Ἀθηναίοις καταπολεμῆσαι, πα-  
 4 ρεσκευάζετο δύναμιν ἀξιόλογον. ἤμα δὲ καὶ πρὸς  
 Περδίκκην τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων ἀλλοτρίως 20  
 διακείμενος, ἔκρινε κατὰγειν ἐπὶ τὴν Μακεδονικὴν  
 βασιλείαν Ἀμύνταν τὸν Φιλίππου. δι' ἀμφοτέρως  
 οὖν τὰς προειρημένas αἰτίας ἦν ἀναγκαῖον αὐτῷ  
 συστήσασθαι δύναμιν ἀξιόλογον. ὥς δ' αὐτῷ τὰ  
 πρὸς τὴν στρατείαν εὐτρεπῆ κατεσκευάστο, προήγαγε 25  
 τὴν δύναμιν ἑπασαν, καὶ διελθὼν τὴν Θράκην ἐνέ-  
 5 βαλεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. οἱ δὲ Μακεδόνες τὸ  
 μέγεθος τῆς δυνάμεως καταπλαγέντες παρατάξασθαι 513

7 τρεῖςκαίδεκα v. 12 δυοκαίδεκα v. 20 Περδίκκην AF  
 25 στρατείαν P

μὲν οὐκ ἐτόλμησαν, ἐκκομίσαντες δὲ τὸν τε σῆτον  
 καὶ τῶν χρημάτων ὅσα δυνατόν ἦν εἰς τὰ καρτερώ-  
 τατα φρούρια, μένοντες ἐν τούτοις ἡσυχίαν εἶχον.  
 οἱ δὲ Θρᾷκες καταγαγόντες τὸν Ἀμύνταν ἐπὶ τὴν 6  
 βασιλείαν τὸ μὲν πρῶτον διὰ λόγων καὶ πρεσβειῶν  
 ἐπειρῶντο προσάγεσθαι τὰς πόλεις, ὥς δ' οὐδεὶς  
 αὐτοῖς προσεῖχεν, εὐθύς τῷ πρῶτῳ φρουρίῳ προσ-  
 βαλόντες κατὰ κράτος εἶλον. μετὰ δὲ ταῦτά τινες 7  
 τῶν πόλεων καὶ τῶν φρουρίων διὰ τὸν φόβον  
 10 ἐκουσίως ὑπετάγησαν. πορθήσαντες δὲ πᾶσαν τὴν  
 Μακεδονίαν καὶ πολλῆς ὠφελείας κύριοι γενόμενοι  
 μετέβησαν ἐπὶ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις τὰς τῶν Χαλ-  
 κιδέων.

Τοῦ δὲ Σιτάλκου περὶ ταῦτα διατρίβοντος Θετ- 51  
 15 ταλοὶ καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Μάγνητες καὶ οἱ ἄλλοι πάν-  
 τες Ἕλληνες ὅσοι κατῴκουν μεταξὺ Μακεδονίας καὶ  
 Θερμοπυλῶν, συνεφρόνησαν καὶ δύναμιν ἀξιόλογον  
 κοινῇ συνεστήσαντο· εὐλαβοῦντο γὰρ μήποτε το-  
 σαύταις μυριάσιν οἱ Θρᾷκες ἐμβάλωσιν αὐτῶν εἰς  
 20 τὴν χώραν, καὶ κινδυνεύσωσι ταῖς πατρίσι. τὸ δ' 2  
 αὐτὸ καὶ τῶν Χαλκιδέων ποιησάντων, Σιτάλκης πυ-  
 θόμενος τοὺς Ἕλληνας ἀδράς δυνάμεις συνηθροι-  
 κέναι καὶ τοὺς στρατιώτας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ἐνο-  
 χλουμένους, πρὸς μὲν τὸν Περδίκκην διαλυσάμενος  
 25 ἐπιγαμίας ἐποίησατο, τὰς δὲ δυνάμεις ἀπήγαγεν εἰς  
 τὴν Θρᾷκην.

1 εἰσκομίσαντες Dind., non Wess. 2 καρτερότατα P  
 4 κατάγοντες Dind. 20 κινδυνεύσωσι PAHJKL, δυναστεύ-  
 σωσι cet. 23 στρατιώτας] ὁρῶν add. Hert. ἐνοχλουμένους]  
 ἐννοούμενος add. Bezzel 25 ἐπιγαμίαν f. 26 τὴν om. v.



52 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Λακεδαιμόνιοι μὲν παραλαβόντες τοὺς ἐκ Πελοποννήσου συμμάχους εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔχοντος τὴν ἡγεμονίαν Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, τὸν δὲ σῖτον ἐν τῇ χλῶῃ διέφθειραν, καὶ τὴν χώραν δηλώσαντες ἐπανῆλθον 5  
2 εἰς τὰς πατρίδας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρὰτάξασθαι μὲν οὐ τολμῶντες, ὑπὸ δὲ τῆς νόσου καὶ τῆς σιτοδείας πιεζόμενοι, κακὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλάβανον ἐλπίδας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

10

53 Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐκλείδου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τρεῖς, Μάρκον Μάνιον, Κόιντον Σουλπίκιον Πραιτέξτατον, Σερούλιον Κορνήλιον Κόσσον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν Λεοντῖνοι, Χαλμιδέων μὲν ὄντες ἄποιοι 15  
κοι, συγγενεῖς δὲ Ἀθηναίων, ἔτυχον ὑπὸ Συρακοσίων πολεμουμένοι. πιεζόμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν Συρακοσίων κινδυνεύοντες ἄλῶναι κατὰ κράτος, ἐξέπεμψαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀξιοῦντες τὸν δῆμόν βοηθῆσαι τὴν ταχέ- 20  
στην καὶ τὴν πόλιν ἑαυτῶν ἐκ τῶν κινδύνων ῥύσασθαι. ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχιπρεσβευτῆς Γοργίας ὁ ῥήτωρ, δεινότητι λόγου πολὺ προέχων 514  
πάντων τῶν καθ' ἑαυτόν. οὗτος καὶ τέχνας ῥητορικὰς πρῶτος ἐξεῦρε καὶ κατὰ τὴν σοφιστείαν το- 25  
σοῦτο τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε μισθὸν λαμ-

11 Εὐκλείδου] Εὐκλέους Wess. 13 Μάνιον] Manilius Liv. 4, 23 σουλπίκιον P, συντίκιον v. 14 σερούλιον P, καὶ σερούλιον v. κόσσον P, κέσσον L, κέσον A, κένσον cet. 17 πολεμουμένοι — 18 Συρακοσίων om. P 25 σοφιστείαν P τοσοῦτα P, τοσοῦτον v.

βάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μνᾶς ἑκατόν. οὗτος οὖν 3  
καταντήσας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παραχθὲς εἰς τὸν  
δῆμον διελέχθη τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τῆς συμμαχίας,  
καὶ τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως ἐξέπληξε τοὺς Ἀθη-  
5 ναίους ὄντας εὐφυνεῖς καὶ φιλολόγους. πρῶτος γὰρ 4  
ἐχρήσατο τοῖς τῆς λέξεως σχηματισμοῖς περιττοτέ-  
ροις καὶ τῇ φιλοτεχνίᾳ διαφέρουσιν, ἀντιθέτοις καὶ  
ἰσοκώλοις καὶ παρίσοις καὶ ὁμοιοτελεύτοις καὶ τισιν  
ἐτέροις τοιούτοις, ἃ τότε μὲν διὰ τὸ ξένον τῆς  
10 κατασκευῆς ἀποδοχῆς ἠξιοῦτο, νῦν δὲ περιεργίαν  
ἔχειν δοκεῖ καὶ φαίνεται καταγέλαστα πλεονάκεις καὶ  
κατακόρως τιθέμενα. τέλος δὲ πείσας τοὺς Ἀθη- 5  
ναίους συμμαχῆσαι τοῖς Λεοντίνοις, οὗτος μὲν θαν-  
μασθὲς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐπὶ τέχνῃ ῥητορικῇ τὴν  
15 εἰς Λεοντίνους ἐπάνοδον ἐποιήσατο.

Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πάλαι μὲν ἦσαν ἐπιθυμηταὶ 54  
τῆς Σικελίας διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, καὶ τότε  
δ' ἀσμένως προσδεξάμενοι τοὺς τοῦ Γοργίου λόγους  
ἐψηφίσαντο συμμαχίαν ἐκπέμπειν τοῖς Λεοντίνοις,  
20 πρόφασιν μὲν φέροντες τὴν τῶν συγγενῶν χρείαν  
καὶ δέησιν, τῇ δ' ἀληθείᾳ τὴν νῆσον σπεύδοντες  
κατακτῆσασθαι. καὶ γὰρ οὐ πολλοῖς ἔτεσι πρότερον 2  
τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν Κερκυραίων διαπολε-  
μούντων μὲν πρὸς ἀλλήλους, φιλοτιμηθέντων δ'  
25 ἀμφοτέρων συμμάχους λαβεῖν τοὺς Ἀθηναίους, προ-  
έκρινεν ὁ δῆμος συμμαχεῖν τοῖς Κερκυραίοις διὰ  
τὸ τὴν Κέρκυραν εὐφυνῶς κεῖσθαι πρὸς τὸν εἰς Σι-

6 τοῖς τῆς PAFL, τῆς cet. 8 ὁμοιoteλεύτοις cod., corr.  
Wess. 11 ἔχει P καταγέλαστον — τιθέμενον cod.,  
corr. Reiske 12 δὲ om. v. 23. 26. 27 Κερκυρ. P

- 3 κελίαν πλοῦν. καθόλου γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι κατακτη-  
 σάμενοι τὴν τῆς θαλάττης ἡγεμονίαν καὶ μεγάλας  
 προάξεις ἐπιτελεσάμενοι συμμάχων τε πολλῶν εὐπό-  
 ρουν καὶ δυνάμεις μεγίστας ἐκέκτηντο καὶ χρημά-  
 των τε πλῆθος ἔτοιμον παρέλαβον, μετακομίσαντες 5  
 ἐκ Ἀθήλου τὰ κοινὰ χρήματα τῶν Ἑλλήνων, ὄντα  
 πλείω τῶν μυρίων ταλάντων, ἡγεμόσι τε μεγάλοις  
 καὶ διὰ στρατηγίαν δεδοκιμασμένοις ἐχρήσαντο, καὶ  
 διὰ τούτων ἀπάντων ἥλπιζον καταπολεμήσειν μὲν  
 τοὺς Ἀκεδαιμονίους, πάσης δὲ τῆς Ἑλλάδος τὴν 10  
 ἡγεμονίαν περιπεποιημένοι ἀνθέξασθαι τῆς Σικελίας. 515
- 4 διὰ ταύτας οὖν τὰς αἰτίας ψηφισάμενοι βοηθεῖν τοῖς  
 Λεοντίνοις ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Σικελίαν ναῦς εἴκοσι  
 καὶ [στρατηγούς] Λάχητα καὶ Χαροιάδην. οὗτοι δὲ  
 πλεύσαντες εἰς τὸ Ῥήγιον προσελάβοντο ναῦς εἴκοσι 15  
 παρὰ τῶν Ῥηγίων καὶ τῶν Χαλκιδέων ἀποίκων.  
 ἐντεῦθεν δ' ὁρμώμενοι τὸ μὲν πρῶτον τὰς Λιπαραίων  
 νήσους κατέδραμον διὰ τὸ συμμαχεῖν τοὺς Λιπα-  
 ραίους τοῖς Συρακοσίοις, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λοκροὺς  
 πλείσαντες καὶ πέντε νεῶν Λοκρίδων κυριεύσαντες, 20
- 5 Μύλας φρούριον ἐπολιόρησαν. ἐπιβοηθησάντων δὲ  
 τῶν πλησιοχώρων Σικελιωτῶν τοῖς Μυλαίοις ἐγένετο  
 μάχη, καθ' ἣν Ἀθηναῖοι νικήσαντες ἀπέκτειναν μὲν  
 πλείους τῶν χιλίων, ἐξώγησαν δὲ οὐκ ἐλάττους  
 τῶν ἑξακοσίων· εὐθύς δὲ καὶ τὸ φρούριον ἐκπολιορ- 25

4 μεγίστας ἐκέκτηντο Reiske, ἐπιτελεσάμενοι μεγίστας  
 ἐκέκτηντο πόλεις codices 13 εἴκοσι P (et Thuc. III 86, 1)  
 ἑκατὸν v. 14 στρατηγούς om. P Χαροιάδην Δ, Χαβρίαν FK  
 15 εἴκοσι P, ἑκατὸν v. 16 καὶ τῶν] καὶ αὐτῶν Reiske,  
 καὶ τῶν ἄλλων conicio ἀποίκων PAL, ἀποίκων ὄντων  
 cet. 21 Μύλας add. Cluverius (Thuc. III 90, 2) 22 Σι-  
 κελῶν cod., corr. Wess. 25 καὶ om. AFJKL

κήσαντες κατέσχον. τούτων δὲ πραττομένων κατέ- 6  
 πλευσαν νῆες τετταράκοντα, ἃς ἀπέστειλεν ὁ δῆμος,  
 κρίνων γενναιότερον ἄπτεσθαι τοῦ πολέμου· ἤγετο  
 δ' αὐτῶν Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς. ἀθροισθεῖσων  
 5 δὲ τῶν τριήρων εἰς ἓνα τόπον ἀξιόλογος ἦδη στό-  
 λος κατεσκεύαστο, συγκείμενος ἐκ τριήρων ὀγδοή-  
 κοντα. τοῦ δὲ πολέμου χρονίζοντος οἱ Λεοντίνοι 7  
 διαπρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς Συρακοσίους διελύ-  
 θησαν. διόπερ αἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων τριήρεις  
 10 ἀπέπλευσαν εἰς τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ Συρακοῖσι τοῖς  
 Λεοντίνοις μεταδόντες τῆς πολιτείας ἅπαντας Συρα-  
 κοσίους ἐποίησαν, καὶ τὴν πόλιν φρούριον ἀπέδει-  
 ξαν τῶν Συρακοσίων. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικε-  
 λίαν ἐν τούτοις ἦν.  
 15 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λέσβιοι μὲν ἀπέστησαν 55  
 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων· ἐνεκάλουν γὰρ αὐτοῖς, ὅτι βου-  
 λομένων συνοικίζειν πάσας τὰς κατὰ τὴν Λέσβον  
 πόλεις εἰς τὴν Μυτιληναίων πόλιν διεκώλυσαν. διὸ 2  
 καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀποστείλαντες πρεσβεντάς  
 20 καὶ συμμαχίαν συνθέμενοι συνεβούλευον τοῖς Σπαρ-  
 τιάταις ἀντέχεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας·  
 πρὸς ταύτην δὲ τὴν ἐπιβολὴν ἐπηγγείλαντο πολλὰς  
 τριήρεις εἰς τὸν πόλεμον παρῆξασθαι. ἀσμένως δὲ 3  
 τῶν Λακεδαιμονίων ὑπακουσάντων καὶ περὶ τὴν  
 25 κατασκευὴν τῶν τριήρων γινομένων, Ἀθηναῖοι φθά-

2 νῆες] ναῦς PAL 5 ἦδη] ὁ ἦδη P; f. ἦδη ὁ 6  
 ὀγδοήκοντα P, πεντήκοντα καὶ τρεῖς A, πεντήκοντα καὶ δια-  
 κοσίων cet. 12 ἐποίησαντο Hert. 17 τὰς κατὰ —  
 p. 422, 14 πεποίηκε om. L 18 Μιτυλην. cod. semper  
 διεκώλυσαν P, διεκόμισαν v. 25 γενομένων v. et P<sup>1</sup>

σαντες αὐτῶν τὴν παρασκευὴν παραχορῆμα δύναμιν  
 ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λέσβον, πληρώσαντες ναῦς τεττα-  
 ράκοντα καὶ στρατηγὸν προχειρισάμενοι Κλεινιππί-516  
 δην. οὗτος δὲ προσλαβόμενος βοήθειαν παρὰ τῶν  
 4 συμμάχων κατέπλευσεν εἰς Μυτιλήνην. γενομένης 5  
 δὲ ναυμαχίας οἱ μὲν Μυτιληναῖοι λειφθέντες συνε-  
 κλείσθησαν εἰς πολιορκίαν, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων  
 ψηφισαμένων βοηθεῖν τοῖς Μυτιληναίοις καὶ παρα-  
 σκευαζομένων στόλον ἀξιόλογον, ἔφθασαν Ἀθηναῖοι  
 ναῦς ἄλλας σὺν ὀπλίταις χιλίοις ἀποστείλλαντες εἰς 10  
 5 Λέσβον. τούτων δ' ἡγούμενος Πάχης ὁ Ἐπικλήρου  
 καταντήσας εἰς τὴν Μυτιλήνην, καὶ τὴν προϋπάρ-  
 χουσιν δύναμιν παραλαβών, περιετείχισε τὴν πόλιν  
 καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο οὐ μόνον κατὰ  
 6 γῆν, ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν. Λακεδαιμόνιοι δὲ 15  
 ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Μυτιλήνην τριήρεις μὲν τετ-  
 ταράκοντα πέντε καὶ στρατηγὸν Ἀλκίδαν, εἰς δὲ τὴν  
 Ἀττικὴν εἰσέβαλον μετὰ τῶν συμμάχων· ἐπελθόντες  
 δὲ [καὶ] τοὺς παραλελειμμένους τόπους τῆς Ἀττικῆς  
 καὶ δηώσαντες τὴν χώραν ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. 20  
 7 Μυτιληναῖοι δὲ τῇ σιτοδείᾳ καὶ τῷ πολέμῳ πιεζό-  
 μενοι καὶ στασιάζοντες πρὸς ἀλλήλους, καθ' ὁμολο-  
 8 γίαν παρέδωκαν τὴν πόλιν τοῖς πολιορκοῦσιν. ἐν  
 δὲ ταῖς Ἀθήναις τοῦ δήμου βουλευομένου πῶς χρὴ  
 προσενέγκασθαι τοῖς Μυτιληναίοις, Κλέων ὁ δημα- 25  
 γωγός, ὠμὸς ὢν τὸν τρόπον καὶ βίαιος, παρώξυνε

3 κλεινιππίδην P    5 εἰς P, εἰς τὴν v.    12 εἰς τὴν  
 PA, εἰς v.    13 δύναμιν] ἀξιόλογον add. P (at del. man. 1)  
 16 εἰς μὲν τὴν M. τριήρεις Dind.    17 τετταράκοντα P    19  
 καὶ om. PFJ    21 σιτωδεία P    24 πῶς P, ὡς v.

τὸν δῆμον, ἀποφαινόμενος δεῖν τοὺς Μυτιληναίους  
αὐτοὺς μὲν ἡβηδὸν ἅπαντας ἀποκτεῖναι, τέκνα δὲ  
καὶ γυναικὰς ἐξανδραποδίσασθαι. τέλος δὲ πεισθέν- 9  
των τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν γνώμην τε τοῦ Κλέω-  
5 νος ψηφισαμένων, ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Μυτιλήνην  
οἱ τὰ δοχθέντα τῷ δήμῳ δηλώσοντες τῷ στρατηγῷ.  
τοῦ δὲ Πάχητος ἀναγνόντος τὸ ψήφισμα ἦλθεν 10  
ἐναντίον τῷ προτέρῳ ἔτερον. ὁ δὲ Πάχης γνοὺς  
τὴν μετάνοιαν τῶν Ἀθηναίων ἐχάρη, καὶ τοὺς Μυ-  
10 τιληναίους συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν ἀπέλυσε τῶν  
ἐγκλημάτων, ἅμα δὲ καὶ τῶν μεγίστων φόβων.  
Ἀθηναῖοι δὲ τῆς Μυτιλήνης τὰ τείχη περιελόντες  
τὴν Λέσβον ὅλην πλὴν τῆς Μηθυμναίων χώρας  
κατεκληρούχησαν. ἡ μὲν οὖν Λεσβίων ἀπόστασις  
15 ἀπ' Ἀθηναίων τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Λακεδαιμόνιοι 56  
τὰς Πλαταιὰς πολιορκοῦντες περιετείχισαν τὴν πόλιν  
καὶ στρατιώταις πολλοῖς παρεφύλαττον. χρονιζού-  
σης δὲ τῆς πολιορκίας καὶ τῶν Ἀθηναίων μηδεμίαν  
20 ἐξαποστελλόντων βοήθειαν, οἱ πολιορκούμενοι σιτο-  
δεία τε συνείχοντο καὶ τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς προσ-  
βολαῖς πολλοὺς ἀπεβεβλήκεσαν. ἀπορουμένων δ' 2  
αὐτῶν καὶ βουλευομένων περὶ τῆς σωτηρίας, τοῖς  
μὲν πολλοῖς ἐδόκει τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τοῖς δ' ἄλλοις  
25 ὥς διακοσίοις οὖσιν ἔδοξε νυκτὸς βιάσασθαι τοὺς  
φύλακας καὶ διεκπεσεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας. τηρήσαντες 3  
517 οὖν ἀσέληνον νύκτα τοὺς μὲν ἄλλους ἐπεισαν εἰς

6 δηλώσαντες P    8 πρότερον A    ἔτερον P, om. v.  
22 ἀποβεβλήκεισαν cod.

θάτερα μέρη προσβάλλειν τῷ περικτεινίσματι, αὐτοὶ  
 δ' ἐτοιμασάμενοι κλίμακας, καὶ τῶν πολεμίων παρα-  
 βοηθούντων ἐν τοῖς ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῶν τει-  
 χῶν, αὐτοὶ διὰ τῶν κλιμάκων ἔτυχον ἀναβάντες ἐπὶ  
 τὸ τεῖχος, καὶ τοὺς φύλακας ἀποκτείναντες διέφυγον 5  
 4 εἰς τὰς Ἀθήνας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Λακεδαιμόνιοι μὲν  
 παροξυνθέντες ἐπὶ τῷ θρασυῶ τῶν ἀπεληλυθόντων  
 ἐκ τῆς πόλεως, προσέβαλον τῇ πόλει τῶν Πλαταιέων  
 καὶ πᾶσαν εἰσεφέροντο σπουδὴν βίᾳ χειρώσασθαι  
 τοὺς πολιορκουμένους· οἱ δὲ Πλαταιεῖς καταπλαγέν- 10  
 τες καὶ διαπρεσβευσάμενοι παρέδωκαν ἑαυτούς τε  
 5 καὶ τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις. οἱ δ' ἡγεμόνες τῶν  
 Λακεδαιμονίων καθ' ἓνα τῶν Πλαταιέων προσκαλού-  
 μενοι ἐπηρώτων τί ἀγαθὸν πεποίηκε τοῖς Λακεδαι-  
 μονίοις, ἐκάστου δὲ ὁμολογοῦντος μηδὲν εὐηργετη- 15  
 κέναι, πάλιν ἐπηρώτων εἴ τι κακὸν ἔδρασαν τοὺς  
 Σπαρτιάτας· οὐδενὸς δ' ἀντιλέγοντος, πάντων κατέ-  
 6 γνωσαν θάνατον. διὸ καὶ τοὺς ἐγκαταλειφθέντας  
 ἅπαντας ἀνείλον καὶ κατασκάψαντες ἐμίσθωσαν τὴν  
 χώραν αὐτῶν. Πλαταιεῖς μὲν οὖν τὴν πρὸς Ἀθη- 20  
 ναίους συμμαχίαν βεβαιοτάτην τηρήσαντες ἀδίκως  
 ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον.

57 Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν τῇ Κερκύρᾳ  
 μεγάλη συνέστη στάσις καὶ φιλοτιμία διὰ τοιαύτας  
 αἰτίας. ἐν τῷ περὶ Ἐπίδαμνον πολέμῳ πολλοὶ Κερ- 25  
 κυραίων αἰχμάλωτοι γένόμενοι καὶ καταβληθέντες  
 εἰς τὴν δημοσίαν φυλακὴν ἐπηγγείλαντο τοῖς Κο-

8 προσέβαλλον P τῇ πόλει om. P 14 πεποίηκαν  
 P (quod probat infra ἔδρασαν) 20 αὐτῶν om. v. 23  
 κερκύρα P 24 φιλονικία P<sup>2</sup> et Steph.

ρινθίοις παραδώσειν τὴν Κέρκυραν, ἂν αὐτοὺς  
 ἀπολύσωσιν. ἄσμένως δὲ τῶν Κορινθίων προσδεξα- 2  
 μένων τοὺς λόγους, οἱ Κερκυραῖοι προσποιηθέντες  
 λύτρα διδόναι διηγγνήθησαν ὑπὸ τῶν προξένων  
 5 ἱκανῶν τινων ταλάντων ἀφεθέντες. καὶ τηροῦντες 3  
 τὴν [ὑπὸ] τῶν ὠμολογημένων πίστιν, ὡς κατήντη-  
 σαν εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς δημαγωγεῖν εἰσθότας  
 καὶ μάλιστα τοῦ πλήθους προῖστασθαι συλλαβόντες  
 ἀπέσφαξαν. καταλύσαντες δὲ τὴν δημοκρατίαν, μετ'  
 10 ὀλίγον χρόνον Ἀθηναίων βοηθησάντων τῷ δήμῳ,  
 οἱ μὲν Κερκυραῖοι τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτησάμενοι  
 κολάζειν ἐπεβάλοντο τοὺς τὴν ἐπανάστασιν πεποι-  
 μένους· οὗτοι δὲ φοβηθέντες τὴν τιμωρίαν κατέφυ-  
 γον ἐπὶ τοὺς τῶν θεῶν βωμοὺς καὶ ἰκέται τοῦ δήμου  
 15 καὶ τῶν θεῶν ἐγένοντο. οἱ δὲ Κερκυραῖοι διὰ τὴν 4  
 πρὸς θεοὺς εὐσέβειαν τῆς μὲν τιμωρίας αὐτοὺς  
 ἀπέλυσαν, ἐκ τῆς πόλεως δὲ ἐξέπεμψαν. οὗτοι δὲ  
 πάλιν νεωτερίζειν ἐπιβαλόμενοι καὶ τειχίσαντες ἐν  
 τῇ νήσῳ χωρίον ὄχυρὸν ἐκακοποιοῦν τοὺς Κερκυ-  
 20 ραίους. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν  
 ἐνιαυτὸν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐθύνου Ῥωμαῖοι 58  
 κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων, χιλιάρχους τρεῖς,  
 Μάρκον Φάβιον, Μάρκον Φαλίνιον, Λεύκιον Σε-

1 κύρκερ. P (ut infra quater) 4 διεγγνήθησαν cod.  
 ὑπὸ Rhod., ἀπὸ cod. 5 ταλάντων. ἀφεθέντες δὲ καὶ  
 malim 6 ὑπὸ del. Wess., ὑπὲρ Reiske 9 κατέλυσάν  
 τε τὴν δημοκρατίαν. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον Reiske 12 κολ-  
 λάζειν P, καὶ κολάζειν v. 15 οἱ δὲ K. — 21 ἐνιαυτόν  
 unus exhibet P 16 θεοὺς] τοὺς θεοὺς Dind. 19 ἐκα-  
 κοποιοῦντο P 22 Εὐθύδημον cod. 24 Φαλίνιον] Folius  
 Liv. 4, 25 Λεύκιον P, καὶ Λεύκιον v.



ρουίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι χρόνον τινὰ τῆς  
 νόσου τῆς λοιμικῆς ἀνειμένοι πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς  
 2 συμφορὰς ἐνέπεσον· οὕτω γὰρ ὑπὸ τῆς νόσου διε-  
 τέθησαν, ὥστε τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλεῖν πεζοῦς  
 μὲν ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακο- 5  
 σίους, τῶν δ' ἄλλων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων 518  
 ὑπὲρ τοὺς μυρίους. ἐπιζητούσης δὲ τῆς ἱστορίας  
 τὴν τῆς περὶ τὴν νόσον δεινότητος αἰτίαν, ἀναγ-  
 3 καλὸν ἐστὶν ἐκθέσθαι ταῦτα. προγεγενημένων ἐν  
 τῷ χειμῶνι μεγάλων ὕμβρων συνέβη τὴν γῆν ἔνυ- 10  
 δρον γενέσθαι, πολλοὺς δὲ καὶ τῶν κοίλων τόπων  
 δεξαμένους πληθὺς ὕδατος λιμνάσαι καὶ σχεῖν στα-  
 τὸν ὕδωρ παραπλησίως τοῖς ἐλώδεσι τῶν τόπων,  
 θερμαίνοντων δ' ἐν τῷ θέρει τούτων καὶ σηπο-  
 μένων συνίστασθαι παχέας καὶ δυσώδεις ἀτμίδας, 15  
 ταύτας δ' ἀναθυμιασμένας διαφθείρειν τὸν πλησίον  
 ἀέρα· ὕπερ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλῶν τῶν νοσώδη διά-  
 4 θεσιν ἐχόντων ὁρᾶται γινόμενον. συνεβάλετο δὲ  
 πρὸς τὴν νόσον καὶ ἡ τῆς προσφερομένης τροφῆς  
 κακία· ἐγένοντο γὰρ οἱ καρποὶ κατὰ τοῦτον τὸν 20  
 ἐνιαυτὸν ἔνυγροι παντελῶς καὶ διεφθαρμένην ἔχον-  
 τες τὴν φύσιν. τρίτην δὲ αἰτίαν συνέβη γενέσθαι  
 τῆς νόσου τὸ μὴ πνεῦσαι τοὺς ἐτησίας, δι' ὧν ἀεὶ  
 κατὰ τὸ θέρους ψύχεται τὸ πολὺ τοῦ καύματος· τῆς  
 δὲ θερμασίας ἐπίτασιν λαβούσης καὶ τοῦ ἀέρος ἐμ- 25  
 πύρου γενομένου, τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων μηδε-  
 5 μιᾷ ψύξεως γενομένης λυμάνεσθαι συνέβαινε. διὸ

1 Σερούλιον] *Sergius* Liv. 4, 25

3 διετέχθησαν P, διεστάθησαν A

8 τὴν add. Eich.

τῆς om. v. 12 ὕδατος PA, ὑδάτων cet.

2 αὐτὰς add. Reiske

4 πέζους add. Dind.

καὶ τὰ νοσήματα τότε πάντα καυματώδη συνέβαινε  
εἶναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμασίας. διὰ δὲ  
ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ πλεῖστοι τῶν νοσούντων ἔρ-  
ριπτον ἑαυτοὺς εἰς τὰ φρέατα καὶ τὰς κρήνας, ἐπι-  
5 θυμοῦντες αὐτῶν καταψύξαι τὰ σώματα. οἱ δ' Ἀθη- 6  
ναῖοι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς νόσου τὰς αἰτίας τῆς  
συμφορᾶς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνέπεμπον. διὸ καὶ κατὰ  
τινα χρησμὸν ἐκάθηραν τὴν νῆσον Ἀῆλον, Ἀπόλλω-  
νος μὲν οὕσαν ἱερᾶν, δοκοῦσαν δὲ μεμιάνθαι διὰ  
10 τὸ τοὺς τετελευτηκότας ἐν αὐτῇ τεθᾶφθαι. ἀνασκά- 7  
ψαντες οὖν ἀπάσας τὰς ἐν τῇ Ἀήλῳ θήκας μετή-  
νεγκαν εἰς τὴν Ῥήνειαν καλουμένην νῆσον, πλησίον  
ὑπάρχουσαν τῆς Ἀήλου. ἔταξαν δὲ καὶ νόμον μήτε  
τίκτειν ἐν τῇ Ἀήλῳ μήτε θάπτειν. ἐποίησαν δὲ καὶ  
15 πανήγυριν τὴν τῶν Ἀηλίων, γεγεννημένην μὲν πρό-  
τερον, διαλιποῦσαν δὲ πολὺν χρόνον.

Τῶν δ' Ἀθηναίων περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένων 59  
Λακεδαιμόνιοι τοὺς Πελοποννησίους παραλαβόντες  
κατεστρατοπέδευσαν περὶ τὸν Ἰσθμόν, διανοούμενοι  
20 πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλεῖν· σεισμῶν δὲ μεγά-  
λων γινομένων δεισιδαιμονήσαντες ἀνέκαμψαν εἰς  
τὰς πατρίδας. τηλικούτους δὲ τοὺς σεισμοὺς συνέβη 2  
γενέσθαι κατὰ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὥστε καὶ  
πόλεις τινὰς ἐπιθαλαττίους ἐπικλύσασαν τὴν θάλατ-  
25 519ταν διαφθεῖραι, καὶ κατὰ τὴν Λοκρίδα χερσονήσου  
καθεστῶσης ῥῆξαι μὲν τὸν Ἰσθμόν, ποιῆσαι δὲ νῆσον

1 συνέβαινε. διὸ — καυματώδη om. P 5 αὐτῶν P JL,  
αὐτῶν cet. 8 νῆσον del. Cobet Ἀῆλον om. PAL 10  
τὸ om. P 12 ῥήνιαν PAF 19 περὶ] εἰς FJK 20  
σεισμῶν δὲ μ. γ. PAL, γ. δὲ σ. μ. cet. 22 τοὺς σεισμοὺς  
συνέβη PA, συνέβη τ. σ. cet. 25 χερσον. v.

- 3 τὴν ὀνομαζομένην Ἀταλάντην. ἅμα δὲ τούτοις πρα-  
τομένοις Λακεδαιμόνιοι τὴν Τραχίνα καλουμένην  
ᾠκισαν καὶ μετωνόμασαν Ἡράκλειαν διὰ τοιαύτας  
4 τινὰς αἰτίας. Τραχίνιοι πρὸς Οἰταίους ὁμόρους  
ὄντας ἔτη πολλὰ διεπολέμουν καὶ τοὺς πλείους τῶν 5  
πολιτῶν ἀπέβαλον. ἐρήμου δ' οὔσης τῆς πόλεως  
ἠξίωσαν Λακεδαιμονίους ὄντας ἀποίκους ἐπιμεληθῆ-  
ναι τῆς πόλεως. οἱ δὲ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ  
διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα, πρόγονον ἑαυτῶν ὄντα, ἐγκα-  
ταρκηκέναι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν τῇ Τρα- 10  
5 χύνι, ἔγνωσαν μεγάλην αὐτὴν ποιῆσαι πόλιν. διὸ  
καὶ Λακεδαιμονίων μὲν καὶ τῶν Πελοποννησίων  
τετρακισχιλίους οἰκήτορας ἐκπεμψάντων, καὶ παρὰ  
[τε] τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τοὺς βουλομένους μετέ-  
χειν τῆς ἀποικίας προσεδέξαντο· οὗτοι δ' ἦσαν οὐκ 15  
ἐλάττους τῶν ἑξακισχιλίων. διὸ καὶ τὴν Τραχίνα  
μυριάνδρου ποιήσαντες, καὶ τὴν χώραν κατακληρου-  
χῆσαντες, ὠνόμασαν τὴν πόλιν Ἡράκλειαν.
- 60 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Στρατοκλέους ἐν Ῥώμῃ  
ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι τρεῖς κατεστάθησαν, 20  
Λεύκιος Φούριος, Σπόριος Πινάριος [καὶ Γάιος Μέ-  
τελλος]. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν Δημοσθένη  
προχειρισάμενοι στρατηγὸν μετὰ νεῶν τριάκοντα καὶ  
στρατιωτῶν ἱκανῶν ἐξαπέστειλαν. οὗτος δὲ προσ-

1 Ἀταλάντην] cf. 44, 2    4 τινὰς τοιαύτας v.    9 ὄντα  
om. a    11 μεγάλην αὐτὴν PA, αὐτὴν μ. cet.    12 Λακε-  
δαιμόνιοι αὐτῶν μὲν Reiske    13 ἐξέπεμψαν, παρὰ δὲ  
Reiske, ἐκπέμψαντες παρὰ Wurm    καὶ om. v.    14 τε delevi  
16 καὶ τὴν χώραν κατακληρουχῆσαντες om. FK(L?)M    20  
κατεστάθησαν τρεῖς v.    21 φούριος PAF    Σπόριος] Postu-  
mius, Lucius adde ex Liv. 4, 25    καὶ Γάιος Μέτελλος om.  
PAL    23 στρατηγὸν om. AL    24 ἐξαπέστειλαν P, om. v.

λαβόμενος παρὰ τῶν Κερκυραίων τριήρεις πεντε-  
 καίδεκα καὶ παρὰ τῶν Κεφαλλήνων καὶ Ἀκαρνάνων  
 καὶ Μεσσηνίων τῶν ἐν Ναυπάκτῳ στρατιώτας ἔπλευ-  
 σεν ἐπὶ τὴν Λευκάδα. δῆσας δὲ τὴν χώραν τῶν  
 5 Λευκαδίων ἀπέπλευσεν ἐπὶ τὴν Αἰτωλίαν καὶ πολ-  
 λὰς αὐτῶν κώμας ἐπόρθησε. τῶν δὲ Αἰτωλῶν συ-  
 στραφέντων ἐπ' αὐτὸν ἐγένετο μάχη, καθ' ἣν Ἀθη-  
 ναῖοι λειψθέντες εἰς Ναύπακτον ἀπεχώρησαν. οἱ 2  
 δὲ Αἰτωλοὶ διὰ τὴν νίκην ἐπαρθέντες, καὶ προσ-  
 10 λαβόμενοι Λακεδαιμονίων τρισχιλίους στρατιώτας,  
 στρατεύσαντες ἐπὶ Ναύπακτον, κατοικούντων ἐν  
 αὐτῇ τότε Μεσσηνίων, ἀπεκρούσθησαν. μετὰ δὲ 3  
 ταῦτα στρατεύσαντες ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μολυ-  
 κρίαν εἶλον τὴν πόλιν. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατη-  
 15 γὸς Δημοσθένης εὐλαβούμενος μὴ καὶ τὴν Ναύπα-  
 κτον ἐκπολιορκήσωσι, χιλίους ὀπλίτας ἐξ Ἀκαρνανίας  
 μεταπεμψάμενος ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ναύπακτον.  
 Δημοσθένης δὲ περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν διατρίβων 4  
 περιέτυχεν Ἀμπρακιώταις χιλίοις στρατοπεδεύουσι,  
 20 πρὸς οὓς συνάψας μάχην σχεδὸν πάντας ἀνεῖλε.  
 520 τῶν δ' ἐκ τῆς Ἀμπρακίας ἐπεξεληθόντων πανδημεί,  
 πάλιν ὁ Δημοσθένης τοὺς πλείους αὐτῶν ἀπέκτει-  
 νεν, ὥστε τὴν πόλιν σχεδὸν ἔρημον γενέσθαι. ὁ μὲν 5  
 οὖν Δημοσθένης ᾤετο δεῖν ἐκπολιορκῆσαι τὴν Ἀμ-  
 25πρακίαν, ἐλπίζων διὰ τὴν ἔρημίαν τῶν ἀμυνομένων  
 ῥαδίως αὐτὴν αἰρήσειν. οἱ δ' Ἀκαρνανες φοβούμε-

2 Κεφαλήνων AF      2 et 12 μεσσηνίων P      11 et 13  
 στρατεύσαντες] στρατεύσαν P      13 Μολύκρειαν FJK      15 et 17  
 τὴν N. Dind., τὸν N. cod.      19 et infra Ἀμπρακ. A.      20  
 πάντας om. P, ἅπαντας L

νοι μὴ τῆς πόλεως Ἀθηναῖοι κυριεύσαντες βαρύτεροι  
 πάροικοι γένωνται τῶν Ἀμπρακιωτῶν, οὐκ ἔφρασαν  
 6 ἀκολουθεῖν. στασιαζόντων δ' αὐτῶν, οἱ μὲν Ἀκαρ-  
 νᾶνες διαλυσάμενοι τοῖς Ἀμπρακιώταις συνέθεντο  
 τὴν εἰρήνην εἰς ἔτη ἑκατόν, Δημοσθένης δ' ἐγκατα- 5  
 λειφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀκαρνάνων ἀπέπλευσε σὺν ταῖς  
 εἴκοσι ναυσὶν εἰς Ἀθήνας. Ἀμπρακιῶται δὲ μεγάλην  
 συμφορὰν περιπεπτωκότες παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων  
 φρουρὰν μετεπέμψαντο, φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους.  
 61 Δημοσθένης δὲ στρατεύσας ἐπὶ Πύλον ἐπεβάλετο 10  
 τοῦτο τὸ χωρίον τειχίσαι κατὰ τῆς Πελοποννήσου·  
 ἔστι γὰρ ὀχυρὸν τε διαφερόντως καὶ κείμενον ἐν  
 τῇ Μεσσηνίᾳ, τῆς δὲ Σπάρτης ἀπέχον σταδίους τε-  
 τρακοσίους. ἔχων δὲ τότε καὶ ναῦς πολλὰς καὶ  
 στρατιώτας ἱκανούς, ἐν εἴκοσιν ἡμέραις ἐτείχισε τὴν 15  
 Πύλον. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι τὸν τευχισμὸν  
 τῆς Πύλου συνήγαγον δύναμιν ἀξιόλογον οὐ μόνον  
 2 πεζὴν, ἀλλὰ καὶ ναυτικὴν. διὸ καὶ τριήρεσι μὲν  
 ἐπὶ τὴν Πύλον ἔπλευσαν τετταράκοντα πέντε καλῶς  
 κατεσκευασμέναις, πεζοῖς δὲ ἐστράτευσαν μυριοῖς 20  
 καὶ δισχιλίαις, αἰσχυρὸν ἡγούμενοι τοὺς τῇ Ἀττικῇ  
 δηουμένην μὴ τολμήσαντας βοηθεῖν ἐν Πελοποννήσῳ  
 3 χωρίον τειχίζειν καὶ καταλαμβάνεσθαι. οὗτοι μὲν  
 οὖν ἡγούμενου Θρασυμήδους πλησίον τῆς Πύλου  
 κατεστρατοπέδευσαν. ἐμπεσοῦσης δὲ δομῆς τῷ πλή- 25  
 θει πάντα κίνδυνον ὑπομένειν καὶ βίᾳ χειρώσασθαι

5 εἰς om. v. 7 δὲ P, δὲ ἐν v. 11 τὴν Πελοπόν-  
 νησον cod., corr. Reiske 12 ἔστι] ἔτι PA 13 μεσσηνία P  
 Σπάρτης Palmerius (ex Thuc. IV 3, 2), Μεσσηνίας cod. 15  
 εἴκοσι P 19 τετταράκοντα P 23 χωρίον Dind., χώραν cod.

τὴν Πύλον, τὰς μὲν ναῦς ἀντιπρώρους ἔστησαν τῷ  
 στόματι τοῦ λιμένος, ὥπως διὰ τούτων ἐμφράξωσι  
 τὸν εἰσπλουν τῶν πολεμίων, περὶ δ' ἐκ διαδοχῆς  
 προσβάλλοντες τῷ τείχει καὶ φιλοτιμίαν τὴν μεγί-  
 5 στην εἰσφερόμενοι θαυμασίους ἀγῶνας συνεστήσαντο.  
 εἰς δὲ τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Σφακτηρίαν, πα- 4  
 ρατεταμένην δ' ἐπὶ μῆκος καὶ ποιοῦσαν εὐδιον τὸν  
 λιμένα, διεβίβασαν τοὺς ἀρίστους τῶν Λακεδαιμο-  
 νίων καὶ τῶν συμμάχων. τοῦτο δ' ἔπραξαν φθάσαι  
 10 βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους προκαταλαβέσθαι τὴν  
 νῆσον, εὐφυῶς σφόδρα κειμένην πρὸς τὴν πολιορ-  
 κίαν. διημερεύοντες δ' ἐν ταῖς τειχομαχίαις καὶ 5  
 κατατιτρωσκόμενοι διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τείχους ὑπερο-  
 χὴν οὐκ ἔληγον τῆς βίας· διὸ πολλοὶ μὲν αὐτῶν  
 15 ἀπέθνησκον, οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυματίζοντο πρὸς  
 521τόπον ὠχυρωμένον βιαζόμενοι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι προ- 6  
 κατειλημμένοι χωρίον καὶ φύσει καρτερόν, καὶ  
 βελῶν τε πλήθῃ καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων πολ-  
 λὴν ἔχοντες ἀφθονίαν, ἐκθύμως ἡμύνοντο· ἥλπιζον  
 20 γὰρ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς πάντα τὸν πόλεμον  
 περιαγαγεῖν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ δηῶσειν ἀνὰ  
 μέρος τὴν χώραν τῶν πολεμίων. τῆς δὲ πολιορκίας 62  
 ἀνυπέρβλητον τὴν σπουδὴν ἐχούσης παρ' ἀμφοτέ-  
 ροις, καὶ τῶν Σπαρτιατῶν βίαν προσαγόντων τοῖς  
 25 τείχεσι, πολλοὶ μὲν ἄλλοι κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας  
 ἐθαυμάσθησαν, μεγίστης δὲ ἀποδοχῆς ἔτυχε Βρασί-

4 προσβαλόντες cod., corr. Eich. 5 συνεστήσαντο\*

(XV 86, 1), ὥπεσσήσαντο cod. 12 δ' ἐν Wess., δὲ cod.

18 πλήθῃ P, πλήθει v. 22 πολεμίων] Πελοποννησίων A

24 βίαν P, βία v. προσαγαγόντων Steph.

- 2 δας. τῶν γὰρ τριηράρχων οὐ τολμώντων προσαγα-  
γεῖν τῇ γῇ τὰς τριήρεις διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν  
τόπων, τριηράρχος ὢν ἐβόα καὶ παρεκελεύετο τῷ  
κυβερνήτῃ μὴ φείδεσθαι τοῦ σκάφους, ἀλλὰ καὶ βίᾳ  
προσάγειν τῇ γῇ τὴν τριήρη· αἰσχροὺν γὰρ εἶναι  
τοῖς Σπαρτιάταις τῆς μὲν ψυχῆς ἀφειδεῖν ἕνεκα τῆς  
νίκης, τῶν δὲ σκαφῶν φείδεσθαι καὶ περιορᾶν  
3 Ἀθηναίους κρατοῦντας τῆς Λακωνικῆς. τέλος δὲ  
συναναγκάσαντος τὸν κυβερνήτην προσαγαγεῖν τὴν  
ναῦν, ἣ μὲν τριήρης ἐπώκειλεν, ὃ δὲ Βρασίδας ἐπι- 10  
βάς ἐπὶ τὴν τῆς νεῶς ἐπιβάθραν ἐκ ταύτης ἡμύνατο  
τὸ πλῆθος τῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων Ἀθηναίων.  
καὶ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς προσιόντας πολλοὺς ἀπέ-  
κτεινε, μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν ἐπ' αὐτὸν ἐπιφερομέ-  
νων βελῶν πολλοῖς περιέπιπτεν ἐναντίοις τραύμασι. 15  
4 τέλος δὲ διὰ τῶν τραυμάτων αἵματος ἐκχυθέντος  
πολλοῦ, καὶ διὰ τοῦτο λιποψυχήσαντος αὐτοῦ, ὃ μὲν  
βραχίων προέπεσεν ἐκ τῆς νεῶς, ἣ δ' ἄσπις περιρ-  
ρυεῖσα καὶ πεσοῦσα εἰς τὴν θάλατταν ὑποχείριος  
5 ἐγένετο τοῖς πολεμίοις. μετὰ δὲ ταῦτα οὗτος μὲν 20  
πολλοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς σωρεύσας αὐτὸς ἡμι-  
θανῆς ἐκ τῆς νεῶς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀπηνέχθη, το-  
σοῦτον τοὺς ἄλλους ὑπερβαλόμενος ἀνδρεία, ὥστε  
τῶν ἄλλων τοὺς ἀποβαλόντας τὴν ἀσπίδα θανάτῳ  
κολάξεσθαι, τοῦτον δ' ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτία ἀπενέρχαι- 25  
6 σθαι δόξαν. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι συνεχεῖς  
προσβολὰς ποιούμενοι τῇ Πύλῳ, καὶ πολλοὺς ἀπο-

1 τριηράρχων] τριηριτῶν Dind. 2 τῇ γῇ προσάγειν γ.  
4 καὶ om. AL 5 τριήρην P 9 προσάγειν A 13 τῶν  
προσιόντων Reiske 17 λειποψ. cod.

βαλόντες στρατιώτας, ἔμενον καρτερώς ἐν τοῖς δει-  
 νοῖς. θαυμάσαι δ' ἔν τις τῆς τύχης τὸ παράδοξον  
 καὶ τὴν ιδιότητα τῆς περὶ τὴν Πύλον διαθέσεως.  
 Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἀμυνόμενοι 7  
 5 τοὺς Σπαρτιάτας ἐκράτουν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν  
 ἰδίαν χώραν πολεμίαν ἔχοντες ἐκ τῆς θαλάττης  
 προσέβαλλον τοῖς πολεμίοις, καὶ τοῖς μὲν περὶ κρα-  
 τοῦσι θαλαττοκρατεῖν συνέβαινε, τοῖς δὲ κατὰ θά-  
 λατταν πρωτεύουσι τῆς γῆς ἀπειργεῖν τοὺς πολεμίους.  
 10 522 χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ τῶν Ἀθηναίων 63  
 ταῖς ναυσὶν ἐπικρατησάντων καὶ σῖτον εἰς τὴν γῆν  
 εἰσκομίζειν κωλύόντων, ἐκινδύνευον οἱ κατελιημέ-  
 νοι ἐν τῇ νήσῳ τῷ λιμῷ διαφθαρεῖν. διόπερ οἱ 2  
 Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες περὶ τῶν ἀπειλημμένων  
 15 ἐν τῷ νήσῳ, πρεσβείας ἀπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας  
 περὶ τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου· οὐ συγκατατι-  
 θεμένων δ' αὐτῶν ἡξίουں ἀλλαγὴν ποιήσασθαι τῶν  
 ἀνδρῶν καὶ λαβεῖν τοὺς ἴσους τῶν Ἀθηναίων τῶν  
 ἐαλωκότων· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο συνεχώρησαν οἱ Ἀθη-  
 20 ναῖοι. διόπερ οἱ πρέσβεις παρορησίαν ἤγαγον ἐν ταῖς  
 Ἀθήναις ὡς ὁμολογοῦσι Λακεδαιμονίους κρείττους  
 εἶναι, μὴ βουλόμενοι τὴν ἀντίδοσιν τῶν αἰχμαλώτων  
 ποιήσασθαι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῇ-σπάνει τῶν ἀναγ- 3  
 καίων καταπονήσαντες τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ παρ-  
 25 λαβὼν αὐτοὺς καθ' ὁμολογίαν. ἦσαν δ' οἱ παραδόν-

6 πολεμίαν add. Hert. (ex Thuc. IV 12, 3) ἔχουσι  
 Madvig 7 προσέβαλον AF 11 γῆν] νήσον Madvig  
 12 κατελιημένοι P, καταλελειμμένοι Wurm 15 πρεσβείας  
 PAL, πρεσβείαν cet.; f. πρέσβεις 19 οὐδὲ Reiske, οὐδὲν  
 cod. τοῦτο] τούτω P (ut coniecit Reiske), τούτων v. 21  
 Λακεδαιμονίοις P, om. FK



τες αὐτοὺς Σπαρτιᾶται μὲν ἑκατὸν εἴκοσι, τῶν δὲ  
 4 συμμάχων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. οὗτοι μὲν οὖν ὑπὸ  
 Κλέωνος τοῦ δημαγωγοῦ στρατηγούντος τότε δεθέν-  
 τες ἤχθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας· ὁ δὲ δῆμος ἐψηφίσατο  
 αὐτοὺς φυλάττειν, ἔὰν βούλωνται Λακεδαιμόνιοι 5  
 λῦσαι τὸν πόλεμον, ἔὰν δὲ προκρίνωσι τὸ πολεμεῖν,  
 5 τότε πάντα τοὺς αἰχμαλώτους ἀποκτείνειν. μετὰ  
 δὲ ταῦτα τῶν ἐν Ναυπάκτῳ κατρωκισμένων Μεσση-  
 νίων μεταπεμψάμενοι τοὺς ἀρίστους καὶ τῶν ἄλλων  
 συμμάχων τοὺς ἱκανοὺς προσθέντες, τούτοις παρὲ- 10  
 δωκαν τὴν Πύλον φρουρεῖν· ἐνόμιζον γὰρ τοὺς  
 Μεσσηνίους διὰ τὸ πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας μῖσος  
 ἐκθυμώτατα κακοποιήσκειν τὴν Λακωνικὴν, ὁρμαμέ-  
 νους ἐξ ὀχυροῦ χωρίου. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Πύ-  
 λον ἐν τούτοις ἦν.

15

64 Ἀρταξέρξης δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐτελεύ-  
 τησεν ἄρξας ἔτη τετταράκοντα, τὴν δ' ἀρχὴν δια-  
 δεξάμενος Ξέρξης ἐβασίλευσεν ἐνιαυτόν. κατὰ δὲ  
 τὴν Ἰταλίαν Αἰκλων ἀποστάντων ἀπὸ Ῥωμαίων  
 κατὰ τὸν πόλεμον αὐτοκράτορα μὲν Αὐλον Ποστού- 20  
 2 μιον, ἱππαρχον δὲ Λεύκιον Ἰούλιον ἐποίησαν. οὗτοι  
 δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀξιολόγου στρατεύσαντες  
 εἰς τὴν τῶν ἀφεστηκότων χώραν τὸ μὲν πρῶτον τὰς  
 κτήσεις ἐπόρθησαν, μετὰ δὲ ταῦτα Αἰκλων ἀντιτα-  
 χθέντων ἐγένετο μάχη, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι, 25  
 καὶ πολλοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀνείλον, οὐκ ὀλίγους

6 ἔὰν δὲ Dind., εἰ δὲ cod. 8 κατοικησαμένων cod.,  
 corr. Dind. 10 τοὺς PAL, om. cod. προσθέντες τού-  
 τοις P, om. v. 20 κατὰ] τῶν κατὰ Dind. τὸν om. P  
 21 οὗτοι] αὐτοὶ P 22 πολλῆς (aut ἀξιολόγῳ) del. Reiske,  
 πολιτικῆς Madvig 23 τῶν ἀφ. τὴν χώραν v.

δ' ἐξώγησαν, λαφύρων δὲ πολλῶν ἐκυρίευσαν. μετὰ 3  
 δὲ τὴν μάχην οἱ μὲν ἀφεστηκότες διὰ τὴν ἥτταν  
 καταπεπληγμένοι τοῖς Ῥωμαίοις ὑπετάγησαν, ὁ δὲ  
 Ποστούμιος δόξας καλῶς διωκημέναι τὰ κατὰ τὸν  
 5 πόλεμον, κατήγαγε τὸν εἰωθότα θρίαμβον. ἰδίου  
 δέ τι καὶ παντελῶς ἄπιστόν φασι προᾶξαι τὸν Πο-  
 στούμιον· κατὰ γὰρ τὴν μάχην τὸν νῖδον αὐτοῦ διὰ  
 τὴν προθυμίαν προεκπηδήσαι τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς  
 523 δεδομένης τάξεως· τὸν δὲ πατέρα τηροῦντα τὸ πά-  
 10 τριον ἔθος τὸν νῖδον ὥς λελοιπότα τὴν τάξιν ἀπο-  
 κτεῖναι.

Τούτου δὲ τοῦ ἔτους διελθόντος Ἀθήνησι μὲν 65  
 ἦν ἄρχων Ἰσαρχος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ καθειστίμεσαν  
 ὕπατοι Τίτος Κοϊντίος καὶ Γάιος Ἰούλιος, παρὰ δὲ  
 15 Ἡλείοις Ὀλυμπιάς ἤχθη ἐνάτη καὶ ὀγδοηκοστή, καθ'  
 ἦν ἐνίκᾳ στάδιον Σύμμαχος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ  
 τούτων Ἀθηναῖοι στρατηγὸν καταστήσαντες Νικίαν  
 τὸν Νικηράτου, καὶ παραδόντες αὐτῷ τριήρεις μὲν  
 ἐξήκοντα, ὀπλίτας δὲ τρισχιλίους, προσέταξαν πορ-  
 20 θῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίων συμμάχους. οὗτος δ' ἐπὶ 2  
 πρώτην τὴν Μῆλον πλεύσας τὴν τε χώραν ἐδήωσε  
 καὶ τὴν πόλιν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας ἐπολιόρησεν·  
 αὕτη γὰρ μόνη τῶν Κυκλάδων νήσων διεφύλαττε  
 τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους συμμαχίαν, ἄποικος οὖσα  
 25 τῆς Σπάρτης. ὁ δὲ Νικίας, γενναίως ἀμνησιμένων 3  
 τῶν Μηλίων οὐ δυνάμενος ἐλεῖν τὴν πόλιν, ἀπέ-  
 πλευσεν εἰς Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας. ἐνταῦθα δὲ τὰς  
 ναῦς ἀπολιπὼν παρῆλθεν εἰς τὴν τῶν Ταναγραίων

8 τῆς ὑπὸ add. Rhod. 13 Ἰσαρχος] Ἰππαρχος f 14  
 κοῖνκτιος P<sup>1</sup>, κοῖντος P<sup>2</sup>

χώραν μετὰ τῶν ὀπλιτῶν, καὶ κατέλαβεν ἑνταῦθα  
 δύναμιν ἑτέραν Ἀθηναίων, ἧς ἐστρατήγει Ἰππονίκος  
 4 ὁ Καλλίου. συνελθόντων δὲ εἰς ταῦτ' οὗ τῶν στρα-  
 τοπέδων ἀμφοτέρων, οὗτοι μὲν ἐπεπορεύοντο τὴν  
 χώραν πορθοῦντες, τῶν δὲ Θηβαίων ἐκβοηθούντων 5  
 συνάψαντες αὐτοῖς μάχην οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πολλοὺς  
 5 ἀνελόντες ἐνίκησαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ μεθ'  
 Ἰππονίκου στρατιῶται τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον  
 ἐποίησαντο, Νικίας δὲ παρελθὼν ἐπὶ τὰς ναῦς πα-  
 ρέπλευσεν ἐπὶ τὴν Λοκρίδα, καὶ τὴν παραθαλάττιον 10  
 χώραν πορθήσας προσελάβετο παρὰ τῶν συμμάχων  
 τριῆρεις τετταράκοντα, ὥστε τὰς πάσας ἔχειν αὐτὸν  
 ναῦς ἑκατόν· καταλέξας δὲ καὶ πεζοὺς στρατιώτας  
 οὐκ ὀλίγους, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον συστήσας, 15  
 6 ἐπλευσεν ἐπὶ τὴν Κόρινθον. ἀποβιβάσαντος δ' αὐ-  
 τοῦ τοὺς στρατιώτας, καὶ τῶν Κορινθίων ἀντιτα-  
 χθέντων, οἱ Ἀθηναῖοι δυσὶ μάχαις ἐνίκησαν καὶ  
 πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνελόντες τρόπαιον ἔστησαν.  
 ἐτελεύτησαν δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἀθηναίων εἰς ὀκτώ,  
 7 τῶν δὲ Κορινθίων πλείους τῶν τριακοσίων. ὁ δὲ 20  
 Νικίας πλεύσας εἰς Κρομμύωνα τὴν τε χώραν ἐδήλωσε  
 καὶ τὸ φρούριον ἐχειρώσατο. εὐθὺς δ' ἐπαναξέυξας  
 καὶ τειχίσας φρούριον ἐν τῇ Μεθώνῃ, φυλακὴν  
 κατέλειπε τὴν τὸ χωρίον ἅμα φυλάξουσιν καὶ τὴν  
 ἑγγὺς χώραν δηλώσουσιν· αὐτοὺς δὲ τὴν παραθαλάτ- 25

2 ἑτέρων cod., corr. Eich. 4 ἐπορεύοντο cod., corr.  
 Reiske 12 τετταράκοντα P<sup>1</sup> τὰς om. P 14 οὐκ ὀλίγους]  
 οὐλίγους P<sup>1</sup> 18 τρόπαιον ἔστησαν ante πολλοὺς exhibit v.  
 19 ὀκτώ] ὀλίγῳ ἑλάσσους πεντήκοντα Thuc. IV 44, 6 20  
 πλείους τῶν τριακοσίων] εἰς τριακοσίους καὶ πλείους f; δώδεκα  
 καὶ διακόσιοι Thuc. 21 κρομμύωνα P<sup>1</sup>A 24 κατέλειπεν P<sup>1</sup>

τιον πορθήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. μετὰ 8  
 δὲ ταῦτα ἐπὶ Κύθηρα ναῦς ἀπέστειλαν ἐξήκοντα  
 καὶ δισχιλίους ὀπλίτας, ὧν εἶχε τὴν στρατηγίαν  
 524 Νικίας μετ' ἄλλων τινῶν. οὗτος δὲ στρατεύσας ἐπὶ  
 5 τὴν νῆσον καὶ προσβολὰς ποιησάμενος παρέλαβε  
 τὴν πόλιν καθ' ὁμολογίαν. ἐν δὲ τῇ νήσῳ καταλι-  
 πὼν φρουρὰν ἐξέπλευσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ  
 τὴν παραθαλάττιαν χώραν ἐδήλωσε. καὶ Θυρέας μὲν 9  
 κειμένους ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς  
 10 Ἀργείας ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο καὶ κατέ-  
 σκαψε, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας Αἰγινήτας καὶ  
 τὸν φρουράρχον Τάνταλον Σπαρτιάτην ζωγράφας  
 ἀπήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸν μὲν  
 Τάνταλον δῆσαντες ἐφύλαττον μετὰ τῶν ἄλλων  
 15 αἰχμαλώτων καὶ τοὺς Αἰγινήτας.

Ἄμα δὲ τούτοις πρακτομένοις Μεγαρεῖς θλιβό-66  
 μενοι τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τῷ  
 πρὸς τοὺς φυγάδας· διαπρεσβευομένων δὲ πρὸς  
 ἀλλήλους περὶ τούτων, τῶν πολιτῶν τιμὰς ἄλλοτριῶς  
 20 ἔχοντες πρὸς τοὺς φυγάδας ἐπηγγείλαντο πρὸς τοὺς  
 Ἀθηναίους στρατηγοὺς προδώσειν τὴν πόλιν. οἱ δὲ 2  
 στρατηγοί, Ἴπποκράτης τε καὶ Δημοσθένης, συνθέ-  
 μενοι περὶ τῆς προδοσίας, ἐξέπεμψαν νυκτὸς στρα-  
 τιώτας ἐξακοσίους εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ συνθέμενοι

2 ἐξήκοντα] ἐπὶ AL 8 Θυραίας cod. 10 Ἀργίας F  
 κατέσκαψεν ἐξηνδραποδισάμενος f 13 ἀπήγαγεν εἰς τὰς  
 Ἀθήνας P, εἰς τὰς Ἀθήνας AL, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξέπεμψεν  
 cet. 14 δῆσαντες ἐφύλαττον P, om. v. 15 Αἰγινήτας  
 PAL, Αἰγινήτας ἐν φυλακῇ κατεῖχον cet. 16 Μεγαρεῖς  
 PA, οἱ M. cet.; cf. Thuc. IV 66, 1 ἐθλίβοντο M 20 τοὺς  
 φυγάδας P, τοὺς ἄνδρας τοὺς φυγάδας v. 22 τε Thuc.  
 IV 66, 3, μὲν cod., del. Sintenis

παρεδέξαντο τοὺς Ἀθηναίους ἐντὸς τειχῶν. κατα-  
 φανοὺς δὲ τῆς προδοσίας γενομένης κατὰ τὴν πόλιν,  
 καὶ τοῦ πλήθους σχιζομένου κατὰ τὴν αἵρεσιν, καὶ  
 τῶν μὲν συμμαχούντων τοῖς Ἀθηναίοις, τῶν δὲ  
 βοηθούντων τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκήρυξέ τις ἀφ' 5  
 ἑαυτοῦ τοὺς βουλομένους τίθεσθαι τὰ ὄπλα μετὰ  
 3 Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων. διόπερ τῶν Λακεδαιμο-  
 νίων ἐγκαταλείπεσθαι μελλόντων ὑπὸ τῶν Μεγα-  
 ρέων, συνέβη τοὺς φρουροῦντας τὰ μακρὰ τεῖχη  
 καταλιπεῖν, εἰς δὲ τὴν καλουμένην Νίσαιαν, ἥπερ 10  
 ἐστὶν ἐπὶ νειὸν τῶν Μεγαρέων, καταφυγεῖν. περὶ-  
 4 ταφρεύσαντες δὲ αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιόρκουν·  
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῶν Ἀθηνῶν τεχνίτας προσλαβό-  
 μενοι περιετείχισαν τὴν Νίσαιαν. οἱ δὲ Πελοπον-  
 νήσιοι φοβούμενοι μὴ κατὰ κράτος ἁλόντες ἀναιρε- 15  
 θῶσι, παρέδοσαν τὴν Νίσαιαν τοῖς Ἀθηναίοις καθ'  
 ὁμολογίαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Μεγαρέας ἐν  
 τούτοις ἦν.

67 Βρασίδης δὲ δύναμιν ἱκανὴν ἀναλαβὼν ἐκ τε  
 Λακεδαιμόνος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων 20  
 ἀνέξεν ἐπὶ Μέγαρα. καταπληξάμενος δὲ τοὺς  
 Ἀθηναίους, τούτους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Νισαίας,  
 τὴν δὲ πόλιν τῶν Μεγαρέων ἐλευθερώσας ἀποκα-  
 τέστησεν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν·  
 αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως διὰ Θετταλίας τὴν 25  
 πορείαν ποιησάμενος ἦκεν εἰς Αἶον τῆς Μακεδονίας.  
 2 ἐκείθεν δὲ παρελθὼν εἰς Ἀκανθὸν συνεμάχησε τοῖς 525

5 ἐκήρυξεν P<sup>1</sup>, ἐκήρυξαν P<sup>2</sup> τις] τινας P 10 Νη-  
 σαίαν AFJK, Νισαίαν cet. (et infra) 13 Ἀθηνῶν] Ἀθη-  
 ναίων γ. 19 ἱκανὴν] ἀξιόλογον L 20 παρὰ om. P

Χαλκιδεῦσι. καὶ πρώτην μὲν τὴν Ἀκανθίων πόλιν  
 τὰ μὲν καταπληξάμενος, τὰ δὲ καὶ λόγοις φιλαν-  
 θρώποις πείσας ἐποίησεν ἀποστῆναι τῶν Ἀθηναίων.  
 ἔπειτα πολλοὺς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ Θωράκης κα-  
 5 τοικούντων προετρέψατο κοινωνεῖν [μετὰ] τῆς τῶν  
 Λακεδαιμονίων συμμαχίας. μετὰ δὲ ταῦτα Βρασί- 3  
 δας βουλόμενος ἐνεργότερον ἔφασθαι τοῦ πολέμου,  
 μετεπέμπετο στρατιώτας ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος, σπεύ-  
 δων ἀξιόλογον συστήσασθαι δύναμιν· οἱ δὲ Σπαρ-  
 10 τιᾶται βουλόμενοι τῶν Εἰλώτων τοὺς κρατίστους  
 ἀπολέσθαι, πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν τοὺς μάλιστα πε-  
 φρονηματισμένους χιλίους, νομίζοντες ἐν ταῖς μά-  
 χαις τοὺς πλείστους αὐτῶν κατακοπήσεσθαι. ἔπραξαν 4  
 δέ τι καὶ ἄλλο βίαιον καὶ ὤμόν, δι' οὗ ταπεινώσειν  
 15 ὑπελάμβανον τοὺς Εἰλωτας· ἐκήρυξαν γὰρ ἀπογρά-  
 φεσθαι πῶν Εἰλώτων τοὺς ἀγαθόν τι πεποιηκότας  
 τῇ Σπάρτῃ, καὶ τούτους κρίναντες ἐλευθερώσειν  
 ἐπηγγείλαντο· ἀπογραφασμένων δὲ δισχιλίων, τού-  
 τους μὲν προσέταξαν τοῖς κρατίστοις ἀποκτεῖναι  
 20 κατ' οἶκον ἐκάστου. σφόδρα γὰρ εὐλαβοῦντο μήποτε ὅ  
 καιροῦ δραξάμενοι καὶ μετὰ τῶν πολεμίων ταχθέν-  
 τες εἰς κίνδυνον ἀγάγωσι τὴν Σπάρτην. οὐ μὴν  
 ἀλλὰ τῷ Βρασίδῃ παραγενομένων χιλίων Εἰλώτων,  
 ἐκ τε συμμαχῶν στρατολογηθέντων συνέστη δύνα-  
 25 μιν ἀξιόχρεως. διὸ καὶ θαρρήσας τῷ πλήθει τῶν 68

5 μετὰ del. Rhod., τῆς μετὰ Wess. 7 ἐνεργότερον  
 PAL, ἐνεργέστερον f 9 ἀξιολογότερον f 13 πλείους A  
 14 δέ τι] δ' ἔτι P δι' οὗ] διὰ τὸ P 15 ὑπολαμβάνειν  
 P<sup>2</sup>, ἔμελλον A 20 ἐκάστους Reiske 24 ante συνέστη  
 numerum deesse censet Dind. (cf. Thuc. IV 80, 5) 25 ἀξιό-  
 χρεως PLH, ἀξιόλογος cet.

στρατιωτῶν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν καλουμένην Ἀμφί-  
 πολιν. ταύτην δὲ τὴν πόλιν πρότερον μὲν ἐπεχεί-  
 ρησεν οἰκίζειν Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος, φεύγων  
 2 Δαρεῖον τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν· ἐκείνου δὲ τε-  
 λευτήσαντος, καὶ τῶν οἰκητόρων ἐκπεσόντων ὑπὸ 5  
 Θρακῶν τῶν ὀνομαζομένων Ἡδωνῶν, μετὰ ταῦτα  
 ἔτεσι δυσὶ πρὸς τοῖς τριάκοντα Ἀθηναῖοι μυρίους  
 οἰκητορας εἰς αὐτὴν ἐξέπεμψαν. ὁμοίως δὲ καὶ τού-  
 των ὑπὸ Θρακῶν διαφθαρέντων περὶ Δράβησκον,  
 διαλιπόντες ἔτη δύο πάλιν ἀνεκτήσαντο τὴν πόλιν 10  
 3 Ἄγνωτος ἡγουμένου. περιμαχῆτου δ' αὐτῆς πολλά-  
 κισ γεγεννημένης, ἔσπευδεν ὁ Βρασίδης κύριος γενέ-  
 σθαι τῆς πόλεως. διὸ καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτὴν  
 ἀξιολόγῳ δυνάμει, καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῆς  
 γεφύρας, τὸ μὲν πρῶτον εἴλε τὸ προάστειον τῆς 15  
 πόλεως, τῇ δ' ὑστεραίᾳ καταπληξάμενος τοὺς Ἀμφι-  
 πολίτας παρέλαβε τὴν πόλιν καθ' ὁμολογίαν, ὥστ'  
 ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τὰ ἑαυτοῦ λαβόντα ἀπελθεῖν  
 4 ἐκ τῆς πόλεως. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν πλησιοχώρων  
 πόλεων πλείονας προσηγάγετο, ἐν αἷς ἦσαν ἀξιολο- 20  
 γώταται Οἰσύμη καὶ Γαληψός, ἀμφοτέραι Θασίων 526  
 ἄποικοι, καὶ Μύρμινον, Ἡδωνικὸν πολισμάτιον.  
 ἐπεβάλετο δὲ καὶ ναυπηγεῖσθαι τριήρεις πλείους  
 ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ, καὶ στρατιώτας ἐκ τε  
 Λακεδαιμόνος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων μετε- 25  
 5 πέμπετο. κατεσκεύαζε δὲ καὶ πανοπλίας πολλὰς, καὶ

9 δράβισκον P 10 δύο] ἐνὸς δέοντι τριακοστῷ ἔτει  
 Thuc. IV 102, 3 (cf. XI 70, 5 et XII 32, 3) πάλιν om. FK  
 ἐκτήσαντο v. 11 Ἄγνωτος Wess. (ex Thuc.), Ἀπίωνος  
 cod. 19 πύλεως] ἀμφιπόλεως P 21 Οἰσύμη Thuc. IV  
 107, 3] σύμη cod. 25 παρὰ om. L

τοῖς ἀόπλοις τῶν νέων ἀνεδίδου ταύτας, καὶ βελῶν  
καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων παρασκευὰς  
ἐποιεῖτο. ὥς δ' αὐτῷ πάντα παρεσκευάστο, ἀνέξευ-  
ξεν ἐκ τῆς Ἀμφιπόλεως μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ  
5 παραγενόμενος εἰς τὴν καλουμένην Ἀκτὴν κατε-  
στρατοπέδευσεν. ἐν ταύτῃ δ' ὑπῆρχον πέντε πόλεις,  
ὧν αἱ μὲν Ἑλληνίδες ἦσαν, Ἀνδρίων ἄποικοι, αἱ  
δὲ εἶχον ὄχλον βαρβάρων διγλώττων Βισσαλτικόν.  
ταύτας δὲ χειρωσάμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ πύλιν Το- 6  
10 ρώνην, ἄποικον μὲν Χαλκιδέων, κατεχομένην δὲ ὑπ'  
Ἀθηναίων. προδιδόντων δὲ τινων τὴν πόλιν, ὑπὸ  
τούτων εἰσαχθεὶς νυκτὸς ἐκράτησε τῆς Τορώνης  
ἄνευ κινδύνων. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Βρασίδαν  
μέχρι τούτου προέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.  
15 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις περὶ τὸ Ἀήλιον 69  
ἐγένετο παράταξις [κατὰ τὴν Βοιωτίαν] Ἀθηναίων  
πρὸς Βοιωτοὺς διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν  
Βοιωτῶν τινες δυσαρεστούμενοι τῇ τότε πολιτείᾳ  
καὶ σπεύδοντες δημοκρατίας ἐν ταῖς πόλεσι κατα-  
20 στήσαι, διελέχθησαν περὶ τῆς ἰδίας προαιρέσεως  
τοῖς Ἀθηναίων στρατηγοῖς Ἴπποκράτει καὶ Δημο-  
σθένει, καὶ κατεπηγγέλλοντο παραδώσειν τὰς ἐν τῇ  
Βοιωτίᾳ πόλεις. ἄσμένως δὲ τῶν Ἀθηναίων προσ- 2  
δεξαμένων, περὶ τε τῶν κατὰ τὴν ἐπίθεσιν διοική-  
25 σεων διελομένων τῶν στρατηγῶν τὴν δύναμιν,  
Δημοσθένης μὲν τὸ πλεῖστον τοῦ στρατεύματος  
ἀναλαβὼν ἐνέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ καταλα-

8 βισσαλτικόν P (Thuc. IV 109, 4), βισσαλτικῶν v. 9  
ταύτας Reiske, ταῦτα cod. 16 κατὰ τὴν Βοιωτίαν delevi  
(cf. p. 440, 5), post πραττομένοις posuit Dind.



βῶν τοὺς Βοιωτοὺς προνενοημένους τὴν προδοσίαν, ἄπρακτος ἀπῆλθεν, Ἰπποκράτης δὲ πανδημεὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀγαγὼν ἐπὶ τὸ Δῆλιον κατελάβετο τὸ χωρίον, καὶ φθάσας τὴν ἔφοδον τῶν Βοιωτῶν ἐτεί-  
 χισε τὸ Δῆλιον. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον κεῖται μὲν 5  
 πλησίον τῆς Ὠρωπίας καὶ τῶν ὄρων τῆς Βοιωτίας,  
 3 Παγώνδας δ' ὁ τῶν Βοιωτῶν ἔχων τὴν στρατηγίαν  
 ἐξ ἀπασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν πόλεων μετα-  
 πεμφάμενος στρατιώτας ἦκε πρὸς τὸ Δῆλιον μετὰ  
 πολλῆς δυνάμεως· εἶχε γὰρ στρατιώτας πεζοὺς μὲν 10  
 οὐ πολὺ λείποντας τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ  
 4 χιλίους. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ πλήθει μὲν ὑπερεῖχον  
 τῶν Βοιωτῶν, ὥπλισμένοι δὲ οὐχ ὁμοίως τοῖς πο-  
 λεμίοις· ἄφνω γὰρ καὶ συντόμως ἐξεληλύθεσαν ἐκ  
 τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὴν σπουδὴν ὑπῆρχον ἀπαρά- 15  
 70 σκευοί. ἀμφοτέρων δὲ προθύμως ὠρμημένων παρε-  
 τάχθησαν αἱ δυνάμεις τὸνδε τὸν τρόπον. παρὰ τοῖς  
 Βοιωτοῖς ἐτάχθησαν ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας Θηβαῖοι, 527  
 ἐπὶ δὲ τὸ εὐώνυμον Ὀρχομένιοι, τὴν δὲ μέσσην ἀνε-  
 πλήρουν φάλαγγα Βοιωτοί· προεμάχοντο δὲ πάντων 20  
 οἱ παρ' ἐκείνοις ἡνίοχοι καὶ παραβάται καλούμενοι,  
 ἄνδρες ἐπίλεκτοι τριακόσιοι. Ἀθηναῖοι δὲ διατάτ-  
 τουντες ἔτι τὴν δύναμιν ἠναγκάσθησαν συνάψαι  
 2 μάχην. γενομένης δὲ τῆς παρατάξεως ἰσχυρᾶς, τὸ  
 μὲν πρῶτον οἱ τῶν Ἀθηναίων ἱππεῖς ἀγωνιζόμενοι 25

1 τῆς προδοσίας Reiske      3 κατελάβετο τὸ\*] κατελά-  
 βετο P, κατέλαβε τὸ v.      6 ὄρων FJ, ὄρων cet.      7 Πα-  
 γώνδας Thuc. IV 91] παντώδας P, παντόδας AHLM, παν-  
 τοιάδας cet.      13 δὲ] ἦσαν vel ὑπῆρχον add. Dind.      14  
 συντόμως Wess.      16 ὠρμημένων F<sup>1</sup>, ὀρμημένων cet.      21  
 παραβάται AL, παραιβάται cet.

λαμπρῶς ἡνάγκασαν φυγεῖν τοὺς ἀντιστάοντας ἱππεῖς·  
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν πεζῶν διαγωνισαμένων οἱ τα-  
 χυθέντες κατὰ τοὺς Θηβαίους Ἀθηναῖοι βιασθέντες  
 ἐτράπησαν, οἱ δὲ λοιποὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς  
 5 τρεψάμενοι καὶ συχνοὺς ἀνελόντες ἐφ' ἱκανὸν τόπον  
 ἐδίωξαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι, διαφέροντες ταῖς τῶν σω- 3  
 μάτων δώμασι, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, καὶ  
 τοῖς διώκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐπιπεσόντες φυγεῖν  
 ἡνάγκασαν· ἐπιφανεῖ δὲ μάχῃ νικήσαντες μεγάλην  
 10 ἀπηνέγκαντο δόξαν πρὸς ἀνδρείαν. τῶν δ' Ἀθη- 4  
 ναίων οἱ μὲν εἰς Ὠρωπόν, οἱ δὲ εἰς τὸ Δῆλιον  
 κατέφυγον, τινὲς δὲ πρὸς τὴν θάλατταν διέτειναν  
 πρὸς τὰς ἰδίας ναῦς, ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλους ὥς ἔτυχε  
 τόπους διεσπάρησαν. ἐπιγενομένης δὲ τῆς νυκτὸς  
 15 ἔπεσον τῶν μὲν Βοιωτῶν οὐ πλείους τῶν πεντα-  
 κοσίων, τῶν δ' Ἀθηναίων πολλαπλάσιοι τούτων.  
 εἰ μὲν οὖν ἡ νύξ μὴ προκατέλαβεν, οἱ πλείστοι  
 τῶν Ἀθηναίων ἂν ἐτελεύτησαν· αὕτη γὰρ μεσολα-  
 βήσασα τὰς τῶν διωκόντων ὁρμὰς διέσωσε τοὺς  
 20 φεύγοντας. ὅμως δὲ τοσοῦτο πλῆθος τῶν ἀναιρε- 5  
 θέντων ἦν, ὥστε τοὺς Θηβαίους ἐκ τῆς τῶν λαφύ-  
 ρων πιμῆς τὴν τε στοὰν τὴν μεγάλην ἐν ἀγορᾷ  
 κατασκευάσαι καὶ χαλκοῖς ἀνδριᾶσι κοσμηῆσαι, τοὺς  
 δὲ ναοὺς καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν στοὰς τοῖς ὅπλοις  
 25 τοῖς ἐκ τῶν σκύλων προσηλωθεῖσι καταχαλκῶσαι·  
 τὴν τε τῶν Δηλίων πανήγυριν ἀπὸ τούτων τῶν  
 χρημάτων ἐνεστήσαντο ποιεῖν. μετὰ δὲ τὴν μάχην 6

8 διώκουσι τῶν] διώκουσιν P 15 πεντακοσίων PAHLF  
 (et Thuc. IV 101, 2), τετρακοσίων cet. 21 ἦν post πλῆθος  
 praebet v. 24 τοῖς ὅπλοις post ναοὺς in cod., transp. Wurm

οἱ μὲν Βοιωτοὶ τῷ Ἀηλίου προσβολὰς ποιησάμενοι  
κατὰ κράτος εἶλον τὸ χωρίον· τῶν δὲ φρουρούντων  
τὸ Ἀήλιον οἱ πλείους μὲν μαχόμενοι γενναίως ἀπέ-  
θανον, διακόσιοι δὲ ἤλωσαν· οἱ δὲ λοιποὶ κατέφυ-  
γον εἰς τὰς ναῦς, καὶ διεκομίσθησαν μετὰ τῶν 5  
ἄλλων εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν ἐπιβου-  
λεύσαντες τοῖς Βοιωτοῖς τοιαύτῃ συμφορᾷ περιέπε-  
71 σον. κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐτελεύ-  
τησεν ἄρξας ἐνιαυτὸν, ὥς δ' ἐνιοὶ γράφουσι, μῆνας  
δύο· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ ἀδελφὸς 10  
Σογδιανὸς ἤρξε μῆνας ἑπτὰ. τοῦτον δ' ἀνελὼν  
2 Δαρεῖος ἐβασίλευσεν ἔτη δεκαεννέα. τῶν δὲ συγ-  
γραφῶν Ἀντίοχος ὁ Συρακόσιος τὴν τῶν Σικελικῶν 528  
ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψεν, ἄρ-  
ξάμενος ἀπὸ Κωκάλου τοῦ Σικανῶν βασιλέως, ἐν 15  
βίβλοις ἐννέα.

72 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀμεινίου Ῥωμαῖοι  
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Γάιον Παπίριον καὶ Λεύ-  
κιον Ἰούνιον. ἐπὶ δὲ τούτων Σκιωναῖοι μὲν κατα-  
φρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν περὶ τὸ Ἀή- 20  
λιον ἦτταν, ἀπέστησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους  
καὶ τὴν πόλιν παρέδωκαν Βρασίδα τῷ στρατηγούντι  
2 τῶν ἐπὶ Θωάκης Λακεδαιμονίων. ἐν δὲ τῇ Λέσβῳ  
μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Μυτιλήνης ὑπ' Ἀθηναίων οἱ  
πεφευγότες ἐκ τῆς ἀλώσεως πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν 25  
ὄντες καὶ πάλαι μὲν ἐπεχείρουν κατελθεῖν εἰς τὴν

6 οὖν om. P      10 ὁ ἀδελφός om. f      11 ὀγδιανός  
cod., corr. Wess.      12 ἐννεακαίδεκα Dind., ἰθ P      17 δ'  
om. P<sup>1</sup>      Ἀμεινίου PAL      18 Παπύριον F      19 Ἰούνιον]  
καὶ Ἰούνιον P, Iulius fasti      Σκιωναῖοι P, Σικωνῶνιοι V.  
24 et 443, 3 Μιτυλ. cod.

Λέσβον, τότε δὲ συστραφέντες Ἄντανδρον κατέλα-  
 βον, καὶ κειῖθεν ὁρμώμενοι διεπολέμουν τοῖς κατέχουσι  
 τὴν Μυτιλήνην Ἀθηναίοις. ἐφ' οἷς παροξυνθεὶς ὁ 3  
 δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέπεμψε στρατηγούς μετὰ  
 5 δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς Ἀριστείδην καὶ Σύμμαχον.  
 οὗτοι δὲ καταπλεύσαντες εἰς τὴν Λέσβον καὶ προσ-  
 βολὰς ποιησάμενοι συνεχεῖς εἶλον τὴν Ἄντανδρον,  
 καὶ τῶν φυγάδων τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐκ  
 τῆς πόλεως ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ φρουρὰν ἀπολιπύ-  
 10 τεσ τὴν φυλάξουσιν τὸ χωρίον ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς  
 Λέσβου. μετὰ δὲ ταῦτα Λάμαχος ὁ στρατηγὸς ἔχων 4  
 δέκα τριήρεις ἐπλευσεν εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθορ-  
 μισθεὶς εἰς Ἡράκλειαν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ὀνο-  
 μαζόμενον Κάλητα πάσας τὰς ναῦς ἀπέβαλε· μεγá-  
 15 λων γάρ ὕμβρων καταρραγέντων, καὶ τοῦ ποταμοῦ  
 βίαιον τὴν καταφορὰν τοῦ ρεύματος ποιησαμένον,  
 τὰ σκάφη κατὰ τινὰς τραχεῖς τόπους προσπεσόντα  
 τῇ γῇ διεφθάρη.

Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ἐνίαν- 5  
 20 σίους ἐποιήσαντο κατὰ ταύτας τὰς ὁμολογίας, ὥστ'  
 ἔχειν ἑκατέρους ὧν τότε κύριοι καθειστήκεσαν. συν-  
 ιόντες δὲ πολλάκις εἰς λόγους ᾤοντο δεῖν κατα-  
 λῦσαι τὸν πόλεμον καὶ εἰς τέλος παύσασθαι τῆς  
 πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἔσπεν-  
 25 δον ἀπολαβεῖν τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ γενομένους  
 αἰχμαλώτους. τῶν δὲ σπονδῶν τὸν εἰρημὸν τρόπον 6

1 κατέλαβοντο conicio      3 ὁ δῆμος] ὁ add. P      5  
 σύμμαχον (λα supra συ man.<sup>2</sup>) P; Δημόδοκος Thuc. IV 75, 1  
 9 ἀπολείποντες P<sup>1</sup>      14 Κάλητα cod., corr. Palmerius  
 (Κάληκα Thuc. IV 75, 2)      21 τότε] ποτε Steph.      23 τὴν  
 .. φιλοτιμίαν P      24 φιλοτιμίας AHLF<sup>2</sup>, φιλονεικίας cet.

συντελεσθαισῶν, περὶ μὲν τῶν ἄλλων αὐτοῖς ὁμολο-  
 γούμενα πάντα ὑπῆρξε, περὶ δὲ τῆς Σκιώνης ἡμιφι-  
 σβήτουν ἀμφοτέροι. γενομένης δὲ μεγάλης φιλοτι-  
 μίας τὰς σπονδὰς κατελύσαντο, περὶ δὲ τῆς Σκιώνης  
 7 διεπολέμουν πρὸς ἀλλήλους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν 5  
 χρόνον καὶ Μένδη πόλις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους  
 ἀπέστη καὶ τὴν φιλοτιμίαν τὴν ὑπὲρ τῆς Σκιώνης  
 ἰσχυροτέραν ἐποίησε. διὸ καὶ Βρασίδης μὲν ἐκ τῆς  
 Μένδης καὶ τῆς Σκιώνης ἀποκομίσας τέκνα καὶ γυ- 529  
 ναῖκας καὶ τᾶλλα τὰ χρησιμώτατα φρουραῖς ἀξιο- 10  
 8 λόγοις ἡσφαλίσατο τὰς πόλεις, Ἀθηναῖοι δὲ παρο-  
 ξυνθέντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν ἐψηφίσαντο πάντας  
 τοὺς Σκιωναίους, ὅταν ἁλώσιν, ἡβηδὸν ἀποσφάξαι,  
 καὶ δύναμιν ἐξέπεμψαν ἐπ' αὐτοὺς ναυτικὴν τριήρων  
 πεντήκοντα· τούτων δὲ τὴν στρατηγίαν εἶχε Νικίας 15  
 9 καὶ Νικοστρατος. οὗτοι δὲ πλεύσαντες ἐπὶ πρῶτην  
 τὴν Μένδην ἐκράτησαν τῆς πόλεως προδόντων τινῶν  
 αὐτήν· τὴν δὲ Σκιώνην περιετείχισαν, καὶ προσκα-  
 θήμενοι τῇ πολιορκίᾳ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο.  
 10 οἱ δ' ἐν τῇ Σκιώνῃ φρουροί, πολλοὶ μὲν τὸν ἀριθ- 20  
 μὸν ὄντες, εὐπορίαν δ' ἔχοντες βελῶν καὶ σίτου  
 καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς, ῥαδίως ἡμύνοντο τοὺς  
 Ἀθηναίους, καὶ στάσιν ὑπερδέξιον ἔχοντες πολλοὺς  
 κατετίτρωσκον. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦ-  
 τον τὸν ἐνιαυτόν.

25

73 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀλκαῖος, ἐν

2 Σικωνίης A    3 φιλονεικίας Steph. (M?)    6 πόλις  
 del. Cobet    7 φιλονεικίαν Steph. (HM?)    13 ἀποσφάξαι  
 P, ἀποσφάξειν AJKL, ἀποσφάζειν cet.    20 μὲν] πρὸς  
 add. AFL

Ῥώμη δὲ ὑπῆρχον ὕπατοι Ὀπίτερος Λουκρήτιος καὶ  
 Λεύκιος Σέργιος Φιδηνιάτης. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθη-  
 ναῖοι τοῖς Ἀηλίοις ἐγκαλοῦντες ὅτι λάθρα πρὸς  
 Λακεδαιμονίους συντίθενται συμμαχίαν, ἐξέβαλον  
 5 αὐτοὺς ἐκ τῆς νήσου καὶ τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέσχον.  
 τοῖς δ' ἐκπεσοῦσι Ἀηλίοις Φαρνιάκης ὁ σατράπης  
 ἔδωκεν οἰκεῖν πόλιν Ἀδραμύτιον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 2  
 προχειρισάμενοι στρατηγὸν Κλέωνα τὸν δημαγωγόν,  
 καὶ δόντες ἀξιόλογον δύναμιν πεζήν, ἐξέπεμψαν εἰς  
 10 τοὺς ἐπὶ Θράκης τόπους. οὗτος δὲ πλεύσας εἰς  
 Σκιώνην, κἀκεῖθεν προσλαβόμενος στρατιώτας ἐκ  
 τῶν πολιορκούτων τὴν πόλιν, ἀπέπλευσε καὶ κατῆ-  
 ρεν εἰς Τορώνην· ἐγένωσκε γὰρ τὸν μὲν Βρασίδαν  
 ἐκ τούτων τῶν τόπων ἀπεληλυθότα, πρὸς δὲ τῇ  
 15 Τορώνῃ τοὺς ἀπολελειμμένους στρατιώτας οὐκ ὕντας  
 ἀξιωμαχοῦς. πλησίον δὲ τῆς Τορώνης καταστρατο- 3  
 πεδεύσας καὶ πολιορκήσας ἅμα κατὰ γῆν καὶ κατὰ  
 θάλατταν, εἶλε κατὰ κράτος τὴν πόλιν, καὶ τοὺς  
 μὲν παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας ἠνδραποδίσατο, αὐτοὺς  
 20 δὲ καὶ τοὺς τὴν πόλιν φρουροῦντας αἰχμαλώτους  
 λαβών, δῆσας ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας· τῆς δὲ  
 πόλεως ἀπολιπὼν τὴν ἱκανὴν φρουρὰν ἐξέπλευσε  
 μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατῆρε· τῆς Θράκης ἐπὶ  
 Στρυμόνα ποταμόν. καταστρατοπεδεύσας δὲ πλησίον  
 25 πόλεως Ἡρόνος, ἀπεχούσης ἀπὸ τῆς Ἀμφιπόλεως

1 Ὀπίτερος AHL, ὁ πίτερος P, ὁ πίνντερος F, ὁ πύγκτε-  
 ρος cet.; *Triciripitinus fasti* λουκρήτιος P 7 ἀδρα-  
 μυτίνιον P, ἀδραμύτιον A, ἀτραμύτιον cet. (c. 77, 1) 10  
 Θράκην cod., corr. Dind. 17 ἅμα P, om. FJ, τὰλλα  
 cet. 20 καὶ del. Dind. 25 ἥονος P, κίονος A ἀπὸ  
 P, δ' ἀπὸ v.

σταδίους ὥς τριάκοντα, προσβολὰς ἐποιεῖτο τῷ πο-  
 74 λίσματι. πυθόμενος δὲ τὸν Βρασίδαν μετὰ δυνά-  
 μεως διατρύβειν περὶ πόλιν Ἀμφίπολιν, ἀνέξεν  
 ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ Βρασίδης ὥς ἤκουσε προσιόντας  
 τοὺς πολεμίους, ἐκτάξας τὴν δύναμιν ἀπῆντα τοῖς<sup>5</sup><sub>30</sub>  
 Ἀθηναίοις· γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ  
 τῶν στρατοπέδων ἀγωνισαμένων ἀμφοτέρων λαμ-  
 πρῶς, τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη, μετὰ  
 δὲ ταῦτα παρ' ἑκατέροις τῶν ἡγεμόνων φιλοτιμου-  
 μένων δι' ἑαυτῶν κρῖναι τὴν μάχην, συνέβη πολλοὺς 10  
 τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἀναιρεθῆναι, τῶν στρατηγῶν  
 αὐτοὺς καταστησάντων εἰς τὴν μάχην καὶ ὑπὲρ τῆς  
 2 νίκης ἀνυπερβλήτον φιλοτιμίαν εἰσενεγκαμένων. ὁ  
 μὲν οὖν Βρασίδης ἀριστεύσας καὶ πλείστους ἀνελὼν  
 ἡρωικῶς κατέστρεψε τὸν βίον· ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ 15  
 Κλέωνος ἐν τῇ μάχῃ πεσόντος, ἀμφοτέραι μὲν αἱ  
 δυνάμεις διὰ τὴν ἀναρχίαν ἐταράχθησαν, τὸ τέλος  
 δ' ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τρόπαιον ἔστησαν.  
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελό-  
 μενοι καὶ θάψαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὰς Ἀθήνας. 20  
 3 εἰς δὲ τὴν Λακεδαίμονα παραγενομένων τινῶν ἐκ  
 τῆς μάχης καὶ τὴν Βρασίδου νίκην ἄμα καὶ τελευ-  
 τὴν ἀπαγγειλάντων, ἡ μήτηρ τοῦ Βρασίδου πυνθα-  
 νομένη περὶ τῶν πραχθέντων κατὰ τὴν μάχην ἐπη-  
 ρώτησε, ποῖός τις γέγονεν ἐν τῇ παρατάξει Βρασίδης· 25  
 τῶν δ' ἀποκριναμένων ὅτι πάντων Λακεδαιμονίων  
 ἄριστος, εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ τετελευτηκότος ὅτι Βρα-

9 ἡγουμένων AFHJ      12 αὐτοὺς v.      14 οὖν add.  
 Dind.      25 γέγονεν ὑπὸ τῇ τάξει P      26 ἀποκρινομέ-  
 νων PAF

σίδας ὁ υἱὸς αὐτῆς ἦν ἀγαθὸς ἀνὴρ, πολλῶν μέντοι  
 γε ἑτέρων καταδεέστερος. τῶν δὲ λόγων τούτων 4  
 διαδοθέντων κατὰ τὴν πόλιν οἱ ἔφοροι δημοσίᾳ τὴν  
 γυναιῖκα ἐτίμησαν, ὅτι προέκρινε τὸν τῆς πατρίδος  
 5 ἔπαινον τῆς τοῦ τέκνου δόξης. μετὰ δὲ τὴν εἰρη- 5  
 μένην μάχην ἔδοξαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμο-  
 νίοις συνθέσθαι σπονδὰς πεντηκονταετείς ἐπὶ τοῖσδε·  
 τοὺς μὲν αἰχμαλώτους παρ' ἀμφοτέροις ἀπολυθῆναι,  
 τὰς δὲ πόλεις ἀποδοῦναι τὰς κατὰ πόλεμον ληφθεῖ-  
 10 σας. ὁ μὲν οὖν Πελοποννησιακὸς πόλεμος, διαμεί- 6  
 νας μέχρι τῶν ὑποκειμένων καιρῶν ἔτη δέκα, τὸν  
 εἰρημένον τρόπον κατελύθη.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀριστίωνος Ῥωμαῖοι 75  
 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῖντιον καὶ Αὔλον Κορ-  
 15 νήλιον Κόσσον. ἐπὶ δὲ τούτων ἄρτι τοῦ πολέμου  
 τοῦ Πελοποννησιακοῦ καταλελυμένου πάλιν ταραχαὶ  
 καὶ κινήσεις πολεμικαὶ συνέβησαν κατὰ τὴν Ἑλλάδα  
 διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαι- 2  
 μόνιοι κοινῇ μετὰ τῶν συμμάχων πεπονημένοι σπον-  
 20 δὰς καὶ διαλύσεις, χωρὶς τῶν συμμαχίδων πόλεων  
 συνέθεντο συμμαχεῖν. τοῦτο δὲ πράξαντες εἰς ὑπό-  
 νοιαν ἦλθον ὥς ἐπὶ καταδουλώσει τῶν ἄλλων Ἑλλή-  
 νων ἰδίᾳ πεπονημένοι συμμαχεῖν. διόπερ αἱ μέγι- 3  
 σται τῶν πόλεων διεπρεσβεύοντο πρὸς ἀλλήλας καὶ  
 25 συνδιελέγοντο περὶ ὁμονοίας καὶ συμμαχίας κατὰ

9 ἀποδοῦναι P, ἀπολυθῆναι v.; ἀποδοθῆναι Wess. 13  
 Ἀριστίωνος Meursius, Ἀρίστωνος cod. 14 Κοῖντιον A,  
 Κοίνκτιον P, Κοίγκτιον cet. αὔλον P<sup>1</sup>, παῦλον P<sup>2</sup> 17  
 συνέστησαν Hert. κατὰ τὴν Ἑλλάδα om. v. 18 διὰ]  
 καὶ et sup. lin. διὰ P 23 ἰδίᾳ Dind. (ex p. 355, 17), om.  
 JK, ἰδίαν cet. πεπονημένοι PAL, ποιησάμενοι cet.



τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων. ἦσαν δὲ προ- 531  
 εστῶσαι πόλεις ταύτης αἱ δυνατώταται τέτταρες,  
 4 Ἀργος, Θῆβαι, Κόρινθος, Ἡλις. εὐλόγως δ' ὑπο-  
 πτεύθησαν αἱ πόλεις συμφρονεῖν κατὰ τῆς Ἑλλάδος  
 διὰ τὸ προσγεγράφθαι ταῖς κοιναῖς συνθήκαις· ἐξεῖ- 5  
 ναι Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις, ὅπερ ἂν δοκῇ  
 ταύταις ταῖς πόλεσι, προσγράφειν ταῖς συνθήκαις  
 καὶ ἀφαιρεῖν ἀπὸ τῶν συνθηκῶν. χωρὶς δὲ τούτων  
 Ἀθηναῖοι μὲν διὰ ψηφίσματος ἔδωκαν δέκα ἀνδρά-  
 σιν ἐξουσίαν ἔχειν βουλευέσθαι περὶ τῶν τῇ πόλει 10  
 συμφερόντων· τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν Λακε-  
 δαιμονίων πεποιηκότων φανερὰν συνέβη γενέσθαι  
 5 τῶν δύο πόλεων τὴν πλεονεξίαν. πολλῶν δὲ πόλεων  
 ὑπακουουσῶν πρὸς τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν, καὶ τῶν  
 μὲν Ἀθηναίων καταφρονουμένων διὰ τὴν περὶ τὸ 15  
 Ἀήλιον συμφορὰν, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων τεταπει-  
 νωμένων τῇ δόξῃ διὰ τὴν ἄλωσιν τῶν ἐν τῇ Σφα-  
 κτηρίᾳ νήσῳ, πολλὰ πόλεις συνίσταντο, καὶ προ-  
 ἦγον τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν.  
 6 ἔχει γὰρ ἡ πόλις αὕτη μέγα ἀξίωμα διὰ τὰς παλαιὰς 20  
 πράξεις· πρὸ γὰρ τῆς Ἡρακλειδῶν κατηλύσεως ἐκ  
 τῆς Ἀργείας ὑπῆρξαν σχεδὸν ἅπαντες οἱ μέγιστοι  
 τῶν βασιλέων· πρὸς δὲ τούτοις πολὺν χρόνον εἰρή-  
 νην ἔχουσα προσόδους μεγίστας ἐλάμβανε, καὶ πλη-  
 θος οὐ μόνον χρημάτων εἶχεν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν. 25  
 7 οἱ δ' Ἀργεῖοι νομίζοντες αὐτοῖς συγχωρηθήσεσθαι  
 τὴν ὅλην ἡγεμονίαν, ἐπέλεξαν τῶν πολιτῶν χιλίους

10 τῇ πόλει post ἔχειν exhibent FJK; ἔχειν del. Reiske  
 βουλευέσθαι om. F 20 ἔχει] εἶχε Dind. 21 καταλύσεως  
 cod., corr. Wess. 23 δὲ Dind., τε cod. 26 αὐτοῖς P

τοὺς νεωτέρους καὶ μάλιστα τοῖς τε σώμασιν ἰσχύον-  
 τας καὶ ταῖς οὐσίαις· ἀπολύσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ  
 τῆς ἄλλης λειτουργίας καὶ τροφᾶς δημοσίας χορη-  
 γοῦντες προσέταξαν γυμνάζεσθαι συνεχεῖς μελέτας.  
 οὗτοι μὲν οὖν διὰ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν συνεχῆ  
 μελέτην ταχὺ τῶν πολεμικῶν ἔργων ἀθλήται κατε-  
 στάθησαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀρῶντες ἐπ' αὐτοὺς 76  
 συνισταμένην τὴν Πελοπόννησον καὶ προορώμενοι  
 τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τὰ κατὰ τὴν ἡγεμονίαν  
 ὥς ἦν δυνατὸν ἡσφαλίζοντο. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς  
 μετὰ Βρασίδα κατὰ τὴν Θράκην ἐστρατευμένους  
 Εἰλωτας ὄντας χιλίους ἡλευθέρωσαν, μετὰ δὲ ταῦτα  
 τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ ληφθέντας αἰχμαλώ-  
 τους Σπαρτιάτας ἀτιμία περιβεβληκότες, ὥς τὴν  
 15 Σπάρτην ἀδοξοτέραν πεποιηκότας, ἀπέλυσαν τῆς  
 ἀτιμίας. ἀκολουθῶς δὲ τούτοις τοῖς κατὰ τὸν πό- 2  
 λεμον ἐπαίνοις καὶ τιμαῖς προετρέποντο τὰς προγε-  
 γεννημένας ἀνδραγαθίας ἐν τοῖς μέλλουσιν ἀγῶσιν  
 ὑπερβάλλεσθαι· τοῖς τε συμμάχοις ἐπικεικότερον  
 20 προσεφέροντο, καὶ ταῖς φιλανθρωπίαις τοὺς ἄλλο-  
 582 τριωτάτους αὐτῶν ἐθεράπευον. Ἀθηναῖοι δὲ τοῦ- 3  
 ναντίον τῷ φόβῳ βουλόμενοι καταπλήξασθαι τοὺς  
 ἐν ὑποψίᾳ ἀποστάσεως ὄντας, παράδειγμα πᾶσιν  
 ἀνέδειξαν τὴν ἐκ τῶν Σκιωναίων τιμωρίαν· ἐκπολιορ-  
 25 κήσαντες γὰρ αὐτοὺς καὶ πάντας ἡβηδὸν κατασφά-  
 ξαντες, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσαντο,

1 τοὺς μάλιστα νεωτέρους (νεωτάτους v.) καὶ cod., corr.  
 Dind. 11 Βρασίδου Dind. 14 προβεβληκότες cod., corr.  
 Steph. 19 ὑπερβαλέσθαι P<sup>2</sup> 20 ἄλλοτριωτάτους P, ἄλλο-  
 τριούντας v., ἄλλοτριωφρονούντας Dind. 23 παραδείγματα P

τὴν δὲ νῆσον οἰκεῖν παρέδωσαν τοῖς Πλαταιεῦσιν, ἐκπεπτωκόσι δι' ἐκείνους ἐκ τῆς πατρίδος.

4 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κατὰ τὴν Ἰταλίαν Καμπανοὶ μεγάλην δυνάμει στρατεύσαντες ἐπὶ Κύμην ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς Κυμαίους καὶ τοὺς πλείους 5 τῶν ἀντιπαχθέντων κατέκοψαν. προσκαθεζόμενοι δὲ τῇ πολιορκίᾳ καὶ πλείους προσβολὰς ποιησάμενοι κατὰ κράτος εἶλον τὴν πόλιν. διαρπάσαντες δ' αὐτὴν καὶ τοὺς καταληφθέντας ἐξανδραποδισάμενοι τοὺς ἱκανοὺς οἰκήτορας ἐξ αὐτῶν ἀπέδειξαν. 10

77 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀστυφίλου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Κοῖντιον καὶ Αὔλον Σεμπρόνιον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἐνενηκοστήν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ὑπέρβιος Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν κατὰ τινα χρη- 15 σμὸν Ἀηλίοις ἀπέδωκαν τὴν νῆσον, καὶ κατῆλθον εἰς τὴν πατρίδα οἱ τὸ Ἀδραμύτιον οἰκοῦντες Ἀηλίοι. 2 τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐκ ἀποδόντων Λακεδαιμονίοις τὴν Πύλον, πάλιν αἱ πόλεις αὗται πρὸς ἀλλήλας διεφέροντο καὶ πολεμικῶς εἶχον. ἃ δὲ πυνθόμενος 20 ὁ δῆμος τῶν Ἀργείων ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους φίλῃν 3 συνθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους. αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς, οἱ μὲν, Λακεδαιμόνιοι τοὺς Κορινθίους ἔπεισαν ἐγκαταλιπεῖν τὴν κοινὴν σύνοδον καὶ συμ-

3 κατὰ] περί ΡΑΗ 5 τοὺς add. Dind. 9 κατα-  
λειφθέντας ΡΑΛΕ<sup>2</sup>, ἐγκαταληφθέντας Hert. 11 ἀριστο-  
φίλου ΡΕ<sup>2</sup>, ἀριστοφύλου cet., corr. Palmer. 12 Κοίντιον  
Α, κοίνκτιον Ρ, κοίγκτιον cet. Παῦλον Ρ<sup>2</sup> 13 σεπρώ-  
ριον Ρ ἤγον Α 17 οἱ τὸ] οἱ δὲ τὸ Ρ Ἀδραμύτιον  
ΡΑ, Ἀτραμύτιον cet. 18 τῶν δὲ] δὲ om. ΡΑ ἀποδι-  
δόντων v. Λακεδαιμονίοις om. ΡΑ 19 αὗται] αἵτε Ρ

μαχεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. τοιαύτης δὲ ταραχῆς  
γενομένης καὶ ἀναρχίας οὔσης, τὰ κατὰ τὴν Πελο-  
πόννησον ἐν τούτοις ἦν. ἐν δὲ τοῖς ἐκτὸς τόποις 4  
Αἰνιᾶνες καὶ Δόλοπες καὶ Μηλιεῖς συμφρονήσαντες  
5 δυνάμεσιν ἀξιολόγοις ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἡρά-  
κλειαν τὴν ἐν Τραχύνι. ἀντιπαχθέντων δὲ τῶν Ἡρα-  
κλεωτῶν, καὶ μάχης γενομένης ἰσχυρᾶς, ἡττήθησαν  
οἱ τὴν Ἡράκλειαν κατοικοῦντες. πολλοὺς δ' ἀπο-  
βαλόντες στρατιώτας, καὶ συμφυρόντες ἐντὸς τῶν  
10 τειχῶν, μετεπέμψαντο βοήθειαν παρὰ τῶν Βοιωτῶν.  
ἀποστειλάντων δ' αὐτοῖς τῶν Θηβαίων χιλίους ὀπλί-  
τας ἐπιλέκτους, μετ' αὐτῶν ἡμύνοντο τοὺς ἐπεστρα-  
τευκότες. ἕμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ὀλύνθιοι 5  
μὲν στρατεύσαντες ἐπὶ πόλιν Μηκύβερναν, φρου-  
15 ρομένην ὑπ' Ἀθηναίων, τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβαλον,  
αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν κατέσχον.  
533 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀρχίου Ῥωμαῖοι κα-78  
τέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Παπίριον Μονυλιανὸν  
καὶ Γάιον Σερουίλιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων  
20 Ἀργεῖοι μὲν ἐγκαλέσαντες τοῖς Λακεδαιμονίοις ὅτι  
τὰ θύματα οὐκ ἀπέδοσαν τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ,  
πόλεμον αὐτοῖς κατήγγειλαν· καθ' ὃν δὴ χρόνον  
Ἀλκιβιάδης ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐνέβαλεν  
εἰς τὴν Ἀργεῖαν ἔχων δύναμιν. τούτους δὲ οἱ Ἀρ- 2  
25 γεῖοι παραλαβόντες ἐστράτευσαν ἐπὶ Τροιζήνα, πό-  
λιν σύμμαχον Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν μὲν χώραν

6 Τραχυνία cod., corr. Dind. 14 Μηκύβερναν v. 18  
Παπίριον F' μονυτιλάνον cod., corr. Rhod. 19 στρα-  
κτον P 20 τοῖς om. FJK [Λακεδαιμονίοις] Ἐπιδανυρίοις  
Palmer. ex Thuc. V 53 23 εἰσέβαλεν v.

λεηλατήσαντες, τὰς δὲ ἐπαύλεις ἐμπρήσαντες, ἀπηλ-  
 λάγησαν εἰς τὴν οἰκίαν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πα-  
 ροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς εἰς τοὺς Τροϊξηνίους παρανό-  
 μημασιν ἔγνωσαν διαπολεμεῖν πρὸς Ἀργεῖους· διὸ  
 καὶ δύνανται ἀθροίσαντες ἐπέστησαν ἡγεμόνα ἸΑγιν 5  
 3 τὸν βασιλέα. οὗτος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐστρά-  
 τευσεν ἐπὶ τοὺς Ἀργεῖους, καὶ τὴν μὲν χώραν ἐδήλωσε,  
 πλησίον δὲ τῆς πόλεως ἀγαγὼν τὴν δύνανται προε-  
 4 καλεῖτο τοὺς πολεμίους εἰς [τὴν] μάχην. οἱ δ' Ἀρ-  
 γεῖοι προσλαβόμενοι στρατιώτας παρὰ μὲν Ἡλείων 10  
 τρισχιλίους, παρὰ δὲ Μαντινέων οὐ πολὺν λειπομέ-  
 νους τούτων, προῆγον ἐκ τῆς πόλεως τὸ στρατόπεδον.  
 μελλούσης δὲ παρατάξεως γίνεσθαι, οἱ στρατηγοὶ  
 παρ' ἀμφοτέροις διαπρεσβευσάμενοι τετραμηνιαίους  
 5 ἀνοχὰς συνέθεντο. ἐπανελθόντων δὲ τῶν στρατο- 15  
 πέδων ἀπράκτων εἰς τὴν οἰκίαν, δι' ὀργῆς εἶχον  
 αἱ πόλεις ἀμφοτέραι τοὺς συνθεμένους τὰς σπονδὰς  
 στρατηγούς. διόπερ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τοῖς λίθοις  
 βάλλοντες τοὺς ἡγεμόνας ἀποκτείνειν ἐπεχείρησαν,  
 καὶ μόλις μετὰ πολλῆς δεήσεως τὸ ζῆν συνεχώρησαν, 20  
 τὴν δ' οὐσίαν αὐτῶν δημεύσαντες κατέσκαψαν τὰς  
 6 οἰκίας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸν ἸΑγιν ἐπεβάλοντο  
 μὲν κολάζειν, ἐπαγγεिलाμένου δ' αὐτοῦ διὰ τῶν  
 καλῶν ἔργων διορθώσασθαι τὴν ἁμαρτίαν, μόλις  
 συνεχώρησαν, εἰς δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐλόμενοι 25  
 δέκα ἄνδρας τοὺς συνετωτάτους, παρακατέστησαν  
 συμβούλους καὶ προσέταξαν μηδὲν ἄνευ τῆς τούτων

8 προσεκαλεῖτο FJK  
 πολλοῦ P; f. πολλῶ  
 cod. 23 τῶν] f. τινων

9 τὴν del. Hert.  
 14 τετραμηνιαίους cod.  
 24 διορθώσεσθαι Hert.

11 πολὺν]  
 20 μόλις

γνώμης πράττειν. μετὰ δὲ τὰῦτα Ἀθηναίων ἀπο-79  
 στείλάντων κατὰ θάλατταν εἰς Ἄργος ὀπλίτας μὲν  
 χιλίους ἐπιλέκτους, ἱππεῖς δὲ διακοσίους, ὧν ἔστρα-  
 τήγουν Λάχης καὶ Νικόστρατος· συνῆν δὲ τούτοις  
 5 καὶ Ἀλκιβιάδης ἰδιώτης ὧν διὰ τὴν φιλίαν τὴν  
 πρὸς Ἡλείους καὶ Μαντινεῖς· συνεδρευσάντων δὲ  
 πάντων, ἔδοξε. τὰς μὲν σπονδὰς ἔαν χαίρειν, πρὸς  
 δὲ τὸν πόλεμον ὀρμῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἰδίους ἔκα- 2  
 στος στρατηγὸς παρώρμησε πρὸς τὸν ἄγωνα, καὶ  
 10 πάντων προθύμως ὑπακουσάντων, ἐκτὸς τῆς πόλεως  
 534 κατεστρατοπέδευσαν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντων  
 πρῶτον στρατεύειν ἐπ' Ὀρχομενὸν τῆς Ἀρκαδίας.  
 διὸ καὶ παρελθόντες εἰς Ἀρκαδίαν, προσκαθεζόμενοι  
 τῇ πόλει καθ' ἡμέραν ἐποιοῦντο προσβολὰς τοῖς  
 15 τείχεσι. χειρωσάμενοι δὲ τὴν πόλιν κατεστρατοπέ- 3  
 δευσαν πλησίον Τεγέας, κεκρικότες καὶ ταύτην πο-  
 λιορκῆσαι. τῶν δὲ Τεγεατῶν ἀξιούντων τοὺς Λακε-  
 δαιμονίους βοηθῆσαι κατὰ τάχος, οἱ Σπαρτιᾶται  
 παραλαβόντες τοὺς ἰδίους πάντας καὶ τοὺς συμμά-  
 20 χους ἦκον ἐπὶ τὴν Μαντίνειαν, νομίζοντες ταύτης πο-  
 λεμουμένης ἀρθῆσεσθαι τὴν τῆς Τεγέας πολιορκίαν.  
 οἱ δὲ Μαντινεῖς τοὺς συμμάχους παραλαβόντες, καὶ 4  
 αὐτοὶ πανδημεὶ στρατεύσαντες, ἀντετάχθησαν τοῖς  
 Λακεδαιμονίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, οἱ  
 25 μὲν ἐπὶλεκτοὶ τῶν Ἀργείων, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν  
 ὄντες, γεγυμνασμένοι δὲ καλῶς τὰ κατὰ τὸν πόλε-  
 μον, ἐτρέψαντο τοὺς ἀντιτεταγμένους πρῶτοι, καὶ

2 Ἄργος Reiske, αὐτοὺς cod., Ἀργείους Wess. 5 διὰ]  
 διὰ δὲ FJK, εἰ καὶ P 16 πολιορκήσιν v. 19 καὶ τοὺς  
 Γ, καὶ v.

- 5 διώκοντες πολὺν ἐποίουν φόνον. οἱ δὲ Λακεδαι-  
μόνιοι τᾶλλα μέρη τοῦ στρατεύματος τρεψάμενοι  
καὶ πολλοὺς ἀνελόντες ὑπέστρεψαν ἐπ' αὐτοὺς ἐκεί-  
νους, [οἱ] καὶ τῷ πλήθει κυκλώσαντες ἤλπιζον κα-  
6 τακόψειν ἅπαντας. τῶν δὲ λογάδων τῷ μὲν πλήθει 5  
πολὺν λειπομένων, ταῖς δ' ἀνδραγαθίαις προεχόντων,  
ὁ μὲν βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων προαγωνιζόμενος  
ἐνεκαρτέρησε τοῖς δεινοῖς, καὶ πάντας ἂν ἀνείλεν·  
ἔσπευδε γὰρ τοῖς πολίταις ἀποδοῦναι τὰς ἐπαγγε-  
λίας, καὶ μέγα τι κατεργασάμενος διορθώσασθαι 10  
τὴν γεγεννημένην ἀδοξίαν· οὐ μὴν εἰάθη γε τὴν  
προαίρεσιν ἐπιτελέσαι. Φάραξ γὰρ ὁ Σπαρτιάτης,  
εἷς ὢν τῶν συμβούλων, ἀξίωμα δὲ μέγιστον ἔχων  
ἐν τῇ Σπάρτῃ, διεκελεύετο τοῖς λογάσι δοῦναι δίο-  
δον, καὶ μὴ πρὸς ἀπεγνωκότας τὸ ζῆν διακινδύ- 15  
7 νεύοντας πείρασαν λαβεῖν ἀτυχοῦσης ἀρετῆς. ὄθεν  
ἠναγκάσθη κατὰ τὴν ἀρτίως ῥηθεῖσαν ἐπιταγὴν  
δοῦναι διέξοδον κατὰ τὴν τοῦ Φάρακος γνώμην.  
οἱ μὲν οὖν χίλιοι τὸν εἰρημένον τρόπον ἀφειθέντες  
διελθεῖν διεσώθησαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μεγάλη 20  
μάχῃ νικήσαντες καὶ τρόπαιον στήσαντες ἀπῆλθον  
εἰς τὴν οἰκίαν.
- 80 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι  
μὲν ἦρχεν Ἀντιφῶν, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων  
χιλίαρχοι τέτταρες κατεστάθησαν, Γάιος Φούριος 25  
καὶ Τίτος Κοῖντιος, ἔτι δὲ Μάρκος Ποστούμιος καὶ

1 ἐποίουν φόνον PAL, φόνον ἐποίουν cet. 4 οἱ del.  
Reiske, οὗς Wess. 5 λογάδων Rhod., λοχαγῶν cod. 7  
προαγωνιζόμενων P 9 ἀποδοῦναι P 12 φάραγξ P 14  
λογάσι Reiske, ἀρκάσι cod. 18 ἀποδοῦναι PAL 25 τέττα-  
ρες — c. 81, 1 χιλίαρχοι om. A φρούριος PF 26 κύνικτος P

Ἀὐλὸς Κορνήλιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργεῖοι καὶ Λα-  
 585 κεδαιμόνιοι διαπρεσβευσάμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰρή-  
 νην ἐποιήσαντο καὶ συμμαχίαν συνέθεντο. διόπερ 2  
 οἱ Μαντινεῖς ἀποβαλόντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀργείων  
 5 βοήθειαν ἠναγκάσθησαν ὑποταγῆναι τοῖς Λακεδαι-  
 μονίοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν τῇ πόλει  
 τῶν Ἀργείων οἱ κατ' ἐκλογὴν κεκριμένοι τῶν πολι-  
 τῶν χίλιοι συνεφώνησαν, καὶ τὴν μὲν δημοκρατίαν  
 ἐγνώσαν καταλύειν, ἀριστοκρατίαν δ' ἐξ αὐτῶν κα-  
 10 θιστάναι. ἔχοντες δὲ πολλοὺς συνεργοὺς διὰ τὸ 3  
 προέχειν τῶν πολιτῶν ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς ἀνδρα-  
 γαθίαις, τὸ μὲν πρῶτον συλλαβόντες τοὺς δημαγω-  
 γεῦν εἰωθότας ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἄλλους καταπλη-  
 ξάμενοι κατέλυσαν τοὺς νόμους καὶ δι' ἑαυτῶν τὰ  
 15 δημόσια διόρουν. διακατασχόντες δὲ ταύτην τὴν  
 πολιτείαν μῆνας ὅκτῳ κατελύθησαν, τοῦ δήμου  
 συστάντος ἐπ' αὐτούς· διὸ καὶ τούτων ἀναιρεθέντων  
 ὁ δῆμος ἐκομίσατο τὴν δημοκρατίαν. ἐγένετο δὲ καὶ 4  
 ἑτέρα κίνησις κατὰ τὴν Ἑλλάδα· καὶ Φωκεῖς γάρ  
 20 πρὸς Λοκροὺς διενεχθέντες παρατάξει ἐκρίθησαν  
 διὰ τὴν οἰκίαν ἀνδρείαν· ἐνίκησαν γὰρ Φωκεῖς  
 ἀνελόντες Λοκρῶν πλείους χιλίων. Ἀθηναῖοι δὲ 5  
 Νικίου στρατηγοῦντος εἶλον δ' ὅο πόλεις, Κύθηρα  
 καὶ Νίσαιαν· τὴν τε Μῆλον ἐπολιορκήσαντες \* ἥβη-  
 25 δὸν ἀπέσφαξαν, παῖδας δὲ καὶ γυναικας ἐξηνδραπο-  
 δίσαντο.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἑλληνας ἐν τούτοις ἦν. 6

1 Παῦλος P<sup>2</sup> 8 συνεφρόνησαν de la Barre 9 αὐτῶν P  
 18 ἀνεκομίσατο Reiske 24 πολιορκήσαντες cod., corr.  
 Dind.; adde πάντας (c. 76, 3)



- κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Φιδηνᾶται μὲν, παραγενομέ-  
νων εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν πρέσβων ἐκ τῆς Ῥώμης,  
7 ἐπὶ μικραῖς αἰτίαις ἀνεῖλον τούτους. ἐφ' οἷς οἱ  
Ῥωμαῖοι παροξυνθέντες ἐψηφίσαντο πολεμεῖν, καὶ  
προχειρισάμενοι δύναμιν ἀξιόλογον εἵλοντο δικτά- 5  
τωρα Ἄνιον Αἰμίλιον καὶ μετὰ τούτου κατὰ τὸ ἔθος  
8 Αὔλον Κορνήλιον ἱππαρχον. ὁ δ' Αἰμίλιος παρα-  
σκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, ἀνέβη μετὰ  
τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Φιδηνάτας. ἀντιταξαμένων  
δὲ τῶν Φιδηνατῶν ἐγένετο μάχη ἐπὶ πολλὸν χρόνον 10  
ἰσχυρά, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων  
ἰσόρροπος ὁ ἄγὼν ἐγένετο.
- 81 Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐφρήμου ἐν Ῥώμῃ  
κατεστάθησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι Λεύκιος  
Φούριος, Λεύκιος Κοῖντιος, Αὔλος Σεμπρώνιος. ἐπὶ 15  
δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων στρα-  
τεύσαντες εἰς τὴν Ἀργεῖαν Ὑσιᾶς χωρίον εἶλον, καὶ  
τοὺς ἐνοικοῦντας ἀποκτείναντες τὸ μὲν φρούριον  
κατέσκαψαν, αὐτοὶ δὲ πυθόμενοι τοὺς Ἀργεῖους  
ὠκνοδομηκεῖν τὰ μακρὰ τεῖχη μέχρι τῆς θαλάττης, 20  
ἐπελθόντες τὰ κατεσκευασμένα τεῖχη κατέσκαψαν,  
2 καὶ τὴν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. Ἀθη-  
ναῖοι δ' ἐλόμενοι στρατηγὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ δόντες  
αὐτῷ ναὺς εἰκοσι, προσέταξαν συγκатаσκευάσαι τοῖς  
Ἀργεῖοις τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν· ἔτι γὰρ ἦσαν ἐν 25  
ταραχαῖς διὰ τὸ πολλοὺς ὑπολελεῖσθαι τῶν τὴν

1 φιδηνᾶται P<sup>2</sup>, φειδινάται v. (et infra) 7 Παῦλον P<sup>2</sup>  
14 λούκιος φρούριος PAF 15 Κοῖντιος] κορίντιος PAHL,  
κορίνθιος F, κορίνκτιος JKM Αὔλος] Παῦλος P<sup>2</sup>, καὶ Αὔ-  
λος f σεπρώνιος P 17 Ὑσιᾶς Palmer. (ex Thuc. V 83, 2),  
ὕγιας AHL, ἀγίας P, ἀγίας cet. 26 τῶν add. Reiske

ἀριστοκρατίαν αἰρουμένων. ὁ δ' οὖν Ἀλκιβιάδης 3  
καταντήσας εἰς τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, καὶ συνε-  
δρεύσας μετὰ τῶν τὴν δημοκρατίαν προκρινόντων,  
ἐπέλεξε τῶν Ἀργείων τοὺς μάλιστα δοκοῦντας τὰ  
5 τῶν Λακεδαιμονίων αἰρεῖσθαι· μεταστησάμενος δὲ  
τούτους ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συγκρατασκευάσας βε-  
βαίως τὴν δημοκρατίαν, ἀπέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας.  
τούτου δὲ τοῦ ἔτους λήγοντος Λακεδαιμόνιοι μετὰ 4  
πολλῆς δυνάμεως ἐμβalόντες εἰς τὴν Ἀργεῖαν, καὶ  
10 πολλὴν τῆς χώρας δηώσαντες, τοὺς φυγάδας τῶν  
Ἀργείων κατῴκισαν εἰς Ὀρνεάς· ἐπιτειχίσαντες δὲ  
τοῦτο τὸ χωρίον ἐπὶ τῆς Ἀργείας, καὶ φρουροὺς  
τοὺς ἱκανοὺς ἀπολιπόντες, προσέταξαν κακοποιεῖν  
τοὺς Ἀργεῖους. ἀπελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων 5  
15 ἐκ τῆς Ἀργείας, Ἀθηναῖοι μὲν συμμαχίαν ἐξέπεμψαν  
τοῖς Ἀργείοις τριήρεις τετταράκοντα, ὀπλίτας δὲ  
χιλίοις καὶ διακοσίους· οἱ δ' Ἀργεῖοι μετὰ τῶν  
Ἀθηναίων στρατεύσαντες ἐπὶ τὰς Ὀρνεάς τὴν τε  
πόλιν κατὰ κράτος εἶλον καὶ τῶν φρουρῶν καὶ φυ-  
20 γάδων οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἐξέβαλον ἐκ τῶν  
Ὀρνεῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τὸ πεντε-  
καιδέκατον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

Τῷ δ' ἐκκαιδεκάτῳ παρὰ μὲν Ἀθηναίοις ἦν ἔρ-82  
χων Ἀρίμνηστος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων  
25 χιλίαρχοι κατεστιάθησαν τέτταρες, Τίτος Κλαύδιος

1 αἰρουμένων PALF<sup>2</sup>, αἰρουμένους cet. 6 τούτους]  
τοὺς P 10 πολλήν] οὐ πολλήν Thuc. VI 7, 1 12 τῇ  
Ἀργεῖα Schäfer 14 ἀπελθόντων — Ἀργείας om. P 21  
τὸ om. P 23 ἐκκαιδέκατῳ P παρὰ μὲν Ἀθηναίοις PA;  
παρ' Ἀθηναίοις μὲν cet. 24 ἀριστόμνητος P, ἀριστόμνη-  
στος v., corr. Wess. 25 κατ. τέσσαρες P, τέσσαρες κατ. cet.

- καὶ Σπόριος Ναύτιος, ἔτι δὲ Λούκιος Σέντιος καὶ  
 Σέξτος Ἰούλιος. ἐπὶ δὲ τούτων παρὰ μὲν Ἑλλείois  
 ἦχθη ὀλυμπιάς πρώτη πρὸς ταῖς ἐνεμήμοντα, καθ'  
 2 ἣν ἐνίκα στάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντίνος. Βυζάν-  
 τιοι δὲ καὶ Καλχηθόνιοι παραλαβόντες Θωῤῥακας ἐστρά- 5  
 τευσαν εἰς τὴν Βιθυνίαν πολλοῖς πλήθεσι, καὶ τὴν  
 τε χώραν ἐπόρθησαν καὶ πολλὰ τῶν μικρῶν πολι-  
 σματίων ἐκπολιορκήσαντες ἐπετετέλεσαντο πράξεις  
 ὁμότητι διαφερούσας· πολλῶν γὰρ αἰχμαλώτων κρα-  
 τήσαντες ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ παίδων ἄπαν- 10  
 τας ἀπέσφαξαν.
- 8 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κατὰ τὴν Σικελίαν  
 Ἑγεσταῖοι πρὸς Σελινουντίους ἐπολέμησαν περὶ χώ-  
 ρας ἀμφισβητησίμου, ποταμοῦ τὴν χώραν τῶν δια-  
 4 φερομένων πόλεων ὀρίζοντος. Σελινούντιοι δὲ δια- 15  
 βάντες τὸ θεῖθρον τὸ μὲν πρῶτον τῆς παραποταμίας  
 βίᾳ κατέσχον, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῆς προσκειμένης  
 χώρας πολλὴν ἀποτεμύμενοι κατεφρόνησαν τῶν ἡδι-  
 5 κημένων. οἱ δ' Ἑγεσταῖοι παροξυνθέντες τὸ μὲν  
 πρῶτον διὰ τῶν λόγων πείθειν ἐπεβάλλοντο μὴ ἐπι- 20  
 βαίνειν τῆς ἀλλοτρίας γῆς· ὥς δὲ οὐδεὶς αὐτοῖς  
 προσεῖχεν, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν 537  
 6 τὴν χώραν κατέσχον. γενομένης δὲ διαφορᾶς μεγά-  
 λης ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι, στρατιώτας ἀθροίσαν- 25  
 τες διὰ τῶν ὅπλων ἐποιοῦντο τὴν κρίσιν. διόπερ

1 *Spr. Naevius, T. Sergius Liv. 4, 35* 2 Σέξτος] σέξι-  
 στος P 5 καλχηθόνιοι cod. 7 πολισμάτων v. 8 ἐπε-  
 τέλεσαν v. 13 Ἀγεσταῖοι P (et infra) 16 τῆς παραπο-  
 ταμίας — 20 πρῶτον om. P 17 προκειμένης AFJK

ἀμφοτέρων παραταξαμένων ἐγένετο μάχη καρτερά,  
 καθ' ἣν Σελινούντιοι νικήσαντες ἀπέκτειναν τῶν  
 Ἑγεσταίων οὐκ ὀλίγους. οἱ δ' Ἑγεσταῖοι ταπεινω- 7  
 θέντες καὶ καθ' ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, τὸ  
 5 μὲν πρῶτον Ἀκραγαντίνους καὶ Συρακοσίους ἐπει-  
 θον συμμαχῆσαι· ἀποτυχόντες δὲ τούτων ἐξέπεμψαν  
 πρεσβευτὰς εἰς τὴν Καρχηδόνα, δεόμενοι βοηθῆσαι·  
 οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἐζήτουν τινὰ διαπόντιον  
 συμμαχίαν· οἷς συνήργησε ταυτόματον. Λεοντίνων 83  
 10 γὰρ ὑπὸ Συρακοσίων ἐκ τῆς πόλεως μετρωκισμένων  
 καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀποβεβληκότων, οἱ  
 φυγάδες αὐτῶν συστραφέντες ἔκριναν πάλιν τοὺς  
 Ἀθηναίους προσλαβέσθαι συμάχους, ὄντας συγγε- 2  
 νεῖς. περὶ δὲ τούτων κοινολογησάμενοι τοῖς ἔθνε-  
 15 σιν οἷς συνεφρόνησαν, κοινῇ πρέσβεις ἐξέπεμψαν  
 πρὸς Ἀθηναίους, ἀξιοῦντες μὲν βοηθῆσαι ταῖς πό-  
 λεσιν αὐτῶν ἀδικουμέναις, ἐπαγγελλάμενοι δὲ συγ-  
 κατασκευάσειν αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν πράγ-  
 ματα. παραγενομένων οὖν εἰς τὰς Ἀθήνας τῶν 3  
 20 πρέσβεων, καὶ τῶν μὲν Λεοντίνων τὴν συγγένειαν  
 προφερομένων καὶ τὴν προϋπάρχουσαν συμμαχίαν,  
 τῶν δ' Ἑγεσταίων ἐπαγγελλομένων χρημάτων τε  
 πλήθος δώσειν εἰς τὸν πόλεμον καὶ συμμαχῆσειν  
 κατὰ τῶν Συρακοσίων, ἔδοξε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπέμ-  
 25 ψαι τινὰς τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν καὶ διασκέψασθαι  
 τὰ κατὰ τὴν νῆσον καὶ τοὺς Ἑγεσταίους. παραγε- 4  
 νομένων οὖν τούτων εἰς τὴν Ἑγεσταν, οἱ μὲν Ἑγε-  
 σταῖοι χρημάτων πλήθος ἐπέδειξαν, τὰ μὲν οἰκοθεν,

12 τοὺς Dind., αὐτοὺς cod., αὐ τοὺς Reiske 24 ἔδοξε\*  
 (eraso ν) οὖν τοῖς P 27 αἰγέσταν P

τὰ δὲ παρὰ τῶν ἀστυγαιτόνων χρησάμενοι φαντα-  
 5 σίας ἔνεκεν. ἀνελθόντων δὲ τῶν πρέσβων καὶ τὴν  
 εὐπορίαν τῶν Ἑγεσταίων ἀπαγγειλάντων, συνῆλθεν  
 ὁ δῆμος περὶ τούτων. προτεθείσης δὲ τῆς βουλῆς  
 περὶ τοῦ στρατεύειν ἐπὶ Σικελίαν, Νικίας μὲν ὁ 5  
 Νικηράτου, θαυμαζόμενος ἐπ' ἀρετῇ παρὰ τοῖς πο-  
 λίταις, συνεβούλευε μὴ στρατεύειν ἐπὶ Σικελίαν·  
 6 μὴ γὰρ δυνατόν ὑπάρχειν ἕμα τε Λακεδαιμονίοις  
 διαπολεμεῖν καὶ δυνάμεις μεγάλας ἐκπέμπειν δια-  
 ποντίους, καὶ τῶν Ἑλλήνων μὴ δυναμένους κτή- 10  
 σασθαι τὴν ἡγεμονίαν ἐλπίζειν τὴν μεγίστην τῶν  
 κατὰ τὴν οἰκουμένην νήσων περιποιήσασθαι, καὶ  
 Καρχηδονίους μὲν, ἔχοντας μεγίστην ἡγεμονίαν καὶ  
 πολλάκις ὑπὲρ τῆς Σικελίας πεπολεμηκότας, μὴ  
 δεδυνῆσθαι κρατῆσαι τῆς νήσου, τοὺς δὲ Ἀθη- 15  
 ναίους, πολὺν λειπομένους τῇ δυνάμει τῶν Καρχη-  
 δονίων, δορίκτητον ποιήσασθαι τὴν κρατίστην τῶν  
 84 νήσων. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα διαλεχθέντος αὐτοῦ  
 [περὶ] τῆς προκειμένης ὑποθέσεως οἰκεία, τῆς ἐναν-  
 τίας γνώμης προεστηκὸς Ἀλκιβιάδης, ἐπιφανέστατος<sup>20</sup><sub>538</sub>  
 Ἀθηναίων, ἔπεισε τὸν δῆμον ἐπανελεῖσθαι τὸν πό-  
 λεμον· ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος δεινότατος μὲν εἰπεῖν  
 τῶν πολιτῶν, εὐγενείᾳ δὲ καὶ πλούτῳ καὶ στρατηγίᾳ  
 2 διωνομασμένος. εὐθύς οὖν ὁ δῆμος στόλον ἀξιό-  
 χρεων κατεσκεύασε, τριάκοντα μὲν τριήρεις παρὰ 25  
 τῶν συμμάχων λαβών, ἰδίας δ' ἑκατὸν καταρτίσας.  
 3 ταύτας δὲ ἡκοσμήσας πᾶσι τοῖς εἰς πόλεμον χρησί-

2 ἀνελθόντων cod., corr. Dind.; f. ἐπανελθόντων 12  
 περιποιήσεσθαι Dind. 19 περὶ αὐτ οἰκεία del. Reiske

27 ταύτας δὲ κοσμήσας Dind., ταύτας ἐκόσμησε P<sup>2</sup>FJK, ταύ-  
 τας τε κοσμήσας cet. [χρησίμοις] καὶ add. P<sup>2</sup>FJK

μοις κατέλεξεν δπλίτας εἰς πεντακισχιλίους, στρα-  
τηγούς δὲ τρεῖς ἐχειροτόνησεν ἐπὶ ταύτην τὴν στρα-  
τηρίαν, Ἀλκιβιάδην καὶ Νικίαν καὶ Λάμαχον.  
Ἀθηναῖοι μὲν οὖν περὶ ταῦτα ἦσαν. — Ἡμεῖς δὲ πα- 4  
5 ρόντες ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τοῦ συστάντος  
Ἀθηναίοις καὶ Συρακοσίοις, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρό-  
θεσιν τὰς ἐπομένους πράξεις εἰς τὴν ἐχομένην βίβλον  
κατατάξομεν.

---







CATALOGUED.

149

*"A book that is shut is but a block"*

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA  
Department of Archaeology  
NEW DELHI.

Please help us to keep the book  
clean and moving.